ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རྩ་བ་དང་ འགྲེལ་པ་བཞུགས།

སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

432365

ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ་བཞུགས།

སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

1995 • 成都

དཔེ་སྐྲིག་འགན་འཁུར་པ།　　དགེ་འདུན།
མདུན་ཤོག་མཛེས་རིས་འགོད་མཁན།　　ཅང་ཀོང་ཉན།
ཁ་བྱང་འབྲི་མཁན།　　པདྨ་ཚུལ་ཁྲིམས།

ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རྩ་འགྲེལ།

འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱིས་རྩ་བ་བརྩམས།
གོ་རམས་པ་དང་གློ་གཏེར་དབང་པོས་འགྲེལ་པ་བརྩམས།
སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་བསྐྲུན།
སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ཞིན་ཧྭ་དཔེ་ཚོང་ཁང་གིས་བཀྲམ།
སི་ཁྲོན་ཞིན་ཧྭ་པར་འདེབས་བཟོ་གྲྭས་དཔར།
དཔེ་རྟགས ISBN7 – 5409 – 1389 – 4/B·29
དཔེ་རིན་སྒོར 32.00

(川)新登字 002 号

责任编辑　更　登
封面设计　蒋光年
封面题字　白　玛

量理宝藏详解

萨班·滚噶坚赞等著

四川民族出版社出版发行　(成都盐道街三号)
四川省新华书店经销
四川新华印刷厂印刷
开本 850×1168 毫米　1/32　　印张 26.75
1998 年 4 月第一版　　1998 年 4 月第一次印刷
字数 463 千　　印数 1—5000 册
ISBN7－5409－1389－4/B·29
定价:32.00 元

432365

པར་སྐྲུན་བྱས་ཚུལ་གྱི་གསལ་བཤད།

དེ་ལ་འདིར་རང་རེ་ཁ་བ་རི་པའི་བློ་ལྡན་དག་གིས་གནས་སྐབས་སུ་མཁས་པའི་གྲགས་པས་འཛིན་མའི་ཐ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་འདོད་ན། ཚིག་དང་དོན་གྱི་འཁྲུལ་པ་ཆར་གཅོད་པ་ལ་སྒྲ་རིག་པ་དང་ཚད་མ་རིག་པ། གཞན་ལ་ཕན་ཞིང་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལ་བཟོ་རིག་པ་དང་གསོ་བ་རིག་པ། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ནང་དོན་རིག་པ་སྟེ་རིག་པའི་གནས་ཆེན་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས། རིག་པའི་གནས་ལྔ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན། །འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་བས་ན་གཞན་དག་ཚར་བཅད་རྗེས་གཟུང་དང་། །བདག་ཉིད་ཀུན་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བརྩོན་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལས་འདིར་རིག་པའི་གནས་ཆེན་ལྔའི་ནང་གསེས་ཚད་མ་རིག་པའམ་གཏན་

ཚིགས་རིག་པའི་བྱུང་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་ན། འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟར་དར་ཚུལ་དང་། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཇི་ལྟར་དར་ཚུལ། འཛམ་མགོན་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་ཚུལ་ཏེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གླེང་བར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་དགྲ་བཅོམ་པ་འཆོས་སྐྱབས་ཀྱིས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་སྨྲ་བའི་སྒོ་བརྩམས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་སྐབས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་རྩོད་པ་སྒྲུབ་པ་མཛད། དབྱིག་གཉེན་ལ་བཀའ་བཞི་རང་ལས་མཁས་པའི་སློབ་མ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། ཚད་མ་རང་ལས་མཁས་པ་དཔལ་ལྡན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་མངོན་སུམ་དང་། རང་དོན་རྗེས་དཔག །གཞན་དོན་རྗེས་དཔག །དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྣང་བརྟག་པ། གཞན་སེལ་བརྟག་པ། ལྟག་ཆོད་བརྟག་པ་སྟེ་ལེའུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་མཛད། དེ་ལ་འགྲེལ་བྱེད་དུ་མ་བྱུང་བའི་ནང་ནས། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྡེ་ལས་ཕྱོགས་གླང་གི་ལུགས་གསན་པ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་། རིགས་པའི་ཐིགས་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་བརྟག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་།

རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ་དང་། ཚོད་རིགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་བདུན་མཛད་དོ། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་བློ་དང་། ལྷ་དབང་བློ། ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྦས་པ་ལ་སོགས་པ་པཎྜི་ཏ་མང་པོས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བརྩམས་པ་རྣམས་བསྟན་······འགྱུར་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་པ་ལྟར་ལགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ(1059——1109) ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་རྟོག་གེ་བ་སྐལ་ལྡན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ······གསན་པ་དང་། པཎྜི་ཏ་གཞན་ཡན་བཟང་པོ་ལས་ཚད་མ་རྣམ····ངེས་གསན་ཏེ་བོད་དུ་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་བཤད་པའི་སྲོལ·······འཛུགས་པར་མཛད་པ་ལས། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་སྲོལ་ཆེར་མ··དར་ཡང་། རྣམ་ངེས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ནི་དེའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་གྲྭ··ལུང་པ་དང་། སྟོད་ལུང་རྒྱ་དམར་བ་སོགས་བརྒྱུད་ནས། རིག་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱྭ་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེས(1099——1169) གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ལ་སྤྱི་དངོས་པོ་སྨྲ་བ་སོགས་ཕྱི་རོལ་པའི་ཤན་ཞུགས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རིགས་པས་རང་དགར་བཏགས་པའི་ཆ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཉིད་ངུར་སྨིག་གར་

ཀྱི་རྣམ་རོལ་དུ་བྱོན་པ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ(1182—1251)ཞེས་མཚན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོག་མར་བརྩམས་སྟོན་དབང་ཕྱུག་སེང་གེ་ལས་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་གསན། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིའི་དྲུང་ནས་ཚད་མ་ཆོས་མཆོག་དང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རིགས་ཐིགས་ལ་སོགས་པ་ཚད་མའི་གཞུང་དུ་མ་གསན་ཏེ་གཞན་སེལ་གྱི་གནད་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་མཁྱེན་པ་དང་། པཎྜི་ཏ་དྷ་ན་ཤྲཱི་ལ་དང་། སཾ་ག་ཤྲཱི་སོགས་ལས་རྒྱ་གཞུང་གི་ཚད་མའི་རྣམ་བཤད་མང་པོ་གསན་ཅིང་། ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་ཀྱི་དགོངས་དོན་མཐར་ཕྱིན་པར་ཐུགས་སུ་ཆུབ་པར་བརྙེན། ཡུལ་བརྟག་པ་དང་། བློ་བརྟག་པ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པ། སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་བརྟག་པ། བརྗོད་བྱ་དང་བརྗོད་བྱེད་བརྟག་པ། འབྲེལ་པ་བརྟག་པ། འགལ་བ་བརྟག་པ། མཚན་ཉིད་བརྟག་པ། མངོན་སུམ་བརྟག་པ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཀྲལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཚད་མ་རིག་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་མཛད་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་དེ་ཉིད་ལས། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་། །མཁས་

པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་སྤྲོན་སྤྲིངས་པས། །ཚེ་འདིར་ལན་རེ་ཟུང་རེ་ཙམ་ཐོས་ཙམ་གྱིས། །གཞུང་ལུགས་ཀུན་ཤེས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ། །ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱོགས་གླང་གྲགས་པའི་གཞུང་། །མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་དེ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ། །ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོག་གེའི་ཚུལ་ཤེས་ནས། །ཡང་དག་རིགས་མཆོག་རིགས་པའི་གཏེར་འདི་བསྒྲུབས། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བརྗོད་བྱ་ནི་གཏན་ཚིགས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྙིང་བཅུད་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་སྦྲང་བརྩོན་ལ་འཇུག་བདེ་བའི་ཆེད་དུ《ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ》པོ་ཏི"ད"རྟགས་ཅན་དུ་བཞུགས་པའི་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རྩ་བ་དང་། 《ཀུན་མཁྱེན་བཀའ་འབུམ》པོ་ཏི"ཁ"རྟགས་ཅན་ནང་བཞུགས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེས (1429—1489) བརྩམས་པའི་《སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་པ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ》དང་། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྨད་དུ་བྱོན་པའི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་ངོར་པ་དཔོན་སློབ་འཇམ་དབྱངས་བློ་གཏེར་དབང་པོས་བརྩམས་པའི《ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་མཆན་འགྲེལ་སྡེ་བདུན་གསལ་···

བའི་སྒྲོན་མེ》ཞེས་པ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ཐོག །འགྲེལ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་བཅད་རྣམས་མ་འཆོལ་བར་བསྒྲིགས་ནས་དཀར་་་ཆག་གི་རྩལ་དུ་བཀོད་པ་མ་ཟད། གཞུང་གི་ནང་ས་བཅད་གང་ཡོད་གནས་སུ་ཡིག་འབྲུ་ཆེ་ཙམ་གྱིས་གསལ་པོར་མངོན་པར་བྱས་ནས་ངེད་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་པར་དུ་བསྐྲུན་པ་ཡིན། ཚད་མའི་གཞུང་ཆེན་་མོ་འདི་ཐོག་མར་སློབ་པའི་ཕྲུག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བློ་གཏེར་དབང་་་པོའི་མཆན་འགྲེལ་ཐོག་ནས་ཚིག་གི་འབྲུ་གནོན་ཏེ་སྦྱངས་འཐུས་ཤིང་། དེ་ནས་རྗེ་ཟབ་ཏུ་སྦྱངས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་གོ་རམས་པའི་དཀའ་་་་་་འགྲེལ་ཐོག་ནས་ལེགས་པར་སྦྱངས་ན་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་་་་་་་དགོངས་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་རྟོགས་ཐུབ་པའི་དགེ་མཚན་ཡོད་རྒྱུར་་སྨོས་ཅི་དགོས། དེ་བཞིན་བོད་རིག་པའམ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་་འཇུག་གནང་མཁན་རྣམས་ལའང་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་རིན་ཐང་་་་་་ལྡན་པ་ཞིག་འབུལ་བ་ལགས་སོ། །

སྒྲིག་པ་པོས། 1995ལོའི་ཟླ8པར།

དཀར་ཆག།

དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞུགས་སོ། །

……………………………………ཞང་རྒྱལ་བ་དཔལ་གྱིས་བརྩམས། …………1

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་བཞུགས་སོ། །

……………………………………འཇམ་མགོན་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་…

རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་བརྩམས།……35

སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་………

འགྲེལ་པ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་

བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

……ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེས་བརྩམས། 101

མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། ……………………………103

རྩ་བའི་ས་བཅད་དང་པོ། ཤེས་བྱ་སྤྱི་ཕྱོགས་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ།

……………………………………………………………104

ས་བཅད་དང་པོ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ། ……………………………104

དང་པོ། མཚན་ཉིད། ………………………………………104

གཉིས་པ། དབྱེ་བ། ……………………………………………104
གཅིག གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……………………………………104
གཉིས། རང་ལུགས་བཞག་པ། ……………………………………105
(གཅིག) ཡུལ་དུ་བྱས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་བཞིར་དབྱེ་བ། ……………105
[གཅིག] ཚོས་གང་ཡུལ་བཞིར་འགྱུར་དཔྱད་པ། ………………………105
[གཉིས] ཡུལ་ཅན་གང་ལ་ཡུལ་བཞིར་ཡོད་དཔྱད་པ། ……………106
[གསུམ] ཡུལ་བཞི་སོ་སོའི་ངོ་བོ། ……………………………………106
〈གཅིག〉 སྣང་ཡུལ། ……………………………………………………106
〈གཉིས〉 གཟུང་ཡུལ། ……………………………………………………107
〈གསུམ〉 ཞེན་ཡུལ། ……………………………………………………107
〈བཞི〉 འཇུག་ཡུལ། ……………………………………………………108
(གཉིས) ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ……………108
(གསུམ) འཇུག་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་ལྐོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ……110
(བཞི) འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། …………111
(ལྔ) མཐར་ཐུག་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བ། ……113
གསུམ། རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……………………………………………114
(གཅིག) འཁྲུལ་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། …………… 114
[གཅིག] གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ།
……………………………………………………………………115
[གཉིས] དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པའི་

རྗོད་པ་སྤྱོང་བ། ……115
[གསུམ] སྦྱོང་བ་དང་འགལ་བ་སྤྱོང་བ། ……115
[བཞི] དགག་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤྱོང་བ། ……116
(གཉིས) གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྗོད་པ་སྤྱོང་བ། ……116
[གཅིག] རྗོད་པ། ……116
[གཉིས] རྗོད་ལན། ……117
〈གཅིག〉 གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། ……117
〈གཉིས〉 གཞན་གྱིས་བརྟག་པ་དགག་པ། ……117
〈གསུམ〉 བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལུགས་བསྒྲུབ་པ། ……117
《གཅིག》 དགོངས་པ་ངོས་བཟུང་བ། ……118
《གཉིས》 དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་གནད་ལ་དབབ་པ། ……118

ས་བཅད་གཉིས་པ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ། ……120
དང་པོ། མཚན་ཉིད། ……120
གཉིས་པ། དབྱེ་བ། ……120
གསུམ་པ། དེ་དག་གི་དོན་གནད་ལ་དབབ་པ། ……120
གཅིག། གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……120
(གཅིག) འདོད་པ་བརྗོད་པ། ……120
(གཉིས) དེ་དགག་པ། ……122
[གཅིག] ཡིད་དཔྱོད་རང་གི་ངོ་བོ་དགག་པ། ……122

〈གཅིག〉 སྤྱིར་དགག་པ། ……………………………………122
〈གཉིས〉 བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། ……………………………………123
《གཅིག》 རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དགག་པ། ……………………123
《གཉིས》རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད་དགག་པ། ……………123
《གསུམ》 ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པ་དགག་པ། ……………………………………123
[གཉིས] སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡིན་པ་དགག་པ། ……124
[གསུམ] བཅད་ཤེས་མ་རྟོགས་པ་ལས་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གཞན་ཡིན་པ་དགག་པ། ……………………………………124
གཉིས། རང་ལུགས་བཞག་པ། ……………………………………125
(གཅིག) ཚད་མའི་བློ། ……………………………………125
(གཉིས) ཚད་མིན་གྱི་བློ། ……………………………………125
[གཅིག] སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། ……………………………………125
[གཉིས] གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ། ……………………………………125
〈གཅིག〉 འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། ……………125
〈གཉིས〉 ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བ། ……………………126
[གསུམ] སོ་སོའི་རྣམ་གཞག ……………………………………126
〈གཅིག〉 མ་རྟོགས་པའི་བློ། ……………………………………126
〈གཉིས〉 ལོག་ཤེས། ……………………………………127
〈གསུམ〉 ཐེ་ཚོམ། ……………………………………127

ས་བཅད་གསུམ་པ། བློ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ། ……130

དང་པོ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ། ……130

གཅིག ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། ……130

གཉིས། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་དཔྱད་པ། ……131

(གཅིག) མཚན་ཉིད། ……131

(གཉིས) དབྱེ་བ། ……132

(གསུམ) རྣམ་གཞག……132

〔གཅིག〕 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……132

〈གཅིག〉 རིགས་པས་དགག་པ། ……132

《གཅིག》 སྤྱི་གསལ་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ། ……133

《གཉིས》 སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ། ……133

(གཅིག) གྲངས་ཅན་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། ……133

(གཉིས) དེ་དང་རིགས་གཅིག་པའི་གངས་ཅན་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། ……134

(གསུམ) གཉིས་ཀ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགག་པ། ……134

〔གཅིག〕 སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ། ……135

〔གཉིས〕 རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་དགག་པ། ……135

〔གསུམ〕 ཧ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པ། ……136

《གསུམ》 སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་གཞན་དགག་པ། ……138

(གཅིག) དངོས་བཤད་པ། ……138

(གཉིས) རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……140

〈གཉིས〉 ལུང་གིས་དགག་པ། ……141

〔གཉིས〕 རང་ལུགས་གཞག་པ། ……142

〔གསུམ〕 རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……143

གཉིས་པ། སྣང་བ་དང་སེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ། ……144

གཅིག། འཇུག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། ……144

གཉིས། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ……144

(གཅིག) སྣང་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས། ……144

〔གཅིག〕 སྣང་བ། ……144

〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད། ……145

〈གཉིས〉 དབྱེ་བ། ……145

《གཅིག》 རྟོག་མེད་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ། ……145

《གཉིས》 རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ། ……145

〔གཉིས〕 སེལ་བ། ……147

〈གཅིག〉 གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ། ……148

〈གཉིས〉 འགྲེལ་པ་མཁན་གྱིས་བཀྲལ་བའི་ཚུལ། ……148

〈གསུམ〉 ས་སྐྱ་པའི་བཞེད་པ་ངོས་བཟུང་བ། ……149

《གཅིག》 གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། ……149

《གཉིས》 དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ······················150

(གཅིག) གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག······························150

〔གཅིག〕 ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས།······························150

〔གཉིས〕 བློའི་འཛིན་སྟངས། ······························151

(གཉིས) དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ······························153

〔གཅིག〕 དབྱེ་བ་དངོས། ······························153

〔གཉིས〕 སོ་སོའི་རྣམ་གཞག ······························153

(གསུམ) མཚན་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གནད་མ་ལུས་པ་གཏན་ལ་
དབབ་པ། ······························156

〔གཅིག〕 དགག་བྱ་བཅད་ཚུལ།······························156

〔གཉིས〕 མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ······························157

〔གསུམ〕 སོ་སོའི་སྒྲ་དོན། ······························158

〔བཞི〕 མཚན་གཞི་གཅིག་གིས་བསྟན་པ།······························159

《གསུམ》 སེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ······························161

(གསུམ) ཞར་ལ་སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག་དཔྱད་པ། ··········161

གསུམ་པ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ། ················163

གཅིག། གཞན་ལུགས་དགག་པ།······························163

(གཅིག) རང་མཚན་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ།················163

〔གཅིག〕 དོན་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ། ……………163
〔གཉིས〕 ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ། ……………164
(གཉིས) སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ། ……………165
〔གཅིག〕 རིགས་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ། ……………165
〔གཉིས〕 སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ། ……………166
གཉིས། རང་ལུགས་གཞག་པ། ……………167
(གཅིག) མཚན་ཉིད། ……………167
(གཉིས) དབྱེ་བ། ……………167
〔གཅིག〕 བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ། ……………167
〔གཉིས〕 རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ། ……………168
〈གཅིག〉 ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ……………169
《གཅིག》 ཡི་གེ། ……………169
《གཉིས》 མིང་། ……………169
《གསུམ》 ཚིག ……………171
《བཞི》 ངག ……………171
〈གཉིས〉 ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ……………172
《གཅིག》 ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ། ……………172
《གཉིས》 རིགས་དང་ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ། ……………173
《གསུམ》 བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ……………173
(གསུམ) དེའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ། ……………174

〔གཅིག〕 སྒྲ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟན་པ། ……174

〔གཉིས〕 གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། ……175

〔གསུམ〕 གཞི་མེད་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བས་རང་མཚན་ཐོབ་པའི་འཐད་པ། ……175

གསུམ། ཇོད་པ་སྤང་བ། ……176

བཞི་པ། འབྲེལ་པ་དང་འགལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ། ……177

གཅིག འབྲེལ་པའི་རྣམ་གཞག ……177

(གཅིག) དོན་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ། ……177

〔གཅིག〕 སྤྱིར་དགག་པ། ……177

〔གཉིས〕 སོ་སོར་དགག་པ། ……179

〈ག,ཅི་ཀ〉 བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ། ……179

〈གཉིས〉 དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ། ……179

《གཅིག》 རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ རྫས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ། ……180

(གཅིག) རྒྱུ་འབྲས་རིམ་གྱིས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ། ……180

(གཉིས) རྒྱུ་འབྲས་རྒྱང་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ། ……180

(གསུམ) རྒྱུ་འབྲས་སྟོས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ། ……181

〔གཅིག〕 ཕན་འདོགས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ། ……181

〔གཉིས〕 མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་དགག་པ། ……182

《གཉིས》 རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ། ……182

〈གསུམ〉 དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲེལ་བ་དགག་པ། ……………………183

(གཉིས) བློ་ངོར་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་པ། ……………………………183

〔གཅིག〕 བློས་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ། ……………………………183

〔གཉིས〕 དེ་དང་སྦྲེལ་བའི་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག ……………………184

〈གཅིག〉 འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད། ……………………………………184

〈གཉིས〉 འབྲེལ་པའི་སྒྲ་དོན། ……………………………………………185

〈གསུམ〉 འབྲེལ་པའི་དབྱེ་བ། ……………………………………185

《གཅིག》 དབྱེ་བ་དངོས། ………………………………………………185

《གཉིས》 འབྲེལ་པ་གང་ལ་གནས་པའི་རྟེན་ངོས་གཟུང་བ། …………186

(གསུམ) འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ། ……………………187

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ། ………………………………………187

〈གཅིག〉 བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད། …………………………187

〈གཉིས〉 དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད། ………………………………191

〔གཉིས〕 མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། ……………………………………193

〔གསུམ〕 དེ་དག་གི་ངེས་པའི་ཚུལ། ……………………………………194

〈གཅིག〉 ཕྱོགས་རེས་ངེས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས། ………………………194

〈གཉིས〉 གཉིས་ཀ་དགོས་པ་རང་གི་ལུགས། ……………………………194

གཉིས། འགལ་བའི་རྣམ་གཞག ………………………………………196

(གཅིག) སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། ……………………………………………196

[གཅིག] གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……………………196
〈གཅིག〉 འདོད་པ་བརྗོད་པ།……………………196
〈གཉིས〉 དེ་དགག་པ། ……………………198
[གཉིས] རང་ལུགས་གཞག་པ། ……………………199
(གཉིས) མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ……………………201
[གཅིག] ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་བཤད་པ། ……………………201
〈གཅིག〉 ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། ……………………201
〈གཉིས〉 འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ། ……………………202
〈གསུམ〉 གནོད་བྱ་བཟློག་པའི་དུས། ……………………203
〈བཞི〉 འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ།……………………204
《གཅིག》 དོན་ལ་འགལ་བ་དགག་པ། ……………………204
《གཉིས》 བློ་ངོར་འགལ་བ་བསྒྲུབ་པ།……………………205
[གཉིས] ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ། ……………………205
〈གཅིག〉 གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག……………………205
〈གཉིས〉 ཐ་དད་ལ་འགལ་བ་འཛོག་པའི་ཚུལ།……………………206
〈གསུམ〉 ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཉིད་བཤད་པ། ……………………206
《གཅིག》 མཚན་ཉིད། ……………………206
《གཉིས》 དབྱེ་བ། ……………………206

རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་

བ། ··209
ས་བཅད་དང་པོ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག ···························209
དང་པོ། སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན། ·················209
གཅིག ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་བསྒྲུབ་པ། ················209
གཉིས། ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ··········211
(གཅིག) མཚན་ཉིད། ···211
[གཅིག] མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པ་འདོད་པ་དགག་
པ། ··212
[གཉིས] དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་གཞག་པ། ·························213
〈གཅིག〉 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ···213
〈གཉིས〉 རང་ལུགས་གཞག་པ། ···214
[གསུམ] དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ···············214
〈གཅིག〉 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ···214
〈གཉིས〉 རང་ལུགས་གཞག་པ། ···216
〈གསུམ〉 རྩོད་པ་སྤོང་བ། ··218
(གཉིས) མཚོན་བྱ། ···218
[གཅིག] གཞན་ལུགས་དགག་པ། ···218
[གཉིས] རང་ལུགས་གཞག་པ། ···219
[གསུམ] རྩོད་པ་སྤོང་བ། ··219
(གསུམ) མཚན་གཞི། ···219

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད། ………………………………………………219
〔གཉིས〕 དབྱེ་བ། ………………………………………………220
གསུམ། ཚོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག ……………………………220
(གཅིག) ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ། ………………………………220
(གཉིས) ཡན་ཚུན་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག ……………………………221
གཉིས་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ། …………223
གཅིག མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ། …………………………………223
(གཅིག) གཞན་ལུགས་དགག་པ། …………………………………223
(གཉིས) རང་ལུགས་འཆད་པ། ……………………………………226
〔གཅིག〕 གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ། ………………226
〔གཉིས〕 མི་བསླུ་བའི་དོན་བཤད་པ། ……………………………227
〔གསུམ〕 དེས་ན་ཚིག་གཞན་བསྣན་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ། ……228
(གསུམ) རྩོད་པ་སྤོང་བ། …………………………………………229
གཉིས། དེས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་ལྟར་གཅོད་པའི་ཚུལ། ………………230
(གཅིག) གཅད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རང་བཞིན། ……………………230
(གཉིས) གཅོད་བྱེད་ངེས་པའི་རང་བཞིན། …………………………230
(གསུམ) དེས་ཇི་ལྟར་ངེས་པའི་ཚུལ། ………………………………231
གསུམ་པ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་
པ། ……………………………………………………………232
གཅིག མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ། ………………………………………232

(གཅིག) གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི། ······232
(གཉིས) གང་དབྱེ་བའི་ངོ་བོ། ······233
(གསུམ) གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ······233
(བཞི) ཇི་ལྟར་ཕྱེ་བའི་དོན། ······233
(ལྔ) ཇི་སྙེད་ཕྱེ་བའི་གྲངས་ངེས། ······235
(དྲུག) ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་སྒྲ་དོན། ······236
གཉིས། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། ······237
(གཅིག) མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། ······237
[གཅིག] མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། ······238
〈གཅིག〉 ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ། ······238
〈གཉིས〉 དུས་ལ་འཁྲུལ་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ། ······239
〈གསུམ〉 རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ། ······239
[གཉིས] མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། ······240
(གཉིས) རྗེས་དཔག་གི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། ······240
[གཅིག] རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། ······241

[གཉིས] རྫས་དཔག་མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། ……………241
གསུམ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ། ……………242
(གཅིག) གཞུང་ལས་བསྟན་པའི་ཚུལ། ……………242
(གཉིས) མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་ཚུལ། ……………242
(གསུམ) འཐད་པའི་ཕྱོགས་ངོས་གཟུང་བ། ……………243
[གཅིག] གཞུང་གང་གིས་རང་ངེས་གཞན་ངེས་སུ་འཛོག་པའི་ཚུལ། ……………243
[གཉིས] མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། ……………244
[གསུམ] རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……………248
བཞི། ངེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ། ……………250
(གཅིག) དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ། ……………250
(གཉིས) དེ་ཚད་མས་རྟོགས་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ། ……………251
[གཅིག] གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……………251
[གཉིས] རང་ལུགས་གཞག་པ། ……………251
[གསུམ] རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……………252

ས་བཅད་གཉིས་པ། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། ……………253

དང་པོ།　མངོན་སུམ། ······································· 253
གཅིག　མངོན་སུམ་ཡང་དག ······································· 253
(གཅིག)　མཚན་ཉིད། ······································· 253
[གཅིག]　གཞན་ལུགས་དགག་པ། ······································· 253
[གཉིས]　རང་ལུགས་གཞག་པ། ······································· 254
〈གཅིག〉　མཚན་ཉིད་ངོས་བཤད་པ། ······································· 254
〈གཉིས〉　དེའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ། ······································· 254
《གཅིག》　རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ། ······································· 254
《གཉིས》　མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ། ······································· 255
《གསུམ》　གཉིས་ཀའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ། ······································· 256
(གཉིས)　མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ། ······································· 256
[གཅིག]　གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི། ······································· 257
[གཉིས]　གང་དབྱེ་བའི་ངོ་བོ། ······································· 257
[གསུམ]　གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ······································· 257
[བཞི]　ཇི་ལྟར་ཕྱེ་བའི་དོན། ······································· 257
[ལྔ]　ཇི་སྙེད་ཕྱེ་བའི་གྲངས། ······································· 258
(གསུམ)　མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན། ······································· 259
[གཅིག]　དབང་པོའི་མངོན་སུམ། ······································· 260
〈གཅིག〉　མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད། ······································· 260
〈གཉིས〉　མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། ······································· 260
〈གསུམ〉　མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། ······································· 260

《གཅིག》 དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ། ……………261

《གཉིས》 གཞན་རིག་གི་ཤེས་པའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ། ……………262

《གསུམ》 རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ། ……………262

《བཞི》 མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ། ……………262

〈བཞི〉 མཚོན་བྱའི་སྒྲ་དོན། ……………263

《གཅིག》 སྒྲ་དོན་སྤྱིར་བསྟན་པ། ……………263

《གཉིས》 དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག ……………263

(གཅིག) མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན། ……………263

(གཉིས) བདག་རྐྱེན། ……………264

(གསུམ) དམིགས་རྐྱེན། ……………265

〔གཉིས〕 ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། ……………265

〈གཅིག〉 ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། ……………265

《གཅིག》 མཚན་ཉིད། ……………266

《གཉིས》 དབྱེ་བ། ……………266

《གསུམ》 རྐྱེན་གསུམ་ལ་དཔྱད་པ། ……………266

〈གཉིས〉 རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ། ……………267

《གཅིག》 སྐྱེ་བའི་ཚུལ། ……………267

《གཉིས》 དེ་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པ། ……………268

《གསུམ》 སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་དཔྱད་པ། ……………268

(གཅིག) བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་འགོད་པ། ……………268

(གཉིས) འཐད་པའི་ཕྱོགས་ངོས་གཟུང་བ། ····································269
(གསུམ) རྩོད་པ་སྤོང་བ། ····································271
〔གསུམ〕 རང་རིག་མངོན་སུམ། ····································275
〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད། ····································275
〈གཉིས〉 མཚན་གཞི། ····································275
〈གསུམ〉 དེའི་རྣམ་གཞག་ལ་དཔྱད་པ། ····································276
《གཅིག》 ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་མ་ཁྱབ་དཔྱད་པ། ····································276
《གཉིས》 རང་རིག་དང་གཞན་རིག་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པ། ····································278
《གསུམ》 རང་རིག་ལ་ཡུལ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ། ····································278
〔བཞི〕 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། ····································280
〈གཅིག〉 རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ། ····································281
《གཅིག》 མཚན་ཉིད། ····································281
《གཉིས》 དབྱེ་བ། ····································281
《གསུམ》 རྒྱུ་བསམ་པ། ····································282
(གཅིག) ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ། ····································282
(གཉིས) དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས། ····································282
(གསུམ) ཐབས་ལ་ལྟོས་པ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར། ····································282

〈གཉིས〉 ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་ཚུལ། ……………………283

〈གསུམ〉 སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ། ……………………284

《གཅིག》 ངོ་བོ་བསྒྲུབ་པ། ……………………284

(གཅིག) འདས་པ་བྱུང་ཟིན་བསྒྲུབ་པ། ……………………284

(གཉིས) མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་བསྒྲུབ་པ། ……………………285

〔གཅིག〕 རྟགས་འགོད་པ།……………………285

〔གཉིས〕 ཚུལ་བསྒྲུབ་པ། ……………………285

〈གཅིག〉 ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ། ……………………285

《གཅིག》 རྗེན་བརྟན་པ་བསྒྲུབ་པ། ……………………286

༡ རིག་པའི་སྔོན་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ། ……………………286

༢ རིག་པའི་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ། ……………………286

(༡) བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ། ……………………286

(༢) བདག་འཛིན་མེད་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ། ……………………287

《གཉིས》 གོམས་པ་རང་གི་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་བསྒྲུབ་པ། ……………………288

《གསུམ》 དེ་བསྒོམ་པ་བསྒྲུབ་པ། ……………………288

〈གཉིས〉 ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ། ……………………288

《གཉིས》 མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ། ……288

《གསུམ》 གྲུབ་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ། ……289

(གཅིག) སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ། ……289

(གཉིས) ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ། ……289

[གཅིག] གོམས་པ་མི་སྲིད་པ་སྤོང་བ། ……289

[གཉིས] སྲིད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་སྲིད་པ་སྤོང་བ། ……290

གཉིས། ལྡོག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། ……290

(གཅིག) མཚན་ཉིད། ……291

(གཉིས) དབྱེ་བ། ……291

[གཅིག] རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། ……291

[གཉིས] རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། ……292

གསུམ། ཚད་མའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ། ……292

(གཅིག) ཚད་འབྲས་གང་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚུལ། ……292

(གཉིས) དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག ……295

[གཅིག] ཚད་འབྲས་གསུངས་པའི་དགོས་པ། ……295

〈གཅིག〉 རྣམ་གཅད་ཀྱི་དགོས་པ། ……295

〈གཉིས〉 ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ། ……295

[གཉིས] དགོས་པ་ཅན་གྱི་ཚད་འབྲས་དངོས། ……295

〈གཅིག〉 ཚད་འབྲས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག ……295

《གཅིག》 ཚད་འབྲས་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་དགག་པ། ……296

(གཅིག) འདོད་པ་བརྗོད་པ། ……296

(གཉིས) དེ་དགག་པ། ……297

《གཉིས》 ཚད་འབྲས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འདོད་པའི་ལུགས་དགག་པ། ……298

〈གཉིས〉 ཚད་འབྲས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག ……299

《གཅིག》 དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས། ……303

《གཉིས》 རྣམ་རིག་སྨྲ་བའི་ཚད་འབྲས། ……304

(གཅིག) དོན་དམ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས། ……304

(གཉིས) ཕྱི་སྣང་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས། ……306

《གསུམ》 དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་ནས་རང་རིག་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ། ……309

(གཅིག) མདོར་བསྟན་པ། ……309

(གཉིས) རྒྱས་པར་བཤད་པ། ……310

〔གཅིག〕 གཞུང་གི་སྐབས་གཉིས་ལ་སྦྱར་བ། ……310

〔གཉིས〕 གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ། ……311

〔གསུམ〕 ཡང་སྨྲ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ། ……312

〔བཞི〕 ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ། ……………………312

〔ལྔ〕 འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ། ……………………312

〔དྲུག〕 དཔྱད་མ་དཔྱད་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ།……………………313

〔བདུན〕 ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ།……………………314

(གསུམ) རྫོད་པ་སྤོང་བ། ……………………315

《བཞི》 རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས། ……………………316

〔གསུམ〕 རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཚུལ་གཉིས་དང་རང་རིག་
 སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ། ……………………318

〈གཅིག〉 ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་པ། ……………………318

《གཅིག》 གང་ཟག་གང་གི་ངོར་བསྒྲུབ་པ། ……………………318

《གཉིས》 བློ་གང་གིས་བསྒྲུབ་པ།……………………318

《གསུམ》 བསྒྲུབ་བྱ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ།……………………319

《བཞི》 ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ། ……………………319

(གཅིག) གཞུང་ལས་བསྟན་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། ……………………319

(གཉིས) དཀའ་བའི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།……………………320

〔གཅིག〕 ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་འགོད་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་ངོས…
 གཟུང་བ། ……………………320

〔གཉིས〕 དགོད་བྱའི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། ……………………321

〔གསུམ〕 དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ། ······································322

〔བཞི〕 དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ······································323

གཉིས་པ། རྗེས་དཔག ······································327

གཅིག རང་དོན་རྗེས་དཔག ······································327

(གཅིག) མཚན་ཉིད། ······································327

(གཉིས) དེའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ། ······································327

〔གཅིག〕 གང་གིས་རྟོགས་པའི་རྟགས། ······································327

〈གཅིག〉 ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས་གསུམ་བཤད་པ། ······································328

《གཅིག》 ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས། ······································328

《གཉིས》 རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་····

ཕྱོགས་བཤད་པ། ······································331

(གཅིག) གཞན་ལུགས་དགག་པ། ······································331

(གཉིས) རང་ལུགས་གཞག་པ། ······································332

(གསུམ) རྩོད་པ་སྤོང་བ། ······································335

《གསུམ》 དེ་དག་ལ་ལྟོས་གཞིར་འཛོག་པའི་འཐད་པ། ······································336

〈གཉིས〉 དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ······································337

《གཅིག》 རྟགས་ཡང་དག ······································337

(གཅིག) མཚན་ཉིད། ······································337

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ། ……337
〈གཅིག〉 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……337
〈གཉིས〉 རང་ལུགས་གཞག་པ། ……339
《གཅིག》 མཚན་ཉིད་དངོས། ……339
《གཉིས》 ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ། ……339
༡ མཚན་ཉིད། ……339
༢ མཚན་གཞི། ……340
(༡) རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ། ……340
(༢) བསྒྲུབ་ངག་གི་བསྟན་བྱར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ། ……340
〈གསུམ〉 རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……342
〔གཉིས〕 དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ། ……342
(གཉིས) མཚན་གཞི་བསྟན་པ། ……346
(གསུམ) མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ……347
〔གཅིག〕 སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ……347
〈གཅིག〉 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག ……348
《གཅིག》 མཚན་ཉིད། ……348
《གཉིས》 དབྱེ་བ། ……349
༡ མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག ……349

(༡) མཚན་ཉིད། ……………………………………………349
(༢) མཚན་གཞི། ……………………………………………349
(༣) ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད། ……………………………………350
(༤) གསུངས་པའི་དགོས་པ། ……………………………………351
༢ སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག ………………351
(༡) མཚན་ཉིད། ……………………………………………351
(༢) དབྱེ་བ། ………………………………………………351
[༡] འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག ……………352
〈༡〉 མཚན་ཉིད། ……………………………………………352
〈༢〉 དབྱེ་བ། ………………………………………………352
〈༣〉 རྣམ་གཞག ………………………………………………353
《༡》 ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད། ……………………………………353
《༢》 འགལ་མི་འགལ། ………………………………………354
《༣》 གྲངས་ངེས་པ། ………………………………………355
《༤》 གསུངས་པའི་དགོས་པ། ……………………………………355
《༥》 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ………………356
[༢] འགལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག ………………357
〈༡〉 མཚན་ཉིད། ……………………………………………357
〈༢〉 དབྱེ་བ། ………………………………………………357
《༡》 ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཟླ་མ་དམིགས་

པའི་རྟགས་ཡང་དག …… 357

(༡) གཞན་ལུགས་དགག་པ། …… 358

〔༡〕 དབྱེ་ཚུལ་དགག་པ། …… 358

〔༢〕 སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་དགག་པ། …… 358

(༢) རང་ལུགས་གཞག་པ། …… 360

(༣) རྣམ་གཞག …… 361

〔༡〕 ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད། …… 361

〔༢〕 གྲངས་ངེས་པ། …… 362

〔༣〕 གསུངས་པའི་དགོས་པ། …… 362

《༢》 ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་……
རྟགས་ཡང་དག …… 362

(༡) མཚན་ཉིད། …… 363

(༢) དབྱེ་བ། …… 363

(༣) རྣམ་གཞག …… 364

〔༡〕 ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད། …… 365

〔༢〕 གྲངས་ངེས་པ། …… 365

《༣》 གསུངས་པའི་དགོས་པ། …… 365

〈གཉིས〉 རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག …… 365

《གཅིག》 མཚན་ཉིད། …… 366

《གཉིས》 དབྱེ་བ། ······366

༡ རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ······366

༢ བསྒྲུབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ······367

《གསུམ》 རྣམ་གཞག ······367

༡ ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད། ······367

༢ གསུངས་པའི་དགོས་པ། ······367

〈གསུམ〉 འབྲས་བུའི་རྟགས། ······368

《གཅིག》 མཚན་ཉིད། ······368

《གཉིས》 དབྱེ་བ། ······368

《གསུམ》 རྣམ་གཞག ······369

[གཉིས] འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ······371

[གསུམ] སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ······371

[བཞི] བསྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ······374

[ལྔ] བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ······374

[དྲུག] འབྲེལ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ······374

[བདུན] རྟགས་སུ་འགོད་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ······375

[བརྒྱད] འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ······375

[དགུ] ཐོལ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ······376

〔བཅུ〕 བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ……………………376
《གཉིས》 རྟགས་ལྟར་སྣང་། ……………………377
(གཅིག) མཚན་ཉིད། ……………………377
(གཉིས) དབྱེ་བ། ……………………378
〔གཅིག〕 རྟགས་མ་གྲུབ་པ། ……………………378
〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད། ……………………378
〈གཉིས〉 དབྱེ་བ། ……………………378
《གཅིག》 དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ། ……………………378
《གཉིས》 བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ། ……………………381
《གསུམ》 རྩོལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ། ……………………382
〔གཉིས〕 རྟགས་མ་ངེས་པ། ……………………383
〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད། ……………………383
〈གཉིས〉 དབྱེ་བ། ……………………383
〈གསུམ〉 མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན། ……………………385
〔གསུམ〕 འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས། ……………………388
〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད། ……………………388
〈གཉིས〉 དབྱེ་བ། ……………………388
《གཅིག》 དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ……………………388

《གཉིས》 བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་བ། ……………………389

《གསུམ》 དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ། ………………391

《གསུམ》 གཏན་ཚིགས་དེ་དག་གི་ངེས་པ་བསམ་པ། ……………391

(གཅིག) མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ། ……………………392

(གཉིས) དེ་དག་གི་ནུས་པ་ངེས་པ། ……………………………392

གཉིས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག ……………………………………393

(གཅིག) རྟགས་པར་བྱ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པ། ………………393

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད་འགོད་པ། ……………………………………393

〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད་རྣམ་བཅད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྷར་བསྟན་པ། …………394

〈གཉིས〉 མཚན་ཉིད་ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ། ……………………………………………………………………398

〈གསུམ〉 དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……………………………400

〔གཉིས〕 མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། ……………………………401

〔གསུམ〕 ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བརྗོད་པ། ……………402

〈གཅིག〉 སྤྱིའི་རྣམ་གཞག ……………………………………………403

《གཅིག》 མཚན་ཉིད། ………………………………………………403

《གཉིས》 དབྱེ་བསྡུ། ………………………………………………403

《གསུམ》 རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……………………………………………404

〈གཉིས〉 སོ་སོའི་རང་བཞིན། ······405

《གཅིག》 ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བཤད་པ། ······405

(གཅིག) མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ། ······405

(གཉིས) དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ། ······406

(གསུམ) ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ། ······406

(བཞི) གྲགས་པའི་བསལ་བ། ······408

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད། ······408

〔གཉིས〕 དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ······408

〈གཅིག〉 བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ། ······408

〈གཉིས〉 ཕྱི་སྟེ་བཤད་པ། ······408

《གཅིག》 མདོའི་ཚིག་འགོད་པ། ······408

《གཉིས》 དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། ······409

༡ བཤད་ཚུལ་དང་པོ། ······409

(༡) གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་དགག་པ། ······409

(༢) རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། ······410

༢ བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ། ······411

(༡) རྗེས་དཔག་ལས་གྲགས་པ་ཡུལ་ཐ་དད་པར་བསྒྲུབ་པ། ······411

(༢) དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་དགག་པ། ······412

(༢) སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ། ……412

༣ དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ། ……413

《གཉིས》 ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བཤད་པ། ……413

(གཅིག) བཤད་བྱའི་མདོ་འགོད་པ། ……414

(གཉིས) མདོའི་དོན་བཤད་པ། ……414

〔གཅིག〕 གནོད་ཡུལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལྷུར་ངོས་བཟུང་བ། ……415

〔གཉིས〕 དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བསྟན་པ། ……416

〈གཅིག〉 ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་ཚུལ། ……417

〈གཉིས〉 ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་ཚུལ། ……418

〈གསུམ〉 ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གནོད་ཚུལ། ……420

〈བཞི〉 ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་ཚུལ། ……421

(གཉིས) རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། ……422

〔གཅིག〕 གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། ……422

〔གཉིས〕 ངག་སྦྱོར་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག ……422

〈གཅིག〉 སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། ……423

〈གཉིས〉 རྒྱལ་ཕམ་གྱི་རྣམ་གཞག ……423

〈གསུམ〉 རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ……423

《གཅིག》 སྤྱིར་ཚར་གཅད་པའི་ཚུལ། ······························ 424
《གཉིས》 རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཚུལ། ······························ 424
(གཅིག) འཐད་པ་བརྗོད་པ། ······························ 424
(གཉིས) འཁྲུལ་པ་དགག་པ། ······························ 424
[གཅིག] གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ། ······························ 425
[གཉིས] རྐང་མིག་པའི་ལུགས་དགག་པ། ······························ 425
《གསུམ》 ཕྱི་ཐག་ཏུ་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་གཏན་ལ་དབབ་
པ། ······························ 425
(གཅིག) གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ······························ 425
(གཉིས) དགོས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ······························ 426
〈གཅིག〉 རང་གི་འདོད་པ་བསྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ངག ······························ 426
《གཅིག》 བསྒྲུབ་ངག་ཡང་དག ······························ 426
༡ མཚན་ཉིད། ······························ 426
༢ ངག་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། ······························ 426
(༡) གཞན་ལུགས་དགག་པ། ······························ 426
(༢) རང་ལུགས་གཞག་པ། ······························ 428
[༡] ཆོས་བ་ལྡན་པ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ། ······························ 428
[༢] ཆོས་བ་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ། ······························ 430
(༣) རྩོད་པ་སྤོང་བ། ······························ 431

༣ ངག་གི་བྱེད་པ། ……431

༤ དབྱེ་བ། ……432

《གཉིས》 བསྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་། ……433

༡ མཚན་ཉིད། ……433

༢ དབྱེ་བ། ……433

(༡) དོན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་བསྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་། ……433

(༢) བློ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་བསྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་། ……433

(༣) སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་བསྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་། ……434

〈གཉིས〉 གཞན་གྱི་འདོད་པ་སུན་འབྱིན་པ་སུན་འབྱིན་པའི་ངག ……434

《གཅིག》 སུན་འབྱིན་ཡང་དག ……434

༡ མཚན་ཉིད། ……434

༢ དབྱེ་བ། ……434

《གཉིས》 སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་། ……435

༡ མཚན་ཉིད། ……435

༢ དབྱེ་བ། ……435

(༡) གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……435

(༢) རང་ལུགས་གཞག་པ། ……436

(གསུམ) བརྗོད་རྒྱལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ……436

〔གཅིག〕 རང་རྒྱུད་ཀྱི་ངག……436

〔གཉིས〕 ཐལ་འགྱུར་གྱི་ངག……436

〈གཅིག〉 ཐལ་བའི་རྣམ་གཞག……436

《གཅིག》 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……437

༡ འདོད་པ་བརྗོད་པ། ……437

༢ དེ་དགག་པ། ……440

(༡) རྩ་བའི་དབྱེ་བ་བཞི་དགག་པ།……440

(༢) ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་བཅུ་བཞི་དགག་པ། ……441

《གཉིས》 རང་ལུགས་གཞག་པ། ……441

༡ མཚན་ཉིད།……442

༢ དབྱེ་བ། ……442

(༡) སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག ……442

(༢) སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག……443

(༣) དེ་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་བཤད་པ། ……443

《གསུམ》 རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……451

〈གཉིས〉 ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ།……451

《གཅིག》 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……452

《གཉིས》 རང་ལུགས་གཞག་པ། ……452

མཇུག་བྱང་། ……………………………………………453
མཛད་བྱང་། ……………………………………………454
ཟུར་བཀོད། རྟགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ……………………………455

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་མཆན་འགྲེལ་སྡེ་བདུན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

འཇམ་དབྱངས་བློ་གཏེར་དབང་པོས་བརྩམས……………………463
མཆན་འགྲེལ་གྱི་མཆོད་བརྗོད། ……………………………465
རྩ་བའི་ས་བཅད་དང་པོ། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག…………467
ས་བཅད་དང་པོ། ཐ་སྙད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་མཚན་དོན་བཤད་པ། ……………………………………………467
ས་བཅད་གཉིས་པ། བར་ཆད་ཞི་བའི་དོན་དུ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ། ……………………………………………467
དང་པོ། ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ། ………………468
གཉིས་པ། རྩ་བའི་བླ་མ་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ། ……………468
གསུམ་པ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ། ……………………………………………468
ས་བཅད་གསུམ་པ། བསྟན་བཅོས་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྒྱུ་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། ……………………………………469
རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ། འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་

དངོས། ……470

ས་བཅད་དང་པོ། ཤེས་བྱ་སྤྱི་ཕྱོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ།……470

དང་པོ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ། ……471

གཅིག མཚན་ཉིད། ……471

གཉིས། དབྱེ་བ། ……471

(གཅིག) གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……471

〔གཅིག〕 ཁས་བླངས་བརྗོད་པ།……471

〔གཉིས〕 སུན་འབྱིན་བཤད་པ།……471

〈གཅིག〉 ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་མ་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བ། ……472

〈གཉིས〉 ཡུལ་སྣང་རྫུང་དུ་ཐལ་བ། ……472

(གཉིས) རང་ལུགས་གཞག་པ། ……475

(གསུམ) རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……475

〔གཅིག〕 འཁྲུལ་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……475

〈གཅིག〉 གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤོང་
བ། ……475

〈གཉིས〉 དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པའི་རྩོད་
པ་སྤོང་བ། ……476

〈གསུམ〉 སྐྱོང་བ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ། ……477

〈བཞི〉 དགག་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བ། ……477

〔གཉིས〕 གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……478

〈གཅིག〉 རྟོད་པ། 478
〈གཉིས〉 ལན། 478
《གཅིག》 གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་དཔྱད་པ། 479
《གཉིས》 སློབ་དཔོན་གྱིས་ཊཱི་ཀཱར་གཏན་ལ་དབབ་པ། 479
(གཅིག) དོན་རིག 480
〔གཅིག〕 གཞན་ལུགས་དགག་པ། 480
〈གཅིག〉 བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་དགག་པ། 480
〈གཉིས〉 དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་
པ། 480
〔གཉིས〕 རང་ལུགས་གཞག་པ། 481
(གཉིས) རྣམ་རིག 482
〔གཅིག〕 གཞན་ལུགས་དགག་པ། 482
〔གཉིས〕 རྣམ་པར་རིག་པ་སྒྲུབ་པ། 483
〔གསུམ〕 རྩོད་པ་སྤོང་བ། 484
〈གཅིག〉 རྡུལ་ཕྲན་དང་མཚུངས་པའི་རྩོད་སྤོང་། 484
〈གཉིས〉 རྣམ་པ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤོང་
བ། 486

གཉིས་པ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ། 487

གཅིག　མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ། ························487

གཉིས། དེ་དག་གི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། ························487

(གཅིག) ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ། ························487

[གཅིག] གཞན་ལུགས་དགག་པ། ························487

〈གཅིག〉 ཁས་བླངས་བརྗོད་པ། ························488

〈གཉིས〉 དེ་དགག་པ། ························489

《གཅིག》 ཡིད་དཔྱོད་རང་གི་ངོ་བོ་དགག་པ། ························489

(གཅིག) སྤྱིར་དགག་པ། ························489

[གཅིག] བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ། ························489

[གཉིས] ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ························490

[གསུམ] བཟློག་པ་མཚུངས་པ། ························491

(གཉིས) སོ་སོར་དགག་པ། ························492

[གཅིག] རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དགག་པ། ························492

[གཉིས] རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད་དགག་པ།
························492

[གསུམ] ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པ་དགག་པ། 493

《གཉིས》 སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡིན་པ་དགག་
པ། ························493

《གསུམ》 བཅད་ཤེས་མ་རྟོགས་པ་ལས་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གཞན་ཡིན་

པ་དགག་པ། ……………………………………494
(གཅིག) སྤྱིར་དགག་པ། ……………………………………494
(གཉིས) བྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དགག་པ། ……………………495
〔གཅིག〕 དངོས་བཤད་པ། ……………………………………495
〈གཅིག〉 འགལ་བ་གཞི་མཐུན་དགག་པ། ……………………………495
〈གཉིས〉 དབང་ཤེས་རིགས་ལ་ཚད་མ་དགག་པ། ………………………495
〔གཉིས〕 དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……………………………………497
〔གཉིས〕 རང་ལུགས་གཞག་པ། ……………………………………498
〈གཅིག〉 ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། …………………………498
〈གཉིས〉 གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ། ……………………………………498
〈གསུམ〉 སོ་སོའི་རྣམ་གཞག ……………………………………498

གསུམ་པ། བློ་རིས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ། ……………………………501
གཅིག སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ། ……………………………501
(གཅིག) ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། ……………501
(གཉིས) སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོག་པ་ཁྱད་པར་དུ་དཔྱད་པ། ……………503
〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད། ……………………………………………503
〔གཉིས〕 དབྱེ་བ། ……………………………………………503
〔གསུམ〕 དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། …………………………………504

〈གཅིག〉 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……504

《གཅིག》 རྫས་ཐ་དད་པ་དགག་པ། ……504

《གཉིས》 རྫས་གཅིག་པ་དགག་པ། ……505

(གཅིག) སྤྱི་གཅིག་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ། ……505

〔གཅིག〕 ཁས་བླངས་བརྗོད་པ། ……505

〔གཉིས〕 དེ་དགག་པ། ……506

〈གཅིག〉 སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ། ……506

〈གཉིས〉 རྣམ་པར་བརྟག་པ། ……506

〈གསུམ〉 ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ……506

(གཉིས) སྤྱི་དུ་མ་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ། ……507

〔གཅིག〕 ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ། ……507

〔གཉིས〕 དེ་དགག་པ། ……507

(གསུམ) མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པ། ……508

〔གཅིག〕 དོན་ལ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པ། ……508

〔གཉིས〕 བློ་ངོར་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པ། ……508

〈གཉིས〉 རང་ལུགས་གཞག་པ། ……510

〈གསུམ〉 རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……510

གཉིས། སྣང་བ་དང་སེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ། ····················512

(གཅིག) འཇུག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། ····················512

(གཉིས) སོ་སོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ····················512

〔གཅིག〕 སྣང་བ། ····················512

〈གཅིག〉 ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས། ····················513

〈གཉིས〉 བློས་འཛིན་སྟངས། ····················513

〈གསུམ〉 བློ་དོན་མཐུན་པ། ····················513

《གཅིག》 ཇི་ལྟར་མཐུན་པའི་ཚུལ། ····················514

《གཉིས》 མངོན་སུམ་མ་ངེས་པ་བསྒྲུབ་པ། ····················514

(གཅིག) མ་ངེས་པ་གྲུབ་པའི་འཐད་པ་དངོས། ····················514

(གཉིས) དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ། ····················515

〔གཅིག〕 མངོན་སུམ་ཚད་མས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ། ····················515

〔གཉིས〕 དེས་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་བསྟན་པ། ····················515

〈གཅིག〉 སྒྲོ་སྒྲོག་ངེས་པ་རྟོག་པར་བསྒྲུབ་པ། ····················516

〈གཉིས〉 ངེས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ། ····················516

〈གསུམ〉 དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། ····················517

(གསུམ) སྣང་ཡུལ་ལ་སྒྲ་རྟོག་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ། ····················517

〔གཅིག〕 སྣང་ན་དགག་སྒྲུབ་ཅིག་ཅར་ཐལ་བ། ····················517

〔གཉིས〕 དོན་གཅིག་གི་མིང་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་ཡིན་

པ། ······ 518
[གསུམ] ཟློག་པས་འབྱེད་ན་སེལ་བར་འགྱུར་བ། ······ 518
[གཉིས] སེལ་བ། ······ 519
〈གཅིག〉 རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ······ 519
《གཅིག》 རྣམ་གཞག ······ 519
(གཅིག) ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ། ······ 520
(གཉིས) གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ། ······ 521
《གཉིས》 རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ······ 521
(གཅིག) དབྱེ་བ་དངོས། ······ 522
(གཉིས) དོན་ལ་གཞན་སེལ་དགག་པ། ······ 522
[གཅིག] དངོས་བཤད་པ། ······ 522
[གཉིས] དེའི་རྒྱུ་མཚན། ······ 522
(གསུམ) སོ་སོའི་རྣམ་གཞག ······ 523
[གཅིག] ཡོད་པའི་གཞན་སེལ་སྒྲ་བློ་གཉིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
བརྗོད་པ། ······ 523
〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད། ······ 523
〈གཉིས〉 དབྱེ་བ། ······ 524
[གཉིས] མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་བློ་གཉིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་

བརྗོད་པ། ··525
〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད། ··525
〈གཉིས〉 དབྱེ་བ། ··525
〈གསུམ〉 དངོས་མེད་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། ··525
《གཅིག》 འཐད་པ་དངོས། ··526
《གཉིས》 དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ། ··526
༡ དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པ་སྤོང་བ། ··526
༢ ཚད་མ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ། ··527
༣ གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ། ··527
༤ ལུང་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ། ··529
〈གཉིས〉 སེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ··530
《གཅིག》 སྤྱི་མེད་ན་བརྡ་སྦྱོར་མི་སྲིད་པ་སྤོང་བ། ··530
《གཉིས》 གཞན་སེལ་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བ། ··531
《གསུམ》 གཅད་བྱ་མེད་ན་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པ་སྤོང་བ། ··533
《བཞི》 སེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ། ··534
《ལྔ》 སེལ་བ་ལ་སྤྱི་མེད་ན་གཞན་སེལ་མི་སྲིད་པ་སྤོང་

པ། ……………………………………………………536

གསུམ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ། ……………………538
(གཅིག) གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……………………………538
〔གཅིག〕 རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ། ……………538
〈གཅིག〉 དོན་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ། …………538
〈གཉིས〉 ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་
པ། ……………………………………………………541
〔གཉིས〕 སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ། ……………………541
〈གཅིག〉 རིགས་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ།…………………541
〈གཉིས〉 ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་
པ། ……………………………………………………542
(གཉིས) རང་ལུགས་གཞག་པ།……………………………………543
〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད།……………………………………………544
〔གཉིས〕 དབྱེ་བ། ……………………………………………544
〔གསུམ〕 དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། …………………………544
〈གཅིག〉 སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ། ……………545
〈གཉིས〉 གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། ……………545
〈གསུམ〉 འཁྲུལ་པ་ལ་སྦྱར་བས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའི་འཐད་
པ། ……………………………………………………545
(གསུམ) རྩོད་པ་སྤང་བ། ……………………………………546

〔གཅིག〕 དངོས་པོ་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ། ……546

〔གཉིས〕 ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ། ……547

〔གསུམ〕 མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ། ……548

〔བཞི〕 བརྗོད་བྱ་མེད་ན་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་སྤང་བ། ……548

〔ལྔ〕 འབྲེལ་པའི་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་སྤང་བ། ……549

བཞི། འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ། ……551

(གཅིག) འབྲེལ་པ་བརྟག་པ། ……551

〔གཅིག〕 དོན་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ། ……551

〈གཅིག〉 འབྲེལ་པ་སྤྱིར་དགག་པ། ……551

〈གཉིས〉 འབྲེལ་པ་སོ་སོར་དགག་པ། ……552

《གཅིག》 བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ། ……553

《གཉིས》 དེ་བྱུང་གི་འབྲས་བུ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ། ……554

(གཅིག) རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྫས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ། ……554

〔གཅིག〕 རྒྱུ་འབྲས་རིམ་གྱིས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ། ··········554

〈གཅིག〉 རྫ་ཕྱི་ལ་མི་འཐད་པ། ··········554

〈གཉིས〉 བར་སྦྱོར་གྱི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པ། ··········555

〔གཉིས〕 རྒྱུ་འབྲས་རྒྱུང་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ། ··········555

〔གསུམ〕 རྒྱུ་འབྲས་ཕྱོས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ། ··········556

〈གཅིག〉 ཕན་འདོགས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ། ··········556

〈གཉིས〉 མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ། ··········556

(གཉིས) རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ། ··········557

《གསུམ》 འབྲེལ་པ་གཞན་བཀག་པས་གྲུབ་པ། ··········558

〔གཉིས〕 ལྡོ་ངོར་འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ་པ། ··········560

〈གཅིག〉 ལྡོ་ངོར་ཇི་ལྟར་སྦྲེལ་བའི་ཚུལ། ··········560

〈གཉིས〉 དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ··········560

《གཅིག》 བདག་གཅིག་པར་འབྲེལ་བར་རྩོད་པ་སྤང་བ། ··········561

《གཉིས》 དེ་ལས་བྱུང་བར་འབྲེལ་བར་རྩོད་པ་སྤང་བ། ··········561

〔གསུམ〕 འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། ··········562

〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ། ··········562

《གཅིག》 བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད། ··········562

(གཅིག) ཐ་སྙད་ཀྱི་འབྲེལ་པ། ··········562

(གཉིས) དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་པ། ··········563

〔གཅིག〕 རྟགས་དགོད་པ། ……563
〔གཉིས〕 དེ་ལ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ། ……564
〈གཅིག〉 ལྟོས་མེད། ……564
〈གཉིས〉 གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས། ……568
《གཅིག》 ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ། ……568
《གཉིས》 དེ་དགག་པ། ……568
༡ བརྟགས་ན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། ……568
༢ དེ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ། ……569
(༡) རྟགས་དགོད་པ། ……569
(༢) སྦྱོར་བའི་དོན་ངེས་གཟུང་བ། ……569
〔༡〕 སྦྱོར་བའི་དོན། ……569
〔༢〕 བསྒྲུབ་བྱ། ……570
〔༣〕 གཏན་ཚིགས། ……570
〈༡〉 ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ། ……570
《༡》 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……570
《༢》 རང་ལུགས་གཞག་པ། ……571
〈༢〉 ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ། ……572
《གསུམ》 རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ། ……572
《གཉིས》 དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པ། ……572

(གཅིག) གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……………………………………573

(གཉིས) རང་ལུགས་གཞག་པ།……………………………………573

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད། ……………………………………573

〔གཉིས〕 དེ་ངེས་པར་བྱེད་པ། ……………………………………573

(གསུམ) རྩོད་པ་སྤང་བ། ……………………………………574

〈གཉིས〉 མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། ……………………………………575

〈གསུམ〉 དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ།……………………………………576

《གཅིག》 ཕྱོགས་རེས་ངེས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས།……………………………………576

《གཉིས》 གཉིས་ཀ་དགོས་པ་རང་གི་ལུགས། ……………………………………576

(གཉིས) འགལ་བ་བརྟག་པ། ……………………………………578

〔གཅིག〕 འགལ་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། ……………………………………578

〔གཉིས〕 མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།……………………………………578

〈གཅིག〉 ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ། ……………………………………578

《གཅིག》མཚན་ཉིད། ……………………………………579

(གཅིག) གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……………………………………579

(གཉིས) རང་ལུགས་གཞག་པ། ……………………………………579

《གཉིས》 འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ། ……………………………………579

(གཅིག) འགལ་བ་ངོས་བཟུང་བ། ……………………………………579

(གཉིས) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ······························580
〔གཅིག〕 ཡུལ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། ······················580
〔གཉིས〕 རྫས་ལ་བརྟག་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། ······················580
《གསུམ》 གནོད་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས། ······························582
(གཅིག) གཞན་ལུགས་དགག་པ། ······························582
(གཉིས) རང་ལུགས་གཞག་པ། ······························582
(གསུམ) རྩོད་པ་སྤང་བ། ······························583
〔གཅིག〕 དོན་གྱི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ······················583
〈གཅིག〉 ཆ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། ··········583
〈གཉིས〉 ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་
བ། ······························584
〔གཉིས〕 བློའི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ······················584
《བཞི》 འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། ······························585
(གཅིག) དོན་ལ་འགལ་བ་དགག་པ། ······························585
(གཉིས) བློ་ངོར་འགལ་བ་བསྒྲུབ་པ། ······························585
(གསུམ) གྲུབ་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ······························586
〈གཉིས〉 ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ། ······························586
《གཅིག》 གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། ······················586

(གཅིག) ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ། ……586
(གཉིས) དེ་དགག་པ། ……587
〔གཅིག〕 དགག་པ་དངོས། ……588
〔གཉིས〕 ཉིས་སྲོང་གི་ལན་དགག་པ། ……588
〔གསུམ〕 ཐ་དད་ལ་འགལ་བ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ། ……589
《གཉིས》 འཐད་པའི་རང་ལུགས་གཞག་པ། ……589
(གཅིག) གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག ……589
(གཉིས) ཐ་དད་འགལ་འབྲེལ་དུ་འཇོག་པའི་ཚུལ། ……589
(གསུམ) ཕན་ཚུན་སྤོང་འགལ་ཉིད་བཤད་པ། ……590
〔གཅིག〕 དངོས་འགལ་དང་བརྒྱུད་འགལ་བཤད་པ། ……590
〔གཉིས〕 དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……590

ས་བཅད་གཉིས་པ། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ……592
དང་པོ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག ……592
གཅིག སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན། ……592
(གཅིག) ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་བསྒྲུབ་པ། ……592
(གཉིས) ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་

བ། ………………………………………………593

[གཅིག] ཇོ་ཕོ་ཇོས་གཟུང་བ། ……………………………593

[གཉིས] སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། ……………………………594

[གསུམ] དགོས་པ་དེ་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་བཤད་

པ། ………………………………………………594

〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད། ……………………………………594

《གཅིག》 མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པར་རྟོག་པ་དགག་

པ། ………………………………………………594

《གཉིས》 དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་གཞག་པ། ……………………599

《གསུམ》 དེས་འགལ་བྱ་སྨྲོན་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ……………600

(གཅིག) གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……………………………600

[གཅིག] ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ། ……………………………600

[གཉིས] དེ་དགག་པ། ……………………………………600

(གཉིས) རང་ལུགས་གཞག་པ། ……………………………601

(གསུམ) རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……………………………………602

〈གཉིས〉 མཚོན་བྱ། ……………………………………603

《གཅིག》 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……………………………603

《གཉིས》 རང་ལུགས་གཞག་པ། ……………………………604

《གསུམ》 རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……………………………………604

〈གསུམ〉 མཚན་གཞི། ……605

(གསུམ) ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག ……605

[གཅིག] རང་ལྡོག་ངོས་གཟུང་བ། ……605

〈གཅིག〉 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……605

〈གཉིས〉 རང་ལུགས་གཞག་པ། ……606

[གཉིས] ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ། ……606

〈གཅིག〉 ཇི་ལྟར་འབྲེལ་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ། ……606

〈གཉིས〉 འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། ……607

[གསུམ] མཚན་ཉིད་དང་འབྲེལ་ནས་སོ་སོར་མཚོན་པའི་རྣམ་གཞག ……607

〈གཅིག〉 ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ། ……607

《གཅིག》 སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ། ……608

《གཉིས》 དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ……609

(གཅིག) རང་ལྡོག་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ……609

(གཉིས) གཞན་ལྡོག་མིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ……610

(གསུམ) འགལ་མཚུངས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ། ……611

〈གཉིས〉 ཕན་ཚུན་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག ……611

གཉིས། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ། ……613

(གཅིག) མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ། ……613

〔གཅིག〕 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……613
〔གཉིས〕 རང་ལུགས་གཞག་པ།……615
〔གསུམ〕 རྩོད་པ་སྤང་བ། ……616
(གཉིས) ངེས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ། ……616
〔གཅིག〕 ཇི་ལྟར་ངེས་པ། ……617
〔གཉིས〕 རྩོད་པ་སྤང་བ། ……617
གསུམ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། ……619
(གཅིག) མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ……619
〔གཅིག〕 དབྱེ་བའི་གཞི། ……619
〈གཅིག〉 མི་འཐད་པ་དགག་པ།……619
〈གཉིས〉 འཐད་པའི་ལུགས་གཞག་པ། ……620
〔གཉིས〕 དབྱེ་བའི་ངོ་བོ།……620
〔གསུམ〕 གྲངས་ངེས་པ། ……621
〔བཞི〕 སྒྲའི་དོན།……622
(གཉིས) མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། ……623
〔གཅིག〕 མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། ……623
〈གཅིག〉 མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། ……623
〈གཉིས〉 མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། ……624

〈གསུམ〉 མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་རྟོག་པ་དགག་
པ། ··625
[གཉིས] རྗེས་དཔག་གི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་
པ། ··625
〈གཅིག〉 རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། ··········625
〈གཉིས〉 རྗེས་དཔག་མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་
པ། ··626
(གསུམ) མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་
བཤད་པ། ···627
[གཅིག] དྲི་བ་དགོད་པ། ···627
[གཉིས] ལན། ··627
〈གཅིག〉 གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་ལན་དགག་པ། ··················627
〈གཉིས〉 རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་དགོད་པ། ···························628
〈གསུམ〉 རྩོད་པ་སྤོང་བ། ···629
(བཞི) དེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ། ··················629
[གཅིག] དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག ······························629
[གཉིས] དེས་དོན་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ། ······················630
〈གཅིག〉 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ·································630
〈གཉིས〉 རང་ལུགས་གཞག་པ། ··································631
〈གསུམ〉 རྩོད་པ་སྤོང་བ། ···632

གཉིས་པ། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།……………633
གཅིག མངོན་སུམ།……………633
(གཅིག) མངོན་སུམ་ཡང་དག……………633
[གཅིག] མཚན་ཉིད།……………633
〈གཅིག〉 གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ།……………633
〈གཉིས〉 རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ།……………634
[གཉིས] མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ།……………635
[གསུམ] མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན།……………635
〈གཅིག〉 དབང་པོའི་མངོན་སུམ།……………636
《གཅིག》 མཚན་ཉིད།……………636
《གཉིས》 དེ་བསྒྲུབ་པ།……………636
(གཅིག) དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྒྲུབ་པ།……………636
(གཉིས) རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བར་བསྒྲུབ་པ།……………637
《གསུམ》 སྒྲ་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ།……………637
〈གཉིས〉 ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ།……………637
《གཅིག》 ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།……………637
《གཉིས》 རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ།……………638
(གཅིག) སྐྱེ་བའི་ཚུལ།……………638
(གཉིས) ཚད་མར་གྲུབ་པའི་འཐད་པ།……………638

(གསུམ) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……640
〈གསུམ〉 རང་རིག་མངོན་སུམ། ……641
《གཅིག》 མཚན་ཉིད། ……641
《གཉིས》 རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……641
〈བཞི〉 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། ……641
《གཅིག》 རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ། ……642
(གཅིག) མཚན་ཉིད། ……642
(གཉིས) དབྱེ་བ། ……642
(གསུམ) རྒྱུ་བསམ་པ། ……643
〔གཅིག〕 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ། ……643
〔གཉིས〕 དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས། ……643
〔གསུམ〕 ཐབས་ལ་སློས་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར། ……643
《གཉིས》 ཚད་མར་འགྱུར་བའི་ཚུལ། ……644
(གཅིག) མངོན་སུམ་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པ། ……644
(གཉིས) ཚད་མ་དེས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ཚུལ། ……644
《གསུམ》 དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། ……645
(གཅིག) ངོ་བོ་བསྒྲུབ་པ། ……645
〔གཅིག〕 འདས་འབྱུང་གཉིས་བསྒྲུབ་པ། ……645

〔གཉིས〕 རྟེན་བརྟེན་པ་བསྒྲུབ་པ། ······························646
〈གཅིག〉 ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ། ······································646
《གཅིག》 གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ། ························646
《གཉིས》 རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། ································648
༡ སྔོན་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ། ································648
༢ མ་འོངས་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ། ··································648
(༡) བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་
བསྒྲུབ་པ། ··648
〔༡〕 རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ། ··648
〔༢〕 དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། ··649
〈༡〉 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ···649
〈༢〉 རང་ལུགས་གཞག་པ། ···650
《༡》 འཁོར་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ངོས་གཟུང་བ། ··························650
《༢》 དེའི་གཉེན་པོར་དཔྱད་པ། ······································650
(༡) ཕྱོགས་རིའི་མགོ་གནོན། ··650
(༢) མཐའ་དག་དཔྱིས་འབྱིན་པ། ·······································651
(༣) བདག་འཛིན་མེད་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་
པ། ··651
〈གཉིས〉 ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ། ··652

(གཉིས) མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ། 652

(གསུམ) གྲུབ་པའི་དོན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། 652

〔གཅིག〕 སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། 652

〔གཉིས〕 ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། 653

〈གཅིག〉 རྒྱུ་ལ་གོམས་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། 653

〈གཉིས〉 འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། 654

(གཉིས) བཟློག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། 656

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད། 656

〔གཉིས〕 དབྱེ་བ། 656

(གསུམ) མངོན་སུམ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ། 657

〔གཅིག〕 དངོས་བཤད་པ། 657

〈གཅིག〉 གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་དགོད་པ། 658

〈གཉིས〉 འཐད་པ་དང་ལྡན་པའི་རང་ལུགས་བཤད་པ། 658

〈གསུམ〉 དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྦྱར་བ། 659

〔གཉིས〕 ཞར་བྱུང་། 660

〈གཅིག〉 དོན་རིག་པའི་ལུགས། 660

〈གཉིས〉 རྣམ་རིག་པའི་ལུགས། 660

གཉིས། རྗེས་དཔག 662

(གཅིག) རང་དོན་རྗེས་དཔག 662

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད། 662

〔གཉིས〕 དོན་གདན་ལ་དབབ་པ། ······································662

〈གཅིག〉 གང་གིས་རྟོགས་པའི་རྟགས། ·····························662

《གཅིག》 རྟགས་ཀྱི་ཕྱོས་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། ·····························662

(གཅིག) ཚུལ་དང་པོའི་ཕྱོས་གཞི། ······································663

〔གཅིག〕 རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྒྲ་དོན་སྦྱོར་བསམ་པ། ·····················663

〈གཅིག〉 རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ། ···663

〈གཉིས〉 ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད། ·····························663

《གཅིག》 དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གི་ཁྱད་པར། ·····················664

《གཉིས》 དངོས་དང་བཏགས་པའི་ཆོས་བསམ་པ། ·························664

༡ ཚོགས་དོན་ལ་ཆོས་བསམ་པ། ······································664

༢ ཡ་གྱལ་ལ་བཏགས་ཆོས་བསམ་པ། ··································665

(༡) འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ··665

(༢) བཏགས་པའི་དགོས་པ། ··665

〔༡〕 ཆོས་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་བཏགས་པའི་དགོས་པ། ························666

〔༢〕 ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཞེས་བཏགས་པའི་དགོས་པ། ····················666

〈༡〉 དགོས་པ་དངོས། ··666

〈༢〉 མ་བརྟགས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ། ······················667

〈༣〉 བཏགས་ཆོས་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད། ·································667

〔གཉིས〕 སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་བྱ་བ། ……668

(གཉིས) རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས། ……668

〔གཅིག〕 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……668

〈གཅིག〉 ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ། ……668

〈གཉིས〉 དེ་དགག་པ། ……669

《གཅིག》 ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་མི་འཐད་པ། ……670

《གཉིས》 རྫས་ལྡོག་ཕྱེ་སྟེ་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པ། ……670

༡ བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ། ……671

༢ ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ……671

༣ རྣམ་གཞག་དང་འགལ་བ། ……672

༤ སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ། ……672

《གསུམ》 བྱེ་བྲག་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པ། ……673

〈གསུམ〉 བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། ……673

〔གཉིས〕 རང་ལུགས་གཞག་པ། ……674

〈གཅིག〉 མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དབྱེད་པ། ……674

《གཅིག》 མཚན་ཉིད། ……674

《གཉིས》 མཐུན་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ། ······675

《གསུམ》 རྗོད་པ་སྦྱང་བ། ······675

〈གཉིས〉 རྟགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ། ······675

〈གསུམ〉 གཞན་སེལ་གྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ······676

〔གསུམ〕 རྗོད་པ་སྦྱང་བ། ······676

〈གཅིག〉 ཕྱོགས་གཉིས་སུ་དཔྱད་ན་མི་འཐད་པ་སྦྱང་བ། ······676

〈གཉིས〉 རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྦྱང་བ། ······677

《གཅིག》 རྗོད་པ་དང་གཞན་གྱི་ལན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། ······678

《གཉིས》 རང་གི་ལན་གདབ་པ། ······680

(གསུམ) དེ་དག་སྦྱོས་གཞིར་འཛོག་པའི་འཐད་པ། ······681

《གཉིས》 དེ་ལ་སྦྱོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ······681

(གཅིག) རྟགས་ཡང་དག ······681

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད། ······682

〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ། ······682

《གཅིག》 གཞན་ལུགས་དགག་པ། ······682

《གཉིས》 རང་ལུགས་གཞག་པ། ······683

《གསུམ》 རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……………………683

〈གཉིས〉 དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ། ……………………684

〔གཉིས〕 མཚན་གཞི། ……………………685

〈གཅིག〉 གཞན་གྱི་འདོད་པ་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ། ……………………685

〈གཉིས〉 རང་གི་ལུགས་རྩོད་བྲལ་དུ་གཞག་པ། ……………………685

〔གསུམ〕 མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ……………………686

〈གཅིག〉 ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ། ……………………686

《གཅིག》 དབྱེ་བའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་འགོད་པ། ……………………686

《གཉིས》 འདིར་བཤད་བྱ་ངོས་གཟུང་བ། ……………………687

〈གཉིས〉 དབྱེ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ……………………687

《གཅིག》 མ་དམིགས་པ། ……………………687

༡ མཚན་ཉིད། ……………………687

༢ དབྱེ་བ། ……………………687

(༡) ཡོད་ངེས་འགོག་ནུས་ཀྱང་མེད་ངེས་སུ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་
མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ། ……………………688

(༢) མེད་ངེས་སུ་སྒྲུབ་ནུས་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ། ……………………688

〔༡〕 ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དམིགས་པ། ……………………688

〈༡〉 གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ། ……………………689

〈༢〉 འཐད་ལྡན་རང་ལུགས་སུ་གཞག་པ། ……………………689
〔༢〕 ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་དམིགས་པ། ……………………691
༣ དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་ཚུལ། ……………………692
(༡) གཞན་གྱི་འདོད་པ་འཁྲུལ་པར་བསྟན་པ། ……………………692
(༢) མ་འཁྲུལ་བ་རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། ……………………692
《གཉིས》 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས། ……………………693
༡ དངོས་བཤད་པ། ……………………693
༢ སྐྱོན་སྤང་བ། ……………………694
《གསུམ》 འབྲས་བུའི་རྟགས། ……………………694
༡ དངོས་བཤད་པ། ……………………694
༢ རྩོད་པ་སྤང་བ། ……………………695
〈གསུམ〉 དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། ……………………695
《གཅིག》 ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ། ……………………696
《གཉིས》 དེ་དགག་པ། ……………………696
(གཉིས) རྟགས་ལྟར་སྣང་། ……………………698
〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད། ……………………698
〔གཉིས〕 དབྱེ་བ། ……………………698
〈གཅིག〉 རྟགས་མ་གྲུབ་པ། ……………………698
《གཅིག》 དོན་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ། ……………………698

《གཉིས》 ཟློ་ངོར་རྟགས་མ་གྲུབ་པ། 699
《གསུམ》 རྩོལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ། 700
〈གཉིས〉 རྟགས་མ་ངེས་པ། 701
《གཅིག》 མཚན་ཉིད། 701
《གཉིས》 དབྱེ་བ། 701
༡ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ། 701
༢ ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ། 702
(༡) དངོས་བཤད་པ། 702
(༢) ལྷག་ལྡན། 703
[༡] ཡང་དག་ལྷག་ལྡན། 703
[༢] འགལ་བའི་ལྷག་ལྡན། 703
〈གསུམ〉 རྟགས་འགལ་བ། 703
《གཅིག》 མཚན་ཉིད། 704
《གཉིས》 དབྱེ་བ། 704
༡ དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། 704
(༡) འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། 704
[༡] གཉིས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ། 704
[༢] འབྲས་བུ་དང་འགལ་བ་གཏན་ལ་དབབ་པ། 705
(༢) སྦྱོར་བ་ལྟོས་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། 705
༢ བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། 706

(༡) གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། ……………………………706

(༢) རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པ། ……………………………707

(༣) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ……………………………707

༣ དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། ……………708

(གསུམ) རྟགས་དེ་དག་གི་མ་ངེས་པ། ……………………………708

〔གཅིག〕 མཐའ་འཁོག་གི་ངེས་པ། ……………………………708

〔གཉིས〕 དེ་དག་གི་ནུས་པ། ……………………………709

〈གཉིས〉 དེས་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པ། ……………………709

《གཅིག》 མཚན་ཉིད་དགོད་པ། ……………………………709

(གཅིག) མཚན་ཉིད་རྣམ་བཅད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྷར་བསྟན་པ། ……………710

(གཉིས) ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ། ……………711

(གསུམ) དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ……………………………711

《གཉིས》 མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། ……………………………712

(གཅིག) དངོས་བཤད་པ། ……………………………712

(གཉིས) རྩོད་པ་སྤང་བ། ……………………………712

《གསུམ》 ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བརྗོད་པ། ……………712

(གཅིག) སྤྱིའི་རྣམ་གཞག ……………………………713

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད། ……………………………713

〔གཉིས〕 དབྱེ་བསྡུ། ……………………………………………713
〔གསུམ〕 རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……………………………………………714
(གཉིས) སོ་སོའི་རང་བཞིན། ……………………………………………714
〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད། ……………………………………………714
〔གཉིས〕 རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ། ……………………………………………714
〔གསུམ〕 ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ། ……………………………………………715
〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད། ……………………………………………715
〈གཉིས〉 དབྱེ་བ། ……………………………………………715
〈གསུམ〉 དོན་ལ་དཔྱད་པ། ……………………………………………715
《གཅིག》 ཁྱད་པར་དངོས། ……………………………………………715
《གཉིས》 ལུང་གི་དབྱེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ……………………716
《གསུམ》 དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……………………………………………717
༡ གཞན་ལུགས་དང་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……………………717
༢ གོ་བྱེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྤོང་བ། ……………718
〔བཞི〕 གྲགས་པས་བསལ་བ། ……………………………………………719
〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད། ……………………………………………719
〈གཉིས〉 དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ……………………………719
《གཅིག》 བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ། ……………………………………………719

《གཉིས》 ཕྱི་སྟེ་བཤད་པ། ……719

༡ བཤད་ཚུལ་དང་པོ། ……720

(༡) གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ། ……720

(༢) རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པ། ……720

[༡] བརྗོད་རྡང་གི་གྲགས་པ་ངོས་གཟུང་བ། ……721

[༢] སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ངོས་གཟུང་བ། ……721

༢ བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ། ……722

(༡) བརྗོད་རྡང་གི་གྲགས་པ་ལས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཐ་
དད་པར་བསྟན་པ། ……722

(༢) གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ། ……722

[༡] བདེ་སྒྲོད་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
བ། ……723

[༢] རང་སྡེའི་བཤད་ཚུལ་གཞན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། ……723

[༣] སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ། ……724

《གསུམ》 དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ། ……725

༡ གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ། ……725

༢ རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། ……726

(གཉིས) གཞན་དོན་རྗེས་དཔག ……727

[གཅིག] དེའི་མཚན་ཉིད། ……727

[གཉིས] གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག 727
〈གཅིག〉 སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། 727
〈གཉིས〉 རྒྱལ་ཕམ་གྱི་རྣམ་གཞག 727
〈གསུམ〉 དེ་ལ་དཔང་པོས་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ། 728
《གཅིག》 སྤྱིར་ཚར་གཅད་དང་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཚུལ། 728
《གཉིས》 ཁྲི་ཐག་ཏུ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་གདན་ལ་དཔབ་པ། 729
(གཅིག) འཐད་པ་བརྗོད་པ། 729
(གཉིས) འཁྲུལ་པ་དགག་པ། 729
[གཅིག] གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ། 729
[གཉིས] ཀྲང་ཤིག་པའི་ལུགས་དགག་པ། 730
[གསུམ] རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ།........................742
〈གཅིག〉 གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ། 743
〈གཉིས〉 དགོས་པའི་དབྱེ་བ། 743
《གཅིག》 རང་གི་འདོད་པ་བསྒྲུབ་པའི་ངག 743
(གཅིག) རྟགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ།....................................743
[གཅིག] ངག་དགོད་པའི་ཚུལ།....................................743
〈གཅིག〉 གཞན་ལུགས་དགག་པ།....................................743
《གཅིག》 སྔ་རབས་པའི་ལུགས་དགག་པ། 744

〈གཉིས〉 གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ། ……………………745
〈གཉིས〉 རང་ལུགས་གཞག་པ། ……………………745
〈གཅིག〉 མི་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། ……………………745
〈གཉིས〉 མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། ……………………746
〈གསུམ〉 རྩོད་པ་སྤང་བ། ……………………746
[གཉིས〉 སྒྲུབ་ངག་གི་བྱེད་པ། ……………………747
(གཉིས) རྟགས་ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བ། ……………………747
[གཅིག] མཚན་ཉིད། ……………………747
[གཉིས] དབྱེ་བ། ……………………748
〈གཉིས〉 གཞན་གྱི་འདོད་པ་སུན་འབྱིན་པའི་ངག ……………………748
(གཅིག) ངག་ཡང་དག ……………………748
(གཉིས) ངག་ལྟར་སྣང་། ……………………749
〈གསུམ〉 བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ……………………749
〈གཅིག〉 རང་རྒྱུད། ……………………749
〈གཉིས〉 ཐལ་འགྱུར། ……………………749
(གཅིག) ཐལ་བའི་རྣམ་གཞག ……………………750
[གཅིག] གཞན་ལུགས་དགག་པ། ……………………750
〈གཅིག〉 ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ། ……………………750
〈གཉིས〉 དེ་དགག་པ། ……………………752

〔གཉིས〕 རང་ལུགས་གཞག་པ། ……………………………753

〈གཅིག〉 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག ……………………………753

《གཅིག》 མཚན་ཉིད། ……………………………754

《གཉིས》 དབྱེ་བ། ……………………………754

༡ སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ། ……………………………754

༢ སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ། ……………………………755

༣ དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ། ……………………………755

〈གཉིས〉 ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་། ……………………………759

〔གསུམ〕 རྩོད་པ་སྤོང་བ། ……………………………759

(གཉིས) ལན་འདེབས་ཚུལ། ……………………………759

〔གཅིག〕 མི་འཐད་པ་དགག་པ། ……………………………760

〔གཉིས〕 འཐད་པ་བརྗོད་པ། ……………………………761

རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ། བསྟན་བཅོས་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ། ……………………………762

ས་བཅད་དང་པོ། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ། ……………………………762

དང་པོ། རྩོམ་པ་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ། ……………………………762

གཉིས་པ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩམས་པའི་ཚུལ། ……………………………763

གསུམ་པ། བརྩམས་པའི་དགོས་པ་དངོས་བསྟན་པ། ……………………………763

བཞི་པ། དེས་ན་མཁས་པ་བསྟེན་པ་རིགས་པར་བསྟན་པ།…………764

ལྔ་པ། རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱ་བ། …………………………765

ས་བཅད་གཉིས་པ། དེའི་དགེ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བསྔོ་བ། ……………………………………………………………………765

ས་བཅད་གསུམ་པ། རྩོམ་པ་པོའི་མཚན་བསྟན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བསྐྱེད་པ། ……………………………………766

མཆན་འགྲེལ་གྱི་མཇུག་བྱང་། ……………………………………………768

ཟུར་བཀོད། ……………………………………………………………771

པར་བྱང་། ……………………………………………………………773

༄༅། །དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞུགས་སོ།

ཞང་རྒྱལ་བ་དཔལ་གྱིས་བརྩམས།

བླ་མ་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།
ཀུན་ནུས་མཛེས་པའི་སྐུ་མངའ་འགྲོ་རྣམས་དགའ་མཛད་⋯⋯
གསུང་།།
རྒྱལ་བའི་ཐུགས་དང་རབ་ལྡན་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་མཁྱེན།།
དཔལ་ལྡན་ཡོན་ཏན་ཕུན་ཚོགས་ཕྲིན་ལས་བཟང་པོ་ཅན།།
བརྩེ་བས་ཕལ་པའི་རྒྱལ་འཛིན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་འདུད།།

བདེ་གཤེགས་ཀུན་གྱི་མཛད་པ་རབ་བསྒྲུབ་ཕྱིར།།
ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བརྗོད་པ་སུ་ཡིས་སྤོབས།།
འོན་ཀྱང་ཐུན་མོང་འགྲོ་ལ་གསལ་གྱུར་པའི།།
མཁས་པའི་རྒྱལ་ལུགས་ཙུང་ཟད་བརྗོད་པ་མཚར།།

བདག་གི་བླ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཆེན་པོ་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་ལག་དམ་པ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་བརྒྱན་ཅིང་། མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྔགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི། དཔལ་ལྡན་

ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཞེས་ཀུན་ལ་གྲགས་པ་འདི་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་་་་་
གཉེན་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ།
འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ་བསྲུངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་གཙང་པོ་རྗེ་་་
རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གདུང་རབས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་འདི་ནི།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་་་
ཅད་ཀུང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་གྲུབ་པ་སྣ་རེ་བརྙེས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་་
གསུང་ངོ་། །དེའི་སྲས་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ས་སྐྱ་པ་ཞེས་གྲགས་པ།
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྤྱོད་པ་རླབས་པོ་ཆེ་དང་ལྡན་པའི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་་་
ཡིན་ནོ། །དེའི་སྲས་གསུམ་གྱི་གཅེན་པོ་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་མདོ་
རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངའ་བདག །བློ་གསལ་ཞིང་བརྟན་པ་དང་་
ལྡན་པ། རྩོམ་པ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །བར་པ་རྗེ་
བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་མངའ་བ། མཁས་པའི་་་་
སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཚངས་པར་སྤྱོད་
པ་ལ་གནས་པའོ། །གཅུང་པོ་དཔལ་ཆེན་འོད་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྲས་
གཉིས་ཀྱི་གཅེན་འདི་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིག་པ་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་པ། ཀུན་གྱིས་བཀུར་བའི་གནས། འོད་ཟེར་བརྒྱ་པའི་
སྣང་བས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ།།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་སྐུ་ཚེ་སྔ་མ་རྣམས་སུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐུལ་དུ་ཕྱིན་པར་བསགས་ཤིང་། སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་རྣམས་བསྟེན་ཏེ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་སྦྱངས་ནས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལ་བརྩོན་པ་ཆེར་མཛད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། སྐབས་འདིར་ཡང་རིགས་དང་གཟུགས་བཟང་ཞིང་། འཁོར་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ་དང་བསྔགས་པ་བྱེད་པ། ཡིད་དུ་འོང་བ། དབང་པོའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་གསལ་ཞིང་རྫོགས་པ། བློ་གྲོས་རྒྱ་ཆེ་བ། སྙིང་རྗེ་ཆེ་བས་གཞན་དོན་ལ་བརྩོན་ཞིང་། ཤེས་བྱ་ཕལ་ཆེ་བ་རང་བྱུང་དུ་མཁྱེན་ལ། བསླབ་པ་ལ་གཙོར་མཛད་ཅིང་། གཞོན་ནུ་ཉིད་ནས་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཏོ།།

མཁའ་ལ་བདུད་རྩིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན། །རྒྱུ་སྐར་དབུས་
ན་འཛུམ་ཞིང་མཛེས། །དེ་བཞིན་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ཁྱེད། །དཔལ་
འཁོར་དཀྱིལ་ན་རྣམ་པར་འཛུམ། །ཉིན་མོར་བྱེད་པ་ཤར་བ་ན།།
འོད་ཟེར་ཚོགས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་གསལ། །མི་དབང་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་
པ་ན། །བློ་གྲོས་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བཅུར་ཁྱབ། །དཔག་བསམ་
ལྗོན་པ་སྐྱེས་པའི་དུས། །འདོད་པའི་དོན་རྣམས་འགྲུབ་པར་བྱེད།།
དེ་བཞིན་ཀུན་དགའ་གཞོན་ནུ་ནས། །གཞན་ལ་ཕན་པ་ཁོ་ན་སྒྲུབ།།
ཨུ་དུམྦ་ར་ཁ་བྱེ་བ། །དབྱིབས་མཛེས་མདོག་བཟང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ།

ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་འཁྲུངས་པ་ན། །ཡོན་ཏན་ལྷུན་གྲུབ་གྱུར་པ་ལགས། །རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། །བག་ཆགས་སད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྫོགས། །ཁྱོད་ཀྱང་སྔར་སྦྱངས་བག་ཆགས་ཀྱིས།། ཤེས་བྱ་ཕལ་ཆེར་མཁྱེན་པར་གྱུར།།

དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་བྱ་རྒྱུང་གོག་ནས་གཤེགས་པའི་དུས་ན་ཡང་ས་ལ་ཕྱག་གིས་ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་རྣམས་རྫོགས་པར་འབྲི་ཞིང་། དེ་ལ་མི་འགོམས་པར་ཡང་ན་བསྐོར་ནས་གཤེགས། ཡང་ན་བསུབས་ནས་འཇོག་པས་ཉེ་འཁོར་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་ནི་འཕགས་པའི་སྤྲུལ་པའམ། སྔོན་སྦྱངས་པའི་བག་ཆགས་སད་པ་ཅིག་ཡིན་ངེས་ཞེས་ཟེར་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་སྐུ་ཚེ་སྔ་མ་ལ་གོམས་པའི་བག་ཆགས་སད་པའི་སྟོབས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པས་རིག་པའི་གནས་རྣམས་ཕལ་ཆེ་བ། འབད་པ་མ་མཛད་པ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། དེའི་རིམ་པ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལས། ཕྱི་རིག་པ་ནི་རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་འབྲི་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། རི་མོ་དང་། རྩིས་དང་། འབུར་དང་། ལུགས་མ་དང་། ལྡེ་གུ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་དང་། བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཚུལ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། ཆགས་ཚད་དང་།

ཚོན་མདངས་དང་། སྤེབ་རྩལ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྦྱོར་རྩལ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཟུགས་བརྙན་དང་། པ་ཏྲ་དང་། རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་དང་། ལག་གི་བཟོའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་། རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོས་ཕྱོགས་ཙམ་བསྟན་པ་ཙམ་མམ། གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་གཟིགས་པའམ། གཞན་དག་གིས་བྱེད་པ་གསན་པའམ། རང་གིས་འགྲན་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས། ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་བྱང་བར་གྱུར་ཏེ། འབད་པ་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་དུ་བསླབས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་པས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཏོ༎

རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྐྱེས་པ་དང་། བུད་མེད་དང་། རྟ་དང་། གླང་པོ་ཆེ་དང་། སྨན་དང་། གོས་ལ་སོགས་པའི་བརྟག་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་དང་། ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་རབ་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། ཙ་ན་ཀ་དང་། བ་སུ་རཀྵ་དང་། ལུགས་ཆེན་པོའི་གཏམ་རྒྱུད་ཡུ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་གསོ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གསན་ཅིང་བྱང་བར་མཛད་དོ། །དུས་ཕྱིས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཏེར་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་དང་ཆོས་ལུགས་བསྒྲུབ་པའང་མཛད་དོ༎

སྤོས་སྦྱོར་དང་། རོལ་མོ་ཤིལ་སྙན་དང་། ཟློས་གར་རྣམས་ལ་མཁས་ཤིང་དེ་དག་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མང་དུ་གསན་ཅིང་བསྟན་

བཅོས་ཀུང་མཛད་དོ། །འབྱུང་བ་དང་། ས་དཔྱད་དང་། ལོ་ཟླ་དང་། དུས་ཚོད་དང་། གཟའ་སྐར་དང་། ཉི་ཟླ་དང་། འཕོ་བ་དང་། དུས་སྦྱོར་དང་། རྟེན་འབྲེལ་དང་། སྨྲ་སྐད་དང་། ཕྱི་ནང་གི་རྩིས་རྣམས་ལ་རྒྱ་རྩིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་དང་། ཨཱ་ལི་ཀཱ་ལི་དང་། སྨྲ་དང་། ལུས་བརྟག་པའི་བྱེ་བྲག་གཞན་རྣམས་དང་། རྡོ་རྗེ་གདན་བཞི་དང་། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་། དཔལ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱི་དང་ནང་གི་རྩིས་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ལས་གསན་ཅིང་མཁས་པ་ཐུལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་རིག་བྱེད་པ་དང་། སེར་སྐྱ་པ་དང་། གཟེགས་ཟན་དང་། རྒྱལ་བ་དམ་པ་དང་། ཕུར་བུ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གསོ་བའི་རིག་པ་ནི། ནད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ནད་ཀྱི་གཞི་གང་ལས་གྱུར་པ་དང་། གྱུར་ཚུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། བརྟག་པ་དང་། གསོ་བ་དང་། ནད་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་། སྨན་གྱི་སྦྱོར་ཚུལ་དང་། བསྙེན་ཐབས་དང་། དཔྱད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། ཁམས་གསོ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་། སྨན་གྱི་གཞུང་

ལ་ཡང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་རྩ་འགྲེལ། གསོ་མ་ར་ཙ། རིག་པ་རྩ་མདོ། ཨ་ཙ་རའི་སྐོར། རྒྱུད་ཕྲ་མོ་གཞན། གདམས་པ་སུམ་ཅུ་པ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་མན་ངག་དུ་མ་རྣམས་ཇེ་སྐྱ་མཆེད་ལས་བསླབས་ཤིང་། སྨན་དང་སྔགས་ཀྱི་གསོ་བ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཕུལ་བས་ན་ད་སེལ་བའི་གནད་ཐམས་ཅད་མངའ་ཞིང་། གསོ་བ་རིག་པ་ལ་མཁས་པའི་མཆོག་དམ་པའོ། །

གསུམ་པ་སྒྲ་རིག་པ་ནི། རྒྱ་གར་ལ་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་དང་། རང་བཞིན་དང་། ཟུར་ཆག་པ་དང་། ཤ་ཟའི་སྐད་དང་། བོད་ཀྱི་བརྡ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ཤིང་། སྒྲ་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་། སྒྲ་འབྱུང་བའི་གནས་དང་། མདོ་དང་། ཁམས་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། བྱེད་ཚིག་དང་། རྟགས་དང་། ཉེ་བར་སྦྱར་བ་དང་། དབྱེ་བསྡུ་དང་། ཚིག་གི་རྒྱན་དང་། སྦྱིབ་ཚུལ་དང་། དཔེ་དོན་དང་། ཡི་གེའི་ལྡི་ཡང་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱེ་བ་དང་། ཚིག་ལྷུག་པའི་སྦྱིབ་ཚུལ་ལ་སོགས་པ། བརྡ་སྦྱོར་བ་དང་། སྙན་ངག་དང་། སྦྱིབ་སྦྱོར་རྣམས་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་མཚུངས་ཤིང་མཁས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན

ངེས་སོ།།

བཞི་པ་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ནི་ཤེས་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་ལྐོག་གྱུར་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། ཚད་མ་དང་། ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བློ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ། བསྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་པའི་ངག་ལ་སྐྱོན་མེད་པས། གཞན་གྱི་གཞུང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་སུན་འབྱིན་ཅིང་། རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབས་ནས་གྲོལ་བ་ངན་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ཏེ། བདེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བཙུད་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་གསལ་བར་མཛད་པ་ལ། ཆོས་གྲགས་བློའི་དབང་པོ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པ། རྟོག་གེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ལྟ་བུའོ།།

ལྔ་པ་ནང་རིག་པ་ནི། ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་མདོ་སྡེ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་དང་། དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། ཟབ་པའི་གནས་སྟོན་པའི་མན་ངག་དང་བཅས་པ་མཁྱེན་ཅིང་། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ། རྒྱུ་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་རྣམ་བཅས་པ་དང་། རྣམ་མེད་སྨྲ་བ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རླབས་པོ་

ཆེ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཕར་ཕྱིན་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་་་
དང་། ཐུན་མོང་དག་གི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དུ་མ་དང་།
ས་དང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་
ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་
ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་གནས་ལྔ་རིག་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་མིག་གིས་མཐོང་སྟེ་་་
ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་ཀྱང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་འཇིགས་པ་མེད་
པ་ཐོབ། །ཅེས་པ་དང་། སྨྲ་པ་ང་ཡིན་རྟོག་གེ་པ་ང་། །ཞེས་
པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཕལ་ཆེར་འབད་པ་ཆུང་ངུས་ཤེས། །ཞེས་པ་
དང་། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་ནས་ཡང་། །མཁས་པ་མཁས་
པ་རྣམས་སུ་སྟོན་སྤྲུངས་པས། །ཚེ་འདིར་ལན་རེ་ཐུང་རེ་ཐོས་་་་་
ཙམ་གྱིས། །གཞུང་ལུགས་ཀུན་ཤེས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ།།
བཟང་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་་་་
ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆུ་གཏེར་ལས་བྱུང་
ཞིང་ཡོན་ཏན་གྱི་དཔྱིབས་མཛེས་པ་འདི་ནི། སྐུ་ཚེ་སྔ་མ་ལ་ལེགས་
པར་སྦྱད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་འོད་དང་ལྡན་པ་འདིར་ཡང་བརྟོན་་་་
པས་བསླབས་པའི་ཕྱི་བདར་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་ཏེ། མཁྱེན་པའི་
འོད་ཟེར་གྱིས་ལྷ་ངན་སྲུན་པ་ཡང་སེལ་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྣང་་་་་་

བས་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། དད་པའི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་བརྟེན་ན་ཉོན་
མོངས་པའི་རིམས་ནད་སེལ་བ། བཀུར་སྟིའི་རྒྱལ་མཚན་ལ་བཞག་
སྟེ་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་དོན་དུ་གཉེར་བས་གསོལ་བཏབ་ན། མངོན་
མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་དགོས་འདོད་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

ལེགས་པར་སྤྱད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་བརྒྱས་བསྒྲུབས་ནས། །ཆོས་
རྗེ་དབང་པོའི་གནས་སུ་བདེ་བར་ཕྱིན། །བློ་གྲོས་ལྷ་མིག་མཛེས་
པ་སྟོང་ལྡན་པ། །རིག་པའི་འཁྲོས་ལྡན་ལྷ་ངན་བདུད་དཔུང་……
འཇོམས། །སྤེར་སྦྱངས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་ནས།།
བརྩོན་པའི་སྨོན་ལམ་ལྷགས་གིས་བསྐུལ་གྱུར་ཏེ། །ཡོན་ཏན་ནོར་
བུ་ཆེན་པོ་བདུན་ལྡན་པའི། །མི་དབང་ཀུན་དགས་བསྟན་པའི་
གླིང་བཞི་སྐྱོང་། །དགེ་བ་ཕུལ་བྱུང་ཚད་མེད་བཞི་བསྒྲུབས་ཏེ།།
དཔལ་འབྱོར་བསམ་གཏན་བདེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་། །མཁྱེན་བརྩེའི་
ཐུགས་བཟང་བསྡུ་དངོས་བཞི་དང་ལྡན། །བཤེས་གཉེན་ཚངས་
དབང་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་རྒྱལ།།

རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལས། ཕྱི་མ་གསུམ་པོའི་གཞུང་གསན་
ཚུལ་ནི། ཐོག་མར་རང་གི་ཡབ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གསང་སྔགས་
འཛིན་པ། བརྩོན་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་ཞིང་། བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་དང་
ལྡན་པ་དེ་ལས། དཔྱིས་པའི་རྡོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཐབས་མཚོ་སྐྱེས་དང་།

ཡན་ལག་དྲུག་པ། བཟང་པོ་ཡོངས་གཟུང་། རིན་ཆེན་འབར་བ། བདུད་རྩི་འོད། དབང་ཀྱ། རབ་གནས། སྦྱིན་སྲེག་ཆོ་ག། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྷ་ཧྲི་པ། ཏྲིལ་བུ་སྐོར་གསུམ། མཆོད་པའི་ལག་ལེན་དང་། མི་གཡོ་བ། སྒྲོལ་མ། འཇམ་དཔལ། སྤྱན་རས་གཟིགས། གདུགས་དཀར། རྣམ་རྒྱལ། འོད་ཟེར་ཅན། རྣམ་འཇོམས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཐུགས་དམ་དུ་མཛད་པ་རྣམས་དང་། རྩ་ལྟུང་། བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པ། སྡོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་མདོ་ལུགས་སུ་གྲགས་པ་བརྟག་པའི་སྐོར་དང་བཅས་པ། སྨན་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་དང་མན་ངག་རྣམས་གསན་ནོ། །

ཡང་རང་གི་ཁུ་བོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཤེས་རབ་མི་འཁྲུགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་པིཎྜ་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་གཞན་དོན་ལ་བརྩོན་པའི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་ཅན། རྒྱལ་སྲས་གཞོན་ནུའི་ས་བོན་ལ་གནས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རླབས་པོ་ཆེ་མཛད་པ། ཡི་དམ་ལྷ་ལས་དངོས་སུ་གནང་བ་ཐོབ་ཅིང་། མདོ་རྒྱུད་དང་མན་ངག་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཛོད་དུ་གྱུར་པ། རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ཅིང་གསན་པའི་རིམ་པ་ནི། གསང་སྔགས་རྣལ་

འབྱོར་ཆེན་པོ་ལ། དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བཞི་བསྐུར་ནས། ཞུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ་དང་། བཤད་པའི་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་གུར། སཾ་པུ་ཊ། ཐིག་ལེ་སྐོར་གྱི་རྒྱུད་བཞི། འགྲེལ་པ་ཀུ་མུ་ཏའི་བཤད་པ། དཀྱིལ་ཆོག་སྒྲུབ་ཐབས་དུ་མ་དང་བཅས་པ། པད་མ་ཅན། ནག་པོ་དཀའ་འགྲེལ། ཛྙ་བ་མ། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ། རྣལ་འབྱོར་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། དཀྱིལ་ཆོག་སྒྲུབ་ཐབས་མན་ངག་དང་བཅས་པ། ནཱ་ལེའི་རྒྱུད་གསུམ་མན་ངག་དང་བཅས་པ། གུར་གྱི་འགྲེལ་ཆུང་། སཾ་པུ་ཊའི་འགྲེལ་པ་ཨིནྡྲ་བྷཱུ··ཏི་མ། བརྟག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་འགྲེལ་བརྒྱད། གྲུབ་པ་སྡེ···བརྒྱད། གྲུབ་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཕྲན་དུ་མ། སྙིང་པོའི་སྐོར་ཕྲ་མོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ། ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་མན་ངག་གིས་བརྒྱན་པ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་ངག····དང་། ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པས་གཙོ་བྱས་པ་ལམ་སྐོར་དགུ་ཕྲ་མོ་དང་བཅས་པ། རེ་རེའང་མན་ངག་དུ་མས་བརྒྱན་ཅིང་དེ···དག་ལུང་སྦྱོར་དང་བཅས་པ་གསན་ནོ། །འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག····གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་དབང་བསྐུར་ནས། དེའི་སྐོར་ལ་བདེ··མཆོག་རྩ་བའི་རྒྱུད། བཤད་པའི་རྒྱུད། ཨ་བྷི་དྷཱ་ན། ཧེ་རུ··ཀ་མངོན་འབྱུང་། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ། ཀུན་སྤྱོད། རྣལ་འབྱོར་

མ།   ཁ་སྦྱོར།   སྡོམ་པ་འབྱུང་བ།   ཕག་མོ་མངོན་འབྱུང་།
མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ།   འགྲེལ་པ་ཀོཏྣ་ན་དཀྱིལ་ཆོག་སྒྲུབ་ཐབས་དང་
བཅས་པ། ཀཱ་པ་ལ། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ།
གཉིས་ཀའི་བཤད་སྦྱར། ལཱུ་ཧི་པའི་རྩ་བཤད་འགྲེལ་པ། རྡོ་རྗེ་དྲིལ་
བུ་པའི་ཆོས་གསུམ། ཀོཏྣ་ནའི་དཀྱིལ་ཆོག་སྒྲུབ་ཐབས་དང་བཅས་པ།
ནག་པོ་སྤྱོད་པའི་རྡོ་རྗེའི་ཆོས་དྲུག་མན་ངག་དང་བཅས་པ།   རྣལ་
འབྱོར་མའི་ཆོས་དྲུག   །ནཱ་རོ་པའི་ཆོས་དྲུག་བརྒྱུད་པ་སི་གཅིག་པ་
གཉིས། ནཱ་རོ་མཁའ་སྤྱོད། རྩ་དབུ་མ་ལ་སོགས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་གདམས་ངག་སྐོར་དང་བཅས་པ། མེ་ཏྲི་མཁའ་སྤྱོད། ལྷན་སྐྱེས་
རྣལ་འབྱོར་མ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ཕྲ་མོའི་ཆོས་སྐོར་དང······
བཅས་པ་གསན་ནོ། །གཤིན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་བཤད་པ་
དང་དཀྱིལ་ཆོག་སྒྲུབ་ཐབས་མན་ངག་དང་བཅས་པ་གསན་ནོ། །
གསང་བ་འདུས་པ་རྒྱུད་ཀྱང་གི་བཤད་པ་དང་། བཤད་པའི་རྒྱུད་རྡོ་
རྗེ་ཕྲེང་བ། ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ཡེ་ཤེས་
རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་རྣམས་གསན་ནོ།།

སློབ་དཔོན་འཕགས་པའི་སྐོར་ལ།   འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ།
མདོར་བྱས།   མདོར་བསྲེ།   རིམ་ལྔ།   སྤྱོད་བསྡུས།   དཀྱིལ་
ཆོག་ཉི་ཤུ་པ།   བདག་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ།   སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྦྱོང་།

བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་གཞག །རྡོ་རྗེ་·····
སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམས་གསན་ནོ།།

སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་སྐོར་ལ། འཇམ་དཔལ་གྱི་ལུང་·· ཁོང་རང་གིས་མཛད་པ། ཞལ་གྱི་ཆོས་བཅུ་བདུན། ཀུན་ཏུ··· བཟང་པོའི་རྩ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ། རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱན་ཛ་ཡནྟ། རིན་ཆེན་སྒྲོན་ཤིང་། དཀྱིལ་ཆོག་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་རྩ་འགྲེལ། མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་སྒྲུབ་ཐབས་བསྟན་པའི་ནོར་རྫས། འཁོར་ལོའི་ཀང་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་གསན་ནོ།།

སྣན་ཞབས་ཀྱི་སྐོར་ལ། ཞལ་གྱི་ལུང་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བཅུ་བདུན་པ་དང་། མར་མེ་མཛད་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བཅུ་དགུ། དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་གཏེར་ལ་སོགས་པ། མན་ངག་དང་བཅས་པ་གསན་ནོ། །མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་མན་ངག་གི་བཤད་པ། འགྲེལ་པ་ཆེན་པོ་སྔགས་དོན་རྣམ་གཟིགས། ལསྨྲྀ་ཏི་ཀ །སྒྲ་བཟང་མ། རྣམ་པར་རྟོག་གེ། གསང་ལྡན་ལ་སོགས་པ་ཕྲན་དང་བཅས་པ་གསན་ནོ། །དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྦྱོར་དྲུག །རྩིས་ཀྱི་མན་ངག་ཕྲ་མོ་དང་བཅས་གསན་ནོ། །དོ་ཀའི་ཆོས་དེ་ཉིད་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྲན་དུ་མ་དང་བཅས་པ་གསན་ནོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདུག་པ་ལ་སོགས་པ་སྔགས་སྤྱིའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་གསན་ནོ། །

གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་ལ་སྒྱུ་འཕྲུལ། གསང་སྙིང་། སྔ་འགྱུར་ལྷ། རྡོ་རྗེ་ཕུར་པ། ཡང་དག །སྒྲོན་མ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་གསན་ནོ། །

རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་ལ། དེ་ཉིད་བསྡུས་པ་རྩ་བའི་བཤད་པ། འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་སྣང་བ། རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ། དཔལ་མཆོག་དང་པོ། ཁྲོ་བོ་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ། མགོན་པོ་ཀུན་སྣང་། ངན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད། དཔའ་བོ་གྲུབ་པ། དཀྱིལ་ཆོག་རྡོ་རྗེ་འབྱུང་བ། གཙུག་དགུ། ཀུན་རིག །རབ་ཏུ་གསང་བའི་རྒྱུད། སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག་དང་སེམས་དཔའ་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྲན་མང་བ་ཞིག་གསན་ནོ། །

སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ལ། རྣམ་སྣང་མངོན་བྱང་། མི་གཡོ་བའི་རྟོག་པ་ཆེན་མོ་ལེའུ་དགུ་པ་ལེའུ་བདུན་པ་རྣམས་གསན་ནོ། །

བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ། ལེགས་པར་གྲུབ་པ། དཔུང་པ་བཟང་པོ། གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ། དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད། དོན་ཡོད་ཞགས་པ། རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཇོམས། གཟུངས་གྲ་ལྔ། རྣམ་རྒྱལ། དྲི་མེད། འོད་ཟེར་ཅན་ལ་སོགས་པ……གཟུངས་ཕྲ་མོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཆོ་ག་དང་བཅས་པ་རྣམས་གསན་ནོ།།

བྱ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་དབང་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ། མི་གཡོ་བ། སྒྲོལ་མའི་རིག་པ་གཏད་པ་རྣམས་ཞུས་སོ། །དེ་དག་གི་སྒྲུབ་ཐབས་ལ། ཇོ་བོ་རྗེ་ནས་བརྒྱུད་པ། མི་གཡོ་བའི་དམིགས་པ་སྐོར་གསུམ། ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཕམ་ཐིང་བ་ལས་བརྒྱུད་པ་སེང་གེ་སྒྲའི་གདོན་གྲོལ་ལ་སོགས་པ། རྡོ་རྗེ་གདན་པའི་ཆོས་དྲུག་དང་། བ་རི་བའི་སྒྲུབ་ཐབས་བསྡུས་པ་དང་། གཞན་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ལ་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསན་ནོ། །

དམ་ཚིག་སྐོར་ལ། རྩ་ལྟུང་གི་འགྲེལ་པ་གསུམ། ཆོས་སྐྱོང་རྡོ་རྗེ་གུར་མགོན་ལྷམ་དྲལ་བྲན་གཡོག་གི་མན་ངག་དང་བཅས་པ། མགོན་པོ་གདོང་བཞི་པ། བྱ་རོག་མ། ལྷ་མོ་སྲོག་སྒྲུབ། དཀར་མོ་ཉི་ཟླ་སྟོང་གི་ཕྲེང་བ་ཕུར་སྲུང་རྣམ་གསུམ། བདུད་ཐོད་འཕྲེང་ཅན་ལ་སོགས་པ་མང་ཞིག་གསན་ཏེ། བརྗོད་པར་ག་ལ་ནུས། ཡོན་བདག་ལ་ཛམྦྷ་ལ་སེར་ནག །ཚོགས་བདག །རྣམ་ཐོས་སྲས། ནོར་རྒྱུན་མ། ཨ་པ་རཱ་ཛི་ཏ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསན་ནོ། །

པར་ཕྱིན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཚར་གཅིག། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ། བསྟན་བཅོས་ལ་སྐྱེས་པའི་རབས། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། བཤེས་པའི་སྤྲིང་ཡིག །བཞི་བརྒྱ་པ། དབུ་མ་

ལ་འཇུག་པ། སྤྱོད་འཇུག བསླབ་བཏུས། མདོ་ཀུན་ལས་་་
བཏུས་གཉིས། ཀ་ནི་ཀ་ལ་སྤྲིང་བ། ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད།
གནས་གསུམ་པ། སྤྲིལ་ཅ་ར་བསྟོད་པ། ལྷ་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་་་
བ། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོད་པ། བསྔགས་པར་འོས་་
པ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་པའི་སྐོར་ལ་སོགས་པ། བཀའ་གདམས་
ལམ་རིམ་ལ་སོགས་པ་གདམས་ངག་དུ་མ་གསན་ཅིང་ཐུགས་སུ་ཆུད་་
པར་མཛད། ཁ་རག་སྐོར་གསུམ། བོད་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲ་སྡ་སྔོ་་
མཆོན་ཆ། བོད་ཀྱི་བདེ་འཇུག་ལ་སོགས་པ་ལ་མཁས་ཤིང་དག་པར་
བྱས་སོ། །བྱ་རང་ཀ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གསན། འཕྲུལ་སྐད་རྒྱ་
གར་སྐད་དང་ལབ་ཏུ་བཏབ་པ་དང་། སཾ་སྐྲི་ཏ་ཡང་ཆོས་གོ་བ་ཙམ་
འགྱུར་ཡང་ཅི་རིགས་པ་མཁྱེན་པར་བསླབས་སོ།། །།

ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་ལས་མང་དུ་ཐོས་ཤིང་རིགས་པར་སྨྲ་་་་
བའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་གྲགས་པ། སྐྱིང་དུ་ར་བ་གཞོན་ནུ་སེང་་
གེ་ལས། རྟོག་གེ་ཚད་མའི་གཞུང་། རྣམ་པར་ངེས་པ་གཞལ་་་
བྱ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་ཕྲེང་བ་དང་བཅས་པ་གསན་ནས་མཁས་ངར་་
མཛད་དོ། །དབུ་མ་རྩ་བའི་ཤེས་རབ་ཚིག་གསལ། རྟོག་གེ་འབར་་
བ་སྟོང་ཐུན་དང་བཅས་པ་གསན། ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་་་
ཆེན་པོ་མཁས་པ་དུ་མ་བསྟེན་ནས་བློ་གྲོས་གསལ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས།

ལྷ་བ་ངན་པའི་མུན་པ་བསལ་ཞིང་ དོན་དང་ལྡན་པའི་སྨྲ་བའི་སྣང་་་
བས། སློབ་མ་པནྡིའི་ཚལ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ། ཉི་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་ཀུན་ཏུ་གྲགས་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་སློབ་དཔོན་ཞུ་་
སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་གསང་སྟེ་ཞུས་ནས་བྱམས་
པའི་ཆོས་ལྔ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ། དབུ་མ་རྒྱན། བདེན་་་
གཉིས། སྦྱོད་ཕྱོགས་ཕྲན་ལ་སོགས་པ་གསན་པར་མཛད་དོ།། །།
ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་ཀྱི་བང་མཛོད་་་
ཐོས་བསམ་གྱི་ནོར་གྱིས་གང་ཞིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བརྗིད་པའི་་
ལུས་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པ། སྙིང་རྗེའི་མིག་གིས་གདུལ་
བྱའི་སློང་བ་པོ་མཐོང་ན་ཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཕྱག་གིས། རྣམ་གྲོལ་གྱི་་་
འབྱོར་པ་སྟེར་བའི་སྦྱིན་བདག་ཆེན་པོ་ལྷ་བུ། བཤེས་གཉེན་དམ་་
པ་སྦྱི་བོ་ལྷས་པ་ཆེན་པོ་ལས། སྐུ་རབ་གཤེགས་ནས་བསླབ་པ་དང་
ལས་ཀྱི་ཚོ་ག་འདོན་པ་ཞུས་ནས་ཆོས་གསན་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་
ལས་བཏུས། ཐེག་བསྡུས། འགྲེལ་ཆུང་། ཉི་ཁྲིའི་འགྲེལ་པ།
བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ། མདོ་སྡུད་པ་རྣམས་གསན། མན་་
ངག་ལ་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་སྐོར་བཅས། དབུ་མ་ཆེན་མོ།།
ཞི་བྱེད། གཅོད། ཁ་རག་སྐོར་གསུམ། རྫོག་ཅོག་པ་ལས་་་
བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ་ན་རོ་ཆོས་དྲུག རིམ་པ་ལྔ་སྟན་ཐོག་གཅིག་པ།

རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ། རྣམ་འཇོམས་གནུར་ལུགས་རྫོགས་པ། ཡི་གེ་དྲུག་པ་ཁྲིད་ཐབས་དང་བཅས་པ། དབྱངས་ཅན་མ་རྗེས་གནང་དང་བཅས་པ། དེ་ལ་སོགས་པ་མན་ངག་དུ་མ་ཞིག་གསན་ནོ།། །།

ཁ་ཆེའི་པཎྜི་ཏ་བསོད་སྙོམས་པ་ཆེན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ཞིང་། ཐུགས་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་གྱུར་པ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་ཤིང་། བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པས་དུབ་པ་མེད་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། ཡི་དམ་ལྷ་དུ་མའི་གནང་བ་ཐོབ་པ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་ལྟར་གྲགས་ཤིང་། སྟོན་པའི་བྱ་བ་མཛད་པ་ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བྷ་དྲ་ལས། ལེགས་པར་སྦྱར་བ་སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་སྦྱངས་ཤིང་། རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང་། དེའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པ་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་དང་། རྒྱན་དང་། ལྷ་དབང་བློ་དང་། རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆོས་མཆོག །རིགས་ཐིགས། རྒྱུད་གཞན་སྒྲུབ་པ། གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ། དམིགས་པ་བརྟག་པ། རབ་བྱེད་ཕྲ་མོ་དང་བཅས་པ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་གསན། དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་དུ་སྐུ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ནས། འདུལ་བ་མདོ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པ་སུམ་བརྒྱ་པ། དགེ་སློང་གི་ཀཱ་རི་ཀཱ་དང་། ཕ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བདུན་བརྒྱ་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་མཛད་པའི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་བསྡུས་རྩ་འགྲེལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉི་ཤུ་པ། སུམ་ཅུ་པ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ། ཀཱ་པ་ལའི་ཕྲེང་བའི་ཕྲེང་བ། རང་བཞིན་···གསུམ་པ། འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པ་དང་། ཕ་རོལ་··ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསྟན་བཅོས་བོད་ལ་གྲགས་པ་དང་། མ་གྲགས་པ་··ཕལ་ཆེར་གསན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐུར་ཞུས···ནས། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་དང་། དཀྱིལ་ཆོག་སྒྲུབ་ཐབས། མཆན་བརྗོད། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཤད་ལུགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། དབུ་མ་ལ་དགའ་བའི་འགྲེལ་པ། བརྟག་གཉིས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ། བདེ་མཆོག་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་བསྟོད་འགྲེལ། གསང་འདུས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ལ། སློབ་དཔོན་ཀླུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས····མཛད་པ་དང་། ཤར་ཕྱོགས་པས་མཛད་པ་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་མན་ངག་དུ་མ་སྡོན་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་རྣམས་ཀྱི་དབྱངས་དང་། སྒྲོལ་མ་དང་། འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པ་ཕྲན་ཏུ་མ་ཅིག་གསན་ནོ།། །།

ཡང་དེའི་སློབ་མ་དབང་པོ་གསལ་ཞིང་ཡིད་གཞུངས་པ། ཡོན་

ཏན་ལ་འབད་པ་ཆེར་བསྒྲུབས་ནས། བཟོད་པ་གསལ་པོས་གཞན་
ལ་བརྡ་སྤྲོད་པ་ལ་མཁས་པ་སཾ་སྐྲྀ་ཏའི་སྐད་སྨྲ་བའི་མཆོག བལ་པོའི་
པཎྜི་ཏ་སརྦཛྙ་ཤྲཱི་ལས་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ཙནྡྲ་པ། སུ་བནྡྷ། ཧི་དན་
ཏ། སྡེབ་སྦྱོར་པྲིརྟ་མ་ལ། སྙན་ངག་སྣང་བའི་ཉི་མ་ལ་སོགས་···
པ་སྐྱེས་པའི་རབས། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་ཞབས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་ཆེན་
མོ་དཔའ་བོའི་ལ་མཐུད་ནས་ཕར་ཕྱིན་རེ་རེ་ལ་བཅུ་ཚན་རེ་རེ་སྟེ····
དྲུག་ཅུ་ཚང་བ་དང་། མེ་ཏོག་ཕྲེང་འཛིན། ཚད་མ་ཆོས་མཆོག་
ཆུང་བ། གཞན་རབ་བྱེད་ཕྲ་མོ་འགའ་དང་བཅས་པ་གསན་ཅིང''
མཁྱེན་པར་མཛད་དོ།། །།

ཡང་མཛེས་པའི་གངས་རི་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་གྲོས་ཀྱི་རྩལ······
རྫོགས་ཤིང་ཡོན་ཏན་གྱི་རལ་པས་བརྒྱན་ཏེ། རིགས་པའི་མཆེ་སྡེར་
གྱིས་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་གླང་པོ་དྲེགས་པས་སྨྱོས་པའི་ཀླད་པ་འགེམས་པ།
སྨྲ་བའི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཏུ་གྲགས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་དཱ
ན་ཤཱི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། བྲམ་ཟེ་ཤང་ཀ་ར་ནནྡ་ལ་སོགས་པའི ''
ཚད་མའི་སྐོར་འགའ་དང་། རྩོད་པའི་རིགས་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་།
རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པའི་རྩ་འགྲེལ། འབྲེལ་པ་བརྟག་པའི་རྩ་འགྲེལ།
ཛྙཱ་ན་ཤྲཱིའི་རབ་བྱེད། སེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དང་།
ཕྱིར་སྦྱོར་བའི་དབྱངས་དང་། གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོ། མི''

གཡོ་བ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་གསན་པ་ཡིན་ནོ། །བྲམ་ཟེའི་རིགས་
པདྨ་ཏ་སུ་ག་ཏ་ཤྲཱི་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཕྱི་རོལ་པའི་རིག་བྱེད་བཞི་སྒྲ་
ངེས་པར་སྦྱར་བ་དང་བཅས་པ་མཁས་པར་གྲགས་ནས་སངས་རྒྱས···
ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དད་ནས་ཞུགས་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་
བསླབས་པ་ལྟ་བ་གྲུབ་མཐའ་དག་པར་ཤེས་ཤིང་། བློ་གྲོས་མི་ཟད་
པའི་གཏེར་ཆེན་པོ། ཆོས་ལ་གནས་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཁ་ཆེ་པདྨ་
ཏའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་པའི་དུས་སུ་མཇལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། དཔལ་ལྡན་
ས་སྐྱའི་དགོན་པར་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་ནས་ཆོས་གསན་པ་ལ། སྒྲ་
ཀ་ལཱ་པ་དང་། མིང་དང་ཁམས་སྒྲུབ་པའི་རབ་བྱེད་གཉིས། ཚིག་
སྒྲུབ་པ། པྲ་ཀྲི་ཡ། སྡེབ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས། སྙན་
ངག་ཉི་མའི་འོད་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། གཞོན་ནུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་
པ་ཆུང་ངུ་གསུམ་དང་། མངོན་བརྗོད་ཨ་མ་ར་ཀོ་ཥ། ཟློས···
གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཙ་ར་ཏ། ཀླུ་རྣམས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱེད་··
པའི་ཟློས་གར། ཕྱི་དང་ནང་གི་གྲུབ་མཐའི་གནད་རྣམས་དང་།
ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་འགའ། རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་ས་འོག རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་
རྒྱན་ལ་སོགས་པ་གསན་ནོ། །པདྨ་ཏ་དེ་དང་རྡོ་རྗེ་ས་འོག་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱུད་རྣམས་དང་། སྐྱེས་རབས་ཆེན་པོ་དང་། ཚད་མའི····
འགྲེལ་པ་དང་། རབ་བྱེད་མང་ཤིག་གི་འགྱུར་ཡང་མཛད་དོ།།

གཞན་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་མན་ངག་ཕྲ་མོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསན། བོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕུལ་བའི་རིག་པ་ངོ་མཚར་ཅན་གྲངས་མེད་པའི་མཛོད་ཆེན་····· པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།། །།

ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཆུ་བོ་རྣམས། །ཡུལ་ནས་ཡུལ་དུ····· མངོན་བྱུང་ནས། །རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གནས་སུ་བབ། །ནམ···· མཁའི་ཆར་གྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད། །དེ་བཞིན་མདོ་རྒྱུད་ཆུ་བོ་རྣམས། མཁས་པའི་ཡུལ་ནས་ལེགས་བྱུང་ནས། །སྐྱེས་ཆེན་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོར་བབ། །མན་ངག་ཆར་གྱིས་གང་བར་བྱས། །གཏིང་མཐའ་རབ་ཡངས་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་འཁྱིལ། །རྣམ་མང་ཐོས་པའི་ཆབ་ཀྱིས་ལེགས་བཀང་ནས། །ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་ཀུན་གྱི་གཏེར་གྱུར་པ། །ཆོས་རྗེ་རྒྱ་མཚོའི་དབང་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ། །དེ་ལྟར་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། བརྩོན་པ་དང་འབད་པ་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་དུ་བསླབ་སྦྱོང་མཛད་པས། མང་དུ་ཐོས་པར་གྱུར་ནས། མཁས་པའི་བྱེད་པ་ཅི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། གྲུབ་པའི·· མཐར་ལ་མཁས་པའི་ཚུལ་གསུམ་དུ་ཤེས་ལྡན་རྣམས་སྨྲ་སྟེ། གང·· ཞེ་ན། སྨྲས་པ།

བཤད་པའི་ངག་གི་ཟེར་གྱིས་གཞན་བློའི་མུན་པ་སེལ། །རྩོམ་

པ་ལེགས་བཤད་ཕྲེང་བས་མཁས་རྣམས་དགའ་བ་སྐྱེད། །རྩོད་པ་
རིགས་པའི་མཚོན་ཆས་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་འཛོམས། །གཞན་རིགས་
མཁས་པ་མཐར་ཕྱིན་དགོས་པ་གྲུབ་པ་འཛིན། །དོན་བརྗོད་ན་
བཤད་པ་ངག་གི་ཟེར་གྱིས་གཞན་བློའི་མུན་པ་སེལ་བ་དང་། རྩོམ་
པ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཕྲེང་བས་མཁས་པ་རྣམས་དགའ་བ་སྐྱེད་པ་དང་།
རྩོད་པའི་རིགས་པའི་མཚོན་ཆས་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བའི་དཔུང་འཛོམས་
པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་འདི་ལ་མངའ་སྟེ། ཆོས་གསུང་བ་ན་གཞུང་
གང་ཡིན་ན་ཡང་། ཚིག་དང་དོན་དུ་བཅས་པ་མི་འགལ་ཞིང་
འབྲེལ་ལ་མ་བལྟབས་ཤིང་ཚང་བ། དོན་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་
པ་མེད་པར་སྒྲ་གསལ་ཞིང་རྫོགས་ལ། ནར་སྙན་ཅིང་བློ་ལ་འབབ་
པའི་གསུང་གིས་བརྡ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་དགུང་ལོ་
བདུན་ལོན་པ་ན། མཚོ་སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྣམས་ཐུགས་
ལས་གསུང་ཞིང་། ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་ན་བརྟག་པ་གཉིས་པ་སྟོང་
ཐུན་རྣམ་གཞག་དང་བཅས་པ་ཐུགས་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནས་
སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་མང་པོ་གསུངས་ལ། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་ཚད་
མ་རྣམ་ངེས་ཚར་གསུམ་གསན་ནས་དཔེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གསུངས་པ་
ནས་བཟུང་སྟེ། དིང་སང་གི་བར་དུ་གཞུང་ལུགས་དུ་མ་རྒྱུན་མ་
ཆད་པར་འཆད་པ་ནས། གསུང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཉན་པ་པོའི་མི་

ཤེས་པའི་མུན་པ་སེལ་ཞིང་། བློ་གྲོས་ཀྱི་པད་མོ་རྒྱས་པར་བྱེད་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉི་མའི་ཟེར་བས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །རྩོམ་པའི་ཚུལ་ལ་ཕན་པ་དང་སྡེབ་སྦྱོར་གཙོར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། ཕན་པ་གཙོར་མཛད་པ་ཡང་དོན་དང་ཚིག་ལ་སྐྱོན་མེད་ཅིང་། འབྲེལ་ཆགས་པའི་ངག་གིས་མདོ་རྒྱུད་དང་མཐུན་པར་བརྗོད་བྱ་གསལ་བར་སྟོན་ཅིང་། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོན་གདགས་པར་མི་ནུས་ལ། ཇི་མཚར་དུ་བལྟ་བ་པོ་ན་ཡིན་ནོ།།

སྡེབ་སྦྱོར་གཙོར་མཛད་ན་ཡང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟོད་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ལ་བསྐུལ་བ་དང་། ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་སྡེབ་ལེགས་ཤིང་། དཔེ་དོན་མི་འགལ་བ་ལྷི་ཡང་དང་རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་ཕྱེད་ཅིང་། ཚིག་གི་རྒྱན་དང་ངལ་བསོ་བའི་གནས་ཀྱིས་མཛེས་པར་བྱས་ལ། རྩོམ་པའི་ཕྲེང་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མཛད་པ་རྣམས་ནི་བརྗོད་བདེ་ཞིང་། ནར་སྙན་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཏེ། གསེར་གྱི་རྒྱན་དང་། རིམ་པོ་ཆེ་པདྨ་རཱ་ག་དང་། ཨིནྡྲ་ནཱི་ལ་ལ་སོགས་པས་སྤྲས་པ། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་བལྟ་ན་སྡུག་པ་བས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནི་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པ་ན། མཁས་པ་རྣམས་ཡིད་དགའ་བ་སྐྱེ་ཞིང་བློ་གསལ་ཞིང་གཞོན་ནུ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་ལ། ཤེས་

ལྡན་རྣམས་ཡིད་སྨོན་གྱི་གནས་སུ་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་མཛད་པའོ།།
འདིའི་རྩོད་པའི་ཚུལ་ནི། འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་ཞིང་།
འཇིགས་པ་མེད་པའི་སྤོབས་པ་བརྙེས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་···
པའི་གཞུང་ལུགས་མཁྱེན་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ངག·····
གིས་སྨྲ་སྟེ། སྐྱོན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཡང་དག་པར་བརྗོད་ཅིང་།
བཟློག་མི་ནུས་པའི་ཐལ་བའི་འཕེན་པས་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་སྤོབས་པ་སྒྱུར་''
དུ་འཇོམས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་སྡེ་པ་ལ་བོད་ཀྱི་སྡེ་པ་བློ་གསལ་''
མཁས་པ་ཆེན་པོ་རློམ་ཞིང་སྨྲ་བ་པོར་གྲགས་པ་དུ་མ་ཡང་ཕམ་པར་''
མཛད་ཅིང་། རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་མནན་
ལ། གཞན་གྱི་སྡེ་པ་འཕྲོག་བྱེད་དགའ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་པའི་
མཁས་པ་ཆེན་པོ་དྲུག་ཀྱང་སྤོབས་པ་མེད་པར་བྱས་ནས། ལྟ་བ···
མཆོག་ལ་བཙུད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་བློ་གྲོས་ཀྱི་ནམ་མཁར་རིགས་
པའི་རྒྱུ་འཛིན་བསྡུས་ཏེ། སྤོབས་པའི་རླུང་ཤུགས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་
གྱི་རྡོ་བ་འཕངས་ནས། ཕས་རྒོལ་གཉིང་ཚུགས་པར་སྨྲ་བའི་ལོག་''
རྟོག་གི་རི་བོ་བཤིལ་བར་བྱེད་པ། གནམ་ལྕགས་བས་ཀྱང་ནུས་པ་
ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ཚུལ་ཡང་ཁོ་བོས་བསྙད་
པའི་སྐབས་ལ་ལེགས་པར་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །རིག་པའི་གནས་གཞན་
རྣམས་ནི་མཐར་ཐུག་པར་རྟོགས་ནས། རང་གིས་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་

པ་དང་། གཞན་ལ་ཕན་པར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དགོས་པ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐད་གཉིས་སྨྲ་བ་ལ་མཁས་པས་འགྱུར་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱང་པཎྜི་ཏ་ལ་ལྟོས་པའམ་མ་ལྟོས་ཀྱང་རུང་སྟེ། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དང་མཐུན་ཅིང་། བོད་སྐད་ལ་བདེ་ལ། དོན་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འདི་ནི། རིགས་དང་གཟུགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་བློ་གྲོས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་ཤིང་ཉེས་པ་ཕྲ་མོས་ཀྱང་མ་གོས་ལ། ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པ། བརྩོན་པས་ལམ་བསྒྲུབ་ཅིང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། རྟོགས་པའི་མཆོག་དང་ལྡན་ཞིང་གཞན་དོན་ལ་རབ་ཏུ་བརྩོན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ། རྒྱལ་བའི་ཕྲིན་ལས་བསྒྲུབ་ཅིང་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མར་གྱུར་པ། ལུས་ཅན་གྱི་མགོན་སྐྱབས་མཛད་པ། མཁས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟགས་པ་བྱེད་ཅིང་། ཡ་རབས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀུར་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ། འཇིག་རྟེན་ན་འགྲན་པ་དང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུར་གྱུར་པར་གྲགས་པ། སྙན་པའི་བ་དན་ཡོན་ཏན་གྱི་རླུང་གིས་བསྒྲེད་ནས། གདུལ་བྱའི་

དབང་པོ་ཚིམ་པར་མཛད་པའི། དཔལ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཞེས་གྲགས་་
པ་ནི། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་མངའ་བ་ཡིན་ནོ།།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྡུ་ན། །རིགས་་་་
གཟུགས་འབྱོར་པ་ཕུན་ཚོགས་ལྷ་དབང་བཞིན། །ཤེས་བྱའི་གནས་
ལ་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་བུ་ལགས། །མཆོད་པར་འོས་ལ་གཏོང་ཕོད་ལྷུན་
དང་མཚུངས། །དོ་ཟླས་དབེན་པ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ལྟར། །འཇིག་
རྟེན་གསལ་བྱེད་འོད་ཟེར་བརྒྱ་པ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་གདུང་སེལ་
བསིལ་ཟེར་བྱེད་དང་མཚུངས། །དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་དཔག་་
བསམ་ལྗོན་པ་ལགས། །རྟག་ཏུ་ཕན་སེམས་ཕ་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། །སྡུག་
བསྔལ་ནད་སེལ་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་མཆོག །ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་མགོན་
པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །འགྲོ་བའི་བླ་མ་ཁྱོད་ཞབས་རྟག་ཏུ་མཆོད།།

འདིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གཞན་བསྒྲུབ་པ་ལས་བྱུང་བ། ཟབ་་
མོའི་ཆོས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བྱིན་ལས་་་
དང་། ཡི་དམ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་རིན་
པོ་ཆེ་མཆོག་ཏུ་ཛ་མཚར་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཅིག་ཡོད་མོད་ཀྱང་།
མཐའ་དག་པ་བདག་གིས་བརྗོད་པར་མི་སྤོབས་ལ། རགས་རིམ་་་
རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་བཀས་མ་གནང་བའི་ཕྱིར་མ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ།།
འོན་ཀྱང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་མངའ་ཞེས་སྨོས་པ་དེ་་་་་

ཉིད་ཀྱིས་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་བརྗོད··· པ་ལ་མཐའ་ཡས་ཤིང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕུང་པོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས··· བརྒྱན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ། སེམས་དད་པས་རབ་ཏུ··· དང་བས་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་གོ་ཆ་བགོ་བར···· བྱའོ། །ཐུགས་རྗེས་འཛིན་ཅིང་བྱིན་རླབས་མྱུར་དུ་འཇུག་པར····· འགྱུར་རོ།། །།

བློ་གྲོས་པད་འདབ་རབ་རྒྱས་རྒྱ་ཆེ་མཁྱེན་པའི་ཁ་དོག་རབ····
གསལ་ཞིང་།།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཟེའུ་འབྲུ་རབ་ཏུ་མཛེས་པར་སྣང་བའི་རྟོགས་པའི་
ལྡེ་བ་ཅན།།
ཡོན་ཏན་སྦྲང་རྩི་མཆོག་ལ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་བློ་གསལ·····
སྦྲང་བུའི་ཚོགས།།
ལེགས་སྦྱད་དར་དིར་སྒྲ: སྒྲོགས་འདུས་པའི་ཚོགས་བཅས་ཆོས་
རྫེ་སྐྱེ་དགུའི་རྒྱལ།།

མི་མཆོག་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཕུང་པོ་དཔག་མེད་ནམ་མཁའི·····
མཐའ།།
བདག་བློའི་བུང་བས་ལེགས་པར་བལྟ་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་འབད་ན··

ཡང་།།

ཤེས་རབ་འཕུར་རྩལ་ཞན་པས་ཆ་ཤས་ཙམ་ཡང་རྫོགས་དཀའ་

མོད།།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་དགའ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་དབྱངས་སྙན་སྒྲོགས་པར་་་

བྱེད།།

བླ་མའི་རྣམ་ཐར་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་འདི།།
བློ་ལྡན་རྒྱལ་བའི་དཔལ་ལ་དོན་གཉེར་བའི།།
གྲོགས་མཆོག་གསུམ་གྱིས་བསྐུལ་ནས་ལེགས་པར་བྲིས།།
དགེ་བས་ཐམས་ཅད་བླ་མས་རྗེས་འཛིན་ཤོག།

བླ་མའི་ཆོས་ཚུལ་བླ་མེད་ལེགས་ཐོབ་ནས།།
རྣམ་ཐར་ཕུལ་བྱུང་རྣམ་མང་བསྒྲུབ་བྱས་ཏེ།།
སྲིད་པའི་སྐྱེ་བོ་སྲིད་ལས་ལེགས་བསྒྲལ་ནས།།
བདེ་བའི་གནས་སུ་བྱུང་ཆུབ་བདེ་ཐོབ་ཤོག།

མཁས་པའི་བྱེད་པ་མཐོང་དང་ཐོས་པ་དང་།།
དྲན་དང་དད་དང་ཡིད་ལ་གང་བྱེད་པ།།
དེ་ཡི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི།།

ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་མྱུར་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར།།

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་བཟ་སྤྱོད་པ་པོ་རྣམས་་་
ཀྱི་ནང་ན་གཙུག་གི་ནོར་བུར་གྱུར་པ་སྤྲི་སྟོད་འཛིན་པས་ས་སྐྱ་པའི་་
རྣམ་ཐར། གུང་ཐང་གི་བཙུན་པ་ཞང་རྒྱལ་བ་དཔལ་གྱིས་ཞུ་རྒྱན་
གྱི་དགོན་པར་བྲིས་སོ། །ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏའི་རྣམ་ཐར་ཨི་ཐི།། ।།

༄༅། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་བཞུགས་སོ། །

དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་
པོས་བརྩམས།

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། པྲ་མ་ཎ་ཡུག་ཏ་ནི་ཏྲ།
བོད་སྐད་དུ། ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར། འཕགས་པ་འཇམ་···
དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་···
ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་སྤྱན་ཡངས་པ། །འགྲོ་ཀུན་དགེ་ལེགས་···
སྒྲུབ་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །བསམ་ཡས་ཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་སྟོབས་
མངའ་བ། །འཇམ་མགོན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་མགོས་ཕྱག་འཚལ།།
བློ་གྲོས་སྤྱི་གཙུག་ཡོན་ཏན་ནོར་བུའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས། །བདེན་གཉིས་
རོ་འཛིན་སྟོང་ཉིད་ཕུད་སྤྲའི་སྤྲ་སྤྲོགས་ཞིང་། །མཁྱེན་བརྩེའི་ལྷ··
ཟེར་ཕས་རྒོལ་སྐྱེ་བོས་མི་བཟོད་པ། །བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་གྱུར་
དཔལ་ལྡན་ཀླུ་དབང་རྒྱལ། །གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་མཁས་པའི··
རྒྱུ་སྐར་བྱེ་བ་བརྒྱུས། །དཔལ་ལྡན་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་པནྡ་ཁ་
ཕྱེ་སོད། །གང་བློའི་ཉི་འོད་སྣང་བས་མ་ཁྱབ་དེ་སྲིད་དུ། །གཞུང་
ལུགས་དགོངས་དོན་གེ་སར་སྙིང་པོ་གསལ་མ་ནུས། །ཆོས་ཀྱི·····
གྲགས་པའི་བཞེད་གཞུང་ཇི་ལྟ་བར། །བློ་གྲོས་གསལ་བའི་མིག···
གིས་ལེགས་མཐོང་ནས། །ཤེས་ལྡན་གཟུ་བོར་གནས་པ་དོན་གཉེར་

པ།   །གཞན་ལ་བརྟེ་བའི་བསམ་པས་འདི་བཤད་དོ།   །

ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་བློས་རིག་བྱ།   །དོན་སྤྱི་དང་ནི་མེད་····
སྣང་གཉིས།   །ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན་དེ་འཛིན་གྱི།   །ཤེས་པ་གཉིས་པོ་
འཁྲུལ་པར་འགལ།   །ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཐག་པ་ལ།   །སྦྲུལ་འཛིན་
བཞིན་དུ་འཁྲུལ་ཞེ་ན།   །ཁྲར་འཛིན་ཡུལ་ཡོད་ཕྱིར་མ་འཁྲུལ།།
ཡུལ་མེད་པས་ན་སྦྲུལ་འཛིན་འཁྲུལ།   །སྣང་ཡུལ་གཉིས་པོ་ཤེས་པ་
ལས།   །ཐ་དད་ཡིན་ན་ཡུལ་རྟེང་བར།   །གནས་པའི་གང་ཟག་··
གཞན་གྱིས་ཀྱང་།   །མཐོང་འགྱུར་བུམ་པ་ལ་སོགས་བཞིན།   །དོན་
ཉིད་ཡིན་ཡང་ལུས་ཀྱི་ནང་།   །མི་མཐོང་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་སྣང་····
གཉིས།   །བདག་ལ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།   །གཞན་གྱིས···
རྟོགས་པ་མེད་ཅེ་ན།   །ནང་གི་ལུས་ནི་ཡུལ་རྟེང་མིན།   །དེས་ན་
རང་གིས་ཀྱང་མི་མཐོང་།   །རང་དང་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་བས་ན།   །
གཉིས་པོའང་ཡུལ་རྟེང་མིན་ཞེ་ན།   །རང་བློ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་ཕྱིར།།
བརྗོད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་རྟོགས་མི་འགྱུར།   །རང་རང་བློ་དང་འབྲེལ་
བའི་ཕྱིར།   །བརྗོད་པས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ་ན།   །གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་
བརྗོད་བྱའི་དོན།   །སོ་སོ་ཡིན་ཕྱིར་སྦྱོར་མི་ནུས།   །གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་
ཡོད་པའི།   །སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་འདྲ་བས།   །འདྲ་བ་གཅིག་ཏུ་
ཞེན་པ་ལ།   །ཐ་སྙད་སྦྱོར་ཕྱིར་མི་འགལ་ན།   །རང་ལ་ཤར་ན་རང་

ཡུལ་ཡིན། །མ་ཤར་ན་ནི་དེ་ཡུལ་མིན། །དེས་ན་ཐ་དད་གཟུང་བ་
ལ། །གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ག་ལ་སྲིད། །ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཡུལ་གཅིག་
ཏུ། །འཁྲུལ་པའི་སྒྲོ་ནས་འཛིན་ཞེ་ན། །གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་འཁྲུལ་
པའི་ཕྱིར། །གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡིན། །རིགས་པས་བརྟགས་
ན་མེད་བཞིན་དུ། །ད་དུང་ཕལ་ཆེར་ཡུལ་དུ་ཞེན། །སོར་མོའི་རྩེ་མོས་
བསྟན་པ་ན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་བླུན་པོ་འཁྲུལ། །བར་···
སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་པོ་
ན། །ཡུལ་གཉིས་བཞེད་པས་གནོད་ཅེ་ན། །འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་
རང་སྤྱི་གཉིས། །མེད་པའང་གཞལ་བྱར་མཚུངས་ཤེ་ན། །དེ་ལ་
ཡུལ་གྱི་དགོས་ནུས་མེད། །སྒྲ་སོགས་སྣང་བ་བློ་ཉིད་ཡིན། །སྒྲར་
སྣང་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད། །དེ་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཅེས། །རྟོག་
པས་དཔྱོད་ན་སྤྱི་མཚན་ཡིན། །དངོས་མེད་གཉིས་པོ་རང་རིག་གི།།
ཤུགས་ལ་གྲུབ་པས་བསལ་ཞེ་ན། །འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་ལ་ཡུལ་མེད་
ཅིང་། །རང་རིག་གིས་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་དེ་
ཡང་ནི། །མེད་པ་འཛིན་ཕྱིར་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན། །རང་མཚན···
མིན་པའི་ཡུལ་མེད་ན། །དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་འགལ་ཞེ་ན།།
དགག་བྱ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་ཅེས། །གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བ་
མེད། །ཕྱི་ཡི་གཟུང་ཡུལ་མཁས་པས་བཀག །ཤེས་པའི་གཟུང་

ཡུལ་འདིར་མི་སྲིད། །དེས་ན་གཞལ་བྱ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་། །མི་
འཐད་ཅེས་ནི་འགའ་ཞིག་སྨྲ། །ངོ་བོ་ཉིད་དང་དབང་ཕྱུག་དང་།
གཙོ་བོ་རྫུལ་དང་རྣམ་རིག་དང་། །རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞེས་གྲུབ་པའི་
མཐའ། །ཐ་དད་རང་གཞན་སྡེ་པ་འདོད། །ཚོད་པ་མིན་ཕྱིར…
རྣམ་ཤེས་མིན། །དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ལྟ་བྱེད་པོ། །བེམས་པོ་ཡིན་
ཕྱིར་ལྟ་བྱེད་མིན། །དུས་མཉམ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད། །ཡུལ་དང་
རྣམ་ཤེས་དུས་མཉམ་ནི། །གཟུང་འཛིན་ཡིན་ཞེས་གངས་ཅན་པ།།
དུས་མཉམ་ཕྱིར་ན་འབྲེལ་བ་མེད། །རྒྱུ་མེད་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་འགལ།།
སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་ཡུལ་རྒྱུ་ཡིན། །དུས་མཉམ་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཞེ…
ན། །ཡུལ་ལས་སྐྱེས་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་གྲུབ། །དེ་ལ་དུས་མཉམ……
དགོས་པ་མེད། །ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཡོད་ལ་བྱེད། །དེ་ལས་སྐྱེས་
པ་རྣམ་ཤེས་ཡིན། །ཟས་སོགས་བུ་ཡི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། །ཕ་མའི་
གཟུགས་བཞིན་ཡུལ་འདྲར་སྐྱེ། །དེས་ན་ཡུལ་ལ་འབྲས་བུ་གཉིས།།
བློ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པར་འདོད། །གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་བའི་
ཕྱིར། །དོན་མེད་དེས་ན་རྣམ་པའང་མེད། །ཀུན་རྫོབ་འཛིག…
རྟེན་གྲགས་པ་ལ། །བརྟེན་ན་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འགལ། །གསལ་
དང་ལྡན་ཅིག་དམིགས་པས་འགྲུབ། །ལྷན་ཅིག་དམིགས་ལ་གཞན་
མི་སྲིད། །རྫས་གཞན་ཡིན་ན་རྟགས་མི་སྲིད། །རྒྱ་གཉིས……

སྣང་བཞིན་སྤྲོ་འཛིན་ཡང་། །གཞན་ལ་མཐའ་གཞན་བཀག་པས་ཁེགས། །སེམས་རྒྱུན་ཡན་ལག་ཅན་དང་མཚུངས། །སྐད་ཅིག་་རྡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་བཞིན། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་བདག་ཕྱིར། གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་ཞེས་ཟེར། །སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྲིད་འགྱུར། །སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ན། །གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས། །རགས་པ་ཅིག་ཆར་བསྐོར་བས་ན། །དབུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་བཅས་འགྱུར། །དུས་གསུམ་ཅིག་ཆར་མི་སྐྱེ་བས། །ད་ལྟའི་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཡིན། །དོན་དུ་སྣང་བ་བློ་ཉིད་ཡིན། །སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་ན་མེད། །བག་ཆགས་བརྟན་དང་མི་བརྟན་ལས། །བདེན་དང་བརྫུན་པའི་རྣམ་གཞག་་་བྱེད། །ཇི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ། །དེ་སྲིད་རྒྱུ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཟེར། །ཤེས་བྱ་ནང་གིར་ཞུགས་པ་ན། །ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པ་མེད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དང་པོའོ།། །།

བློ་ཡི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །ཡུལ་སོགས་སྒོ་ནས་དུ་་་མར་འགྱུར། །ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་རང་རིག་གཅིག །ཡིད་དཔྱོད་སྣང་ལ་མ་ངེས་དང་། །བཅད་ཤེས་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་ལྔ། །ཡིད་དཔྱོད་རྟགས་ལ་གཏན་མི་ལྟོས། །དམ་བཅའ་ཙམ་ཡིན་ཐེ་ཚོམ་་་

འགྱུར། །རྟགས་ལ་ལྟོས་ན་ཡང་དག་གམ། །ལྷུར་སྣང་གསུམ་་་
ལས་འདའ་བ་མེད། །རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས། །ལྷུར་
སྣང་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ན། །གཏན་ཚིགས་ལྷུར་སྣང་བཞི་པར་་་་
འགྱུར། །ཡིད་དཔྱོད་ལྷུར་སྣང་མ་ཡིན་ན། །ཚད་མ་གསུམ་པ་་་
སྲིད་པར་འགྱུར། །བདེན་པ་ངེས་ཀྱང་ཚད་མིན་ན། །རྗེས་སུ་་
དཔག་པའང་མིན་པར་འགྱུར། །ངེས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་་
ན། །གཅོད་བྱ་གཅོད་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར། །ངེས་པ་མེད་ཀྱང་
བདེན་བརྟན་དང་། །སོམ་ཉིའི་བློ་གསུམ་མི་འགལ་ན། །ངེས་་
པ་མེད་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཉམས། །གཉིས་སུ་འགྱུར་ན་ཐེ་ཚོམ་དཀའ།།
ཡང་ན་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལྷུར། །ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཅེས་་
མི་འཐད། །འདོད་ན་ཡིད་དཔྱོད་བདེན་པ་ཉམས། །མིན་ན་སྡེ་
མའང་མིན་པར་མཚུངས། །གཉིས་ཀར་དོགས་ན་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར།།
གལ་ཏེ་སྲིད་ན་གྲངས་ངེས་འཇིག །ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་ཡིད་དཔྱོད་་
ཀྱང་། །ཚད་མ་ཉིད་འགྱུར་མཚུངས་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་
མེད་པ་ཡི། །ཡིད་དཔྱོད་བདེན་ན་ཀུན་བདེན་འགྱུར། །གལ་་་
ཏེ་ལོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན། །ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ན་གཞུང་དང་འགལ།།
རང་གཞན་སྡེ་པའི་ལུང་ལས་རྟོགས། །བློ་རིགས་བཞིར་འདུས་་་
ཡིད་དཔྱོད་མིན། །གལ་ཏེ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ། །ཚད་མ་མིན་་

ན་མངོན་སུམ་ཀུན། །ཚད་མར་མིན་འགྱུར་མངོན་སུམ་ལ། །ངེས་
པ་ཉིད་ནི་བཀག་ཕྱིར་རོ། །བཅད་ཤེས་རིགས་པས་མཐའ་བཅད་
ན། །མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་རྟོག་དང་། །ཡང་ན་ཚད་མ་ཉིད་་
འགྱུར་གྱི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་བློ་མི་སྲིད། །མངོན་སུམ་རྟོག་
བྲལ་ད་ལྟར་བ། །བཅད་ཤེས་འདས་པ་དྲན་པ་ཡིན། །ཡུལ་་་
དུས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་ལ། །གཞི་མཐུན་པ་ནི་ག་ལ་སྲིད།།
རིགས་རྒྱུན་འཛིན་པ་མངོན་སུམ་སྟེ། །རྗེས་ཤེས་བཅད་ཤེས་ཡིན་
ཞེ་ན། །རིགས་ནི་མངོན་སུམ་ཡུལ་མ་ཡིན། །མཐོང་བའི་དོན་
ལ་རྗེས་ཤེས་མེད། །འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་གཞི་མཐུན་མེད། །མངོན་
སུམ་ཡིན་ཕྱིར་དྲན་པ་མིན། །རིགས་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་འགལ།།
མཐོང་བ་སྔ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད། །ངེས་པ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་མིན།།
འདྲ་བར་འཛིན་པ་རྟོག་པ་ཡིན། །དེས་ན་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་
དང་། །གཞི་མཐུན་རིགས་པ་ཤེས་པས་བཀག །ཅེས་བྱ་བ་ནི་
བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་་
རབ། །ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་ཛེ་སྙེད་ཀྱིས། །སྐྱོང་བའི་རྣམ་་་
ཤེས་གང་བསྐྱེད་པ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཡིན། །གྲངས་
ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་པ། །རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱས་པ་ཡིན། །ནང་
གི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་ཡི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བཞེད།

བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །མི་བསླུ་མ་གྲུབ་ཚད་མ་་
མིན། །མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །ཚད་མའི་འགལ་ཟླ་་་
རྣམ་པ་གསུམ། །འཇུག་ཚུལ་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན། །ངོ་བོའི་སྒོ་་
ནས་བསྡུ་ན་གཅིག །དེ་དང་དེ་མིན་འཛིན་པས་སྟོང་། །མ་་་
རྟོགས་པ་ཡིན་དབྱེ་ན་གསུམ། །མ་ཞུགས་པ་དང་མ་རྫོགས་དང་།།
རྫོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་མ་རྙེད་པའོ། །དེ་འཛིན་པ་ལ་དེ་མིན་གྱིས།།
གནོད་པ་ལོག་ཤེས་དབྱེ་ན་གཉིས། །རྟོག་པ་དང་ནི་རྟོག་མེད་དེ།།
སོ་སོར་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་ལྔ། །དེ་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་སྲིད། །ཐེ་
ཚོམ་ཉིད་ཡིན་དབྱེ་ན་གཉིས། །མངོན་དུ་གྱུར་དང་བག་ལ་ཉལ།།
ཆ་མཉམ་པ་དང་ཤས་ཆེར་འཛིན། །ཚད་མའི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་
ཡང་། །རང་རིག་ཚད་མ་ཁོ་ནར་འདུས། །ཚད་མ་མིན་པ་གསུམ་
པོ་ཡང་། །མ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་བསྡུ་
བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་བློ་་
བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་པའོ།། །།

རང་མཚན་འཛིན་པ་རྟོག་མེད་དེ། །སྤྱི་མཚན་འཛིན་པ་་་
རྟོག་པ་ཡིན། །དེ་ལ་རང་མཚན་དངོས་པོ་སྟེ། །སྤྱི་ནི་དངོས་་
པོར་གྲུབ་པ་མེད། །རྫས་དང་ལྡོག་པ་སྤྱི་བྱེ་བྲག །སྒྲུབ་དང་་་
གཞན་སེལ་རྟོག་མི་རྟོག །གཞན་དག་རྣམ་གཞག་གཞན་དུ་འཆད།།

ཁོ་བོ་གཞུང་བཞིན་འཆད་པར་འདོད། །རྗེས་དཔག་དངོས་པོར་
མི་འཛིན་པས། །དེ་ལ་རྫས་ཆོས་འཐད་མ་ཡིན། །སེལ་བ་ཡིན་
ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ནི། །ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པར་བཞེད། །གཞན་
དང་རང་གི་དངོས་པོ་ལས། །ལྡོག་པར་བྱེད་པ་སྤྱི་བྱེ་བྲག །ཐད་
ཀ་དང་ནི་གོང་མ་ཡི། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད། །ཐད་
ཀའི་བྱེ་བྲག་རྫས་ཐ་དད། །གོང་མའི་བྱེ་བྲག་གཅིག་པ་བཀག།
ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །ཐ་དད་སྣང་དུང་མེད་པས་ཁེགས།།
ཁ་ཅིག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །རྫས་གཅིག་ན་ཡང་སྣང་དུང་
མིན། །ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འགལ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་སྤྱི་གཅིག་དང་
འབྲེལ་ན། །སྐྱེ་འཇིག་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །མིན་ན་གཅིག་
དང་ཆ་གཉིས་འགལ། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་ན། །ཡན་
ལག་ཅན་ཡང་ཇི་ལྟར་དགག །དབང་པོའང་རྟོག་བཅས་ཉིད་དུ་
ཐལ། །འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་རྫས་གཅིག་འགྱུར། །བྱེ་བྲག་རེ་རེ་
དང་འབྲེལ་བའི། །སྤྱི་ཡང་དུ་མ་ཡོད་ཅེ་ན། །མཚན་ཉིད་མི་
འགྲུབ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི། །རྣམ་པར་གཞག་པའང་འཇིག་པར་འགྱུར།།
མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྤྱི་གཅིག་དང་། །བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་
ཡིན་ནོ་སོ། །མཚུངས་པར་རྟོགས་པས་སྒྲུར་བ་ཡིན། །རྟོག་པའི་
བློ་ཆོས་དོན་ལ་མེད། །དོན་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ནི། །སྟོན་མེད་

མཐོང་ནའང་འདྲ་བར་འགྱུར། །མཚུངས་ལ་དངོས་པོ་གཅིག་མི་སྲིད། །གཅིག་མ་ཡིན་ལ་སྤྱི་སྒྲ་མེད། །བློ་ལ་སྤྱི་གཅིག་མ་ཤར་ན། །མཚུངས་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྦྱོར་མི་རུང་། །ཕྱོགས་རེར་འདྲ་བ་ཀུན་ལ་ཡོད། །ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད། །རིགས་པའི་རྒྱལ་པོས་གསུངས་པ་ཡི། །རྣམ་གཞག་དང་ཡང་འགལ་བར་སྣང་། །དེ་མིན་རང་བཞིན་ལས་ལོག་པ། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་གྲུབ་པ་དེ། །སེལ་བ་སྤྱི་ཡིན་རང་མཚན་དུ། །འབྲེལ་པ་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། །གལ་ཏེ་དོན་ལ་སྤྱི་མེད་ན། །གཞན་སེལ་སྒྲོ་བཏགས་དངོས་མེད་ལ། །གྲུབ་ཀྱང་དོན་དང་མ་འབྲེལ་ཕྱིར། །ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་ཅེ་ན། །དོན་དང་སེལ་བ་གཅིག་ཉིད་དུ།། འཁྲུལ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པ་ཙམ།། ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་འཐད་པ་ཡིན། །ཐ་དད་སྤྱི་འདོད་ཙུག་ཕྲུག་པ།། རྫས་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གྲངས་ཅན་པ། །གངས་ཅན་པ་དག་དེ་རྗེས་འབྲངས། །སེལ་བར་འདོད་པ་མཁས་པའི་ལུགས། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ།། །།

རྟོག་མེད་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག །སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཡིན། །དེ་དག་འབྲེལ་དང་མ་འབྲེལ་བའི། །དབྱེ་

བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཞི། །དོན་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་་་
རྣམས། །གཅིག་ལ་དུ་མ་མི་སྲིད་ཅིང་། །དུ་མ་གཅིག་ཏུ་གནས་
མི་སྲིད། །གཅིག་ལ་གསལ་དང་མི་གསལ་མེད། །མངོན་སུམ་་་
ཐམས་ཅད་དོན་བཞིན་སྣང་། །གཅིག་ལ་ཐ་དད་སྣང་བ་མེད།།
ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་སྣང་མི་སྲིད། །སྣང་བས་འདུག་ལ་རེས་འཇོག་་
མེད། །ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཡི། །སྟོབས་ཀྱི་དབང་ཤེས་་
སྐྱེས་པས་ན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །བློ་དོན་ཕན་
ཚུན་འཆོལ་བ་མེད། །དེས་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡང་། །རྟོག་
མེད་ཡིན་ཕྱིར་ངེས་མི་དགོས། །མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ།།
ཉིད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། །དེའམ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཉིད་ལས།།
ངེས་པའི་དབང་གིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད། །སྔོན་པོའི་ཕྱོགས་པ་ངེས་པ་
ནི། །རྟོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡིན། །འཁྲུལ་ནས་འཇུག་་་
ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ། །ནང་དུ་རང་རིག་ཚད་མར་འདོད། །གང་
ལ་ངེས་པ་ཡོད་པ་དེས། །སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཤེས་པར་བྱ།།
ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། །གཉིས་ཀ་སེལ་བས་འཇུག་པའི་
ཕྱིར། །དེ་དག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཞེས། །རིགས་པ་མཁྱེན་པས་
གསུངས་པ་ཡིན། །སྒྲ་རྟོག་སྣང་བས་འཛལ་ན་ནི། །དགག་སྒྲུབ་
ཅིག་ཆར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །གཅིག་ལ་དུ་མར་བཏགས་ན་ཡང་།།

རྣམ་གྲངས་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་མིན། །ལྡོག་པས་འབྱེད་ན་སེལ་བ་ལ།།
དངོས་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད། །དེ་ལ་སྣང་བར་ནོར་''
པ་འཕྲུལ། །དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ནི། །གཞན་སེལ་
ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད། །བརྟགས་ཕྱིར་སེལ་བ་དངོས་ཡུལ་''
མེད། །འཁྲུལ་པའི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན། །རང་མཚན་
གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ། །སེལ་བའི་འཇོན་སྟངས་སུ་བཞི་སྲིད། །
བྱ་དང་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ལ། །བག་ཆགས་སྟོབས་ཀྱིས་གཅིག་
ཏུ་འཁྲུལ། །ཐ་དད་མཚུངས་ལ་འབྲས་བུའི་བློ། །གཅིག་དང''
ཐ་དད་འགལ་ཞེ་ན། །རྣམ་ཤེས་དང་ནི་སྨན་བཞིན་ཏུ། །ཐ་''
དད་ཡིན་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད། །ཐ་དད་རྣམས་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི།།
བྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་རྟོགས་པར་འགྱུར། །གཞན་སེལ་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་
དད་པས། །གཅིག་ལའང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་རུང་། །སྒྲ་དང་རྟོག་
པའི་འཇུག་ཚུལ་ལྟར། །དོན་ལ་ཐ་དད་ཉིད་དུ་ཞེན། །གཅིག་ལ་
གཅིག་ཏུ་མ་གཏོགས་པ། །རྟོགས་པར་བྱ་ཕྱིར་རྣམ་པར་དབྱེ།།
ཡོད་དང་མེད་པར་འཛིན་པ་ཡི། །སྒོ་ནས་གཞན་སེལ་རྣམ་པ''''
གཉིས། །སྒྲ་དང་བློ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཡོད་མེད་དེ་ཡང་གཉིས་
གཉིས་ཡིན། །གཞན་སེལ་བློ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་ཡིན། །ཁམས་པོའི་
དོན་ལ་གཞན་སེལ་མེད། །དོན་གྱི་གཞན་སེལ་རང་མཚན་ཕྱིར།།

སྣང་ཡུལ་འགྱུར་གྱི་སེལ་བ་ཉམས། །སྣང་བའང་དོན་ལ་ཡོད་པར་
མཚུངས། །འདོད་ན་ཡོང་བ་རྒྱུན་ཆད་འགྱུར། །དངོས་པོའི་་་
གཞན་སེལ་དངོས་མེད་གཅོད། །སྣང་བ་དང་ནི་མི་སྣང་བ། །ཡུལ་
གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས། །རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་ལ། །རྗེས་
ཀྱི་ངེས་ཤེས་རྗེ་སྙེད་པ། །སྒྲ་དང་རྟོག་པས་ཕྱེ་བས་ན། །སེལ་
བ་ཆ་ཡི་ཡུལ་དུ་འགྱུར། །རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་སྣང་བ། །རྟགས་
ལ་ལྟོས་པའམ་མ་ལྟོས་ཀྱང་། །སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས།།
ངེས་པ་དེ་ཡང་གཞན་སེལ་ཡིན། །བདེན་དང་མི་བདེན་མཐའ་་
གཉིས་པ། །རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ། །མེད་པ་གཞན་
སེལ་ཡོད་པ་གཅོད། །དགག་བྱ་ཡོད་དང་མེད་པ་ཡི། །སྒོ་ནས་
སེལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །དངོས་མེད་ཟོ་བོ་ཡོད་མིན་པས། །ངོ་
བོ་མེད་པས་ཤེས་བྱ་མིན། །དེས་ན་དངོས་པོ་བསལ་བ་ལ།།
དངོས་མེད་ཅེས་ནི་བཏགས་པར་ཟད། །དངོས་པོ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་་
པ་ནི། །དངོས་པོ་མེད་ལ་ལྟོས་མི་དགོས། །དངོས་མེད་རྒྱུ་ཡིས་
མ་བསྐྱེད་པས། །དངོས་པོ་བཀག་ནས་བློ་ངོར་སྒྲུབ། །རི་བོང་
རྭ་སོགས་མེད་མོད་ཀྱི། །འདུས་མ་བྱས་དང་འབྲེལ་ཡུལ་གཉིས།།
དེར་སྣང་བ་ཡི་སྟོབས་ཉིད་ལས། །དེ་ཡུལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅེ་ན།།
དེར་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་ཡིན། །ཕྱིར་འདོད་ཚད་མས་གཞལ་མི་་

ནུས། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། །འཁྲུལ་ཡུལ་གཉིས་
ལ་ཚད་མ་མེད། །ནམ་མཁའ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་དང་། །བསྟན་
བཅོས་གཉིས་དང་འགལ་ཞེ་ན། །རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་མངོན་····
སུམ་མིན། །འབྲེལ་པ་མེད་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་མེད། །དེས་ན་ནམ་
མཁའ་ཡོད་དོ་ཞེས། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་ཚད་མ་མེད། །སྔོན་···
པོར་སྣང་བ་ཁ་དོག་ཡིན། །བྱ་ག་གཟུགས་མ་མཐོང་བ་ཡིན།།
དེས་ན་རྒྱན་དང་བྱ་ག་ཡི། །ནམ་མཁའ ནམ་མཁའི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན།།
འདུས་མ་བྱས་རྣམས་མ་གྲུབ་ན། །རྟག་པར་བཤད་པ་འགལ་ཞེ··
ན། །མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི། །རྟག་སྣ་གཉིས་པོ་རྟག
པར་འདོད། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་མི་རྟག་པ། །ལོག་ལ་རྟག་པའི་
ཐ་སྙད་འདོགས། །དབང་ཤེས་ལྐུགས་པ་མིག་ཅན་འདྲ། །རྟོག་
པ་ལོང་བ་སྨྲ་མཁས་འདྲ། །རང་རིག་དབང་པོ་ཚང་བ་ཡིས།།
གཉིས་པོ་དེ་ཡི་བརྡ་སྤྲོད་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་
སུ་བཅད་པའོ། །སྤྱི་མེད་ཕྱིར་ན་དེ་ཡི་སྒྲ། །རྒྱུ་མེད་ཅན་དུ་··
འགྱུར་ཞེ་ན། །བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །སྒྲ་
རྣམས་ཡུལ་ལ་ལྟོས་པ་མེད། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་ཆོས་ཅན།།
བརྗོད་པ་དོན་མེད་འགྱུར་ཞེ་ན། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ལ།།
བརྗོད་འདོད་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲ་གཉིས་སྦྱར། །དངོས་འགལ་གཅོད་

པ་གཞན་སེལ་སྒྲ། །དེ་ནི་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །གཅིག་
མ་གྲུབ་པས་གཉིས་ཀ་མེད། །དེས་ན་གཞན་སེལ་མི་སྲིད་སོ། །ཁྱེད་
ཀྱང་དངོས་འགལ་མི་གཙོད་ན། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མི་སྲིད།།
གཙོད་ན་འགལ་ཟླ་མ་གཏོགས་པས། །ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མེད་
པར་འགྱུར། །དངོས་འགལ་བསལ་ནས་དངོས་པོ་དེ། །མི་སྒྲུན་
ཙན་ཀྱང་གཅིག་མཐོང་བས། །དེ་ལ་བརྡ་བྱེད་ཐ་སྙད་ཀྱི། །དུས་
ནའང་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤེ་ན། །བརྡ་ཡི་དུས་ན་ཤིང་མ་ཡིན། །མ་
བཀག་ན་ནི་ཤིང་མི་འགྲུབ། །གལ་ཏེ་བཀག་ན་ཤིང་འགྲུབ་མོད།།
ཙན་ཀྱང་དེ་ནི་གཞན་སེལ་ཡིན། །ཡལ་ག་ལོ་མ་ལྡན་མཐོང་ནས།།
དེ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་བྱེད་པས། །བརྡ་དེ་རིགས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད།།
རིགས་ནི་གཞན་སེལ་ལས་གཞན་མིན། །གཞན་ལས་བཀྲོག་ནས་
དེར་འཇུག་ཕྱིར། །ཚིག་ཀུན་ངེས་གཟུང་སྙིང་པོ་ཅན། །ཤེས་
བྱ་སོགས་སྒྲ་གཅད་བྱ་མེད། །དེ་ལ་རྣམ་གཅད་འགལ་ཞེ་ན། །དེ་
ལས་གཞན་དངོས་མེད་ན་ཡང་། །བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་གཅད་
ཡོད། །གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་ལྡོག་པ་དེ། །དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྤྱི་དང་
མཚུངས། །དངོས་མེད་ཡིན་ན་དགོས་ནུས་མེད། །དེས་ན་ལྡོག་
པ་མི་དགོས་སོ། །འདི་ལ་བོད་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ནི། །དངོས་
པོའི་ལྡོག་པ་དངོས་པོར་འདོད། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཡི་སྐྱོན།།

བརྗོད་པ་འདི་ནི་གདོན་པར་དཀའ། །ཤིང་མིན་ལས་ལྡོག་དངོས་
པོ་དེ། །ཤ་པ་ཡིན་ན་གཞན་ཤིང་མིན། །གཞན་ཤིང་ཡིན་ན་ཤ་
པ་མིན། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་གཞན་མིན་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
པའི་གཞུང་བཟུང་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་འགོག།
ནགས་ན་གནས་པའི་སྤྲེའུ་དག །ལྡོན་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཙང་འཐོར།།
ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ལྡོག་པ་དངོས་
པོར་མ་གྲུབ་ཅིང་། །བློ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་དཔྱད་པ་ན། །དངོས་པོ་
ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཞན་སེལ་ལ་ནི་སྐྱོན་འདི་མེད། །དེས་
ན་སྒྲ་གཅིག་བརྗོད་ན་ཡང་། །དགག་སྒྲུབ་རྣམ་པ་རྣམ་གཉིས་ཡོད།།
ཆོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། །ལྡོག་པ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས།།
ལྡོག་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། །ལྡོག་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར····
གསུངས། །ཐ་དད་རྣམས་ལ་སྤྱི་མེད་ན། །ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ལ···
སོགས་པ། །ཆོས་རྣམས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བས། །གཞི་མཐུན··
མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །སྔོ་ལས་ཨུཏྤལ་གཞན་མིན་ཡང་། །སེལ་
བའི་དབྱེ་བསྡུས་རྟོག་པའི་ངོར། །གཞི་མཐུན་ཉིད་འགྱུར་རང····
མཚན་ལ། །འཇུག་ཕྱིར་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །སྒྲུབ་དང་
གཞན་སེལ་རྣམ་དག་གི། །མིག་དང་བློ་གྲོས་གསལ་ལྡན་པ། །རྟོག་
གེ་པ་དེ་ཤེས་བྱ་ཡི། །དེ་ཉིད་ལྟ་བ་ཀུན་མཁྱེན་འདྲ། །ཞེས་བྱ་

བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་་་་
གཏེར་ལས་སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་་་
བཞི་པའོ།། །།

བུམ་པ་ལ་སོགས་དོན་རང་མཚན། །བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཞེས་་
འགའ་ཞིག་སྨྲ། །རང་མཚན་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི། །མཐའ་ཡས་
ཕྱིར་ན་བརྡ་མི་ནུས། །ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ཡང་། །དང་་་
པོའི་རང་མཚན་རྙེད་པར་དཀའ། །འདས་དང་མ་འོངས་བརྗོད་
བྱ་མིན། །དེ་ལ་རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་ཡི་རང་མཚན་
ཉིད་བརྗོད་ན། །མིག་དབང་ལ་སོགས་དགོས་མེད་འགྱུར། །དོན་
ལ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དབང་པོས་འབྲེལ་པ་འཛིན་མི་སྲིད།།
དེ་ཡིས་འདི་ཞེས་སྦྲེལ་བ་ནི། །དཔྱོད་པ་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་སེལ་་
ཡིན། །དང་པོ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་་་
བསྟན་ན་ཡང་། །བརྡ་ནི་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་བྱེད་དེ། །ཐ་སྙད་དོན་དུ་
འདོགས་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོས་སྒྲ་དང་འདྲེས་པའི་དོན། །འཛིན་
ན་བརྡ་མེད་ཀྱང་རྟོགས་འགྱུར། །དབང་པོའི་སྔ་ལ་རྗེས་འབྲངས་
ཡོད། །མཐོང་སྦྱོར་འདྲེས་པ་རྟོག་མེད་འདྲ། །གཞན་དུ་མཐོང་
རྟོག་ཡུལ་ཐ་དད། །ཡིན་ཕྱིར་དོན་རྟོགས་མི་སྲིད་སོ། །རྟོག་་་
བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །འདུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་་་

འཇུག །རིམ་གྱིས་འཇུག་ཀྱང་སྦྱར་བ་ལ། །ལྷུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
གཅིག་ཏུ་ཞེན། །ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །དེས་ན་དེ་
ལ་བརྡར་མི་རུང་། །སྒྲ་ཡིས་གསལ་བར་མི་བརྗོད་ཀྱི། །རིགས་
ཀྱི་བརྗོད་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་ན། །དོན་ལ་སྤྱི་མེད་ཡོད་ན་ཡང་། །དེ་
ལ་སྦྱར་བ་དགོས་ནུས་མེད། །སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་རང་མཚན་ལ།།
སྦྱར་བས་རང་མཚན་གོ་ཞེ་ན། །དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྤྱི་བོར་ལ།།
རང་གི་མཚན་ཉིད་དངོས་ལ་སྦྱོར། །གལ་ཏེ་རང་མཚན་མཐའ་་་
ཡས་ཕྱིར། །མི་ནུས་ཤེ་ན་འདི་ལའང་མཚུངས། །གངས་ཅན་
པ་དང་ཉན་ཐོས་གཉིས། །སྒྲ་དོན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད།
མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་ལ་སྦྱར་བས། །འབྲེལ་མེད་གཟུགས་ལ་ཇི་ལྟར་
རྟོགས། །བུམ་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ལས། །འབྲེལ་མེད་བ་ལང་
མི་རྟོགས་བཞིན། །འབྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་འདྲ་བ་ལ། །འཁྲུལ་ནས་
དོན་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། །འདྲ་བས་འཁྲུལ་ན་ཡུལ་དང་དུས། །རེས་
འགའ་འཁྲུལ་གྱི་ཀུན་ཏུ་མིན། །འདི་ནི་རྟག་ཏུ་འཁྲུལ་འགྱུར་བས།།
འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ་པ་མིན། །བརྡ་ལས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན།།
འཆད་དང་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི། །དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་
པ་བཞི། །འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་མཁས། །འཇུག་ཚེ་གཅིག་
ཏུ་འཁྲུལ་པས་ཐོབ། །དོན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་ཡིན། །སྤྱི་

འདོད་གཉིས་པོ་མེད་པ་ཡིན། །དེ་བཞི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས།།
དམ་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་བྱ་མེད། །རྟོག་པ་ངོ་བོས་འཁྲུལ་པ་ལ།།
སྒྲ་ཡི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན།།
དེ་ནི་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱར་བཏགས། །འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་གོམས་
པ་ཡིས། །བརྡ་ཡི་དུས་ན་བསྲེས་ནས་སྦྱར། །ཐ་སྙད་དུས་ནའང་
དེ་ལྟར་གོ། །དེ་ཕྱིར་འཁྲུལ་ཡང་བདེན་པར་འཐད། །སྒྲ་དོན་
གཞན་ལས་ལྡོག་ན་ནི། །དངོས་པོ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་ཞེ་ན།།
དམ་པའི་དོན་ལ་མི་ལྡོག་ཀྱང་། །ལྡོག་པར་སྣང་བ་འཁྲུལ་པ་ཡིན།།
སྤྱི་ནི་འཁྲུལ་པར་མི་འདོད་པས། །དེས་ན་དེ་དག་ག་ལ་མཚུངས།།
རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་བརྗོད་ན་ནི། །ཤེས་པ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར་
ཞེ་ན། །རང་མཚན་ལྡོག་པ་བརྗོད་བྱ་མིན། །འཁྲུལ་པས་བཏགས་
པ་དངོས་མེད་ཡིན། །དེས་ན་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལ། །འཇིག་
རྟེན་གཞུག་ཕྱིར་སྦྱར་བར་ཟད། །སེལ་བའི་སྤྱི་ལ་བརྡ་སྦྱོར་ན།།
ལྡན་པ་མིན་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། །དོན་སྤྱི་གལ་ཏེ་རྫས་གྲུབ་ན།།
ཁྱེད་བདེན་འོན་ཀྱང་དངོས་མེད་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་སེལ་བ་ཡུལ་མེད་
ཅེས། །ཤེས་ན་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་མེད། །བརྗོད་བྱ་མེད་ན་...
འཁྲུལ་པ་གསོག །ཡིན་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འཇིག་ཅེ་ན། །འཁྲུལ་པའི་
སྐྲ་ནས་རང་མཚན་ལ། །འཇུག་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འཐད་པ་ཡིན། །ཚད་

བྱས་འབྲེལ་པ་གོ་བ་ལ། །འཁྲུལ་པའི་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་སོ། །རང་
མཚན་དང་ནི་དོན་སྤྱི་དང་། །གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་སྟེ།།
གསུམ་པོ་གང་ལ་ཆད་བྱས་ཀྱང་། །འཁྲུལ་པ་མེད་ན་བརྡ་མི་····
འགྱུར། །འདིར་ནི་རང་མཚན་གཟུགས་བརྙན་གཉིས། །གཅིག་
ཏུ་འཁྲུལ་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར། །རྒན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྡ་ཆད་བྱེད།།
འཁྲུལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། །སྒྲ་ཡི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད··
བྱ་མེད། །ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རང་མཚན་ཡིན། །འབྲེལ་པ···
འཁྲུལ་པས་བྱས་ན་ཡང་། །འཇུག་པའི་སྐྱེས་བུ་སླུ་བ་མེད། །ཅེས་
བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི···
གཏེར་ལས་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ··
ལྔ་པའོ།། །།

དགག་དང་སྒྲུབ་པ་ཇི་སྙེད་པ། །འགལ་འབྲེལ་ཉིད་ལ་ལྟོས་
པས་ན། །ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་ཡི། །སྔོན་དུ་འགལ་··
འབྲེལ་དཔྱད་པར་བྱ། །ཆོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། །གཅིག་
ལ་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད་པས། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་པའི།།
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་མེད་ཡིན། །དངོས་མེད་ལ་ཡང་དངོས་
འབྲེལ་ནི། །ཡོད་ཅེས་བླུན་པོ་འགའ་ཞིག་སྨྲ། །དངོས་མེད་ངོ་
བོ་མེད་པ་ལ། །འབྲེལ་པ་ཡོད་ན་དངོས་པོར་འགྱུར། །ཆོས··

གང་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ། །འབྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཚན་ཏེ།།
དངོས་པོ་འདྲེ་བ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་ཕྱིར་
མེད། །བདག་གཅིག་པ་ལ་ཆོས་གཉིས་མེད། །ཆོས་གཉིས་མེད་
ལ་འབྲེལ་མི་སྲིད། །དེས་ན་བྱས་དང་མི་རྟག་པ། །དོན་གྱི་སྟེང་
ན་འབྲེལ་བ་མེད། །གལ་ཏེ་བྱས་དང་མི་རྟག་པའི། །ལྡོག་པ་སྒྲ་
ལ་མ་གྲུབ་ན། །ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པས། །དོན་ལ་བདག་
གཅིག་འབྲེལ་ཞེ་ན། །རྫས་གཅིག་དོན་མཐུན་ལྡོག་པ་རྣམས། །དོན་
ལ་ཡོད་ན་ལྡོག་པ་ན། །མ་འབྲེལ་རྟགས་མིན་འབྲེལ་ན་ཡང་། །རྣམ་
གྲངས་པའམ་འབྲས་བུར་འགྱུར། །སྔ་ཕྱི་མིན་ལ་དེ་བྱུང་མེད།།
སྔ་ཕྱི་ཡོད་ན་གང་རུང་མེད། །དེས་ན་དངོས་དང་དངོས་མེད་
ལ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མེད། །འགགས་པ་དང་ནི་
སྐྱེས་པ་ལ། །སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་ཅེ་ན། །སྦྱོར་འབྲེལ་རྟག་
ན་དངོས་པོ་མིན། །མི་རྟག་ན་ནི་ཐུག་མེད་འགྱུར། །གལ་ཏེ་
ཕན་ཚུན་མ་ལྟོས་པའི། །མེ་དུད་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། །ཀྱང་
པ་རེ་རེ་མཐོང་བས་ཀྱང་། །གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་འགྱུར།།
རྒྱུ་འབྲས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་ཕན། །འདོགས་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་མི་
འགལ་ན། །རྒྱུ་འབྲས་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ལ། །ཕན་བྱ་ཕན་
བྱེད་འཐད་པ་དཀའ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲེལ་ཡིན་ན། །གཡས་

གཡོན་སོགས་ཀྱང་འབྲེལ་པར་འགྱུར། །དོན་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི། །འབྲེལ་པ་རྫས་ལྡོག་བརྟགས་པས་ཁེགས། །རང་གི་·· མཚན་ཉིད་འབྲེལ་མེད་ཀྱང་། །རྒྱུ་འབྲས་རིགས་ལ་འབྲེལ་ཞེ་ན།། རིགས་དེ་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ཡིན་ན། །སྔར་གྱི་སྐྱོན་ལས་འདས་པ་མེད།། དེ་ལས་གཞན་པའི་རིགས་ཡོད་ན། །སྤྱི་ཡི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་·· ཏོ། །འདིས་ནི་ལྡན་དང་འདུ་བ་དང་། །ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། །བྱེད་དང་ཕྲད་པ་ལ་སོགས་པ། །འབྲེལ་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན། །འཁར་གཞོང་ལ་ནི་རྒྱ་ཤུག་རྟེན། །དེ་ནི་·· ལྡན་པའི་འབྲེལ་ཞེས་ཟེར། །རྟག་པའི་རྟེན་ལ་མི་རྟག་པ། །འབྲེལ་པ་འཕྲོད་པ་འདུ་ཞེས་གྲགས། །བྱས་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ།། དོན་གཅིག་ལ་ནི་འདུ་ཞེས་སྨྲ། །ཐ་དད་གཞན་གྱིས་གཞན་གོ་བ། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་འབྲེལ་ཞེས་འདོད། །འགགས་པའི་རྒྱུ་དང་ད་ལྟར་གྱི། །འབྲས་བུ་འབྲེལ་པ་སྦྱོར་འབྲེལ་སོ། །བདག་དང་བྱ་བ་རྣམ་གཉིས་ལ། །བྱེད་པའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་དོ་སོ། །མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ལ། །ཕྲད་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །རྡོ་ཁལ་ཁྲོ་ཤུག་ལ་སོགས་ཀྱང་། །འབྲེལ་པ་ཡིན་ཞེས་རྨོངས་པ་སྨྲ།། དོན་ལ་འབྲེལ་པ་འདོད་པ་ནི། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པས་ཁེགས། །ལྡན་པ་སོགས་ལའང་གཞན་སེལ་གྱིས། །སྦྲེལ་ན་གོ··

བྱེད་ཡིན་ཞེ་ན། །ལྡན་པ་ཅན་སོགས་གནོད་བྱེད་ཡོད། །གནོད་
བྱེད་མེད་ན་གཉིས་པོར་འདུས། །ཇི་ལྟར་གནོད་པ་ཡོད་ཅེ་ན།།
གཞན་ཡང་གྲངས་ཅན་འདོད་པ་ཡི། །ལྷུགས་གོང་དང་ནི་མེ·····
བཞིན་དུ། །འདྲིས་པ་རྣམས་དབྱེར་མེད་ཅེ་ན། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
པས་བོར་བ་ཡི། །ངན་རྟོག་ཕལ་ཆེར་ལྡན་པོ་ལེན། །སྐྱུགས···
སྐྱེན་བཏང་ནས་སྐྱུགས་པ་ལ། །ཁྱི་ལས་གཞན་པ་སུ་ཞིག་ཟ། །བར་
སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །རྣམ་རྟོག་ཡུལ་ལ་འཛིག་རྟེན··
གྱི། །ཐ་སྙད་བཞིན་དུ་དབྱེ་བསྡུ་དང་། །སྤྱི་ཕྱི་རྟོག་པས་སྦྱིལ·
བ·ཡིས། །འཇུག་ཡུལ་སྒྲུབ་ཕྱིར་འབྲེལ་པར་འཐད། །བྱས་དང་
མི་རྟག་སྦྲོས་སྦྱིལ་བ། །དོན་ལ་གྲུབ་ན་དོན་འབྲེལ་ཡིན། །དོན་
ལ·དེ་དག་མ་གྲུབ་ན། །དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ཞེ་ན། །བརྟགས་
པ་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། །མི་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས། །འཇུག་
པས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་ན། །འབྲེལ་པ་ཉིད་དེ་ཅིག་ཤོས་མིན།།
མེད་ན་མི་འབྱུང་དུ་བ་ལ། །མེད་ན་དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་འགྱུར། །ཡོད་
ན་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡི། །འབྲེལ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། །དོན་
གྱི་དུ་བ་མེ་མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། །སྤྱི་་
ཕྱི་བཟུང་ནས་སྦྱིལ་བ་ནི། །རྟོག་པ་མིན་པས་སྦྱིལ་མི་ནུས། །མཚན་
ཉིད་དང་ནི་མཚོན་བྱ་དང་། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་འབྲེལ་པ་ཡང་།།

འཕྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། །བརྟགས་པས་འགྲུབ་ཀྱི་་་
གཞན་དུ་མིན། །གང་ཡོད་དེ་འཇིག་བུམ་པ་བཞིན། །སྒྲ་ཡང་
ཡོད་ཅེས་རང་བཞིན་རྟགས། །སྐྱེས་པ་ཕོ་ན་འཇིག་པ་ཡིན། །དེ་
ལ་འཇིག་བྱེད་གཞན་མི་དགོས། །འཇིག་པ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་ཕྱིར།།
ལྟོས་མེད་འདི་ནི་མ་གྲུབ་པོ། །འཇིག་པར་བྱ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་།།
ཞིག་པ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །འཇིག་པའི་སྒྲ་དོན་འཇུག་མོད་
ཀྱི། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མི་དགོས། །བུམ་འཇིག་དངོས་མེད་
རྒྱུ་མི་ལྟོས། །དགོས་ན་རང་གྲུབ་རྒྱུ་ཅི་དགོས། །གཞན་རྒྱུས་་་
བྱས་པས་དེ་མི་འཇིག །དེས་ན་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་གྲུབ། །འཇིག་
པ་དངོས་མེད་རྒྱུས་བྱེད་ཅེས། །སྨྲ་ན་ལྟོས་མེད་ཤུགས་ལ་གྲུབ།།
དངོས་མེད་རྒྱུ་ཡིས་བྱེད་པ་དང་། །རྒྱུ་ཡིས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ།།
དོན་མཚུངས་དཔེར་ན་མེད་པ་ལ། །ལྟ་དང་བལྟ་རྒྱུ་མེད་པ་་་
བཞིན། །ཚོགས་པ་ཚང་ཡང་སྨྱུ་གུ་བཞིན། །ལྟོས་མེད་འདི་་་
ཡང་མ་ངེས་སོ། །ཚོགས་པ་དེ་དག་འགྱུར་བ་ལ། །ལྟོས་པའི་་
ཕྱིར་ན་མ་ངེས་མིན། །བྱས་པའང་དུས་ལ་ལྟོས་ཤེ་ན། །དུས་་
ལ་ལྟོས་ན་བྱས་པ་དེ། །འགྱུར་ན་འཇིག་པ་ལྟོས་མེད་འགྲུབ།།
མི་འགྱུར་སྔར་བཞིན་འཇིག་མེད་གནས། །ཚོགས་པ་འགྱུར་མེད་
གཅིག་ཡིན་པས། །གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་པོ། །ཚོགས་་

པས་ཕྱི་ནས་བསྐྱེད་པ་ལྟར། །གཅིག་ཕྱིར་དང་པོ་བསྐྱེད་པར་····
འགྱུར། །གཅིག་ཉིད་ན་ཡང་གེགས་ཡོད་ཕྱིར། །མྱུ་གུ་བསྐྱེད་··
པར་མི་ངེས་ན། །གེགས་ཅན་གེགས་མེད་ཐ་དད་ཕྱིར། །གཅིག་
ཏུ་འདོད་ཀྱང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །ནས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་ཤཱ་ལུ་ཡི།།
མྱུ་གུ་བསྐྱེད་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱང་། །ཤཱ་ལུས་མྱུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པས།།
གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་ངེས་སོ། །ཤཱ་ལུའི་ས་བོན་ལ་ལྟོས་ཕྱིར།།
ལྟོས་མེད་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ། །བྱས་ཡོད་སྐད་ཅིག་འཇིག··
པ་མིན། །འཇིག་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ཤེ་ན། །མྱུ་གུ་རང་རང་རྒྱུ···
ལ་ལྟོས། །དངོས་འཇིག་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས། །འཇིག་པ་དངོས་
མེད་རྒྱུ་མི་དགོས། །དེས་ན་འཇིག་བྱེད་གཞན་མི་དགོས། །དངོས་
འགལ་རྫས་གཅིག་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མི་འཐད··
དང་། །ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་མཚུངས་པ་ཡི། །ཐལ་བ···
གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་འགོག །བྱ་རོག་དཀར་པོ་སྲིད་པ་ལྟར།།
དངོས་པོ་རྟག་པ་མི་འགལ་ཟེར། །རྟག་དེས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ན།།
དངོས་མེད་ཡིན་ཕྱིར་དོན་ལ་མཐུན། །ནུས་ན་དེ་འགྱུར་རྟག་པ··
ཉམས། །འགྱུར་བ་མེད་ན་བྱེད་པ་འགལ། །གང་གང་བྱེད་མིན་
དེ་དངོས་མེད། །མཁའ་བཞིན་རྟག་པའང་བྱེད་པས་སྟོང་། །ཆོས་
ཅན་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན། །དངོས་པོ་བཀག་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་

ཆོས། །ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཟེར། །དགག་བྱ་འཛིན་
པ་སྐྱེ་མི་དགོས། །ལ་ལ་རྟོག་སྒྲོང་གཅིག་ཡིན་ཡོ། །ལོག་རྟོག་
ཉིད་ཀྱང་མི་སྲིད་འགྱུར། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་ལ། །དོན་
བྱེད་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགྲུབ། །རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱང་གནས་
སྐབས་རྣམས། །འགྱུར་ཕྱིར་དོན་བྱེད་འཐད་ཅེ་ན། །གཉིས་པོ་
གཅིག་ན་ཆོས་གཉིས་འགལ། །ཐ་དད་ཡིན་ན་བྱེད་པ་འགལ།།
སྐད་ཅིག་འཇིག་པ་མེད་ན་ཡང་། །རགས་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅེ་
ན། །དང་པོ་སྐད་ཅིག་མི་འཇིག་ན། །རགས་པའི་འགྱུར་བ་ག་
ལ་སྲིད། །དོན་བྱེད་ནུས་པ་བཀག་པ་ལ། །དངོས་པོ་མེད་པས་
ཁྱབ་པ་འགྲུབ། །གནོད་པ་ཅན་གྱི་ལམ་སྒྲོང་དུ། །ལྟོས་མེད་་་
འཆད་པ་དགོངས་པ་མིན། །དེས་ན་ལོག་རྟོག་རྣམ་གཉིས་ཀྱི།།
གཉེན་པོ་གཏན་ཚིགས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །རྒྱུ་འབྲས་ཕྱོགས་་་
ལྟས་ངེས་ཞེས་ཟེར། །ཏ་ཙང་ཐལ་ཕྱིར་འདི་མི་འཐད། །རྒྱུ་་་
འབྲས་ཕན་འདོགས་བྱ་བྱེད་ཡིན། །རྒྱུ་ཡང་ཉེར་ལེན་ལྷན་ཅིག་བྱེད།།
དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི། །སྒོ་ནས་ཕྱོགས་གསུམ་རྣམ་པ་གཉིས།།
མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་ཏ་ཙང་ཐལ། །གཞན་དུ་འཁྲུལ་པས་འདིར་
མི་གནོད། །གང་དག་རྒྱུ་མིན་ལས་སྐྱེས་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་འབྲས་
བུ་མིན། །རྣམ་པ་འདྲ་བས་འཁྲུལ་པ་ལ། །དེ་ཡི་མིང་གིས་་་

བཏགས་པར་ཟད། །རྫོ་དང་ཤིང་སོགས་མེ་རྒྱུ་མིན། །མེ་རྒྱུ་
མེ་ཡི་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན། །རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ། །རྫོ་
ཤིང་སོགས་ཡིན་དབང་པོ་བཞིན། །ཡང་ན་སྔོན་དང་ཕྱི་མ་ཡི།།
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་ཡོད། །མེ་དང་དུ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡི།།
འབྲས་བུ་དུ་བའི་ཁྱད་པར་བཞིན། །རང་མཚན་དང་ནི་སྒྲ་དོན་
གཉིས། །འབྲེལ་པའི་མཚན་གཞི་མི་འཐད་པས། །སྒྲ་ཡི་དོན་
ལ་རང་མཚན་དུ། །འཁྲུལ་པའི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན། །བདེ་
བྱེད་དགའ་བ་དཔྱོད་པ་ཡིས། །འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་ཅེས་གྲག །
ཉི་འོག་པ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིས། །འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པར་འདོད།
ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡི། །གཞན་སེལ་ངེས་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན། །འཁྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ། །རྟོག་དཔྱོད་
དེ་ཡིས་འབྲེལ་པ་ངེས། །དངོས་པོའི་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་མེད། །འབྲེལ་
པ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན། །སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ།།
འཁྲུལ་པས་འབྲེལ་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེ། །ཞེས་བྱ་བ་བསྡུ་བའི་ཚིགས་
སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འབྲེལ་པ་བརྟག་
པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དྲུག་པའོ།། །།

ཆོས་གང་གང་ལ་གནོད་བྱེད་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་འགལ་ཟླ་
ཡིན། །འགལ་ཟླ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ཀྱི། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་

ལ་ཕྱོགས་ནས། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དག་དང་། །ཕན་ཚུན་···
སྤང་འགལ་གཉིས་སུ་བཞེད། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་གནོད་བྱེད་དུ།
འདོད་ན་དཔྱད་པ་འཐད་མ་ཡིན། །དེས་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་
གཉིས། །རྒྱུ་འབྲས་བཞིན་དུ་ཐ་དད་ཡིན། །གང་གིས་གནོད་··
བྱ་ནུས་མེད་དུ། །བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་གནོད་བྱེད་ཟེར། །ལྷན་ཅིག་
མི་གནས་ཇི་སྲིད་པ། །དངོས་པོ་གནོད་བྱེད་གཉིས་ལ་འཇུག །དེ་
ཡང་རྒྱུན་ཡིན་སྐད་ཅིག་མིན། །བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཕྱིར་རོ།།
སྐད་ཅིག་མི་འགལ་རྒྱུན་མ་གྲུབ། །དེས་ན་འགལ་འདི་མི་འཐད་··
པོ། །སྐད་ཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས། །སྔོན་མེད་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ།།
དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ། །ཟློག་པར་བྱེད་ལ་ཉེས་པ་མེད།།
རྡུལ་ཕྲན་འགལ་བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །གནས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་··
འགལ། །མི་གནས་ན་ནི་གཅིག་བཅོམ་པས། །རྒྱུ་འབྲས་དུས་··
མཉམ་འགྱུར་ཞེ་ན། །ལ་ལ་ཉེ་བར་ཞི་བར་འདོད། །ཁ་ཅིག་··
ཕྲད་ནས་བསྒྱུར་བར་འདོད། །འགའ་ཞིག་ཕྲད་པ་མེད་པར་འདོད།
རྟག་སྨྲ་དེ་དག་འཁྲུལ་པ་ཡིན། །ལྷན་ཅིག་གནས་ན་འགལ་བ་ཉམས།
བསྒྱུར་ན་རྟག་པར་འདོད་པ་འགལ། །དེས་ན་རྡུལ་ཕྲན་ལས་རྡུལ་
ཕྲན། །ནུས་མེད་སྐྱེ་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད། །ལ་ལ་བྱ་རྫོགས་སྐད་
ཅིག་གསུམ། །འགའ་ཞིག་ཡུན་རིང་འགྲོགས་ཞེས་ཟེར། །ཡུན་

རིང་འགྲོགས་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །མི་གནས་པ་དེ་ངོ་མཚར་ཆེ།།
ཕྲད་དང་དུས་མེད་སྐྱེས་པ་དེ། །སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་དོན་འགལ་
ལྡོག །ངེས་པ་སྐྱེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཁྱིས། །མི་སྐྱེ་བ་ནི་བློ་ཡི་
ཡིན། །སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཆ་མེད་ན། །རགས་པའི་རྒྱུན་རྣམས་
མེད་པར་འགྱུར། །ཆ་ཤས་ཡོད་ན་ཐུག་མེད་པས། །གསུམ་ལ་
ལྡོག་པ་དཀའ་ཞེ་ན། །སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཆ་ཤས་མེད། །རྒྱུན་
ཡང་སྐད་ཅིག་སྐྱེས་ཙམ་ཡིན། །རྫུལ་དང་སྐད་ཅིག་མི་མཚུངས་
པས། །གསུམ་པ་ཉིད་ལ་ལྡོག་པ་ཡིན། །ཁྲང་རིག་ནུས་པ་ཐོགས་
མེད་དེས། །ནུས་ཅན་བསྐྱེད་དམ་ནུས་མེད་བསྐྱེད། །གཉིས་ཀ་
ལྟར་ཡང་ཆ་རིག་ལ། །དགོས་ནུས་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཁྲང་
རིག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ། །སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན།།
ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་གང་དང་གང་། །ཕྲད་པ་དེ་ཡིས་འབྲས་བུ་
འབྱིན། །སྤྲང་བུའི་ངོ་བོའམ་ས་བོན་སྦྲང་། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་
མི་འཐད་ཟེར། །ས་བོན་སྦྲང་བའི་གཉེན་པོའང་ཡོད། །ངེས་པས་
སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཀ་མིན། །འབྲེལ་པ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་ཡང་།།
དངོས་པོའི་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད། །རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་
ནས། །འགལ་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག །སྣང་དང་མི་སྣང་མ་
གཏོགས་པ། །འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་མིན། །ཁྲང་རིག་

འགོག་ལ་མི་ཙམ་ནི། །མ་ངེས་སྟོབས་ལྡན་མི་འགྲུབ་ཡོ། །ཁ་
ཅིག་སྟོབས་ལྡན་འགོག་ཅེས་ཟེར། །རང་གི་ངོ་བོ་མི་ཙམ་ཡིན།།
ཆོས་གང་ཆོས་གཞན་གྱིས་དཔེན་པ། །ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་
ཞེས་ཟེར། །དབྱེ་ན་དངོས་འགལ་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས། །བརྒྱུད་
འགལ་ལ་ཡང་རྣམ་གཉིས་འདོད། །རྫས་དང་ལྡོག་པ་འགལ་བ་ཡི།།
སྒོ་ནས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་དྲུག །ཆོས་གཞན་དཔེན་པ་འགལ་
ཡིན་ན། །འབྲེལ་པ་རྣམས་ཀུང་འགལ་བར་འགྱུར། །འདོད་ན་
འགལ་བ་འགོག་པ་དང་། །འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་འཇིག།
ཐ་དད་འབྲེལ་ལམ་མ་འབྲེལ་ཡང་། །ངོ་བོ་ཡིན་པ་འགོག་ཅེ་ན།།
འགལ་བ་དམིགས་པས་འགོག་པའི་ཕྱིར། །སྣང་རུང་མེད་པ་ནུས་
མེད་འགྱུར། །ཐ་དད་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི། །བཏགས་
པ་བ་ཡིན་འབྲེལ་པ་བཞིན། །རྒྱུ་དང་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཐ་
དད་ཐ་དད་མིན་གཞག་བྱེད། །ཐ་དད་ཕན་གནོད་འབྲེལ་དང་
འགལ། །གཉིས་ཀ་མིན་ན་ཐ་དད་ཙམ། །རང་མིན་འགོག་པ་
དངོས་འགལ་ཡིན། །བརྒྱུད་འགལ་རང་མིན་ཁྱབ་བྱེད་འགོག།
སྤྲོ་སོགས་འགལ་གཉིས་མིན་མི་ཁེགས། །ཤེ་ན་སྤངས་ཡིན་འགལ་
བ་མིན། །ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གཅིག་པ་བཀག །དེ་ཡིན་དེ་མ་
ཡིན་གྱིས་འགོག །ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས། །ཡིན་

པ་སྣང་རུང་མིན་པས་ཁེགས། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།
ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བདུན་པའོ།། །།

ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས། །ཁྱབ་ཕྱིར་དེ་ཡི་རྣམ་གཞག་བཤད། །མཚན་ཉིད་གོ་བྱེད་དོན་གྱི་ཆོས། །མཚོན་བྱ་གོ་བྱ་བློ་ཡི་ཆོས། །མཚན་གཞི་གོ་བྱ་རྟེན་གྱི་ཆོས། །དེ་དག་རྣམ་པར་གཞག་འཇོག་ཡིན། །ཆོས་གསུམ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་དགོས།། མེད་ན་ཐམས་ཅད་འཚོལ་བར་འགྱུར། །མཚན་ཉིད་རྫས་ཡོད་ལ་མཚན་ཉིད། །མི་དགོས་དགོས་ན་ཐུག་མེད་ཟེར། །ཁ་ཅིག་དོན་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་། །ཐ་སྙད་ལ་དགོས་གཞན་དག་ནི། །དོན་ལའང་དགོས་ཟེར་མཚོན་བྱ་ཡང་། །དེ་འདྲ་རྟགས་བཞིན་ཐུག་མེད་ཟེར། །རྣམ་འཇོག་རྒྱུ་ནི་མ་ངེས་པར། །རྣམ་གཞག་འབྲས་བུ་ངེས་ན་ནི། །མཚན་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར། །མ་ངེས་ན་ནི་ཐུག་མེད་འཇིག །རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན།། བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཐུག་མེད་སྐྱོན་མེད་ན། །ཚུལ་གསུམ་གྲོག་ཤལ་མ་ངེས་ཀྱང་། །བྱས་དང་དཀར་ཟལ་ངེས་ཙམ་གྱིས། །མི་རྟག་བ་ལང་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཐ་སྙད་ལ་ཡང་ཞེན་རུང་ཞིག །མེད་ན་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་མིན། །ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཕྱི་མ་ཡི། །མཚན་ཉིད་ཡིན་

ཞེས་ལ་ལ་འདོད། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡལ་ག་ལའང་། །ཡལ་ག་མེད་ན་ཤིང་མ་ཡིན། །ཡལ་ག་ཡོད་ན་ཤིང་ལ་ཡང་། །མཚན་ཉིད་ཁྱབ་པ་མེད་པར་འགྱུར། །ཡལ་ག་ལ་ནི་ཡལ་ག་གཞན། །མེད་ཀྱང་ཡལ་ག་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །ཙནྡན་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ། །སྒྲུབ་ཕྱིར་ཁྱབ་མེད་མི་དགོས་ན། །ཐ་སྙད་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡང་། །ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཀྱིས། །ཤེས་བྱའི་ངོ་བོར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།། ཐ་སྙད་ཁྱབ་མེད་ག་ལ་དགོས། །བརྡ་དོན་འབྲེལ་པར་ནམ་རྟོགས་པ། །དེ་ཡི་ཚེ་ན་ཐ་སྙད་གྲུབ། །རྟགས་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀ་ལ། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཡིན། །གཉིས་ཀའང་སྐྱོར་བ་གསུམ་པར་ཁྱབ །བཞི་པ་ཕན་ཆད་དགོས་ནུས་མེད། །ཚུལ་གསུམ་ཚུལ་གསུམ་མེད་ན་རྟགས། །མི་འགྱུར་ཡོད་ན་ཁྱབ་མེད་པོ། །ཚུལ་གསུམ་དུ་བ་ཁོ་ནའི་ཆོས། །དབྱེར་མེད་ཡིན་ཕྱིར་ཆོས་གཞན་མེད། །འདི་ཡི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་མེད་དུ། །ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་བསལ་བ་ཡིན། །ལ་ལ་མཚོན་བྱ་རྣམ་འཇོག་ཟེར།། གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་མིན། །འགའ་ཞིག་ཆོས་གསུམ་ཚང་བར་འདོད། །མཚོན་བྱ་ལྟོས་ཕྱིར་འདི་མི་འཐད། །དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན། །མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྐྱོན་བསྡུ་ན། །གསུམ་ཞེས་བྱང་ཕྱོགས་པ་རྣམས་འདོད། །སྦྱོར་བ་བཀོད་ནས་སྐྱོན་

བརྟེ་ན། །དོན་ལྡོག་གཞན་གྱུར་མེད་པར་འགྱུར། །མ་བཀོད···
པ་ལ་སྐྱོན་སྤྱོར་ན། །མཚན་གཞི་མི་གནས་དོན་མེད་འགྱུར།།
འདི་དག་སྐྱོན་དུ་འཐད་ན་ནི། །མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཅེས་མི···
བཞེད། །མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི···
སྤྱི་སྐྱོན་ཡིན། །སྒྲ་དང་དོན་གྱི་རྣམ་གཅོད་ཀུན། །གསུམ་པོ···
འདི་ལས་གཞན་ཡོད་མིན། །མཚན་གཞིར་བཀོད་དང་མ་བཀོད···
དང་། །མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་ཡི་གཞིར། །མཚོན་བྱ་ཁེགས···
དང་མི་ཁེགས་ཞེས། །རྩོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདིར་མི་གནོད། །ཁ་
ཅིག་མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་ཟེར། །ཐ་སྙད་མཚོན་བྱའི་མཚན···
གཞིར་འདོད། །མཚོན་བྱ་མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ། །བྱས་ཕྱིར···
མཚན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡི། །དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཉིད་འགྱུར་ཞིང་།
དོན་གྲུབ་རྫས་ཡོད་དག་ཏུའང་འགྱུར། །བརྡ་ལ་འཇུག་པ་ཐ་སྙད་
དུ། །གསུངས་ཕྱིར་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་མིན། །རྒྱུ་མཚན···
ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་ནི། །མཚོན་བྱ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་གཞི། །རྒྱུ་མཚན་
ཉིད་ལ་བརྡ་སྦྱར་བའོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་སྒོ་གསུམ་ནི། །འཇུག་
པ་དེ་ཡི་ཐ་སྙད་ཡིན། །དོན་ལ་ལྟོས་པའི་མིང་ཡིན་པས། །བཏགས་
ཡོད་ཉིད་ཡིན་དངོས་པོ་ལ། །མ་གྲུབ་ཕྱིར་ན་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན།།
མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་ན། །རང་བཞིན་རྟགས་སུ་མི···

འཐད་པོ། །སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ། །འཁྲུལ་པས་ཐ་སྙད་
སྦྱོར་བ་ནི། །འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་མི་སླུའི་ཕྱིར། །གྲགས་པའི་རྗེས་
དཔག་ག་ལ་འགལ། །མཚན་ཉིད་བརྟེན་པ་མཚན་གཞི་ཡིན།།
མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་གཉིས། །འགའ་ཞིག་ཆོས་གསུམ་
རང་ལྡོག་ནི། །རང་གི་རྣམ་པ་འཆར་རུང་ཟེར། །དེ་ལྟ་ཡིན་
ན་ཆོས་གསུམ་པོ། །རྟོག་མེད་ཡུལ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། །དེས་
ན་སྣང་བའི་ལྡོག་པ་ནི། །ཆོས་གསུམ་ཉིད་མིན་སེལ་བ་ཡི། །ཆོས་
གསུམ་གྱི་ནི་རང་ལྡོག་ལ། །སྒྲུབ་དང་དགག་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད།།
མཚན་མཚོན་རང་བཞིན་འབྲེལ་པ་ཡིན། །མཚན་གཞི་ཕལ་ཆེར་
གནས་སྐབས་འབྲེལ། །འཁྲུལ་པས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད། །སྦྱོང་
བས་མཚན་མཚོན་འབྲེལ་པར་འགྱུབ། །མཚན་གཞི་དང་ནི་མཚོན་
བྱ་ཡི། །འབྲེལ་པ་མཁས་པས་མཐོང་བས་དྲན། །སྔོངས་པ་ལ་
ནི་བརྡ་དྲན་པའི། །ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དགོས། །གསུམ་
པོ་དེ་ལ་སྤྱི་དང་ནི། །སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་གཉིས་གཉིས་དྲུག།
བརྒྱག་ལའང་དྲུག་ལས་མཚན་ཉིད་དང་། །མཚན་གཞིའི་ཆ་གཉིས་
སྐྱོན་མེད་སྲིད། །སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་མཚན་ཉིད་དེ། །གཞི་
མཚོན་གཉིས་ལ་ཁེགས་ན་ནི། །མཚན་གཞི་ཕྲོག་ཤལ་ཁེགས་པར་
འགྱུར། །མ་ཁེགས་ན་ནི་ཁྱབ་ཅེས་ཟེར། །དོན་ལྡོག་ལ་ཁྱབ་རང་

ལྡོག་ལ། །མ་ཁྱབ་པས་ན་ཉེས་པ་མེད། །མཚོན་བྱ་འགལ་དང་ཐ་སྙད་ཁེགས། །དངོས་འགལ་གཞི་མཚོན་རྩོད་པ་མེད། །དེས་ན་ལ་ལར་འགལ་བ་དང་། །མཚུངས་པར་མངོན་པའི་སྦྱོར་བ་སྲིད།།

མཚན་མཚོན་གྲངས་མཉམ་ངོ་བོ་གཅིག །རྫས་ཡོད་བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས། །མཚན་མཚོན་དོན་ལ་གཅིག་པ་དང་། །ཐ་དད་གྲངས་མི་མཉམ་པ་འཁྲུལ། །དེ་དག་ཕན་ཚུན་བཟློག་པ་ཡི། །རྣམ་པར་གཞག་པས་འདིར་མི་གནོད། །མི་སླུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། །རྣམ་གྲངས་པའམ་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ། །མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་འཇོག་ན་ནི། །མཚོན་བྱ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །མཚན་མཚོན་གཉིས་སུ་འདོད་ན་ཡང་། །སྤྱི་མཚན་གཅིག་པ་མི་སྲིད་འགྱུར། །མ་ཁྱབ་གཅོད་ཚུལ་འདིར་མི་འཐད། །གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དགོངས་པ་མིན། །མི་དགོས་མ་ཁྱབ་མི་སྲིད་གསུམ། །བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཡོད་ན་··འདོད། །མི་སླུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། །རང་མཚན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་མཐུན། །ཐ་སྙད་པ་དང་དོན་དམ་པ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཉིས་པོ་འཇུག །མི་སླུ་ལས་དང་བྱེད་པོ་དང་། །བྱ་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། །དངོས་མེད་འཇལ་ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང་།།

ཉེ་བར་བརྗོད་ལ་ཁྱབ་ཅེས་སོ། །རང་མཚན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་ཕྱིར་འཐད། །ཉེ་བར་བརྗོད་པ་སླུ་བར་བཤད། །ཚད་མའི་སྟོབས··

ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན། །ངེས་པའི་འགལ་ཟླ་སྒྲོ་འདོགས་ཡིན། །དེ་
ཡི་མཚན་ཉིད་གནས་ལུགས་ལས། །མཐའ་གཞན་དུ་རྟོགས་དབྱེ་་
ན་གཉིས། །རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཐེ་ཚོམ་སོ། །མ་རྟོགས་པ་ལས་་་
གློ་བུར་དུ། །རྟོགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད་ཡོ། །རྗེས་དཔག་
སྣང་བས་མི་འཇུག་པས། །སེལ་བ་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡི་ཡུལ། །མི་
མེད་གཞན་དང་མཚུངས་པ་ཏེ། །འཛིན་ཕྱིར་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་་་
བཞེད། །ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས། །ཡུལ་དང་ངོ་བོ་
དུས་གསུམ་ལ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པ་ཡི། །རྩོད་པ་་
གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་གནོད། །ངེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཞེན་ཡུལ་་་་
གཅིག །ཞེན་སྣངས་ཐ་དད་ཕྱིར་ན་སེལ། །ཚད་མ་མིན་ལ་ཡང་
དག་བཀག །ཡང་དག་ཕྱེ་ནས་འཆད་པ་འཕྲུལ། །དེས་ན་ཡང་
དག་ཤེས་པ་ཉིད། །ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིར་དབྱེ་གཞིར་འཐད། །དབྱེ་
ན་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གཉིས། །དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་་་་
བརྟག །ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་གཅིག་པ་
བཀག་པ་མིན། །ཡུལ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་ལ། །ལྟོས་ནས་་་་
གཅིག་དང་ཐ་དད་མིན། །དེ་ཡི་བློ་ཡི་ངོ་བོར་གཅིག །ཡུལ་་
ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན། །རྗེས་དཔག་ཡུལ་མིན་རང་རིག་དང་།
གཅིག་ཕྱིར་བརྩད་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་

མ་གཉིས། །དེ་ལས་གྲངས་གཞན་བཀག་ཕྱིར་རོ། །མིང་ལ་་་་
བཤད་འཇུག་རྣམ་པ་གཉིས། །དེ་ལ་བཤད་འཇུག་འགལ་བ་དང་།
མི་འགལ་འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བའི། །རྣམ་པར་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་
བཞི། །དེ་དག་མིང་དང་རིགས་ཀྱི་སྒྲ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
གཉིས་སུ་ཕྱེ། །ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་འཁྲུལ་པའི་ཚེ། །མངོན་སུམ་
ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད། །རང་མཚན་མེད་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན།།
རྟགས་ལས་ངེས་ན་རྗེས་དཔག་སྲིད། །ཁ་དོག་འཛིན་པ་རིག་བྱ་་་
ལ། །མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་སྨྲ། །སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་དབྱེ་མ་་་
ཤེས་པས། །རྒྱུ་ཆོས་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འཁྲུལ། །རྟོག་པ་ཡུལ་
དུས་རྣམ་པ་ལ། །འཁྲུལ་པས་མངོན་སུམ་འགོག་ཅེས་ཟེར། །རྟོག་
པ་འཁྲུལ་ཡང་དབང་ཤེས་ལ། །མི་སྲིད་སྔོ་འཛིན་ཚད་མ་བཞིན།།
འགའ་ཞིག་ཡིན་མིན་མཚུངས་ཞེས་ཟེར། །མཚུངས་མིན་ཡུལ་ཐ་་
དད་ཕྱིར་རོ། །ནོར་བུའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་ཉིད། །རྟོགས་པ་རྗེས་
དཔག་མིན་ཞེ་ན། །སྣ་ལུའི་སྨུ་གུས་སྣ་ཚ་སོགས། །འབྲས་རྟགས་
ཕལ་ཆེར་འཁྲུལ་པར་འགྱུར། །རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འཁྲུལ་ན་ཡང་།
ནོན་དང་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཟེར། །དེ་ལྟའི་རྟགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་མེད།།
གྲུབ་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད། །ཚད་མ་དེ་དག་ངེས་པ་ནི།།
རང་གཞན་གང་ལས་རྟོགས་ཤེ་ན། །ལ་ལ་རང་ལས་ངེས་པར་འདོད།།

འགའ་ཞིག་གཞན་ལས་ངེས་ཞེས་ཟེར། །དེ་དག་གཉིས་ཀས་རིགས་པ་དང་། །རིགས་པ་སླ་བའི་བཞེད་པ་དོར། །དོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་རང་ལས་ངེས། །དང་པོ་པ་དང་ཡིད་མ་གཏད། །འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས།། དོན་བྱེད་པ་དང་གོམས་པ་ཅན། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་ངེས་པར་་་བྱེད། །ཁ་ཅིག་ཡུལ་དང་ཇོ་བོ་ལ། །བཏགས་ནས་གཞན་ངེས་མི་སྲིད་ཟེར། །དེ་དག་གིས་ནི་མངོན་སུམ་དང་། །རྟོག་པའི་བྱེད་པ་འདྲེས་པར་ཟད། །སྣང་བ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །སེལ་བ་ལ་ནི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས། །དགག་པ་སྒྲུབ་པ་སྤྲོང་བ་དང་། །མི་སྤྲོང་བ་ཡི་སྒོ་ནས་གཉིས། །ཁ་ཅིག་དངོས་ཤུགས་སྒོ་ནས་ཀྱང་།། སྒྲུབ་པ་དང་ནི་འགོག་ཅེས་ཟེར། །རྗེས་དཔག་ཤུགས་རྟོགས་ཉིད་་དུ་འགྱུར། །མིན་ན་ཚད་མ་གསུམ་པར་འགྱུར། །དོན་དང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། །ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་བཞི། །དགག་པ་དེ་ཉིད་བཟློག་པ་བཞི། །དགག་སྒྲུབ་དེའང་ཚད་མས་འགྲུབ།། ཤུགས་ལས་རྟོགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། །བྱེད་པའམ་རྗེས་དཔག་ཉིད་ལ་དགོངས། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་མཚན་ཉིད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ།། །།

སྒྲུང་བས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་འཁྲུལ། །མངོན་སུམ་རྟོག་

བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། །རྟོག་པ་སྒྲ་དོན་འཛིན་པ་ཡིན། །མ་འཁྲུལ་
པ་དེ་རྣམ་པ་བཞི། །ཡུལ་དང་རྟེན་དང་གང་ཟག་གི། །སྒོ་ནས་
མངོན་སུམ་རྣམ་པར་དབྱེ། །མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མདོ་སྡེའི་ལུགས།།
བྱེ་བྲག་སྨྲ་གསུམ་རྣམ་རིག་གཉིས། །ཕྱི་ནས་མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་
འཁྲུལ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པའོ། །དབང་པོ་ཡུལ་
ལ་འཛིན་ནུས་ཏེ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པས་འགྲུབ། །བསལ་
བར་སྣང་བས་རྟོག་མེད་འགྲུབ། །རང་མཚན་འཛིན་ཕྱིར་འཁྲུལ་
པ་མེད། །དབང་པོ་ཐུན་མོང་མིན་རྒྱུའི་ཕྱིར། །དབང་ཤེས་ཡིན་
ཏེ་ཇ་སྒྲ་བཞིན། །ཡུལ་དང་དབང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །དེ་
མ་ཐག་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིད། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འཁྲུལ་བའི། །ཤེས་
པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཡང་།།
དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་རང་རིག་གཅིག །འཁྲུལ་པ་མེད་ཕྱིར་ཚད་
མ་ཡིན། །རྒྱུན་མེད་ཕྱིར་ན་ངེས་མི་ནུས། །དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་ལ་དབང་སྐྱེ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་རྒྱུན་བཅས་ཡིན། །ཡིད་
དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་མིན། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དེ་རྒྱུན་མེད། །སྤྲིལ་
མ་དང་ནི་རྒྱུན་གྱི་མཐའ། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གནོད་བྱེད་ཡོད།།
དེས་ན་དབང་པོ་དབང་ཤེས་ཀྱི། །རྒྱུ་ཡིན་ཡིད་ཀྱི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར།།
རང་རིག་ཡིན་ཕྱིར་རྒྱུད་གཞན་མེད། །དེས་ན་མངོན་སུམ་འགྲོས་

གསུམ་པ། །ཡུལ་གཞན་འཛིན་དང་དབང་པོ་ལ། །ལྟོས་ཕྱིར་
འདི་ལ་སྐྱོན་གཉིས་མེད། །རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་ནི། །མངོན་
སུམ་ཡིན་པར་མཁས་རྣམས་བཞེད། །རང་སྐྱེ་སྔོན་མེད་སྐྱེ་བ་ཡིན།།
རང་རིག་ཁམས་པོ་བཀྲོག་ཙམ་ཡིན། །དེས་ན་རང་རིག་རང་སྐྱེ་
གཉིས། །མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཕྱི་ནས་མཚན་
ཉིད་འཛོག་པ་འཁྲུལ། །བསྒོམ་བྱུང་འཁྲུལ་མེད་མངོན་སུམ་སྟེ།།
འཁྲུལ་པ་ཅན་རྣམས་ལྟར་སྣང་ཡིན། །འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་
སུམ་གསུམ། །སློབ་དང་མི་སློབ་སྒོ་ནས་ལྔ། །དེ་དག་སྣང་བཅས་སྣང་
མེད་ཀྱི། །དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་རྣམ་པ་བཅུ། །ཐབས་དང་
ཤེས་རབ་ལེགས་སྦྲུངས་པ། །ཡན་ཚུན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱུར་པས།།
ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པའི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར།།
ཚེ་གསུམ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་དང་ནི། །གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་དེ་
མཐར་ཕྱིན། །ཐབས་གཞན་པས་ན་རྣམ་གྲོལ་གཉིས། །བག་
ཆགས་བཅས་ཕྱིར་སྐྱོན་པ་མིན། །ཐབས་ལ་གོམས་པས་དངོས་ཀུན་
གསལ། །བག་ཆགས་སྤྲངས་ཕྱིར་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན། །བཅད་ཤེས་
དང་ནི་ངེས་པ་གཉིས། །རྟོག་པ་ཡིན་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན། །དེས་
ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀུན། །མངོན་སུམ་ཡིན་ཕྱིར་ཚད་མར་
གྲུབ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཚད་མ་ནི། །ངེས་པ་ཉིད་ལས་འཇུག་

ཟློག་བྱེད། །འཕགས་པ་རྟོག་པ་བྲལ་བ་རྣམས། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱེད་པར་གསུངས། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་ཅན། །དེ་ཡི་མཁྱེན་པ་དཔག་མི་ནུས། །ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ངེས་གྱུར་ན། །སྟོན་བྱུང་བ་ཡང་དཔག་པར་ནུས། །གོམས་པ་རྫོགས་ནས་དེ་གསལ་བ། མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པས་འགྲུབ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྟེན་བརྟེན་པ། །རིག་པའི་ཐོག་མཐའ་རྣམ་པ་གཉིས། །མེ་དང་སྦྲིན་མ་དཔེར་བྱས་ནས། །མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅེས་ཟེར། །ཐུག་མེད་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ། །མེ་དང་སྦྲིན་མ་དཔེར་མི་རུང་། སེམས་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི། །རྟགས་ཀྱིས་སྔོན་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ། །རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི། །རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ། །ལས་དང་ལུས་སེམས་འཁོར་བའི་རྒྱུ། །གཉིས་པོ་སྔང་ཕྱིར་དཀའ་སྤྱོད་ཟེར། །མི་ནུས་མི་ཕན་མི་དགོས་པས། །ལས་དང་ལུས་འཛད་ལམ་མ་ཡིན། །སྐྱེ་རྒྱུ་མ་རིག་དེ་ལས་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་ལས་དང་འཁོར་བ་འབྱུང་། །སྐྱེ་མཆེད་འདི་ལས་སྐྱེ་མཆེད་གཞན། །དེ་ཡི་བཟང་ངན་ལས་ཀྱིས་བྱེད། །བྱམས་སོགས་བདག་དང་མི་འགལ་ཕྱིར། །འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་ནུས་མིན། །བདག་མེད་བདག་དང་འགལ་བས་ན།། བདག་མེད་མཐོང་བས་དེ་སུན་འབྱིན། །ས་བོན་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་

ཡང་། །མིས་བསྒྲིགས་པ་ན་ཕྱི་མཐའ་མཐོང་། །དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ཀྱང་། །བདག་མེད་མཐོང་ན་ཕྱི་མཐའ་འགྱུབ།། གསལ་བ་སྐྱེད་ལ་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་། །གེགས་མེད་ཕྱིར་ན་བསྐྱེད་པར་ངེས། །འཇིགས་སོགས་བློམས་ལས་གསལ་སྣང་དང་། །གཟུང་འཛིན་མེད་ཕྱིར་འཁྲུལ་མེད་འགྱུབ། །མི་ནུས་མི་ཤེས་མི་བརྟན་ཕྱིར། །སྤྲངས་པའི་གྲོལ་བ་མེད་ཅེ་ན། །རང་བཞིན་མིན་ཕྱིར་ཐབས་ཡོད་ཕྱིར། །རྒྱུ་སྤྲོང་ཕྱིར་ན་རྣམ་གྲོལ་འཐད། །མཚོངས་དང་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཔེས། །བློམས་པ་སྲིད་པ་མིན་ཞེ་ན། །འབད་ལ་ལྟོས་ཕྱིར་མི་བརྟན་ཕྱིར། །སླར་འབྱུང་བསྐྱེད་ཕྱིར་དཔེར་མི་རུང་།། སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་བློམས་པ་ལས། །དེ་ཡི་ངང་དུ་འགྱུར་སྲིད་མོད།། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། །ཀུན་མཁྱེན་བསྒྲུབ་པ་དཀའ་ཞེས་ཟེར། །གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བ། །ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ་ཀུན་ཚོགས་བཞིན། །དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པ་ལ། །མཁས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཞེས་ཟེར། །ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཉན་པ་ལ།། བ་ལང་མེད་ཀྱང་སྐྱོན་མ་ཡིན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ།། ཡང་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིས། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གྲུབ་པ་ཡིན། བསྐལ་པའི་བར་དུ་བརྗོད་རྒྱུ་ཡང་། །མེ་ལོང་ནང་དུ་ཅིག་ཆར་འཆར། །དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་པ། །མཁྱེན་པའི་སྐད་

ཅིག་གཅིག་གིས་མཁྱེན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།
འཕྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཉིད་དུ་
འདོད། །དེ་ལ་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་གཉིས། །རྟོག་མེད་ལ་ཡང་…
ཡིད་དབང་གཉིས། །རྟོག་པ་གསུམ་ཡིན་དྲུག་བཤད་པ། །ལོག་
རྟོག་ཐོག་ཕྱིར་ཕྱི་སྟེ་གསུངས། །ལྟ་དང་ངེས་པ་ཚད་འབྲས་དང་།།
ཐད་དང་དོན་རྟོགས་ཚད་འབྲས་འདོད། །ཁྱད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་
དེར་སྦྱ། །ལ་ལ་དབང་ཤེས་ཚད་འབྲས་འདོད། །དེས་ན་རྣམ་
པར་གཞག་འཇོག་གི། །རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ལ་ཚད་འབྲས་བཞེད། །དེ་
ལ་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ནི། །རྣམ་གཞག་གྲུབ་མཐའ་ཕལ་ཆེར་…
མཐུན། །དོན་རིག་སྦྱ་བ་རང་རང་གི། །གྲུབ་མཐའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཚད་འབྲས་འཇོག །མེ་ཡི་རང་མཚན་གཞལ་བྱ་ལ། །དུ་བ…
ལས་བྱུང་གཞན་སེལ་བློ། །ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་དེ་རྟོགས་པ། །འབྲས་
བུ་ཡིན་ཞེས་མཁས་རྣམས་བཞེད། །མེ་སྣང་བག་ཆགས་སྨིན་པོ་ལས།
དུ་བར་སྣང་བའི་བག་ཆགས་སྐྱེ། །དེས་ན་སྐྱེས་བུ་མི་སླུ་བ། །རྗེས་
དཔག་ཡིན་ཞེས་མཁས་རྣམས་བཞེད། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་
ལས་མངོན་སུམ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དགུ་པའོ།། །།

རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་…
ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི། །ཚོགས་

པ་བརྗོད་ལ་དངོས་མིང་ཡིན། །དེ་ཡི་ཕྱོགས་རེས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།།
ཡ་གྱལ་གཉིས་ལ་བདགས་ནས་འཇུག །བརྗོད་པར་འདོད་པས་་་
སྔོན་སྦྱར་བ། །དེ་ཉིད་གོ་བ་དངོས་མིང་ཡིན། །དེ་བརྟེན་རྒྱུ་་
མཚན་འགའ་ལས་གཞན། །རྟོག་པས་བདགས་པ་མིང་དུ་འདོད།།
ཚོགས་དོན་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ། །མཁས་པ་རྣམས་ལ་གདོད་ནས་་
གྲུབ། །བདགས་པ་ལ་ནི་འདྲ་བ་དང་། །འབྲེལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་
གཞན་ལ་ལྟོས། །ཆོས་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་མིང་བདགས་པ། །འགལ་
བའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ། །ལོག་པར་རྟོག་པ་སྤང་ཕྱིར་རམ།།
ཕྱིབ་སྦྱོར་ངར་བྱས་བདགས་པ་ཡིན། །ཆོས་ཅན་བརྗོད་ན་འཁྲུལ་
གཞི་ཡོད། །མཐའ་དག་བཀག་ན་ཡུན་རིང་འགོར། །དངོས་་་
མིང་བརྗོད་ན་ཕྱིབ་སྦྱོར་ཉམས། །བདེ་བླག་རྟོགས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཞེས་
གསུངས། །ཕྱོགས་དང་ཆོས་ཅན་མཚུངས་ཤེ་ན། །གྲགས་པའི་
སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད། །ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ། །རྩོད་
གཞི་ཉིད་ཡིན་ལག་ལྡན་བཞིན། །ཆོས་དང་འབྲེལ་ཡང་ཆོས་ཅན་་
སྒྲས། །ངེས་པར་མི་ནུས་མགོ་ལྡན་བཞིན། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་་
སུ་བཅད་པའོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད། །མ་ཡིན་་
མཚན་ཉིད་མེད་ཕྱིར་རོ། །དཔག་གཞིར་བཟུང་བ་ཤེས་འདོད་ཡིན།།
དེ་ལ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་སོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་མི་ལྡན་ལ།།

མཐུན་ཕྱོགས་མི་ལྡན་ཕྱོགས་ཞེས་བྱེར། །ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་བསམས་ནས། །ཕུང་གསུམ་བྱུང་བར་དོགས་པ་ལ། །ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་འགའ། །རྫས་ལྡོག་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ། །རྫས་ཆོས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལྡན། །ལྡོག་ཆོས་རང་ལྡོག་རྟེན་ཞེས་བྱེར། རྫས་ལྡོག་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ན་ཡང་། །ཕྱོགས་གཉིས་ཉིད་དུ་ངེས་མི་ནུས།། གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་རྫས་ལྡོག་ཀྱང་། །མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲུབ་པར་མཐོང་། །དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི། །ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར། །བློ་ངོར་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི། །ཡོད་མེད་མ་ངེས་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ཤེས་འདོད་ཕྱོགས་སུ་མི་འདོད་ཕྱིར། །སྟོན་གཞི་དང་པོ་མེད་པར་འགྱུར། །སྟོན་གཞི་དང་པོ་མི་འདོད་ན། །འདི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མཚན་ཉིད་དཀའ། །སྟོན་གཞི་དང་པོ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། །ངེས་ན་སྟོན་གཞི་གཞན་གཉིས་ཀྱི།། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འགྲོ་ལྡོག་ཀྱང་། །བརྗོད་པར་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན། །ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ། །གཅིག་ལ་ལྡོག་པས་འབྱེད་ན་ནི། །རྟགས་ཀུན་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་འགྱུར་བས། །གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་ག་ལ་སྲིད། །ཚོགས་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་ན།། དེ་ཡི་ཡན་ལག་དེ་ཉིད་ལྡན། །ཤེས་བྱ་ཕྱོགས་གཉིས་ངེས་པ་དང་།། སྟོན་གཞི་གསུམ་དུ་འདོད་པ་འགལ། །སྟོན་གཞི་གཉིས་སུ་འདོད་

ན་ནི། །དེ་ལྟོས་རྟགས་ཀྱང་ཚུལ་གཉིས་འགྱུར། །མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། །ངེས་པ་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་དོ།།

རྫས་ལྡོག་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡིས། །རྗེས་སུ་འཇུག་ན་ཐ་སྙད་འཛིག། རང་ལྡོག་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་ཡི། །ཚུལ་འདི་བརྟགས་ན་སྙིང་པོ་མེད། །ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །དགག་སྒྲུབ་རྣམ་གཞག་འཛིག་ཅེ་ན། །དགག་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་མིན།།

ཚད་མའི་འགལ་འབྲེལ་ངེས་པས་འགྲུབ། །རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས། །ཡོད་མེད་ངེས་པ་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག །ཕྱོགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིས། །མཚུངས་དང་མི་མཚུངས་ཕྱོགས་གཉིས་ཡིན། །མཐུན་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱང་བཏགས་པ་བས། །གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་གཉིས་པོ་མིན། །འདི་ལ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་མེད།།

གཞུང་གི་དགོངས་པའང་འདི་ཉིད་ཡིན། །རྫས་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མིན། །གཞན་སེལ་ལས་གཞན་ལྡོག་པ་མེད། །དེས་ན་རྫས་ལྡོག་གཅིག་ཉིད་དུ། །འབྲེལ་པ་ཉིད་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད།།

ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས། །སྒྲ་དོན་གསུམ་གྱིར་ཆོས་གཉིས་སྒྲུབ། །དུ་བའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་བོའི་རྫས། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལ་ཤེས་བྱ་ཙམ། །མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། །དཔྱད་ན་ཚད་མ་འཛིག་ཅེ་ན། །དུ་བ་དང་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི། །གཞན་

སེལ་གཉིས་པོ་སྐྱ་བོ་དང་། ། ཤེས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བཀག་པ་དང་།
བཀག་པ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་ཕྱིར་འཐད། ། ལྡོག་འགོག་ཆོས་རྟགས་
ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི། ། རྩོད་པ་བཞི་ཡི་གཞན་ལན་འཁྲུལ། ། མེད་
དགག་ཐ་སྙད་མེད་དགག་དང་། ། སྤྱི་ལྡོག་ཕུང་གསུམ་ཡིན་ཕྱིར་
འཐད། ། ཇི་སྙེད་རྟགས་སུ་བཀོད་གྱུར་པ། ། དེ་སྙེད་ཕྱོགས་
གསུམ་ལ་ལྟོས་པས། ། དངོས་སུ་གང་རུང་མ་ཚང་ཡང་། ། ལྟོས་
གཞི་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན། ། དགག་སྒྲུབ་སེལ་བས་བྱེད་འདི་ལ།།
རྫས་ལྡོག་ཕྱི་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་སུ། ། རྩོད་པའི་ཉེས་པས་མི་གནོད་
དེ། ། ཚད་མའི་ཡུལ་ལ་མཁས་ཕྱིར་རོ། ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་
སུ་བཅད་པའོ། ། ཚུལ་གཅིག་ནས་ནི་དྲུག་གི་བར། ། ཉི་ཚེའི་
ཚུལ་གཞན་འདོད་པ་འཁྲུལ། ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་པ་ངེས། །
གཏན་ཚིགས་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་མེད་ཡིན། ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ཚུལ་
དང་པོ། ། ཚུལ་གཉིས་པ་དང་རྗེས་འགྲོ་ཡིས། ། ལྡོག་པ་འཕེན་
པའི་སྐྱོན་གཉིས་མེད། ། ངེས་རུང་རྟགས་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཕྱིར། ། ངེས་
པ་རྟགས་ཡིན་གོ་བྱེད་ཕྱིར། ། འདི་ལ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་མེད། ། ཁ་
ཅིག་རྩོད་གཞིས་ཁྱད་པར་དུ། ། བྱས་པ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་
འདོད། ། མི་ལྡན་གཅོད་པ་རྩོད་གཞི་ཡིས། ། ཡིན་ན་ཡུ་བུ་རྩོད་
པ་མེད། ། གཞན་ལྡན་གཅོད་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད། ། བསྒྲུབ་བྱའི་

ཆོས་ཀུང་དེ་དང་འདྲ། །རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཞན་སེལ་ཡིན།།
འདི་ལ་གཞན་གྱི་ཀླན་ཀ་མེད། །མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡི།
གཏན་ཚིགས་དབྱེ་སྒོས་དུ་མར་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སྤྱོར་...
བ་ཡི། །སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་ངེས་པར་མཛད། །དགག་བྱ་འགོག་...
ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །ངོ་བོ་མི་དམིགས་པ་ལ་བཞི། །འགལ་...
བ་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཚ་རེག་སྐོར་བཞིས་གྲང་རེག་བཞི།།
བཀག་པས་སྦྱོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཟེར། །ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེ་མིན་...
ཞིང་། །རྒྱུན་མེད་ཕྱིར་ན་འགོག་མི་ནུས། །གཞུང་ལས་རྣམ་...
གཞག་མང་བཤད་ཀུང་། །འགོག་ནུས་སྔ་མ་བཅུ་གཉིས་ཡིན།།
ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་དངོས་ལ་ནི། །རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཡོད་མ་
ཡིན། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་བྱས་པ་ནི། །ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་
པ་ཡིན། །ཚད་མས་གནོད་པའི་འགལ་བ་ཡང་། །ཁྱབ་བྱེད་...
འགལ་བ་དམིགས་པར་འདུས། །དངོས་འབྲེལ་བཀག་ཟིན་ལྡན་ཅིག་
ན། །མི་གནས་ཚོགས་པས་བསྐྱེད་པ་འཕྲུལ། །འབྲེལ་ཡུལ་ལོག་
པས་འབྲེལ་ཆོས་ཉིད། །ལྡོག་པས་བཀག་འབྲེལ་བློ་ངོར་གྲུབ། །ཡིན་
པ་སྒྲུབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་རང་བཞིན་རྟགས།།
དེ་ཡི་ཚ་མཐུན་ཕོངས་སུ་བསྡུ། །གཅིག་ཕྱིར་ཐ་དད་སྤྱོན་མི་འགོ།།
ཡོད་པ་སྒྲུབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་། །དེ་ལས་བྱུང་བ་འབྲས་བུའི་...

རྟགས། །དེ་དང་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ། །ཐ་དད་སྒྲུབ་ཕྱིར་སྐྲུན་ལས་གྲོལ། །ཁ་ཅིག་འབྲེལ་པ་སུ་དགུ་ལ། །གོ་བྱེད་འབྲེལ་པ་བཞི་ཡོད་ཡོ། །འདི་ནི་རྣམ་གཞག་འགལ་བ་དང་། །གཞུང་གི་དགོངས་པར་འཐད་མ་ཡིན། །ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་འབྲེལ་པ་ཡི།།
སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བ་མིན། །དེ་ཡི་ཇོ་བོའམ་དོན་གཞན་གྱི།།
འབྲེལ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཟད། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །རྟགས་གང་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པ། །ཕྱོགས་ལ་རྟགས་མེད་མ་གྲུབ་པ། །ཕྱོགས་ཆོས་དོན་ནམ་བློ་ངོ་ལ། །མི་གནས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན། །ཕྱོགས་རེའམ་རྒོལ་བ་རྣམ་གཉིས་ལ།།
མ་གྲུབ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་བཤད། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།
མ་ངེས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པའི་རྟགས། །ཕྱོགས་མིན་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་དབྱེ་ན་བཞི། །ཕྱོགས་ལས་གཞན་འཇུག་ཐུན་མོང་བ། །དབྱེ་ན་དངོས་དང་ལྷག་ལྡན་གཉིས། །གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བཀག་མི་ཚད། །ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་།།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བའོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ། །མ་མཐོང་འགལ་བའི་ལྷག་ལྡན་ཡིན། །རྟགས་གྲུབ་བཀག་པས་ཁྱབ་ན་འགལ། །མི་དམིགས་རང་བཞིན་གཏན་ཚིགས་སུ། །བསྡུས་པས་འགལ་བ་གཉིས་ཉིད་ཡིན། །བཅལ་མ་ཐག་

བྱུང་མི་རྟག་འབྲས། །རྟག་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་འགལ། །མི་་
རྟག་འགྱུར་ཕྱིར་འདི་མི་མཚུངས། །དེ་འདྲ་འགྱུར་མེད་ལ་མི་་་་
འཐད། །མི་དམིགས་གསུམ་པར་འབྱེད་ན་ནི། །དེ་བཟློག་འགལ་
བའང་གསུམ་དུ་འགྱུར། །འགའ་ཞིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི།།
དབྱེ་བས་འགལ་བ་བཞི་ཞེས་ཟེར། །དངོས་ཤུགས་ཆོས་དང་ཆོས་་
ཅན་གྱི། །འགལ་བ་བརྗོད་འདོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན། །ཡང་དག་
ལ་ཡང་མཚུངས་ཤེ་ན། །བྱེད་པ་ཆུང་ཕྱིར་བཏང་སྙོམས་མཛད།།
ཞེ་འདོད་དང་ནི་སླས་པ་གཉིས། །བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། །གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་འགལ་བ་སོགས། །འགལ་བ་གསུམ་
པ་འདིར་མི་བཞེད། །མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་ཡིས།།
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་རུ་ངེས། །རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་ལ།།
ནུས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་བཞི་ཡོད། །མདོ་ལས་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་་་
གསུངས། །བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་རིགས་པའི་སྒོར། །འདི་ལ་་
མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་དང་། །རྟགས་ལ་མཚུངས་པའི་རྟོད་པ་མེད།།
བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་དངོས་པོའམ། །བརྟགས་པར་བྱེ་སྨྲ་སྒྲུབ་་
པ་འཕྲུལ། །སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ། །འཕྲུལ་པ་བསྒྲུབ་་
བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན། །འདི་ལ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དུ། །སྒྲུབ་
ལ་རྟོད་པའི་གོ་སྐབས་མེད། །བསལ་བ་ཕྱོགས་དང་འགལ་བ་་

གྲུབ། །ལྔ་པོ་བཞི་རུ་བསྡུས་ཏེ་བཤད། །ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་
དཔག་ལ། །ཕྱི་སྟེ་བསལ་བ་བཞི་རུ་གསུངས། །མངོན་སུམ་
རྗེས་དཔག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི། །ཚད་ཡིན་ཁས་བླངས་གྲགས་པ་
གཉིས། །སྒྲ་བརྟགས་ཡིན་ཕྱིར་ཁོངས་སུ་སྡུད། །རྗེས་དཔག་
བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ལའང་། །བསལ་བ་གཉིས་པོ་འཇུག་ཅེ་ན།།
ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་ལས་གཞན་མིན། །རུང་བ་མངོན་སུམ་
གྱིས་མི་འགྲུབ། །དམ་བཅས་ཉིད་ནས་སྤྱོང་བ་དང་། །འགལ་བ་
མངོན་སུམ་བསལ་བ་ཡིན། །ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་
དང་། །དམ་བཅས་འགལ་ན་རྟགས་བསལ་ཡིན། །ཡིད་ཆེས་
ཚིག་དང་དམ་བཅས་པ། །འགལ་བ་ཁས་བླངས་བསལ་བ་ཡིན། །དེ་
ལ་ཁས་བླངས་རང་ཚིག་གཉིས། །གཞན་དག་ལུང་དང་རང་ཚིག་
ཟེར། །སློབ་དཔོན་ངག་གི་དབྱེ་བར་བཞེད། །ཀུན་ལས་བཏུས་
སུ་གཉིས་ཀ་ཡང་། །དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན་རིགས་པའི་སྒོར།།
ལུང་ལ་དཔེར་བརྗོད་གཞན་དུ་གསུངས། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ལ་ཚད་
མ་གཉིས། །བརྐལ་པའི་དོན་ལ་རང་ཚིག་གིས། །མི་གནོད་
གསུང་རབ་ངེད་ཀྱི་ལུང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བསྡུས་ཏེ་གསུངས།།
དེས་ན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ལུང་། །ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་མ་གྲུབ་ན།།
རང་གི་ཚིག་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །ལེགས་བྱེད་ཉིད་དུ་བཞེད་

པ་ཡིན། །ལུང་དུ་གྲགས་ཚད་ཚད་མ་མིན། །ཚད་མས་གྲུབ་པ་
དེ་ལུང་ཡིན། །ཁས་བླངས་ནས་ནི་དཔྱོད་པ་བླུན། །དཔྱད་ན···
ཁས་ལེན་མཛངས་པའི་ལུགས། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ།།
ལུང་གཞན་འགལ་བའང་དེར་འགྱུར་ཏོ། །ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་
ཆགས་བྲལ་སོགས། །ཆོས་སུ་ཆད་ལྷ་མིན་རྣམས་འཆད། །ཁྲུས་
དང་ཆགས་སོགས་རྒྱུ་མི་འགལ། །དེ་ལྟའི་གཞུང་རྣམས་ལུང་མ་ཡིན།།
གལ་ཏེ་རང་ཚིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། །ཐེགས་ལས་ཐེ་ཚོམ་ཅམ་ཡིན་
ལ། །དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྐྱོན་མེད་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྐྱོན···
མིན་ཞེ་ན། །ཐེགས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པ་ཡི། །སྔོ་ནས་སྐྱོན་དུ···
སོང་བ་མིན། །ཚིག་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི། །སྔོ་ནས་སྐྱོན་
དུ་འཇོག་པ་ཡིན། །དམ་བཅས་རང་གི་བསམ་པ་སྟོན། །འགལ་
བ་འདུས་ན་དམ་བཅའ་འཇིག །དེས་ན་བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཅན་གྱིས།།
རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་ཕམ་པ་བསྐྱེད། །དམ་བཅས་ཉིད་ན་འཇིག་རྟེན་
དང་། །འགལ་བ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཡིན། །བརྡ་སྦྱོད་པ་དག་
སྒྲ་དོན་ལ། །དངོས་འབྲེལ་འདོད་པ་སྤྱར་བཀག་ཅིང་། །བརྗོད་
འདོད་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་། །བསྒྲུབས་ཟིན་དེས་ན་གྲགས་
པའང་འགྲུབ། །ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རི་བོང་ཅན། །ཟླ་བ་ཡིན་
པ་འགོག་པ་ལ། །འདི་ལ་དཔེ་མེད་ཡོད་རྣམས་ལ། །སྒྲ་ཀུན··

བརྗོད་དུ་རུང་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་ཡི་དོན་གྱི་ཡོད་པ་ལ། །ཟླ་བར་
རུང་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་པའི་སྒྲ་ལས་བྱུང་།།
དེ་ཉིད་གྲགས་པ་ཡིན་པར་བཞེད། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ།།
རུང་ཕྱིར་གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁྱབ། །མ་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲ།།
འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རུང་བ་ལ།།
གྲགས་པའི་སྒྲ་མཛད་འཆད་པ་བཞིན། །གྲགས་རུང་དོན་ལ་གྲུབ་
ནའང་། །བརྡ་དང་བརྗོད་འདོད་ལ་བརྟེན་པའི། །སྒྲ་གྲུབ་ན''
ནི་གྲུབ་པོ་ཞེས། །བསྟན་ཕྱིར་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་གསུངས། །གྲགས་
པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པས། །འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་མི་སྲིད་སོ།།
གྲགས་པ་དངོས་པོས་བསྐྱེད་ན་ནི། །རྗེས་དཔག་བཞིན་དུ་ཡུལ'''
ངེས་འགྱུར། །བརྗོད་འདོད་དབང་གིས་སྦྱར་བ་ལ། །སྒྲ་རྣམས་
གང་ལའང་མི་འཇུག་མེད། །དེས་ན་ཀུན་ལ་འཇུག་པ་ཡི། །གྲགས་
པ་ཡུལ་འདིར་མི་འཇུག་ཅེས། །བརྗོད་པའི་དཔེ་གཞན་རྙེད་དཀའ་
བས། །ཐུན་མོང་ཉིད་མིན་མཉན་བྱ་བཞིན། །སྤྱི་མཚན་འཆད་
པའི་སྐབས་ཡིན་པས། །རི་བོང་ཅན་ལ་དཔེར་མཛད་ནས། །ཤེས་
བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བསྟན། །ད་ཏིག་ཤིང་མིན་སོགས་ལའང''''
མཚུངས། །ག་པུར་དང་ནི་དངུལ་སོགས་ལ། །ཟླ་བའི་སྒྲ་ནི'''
གཞན་དུ་གྲགས། །དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་བསིལ་ཟེར་ཅན། །ཟླ''

བར་གྲུབ་པ་ཐུན་མོང་རྟགས། །བརྡ་ལ་འཇུག་རྣམས་ཐུན་མོང་བ།།
གཅིག་ལ་གྲུབ་ན་ཀུན་ལ་འགྲུབ། །འདི་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་
ཡིན། །གྲགས་པ་འགོག་ན་ཁྱེད་ཀྱིའང་འཇིག །དེས་ན་འདོད་
པས་སྦྱར་བའི་བརྡ། །ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བཞིན་དུ། །འགོག་
ན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པས། །གྲགས་པ་དག་དང་འགལ་བར་
དགོངས། །ལ་ལ་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི། །གྲགས་པ་གཉིས་སུ་
འབྱེད་པ་ཡོད། །ཐ་སྙད་འདི་ཡི་སྐབས་དོན་མིན། །མཚན་ཉིད་
དེ་འདྲ་སྔར་བཀག་ཟིན། །དངོས་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་རུང་གིས།།
བརྡ་ཡི་གྲགས་པ་གཉིས་ཞེས་ཟེར། །འཆད་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་མོད་
ཀྱི། །འཇུག་པའི་ཚེ་ན་རྣམ་དབྱེ་མེད། །དེས་ན་བཤད་ཚུལ་རྣམ་
པ་གཉིས། །དངོས་དང་ཞེན་པར་འཆད་པ་འཁྲུལ། །སྔ་མས་སྒྲ་
བྱུང་གྲགས་པ་ལ། །རྗེས་དཔག་མེད་ཕྱིར་མི་ཁེགས་པའམ། །ཡང་
ན་དེ་ལ་འགལ་ཟླ་མེད། །དེས་ན་ངེས་ཕྱིར་གནོད་བྱེད་ཡིན། །ཕྱི་
མ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལས། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན།།
དེ་ལྟར་ཤེས་ན་གྲགས་པ་ཡི། །བསལ་བ་མཁས་པའི་དགོངས་པ་
འགྲུབ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་
བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་པའོ།། །།

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་རང་ཉིད་ཀྱིས། །མཐོང་བ་གཞན་

ལ་སྟོན་པའི་ངག །རྩོལ་དང་ཕྱིར་རྩོལ་དཔང་པོ་གསུམ། །སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་བརྗོད་བྱེད་པའོ། །རྩོལ་བ་གཉིས་ལ་སྐྱོན་ཡོད་ཀྱིས།། ཚར་གཅད་པ་དང་རྗེས་འཛིན་འཇུག །དེ་ལྟར་སྟོན་ན་རྒྱལ་ཕམ་ཡོད། །མིན་ན་གཉིས་ཀ་མེད་པར་གསུངས། །བརྫུན་དང་གཡོ་སྒྱུས་ཚར་གཅད་ཀྱང་། །དེ་ལ་རྒྱལ་ཕམ་མི་བཞེད་དོ། །འཕྲོག་དང་སྦྱིན་པས་འཇིག་རྟེན་པ། །ཚར་གཅད་པ་དང་རྗེས་འཛིན་…… འདོད། །གྲུབ་མཐའ་ཁྱད་དོར་བྱེད་པ་ལ། །དམ་པའི་ཚར་གཅད་རྗེས་འཛིན་འདོད། །ཚར་གཅད་གཉིས་ལས་ཕྱེ་བའི་གཞི། །རིགས་པ་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན། །རྩོལ་བ་ལ་ནི་གསུམ་གཉིས་དྲུག། ཕྱིར་རྩོལ་ལ་ཡང་གསུམ་གཉིས་དྲུག །དཔང་པོ་ལ་གསུམ་ཀུན་ལ་གཅིག །གང་ས་ཅན་པ་རྣམས་བཅུ་དྲུག་འདོད། །ཚར་གཅད་… ཡིན་ན་ལྷ་མར་འདུས། །མིན་ན་ཚར་གཅད་ཉིད་མ་ཡིན། །དཔང་པོ་ལ་ནི་ཚར་གཅད་མེད། །ཅི་ནས་བྱེད་ན་ཏ་ཙང་ཐལ། །དམ་བཅའ་ལ་གནོད་དམ་བཅའ་གཞན། །དམ་བཅའ་འགལ་དང་དམ་བཅའ་སེལ། །གཏན་ཚིགས་གཞན་དང་དོན་གཞན་དང་། །དོན་མེད་པ་དང་དོན་མི་ཤེས། །དོན་བྲལ་དུས་ལ་མ་བབ་དང་། །མ་ཚང་ལྷག་དང་ཡང་བརྗོད་དང་། །རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་མི་ཤེས་དང་།། སྤོབས་པ་མེད་དང་རྣམ་གཡེང་དང་། །འདོད་པ་ཁས་ལེན་བཀྲལ་

བརྟག་འདོར། །རྗེས་སུ་སྦྱོར་མེད་ལ་སྦྱོར་དང་། །གྲུབ་མཐའ་
ཉམས་དང་རྟགས་ལྷུར་སྣང་། །ཐུབ་པ་ཀང་མིག་གིས་བཤད་པའི།།
ཚར་གཅད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཡིན། །དེ་ལ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་་་་
ཡིས། །འགའ་ཞིག་ཚར་གཅད་མིན་པར་བཤད། །ཚར་གཅད་
ཡིན་ན་གཉིས་པོར་སྡུད། །དམ་བཅའ་ལ་གནོད་ཚར་གཅད་ནི།།
སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་བརྗོད་ཡིན། །དམ་བཅའ་གཞན་པའི་ཚར་
གཅད་ནི། །སུན་འབྱིན་ཤེས་ན་མ་ངེས་འདུས། །དམ་བཅའ་རྟགས་
སོགས་འགལ་བ་ནི། །དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་ལྷག་པའི་སྐྱོན། །མ་་་
བརྗོད་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་འགྱུར། །རྟགས་ལ་སྐྱོན་མེད་ཚར་གཅད་
མིན། །དམ་བཅའ་སེལ་བ་མ་ངེས་འདུས། །ཚར་གཅད་གཉིས་པ་དོན་
མེད་ཡིན། །གཏན་ཚིགས་གཞན་པ་ངག་རྫོགས་ན། །མ་ངེས་མ་རྫོགས་
ཚར་གཅད་མིན། །དོན་གཞན་གྲོལ་བ་མ་ངེས་པས། །ཚར་གཅད་
ཕྱིར་རྒོལ་སྐྱོན་མིན་པ། །བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་ཀྱི། །དེ
ལས་གཞན་པའི་ཚར་གཅད་མིན། །དོན་མེད་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་ཡི།།
ཡན་ལག་མིན་བརྗོད་ལས་གཞན་མིན། །དོན་མི་ཤེས་པ་དོན་མེད་
འདྲ། །སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར་འདུས། །དོན་ལྡན་གསུམ་
བརྗོད་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས། །མ་རྟོགས་རྒོལ་བ་ཚར་གཅད་མིན། །དོན་
བྲལ་བསྟན་ཚིག་མ་འབྲེལ་བ། །སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པར་འདུས།།

དུས་ལ་མ་བབ་གོ་རིམས་བཟློག །དེ་ལས་གོ་ན་ཆར་གཅད་མིན།།
དོན་མི་གོ་ན་སྒྲུབ་པ་ཡི། །ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པར་འདུས།།
མ་ཚང་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་སྐྱོན། །དམ་བཅའ་མེད་སོགས་ཆར་''
གཅད་མིན། །ལྷག་བརྗོད་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་འདུས། །ཁྱེད་ཀྱི་
ལུགས་ལ་ཆར་གཅད་མིན། །ཡང་བརྗོད་སྒྲ་ཟློས་སྐྱོན་མ་ཡིན།།
དོན་ཟློག་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་འདུས། །དེ་ཡང་སྒྲུབ་པའི་ངག་ལ་''
ཡིན། །གདམ་རྒྱུད་རྒྱས་ལ་འདིར་སྐྱོན་མིན། །རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་''
ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས། །རྒོལ་བའི་ངག་ཀུན་མ་བརྗོད་པ། །སྐྱོན་མི་''
དགོས་པ་མ་བརྗོད་ན། །སྤོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་འདུས། །ཁྱེད་
ཀྱང་ཆར་གཅོད་དེར་འགྱུར་མོད། །དོན་མི་ཤེས་པ་ཕྱིར་རྒོལ་ནི།།
སྤོབས་པ་མེད་ལས་གཞན་དུ་མིན། །མི་སྤོབས་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་
པའམ། །སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས། །རྣམ་གཡེང་དྲང་
པོ་ཆར་གཅད་མིན། །གཡོན་ཅན་སྤོབས་པ་མེད་པར་འདུས།།
འདོད་པ་ཁས་ལེན་ཤེས་མི་ཤེས། །རིམ་བཞིན་མ་ངེས་སྐྱོན་མི་བརྗོད།།
བརྒལ་བརྟག་འདོར་བ་རྒོལ་བ་གཉིས། །སྤོབས་པ་མེད་པའི་ནང་དུ་
འདུས། །རྗེས་སུ་སྨྲར་མེད་ལ་སྨྲར་བའང་། །སྤོབས་པ་མེད་པ་
ལས་གཞན་མིན། །གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པ་སྒྲུབ་པ་ཡི། །ཡན་ལག་
མི་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཆར་གཅད་གནས།།

དཔེར་ན་ལྷག་ཆོད་བརྗོད་པ་བཞིན། །ཕྲད་དང་མ་ཕྲད་གཏན''''
ཚིགས་དང་། །རྟག་དང་མ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་དང་། །འབྲས་བུ་ཆོས་
མཐུན་མི་མཐུན་དང་། །རྣམ་རྟོག་ཁྱད་མེད་དམིགས་པ་དང་། །ཐེ་
ཚོམ་དོན་གོ་ཐལ་འགྱུར་རྣམས། །ཀུན་ལས་བཏུས་ཡིན་རིགས''
བརྟག་ལས། །འཕེལ་འགྲིབ་བརྗོད་དང་མ་བརྗོད་དང་། །རིགས་
པ་དང་ནི་སོ་སོའི་དཔེ། །བསྒྲུབ་བྱ་མི་རྟག་རབ་བྱེད་དང་། །དུས་
འདས་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ནི། །ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཕྱོགས་སྔང་གིས།།
བཀག་ཕྱིར་གྲགས་པས་བཏང་སྙོམས་མཛད། །ལྷག་ཆོད་འདི་དག་
མ་ཤེས་ན། །གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་འཆད་པ་ཡི། །ཕྱོགས་སྔ་ཕལ་
ཆེར་མི་རྟོགས་པས། །ཕྱོགས་ཙམ་ཕྱི་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན། །བར་
སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ། །གང་ཟག་གསུམ་ལ་བརྗོད་ཚུལ་དྲུག།
ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པ་སྒྲུབ་པའི་ངག །ཡན་ལག་ལྔ་ལ་དམ་བཅའ''
དང་། །ཉི་སྦྱོར་མཇུག་སྡུད་གསུམ་པོ་ལྷག །སྦྱི་ཁྱབ་མ་ཚང''
ཕྱིར་མི་འཐད། །ཡན་ལག་གཉིས་ལའང་གསུམ་པ་དང་། །ལྔ''
པ་སྦྱར་ན་དམ་བཅའ་འདྲེན། །གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་མ་བརྗོད་ན།།
ངག་མ་རྫོགས་ཕྱིར་དྲི་དགོས་འགྱུར། །ལྷུན་པོ་ལ་ནི་ཉུང་རྒྱས་སྦྱར།།
གཉིས་པོ་སྤྱི་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད། །མཐའ་རྟེན་རྫོགས་པའི་ཚིག་ཏུ''
སྦྱར། །མཁས་པ་ལ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཉིད། །ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་

ཚིག་བསྡུ་བ། །ཟློས་དབྱེར་བཤད་ན་འགལ་ཞེས་ཟེར། །གསུམ་
པ་དེ་ཡི་སྐྱེས་བུ་ཡི། །བསྡུ་བ་ཡིན་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད། །འབྲས་
བུའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པ་ཡིན། །སྒྲུབ་བྱེད་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ།།
བཀོད་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་ཡིན། །དོན་བློ་སྒྲ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས།།
ལྟར་སྣང་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །སྐྱོན་བརྗོད་སྔོ་ནས་ལོག་རྟོག་··
སེལ། །ཡུལ་དང་ངོ་བོ་བརྗོད་ཚུལ་གྱིས། །དབྱེ་བས་སུན་འབྱིན་
རྣམ་པ་གསུམ། །ལྟར་སྣང་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད། །མུ་སྟེགས་··
བྱེད་དང་བོད་འགའ་ཞིག །གྲངས་ངེས་བྱེད་མེད་དེ་མི་འཐད།།
སྐྱོན་མི་བརྗོད་དང་སྐྱོན་མིན་བརྗོད། །གཉིས་ཡིན་དབྱེ་བས་བསམ་
མི་ཁྱབ། །བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལ་རང་རྒྱུད་དང་། །ཐལ་འགྱུར་···
གཉིས་ཡིན་རང་རྒྱུད་བཤད། །ཐལ་འགྱུར་བཞི་ལས་བཅུ་བཞི་···
ཞེས། །གངས་ཅན་པ་དག་དེ་ལྟར་འདོད། །བཟློག་པར་ནུས་···
དང་མི་ནུས་ལས། །ཡང་དག་ལྟར་སྣང་བདུན་བདུན་ཡིན། །དྲུག་
དང་ཕྱེད་ཀྱིས་མི་འཕེན་ལ། །བདུན་པའི་ཕྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེར།།
རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། །རྟག་མེད་ཁྱབ་པ་འགལ་···
ཕྱིར་དང་། །ལྟག་ཆོད་ངེས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། །ཐལ་འགྱུར་བཞིར་
དབྱེ་མི་འཐད་དོ། །མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལྟག །འགལ་བའི་··
ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་ཆད། །རྟགས་མེད་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་འཁྲུལ།།

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་མིན། །འདོད་པ་བརྗོད་ནས་མི་འདོད་
སྒྲུབ། །སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་གསུམ་ལྡན། །དངོས་སུ་སྒྲུབ་
པའི་ངག་མིན་ཡང་། །བཟློག་ན་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད། །ཁ་
ཅིག་ཐལ་བའི་ཆོས་བཟློག་པས། །སྒྲུབ་པའི་ངག་ཉིད་འཕེན་ཞེས་
ཟེར། །ཐལ་བའི་ངག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི། །ཕྱོགས་ཆོས་འཕེན་ན་
སྦྱོར་བ་འཇིག །ཐལ་བའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི། །དོན་འཕེན་
ཇི་ལྟར་བཟློག་བཞིན་མིན། །ཡང་དག་ཐལ་བ་བཟློག་མི་འཕེན།།
རང་བཞིན་འབྲས་བུ་མཚན་ཉིད་དེ། །མི་དམིགས་གསུམ་གྱིས་སྒྲུབ་
མི་འཕེན། །ལྷག་མ་ཡང་དག་གཏན་ཚིགས་ཀུན། །སྒྲུབ་བྱེད་
འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །བཟློག་པས་རང་རིགས་འཕེན་པ་བཞི།།
གཞན་རིགས་འཕེན་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད། །འདོད་བརྗོད་མི་འདོད་
སྒྲུབ་པ་མེད། །ཁས་བླངས་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་ནི། །གཏན་
ཚིགས་བཞི་པ་སྲིད་པར་འགྱུར། །ཁས་བླངས་རྟགས་སུ་མི་རུང་ན།།
ཐལ་བས་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པོ། །གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ལ།།
ཐལ་བས་སྒྲུབ་པ་སྐྱོན་ཡོད་མིན། །ཐལ་འགྱུར་ལན་ནི་སྒོ་གསུམ་
ཞེས། ཁ་བ་ཅན་པ་དེ་སྐད་སྨྲ། །འགལ་དང་མ་ངེས་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར། །འདོད་ན་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་འགྱུར། །དེ་མཐར་གཏན་
ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཀུན། །མ་གྲུབ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར། །མ་

གྲུབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན་མཚུངས། །ཡང་ན་འགལ་ལ་དེ་འབྲུལ་
འགྱུར། །དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་ལན། །རྣམ་པར་ཐར་
པའི་སྒོ་བཞིས་གདབ། །ལན་གྱིས་བཀློག་པར་མི་ནུས་ན། །དེ་
ཡི་རྗེས་འབྲང་དམ་པའི་ལུགས། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་གྱི།།
རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་ཤེས། །མཁས་པ་དེ་ནི་རྫོགས་
པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན། །ཚད་མ་རིགས་
པའི་གཏེར་ལས་གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་
བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ།། །།

སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་། །མཁས་པ་མཁས་པ་
རྣམས་ལ་སྟོན་སྦྱངས་པས། །ཚེ་འདིར་ལན་རེ་ཟུང་རེ་ཐོས་ཙམ་
གྱིས། །གཞུང་ལུགས་ཀུན་ཤེས་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ། །
ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱོགས་གླང་གྲགས་པའི་གཞུང་། །མདོ་དང་
རྣམ་འགྲེལ་དེ་འགྲེལ་དང་བཅས་རྣམས། །ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་
རྟོག་གེའི་ཚུལ་ཤེས་ནས། །ཡང་དག་རིགས་མཆོག་རིགས་པའི་
གཏེར་འདི་བསྒྲུབས། །ཐུབ་པ་སེར་སྐྱ་ཀང་མིག་པ་དང་ཨུག་པའི་
བུ། །མཁའ་གོས་ཅན་དང་ཚུ་རོལ་མཛེས་པའི་གཞུང་འཛིན་པ།
ཐོས་སྒྲོགས་པ་དང་གངས་རིའི་ཁྲོད་གནས་སླ་རྣམས་ཀྱི། །རྟོག་གེ་
ངན་འཛོམས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་བྱས་སོ། །བློ་ཡི་ནུས་པ་

ཙུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་མ་རྙེད་ཅིང་། །ཉིན་དང་
མཚན་དུ་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ཕྱོགས་རེ་དཔྱིས་མ་ཕྱིན།།
རྟག་ཏུ་བརྩོན་པས་ཏིང་འཛིན་བསྒྲུབ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དགྱེས་པའི་····
ལམ་ལས་གོལ། །སྙིགས་དུས་སྐྱེ་བོ་ཚིག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་
སེམས་ལ་མཁས་པ་བསྙེན། །སྡེ་བདུན་རིགས་པའི་དེ་ཉིད་འདི···
ཡིན་ཞེས། །རྒན་པོའི་ལུགས་ངན་དོར་ནས་ངས་འདི་བཤད།།
རིགས་པ་མཁྱེན་པ་དེ་དག་འདི་བཞེད་མོད། །ལན་མང་ཐོས་ཀྱང་
བླུན་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་བློ་གྲོས་མིག་ཕྱེ་
ནས། །ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་ལེགས་བསྟན་པའི། །དགེ···
བ་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཉིད། །ཐོབ་ནས་འགྲོ་བ་ཀུན་
གྱི་སྐྱབས་གྱུར་ཅིག །

ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི། ཡུལ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ། སྒྲ་དང་། ཚད་མ་དང་། སྡེབ་སྦྱོར་དང་། སྙན་ངག་དང་། ཚིག་གི་རྒྱན་དང་། མིང་གི་མངོན་བརྗོད་དང་། ཟ་སྐད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པས། འཆད་པ་དང་། རྩོམ་པ་དང་། རྩོད་པའི་ཡུལ་ལ་སྤོབས་པ་དགེ་བ་ཅན། ཀུན་ལས་བཏུས་དང་སྡེ་བདུན་ཕྱིན···ཅི་མ་ལོག་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་། ལུང་དང་། རིགས་པ་དང་།

མན་ངག་གི་ཚུལ་མཐའ་དག་ལ་བློའི་སྣང་བ་ཐོབ་པ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས། སྡེབ་སྦྱོར་སྤྲངས་ནས་གོ་བདེ་བར་བཀྲོལ་ཏེ། དཔལ་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྦྱར་བའོ།། །།

༄། །སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་པ་ཚད་མ་རིགས''''' པའི་གཏེར་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས'''''' བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་
གེས་བརྩམས།

མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པར་གར་སྟབས་སྒྱུར་བའི་སྐུ་ནི་ཉི་མའཆར་
ཀའི་དཀྱིལ་ལྟར་མཛེས།།
ནམ་མཁའི་མཐའ་ཀླས་སྒྲ་ཆེན་སྒྲོགས་པའི་གསུང་ནི་ཡི་གེ་
དྲུག་པ་རྡོར་རྗེའི་སྒྲ།།
ནམ་མཁའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཐུགས་ནི་ཤེས་
རབ་ཡེ་ཤེས་མི་བོ་ཆེ།།
ནམ་མཁའི་མཐའ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་མཛད་ལ་འདུད་དོ་
ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་ལམ་མེར་སྟོལ།།

རིགས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཕྱོགས་གླང་གྲགས་པའི་གཞུང་།།
རིགས་པ་མཁྱེན་པས་ཇི་བཞིན་ཕྱེ་བའི་སྲོལ།།
རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་ཁ་འབྱེད་ལེགས་བཤད་འདི།།
རིགས་པ་དོནགཉེར་སྐལལྡན་རྣམས་ལ་སྤྱིན།།

སྡེབ་དུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་པ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དོན་གསལ་བར་བཤད་པ་འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་བྱ་སྤྱི་ཕྱོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ།།

རྩ་བའི་ས་བཅད་དང་པོ། ཤེས་བྱ་སྤྱི་ཕྱོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ།

དང་པོལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ། བློ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ།

ས་བཅད་དང་པོ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བའོ།

དང་པོ། མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི་ཡུལ་གྱི་མཚནཉིད་བློའི་རིག་པར་བྱ་བ། དེ་དང་ཁྱབ་མཉམ་པའི་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད། བློའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་བ། གཞལ་བྱའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། གཞི་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་དམིགས་པ། ཡོད་ངེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་བལྟར་རུང་བའོ།།

གཉིས་པ། དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལུགས་དགག །རང་ལུགས་བཞག །རྩོད་པ་སྤང་བའོ།

གཅིག གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི་བོད་ཁ་ཅིག་སྣང་ཡུལ་དང་། གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག

པས་དོན་སྤྱི་དེ་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་། མེད་པ་གསལ་བ་དེ་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་དགག་པ་ལ་རིགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། མཐོང་རུང་གི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཤེས་པས་མཐོང་བར་ཐལ། རང་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས། རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་ལ་ལྔ་སྟེ། ཡུལ་དུ་བྱས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་བཞིར་དབྱེ་བ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། འཇུག་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་ལྐོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། མཐར་ཐུག་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚནགཅིག་ཏུ་བསྡུ་བའོ།།

(གཅིག) ཡུལ་དུ་བྱས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་བཞིར་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་གང་ཡུལ་བཞིར་འགྱུར་དཔྱད། ཡུལ་ཅན་གང་ལ་ཡུལ་བཞིར་ཡོད་དཔྱད། ཡུལ་བཞི་སོ་སོའི་ངོ་བོའོ།།

〔གཅིག〕ཆོས་གང་ཡུལ་བཞི་འགྱུར་དཔྱད་པ།

དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཅནཀྱི་བློ་སོ་སོ་ལ་ལྟོསནས སྣངཡུལ། ཞེན་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ལ། གཟུང་ཡུལ་

ནི་མདོ་སྡེ་པས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་ཅིང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་དོ། །

[གཉིས] ཡུལ་ཅན་གང་ལ་ཡུལ་བཞིར་ཡོད་དཔྱད་པ།

གཉིས་པ་ནི། རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་ཡུལ་ཡོད་ཅིང་། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་རྣམས་ལ་སྣང་ཡུལ་མེད། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་ཡུལ་ཡོད་དོ། །གཟུང་ཡུལ་ནི། དོན་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཞེན་ཡུལ་ནི། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་རྣམས་ལ་ཡོད། འཇུག་ཡུལ་ནི། ཚད་མ་དང་། རྗོད་བྱེད་སྒྲ་དོན་མཐུན་དང་། སྐྱེས་བུ་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ། །

[གསུམ] ཡུལ་བཞི་སོ་སོའི་ངོ་བོ།

གསུམ་པ་ལ། སྣང་ཡུལ་། གཟུང་ཡུལ། ཞེན་ཡུལ། འཇུག་ཡུལ་དང་བཞི་ལས།

〈གཅིག〉སྣང་ཡུལ།

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེས་རྣམ་པར་གཏད་པའི་སྒོ་ནས་སྣང་བའམ། རྣམ་མེད་དུ་དངོས་སུ་སྣང་བ་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་དང་། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྒོ་ནས་སྣང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་པ་མ་གཏད་པའི་སྒོ་ནས་སྣང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་

གཟུང་དོན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མྱོང་བྱ་ལྟ་བུའོ། །རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ནི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཡུལ་བཞིའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྣང་ཡུལ་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་མེད་ཅིང་། རང་དུས་སུ་སྣང་བ་ལ་འཇོག་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མྱོང་བྱ་དང་། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་མེད་པ་གསལ་བ་དང་། རྟོག་པ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་དོན་སྤྱི་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་ཅིང་། བར་པ་ནི་ཤེས་པ་དེའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་དཔྱད་དོ། །

〈གཉིས〉གཟུང་ཡུལ།

གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་ནོ། །དབྱེ་ན། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་ཡུལ་དང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་ཡུལ་གཉིས། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལྔའོ།།

〈གསུམ〉ཞེན་ཡུལ།

གསུམ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བློས་ཞེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྟོག་པ་ཚད་མའི་ཞེན་ཡུལ་དང་། བཅད་ཤེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་དེ་ཉིད་དེས་དྲངས་པའི་བཅད་ཤེསཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དུ་འགྱུར་

བ་ལྟ་བུའོ།

〈བཞི〉འཇུག་ཡུལ།

བཞི་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཡུལ་ཅན་དོན་མཐུན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོའོ། །དབྱེ་བ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་སྔར་ལྟར་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་ནི་ཤེས་པ་རང་མཚན་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་ཟག་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕུང་པོ་རང་མཚན་དང་། རྣམ་རིག་པ་ལྟར་ན་ཆོས་ཉིད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཡུལ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་རྣམས་ལ་འཇོག་གོ། །སྒྲའི་འཇུག་ཡུལ་ནི་བ་ལང་རང་མཚན་པ་དེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་མཐུན་གྱི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

(གཉིས)ཇོ་བོའི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ཇོ་བོའི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་བཅོམ་པའམ་བློས་གཞིག་པ་ན་དེར་འཛིན་གྱི་བློ་མི་འཇུག་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་བཅོམ་པ་ན་དེ་འཛིན་གྱི་བློ་མི་འཇུག་པ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བློས་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་སོ་སོ་ཕྱེ་བ་ན་དེར་འཛིན་གྱི་བློ་མི་འཇུག་པ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཆུ་ལྟ་བུའོ། བཅོམ་པའམ་བློས་གཞིག་པ་ན་དེར་འཛིན་གྱི་བློ་འཇུག་པ་དེ་དོན་དམ···

བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྟ་བུའོ་ཞེས་
འདོད་དེ། མཛོད་ལས། གང་ལ་བཅོམ་དང་བློ་ཡིས་གཞན། །བསལ་
ན་དེ་བློ་མི་འཇུག་པ། །བུམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་
དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་སྡེ་པས་
དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་ཆོས་གཉིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། དོན་དམ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པས། གང་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་
ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱས་སུ་རྟུང་བ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་
ཉིད་དང་། གང་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་ནས་རྣམ་བྱང་རྒྱས་པས་ཁྱབ་པ་
དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞེད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས། གང་
ལ་དམིགས་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་
པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའོ། །གང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པར་བྱང་བ་འཕེལ་
བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་ནི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་པས། མཐོང་བ་ཡང་དག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་
གཟུང་བྱ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་འཕགས་རྒྱུད་
ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་ལྟ་བུའོ། །མཐོང་བ་
བརྫུན་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་
ཉིད་དེ། དཔེར་ན་སོ་སྐྱེའི་བློའི་དངོས་ཡུལ་ལྟ་བུ་ཞེས་བཞེད་དེ།
འཇུག་པ་ལས། དངོས་ཀུན་ཡང་དག་བརྫུན་པར་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་
རྙེད་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་

དེ་དེ་ཉིད་དེ། །མཐོང་བ་རྫུན་པའང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས།། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

(གསུམ)འཇུག་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་ལྐོག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ།

གསུམ་པ་འཇུག་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་ལྐོག་གཉིས་ལ་མཚན་ཉིད་···དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ལ་དོན་སྤྱི་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། དོན་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མངོན་གྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་དང། ལྐོག་གྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཆོས་ཅན་དང་། ཆོས་ཉིད་གཉིས། དང་པོ་ལ་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སོ། །ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ།། རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་སྒོ་ནས་དང་། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ། རང་རིག···མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་གྱུར་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟླ་གཉིས་དེ་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གིདབང་ཤེས་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྔར་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་བུམ་པ་དེ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་པ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་གཞན་སེམས་

ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་ལྡོག་ཁྱུར་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ནི་སོ་སྐྱེ་ལ་ལྡོག་ཁྱུར་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། རྗེས་དཔག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། ཚད་མིན་གྱི་བློའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་ལྡོག་ཁྱུར་གསུམ་ ཞིག་ཏན་ཚིགས་གསུམ་པོ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཅད་ཤེས། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ་ལ་ལྡོག་ཁྱུར་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྔོན་པོ་དེ་སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ལ་ལྡོག་ཁྱུར་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་སྒྲ་རྟག་པ་དེ་སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ལྡོག་ཁྱུར་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་གང་རུང་དེ་དེ་ལྟར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་པོའི་ཐེ་ཚོམ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་དེ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཅིང་། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ལ་ལྡོག་ཁྱུར་ཡིན་ན་ལྡོག་ཁྱུར་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་ལ་ལྡོག་ཁྱུར་ཡིན་པ་ལ་ནི་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་ལྡོག་ཁྱུར་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་ལྡོག་ཁྱུར་མ་ཡིན་ནོ། །

(བཞི) འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།

བཞི་པ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་སྤྱི་གཉིས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་།

དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རིམ་བཞིན། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ་དང་། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་ཐུན་མོང་བར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་སོ། །ཡང་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ་དང་། ཐུན་མོང་བར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གནས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་དངོས་ཤུགས་གཉིས་ལས་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ། རང་མཚན་ལ་དབྱེ་ན། དོན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཕྱི་དོན་བེམ་པོ་དང་། ནང་དོན་བེམ་པོ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ། གཉིས་པ་ལ་མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔའོ། །ཤེས་པ་རང་མཚན་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་དྲུག་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡོད་དོ། །སྤྱི་མཚན་ལ་དབྱེ་ན། བོད་སྔ་རབས་པ་རྣམས། ཕྱོག་པ་མེད་དགག་གི་སྤྱི་དང་། བློའི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་གཉིས་གསུངས་ཀྱང་། གཞུང་ལས་བཤད་པ་ནི། དངོས་པོ་དང་། དངོས་མེད་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་གསུམ་སྟེ། དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །བརྟེན་ཕྱིར་སྤྱི་དེ་འང་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་སྤྱི། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་སྤྱི། གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་སྤྱི། ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་སྤྱི་དང་བཞིར་དབྱེར་རུང་སྟེ། གཞན་སེལ་ལ་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བ་གང་ཞིག །སྤྱི་དང་སྤྱི་མཚན་གཞན་སེལ་གསུམ་གནད་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(ལྔ) མཐར་ཐུག་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་བསྟུ་བ།

ལྔ་པ་མཐར་ཐུག་གི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བ་ནི། འོ་ན། རང་ནི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཞེས་སོགས་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་སྙམ་ན། སྤྱིར་རྟོག་གེའི་གཞུང་ལུགས་ལས། དང་པོ་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པའི་ཚད་མ་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་དང་འདྲ་བའི་སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་བསྒྲུབ་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། མི་བསླུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ངོས་བཟུང་ནས། དེའི་འོག་ཏུ། དེ་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་ཉིད།། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པའི་ཚད་མའི་དོན་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། ཕན་པ་དང་མི་ཕན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤོང་བ་ནི་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་ཕན་གནོད་ནུས་པའི་ཡུལ་ལ་བླང་དོར་བྱེད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་མས་བླང་བྱའི་ཕན་པ་ནུས་པའི་ཡུལ་དང་། དོར་བྱའི་གནོད་པར་ནུས་པའི་ཡུལ་ནི་རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་ཁོ་ནས་ཕན་གནོད་ནུས་ཀྱི་སྤྱི་མཚན་གྱིས་དེ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་བླང་དོར་འབྲས་ཅན་པས། །སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ལ། །དོན་གཉེར་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ལ་དོན་རིག་མངོན་སུམ་

འཛལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་གཟུང་ཡུལ་དང་། རྗེས་དཔག་འཛལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཚད་མ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་བུ་འཇུག་པའི་ཚེ་མི་བསླུ་བས་ན་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། རང་མཚན་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་འཛལ་ན་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ལ། ལྐོག་གྱུར་དུ་འཛལ་ན་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཅིང་། གཉིས་ཀ་ཡང་སྐྱེས་བུ་འཇུག་ན་མི་བསླུ་བས་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དངོས་སུ་འཛལ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་མངོན་གྱུར་དུ་འཛལ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ཚིག་གྲོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །མདོར་ན་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ལ་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་འཛལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ཡོད་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་སྟེ། ལྷའི་འགྲེལ་པར། དེ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བ་དང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་ནས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ། རྟོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཁྲུལ་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་རྟོད་པ་སྤོང་བ་དང་། གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྟོད་པ་སྤོང་བའོ། །

(གཅིག) འཁྲུལ་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་རྟོད་པ་སྤོང་བ།

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་་

བ་སྤོང་བ། དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ། སྦྱོང་བ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ། དགག་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བའོ། །

〔གཅིག〕གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ།

དང་པོ་ནི། རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་དང་། གཞན་དོན་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་རྟོགས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

〔གཉིས〕དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གཉིས་ནི། དོན་སྤྱི་དོན་ལ་མེད་ཀྱང་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། མེད་པ་གསལ་བ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྔ་མ་ནི་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

〔གསུམ〕སྦྱོང་བ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་ནི། སྣང་ཡུལ་རང་མཚན་མ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ལ་གསལ

བར་སྣང་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། རྟོག་པ་ལ་གསལ་···བར་སྣང་བའི་རྣམ་པའི་ཆ་དང་། དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ···གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི། ཕྱི་མཚན་ཡིན་··པའི་ཕྱིར་རོ།

〔བཞི〕དགག་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་···བ་སྤོང་བ།

བཞི་པ་ནི། དངོས་མེད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། སྣང་དོར་བྱེད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ན། རང་··མཚན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དངོས་མེད་འཇལ་··བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་རིགས་གཏེར་ལས། ཡུལ་གཉིས་བཞེད་པས་གནོད་ཅེ་ན། །ཞེས་པ་ནས།། བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བ་མེད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་དང་ལྔའི་དོན་མ་འཁྲུལ་བར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

(གཉིས) གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གཉིས་པ་ལ། རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས།

〔གཅིག〕རྩོད་པ།

དང་པོ་ནི། གཟུང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་ཡུལ་མཁས་པས་བཀག། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་གཟུང་ཡུལ་འདིར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ།

〔གཉིས〕རྩོད་ལན།

གཉིས་པ་ལ། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ཕྱིར་བསྟན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལུགས་བསྒྲུབ་པ་དང་གསུམ་ལས།

〈གཅིག〉གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་ཕྱིར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། མུ་སྟེགས་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་འདོད་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་ཕྱུག་རྒྱུར་འདོད་པ་དང་། གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་རྒྱུར་འདོད་པ་དང་། གཟེགས་ཟན་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲན་རྡུལ་ཕྲན་རྒྱུར་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་སུ་འདོད་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དངོས་སྨྲ་བ་དེ་དག་དང་མཚུངས་ཀྱང་རུང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཚུངས་ཀྱང་རུང་བར་བཞེད་དོ། །

〈གཉིས〉གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་དང་གཙོ་བོ་རྒྱུར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར།

〈གསུམ〉བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལུགས་བསྒྲུབ་པ།

གསུམ་པ་ལ། དགོངས་པ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ཉིད་སྒྲུབ་

དཔོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་གདན་ལ་ཕབ་པ་དང་གཉིས་ལས།

«གཅིག»དགོངས་པ་ངོས་བཟུང་བ།

དང་པོ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་རྡུལ་ཕྲན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། འདི་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཐ་སྙད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་སེམས་ཙམ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ། འདི་ལ་རྣམ་བདེན་བརྫུན་གཉིས་ཡོད་དོ། །དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །

«གཉིས»དེ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་གདན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་གང་གདན་ལ་དབབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་དོན་རིག་དང་། རྣམ་རིག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཁས་ལེན་པའི་ཚེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱི་དོན་རྣམ་མེད་རྗེན་ཆར་དུ་འཛིན་པར་འདོད་པ་དེ་བཀག་ནས་སྐད་ཅིག་སྔ་མར་རྐྱེན་གསུམ་ཚོགས་པ་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དབང་ཤེས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ལ་ཕྱི་དོན་རྟོགས་པར་འདོད་པ་མདོ་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དཔྱོད་ལ་འཇུག་པ་ན། །ཁོ་བོས་མདོ་སྡེའི་སྐབས་ལ་རྣམ་པར་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས་པར་གྲགས་སོ། །གཉིས་པ། རྣམ་རིག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་

ཚེ་རྣམ་བདེན་པས་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་དེ་བཀག་ནས་རྣམ་མེད་ཞལ་ཕྱིས་བཞེས་ཏེ། དེ་ཕྱིར་དོན་དང་ཤེས་པ་ལ། རགས་སྣང་ཡོད་མིན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་མདོ་སེམས་གཉིས་ལས། གོང་དུ་སྨྲས་པའི་རྩོད་པ་དེ་མདོ་སྡེ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན། གཏན་ཚིགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ལུགས་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སེམས་ཙམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་གཟུང་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། རིགས་གཏེར་དུ། ཇི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ།། དེ་སྲིད་རྒྱུ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཟེར། །ཤེས་བྱ་ནང་གིར་ཞུགས་པ་ན། །ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ས་བཅད་གཉིས་པ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ།

གཉིསཔ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བསྡུ། དེ་དག་གི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ། མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། བློའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་གསལ་ཞིང་རྟོགས་པའོ། །

གཉིས་པ། དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གཉིས། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། འཁྲུལ་པ་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཤིང་བཅད་པ་ལྟར་ཡུལ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། འཇུག་བཞིན་པ་དང་། ཞུགས་ཟིན་པ་གསུམ་མོ།།

གསུམ་པ། དེ་དག་གི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གསུམ་པ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས།

གཅིག གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས།

(གཅིག) འདོད་པ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་ཕྱ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་ན་རེ། ཚད་

མིན་གྱི་བློ་ཐམས་ཅད་ཡིད་དཔྱོད། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ། བཅད་ཤེས། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ་དང་ལྔར་འདུས་པ་ལས། ལྔ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡིད་དཔྱོད་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་གསར་དུ་ངེས་པའི་རིག་པ། དབྱེ་ན། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱུ་མཚན་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཕ་མིས་ཀྱི་ཁྲིན་པ་རྙིང་པ་ན་ཆུ་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་ངེས་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་བདེན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་ཀྱང་བྱས་རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློའི་མཚན་ཉིད། ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བར་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་བའི་བློ། དབྱེ་ན། ཡུལ་ནམ་པ་མི་གསལ་བའི་དང་། ཡིད་མ་གཏད་པའི་དང་། འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བྱིན་པའི་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ། སྟོན་པོ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་ནང་དུ་བསྡུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡིད་ཉ་ཕྱིས་ལ་དངུལ་དུ་འཁྲུལ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཉ་ཕྱིས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྔར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་ལ།

ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགལ་བར་འཇུག་པའི་རིགས་པ། དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་མན་ཆད་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་། རྗེས་དཔག་གི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དྲན་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །ཡི་ཆོས་དང་ལོག་ཤེས་ནི་ཕལ་ཆེར་མཐུན་པས་འོག་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

(གཉིས) དེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་རང་གི་ངོ་བོ་དགག །སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡིན་པ་དགག །བཅད་ཤེས་མ་རྟོགས་པ་ལས་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གཞན་ཡིན་པ་དགག་པ་གསུམ་ལས།

[གཅིག] ཡིད་དཔྱོད་རང་གི་ངོ་བོ་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་གཉིས།

‹གཅིག› སྤྱིར་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དེ་རྟགས་སུ········ བཀོད་ཙམ་ལ་ལྟོས་སམ་མི་ལྟོས། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་ཆོས་ཅན་ཐེ་ཚོམ་དུ་ཐལ། སྒྲུང་བ་དང་རྟགས་གང་རུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་དམ་བཅའ་ཙམ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟགས་ཡང་དག་ལ་ལྟོས་སམ། ལྟར་སྣང་ལ་ལྟོས། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལྐོག་གྱུར་བདེན་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་

ཆོས་ཅན། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མིན་གྱི་བློ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གདན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

〈གཉིས〉 ཐེ་ཚོམ་དུ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དགག། རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད་དགག །ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

«གཅིག» རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཕ་མེས་ཀྱི་ཁྲིན་པ་རྙིང་པ་ན་རྒྱ་ཡོད་དོ་སྙམ་པའི་བློ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔར་རྒྱ་ཞིན་པ་མཐོང་བ་སོགས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

«གཉིས» རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། མ་ངེས་པའི་དང་། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་ཡིད་དཔྱོད་དུ་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད་དེ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

«གསུམ» ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པ་དགག་པ།

གསུམ་པ་ནི། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། ལུང་དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པའི་ལུང་

དང་། གནོད་བྱེད་ཡོད་པའི་ལུང་དང་། གནོད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ལུང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཞེན་དོན་ངེས་པའི་བློ་ནི། ཚད་མའི་ཁོངས་སུ་འདུས། གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་ནི། ལོག་ཤེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས། གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་ནི། ཞེན་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རིམ་བཞིན་ཡིད་དཔྱོད་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་རྟོགས··· པའི་བློའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གཉིས〕 སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡིན་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དགག་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཡིན་ན་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཡུལ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

〔གསུམ〕 བཅད་ཤེས་མ་རྟོགས་པ་ལས་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གཞན་ཡིན་པ་དགག་པ།

གསུམ་པ་བཅད་ཤེས་དགག་པ་ནི། སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་པོ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཚད་མིན་གྱི་བློ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་མ་འདུས་པའི་ཚད་མིན་གྱི་བློ་བཞི་པར་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུ་ཚད་མ་སྔ་མས་བསྒྲུང་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་བློ་གང་ཞིག། དེ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་

ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བཅད་ཤེས་དང་། ཛོ་བོ་ཡུལ་དུས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས། རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། ཕྱིར་བློའི་རིགས་ལ། ཚད་མ་དང་། ཚད་མིན་གྱི་བློ་གཉིས་ལས།

(གཅིག) ཚད་མའི་བློ།

དང་པོ་འོག་ཏུ་འཆད་ཅིང་།

(གཉིས) ཚད་མིན་གྱི་བློ།

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གསུམ་ལས།

〔གཅིག〕 སྤྱིའི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། མི་བསླུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པའོ། །

〔གཉིས〕 གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ།

གཉིས་པ་ལ། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བ་གཉིས་ལས།

〈གཅིག〉 འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི། ཚད་མིན་གྱི་བློ་དེ་ལ། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དེ་ལ་མ་རྟོགས་པ་ཙམ་དང་། དེ་ལ་རྩེ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇུག་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་

གི་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཕྱོགས་རྟོགས་པའི་མཐུ་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་སོམ་ཉི་སྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〈གཉིས〉 ཇོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བ།

གཉིས་པ་ཇོ་བོའི་སྒོ་ནས་མ་རྟོགས་པའི་བློ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ཀས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་མ་རྟོགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གསུམ་ཀ་ཇོ་བོའི་སྒོ་ནས་མ་རྟོགས་པའི་བློ་དང་། ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་གི་ཇོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། གཞལ་བྱ་དེ་ཡང་མཐར་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

〔གསུམ〕 སོ་སོའི་རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་ལ། མ་རྟོགས་པའི་བློ། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཚོམ་གསུམ་ལས།

〈གཅིག〉 མ་རྟོགས་པའི་བློ།

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་ཡུལ་དེ་དང་དེ་མིན་གང་རུང་དུ་རྟོགས་པས་སྟོང་པའི་ཤེས་པ། གཉིས་པ་ལ། རང་ཡུལ་དེ་ལ་གཏན་མ་ཞུགས་དང་། ཞུགས་ཀྱང་དཔྱད་པ་མ་རྫོགས་པ་དང་། རྫོགས་ཀྱང་མ་རྙེད་ནས་མ་རྟོགས་པའི་བློ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་གེ་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཛིན་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཅེས་དྲིས་པ་ན་དེ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ལ། རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་མེད་ནས་

དང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་བློ་བསྟད་ནས་དང་། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་མིན་ནས་མ་རྙེད་པའི་བློ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བཅད་ཤེས་ལྟ་བུའོ།། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་རྒྱུད་བསྟད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པས་སྒྲའི་སྐད་ཅིག་པ་མ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐལ་བའི་དངོས་པོ་མ་རྟོགས་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །

〈གཉིས〉 ལོག་ཤེས།

ལོག་ཤེས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། རངཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བའམ་འགལ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ…… འཛིན་ན་ཡང་རང་ཡུལ་ལ་དེ་མིན་གྱིས་གནོད་པའི་ཤེས་པའོ། །གཉིས་པ་པ་དབྱེ་བ་ལ། རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིསལས། དང་པོ་ནི། ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སྔོན་པོ་ལ་འདས་པའི་སྔོན་པོར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་དུས་ལ་འཁྲུལ…པ་དང་། ཤ་པ་དང་ཤུག་པ་གཉིས་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་གསུམ་མོ། །རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ལ། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་དང་། རྨི་ལམ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

〈གསུམ〉 ཐེ་ཚོམ།

ཐེ་ཚོམ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ལ། ཁ་ཅིག དེ་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་སྲིད། །ཅེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས། དེར་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་སྲིད་པའི་བློ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་རྟག་པར་མཐའ་གཅིག་

ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་བློ་གང་ཞིག །སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ། དེར་འཛིན་ན་ཡང་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པ་སྲིད་པའི་བློ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་བློ་རྫས་གཅིག་ལ་བྱེད་དམ། བློ་སྔ་ཕྱི་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ན། མངོན་གྱུར་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ན། བློ་རྫས་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྒྲ་རྟག་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་བློ་གང་ཞིག། དུས་ཕྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། དེར་འཛིན་ཡང་དེར་འཛིན་པའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པ་སྲིད་པའི་རྟོག་པའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མངོན་གྱུར་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གང་ལ་ཐེ་ཚོམ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ། སྤྲིན་སྲིག་བྱས་པ་ལས་མཐོ་རིས་ཐོབ་བམ་མི་ཐོབ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་ན། ཆ་མཉམ་པར་འཛིན་པ་དང་། ཤས་ཆེར་འཛིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། དོན་འགྱུར་དང་། དོད་མི་འགྱུར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཕལ་ཆེར་མི་རྟག་ལས་ཆེ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཕལ་ཆེར་རྟག་ལས་ཆེ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་བག་ལ་ཉལ་ནི། སྒྲོམ་ནང་གི་ས་བོན་ལྟ་བུ་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་རྩེ་

གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དམ་བཅའ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་ཕ་མེས་ཀྱི་ཁྲོན་པ་རྙིང་པ་ན་ཆུ་ཡོད་དམ་སྙམ་པ་དང་། དེ་ན་ཆུ་མེད་དམ་སྙམ་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། བྱས་རྟགས་ལས་སྒྲ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ཐེ་ཚོམ་དུ་ཐལ། གཞལ་བྱའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱོན་··མེད་དེ། བྱས་རྟགས་ལས་སྒྲ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་བློ་དེ་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པས་བཟློག་ལ། གཞལ་བྱའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་བློ་དེ་གཞལ་བྱ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུནལ་གནོད་པ་ཅནགྱི་ཚད་མ་བསྟན་པས་མི་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་སྒྲ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པས་དེ་བཟློག་གོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། གཞལ་བྱ་དེ་དེ་སྐོར་གྱིརྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ཀྱང་། གཞལ་བྱ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས··སུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློབརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ······སྟེ་གཉིས་པབཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ས་བཅད་གསུམ་པ། བློ་རིགས་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ།

གསུམ་པ་བློ་རིགས་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བཞི་སྟེ། སྒྲི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ། སྣང་བ་དང་སེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ། འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་དཔྱད་པའོ། །

གཅིག ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། རང་མཚན། གསལ་བ། དངོས་པོ། རྫས། ལོག་པ། དོན་དམ་པ་རྣམས་དངོས་པོའི་དོན་དུ་མཐུན་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་། ཡན་ཚུན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བླང་དོར་བྱ་བའི་འཇུག་ལྡོག་གི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལོག་པ་དང་། རྫས་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་མཚན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའང་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་དང་། །གཞན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི། །ཞེས་དང་། ཀུན་ལ་རྫས་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།

གཞུང་གི་ཚིག་ཟིན་ལ་ཡོད་པའི། ལོག་པ་དང་། རྫས་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དོན་ལ་ཡོད་པ་དང་། སེལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་མཚན་དང་། སྤྱི་དང་། གཞན་སེལ་དང་། ལྡོག་པ་དང་། རྣམ་གཅོད་དང་། འདྲེས་པ་དང་། འབྲེལ་པ། ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་མཚུངས་ཏེ། དོན་ལ་མི་གནས་པ་དང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་གིས་སྒྲོ་བཏགས་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་གཞན་སེལ་གྱི་བློས་བཞག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་པའི་རང་མཚན་སོགས་དང་། སྤྱི་མཚན་སོགས་ནི་ཡུལ་དང་། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ནི་བློ་དང་། སྣང་བ་དང་སེལ་བ་ནི་འཛིན་སྟངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་དཔྱད་པ།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་དང་གསུམ་ལས།

(གཅིག) མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཐུན་མོང་བར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས། དབྱེ་ན། རིགས་སྤྱི། དོན་སྤྱི། ཚོགས་སྤྱི་གསུམ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ལྟོས་ནས་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་ཅིག་རྐྱང་དུ་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས། དཔེར་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ལ་བུམ་གསལ་རྣམས་བུམ་མིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ལྟ་······

བྱའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། སྣང་བ་རྟགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པའི་སྒྲོ་བཏགས། དཔེར་ན་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྣང་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་བུམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒྲོ་བཏགས་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད། རྡུལ་རྫས་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་རགས་པར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས། དཔེར་ན་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་པ་ལ་བུམ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒྲོ་བཏགས་ལྟ་བུའོ། །བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད། རིགས་མི་མཐུན་དང་རིགས་མཐུན་ལས་ཀྱང་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་ཉིས་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས། དཔེར་ན་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤ་པར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་སོ། །

(གཉིས) དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། ཐད་ཀའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དང་། གོང་མའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། འདི་དག་ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་ལ་འཛོག་ཚུལ་གཞུང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

(གསུམ) རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

[གཅིག] གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ། རིགས་པས་དགག་པ་དང་། ལུང་གིས་དགག་པ་གཉིས།

〈གཅིག〉 རིགས་པས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་གསལ་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག། སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག། སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པའི་

ཕྱོགས་གཞན་དགག་པའོ།།

«གཅིག» ཤེས་གསལ་རྣམ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། ཤེས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཉི་ཚེ་བའི་ཤེས་པ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཁྱབ་ཅིང་། དེ་དང་རྫས་ཐ་དད། རྟག་པ་དང་། ཆ་མེད་དང་། གསལ་བ་རྣམས་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་ཐག་པ་ལྟ་བུས་སྦྲེལ་ནས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དུ་མ་ཐག་པ་གཅིག་གིས་སྦྲེལ་ནས་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ།། དེ་ཉིད་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྒྲ་བློ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་འགོག་པ་ལ་གཞུང་ལས་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ཤིང་གསལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་རྣམ་གཞན་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་དངོས་པོ་བ་མེད་དེ། དེ་སྣང་རུང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

«གཉིས» ཤེས་གསལ་རྣམ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ། གྲངས་ཅན་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དང་རིགས་གཅིག་པའི་གངས་ཅན་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། གཉིས་ཀ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགག་པ་དང་གསུམ་ལས།

(གཅིག) གྲངས་ཅན་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། གྲངས་ཅན་པ་རྣམས། བདག་དང་། རང་བཞིན་དང་། ཆེན་པོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། དབང་པོ་བཅུགཅིག།

དེ་ཙམ་ལྔ། འབྱུང་བ་ལྔ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཉེར་ལྔར་གྲངས་ངེས་པ་ལས་བདག་ནི་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟ་བ་པོ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དང་། རིག་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །རང་བཞིན་ནི་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལ། རྒྱུ་དང་། སྤྱི་དང་། གཙོ་བོ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེས་ན། རྒྱུ་ཡིན་ན། སྤྱི་དང་། གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཀྱང་། རང་བཞིན་ལ་ནི་དེ་གསུམ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་འགྱུར་ལ། འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་འགྱུར་དང་། གསལ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཆ་མེད་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །

(གཉིས) དེ་དང་རིགས་གཅིག་པའི་གྲངས་ཅན་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དང་མཐུན་པར་བོད་རྣམས་ཀྱང་། ཤ་པ་དང་ཤུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཁྱབ་པའི་ཤིང་ཙམ་དང་། བཻཌཱུརྻ་ལ་སོགས་པའི་སྔོན་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་སྔོ་ཙམ་དོན་ལ་ཡོད་''ཅིང་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་ལ། དེས་མཚོན་ནས་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་སྤྱི་གསལ་ཐམས་ཅད་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

(གསུམ) གཉིས་ཀ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགག་པ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག། རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་དགག །ཏ་ཙང་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །

［གཅིག］ སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས···ཀྱིས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཤིང་གསལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དེ་ཁྱོད་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

［གཉིས］ རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ། ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ནི། ཤིང་སྤྱི་དེ་ཤ་པའི་རྫས་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་རྫས་གཅིག་མ་ཡིནཔར་ཐལ། དེའི་རྫས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིན་ན། ཤུག་པ་དེ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་སྤྱི་དེ་ཤ་པའི་རྫས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གཞན་དུ་དངོས་པོ་ལས་ལྡོག་པ། །དངོས་པོར་མི་འགྱུར་འདི་འདི་ལས། །ཐ་དད་ཅེས་ནི་བརྗོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། རྒྱུ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ནི། ཤིང་སྤྱི་དེ་ཤ་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས། མ་སྐྱེས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིར་ཡང་། ཐ་དད་རྒྱུ་ཐ་དད་ལས་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའམ། རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐྱེ······འཇིག་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ནི། ཤ་པ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་ཚེ་ཤིང་··སྤྱི་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་དམ་མི་བྱེད་། མི་བྱེད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་ཚེ་དེ་སྐྱེ་འཇིག་མི་བྱེད་

པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་དག་དང་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའམ། མིང་ཐ་དད་པར་ཟད་དེ་དོན་ཁས་བླངས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་ན་ཤ་པ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་ཚེ་དེ་དང····ཡུལ་ཐ་དད་པའི)ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་། དུས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་། རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གསལ་རྣམས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤྱི་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐ་དད་པ་མེད་ན་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་འཇིག་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

〔གསུམ〕 ཏ་ཙང་ཐལ་བས་དགག་པ།

གསུམ་པ་ཏ་ཙང་ཐལ་བ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བ། དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་ཐལ་བ། འགལ་བ་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཤིང་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཤིང་གི་རྫས་གཅིག་པ་ཡོད་ན། མགོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཅིག་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ན་ཅིས''འགོག །གལ་ཏེ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ལག་སོགས་གཡོ་ན་ཐམས་ཅད་དག །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཡོ་མི་གཡོ་དང་བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་བསྒྱུར་མ་བསྒྱུར་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འགལ་བ་རྣམས''རྫས་གཅིག་ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤིང་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་

ཤིང་སྐྱི་རྫས་གཅིག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན། ཤ་པ་གསོ་བ་ན་ཤུག་པ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཤིང་སྐྱི་གསོ་བ་དང་། ཤ་པ་བསྐྲབས་ན་ཤུག་པ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཤིང་སྐྱི་བསྐྲབས་པ་དང་། ཤ་པ་ཚོན་གྱིས་བསྒྱུར་བ་ན་ཤུག་པ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཤིང་སྐྱི་ཚོན་གྱིས་བསྒྱུར་བར་ཐལ་བའི་··· སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཤ་པ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། ཤ་པ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཤིང་སྐྱི་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། ཤ་པ་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བསྙབས་པས་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རྟོག་པར་ཐལ། སྤྱི་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དོན་སྤྱི་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། རིགས་སྤྱི་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེ་ན། དོན་སྤྱིར་མ་འདུས་པའི་རིགས་སྤྱི་འདོད་པ་ནི་ཆུར་མ་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚོ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པས་སློབ་དཔོན་ངན་པའི་དུག་ཆུས་སྦྱས་པའི་བརླབ་ཆོལ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བརྟག་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པའི་སྒྲོ་བཏགས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རིགས··· སྤྱི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྦུ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྫས་ཐ་དད་པ་རྣམས་དང་། སྣང་མུན་ལ་སོགས་པའི་འགལ་ཟླ་ཀུན་ཀྱང་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཐལ། སྦུ་སེར་གཉིས་ཀ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། སྣང་མུན་གཉིས་ཀ་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་མ་ཟད་ཡན་ལག་དུ་མ་འདུས་པ་ལ······ ཡན་ལག་ཅན་དུ་བཞག་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་རྒྱུན་དུ་

བཞག་པ་དང་། ཡི་གེ་དང་། མིང་དང་། ཚིག་རྣམས་ཀྱང་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་བོ། །

《གསུམ》 ཕྱི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་གཞན་དགག་པ།

གསུམ་པ་ཕྱི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་གཞན་དགག་པ་ལ། དངོས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བ་གཉིས་ལས།

(གཅིག) དངོས་བཀོད་པ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །ཕྱི་ཡིན་ན། དངོས་མེད་ཡིན་དགོས་ཤིང་། རང་གི་ཁྱེ་བྲག་དུ་མ་གྲུབ་ན་ཕྱི་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དང་། མེ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་དང་། བུམ་སྣམ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། ། འདི་དགག་པ་ལ། མངོན་སུམ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་། ལུང་དང་། ཁས་བླངས་དང་། རང་ཚིག་གིས་གནོད་པ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་ཁྱོད་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་དེ། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇིག་པ་ཡོད་ཙམ་

འབྲེལ་པ་ཅན། །ཉིད་ཕྱིར་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་ཉིད། །ཅེས་དང་། གང་ཡོད་
དེ་འཇིག་བུམ་པ་བཞིན། །སྒྲ་ཡང་ཡོད་ཅེས་རང་བཞིན་རྟགས། །ཞེས་····
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་པས་རིག་སྒྲ་རྟག་པར···
འདོད་པ་དེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་
འགོག་པ་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རིག་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེ་དོན་ལ་གནས་
པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་
པའི་ཚེ་སྒྲ་རང་མཚན་པ་དེ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་གོང་དུ་གསུངས་
པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྒྲའི་གཞན་སེལ་ལ་
རང་མཚན་དུ་ཞེན་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། རང་
མཚན་ལ་དགག་སྒྲུབ་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱས་
རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་མ་བསྒྲུབ་པར། སྒྲ་རང་མཚན་པ་མི་
རྟག་པར་དངོས་སུ་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་ཁས་བླངས་འགལ་ཞིང་།
ཕྱི་མ་ལྟར་ན། སོང་ཚོད་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་
པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རང་གིས་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པའི་གཞུང་
ལུགས་ལས། རྫས་དང་ལྡོག་པ་སྤྱི་བྱེ་བྲག །བསྒྲུབ་དང་གཞན་སེལ་རྟོག་
མི་རྟོག །གཞན་དག་རྣམ་གཞག་གཞན་དུ་འཆད། ཁོ་བོ་གཞུང་བཞིན་
འཆད་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར་རྫས་དང་སྤྱི་ནི་ཡུལ་དང་།
རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་བློ་དང་། སྣང་བ་དང་སེལ་བ་གཉིས་འཛིན་
སྟངས་སོ་སོར་ངེས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཏེ། དངོས་པོ་དང་རྫས་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡོ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

པས་མཛོད་པའི་ཆོས་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལས། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས། ཙམ་ཙམ་མང་པོ་ངས་མི་ཤེས། སྔོན་པོ་དོན་ལ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པས་གཞན་སེལ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་གོ་བར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། སྔོན་པོ་སྤྱིར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དེས་གཞན་སེལ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་གོ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྙམ་ན། སྔོན་པོ་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དོན་རང་མཚན་གྱི་སྟེང་ན་རང་རང་གི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གནས་པས་··· དགག་སྒྲུབ་བྱར་མེད་ཀྱང་། སྔོན་པོ་སྔོ་མིན་དང་། སྒྲ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡོད་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་དག་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་ལྡོག་ངོའི་སྒྲ་རྟག་པ་དེ་བསལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་རྫས་དང་ལྡོག་པ་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་སྒྲ་ཙམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་སྒྲ་རྟག་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ནི། དོན་ལ་གནས་པའི་སྒྲ་དང་། སེལ་ངོའི་སྒྲ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཡིན་པས་འཇུག་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་དུ··· རུང་ཡང་། གནས་ལུགས་འཆད་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞན་སེལ་གྱི་གནད་མ་གོ་བ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། འཆད་ཚེ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་མཁས། །འཇུག་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པས་ཐོབ། ། ཅེས་··· གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་ཅེས་པ་ནི། དངོས་སུ་སྒྲ་རྟག་པར་སྨྲས་ཤིང་། སྒྲ་ཞེས་སྨྲས་པའི་ཤུགས་ལ་མི་རྟག་པར་སྨྲས་པའོ།།

(གཉིས) རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཤིང་རྫས་སུ་གྲུབ་ན། དེ་ཤ་པ་དང་རྫས་གཅིག་

དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཚད་མ་དེ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གང་ཡིན། ཞེས་འདྲི་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་དང་། རྟོག་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཤ་པ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཤིང་དེ་ཤ་པ་དང་རྫས་གཅིག་དང་། ཤ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤིང་དེ་ཤ་པ་དང་རྫས་གཞན་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་མེད་དོ། །ཅེས་མཚུངས་པར་བཟློའོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་ཆོས་ཅན། ཤ་པ་དང་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་གཞན་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ཤ་པ་གཉིས་ཀ་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། མངོན་རྗེས་གང་རུང་དུ་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐལ་པའི་བར་དུ་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད······དཔྱད་ནས་བཀག་པས་སྤྱི་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ། རྫས་སུ་གྲུབ་ན་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དེ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གང་ཡིན་དཔྱད་ནས་བཀག་པས་དེ་ཚད་མ་ཡིན་པར་མི་ཁེགས་པར···ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་རྗེས་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

〈གཉིས〉 ལུང་གིས་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལུང་གིས་དགག་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་ཡི་བློ་ཡང་བསྙད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས། །སྒྲ་ཡི་དོན་ནི་བརྟགས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ

དབང་སྒྲོད་ཡུལ་མིན། །དེས་ན་སྤྱི་ཡི་ཆོས་རྣམས་ནི། །མངོན་སུམ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། ཕྱིད་དང་བཞི་པ་ལས། གཞན་ཡང་སྤྱི་དོན་གཞན་དུ་རྟོགས་པ་འདི་ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང། བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། །ཞེས་སོགས་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་… པ་བརྒྱད་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུང་གིས་དགག་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་སྤྱི་དངོས་པོ་བ་འདོད་པ་རྣམས་འགོག་པ་… ཡིན་ལ། རིགས་པས་དགག་པ་རྣམས་ནི་དེ་དང་གྲངས་ཅན་གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་དུའགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གྲངས་ཅནའགོག་པའི་ཚེ་ཤིང་སྤྱི་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་ཤིང་གསལ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད… དཔྱད་ནས་འགོག་པས་ཆོག་མོད་ཀྱི། བོད་དག་གིས་ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་བར་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཤིང་སྤྱི་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་སྒྲིབ་གཡོགས་ལྟར་ན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིར་གྱུར་པའི་ཤིང་སྤྱི་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་དགག་པར་བྱའོ། །

〔གཉིས〕 རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་ངོར་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་གཞན་སེལ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བློ་ངོར་གྲུབ་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཁེགས་ན་བྱེ་བྲག་ཁེགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་གྲུབ་ན་སྤྱི་གྲུབ་པས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

〔གསུམ〕 རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་སེལ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་རང་མཚན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་སེལ་ནི་དངོས་པོར་མེད་ལ་རང་མཚན་ལ་དགག་སྒྲུབ་དངོས་སུ་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟོག་པས་དོན་དང་སེལ་བ་གཉིས་གཅིག···ཏུ་འཁྲུལ་ནས་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

གཉིས་པ། སྣང་བ་དང་སེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྣང་བ་དང་སེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ་ལ། འཇུག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས།

གཅིག འཇུག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པ་རང་ཡུལ་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་སྟེ། སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་ཡུལ་ལ་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་སྟེ། སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱ་བ་མི་རྫོགས་པར་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཉིས་ལས། སྣང་བ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས། སེལ་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས། ཞར་ལ་སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག་དཔྱད་པའོ།།

(གཅིག) སྣང་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས།

དང་པོ་ལ། སྣང་བ་དང་སེལ་བ་གཉིས་ལས།

〔གཅིག〕 སྣང་བ།

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པས་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རོ།།

〈གཉིས〉 དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་དང་། མ་འཁྲུལ་བའི་སྣང་བ་གཉིས་ལས།

«གཅིག» རྟོག་མེད་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ།

དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རང་མཚན་མེད་པར་གསལ་བར་སྣང་བའི་བཟུང་རྣམ། དབྱེ་ན་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ་གཉིས་སོ། །

«གཉིས» རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་སྣང་བ།

གཉིས་པ་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་སྣང་བ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་རང་དུས་སུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་སྣང་བ། གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་བ་དང་། དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་བ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས། བློའི་འཛིན་སྟངས། བློ་དོན་མཐུན་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་སྔོན་པོ་དང་། དེའི་མི་རྟག་པ་རྫས་ཐ་དད་དུ་འདོད་དེ། སྔོན་པོ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། དེའི་མི་རྟག་པ་དེ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གང་ཞིག །ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། སྔོན་པོ་རྫས་ཡོད་དང་།

དེའི་མི་རྟག་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་བོ་ཏྲེ་ཙ་ལ་སོགས་པའི་སྔོན་པོ་གཅིག་གི་སྟེང་གི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་རྫས་གཞན་ལྟ་ཞོག །ལྡོག་པའང་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ནི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཤ་པ་དང་ཤུག་པ་གཉིས་ལ་དོན་ལ་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཙང་ཟད་མེད་དེ། ཤ་པའི་རྫས་ཡིན་ན། ཤུག་པའི་རྫས་མ་ཡིན་དགོས། ཤུག་པའི་རྫས་ཡིན་ན། ཤ་པའི་རྫས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྔོན་པོའི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་དོན་ལ་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དབང་ཤེས་ལ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་སྔོན་པོ་སྣང་བའི་ཚེ་དེའི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཤ་ཤུག་གཉིས་དོན་ལ་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཤ་པ་སྣང་བའི་ཚེ་ཤུག་པ་མི་སྣང་བ་ཡང་ཡོད། ཤུག་པ་སྣང་བའི་ཚེ་ཤ་པ་མི་སྣང་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ཅར་སྣང་བའི་ཚེ་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ལ། མཐུན་ཚུལ་དངོས། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་དགོད་པ། དེས་ན་མངོན་སུམ་མ་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་ཕྱི་དོན་གཉིས་པོ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་དོན་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་སྣང་བ་དང་། དེ་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཡང་རྫས་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་ཅོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན།

མངོན་སུམ་ལ་མཐོང་མ་མཐོང་གི་ཆ་གཉིས་མེད་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་པེ་ཧྲུཙྪ་མཐོང་བ་ན་དེའི་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་བཞིན་བུམ་པ་དང་དེའི་བུས་མི་རྟག་གསུམ་ཀྱང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་པ་ནི་པེ་ཧྲུཙྪ་མཐོང་བ་ན་དེའི་སྔོན་པོ་མཐོང་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཡུལ་ངེས་པ་མེད་དེ། ངེས་ཡུལ་དེ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་དེ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ད་ནི་མ་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་བཟུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་རང་རིག་པ། བརྗོད་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མའོ། །ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་ལས། དེ་ལ་དངོས་ཡུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། །མཐོང་བ་གང་ཡིན་ཕོ་ན་ཚད་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་འདྲེན་པ་དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་འདྲེན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

[གཉིས] སེལ་བ།

གཉིས་པ་སེལ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ། འགྲེལ་པ་མཁན་གྱིས་བཀལ་བའི་ཚུལ། ས་སྐྱ་པའི་བཞེད་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། །

〈གཅིག〉 གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར། སེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསུངས་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལེའུ་དང་པོར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ལས་འཕྲོས་ནས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུར་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་དང་། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གཞན······དོན་ལེའུར་ཡང་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་དོ། །

〈གཉིས〉 འགྲེལ་པ་མཁན་གྱིས་བཀྲལ་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ། གཞན་སེལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། གཞན་སེལ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་དང་། ཐར་པ་འབྱུང་གནས་དང་། ཤཱཀྱ་བློ་གསུམ་གྱི་བཞེད་པ་སྟེ། ཕྱོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པས་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། སྤྱི་ཡི་བློ་ཡང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་པས་བློའི་གཞན་སེལ་དང་། མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས་ཞེས་པས་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བུམ་འཛིན་རྟོག་པས་བུམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཚེ། བུམ་པར་རང་མཚན་པ་ནི་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་བཟུང་རྣམ་ནི་བློའི་གཞན་སེལ་དང་། བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ནི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དུ་བཞེད་ཅིང་། ཕྱི་མས་ནི་བུམ་འཛིན་རྟོག་པས་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་བུམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད······

དགོས་པས་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཆ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་…… དང་། བུམ་པ་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་བློའི་གཞན་སེལ་དུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་ཡང་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་སེལ་བ་བསྒྲུབ་པར་ངེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སེལ་བ་… དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་གྱི་སེལ་བ་གཉིས་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ཆེན་མོར། མེད་པར་དགག་པའི་གཞན་སེལ་བ་དང་། སྒྲོ་བཏགས་པའི་གཞན་སེལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ནས། ངོས་འཛིན་ནི་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དང་། བུམ་པར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་གཉིས་ལ་འདོད་པ་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །

⟨གསུམ⟩ ས་སྐྱ་པའི་བཞེད་པ་ངོས་བཟུང་བ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། སེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །

«གཅིག» གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། ཡུལ་དེ་དངོས་འགལ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དེར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་སོ། །དེ་ལ་དངོས་འགལ་བཅད་པ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་བཅད་པ་དང་། དེ་མིན་བཅད་པ་རྣམས་ནི་དོན་གཅིག་ཅིང་། གཞན་སེལ་དང་། སེལ་བ་དང་། ལྡོག་པ་དང་། རྣམ་གཅོད་བཞི་པོ་ནི་དོན་ལྡོག་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པས་མཚནཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་ནུས་ལ། སྤྱི་དང་སྤྱི་མཚན་ནི་དེ་དག་དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཀྱང་དོན་ལྡོག་ནི་གཞན་འཚོལ་དགོས་སོ། །དངོས་འགལ་བཅད་པའི་དོན་ཡང་། བུམ་

འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བུམ་པོ་སྣམ་པའི་······
འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། རང་ལ་སྣང་བའི་བུམ་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་བུམ་པར་ཞེན་པ་དེ་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་བུམ་པོ་སྣམ་དུ་ཞེན་པ་ཡིན་གྱི་འདི་ཀ་བོ་སྣམ་དུ་ཞེན་པ་མ་ཡིན···
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲས་དངོས་འགལ·····
བཅད་ནས་འཇུག་པ་ཡང་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་ནས་བུམ་པ་ཞེས་པའི··
སྒྲ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། དེ་ལས་དོན་གོ་བ་བུམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཐོས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ཀ་བ་སོགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས། སྒྲ་གཉིས་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཕན་ཚུན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

«གཉིས» དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག །དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གནད་མ་ལུས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

(གཅིག) གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ལ། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་། བློའི་འཛིན་སྟངས་གཉིས་ལས།

〔གཅིག〕 ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས།

དང་པོ་ལ། གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་རྟོག་

པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་ཅིང་། ཞེན་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་བྱས་མི་རྟག་སོགས་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པ་རྣམས······གཅིག་ཏུ་གནས། ཀ་བུམ་སོགས་དོན་ལ་རྫས་ཐ་དད་པ་རྣམས་གཞན་དང་འདྲེ་བ་མེད་པར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཞེན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་གཉིས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ན་རེ། བྱས་པ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབས་པའི་གྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བར་ཐལ། སྒྲ་དང་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་བློའི་འཇུག་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པས།

[གཉིས] བློའི་འཛིན་སྟངས།

གཉིས་པ་བློའི་འཛིན་སྟངས་འཆད་པ་ལ། སྤྱིར་རྟོག་བློའི་འཛིན་སྟངས་དེ་ལ་ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ། གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ། ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ། གཅིག་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བཞི་ལས། ཕྱི་མ་གཉིས་གོ་སླ་ཞིང་། དང་པོ་གཉིས་འཆད་པ་ལ། ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྒྱུ། སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློའི་རྣམ་པ་། སྒྲོ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་གྱི་བློ་ངོར་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པར······མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་དང་། མིའི་གསལ་བ་རྣམས་སྡིག་པའི་འབྲས་བུ་

གཅིག་པ་ལ། འདི་ནི་ཤིང་ངོ་། །འདི་ནི་མེའོ། །ཞེས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་
འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། །ལྡོག་པ་དེ་ཡི་
རྒྱུ་ཅན་གྱིས། །རིགས་དབྱེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཞན་
སེལ་གྱི་བློ་ངོར་མཚན་ཉིད་གཅིག་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་
ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་པར་རྟོག་པས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ།
ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། །དོན་གཅིག་ཏུ་ནི་སྣང་བའི་བློ། །གང་
གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིས། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་བྱེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དུས་ཐ་དད་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དགག་
སྒྲུབ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པའི་ཚེད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་མེད་ཅེས་བརྗོད་
པ་ན་ཤིང་གསལ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་གོ་བ་དང་། ཤིང་གསལ་གང་རུང་
ཅིག་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ན། ཤིང་ཡོད་པར་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་
དགོངས་ནས། འགའ་ཞིག་ཅིག་ཅར་ཀུན་རྟོགས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་ལ་ཡང་སྤར་ལྷུར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲའི་སྟེང་གི་སྒྲ་བྱས་
མི་རྟག་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ཡོད་དེ། སྒྲ་དེ་དེ་གསུམ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་ནི། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་པོ་དེ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་ཅིང་།
རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ལ་ཡང་ཐ་དད་
དུ་ཞེན་ཏེ། དེ་ཕྱིར་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཆོས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་

ཞིག་པ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ཕྱེ་ནས་རྟོག་ངོར་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ཐ་དད་དུ་སྦྱར་བས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར······ འགྱུར་ཏེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམ་གཞག་དང་ཞེས་པ་ནས། དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི། རྟགས་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་ཕྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནད་འདི་ཤེས་ན། སོང་ཚོད་ཀྱིས་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་རང་མཚན་ཡིན་མིན་གྱི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད་དོ། །

(གཉིས) དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ། །

[གཅིག] དབྱེ་བ་དངོས།

དང་པོ་ལ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་གཉིས་སམ། ཡང་ན་དངོས་པོའི་གཞན་སེལདང་། དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་སོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡུལ་ཅན་སྒྲ་རྟོག་གི་སྒོ······ ནས་གཉིས་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་། ཡོད་པ་བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས། མེད་པ་སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལ་ཡང་བསྒྲེའོ། །འཇོག་ལྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས་སོ། །

[གཉིས] སོ་སོའི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་ལ། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ། དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་ངོར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་རྣམ་པར་བཅད་ནས་དངོས་པོར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས། གཉིས་པ་ལ། མངོན་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་དང་། ལྐོག་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དོན་རང་མཚན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་་་དངོས་ཡུལ་ལྟ་བུ་སྟེ། མཐོང་བ་འགའ་ལའང་ཤེས་པ་གང་། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རང་མཚན་མཐོང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྒྲ་རྟོག་གི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་བདེན་པ་རྗེས་དཔག་གི་གཞན་སེལ། མི་བདེན་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་གཞན་སེལ། གཉིས་ཆར་དོགས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞན་སེལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུའོ།། གཉིས་པ་ནི། རྟོག་ངོར་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་རྟག་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐེ་ཚོམ་ཡང་རྟོག་པ་ལས་མ་འདས་པས་གང་ལ་དོགས་པ་དེ་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དངོས་མེད་སྣང་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་ངོར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྣམ་པར་་

བཅད་ནས་དངོས་མེད་དུ་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས། གཉིས་པ་ནི། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པ་བུམ་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུ་དང་། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་རི་བོང་རྭ་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ལ། དངོས་མེད་སྣང་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་འཐད་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་གཞན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་······ ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་དངོས་པོ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱར་འཛིན་ཕྱིར་མེད་པ་ལ། །ཉེས་པ་དག་ཏུ་ཐལ་མི་འགྱུར ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ། ཚད་མ་དང་འགལ་བའི། གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི། ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པ་ནི་གཞུང་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་ངོར་དགག་བྱ་མེད་དགག་རྣམ་པར་བཅད་ནས་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་སྒྲོ······ བཏགས་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པའི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི······ ལུགས་འདི་ལ་མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། མ་ཡིན་དགག་དང་། སེལ་བའི་བསྒྲུབ་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཅིང་། འདི་ལ་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པ་དང་། དགག་བྱ་དངོས་སུ་མ་བཅད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། བུམ་དག་གི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞན་སེལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་

བསྟན་བྱིན་མ་ཐག་པའོ། །བཞི་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ། མཚན་ཉིད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས། དབྱེ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་ངོར་བསྒྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་། མེད་དགག་དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་དོན་ལྡོག་གཞན་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དགག་བྱ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ནི་དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་འདྲའོ། །

(གསུམ) མཚན་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གནད་མ་ལུས་པ་གདན་ལ་དབབ་པ།

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གནད་མ་ལུས་པ་གདན་ལ་དབབ་པ་ལ། དགག་བྱ་བཅད་ཚུལ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས། སོ་སོའི་སྒྲ་དོན། མཚན་གཞི་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་དངོས་དང་བཞི་ལས།

〔གཅིག〕 དགག་བྱ་བཅད་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་དགོས་ཏེ། བུམ་པར་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་དེ་བུམ་པ་ལས་གཞན་ཁྱེར་བ་སོགས་སུ་ཆུ་ལེན་པ་དེ་མ་བཅད་ན་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་དེས་ཆུ་ལས་གཞན་ཕྱུག་དར་ལ་སོགས་པ་ལེན་པ་མ་བཅད་ན་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་རིགས་

ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་སྨོས་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་དེས་ལེན་པ་ལས་གཞན་མི་ལེན་པར་རྣམ་པར་མ་བཅད་ན་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་བརྗོད་པ་ཡང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གཞན་དུ་སྦྱོར་བ་དོན་མེད་འགྱུར་ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་དཔེར་ན་བུམ་པས་རྒྱུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལ་གལ་ཏེ་བུམ་པ་དང་སྣམ་པས་རྒྱུ་ཅི་འདྲ་ཡང་རུང་…… བ་ཞིག་སྣང་བར་འདོད་པར་གྱུར་ན་ནི་རྒྱུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཁོ་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་གྱི་བུམ་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱུག་དར་རམ། གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྣང་བར་བྱ་དགོས་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ན་ནི་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་ལས་ལ་འཕངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྣང་བའམ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའམ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་གཞན་ཅུང་ཟད་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚིག་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ཐ་སྙད་དུ་འདོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་རྣམ་པར་བཅད་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་དོགས་པ་མེད་ན་སྦྱོར་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

[གཉིས] མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་འགལ་བཅད་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་ལ། རྣམ་གཅོད་དང་། གཞན་སེལ་དང་། སེལ་བ་དང་། ལྡོག་པ་སྟེ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་

བཞི་གསུངས་ཤིང་། དངོས་འགལ་བཅད་ནས་ཡུལ་དེར་སྣང་བའི་ཆ་ལ་སྤྱི་དང་། སྤྱི་མཚན་དང་། འདྲེས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་གསུངས་སོ། །

(གསུམ) སོ་སོའི་བརྡ་དོན།

གསུམ་པ་ནི། དངོས་འགལ་རྣམ་པར་བཅད་པས་རྣམ་གཅོད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡི་དེ་དག་རྣམས་ལས་འདི། །མི་གཅོད་ན་ནི་དེ་ཇི་ལྟར།། གལ་ཏེ་འདི་ལ་རྣམ་གཅོད་ཡོད། །ཅེས་དང་། རྣམ་པར་གཅོད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་དང་། རྣམ་གཅོད་བརྗོད་པར་བྱེད་པས་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དངོས་འགལ་སེལ་བས་ན་གཞན་སེལ་དང་། སེལ་བ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསལ་བྱ་དངོས་སུ་སྨོས་པ་དང་། མ་སྨོས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས། ཞེས་དང་། དེ་ཙམ་སེལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དངོས་འགལ་ལས་ལྡོག་པས་ན་ལྡོག་པ་སྟེ། ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་སོགས་ལྡོག་པའི་ཐ་སྙད་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བ་རྣམས་…ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་ན་སྤྱི་དང་ཐུན་མོང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་སྤྱི་……མཚན་ཏེ། སྤྱི་ཡི་དབྱེད་ཡུལ་དུ་བརྟེན་ཏེ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་། །རྟོག་ངོར་འདྲེས་པ་ལྟ་བུ་སྣང་བས་འདྲེས་པ་དང་། གཞན་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བས་འབྲེལ་པ་སྟེ། འདྲེསཔའི་དོན་གཅིག་གཅོད་པ་ན་ཞེས་དང་། འབྲེལ་བརྟག་ལས། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འབྲེལ་

པ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

〔བཞི〕 མཚན་གཞི་གཅིག་གིས་བསྟན་པ།

བཞི་པ་ནི། ཤིང་དང་ཤིང་མིན་གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་པོ་མཚན་གཞིར་བྱས་ནས་སྔར་གྱི་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་སྟེ། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་དུ་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གཅོད་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཤིང་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁྲུལ་པ་མཁན་པོ་དག་གིས་ལྡོག་པ་དང་། གཞན་སེལ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་འདིས་འཁྲུལ་གཞི་བྱས་པར་སྣང་སྟེ། ཁོ་བོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་ཞུགས་ནས་གད་མོ་འཚོར་རོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་དང་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དངོས་འགལ་སེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ལྡོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དངོས་འགལ་ལས་ལྡོག་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་དང་སྤྱི་མཚན་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། འདྲེས་པ་དང་འབྲེལ་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཤིང་གི་དོན་གཅིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཤིང་གི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་བཅད་ནས་ཤིང་གི་དངོས་པོར་སྣང་བའི་ཕྱིར། སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་། བློའི་གཞན་སེལ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཤིང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པ་ཡིན་ན། གཞན་སེལ་དེ་མངོན་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་

དང་། གཞན་དུ་ན་ཕྱོག་གྱུར་ལ་ངེས་པའི་གཞན་སེལ་ཏེ། འདི་ལ་ཡང་ཤ་པའི་རྟགས་ལས་ཤ་པ་དང་ལྡན་པའི་གཞིར་ཤིང་རྟོགས་པའི་ཚེ་སྐར་······གྱི་གཞན་སེལ་དེ་ཉིད་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་རྗེས་དཔག་གི་གཞན་སེལ་དང་། ཤིང་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཚེ་མི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལོག་པའི་··གཞན་སེལ་དང་། ཤིང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཚེ། གཉིས་ཀར་དུ་རྟོགས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞན་སེལ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཞེས་བརྗོད་དེ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཤིང་མིན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མིན་དུ་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གཅོད་ཅེས་བརྗོད་དེ། དགག་བྱ་ཤིང་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་སེལ་དང་། སེལ་བ་དང་། ལྡོག་པ་གསུམ་པོ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་ཡང་ཤིང་མིན་ཐམས་······ཅད་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མེད་པ་གཞན་སེལ་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཤིང་གི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཤིང་གི་དངོས་པོ་མེད་པར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པའི་མེད་པ་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དགག་བྱ་ཤིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ། དགག་བྱ་བསྒྲུབ་པར་བཅད་ནས་དགག་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་

པར་འགྱུར་རོ། །

«གསུམ» སེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། གཞུང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

(གསུམ) ཞར་ལ་སེལ་འཇུག་དང་སྒྲུབ་འཇུག་དཔྱད་པ།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས། །ཞེས་དང་། རྣམ་གཅོད་བརྗོད་པར་བྱེད་པས་གྲུབ། །ཅེས་པས་སེལ་འཇུག་བསྟན་པ་ཡིན་པས་རིགས་མི······མཐུན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ། སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཏེར་ལས། དངོས་འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ནི། །གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འཇིན་པ་རང་དབང་ཅན་། །ཞེས་པས་སྒྲུབ་འཇུག་བསྟན་པ་ཡིན་པས་རིགས་མི་མཐུན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྣང་བ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་སྒྲུབ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སེལ་འཇུག་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྒྲ་རྟོག་གཉིས། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་སེལ་འཇུག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། མ་ལོག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་རྟོག་དོན་མི་མཐུན་དང་། གཉིསཔ་ནི། སྒྲ་རྟོག་དོན་མཐུན་རྣམས་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་འཇུག་ལ་དབྱེ་ན་འཁྲུལ་པ་དང་། མ་འཁྲུལ་

པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །སྣང་བ་དང་སེལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཞི་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

གསུམ་པ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་··· ཚུལ།

གསུམ་པ་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་དགག་གཞག་··· སྤང་གསུམ་ལས།

གཅིག གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་མཚན་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག། སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

(གཅིག) རང་མཚན་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་·· དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག། ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པའོ།།

〔གཅིག〕 དོན་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་··· དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཨུ་སྡེགས་བཅད་སྤྱོད་པ་དང་། རང་སྡེ་གནས་མ་བུའི་སྡེ་པ་ན་རེ། བུམ་པ་རང་མཚན་པ་དེ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་ཆུ་སྐྱོར་བའི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་

མི་འཐད་དེ། རང་མཚན་ལ་བརྡ་དངོས་སུ་སྦྱར་ན་བརྡ་མི་རྒྱུན་པོས་རང་མཚན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་བརྡ་སྦྱར་དགོས་པ་ལས་དེ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་མཚན་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཞན་ཡང་བརྡ་དུས་ཀྱི་བརྡའི་དངོས་ཡུལ་དེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ན་མེད་པར་ཐལ། རང་མཚན་ལ་བརྡ་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་གང་ཞིག །བརྡ་དུས་ཀྱི་རང་མཚན་དེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བརྡ་དུས་སུ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་བརྡ་དངོས་སུ་སྦྱར་བས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་བུམ་པ་གོ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་བུམ་པ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་བརྡ་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པ་རང་མཚན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པ་རང་མཚན་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་རང་མཚན་པ་དེ་བུམ་པ་ཤེས་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་བུམ་པ་རང་མཚན་གསལ་བར་མི་སྣང་། རྟེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ལ་ཡང་དེ་གསལ་བར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར།

〔གཉིས〕 ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ཤེས་པ་རང་མཚན་རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རིགས་པ་སྔ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གཉིས)　སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

[གཅིག]　རིགས་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ····དགག་པ།

དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། དོན་རང་མཚན་དང་། ཤེས་པ་རང་མཚན་རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པས་གནོད་ཀྱང་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྗེས་གཞན་པའི་རིགས་སྤྱི་རྗོད་བྱེད་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྒྲ་བློ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བ་གསལ་རྣམས་དང་རྗེས་གཞན་པའི་བ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟར་དུ་སྦྱར་བས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་བ་ལང་གོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་བ་ལང་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྐྱོན་མེད་དེ། སྤྱི་རྗེས་གཞན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་མཚན་ལ་བརྡ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤྱི་རྗེས་གཞན་པ་དོར་བའི་རང་མཚན་ལ་བརྡ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྦྱོར་ཞེས་དྲིས་པས་དེ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤྱི་རྗེས་གཞན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་མཚན་ལ་ཡང་བརྡ་མི་སྦྱོར་བར་ཐལ། དེ་མཐའ་ཡས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

〔གཉིས〕 སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་རང་མཚན་དང་། ཤེས་པ་རང་མཚན་དང་། དོན་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན། མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་ཀྱང་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་སྤྱི་ཁོ་ན··· དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཅེས་ཟེར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ན་རེ། དོན་བུམ་པ་དང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་། བུམ་འཛིན་ཤེས་པ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་བུམ་པར་སྣང་བའི་མིང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ལྟོ་ལྡིར་བར་སྣང་བའི་མཚན་མའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བུམ་པའི་མིང་མཚན····· ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དེ་ཁོ་ན་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ······ ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་འཐད་དེ་བུམ་པའི་མིང་མཚན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་བརྡ་སྦྱར་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེ་ལྟར་དུ་བརྡ་སྦྱར་བས་བུམ་པ་གོ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་བ་ལང་གོ་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་དང་བུམ་པ་གཉིས་པོ་ལྟོ་ལྡིར་བའི་རྣམ་པ་འདྲ་བས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་བུམ་པ··· ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་བུམ་པ་ཞེས་པའི་བརྡ་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུལ་དུས་ཀུན་ཏུ་བུམ་པའི་མིང་མཚན་དེ་བུམ་པར་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་དུས་འགའ··· ཞིག་ཏུ་བུམ་པ་དེ་ཡང་བུམ་པའི་མིང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱད་དེ་གཉིས་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གལ་ཏེ་དོན་ལ་རྩོལ་འདྲ་ལས། །འབྲེལ་འཇུག་གྱུར་ན་དུས་ཀུན་དང་། །ཡུལ་ལ་འབྲེལ་མིན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདི་ལ་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་ཤེས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དུས་ཀུན་ཏུ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཐ་མ་བཞིན་སྦྱར་བ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་སྣང་ངོ། །

གཉིས། རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་གསུམ་ལས།

(གཅིག) མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། བརྡ་ལས་གོ་བར་བྱ་བ་དང་། དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་བརྡའོ། །

(གཉིས) དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བའོ། །

(གཅིག) བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བུམ་པ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། འཆད་དུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གཉིས། འཇུག་དུས་ཀྱི་བརྗོད་

བྱ་རྗོད་བྱེད་གཉིས་ལས། འཆད་དུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ལ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་དང་། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གཉིས། དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ནི་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །དངོས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་ནི་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་སྤྱི་ལྟ་བུའོ། །ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ནི་བུམ་པ་རང་མཚན་ལྟ་བུ་དང་། ཞེན་པའི་རྗོད་བྱེད་ནི་བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་རང་མཚན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེང་སང་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན། རང་མཚན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཙམ་ཞིག་རིགས་གཏེར་ལ་ཞེ་སྨོན་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་··· བློ་ལ་སྣང་ན་ཡང་། དངོས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་ན། རང་མཚན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ད་དུང་བློ་ལ་མི་ཤོང་བར་སྣང་ངོ་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་···· དགོངས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་ལ་སྒྲ་འདིས་དོན་འདི་བརྗོད་པར་འདུག་གོ་སྙམ་པའི་རྗོད་བྱེད་དུ་སྣང་བ་ལ་དངོས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་དང་། བརྗོད་བྱར་སྣང་བ་ལ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇུག་དུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་དངོས་དང་ཞེན་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་མེད་དེ། འཇུག་པའི་ཚེ། རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་དང་དོན་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇུག་དུས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྒྲ་སྤྱི་དང་། ཉན་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྒྲ་རང་མཚན་པ་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གཉིས〕 རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་

དབྱེ་བ། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲ་ནས་དབྱེ་བའོ། །

〈གཅིག〉 ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ་ཡང་བཞི་སྟེ། ཡི་གེ །མིང་། ཚིག །ངག་གོ།

《གཅིག》 ཡི་གེ།

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲ་ནས་བརྗོད་དོན་མི་སྟོན་པར་བརྗོད་དོན་སྟོན་པའི་མིང་ཚིག་གཉིས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་སྒྲའི་སྐད་ཅིག་ཏུ་མ་ཚོགས་པའི་བཏགས་ཡོད། དབྱེ་བ་ལ། འཕགས་ཡུལ་བ་ལྟར་ན་དབྱངས་ཡིག་བཅུ་བཞི་དང་། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ཡོད་དེ། སྨྲྀ་ཏི་པས། འདིར་ནི་དབྱངས་ཡིག་བཅུ་བཞི་སྟེ། །གསལ་བྱེད་རྣམས་ནི་སུམ་ཅུ་བདུན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བོད་ཡུལ་བ་ལྟར་ན་དབྱངས་ཡིག་བཞི་དང་། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཨི་དང་། ཨུ་དང་། ཨེ་དང་། ཨོ་དང་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀ་ནས་ཨའི་བར་སུམ་ཅུའོ། །

《གཉིས》 མིང་།

མིང་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་བྱེད་དུ་སྣང་བའི་སྒྲ་སྤྱིའོ། །དབྱེ་བ་ལ་དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། དོན་དེ་ལ་འདོད་རྒྱལ་བས་ཐོག་མར་བརྡ་སྦྱར་ཞིང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་དེ་འཁྲུལ་མེད་དུ་གོ་ནུས་ཀྱི⋯⋯མིང་དང་། དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་དང་དོན་དེ་འདྲ་འབྲེལ་གང་རུང་གྲུབ་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཕྱིས་རྗེས་གྲུབ་ཏུ་བརྡ་སྦྱར་བའི་མིང་ངོ་།།

དེ་ལྟར་ཡང་། ཇི་ལྟར་གྲགས་ལས་གྲུབ་གང་ཡིན། །དངོས་དང་དེ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །གང་ལ་དེ་སྐད་བརྗོད་ཐལ་བ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དངོས་མིང་ལ་དབྱེ་ན་བཤད་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་དངོས་མིང་དང་འཇུག་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་དངོས་མིང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཏགས་མིང་ལ་དབྱེ་ན། འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་སེང་གེ་ཞེས་པ་དང་། སྨན་འགའ་ཞིག་ལ་བྱ་རོག་རྐང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྤྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་མིང་སྤྱི་ལ་བཏགས་པ་དང་། ཚོགས་པའི་མིང་ཡ་གྱལ་ལ་བཏགས་པ་དང་། ཡ་གྱལ་གྱི་མིང་ཚོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དང བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གཟུགས་སུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ལ་དབང་ཤེས་སུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡི་གེའི་ཆ་ཤས་ཀུན་སློང་གི་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལ་ཡི་གེ····ཀུན་སློང་གི་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པར་བཏགས་པ་དང་། རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚིག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཚིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། ཇའི་ལྷ་དང་ནས་ཀྱི་སྔུ་གུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། རྒྱུ་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་དང་། འབྲས་བུའི་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ་

གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མར་བཏགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། བསྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་མིང་ལ་དབྱེ་ན། བཤད་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་དང་། འཇུག་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཤིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་མཚོ་སྐྱེས་ཞེས་པའི་མིང་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ། དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པ། བཤད་དུ་ཡོད་ལ་འཇུག་ཏུ་མེད་པ། འཇུག་ཏུ་ཡོད་ལ་བཤད་དུ་མེད་པའི་མུ་དང་བཞིལས། དང་པོ་ནི། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་པདྨོ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྡོ་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྦལ་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་པདྨ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་དངོས་མིང་དང་། བཏགས་མིང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ནི་དངོས་མིང་ཁོ་ན་ཡིན་པར་མངོན་ནོ།།

«གསུམ» ཚིག

ཚིག་གི་མཚན་ཉིད། མིང་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ་སྟོན་བྱེད་དུ་སྣང་བའི་སྒྲ་སྤྱིའོ། །

«བཞི»ངག

ངག་ཚིག་གཉིས་ཀྱི་རྣམས་ཕྱེ་བའི་ངག་གི་མཚན་ཉིད། ཚིག་དུ་མ་འདུས་པ་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ་དེ་ཡང་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་ལྡོག་གི་ཡུལ་དུ་སྟོན་བྱེད་དུ་སྣང་བའི་སྒྲ་སྤྱིའོ། །ཡང་མིང་ཚིག་ངག་གསུམ་

ཀ་ལ་དབྱེ་ན། དང་པོ་ངོ་བོ་བརྗོད་པ། གཉིས་པ་བྱ་བ། གསུམ་པ་བྱེད་པ། བཞི་པ་དགོས་ཆེད། ལྔ་པ་འབྱུང་ཁུངས། དྲུག་པ་འབྲེལ་བ། བདུན་པ་གནས་གཞི། བརྒྱད་པ་ཕོད་པ་བརྗོད་པ་སྟེ་བརྒྱད་དོ།། དང་པོ་ནི་ཤིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཤིང་ལ་བྱ་བབ་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཤིང་གིས་མེ་བུས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི་ཤིང་ལ་ཆུ་དྲངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྔ་པ་ནི་ཤིང་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དྲུག་པ་ནི་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བདུན་པ་ནི་ཤིང་གི་སྟེང་ན་བྱ་ཚང་གནས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། ཀྱེ་ཤིང་ཁྱེར་སོག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ལ་སྒྲ་རང་མཚན་པ་དང་། སྒྲ་སྤྱི་གཉིས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཞེན་པའི་རྗོད་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། དངོས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་དེ། མིང་ཚིག་ངག་གསུམ་ཅི་རིགས་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། །

〈གཉིས〉 ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ། རིགས་དང་ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲའོ། །

«གཅིག» ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ།

དང་པོ་ནི། ཁྱད་གཞི་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་རྣམས་མི་སྤོང་བར་ཁྱད་གཞི་དེ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་ཁྱད་གཞི་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་ཅན······བརྗོད་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད། ཁྱད་གཞི་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་རྣམས་སྤངས་ནས་ཁྱད་གཞི་དེའི་ཁྱད་ཆོས་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དེ་ཁྱད་གཞི་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་

གཞན་ནི་སྡོང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། ལ་ལར་སོར་མོའི་ལྡན་པ་ཞེས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«གཉིས» རིགས་དང་ཚོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲ།

གཉིས་པ་ནི། རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་། ཚོགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། རིགས་ཅན་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རིགས་ཀྱི་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་དང་། རྡུལ་རྫས་དུ་མ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་སྟེ། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་། བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་རིགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ཀྱང་ཤིང་རིགས་སྤྱིར་ཁས་ལེན་ནི་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་དངོས་ཀྱིབརྗོད་བྱ་རིགས་སྤྱིར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་དོན་དུ་བྲིས་པ་ནི། ཙ་ཡུག་པའི་ལུགས་བྲིས་ཤིང་གཞན་ལུགས་འགོག་པའང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པས་འདི་དང་……འགལ་བར་མི་སེམས་སོ། །

〈གསུམ〉 བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་གསུམ་ལས། འདི་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དེ་བློ་ཡུལ་དུ་མི་འཆར་བར་རྣམ་པར་བཅད་ནས……འཆར་བར་སྟོན་པའི་ངག་དང་། རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལས་གཞན་པ་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བར་རྣམ་པར་བཅད་ནས་དེ་ཁོ་ན་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར……བར་སྟོན་པའི་ངག་དང་། རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དེ་མི་སྲིད་པ་རྣམ་

པར་བཅད་ནས་དེ་སྲིད་པར་སྟོན་པའི་ངག་གོ། །གཉིས་པ་ལ། ངེས་གཟུང་སྦྱར་བའི་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་གསུམ་དང་། ངེས་གཟུང་མ་སྦྱར་བའི་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རིམ་པ་བཞིན། སྒྲ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་དང་། སྒྲ་ཁོ་ན་མཉན་བྱ་ཡིན་ཞེས་དང་། མཚོ་སྐྱེས་ལ་སྔོན་པོ་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པའི་ངག་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། ཁྱད་གཞི་རྐྱང་པའི་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་གསུམ་དང་། ཁྱད་གཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་སྦྱར་བའི་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ཞེས་པའི་ངག་གཅིག་ལ་གསུམ་ཆར་ཚང་ངོ་། །ཕྱི་མ་ནི། ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་མི་སྐྱེན་དྲིས་པའི་ཚེ་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པའི་ངག་དང་། ནག་པ་དང་སྲིད་སྒྲུབ་གཉིས་གང་འཕོང་སྐྱེན་དྲིས་པའི་ཚེ་སྲིད་སྒྲུབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས······པའི་ངག་དང་། མཚོ་སྐྱེས་ལ་སྔོན་པོ་སྲིད་མི་སྲིད་དྲིས་པའི་ཚེ་མཚོ་སྐྱེས་ལ་སྔོན་པོ་སྲིད་ཅེས་པའི་ངག་ལྟ་བུའོ། །

(གསུམ) དེའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གསུམ་པ་དེའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་པར་བསྟན་པ། གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། གཞི་མེད་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་རང་མཚན་ཐོབ་པའི་འཐད་པའོ། །

〔གཅིག〕 སྒྲ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོ······མེད་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་དེ། ཤེས་

བྱ་ཐམས་ཅད་དོན་རང་མཚན་དང་། ཤེས་པ་རང་མཚན་དང་། དོན་སྤྱི་དང་། སྒྲ་སྤྱི་དང་བཞིར་འདུས་པ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ནི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར།

〔གཉིས〕 གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་··· བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ནི། དོན་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་རྟོག་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཁྲུལ་པ་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་·· སྒྲ་ལས་བུམ་པར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་སྐྱེ་ཞིང་རྣམ་པ་དེ་བུམ་པར་མེད་ཀྱང་··· བུམ་པར་འཁྲུལ་ནས་འདི་ནི་བུམ་པའོ་ཞེས་བརྡ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི········· ཕྱིར་རོ། །གནད་འདི་མ་ཟིན་པར་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིར་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱི་བརྗོད་བྱ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དུ་མ་བྱུང་ཞིང་དཔལ་ལྡན་ཕྱོགས་གླང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ཉིད··· ཡིན་ནོ། །

〔གསུམ〕 གཞི་མེད་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བས་རང····· མཚན་ཐོབ་པའི་འཐད་པ།

གསུམ་པ་ནི། སྣང་བཏག་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་རང་མཚན་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བརྡ་དུས་སུ་ཡང་སྣང་བཏག་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་བརྡ་སྦྱོར། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་གང་རུང་ཅིག་ཐོབ་པ་གང་ཞིག །སྒྲ་བཏགས་ལ་ཐོབ་

རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནད་འདི་ཡང་། འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་ཞལ་སྔ་ནས། ཆོས་གཉིས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། །ལྡོག་ལ་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས། ། ལྡོག་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །ལོག་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པར་གསུངས།། ཞེས་གསུངས་པས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་ན་མི་གོ་བའི་དོན་མེད་དོ། །

གསུམ། རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། དངོས་པོའི་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤོང་བ་སོགས་ལྔ་གསུངས་པ་ནི་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་གཞུང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་ལྔ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

བཞི་པ། འབྲེལ་པ་དང་འགལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ།

བཞི་པ་འབྲེལ་པ་དང་འགལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་གོ།

གཅིག འབྲེལ་པའི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་ལ་འབྲེལ་པ་དགག །བློ་ངོར་འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ། འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །

(གཅིག) དོན་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་ཕྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པ་གཉིས་ལས།

[གཅིག] ཕྱིར་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། དོན་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་དེ། དངོས་པོ་ལ་ཡང་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ། དངོས་མེད་ལ་ཡང་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཅིང་རང་ནི་གཞན་ལ་མ་འདྲེས་པར་གནས། གཞན་ནི་རང་ལ་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་བར་ན་ཕུང་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ན་དངོས་པོ་རང་མཚན་རྣམས་ལ་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་དེ། གྲངས་ཅན་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དུ་མ་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ནི་མི་སྲིད་ལ་གསལ་བ་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་རང་ཉིད་རང་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། གཞན་

དང་པོ་ནར་འབྲེལ་པ་ནི། །གྲུབ་ན་གཞན་དབང་ཅི་ཞིག་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འབྲེལ་པ་ཡང་དག་ཏུ་ན་མེད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་ཁ་ཅིག །དངོས་མེད་ལ་དངོས་འབྲེལ་གྲུབ་སྟེ།
གཞན་དུ་ན་གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བསྒྲུབ་ཆོས་དངོས་པོར་མེད་
པས་དངོས་འབྲེལ་མི་སྲིད། དགག་ཆོས་དོན་ལ་མེད་པས་ལྡོག་འབྲེལ་
ཡང་མི་སྲིད་ན། འབྲེལ་པ་གཏན་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་
འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དངོས་མེད་ལ་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ངེས་མི་ནུས་
པས་ལྡོག་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །
འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། དངོས་མེད་ལ་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་དངོས་འབྲེལ་
ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་
འབྲེལ་ཡོད་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དངོས་
པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་
སྟེ། འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཆོས་གང་ཞིག །ཆོས་གཞན་མི་འདོར་
བ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་འདྲེ་བ་མེད་པས་དོན་དམ་
པར་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ་དེ་མེད། དངོས་མེད་ནི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་
པས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། འགའ་ཡང་འབྲེལ་
བའི་མཚན་ཉིད་ནི། །གཉིས་ལ་གནས་ཀྱིས་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་པའི་སྒྲ་དོན་ཡང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། སངས་
རྒྱས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་པ་གཉིས་ཀས་འབྲེལ་པའི་སྒྲ་སམ་བནྡྷ་ཞེས་ཡང་དག་
པར་བཅིངས་པའམ། ཕྲ་ཏི་བནྡྷ་ཞེས་སོ་སོར་བཅིངས་ཤིང་གཉིས་ཕན་

ཚུན་མི་འདོར་བ་ལ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་སྔར་ལྟར་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

[གཉིས] སོ་སོར་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག །དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲེལ་པ་དགག་པའོ། །

〈གཅིག〉 བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལས་དངོས་མེད་ལ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་ཅིད་རང་ཉིད་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ལ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་རྫས་ཐ་དད་དང་རྫས་གཅིག་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལས། དང་པོ་ལ། བདག་གཅིག་འབྲེལ་པའི་དོན་མི་གནས། ཕྱི་མ་ལ་ལྡོག་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འབྲེལ་པའི་དོན་མི་གནས། ཕྱི་མ་ལ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་དོན་ལ་ཡོད་ན་ལྡོག་པ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

〈གཉིས〉 དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྫས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག

རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པའོ།།

«གཅིག» རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྫས་ལ་འབྲེལ་པ······ དགག་པ།

དང་པོ་ལ། རྒྱུ་འབྲས་རིམ་གྱིས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་དང་། རྐྱང་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱོས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་དང་གསུམ་ལས།

(གཅིག) རྒྱུ་འབྲས་རིམ་གྱིས་པ་ལ་འབྲེལ་པ··· དགག་པ།

དང་པོ་ནི། རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་རྣམས་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། དུས་མི་མཉམ་པའི་མེ་དུ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་མེ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་འབྲས་བུ་དུ་བ་མ་སྐྱེས། དུ་བ་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་རྒྱུ་མེ་འགགས་ཟིན་ནས་དངོས་པོར་མེད་པས་གང····· རུང་ཅིག་དངོས་པོར་ཡོད་ཚེ་ཅིག་ཤོས་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡང་། །དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པས། །གཉིས་ལ་གནས་པ་ཅི་ལྟར་གྲུབ། །གཉིས་ལ་མི་གནས་ཇི་ལྟར་འབྲེལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

(གཉིས) རྒྱུ་འབྲས་རྐྱང་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲེལ་པ་ནི་ཆོས་གཉིས་ལ་སྤྱོས་མི་དགོས་ཀྱི་མེ་དུ་སོ་སོ་བ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་གཉིས་ཆར་གྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཕན་ཚུན་ལྟོས་མེད་ཀྱི་མི་དུ་སོ་སོ་བ་གཅིག་མཐོང་བ་ན་གཉིས་ཆར་གྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ན་འབྲས་རྟགས་དང་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། དེ་མེད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཅིག་ལ་འདུག་པ་འབྲེལ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

(གསུམ) རྒྱུ་འབྲས་ལྟོས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕན་འདོགས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་དགག་པའོ། །

〔གཅིག〕 ཕན་འདོགས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་······དགག་པ།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མི་ཕན་འདོགས་བྱེད་དང་དུ་བ་ཕན་གདགས་བྱ་ཡིན་པས་འབྲེལ་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཕན་འདོགས་བྱེད་དང་གདགས་བྱ་གཉིས་གང་རུང་ཅིག་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཚེ་ན་ཅིག་ཤོས་དངོས་པོར་མེད་པས་དངོས་པོ་དང་དངོས་··· མེད་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། འདི་ནི་གཞན་དུ་འདུག་པ་ན། །ཅི་སྟེ་དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་ལྟོས། །ལྟོས་པས་ཕན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཕན་པར་བྱེད། ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གཉིས〕 མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་···· དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་པ་འབྲས་བུའི་ཐ་སྙད་མ་བྱུང་བ་ཙམ་ལ་འབྲེལ་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། རྭ་གཡས་གཡོན་དང་། ཕ་རོལ་ཚུ་རོལ་དང་། རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རྭ་གཡས་པ་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཡོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། ཅི་སྟེ་དོན་གཅིག་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། །དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ཡིན་ན། །གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །གཡས་གཡོན་རྭ་ཡང་དེ་ཉིད་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

«གཉིས» རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ལ་འབྲེལ་པ་····· དགག་པ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་རང་མཚན་པ་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ལ་དེ་་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་དེ་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ལ་བྱེད་དམ། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱུ་འབྲས་ལ་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་བཀག་པའི་རིགས་པ་མཚུངས་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་རིགས་དེ་རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། གྲངས་ཅན་པས་སྤྱི་གསལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་···· མཚུངས་ཤིང་། རྫས་གཞན་ཡིན་ན། བྱེ་བྲག་པས་སྤྱི་གསལ་རྫས་གཞན་

དུ་འདོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〈གསུམ〉 དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲེལ་པ་དགག་པ།

གསུམ་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲེལ་པ་དགག་པ་ནི། འདིས་ནི་ལྡན་དང་འདུ་བ་དང་། །ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན། །བྱེད་དང་ཕྲད་པ་ལ་སོགས་པ། །འབྲེལ་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན། །ཞེས་དེ་གཞུང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

(གཉིས) བློ་ངོར་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་བློ་ངོར་འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བློས་ཇི་ལྟར་སྦྲེལ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་སྦྲེལ་བའི་འབྲེལ་པའི་རྣམ་གཞག་གོ།

〔གཅིག〕 བློས་ཇི་ལྟར་སྦྲེལ་བའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བློ་ངོར་གྲུབ་སྟེ། དོན་བྱམ་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲ་རྟོག་གིས་ལྟོ་ཕྱིར་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐད་ཅིག་གི་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུས་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་བྱམ་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། བྱས་པའི་ལྡོག་པ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་སྟེ། གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་སྒྲ་རྟོག་གི་བྱམ་པ་འདི་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཡུལ་ལ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་རྟོག་རང་དགའ་བས་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་དབྱེ་བསྡུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པས་ལོག་པ་ཐ་དད་ལས་ལོག་པར་བཏགས་པ་ལྟར་དོན་ལ་ཡང་གནས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་···

དབྱེ་བསྡུ་བྱས་པས་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིང་དོན་གང་ལྡན་ཕན་ཚུན་དུ། །ཐ་དད་འདི་ཡི་ས་བོན་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཛིག་རྟེན་ཇི་ལྟར་གྲགས་དེ་ལ། །དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པས་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བློ་ངོར་གྲུབ་སྟེ། སྔར་གྱི་མེ་དང་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་མ་དམིགས་བ་ཕྲུགས་གསུམ་ལ་སོགས་པས་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་འདི་ནི་སྔར་གྱི་མེ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་སྦྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། མངོན་སུམ་མ་དམིགས་པ་དག་ལས། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམས། །འབྲེལ་པའི་དོན་བཞིན་ཡང་དག་དོན། །སྟོན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། དོན་དམ་པར་ནི་ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་འདི་དག་ནི་བློས་བཀོད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

〔གཉིས〕 དེ་དང་སྦྲེལ་བའི་འབྲེལ་པའི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་དོན། དབྱེ་བའོ། །

〈གཅིག〉 འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བློ་ངོར་

ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བའོ། །

〈གཉིས〉 འབྲེལ་བའི་སྒྲ་དོན།

གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་བའི་སྐད་དོད་ལ་བནྡྷ་ཞེས་འབྱུང་ལ་དེ་ཡང་སཾ་བནྡྷ་ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་ངཅིངས་པ་དང་། པྲ་ཏི་བནྡྷ་ཞེས་པ་ནི་སོ་སོར་བཅིངས་པ་སྟེ། གཞན་སེལ་གྱི་ངོར་ཆོས་གཉིས་མི་འབྲལ་བར་བཅིངས་པས་ན་འབྲེལ་པའོ། །

〈གསུམ〉 འབྲེལ་བའི་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། འབྲེལ་པ་གང་ལ་གནས་པའི་རྟེན་ངོས་གཟུང་བའོ། །

〈གཅིག〉 དབྱེ་བ་དངོས།

དང་པོ་ལ། དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ངོ་། གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཇི་ལྟར་ཕྱེ་བའི་དོན། ཇི་སྙེད་ཕྱེ་བའི་གྲངས་ངེས་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲེལ་པ་ཙམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གཉིས་སོ། །མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། ཆོས་གང་ཞིག་སེལ་ངོར་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ་དང་། གང་ཞིག་སེལ་ངོར་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྒོ་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་བཞིན་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །བཞི་པ་ནི། གཞི་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་དེ་རང་གི་སྤྱི་ལ་ལྟོས་ནས་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། རང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ན་དེ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་ནི། འབྲེལ་པ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་···པ་རྣམས་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དེ་བྱུང་འབྲེལ་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

«གཉིས» འབྲེལ་པ་གང་ལ་གནས་པའི་རྟེན··· ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག །དངོས་མེད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་འབྲེལ་པ་བཞག་ཏུ་མེད་ལ། དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་པ་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་པ་དོན་དམ་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་ཅིང་། བློས་བྱས་པ་ནི་དངོས་མེད་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བརྟག་ལས། འབྲེལ་པ་བློ་ཡིས་བྱས་པ་ནི། །མེད་པ་ལ་ཡང་གང་གིས་འགོག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །རྫས་ལ་འབྲེལ་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་ཀྱིས། རིགས་ལ་འབྲེལ་པ་བཞག་ཏུ་མེད་ཅེས་པ་ཡང་སྤྱི་མས་ཁེགས་སོ། །ཁ་ཅིག །སྐད་ཅིག་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་བཞག་ཏུ་མེད་དེ། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ། །མི་གནས་བྱ་བ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་དང་། འདིར་ཡང་། སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་བྱ་གང་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་ལ་

ཕན་འདོགས་པའི་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཐ་མལ་པའི་བློས་ངེས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ནི་ཕན་འདོགས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གསུམ) འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་…… བཤད་པ།

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་བསྟན་པ། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

[གཅིག] མཚན་ཉིད་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་དོ། །

⟨གཅིག⟩ བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད།

དང་པོ་ལ། ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ནི་མཚན་མཚོན་གཉིས་ཀྱང་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་ལ་བཟློག་གཅིག་པའི་བཟློ་ཆད་བྱས་པས···· འགྲུབ་ཀྱི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་མེད་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་འབྲེལ་པ་ཡང་ལྡོག་པ་ཙམ་ཀྱང་དང་ལྡོག་པ་ཉིས་ཚོགས་ལ་བདག་གཅིག་པའི་བཟློ་ཆད་བྱས་པས་ འགྲུབ་ཀྱི་དོན་ལ་རྫས་གཅིག་པ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །དོན་བསྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་ པ་ནི་རྟགས་ཆོས་སེལ་ངོར་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཡོད··· པར་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་རྩ་བའི་རྟགས་འགོད་པ་དང་། དེའི་ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་ཡོད་ཙམ་དང་།

འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་། །ཞེས་དང་། འཇིག་པ་ཡོད་ཙམ་འབྲེལ་པ་ཅན། །ཉིད་ཕྱིར་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གཞུང་གི་གནས་སྐབས་ཕལ་ཆེར་དུ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་འགོད་པར་གསུངས་ཤིང་། འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་གསུངས་སོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ། ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་བོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཅུང་ཟད་མི་བདེ་སྟེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཡོད་པ་དང་། དངོས་པོ་གཉིས་རྒྱ་གར་ན་བྷ་ཝ་ཞེས་སྐད་དོད་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པས་འགའ་ཞིག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ཀྱང་སེལ་ངོར་ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱོན་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཞེས་དང་། ཕྱོགས་པ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། ཕྱོགས་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་དག་ནི། །ཡོད་ཉིད། ཅེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས་ཀྱང་། དེ་མིན་རང་བཞིན་ལས་ཕྱོགས་པ། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཡོད་པ་དེ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་གང་བྱས་པའམ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་བྱས་པའམ་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལས། སྔ་མ་ནི། ཁྱད་པར་སྟོས་པ་བ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་རང་བཞིན་དག་པ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་དེ་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པར་མངོན་སུམ་ཕྱུགས་གསུམ་ལ་སོགས་པས་ངེས་····

པར་བྱེད་ལ། དེའི་རྟགས་ལས་བྱས་པར་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་རྟགས་ལས་དངོས་པོར་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གང་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གཞན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དེའི་ངོ་བོར་འགྱུར་ན་དེའི་ངོ་བོར་ངེས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་རྒྱུ་ཚོགས་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་འབྲས་སྐྱེད་པ་བཞིན། བུམ་པ་ཡང་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། བུམ་པ་འཇིག་པ་ཐོ་བ་སོགས་དང་། ཤིང་འཇིག་པ་མེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ་ལ། ཆོས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན། །ཞེས་སོགས་དང་། མེ་ལས་དོན་གཞན་གྱུར་པ་དག །ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འདིར་འཇིག་པ་རྒྱུ་མེད་དུ་བཤད་པའི་དོན་ལ་འཇིག་པར་བྱ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བུམ་པའི་འཇིག་པར་བྱས་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་དང་། བུམ་པ་ཞིག་ནས་བུམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་བུམ་པའི་འཇིག་པ་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྦྱར་བའི་ཚེ་བུམ་པའི་རྒྱུ་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྒྱུ་མེད་ཅེས་པའི་··· དོན་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ལ་སྦྱར་བའི་ཚེ་རྒྱུ་གཏན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ནི། དབང་ཕྱུག་པ་རྣམས་བྱ་རོག་ཕལ་ཆེར་ནག་པོ་ཡིན་ཀྱང་དཀར་པོ་སྲིད་པ་ལྟར། དངོས་པོ་ཕལ་ཆེར་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རྟག་པ་ཡིན་པས་གཏན་ཚིགས་དངོས་པོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་ཞེས་ཟེར་བ་··

དང་། གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་དངོས་་་་
པོ་གཙོ་བོས་བྱས་ཀྱང་རྟག་པ་ཡིན་པས་གཏན་ཚིགས་བྱས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་ཞུགས་ཞེས་ཟེར་བའི། དང་པོ་འགོག་པ་ལ། གང་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་
གྱིས་དོན་བྱེད་ནུས་པས་སྟོང་ན་དངོས་པོས་སྟོང་པས་ཁྱབ། དཔེར་་་
ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པའི་རྟག་པ་ཡང་རིམ་དང་
ཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་ནུས་པས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཏན་ཚིགས་དངོས་་
པོ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ལ་གནོད་པ་སྟོན་པའོ།།
འདིར་བཀོད་ཚོད་ལ་དབང་ཕྱུག་རྟག་པར་བཀོད་ཀྱང་སོང་ཚོད་ལ་དེའི་སྒྲ་
དོན་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཕྱི་མ་འགོག་པ་ལ།
གང་རེས་འགའ་སྐྱེ་ན་རྟག་པས་སྟོང་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་མར་མེའི་སྐད་
ཅིག་ཐ་མ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཏན་ཚིགས་བྱས་་
པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ལ་གནོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་
པའོ། །འོ་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་ནུས་པས་གཉིས་ཀ་
བསྟན་མི་དགོས་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །གནོད་པ་ཅན་གྱི་ལམ་
སྒྲུང་དུ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པ་ཅན་གྱིས་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང་དེའི་གོང་དུ་ལྟོས་་་་
མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་
འཇིག་པར་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཏན་་
ཚིགས་གཉིས་ཀྱིས་བསལ་བྱའི་ལོག་རྟོག་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་མི་་་

འཇུག །མི་འཇིག་པར་འདོད་པ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལོག་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གཏན་ཚིགས་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་འཇིག་པའི་གཉེན་པོར་གནོད་པ་ཅན་དང་། ཕྱིར་འཇིག་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་འཇིག་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〈གཉིས〉 དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད།

གཉིས་པ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ལ་གཉིས་ཏེ། ངེས་བྱའི་རྒྱུ་འབྲས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ཇི་ལྟར་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། རང་གི་དོན་གཞན་ཕྱི་མ་ལ་ཕན་བཏགས་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པ་དང་། རང་གི་དོན་གཞན་སྔ་མས་ཕན་བཏགས་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག །ཚད་མ་ཕྲུགས་ལྔས་ངེས་ཏེ། དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་ཚད་མ། དེ་ནས་མེ་དམིགས་པའི་ཚད་མ། དེ་ནས་དུ་བ་དམིགས་པའི་ཚད་མ། དེ་ནས་མེ་མ་དམིགས་པའི་ཚད་མ། དེ་ནས་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་འཐད་དེ། གནས་སྐབས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཕྲུགས་ལྔས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་མི་ནུས་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཕྲུགས་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་གནས་

སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཇ་སྒྲ་དང་། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་ཇ་སྒྲ་དམིགས། དེ་ནས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དམིགས། དེ་ནས་ཇ་སྒྲ་མ་དམིགས། དེ་ནས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་མ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ལ་མ་དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་རྗེས་འགྲོ་ཕྲུགས་གསུམ་དང་། དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ལྡོག་པ་ཕྲུགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ཕྲུགས་ལྔ་ངེས་པར་དགོས་ན། རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ན། སྔོན་མཐའ་དང་ཕྱི་མཐའ་གཉིས་ཀར་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། དང་པོར་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པ་དང་། མཐར་ཡང་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཚད་ཨ་ཕྲུགས་གསུམ་གྱིས་ངེས་ཚུལ་ལ། དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ལྡོག་པ་ཕྲུགས་གསུམ་ཁོ་ན་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་ན་སྔོན་མཐའ་མ་ངེས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྔོན་མཐའ་མ་ངེས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། ཕྱི་མཐའ་མ་ངེས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྲུགས་གསུམ་སྟེ། དང་པོར་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མཐོང་། དེ་ནས་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་མཐོང། དེ་ནས་སྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བའི་གཞན་སེལ་གྱི་བློས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །ཕྱི་མ་ནི། མ་དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྲུགས་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ། དང་པོ་ས་

ཕྱོགས་དག་པར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལས་མེ་མཐོང་བའི་
རྗེས་སུ་རྟོག་པས་མེའི་གཞན་སེལ་བཟུང་། དེ་ནས་དུ་བ་མཐོང་བའི་རྗེས་
སུ་རྟོག་པས་དུ་བའི་གཞན་སེལ་བཟུང་ནས་ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་འདི་སྔར་གྱི་་་
མེ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་བློས་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཕྱོགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་ངེས་ན་འབྲེལ་བརྟག་ལས།
གང་ཞིག་མཐོང་ན་མ་མཐོང་མཐོང་། །དེ་མ་མཐོང་ན་མ་མཐོང་བ། །འབྲས་
བུ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ནི། །སྟོན་པའི་སྐྱེ་བོ་མེད་ཀྱང་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ངེས་བྱེད་གཉིས་ཆར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་
ཕྱོགས་གསུམ་གང་རུང་གིས་ངེས་པར་བྱེད་ནུས་ཏེ། རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པའི་་
མཐའ་གསུམ་ཁེགས་ཤིང་། འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་
གཉིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔར་མ་དམིགས་པས་རྒྱུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་
ཤིང་། འབྲས་བུའི་ལྡོག་པ་འགྲུབ་ལ་སྔར་མེད་པ་དང་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་དམིགས་
པ་གཉིས་ཀྱིས་གཏན་མི་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ཤིང།
འབྲས་བུའི་རྗེས་འགྲོ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

[གཉིས] མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་འབྲེལ་པ་དོན་རང་
མཚན་གྱི་རྫས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དོན་རང་མཚན་ཡན་ཚུན་རྗེས་
འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་སྒྲ་དོན་ཁོ་ན་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ།
སྒྲ་དོན་དངོས་མེད་ལ་འབྲེལ་པ་བྱས་པས་རང་མཚན་གོ་བར་མི་ནུས་པའི་་་

ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ནི། སྒྲ་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་བློས། དུ་བ་དང་། མེ་དང་། བྱས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཚེ་གོ་བྱེད་རྗེས་འགྲོ་བ། །སྤྱི་ཡིས་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གསུམ〕 དེ་དག་གི་ངེས་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་རེས་ངེས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་དང་། གཉིས་ཀ་དགོས་པ་རང་གི་ལུགས་སོ། །

〈གཅིག〉 ཕྱོགས་རེས་ངེས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དཔྱོད་པས་ངེས་པ་ནི་ཁ་ཆེ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་ན་རེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་པ་དཔྱོད་པས་ངེས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཚད་མས་ངེས་པ་ནི། ཉི་འོག་པའི་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ཞལ་མཐུན་པར་སྨྲར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པའི་ཚད་མས་འབྲེལ་པ་ངེས···པར་བྱེད་དེ། དཔེ་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་དང་། ལོག་ན་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་གྲུབ་པས་སྤྱི་ཁྱབ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་སོ། །

〈གཉིས〉 གཉིས་ཀ་དགོས་པ་རང་གི་ལུགས།

གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དཔྱོད་པའང་གཞན་སེལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྲིད་པས་མི་ངེས་ལ། མངོན་སུམ་ཡང་མ་ངེས་ན་འཇུག་ལྡོག་གི་ཐ་

སྣང་མི་འགྲུབ། དེས་ན་རྟོག་དཔྱོད་ལས་མ་འདས་པས་རྗེས་དཔག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལོགས་ཀྱང་རྟོག་དཔྱོད་མེད་ན་མཐུན་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་པ་མི་གྲུབ་པས་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་ངེས་པ་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་ངེས་ཏེ། འབྲུལ་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལྟར་རྟོགས་ཞེས་དང་། དཔྱོད་པ་ནི་དོན་བྱེད་པར་རུང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲེལ་པ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྙེ་དྲུག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

གཉིས། འགལ་བའི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་འགལ་བའི་རྟགས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ།།

(གཅིག) སྤྱིའི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

〔གཅིག〕 གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས།

〈གཅིག〉 འདོད་པ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག །འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའམ། གང་ཞིག་གྲུབ་ན་གང་ཞིག་བཀག་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་སྟེ། སྔོན་པོ་གྲུབ་ན་སྔོ་མིན་བཀག་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་གང་གིས་དབེན་ཞིང་སྤང་གཉེན་ནུས་ལྡན་རྒྱུན་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བའམ། གང་ཞིག་གངགིས་དབེན་ཞིང་ཕན་ཚུན་ཕྲད་ན་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་སྟོབས་མཉམ་ན་གནོད་པ་མཉམ་སྟེ། མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལྟ་བུའོ། །སྟོབས་མི་མཉམ་ན་སྟོབས་ཆེ་བས་གནོད་པ་ཆེ་བ་དང་། སྟོབས་ཆུང་བས་གནོད་པ་ཆུང་བར་བྱེད་དེ། ནུས་པ་འགལ་

བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་གང་ཞིག་རང་གི་དགག་བྱས་
དབེན་པའམ། གང་ཞིག་ཡིན་པ་གྲུབ་ན་དེ་མིན་བཀག་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་
དེ། དཔེར་ན་སྔོན་པོ་ཡིན་པ་གྲུབ་ན། སྔོ་མིན་བཀག་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་
ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་ཚ་གྲང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུན་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་དུ་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན་འདོད་དེ། ཚ་གྲང་གཉིས་ལ་འགལ་བ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་
པར་ཆོས་མཆོག་ཆུང་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྒྱུན་མི་ལྡོག་ཀྱང་
ཞེས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་བསྣན་ནས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གཅོད་
པར་འདོད་དོ། །དབྱེ་ན་དངོས་འགལ་དང་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས། དང་པོའི་
མཚན་ཉིད། རྣམ་བཅད་དང་། ཡོངས་གཅོད་གྲུབ་སྡེ་རྫས་གཅིག་པའམ་
གང་ཞིག་གང་གིས་དབེན་ཞིང་རང་གི་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཕྱོགས་ཙམ་
དུ་གནས་པ་སྟེ། གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་སྔོ་མིན་བཀག་པས་སྔོན་པོ་གྲུབ་
པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། འགལ་ཟླ་གཉིས་ཀའམ་གང་རུང་
གཅིག་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྟེ། སྔོན་པོ་
དང་། སེར་པོ་ལྟ་བུའོ། །དབྱེ་ན་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
པ་དང་མ་བྱས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྫས་དང་ལྡོག་པ་འགལ་བའི་
སྒོ་ནས་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། རྫས་དངོས་འགལ་ནི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་
ལྟ་བུའོ། །རྫས་ལ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ནི་རྟག་པ་དང་།
བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་བྱས་པ་ནི་སྔོན་པོ་དང་། སེར་པོ་ལྟ་བུའོ། །ལྡོག་
པ་དངོས་འགལ་ནི་མེད་དགག་ཡིན་མིན་དང་། གཏན་ཚིགས་ཡིན་མིན་ལྟ་
བུའོ། །ལྡོག་པ་ལ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ནི་མེད་དགག་

དང་། ཤེས་བྱའི་ལྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟ་བུའོ། །མ་བྱས་པ་ནི་བྱས་ལྡོག་དང་། མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སྨྲའོ། །

〈གཉིས〉 དེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་དེ་མེ་དང་འགལ་བ་དང་། བྱས་ལྡོག་དེ་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་འགལ་བ་སྤྱི་འི་མཚན་ཉིད་དང་། བྱེ་བྲག་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དུ་བ་དེས་མེ་འགོག་པ་དང་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ནུས་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱས་པ་དེས་མི་རྟག་པ་འགོག་པ་དང་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ནུས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དེ་དག་ལ་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་འགལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འགལ་ཟླ་འགོག་པ་དང་། འབྲེལ་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འབྲེལ་ཡུལ་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་ཐལ། མེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། དེའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་གང་ལ་གནས་པའི་ཡུལ་དང་བྱེད་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ནི་ཡུལ་འགལ་ཟླ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་གནས། བྱེད་པ་འགལ་ཟླ་ཡོད་པར་འགོག །ཕན་ཚུན་

སྤྱངས་འགལ་ནི་ཡུལ་འགལ་སྣ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ······

གནས། བྱེད་པ་འགལ་སྣ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཕན་ཚུན་གནོད་བྱེད་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བདག་འཛིན་དེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱུད་འགལ་ལ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་ཡོད་པ་ཡང་མི···

འཐད་དེ། བརྒྱུད་འགལ་དུ་འཇོག་པ་དེ་དངོས་འགལ་ལ་རག་ལས་པའི··

ཕྱིར་རོ། །

[གཉིས] རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལས། དང་པོ་ལ་འགལ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་ཅིང་། གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དང་། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དང་། རྫས་ཐ་དད་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་འཛོག་པས་འགལ་བ་མི་སྲིད་ཅིང་། གཉིས་པ་ལ། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་འཛོག་གོ །གསུམ་པ་ལ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དང། ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་དང་། ཕན་གནོད་གང་ཡང་མེད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་འཛོག་སྟེ། ཚ་གྲང་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་འཛོག་སྟེ། མེ་དུ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ལ། འགལ་འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་དེ། སྣོ་སེར་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ། ཆོས་གང་ཞིག །ཆོས་གཞན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གཞི་ལ་མ་བཀར་བའི་སྐུ་རིས་ཙམ་ཡིན་ལ། གཞི་ལ་བཀར་ན

ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཆོས་གཞན་དེ་དང་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་ཁ་ཅིག །རྟོག་གེའི་གཞུང་ལས་གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲ་སེར་ལ་སོགས་པ་འགལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་རྟ་དང་འབྲེལ་བའི་བ་གླང་ཞེས་འབྲེལ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པ་ཙམ་ལ་འགལ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་གཅིག་ལ་འགལ་བ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འགལ་བར་འཇོག་པ་ལ་ཆོས་གཉིས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཚ་བ་དང་གཤེར་བ་དེ་མེ་ཆུའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ན་ཅིས་འགོག །གལ་ཏེ་མི་འཐད་དེ། ཚ་བས་ཆུ་ལ་མ་ཁྱབ། གཤེར་བས་མེ་ལ་མ་ཁྱབ། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་མེད། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འཇོག་ན། མཚོན་བྱ་ཡང་སོ་སོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱ་མ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། གནོད་བྱེད་ཀྱིས་གནོད་བྱ་ལ་མ་ཁྱབ། གནོད་བྱས་གནོད་བྱེད་ལ་མ་ཁྱབ། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་ནི་མེད། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་འཇོག་ན་མཚོན་བྱ་ཡང་སོ་སོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་དེ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གནད་ཀྱི་དོན་ནི་དུ་བ་མཚན་གཞིར་གཟུང་ནས་མེ་དང་འབྲེལ་ཞེས་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་གནོད་བྱེད་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་གནོད་བྱ་དེ་དང་འགལ་ཞེས་འཇོག་དགོས་སོ། །འདི་ལ་ཡང་

གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མ་བཟུང་བར་སྐྱི་ཙམ་གྱིས་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕན་····ཚུན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། གནོད་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། གནོད་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟག་མི་རྟག་··ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་བདག་འཛིན་ལ་གནོད་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཕན་ཚུན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། བུམ་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་པས་མི་རྟག་པ་ལ་གནོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པས་རྟག་པ་ལ་གནོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཁོ་བོས་རྟོགས་སོ། །

(གཉིས) མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལོ། །

〔གཅིག〕 ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ། གནོད་བྱ་བཟློག་པའི་དུས། འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །

〈གཅིག〉 ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད། ཅེས་ཟེར་བ་དེ་

མི་འཐད་དེ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཚོགས་པའི་སྤྱི་མི་སྲིད་ཅིང་། ཡ་གྱལ་འགོད་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྟར་མ་ཁྱབ་པོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་ལ་མཚན་ཉིད་སོ··སོར་འཇོག་ཅིང་། དེ་ལ་གནས་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པ་ནི་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུན་མ་གཏུགས་པར་འབྱུང་བ་ན་ཆོས་གཞན་ཉེ་བས་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་གནོད་བྱའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུན་མ་གཏུགས་པར་འབྱུང་བ་ཅན་གཞན་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་གནོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་གང་ཞིག །ཆོས་གཞན་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དེ་ཆོས་གཞན་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བློའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། དོན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ངེས་ཤེས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་ལྟ་བུའོ། །

〈གཉིས〉 འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ།

གཉིས་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། འགལ་ཟླ་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་མི་གནས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡང་དངོས་པོར་ཡོད་དགོས་པའི་······ ཕྱིར་རོ། །

〈གསུམ〉 གཏོད་བྱ་བཟློག་པའི་དུས།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་
ཕྲད་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་མ་ཡིན་ཅིང་། ཕྲད་མ་ཐག་ཏུ་བཅོམ་
པ་ཡིན་ན་གཏོད་བྱ་གཏོད་བྱེད་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་
ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག །སྤང་གཉེན་
གཉིས་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་ནས····
གསུམ་པ་ལ་སྤང་བྱའི་རྒྱུན་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ད་
ལྟར་ནས་སྤང་གཉེན་གཉིས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་རྒྱུན···
རིང་དུ་འགྲོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་ཡུན་རིང་
དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པར་འགལ་བའི····
ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མཆོག་གིས། ཚ་གྲང་གཉིས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྲད།
གཉིས་པ་ལ་གྲང་རེག་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ། ཤིན་ཏུ་མྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་
པ་ལ་གྲང་རེག་གི་རྒྱུན་ལྡོག །ལྡོག་པ་བྱལ་བའི་མུ་མཐའ་ནི་གཟུང་དུ་མེད་
དོ། །ཅེས་ཟེར་རོ། །མི་འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གྲང····
རེག་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚ་རེག་དང་ཕྲད་པའི་གྲང་རེག་
སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་དེས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། གཉིས་པ་ལ། དོན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཏོད་བྱ་ལྡོག་
པའི་དུས་དང་། བློའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཏོད་བྱ་ལྡོག་པའི་དུས་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ཚ་གྲང་གཉིས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཕྲད། དེ་གཉིས་ཕྲད་པའི་
ཚ་རེག་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་། གྲང་རེག་སྐད་ཅིག་

མ་དང་པོས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་གྲང་རེག་སྐྱེ། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གྲང་རེག་མི་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱུན་ལྡོག་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཁྱད་དགོས་པ་ལ། སྣང་མུན་གཉིས་ཁྱད་པ་མེད་དོ་ཅེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། མུན་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་སྣང་བ་དང་ཉེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ཚེ། སྣང་བའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་མུན་པ་དང་ཉེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེད་ལ། དེ་ནས་སྣང་བ་དང་ཉེ་བའི་མུན་པ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེའོ། །ཕྱིས་མུན་པ་ནུས་མེད་འགགས་པ་ཉིད་སྣང་བ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེ་འགག་དུས་མཉམ་སྟེ། སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་དང་སྒྲོ་འདོགས་ནུས་མེདགཉིས་དངོས་···སུ་ཕྲད། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། དོན་གྱི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་། བློའི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་གཞུང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

〈བཞི〉 འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ།

བཞི་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་ལ་འགལ་བ་དགག །བློ་ངོར་འགལ་བ་བསྒྲུབ། འགལ་བ་རྟགས་སུ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ལོ། །

«གཅིག» དོན་ལ་འགལ་བ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། དོན་ལ་འགལ་བ་མ་གྲུབ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱ་དང་གནོད་བྱེད་གཉིས་ནི་རྒྱུ་འབྲས་མིན་པས་དེ་བྱུང་འབྲེལ···

དོན་ལ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁེགས་ལ། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་འགལ་ཟླ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་པོར་མེད་པས་དངོས་པོར······ མེད་པ་ལ་དོན་ལ་གྲུབ་པའི་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«གཉིས» ཟློ་ངོར་འགལ་བ་སྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཟློ་ངོར་འགལ་བ་གྲུབ་སྟེ། གནོད་བྱེད་ནུས་ལྡན་དང་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་གཉིས་མངོན་སུམ་ཕྱུགས་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་འགལ་ཟླ་གང་རུང་གཅིག་ཚད་མས་བཀག་ཅིང་། ཅིག་ཤོས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་འགལ་བར་རློ་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

[གཉིས] ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ།

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག །ཐ་དད་ལ་འགལ་བ་འཛོག་པའི་ཚུལ། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཉིད་བཤད་པའོ། །

‹གཅིག› གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ལ། ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། གཅིག་གི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྫས་ཐ་དད་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ། སྣ་ལུའི་སྨྱུ་གུ་དང་། ནས་ཀྱི་སྨྱུ་གུ་ལྟ་བུའོ། །ལྡོག་པ་ཐ་དད་ནི་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་སྣང་སྟེ། བུམ་མི་རྟག་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། རྫས་གཅིག་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ། བུམ་མི་རྟག་ལྟ་བུའོ། །ལྡོག་པ་གཅིག་ནི་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་འཆར་བ་སྟེ། བུམ་པ་དང་

བྱས་པ་ལྟ་བུའམ་ཚང་མ་དང་ཡང་དག་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

〈གཉིས〉 ཐ་དད་ལ་འགལ་བ་འཇོག་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ནི། ཐ་དད་ལ་ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་དང་། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་གསུམ་ལས། བར་པ་ཉིད་ལ་འཇོག་གོ།

〈གསུམ〉 ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཉིད་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།

«གཅིག» མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག །ཕན་ཚུན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་གྱུར་ཅིང་འགལ་ཟླ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཚོགས་པའི་སྤྱི་མི་སྲིད་ཅིང་། ཡ་གྱལ་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་ན་ཅིག་ཤོས་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དེ་ཆོས་གཞན་དེ་དང་ཕན་ཚུན་སྤངས་··· འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད།

«གཉིས» དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་དངོས་འགལ་དང་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཁ་ཅིག །རང་གི་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཕྱོག་ཙམ་དུ་གནས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། སྔོ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་ཕྱོག་ཙམ་དུ་གནས་པར་ཐལ། དེ་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔོ་འཛིན་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་རྣམ་

བཅད་ལ་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཡོངས་གཅོད་ལ་དེར་གྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་དང་དངོས་འགལ་དུ་ཐལ། རྣམ་བཅད་ལ་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཡོངས་གཅོད་ལ་འདུས་བྱས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་ཡིན་པ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་དང་བརྒྱུད་ནས་གནོད་བྱེད་དེ་རིམ་པ་བཞིན་ཆོས་གཞན་དེ་དང་དངོས་འགལ་དང་། བརྒྱུད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཡང་ན་རང་མིན་དང་དངོས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་མིན་འགོག་པའོ། །དཔེར་ན་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་མིན་གྱི་ཁྱབ་བྱེད་འགོག་པ་དེ། རང་མིན་གྱི་ཁྱབ་བྱེད་དེ་དང་བརྒྱུད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། བྱས་པ་དང་། རྟག་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་། རྟག་དངོས་དང་། ངེས་དངོས་དང་། སྤྲོས་བཅས་ལྟ་བུའོ། །བརྒྱུད་འགལ་ཡིན་ན། དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དགོས་པའི་དོན་ཡང་། དངོས་འགལ་གྱི་འགལ་ཟླ་གནོད་བྱེད་དེ་དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་དངོས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱ་དེ་དང་བརྒྱུད་འགལ་ཡིན་ལ། དངོས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱ་དགག་པ་དེ་དང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དང་། དེའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ནི་གནོད་བྱེད་དེ་དང་བརྒྱུད་འགལ་མ་ཡིན་ཏེ། གནོད་བྱ་དེ་གནོད་བྱེད་དེ་དང་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་མིན་གྱི་ཁྱབ་བྱེད་འགོག་པའི་དོན་ཡང་བྱས་པའི་རང་མིན་ནི་མ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཁྱབ་བྱེད་ནི་རྟག་པ་ཡིན་པས་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་མ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་གཅིག་

ཡིན་པ་གྲུབ་པས་ཅིག་ཤོས་ཡིན་པ་འགོག་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བུམ་པ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀ་བ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་མེད་ཅིང་། བུམ་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཀ་བ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་སྟོབས་···ཀྱིས་ཡིན་གྱིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར······རོ། །དེས་ན་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པ་ཙམ་གྱི་དགག་བྱ་ནི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་སྟེ། འདི་ལྟར་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཀ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀ་བ་སྣང་རུང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་དངོས་འགལ་གྱི་འགལ་ཟླ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་མེད་ཅིང་། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་འགལ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འགལ་ཟླ་འགོག་··སྟེ། འདི་ལྟར་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བདུན་པའོ།། ཤེས་བྱ་སྤྱི་ཕྱོག་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ||

རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། མཚོན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གནད་ལ་དཔྱད་པའོ། །

ས་བཅད་དང་པོ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གནད་ལ་དཔྱད་པའོ། །

དང་པོ། སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་བསྒྲུབ་པ། ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ།

གཅིག ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱ།

མཚན་གཞི་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་རང་རིག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ། ཤེས་
བྱའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ན་གཞན་དང་མི་
འདྲ་བའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་པས་ཞེན་དུ་རུང་བ་དང་།
དེའང་གཞི་དང་བཅས་པར་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔང་པོས། ལཀྵཎ་
ཅེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་ཉིད་ལོ་ཙཱ་བས་རེས་མཚན་གཞི་དང་། རེས་མཚོན་
བྱ་ལ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ། དེང་སང་མཚན་མཚོན་
གཞི་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་བརྗོད་ཆད་མ་ཡིན་
ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་ཤེས་གཞི་གསུམ། བརྗོད་བྱ་བརྗོད་
བྱེད་བརྗོད་གཞི་གསུམ་ལ་སོགས་པ་འང་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་མཚན་ཉིད་
ལ་མཚོན་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་པ་དང་། མཚོན་བྱེད་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་
བྱས་པ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ངོ་
བོ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་
སྐད་ཅིག་མ་ལྟ་བུ་དེ་མིན་ལས་འབྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞི་དོན་གཅིག་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་
བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་སོགས་བཞི་པོ་དེས་མཚན་གཞི་ཉེར་ལེན་གྱི་
གཟུགས་ཕུང་ལྟ་བུ་ཡང་མཚོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་
ནས་མངོན་པ་དང་། རྩ་ཤེར་ལས། མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞི་དོན་
གཅིག་ཏུ་གསུངས་སོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན། མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞི་དོན་
མི་གཅིག་སྟེ། ཚད་མ་འི་མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་གསུངས་པ་དེས་

མཚན་གཞི་མངོན་རྗེས་གང་རུང་རེ་རེ་མཚོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལ་དགོངས་ལ། འདི་ཉིད་རྟོག་གེའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལས་བཤད་དེ། ཚད་མ་མདོར། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཚོས་ལྔ་གསུངས་པ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་དུ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་གཅོད་པའི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་རྣམ་དག་''དུ་འགྱུར་བ་གསུངས་ལ་དེའི་ཚེ་མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞི་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཚོས་ལྔ་པོ་དེས་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ལ་ཡང་སྐྱོན་གསུམ་གཅོད''ནུས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་བརྡ་ཚད་མིན་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ། །ཕན་འདོགས་ཕྱིར་ནི་མཚན་གཞི་དང་། །མཚན་ཉིད་དང་ནི་མཚོན་པ་དག། །རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་། འདི་ལ་ཡང་ཕན་གདགས་ཕྱིར་ནི་ཤེས་གཞི་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སུན་འབྱིན་སྨྲ་འམ་དེས་ན་ལེགས་པར་སོམས་ལ་སློས་ཤིག།

གཉིས། ཁྱབ་བྱེད་ཚོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱ། མཚན་གཞི་གསུམ་ལས།

(གཅིག) མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པ་འདོད་པ་དགག །དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་གཞག །དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་

ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ།།

［གཅིག］ མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པ་འདོད་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག །མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཏེ། དོན་ལྡོག་རྫས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ལས། དོན་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཀྱང་དོན་དེ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་པའི······མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྫས་ཡོད་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མ··གྲུབ་པོ་ཅེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་དོན་ལ་དགོས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། ཐ་སྙད་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ལ་མཚན་ཉིད་ནོག་སོགས···འདུས་པ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཏན་ཚིགས་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་དགོས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུབ་བ་གསུམ་པར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་མ་ངེས་པར་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་ངེས་སམ་མ་ངེས། ངེས་ན་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་མཚོན་བྱ་གོ་བའི་ཕྱིར། མ་ངེས་ན་རྟ་བའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་མཁས་པས་གཏན་ཚིགས་དང་། མཚན་

ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཐ་སྙད་འགྲུབ་ལ། ལྡན་པོ་ལ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅིང་། ཤིན་ཏུ་ལྡན་པོ་ལ་ནོག་ལྐོག་ཤལ་གྱི་དོན་ལྡོག་གཉའ་བར་ཤ་སྤྲངས་པ་དང་། མཁྲིན་པར་པགས་པ་འཕྱང་བ་ལ་སོགས་པ་ཅད་དོན་སྤྲིལ་དགོས་པ་སྲིད་དོ། །

དེ་ཙམ་བརྗོད་ཀྱང་མི་གོ་བ་ནི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ལྡན་པོ་ལ་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་སྙམ་ན། ནོག་སོགས་འདུས་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ནོག་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ལྷོ་ཕྱིར་བ་བཞིན། ནོག་སོགས་འདུས་པའང་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་འགྲུབ་ཅིང་། དེཉིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ཡང་གང་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བརྡ་སྦྱར་ཏེ། ཡལ་ག་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་སྦྱར་བ་བཞིན། ཞེས་པཿཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་ལ། སྦྱོར་བ་འདི་གཏོགས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ལ་བཀར་ཏེ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་སླའོ། །

〔གཉིས〕 དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་གཞག་པ།

གཉིས་པ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས།

〈གཅིག〉 གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག །མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་མཚན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་ལ། ཆོས་གསུམ་པོ་ཡང་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ། རང་

གི་མཚོན་བྱ་ལས་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ། མཚན་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་ཅེས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དུ་གོ་བ་མཚོན་བྱ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〈གཉིས〉 རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་སྟེ། དངོས་འགལ་གཅོད་པ་ཞེས་པས་རིགས་མི་མཐུན་རྣམ་པར་གཅོད་ལ། འོ་ན་མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞི་ཡང་དེར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན་དོན་ལྡོག་ཅེས་པས་…མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞིའི་ལྡོག་པ་གཅོད་དོ། །གྲུབ་པ་ཞེས་པ་ནི་དོན་ལྡོག་སྟེ་ཆོས་གང་ལ་གྲུབ་པའི་གཞི་རང་མཚན་དང་སྒྲ་དོན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ཕྱིར་བ་ལྟ་བུ་གཟུང་ངོ་། །འདིར་རྒྱ་ཚིག་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་ངོར་བྱས་ནས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་ཞེས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་འཛོག་པ་ནི་འབྲེལ་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱར་བའི་ནུས་པ་མ་ཐོན་པའོ། །

〔གསུམ〕 དེའི་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

〈གཅིག〉 གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། བོད་སྔ་རབས་པ་རྣམས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་བསྡུ་ན་རང་ལྡོག་རྫས་སུ་མ་གྲུབ། དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར། མཚན་གཞི་ལ་

མི་གནས་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག །རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་དབང་དུ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། དབྱེ་ན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་ཉིད་ལྟ་བུ་རང་གི་ཐ་སྙད་དང་། བ་ལང་གི་མགོ་བོ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བཀོད་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་། རང་མཚོན་བྱའི་དོན་ལྡོག་མ་ཡིན་པའོ། །དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། རྟར་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པ་དང་། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཤྭ་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཁྱབ་པ་དང་། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མགོ་ལྡན་ལྟ་བུ་ཁྱབ་ཆེས་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་ཅན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཁྱབ་མཉམ་པའི་དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ཐ་སྙད་ལས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་གང་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའོ། །དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། འགལ་ནས་མི་གནས་པ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་གནས་པ། དོན་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་གནས་པ། མཚན་གཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་ཁྱབ་ནས་མི་གནས་པའོ། །དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་ལྟར། རྟ་དང་། ནོག་སོགས་འདུས་པ་དང་། བ་ལང་དང་། སྲོག་ཆགས་ཅམ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་ནི་མི་འཐད་དེ། འདི་དག་སྦྱོར་བར་བཀོད་ནས་སྐྱོན་བརྗེ་ན་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ལས་དོན་ལྡོག་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྐྱོན་དུ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་བཀོད་པའི་ཚེ། བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད

ལ་མི་སྲིད་པའི་དོན་ལྡོག་གཞན་འགྱུར་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བར་མ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོ་ན་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པ་མི་དགོས་ཏེ། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བཀོད་པ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་…… ཕྱིར་རོ། །གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་གཙུག་རྒྱན་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་བཏུས་དང་རྫི་བདུན་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〈གཉིས〉 རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་བསྡུ་ན་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། རང་ལྡོག་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོའང་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་གསུམ་པོ་འདིར་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ལ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་སྤྲོང་བ'''' གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་གླང་གིས་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚིགས་ལྔ་གསུངས་པའང་རྣམ་འགྲེལ་དུ་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་སེལ་བར་གསུངས''' པའི་ཕྱིར་དང་། སྔའི་རྣམ་གཅོད་ཀྱང་མི་ལྡན་དང་། གཞན་ལྡན་དང་། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་གསུམ་དུ་འདུས་པར་གཞན་དོན་ཞིབ་ར་གསུངས་པའི''' ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ཅན་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་ལས། མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག ། མཚན་གཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ནོག་སོགས་འདུས་པ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱབ་

ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་གང་ཞིག །མཚན་གཞི་ལ་ཁྱབ་ཅིང་མཚོན་འདོད་མེད་པར་ཞུགས་པ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་མགོ་ལྡན་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་མཚོན་འདོད་ལ་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའོ། །དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། རང་ལྡོག་མ་གྲུབ་ནས་མི་སྲིད་པ་དང་། རང་ལྡོག་གྲུབ་ཀྱང་མཚོན་འདོད་ལ་མི་སྲིད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་གི་ཐ་སྙད་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བཀོད་པ་གཉིས། གཞན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བཀོད་པ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ཐ་དད་ནས་མི་སྲིད་པ། རང་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པ། དོན་ལྡོག་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་པོའི་ཆོས་ལ་དཔེར་བརྗོད་ན། རྫས་ཐ་དད་པ། རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དོན་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་མཚོན་པ་ལ། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པས་བཟུང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་ཤེས་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱར་མི་རུང་བ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞི་ལྡོག་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་མེད་དང་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཡང་འགྲེའོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་གི་མཚོན་བྱ་མཚན་གཞིར་བྱས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་བཀོད་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་བ་ལང་

དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་འགྲེའོ། །

〈གསུམ〉 རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི་གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་དག་… མཚན་གཞིར་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ན། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ལྐོག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་འདི་མ་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཀར་ཟལ་ལ་བཀོད་ན་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། །ནག་སྐྱར་ལ་བཀོད་ན་མི་སྲིད་པ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ན་མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་ཐམས་ཅད་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ཡང་སྐྱོན་ཐེ་མ་མེད་དེ། དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་འཛོག་ལ། དེ་བ་ལང་ཙམ་དུ་མཚོན་པའི་ཚེ། ནོག་སོགས་འདུས་པ་ཁྲ་བོས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གཉིས) མཚན་བྱ།

གཉིས་པ་མཚོན་བྱ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས།

〔གཅིག〕 གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་མཚན་མཚོན་དོན་ལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་མཚོན་བྱ་མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དེ་མཐོང་བས་རྟོག་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བརྡའི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་པ་དེ་ཕྱིས་མཚན་ཉིད་མཐོང་བས་བརྡ་དྲན་པར་བྱས་ནས་གཟོད་ཐ་སྙད་ལ་

འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

[གཉིས] རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ། རང་ལུགས་ནི་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཞེས་པ་ནི་ཕྱོ་ཕྱིར་བ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྒྲ་ནི་ཐ་སྙད་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་། བློ་ནི་དེ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཏེ། དེ་གང་ལ་གྲུབ་པ་རང་མཚན་དང་། སྒྲ་དོན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་བུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །

[གསུམ] རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། མཚན་མཚོན་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། གཞན་སེལ་གྱི་བློས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ལྡོག་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་··· བསྒྲུབ་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སྦྱར་བས། ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་མི་བསླུ་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གསུམ) མཚན་གཞི།

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

[གཅིག] མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། །འོད་དག །མཚན་མཚོན་སྐྱོན་མེད་ཟུང་གཅིག་གི་རྟེན་བྱེད་པ་ཞེས་འདོད་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་གཞི་ཐོག་མར་ངོས་བཟུང་ནས་མཚན་ཉིད་དེས། མཚན་གཞི་དེ་ལ་མཚོན་བྱ་གསར་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པའོ། །

〔གཉིས〕 དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་པ་། བ་ལང་གི་མཚན་གཞིར་དཀར་ཟལ་གཟུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། བཏགས་ས་སྨྲན་ཡོན་བརྩི་བའི་གཞིར་གྱུར་པ་བ་ལང་གི་མཚན་གཞིར་རྟ་ལྟ་བུ་གཉིས་སོ། །

གསུམ། ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་ཏེ། རྗེ་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་དང་། ཕན་ཚུན་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་གོ།

(གཅིག) རྗེ་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ལ། རང་ལྡོག་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་དྲུག །གཞན་ལྡོག་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་ནི། ནོག་སོགས་འདུས་པ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་མཚོན། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ཞེས་སྦྱོར་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་དང་། ཡང་དེ་མཚན་གཞི་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་མཚོན། བ་ལང་གི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་ཅེས་བྱེ་བྲག་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས······ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་ཚུལ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་གི··ཐ་སྙད་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་སྦྱོར་མཚོན་བྱར་མཚོན་པ་དང་། བྱེ··བྲག་ཏུ་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚོན་ཚུལ་གཉིས་དང་། དཀར··ཟལ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་སྦྱོར་མཚན་གཞི་དང་། བྱེ་བྲག་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་མཚོན་ཚུལ་གཉིས་ཀྱང་བསྒྲེས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

(གཉིས) ལན་རྩུན་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་ནི། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དང་། དཀར་ཟལ་མཚོན་གཞིར་བཞག་ནས་སྦྱོར་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སྦྱོར་མཚོན་ཚུལ་དང་། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན། བ་ལང་གི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱེ་བྲག་གི་མཚོན་ཚུལ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་དང་། དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་སྦྱོར་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་གཉིས་དང་། ཡང་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དང་ནོག་སོགས་འདུས་པ་མཚན་གཞིར་བཟུང་ནས་སྦྱོར་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་མ་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་···· གཉིས་ཏེ་དྲུག་གོ །དེ་ལྟར་དྲུག་ལས། བཞི་ཡང་དག་ཡིན་ཅིང་། དཀར་ཟལ་སྦྱོར་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དང་ནོག་སོགས་འདུས་པ་སྦྱོར་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་གཉིས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་ཁྲ་བོའི་ཐ་སྙད་མཚོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་གཞི་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚན་མཚོན་གཉིས་གྲངས་མཉམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་མཚོན་བྱ་དུ་མ་དང་། མཚོན་བྱ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་མ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟག་པས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྟོ་ཕྱིར་བ་འདི་ནི་བུམ་པའོ་ཞེས་བཟུང་བའི་ཕྱིར།

མཚན་ཉིད་རྫས་ཡོད་དང་། མཚན་བྱ་བཏགས་ཡོད་དུ་ངེས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དོན་གྱི་ལྡོག་པ་དང་། མཚོན་བྱ་མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྫས་ཡོད་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་མཚན་མཚོན་དོན་ལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་བཀག་ཟིན་ལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྐྱེ་གནས་ཆ་འཇིག་མཚོན་བྱ་འདུས་བྱས་ལས་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དེ་མཚོན་བྱ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ནི་མཚོན་མི་ནུས་པ་ཁས་བླངས་ལ། ཐ་དད་ལྡན་པར་མཚོན་ན་འདུས་བྱས་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་གྱི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ས་བོན་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་ལ་གཏན་ཚིགས་དུ་མ་རྟུང་བ་ལྟར་མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་བྱ་དུ་མ་མཚོན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དུ་མས་མཚོན་བྱ་གཅིག་མཚོན་པས་གྲངས་མི་མཉམ་ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དེས་མཚོན་བྱ་དེ་དེ་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་དུ་མ་ཕྱེ་ན་མཚོན་བྱ་དེ་མཚོན་མི་ནུས་ལ། འབྱེད་ན་དེ་མིན་དུ་མཚོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མིན་དེ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མི་བསླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་ཀ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་ཕྱོགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་ཏེ། ཉིས་པ་ཁྱེད་རང་ལའང་མཚུངས་སོ་སྙམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མི་བསླུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག

དང་། གཞན་དོན་ཕྱོགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱང་མཚོན་བྱ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ། ཚུ་ཐག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ཚུ་ཐག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེས་སྒྲོ་འདོགས་ཇི་ལྟར་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

གཅིག མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

(གཅིག) གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞུང་ལས། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་གསུངས་པ་དེ། མཚན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་པའམ་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ་ནི་གང་རུང་རེ་རེས་ཀྱང་སོ་སོར་མཚོན་ནུས་པས་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་… འདོད་དེ། འགྲེལ་པར། དེ་ལྟར་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བ་གཅིག་བཤད་དོ། །མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་གཞན་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱན་མཛད་པས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡིན་གྱི། མི་བསླུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མའི་མཚན་ཉིད། མི་བསླུ་བ་དང་

མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཚིགས་པ་ཡིན་ཏེ། བཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་རྣམ་ངེས་ལས། འདི་དག་གིས་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་མི་བསླུ་བ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་གསུམ་ནི། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དོན་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་ནུས་པའོ། །དེ་ལ་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་གཅོད། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་མི་སྲིད་པ་གཅོད། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱབ་ཆེས་པ་གཅོད་ལ། མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་པ་ཞིག་ཁ་བསྐང་ངོ་། །བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ནི་ཚད་མའི་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བྲམ་ཟེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཚིས་གསུམ་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་བསྒྲིག་སྦྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་འདོགས་སེལ་བ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པ། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ལས་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་ན་ཁུགས་དང་པོ་ལ། ཚད་མ་དེ་མཚོན་བྱ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་མཚན་ཉིད་དོན་ལྡོག་གཉིས་ཀྱིས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། །རང་ལ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། མི་བསླུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་དོན་ལྡོག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེང་སང་གི་བོད་དག་འདི་ལྟ་དབང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་

མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ཞེས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་······ ཞེས་སྨྲོ། །དེ་ནི་མ་བརྟགས་པར་རང་དགར་སྨྲ་བ་སྟེ། ཁྱོད་རང་ལྟར་ན། གསར་དུ་ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཟུར་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སུམ་ཆར་ཁས་བླངས། ལུགས་གཉིས་པའང་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད··· བསྟན་རྒྱུ་མེད་པར་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་འབྲེལ··· བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་གསུམ་པའང་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཚིག་དེ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་པའི་ནུས་པ་མེད་ན། གཞན་ནས་ཁ་བསྐང་བས་ཚིག་ཟླ་མ་སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་པའང་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ནི་མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ལ་འདོད་པར་སྣང་ལ། དེ་དང་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའང་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་སྤོང་བར་མཛད་པའི་གཞུང་དང་འགལ····· བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་བཞི་པའང་མི་འཐད་དེ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྨྲར་མ་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་པས་མི་དགོས། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པས་མངོན་སུམ་ལ་མ་ཁྱབ། དོན་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་དོན། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་ལ་མི་སྲིད་པའི····· ཕྱིར་ཏེ། ངེས་པའི་དབང་གིས་རང་ངོ་བོས། །མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་

སྒྲུན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གཉིས) རང་ལུགས་འཆད་པ།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་འཆད་པ་ནི། གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་
དགོངས་པ་བཤད། མི་བསླུ་བའི་དོན་བཤད། དེས་ན་ཚིག་གཞན་
བསྟན་མི་དགོས་པར་གྲུབ་པ་དང་གསུམ་ལས།

〔གཅིག〕 གཞུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པས་ཚད་མ་
མདོའི་གཞུང་ཀུན་གྱི་དགོངས་པར་འགྱུར་བའི་ཚད་མའི་དོན་ཕྱོག་བསྟན་ཏེ།
ཚད་མ་མདོར་ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་འཆད་པའི་སྐབས་སུའང་མི་བསླུ་བའི་
ཤེས་པ་རྣམས་ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། བསླུ་
བའི་ཤེས་པ་རྣམས་དེའི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པར་གསུངས་པ་དང་། མངོན་
སུམ་གྱི་སྐབས་སུའང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞིར་བཞག་ལ། མི་བསླུ་བའི་ངོ
ཤེས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་ཡང་དག་དང་། བསླུ་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་མངོན་
སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བཤད་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུའང་
བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་།
བསྒྲུབ་བྱ་ལ་བསླུ་བའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དུ་བཤད་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མདོའི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཕྱོགས་གླང་གིས་
གཞུང་གི་ཆ་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་
དངོས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་

དོན་ལྡོག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་འདིར་ཚད་མ་མདོའི་མཆོད་བརྗོད་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་མདོའི་དགོངས་པར་གྱུར་པའི་ཚད་མའི་དོན་ལྡོག་ཐོག་མར་སྟོན་པའང་སྐབས་སུ་བབས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཡང་གཙོ་བོར་མི་བསླུ་བའི་སྒོ་ནས་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་མཚན་ཡོད་མེད་གང་རུང་དུ་གཏོགས་པར་དོན་ལ་མཐུན་ཏེ། མི་བསླུ་བའི་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། དོན་བྱེད་ནུས་པར་གནས་པ་ནི་མི་བསླུ་ཞེས་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་གྱི་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མི་བསླུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་ཀ་འཇུག་སྟེ། དེ་གཉིས་དོན་ལྡོག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གཉིས〕 མི་བསླུ་བའི་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་མི་བསླུ་བ། ལས་གང་ལ་མི་བསླུ་བ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་མི་བསླུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་དོན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས། མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པར་དེ་ཉིད་མི་བསླུ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་རང་མཚན་ཡོད་པས་དེ་ལ་འཇུག་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་མི་བསླུ། དོན་རང་མཚན་མེད་པས་དེ་ལས་ལྡོག་ན་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་མི་བསླུ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་མཚན་ལ་ཞུགས་ན་དེ་ཐོབ་པ་ལ་མི་བསླུ་རང་མཚན་མེད་པས་དེ་ལས་

ལྡོག་ན་དེ་མེད་པ་ལ་མི་བསླུ་བའོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཡུལ་གྱི་མི་བསླུ་བ་དེ་ཚང་སྟེ། རང་ཉིད་གཞལ་བྱར་འཛོག་པའི་ཚེ་དོན་བྱེད་ནུས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅད་ཤེས་དང་ཐེ་ཚོམ་ལ་བྱ་བའི་མི་བསླུ་བ་ཚང་བ་སྲིད་དེ། དེ་རང་མཚན་ལ་ཞུགས་པས་རང་མཚན་ཐོབ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བྱེད་པ་པོའི་མི་བསླུ་བ་མ་ཚང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་འཛིན་སྟངས་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་དགོས་པ་ལས། བཅད་ཤེས་ནི་ཚད་མ་སྔ་ཕྱིའི་གཟུང་བའི་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་འཛིན་སྟངས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུལ་གྱི་མི་བསླུ་བ་དང་། བྱ་བའི་མི་བསླུ་བ་ཙམ་གྱིས་འདིའི་མི་བསླུ་བའི་གོ་མི་ཆོད་དེ། འདིའི་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ན། ཆོས་གསུམ་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གསུམ〕 དེས་ན་ཞིག་གཞན་བརྟན་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ནི། མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ། འདིའི་མི་བསླུ་བ་ལ་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དགོས་པས་བྱེད་པ་པོའི་མི་བསླུ་བ་ལ་གསར་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གསར་དུ་ཞེས་པའི་ཚིག་སྨོས་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་ཅིང་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་ངེས་ལས། འདི་དག་གིས་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པ་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་དང་། བསམ་པ་ལ་ནི་བསླུ་མེད་ཕྱིར། །འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་

དང་། བསྒྲུ་མེད་ཕྱིར་དེ་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་དང་། བསྒྲུ་བ་མེད་ཅན་གང་ཡིན་དེ། །བསྒོམ་བྱུང་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད། །ཅེས་དང་། ཚད་མ་ཉིད་ནི་བཀག་པ་སྟེ། །བསྒྲུ་བའི་ཕྱིར་རོ་དེ་དོན་དུ་འང༎ ཞེས་སོགས་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་མི་བསྒྲུ་བ་ཚང་མ་ཚང་…གི་སྒོ་ནས་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པར་སྣང་གི། གསར་དུ་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྟན་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་གཏེར་རྩ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འདི་ཁོ་ན་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འདི་བཞིན་དུ་མཛད་པས་བཅད་ཤེས་མི…བསྒྲུ་བའི་ཤེས་པར་བྱས་ནས། གསར་དུ་ཞེས་པའི་ཚིག་བསྟན་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་འཆུགས་པས་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །

(གསུམ) རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། མི་བསྒྲུ་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས། རང་མཚན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་མཐུན་ན་དངོས་མེད་འཛལ་བའི་ཚད་མ་ལ…མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེས་ཡུལ་རང་མཚན་མེད་པར་གཞལ་བས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་མི་བསྒྲུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུང་དཀར་པོ་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་དང་། ལྡོན་ཤིང་འགྲོ་བར་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་ཐལ། མི་བསྒྲུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དུང་སེར་པོ་དང་། ལྡོན་ཤིང་འགྲོ་བར་འཛིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས། ངེས་སྒྲ་འདོགས་ཛེ་ལྟར་གཅོད་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ངེས་སྒྲ་འདོགས་སེལ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཅད་བྱ་སྒྲ་འདོགས་ཀྱི་རང་བཞིན། གཅོད་བྱེད་ངེས་པའི་རང་བཞིན། ངེས་དེ་ཇི་ལྟར་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

(གཅིག) གཅད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རང་བཞིན།

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལས་མཐའ་གཞན་དུ་རྟོག་པའི་ཞེན་བློ། དབྱེ་ན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་ནི་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་དང་ངེས་ཤེས་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་འབྱུང་བ་གང་ཞིག །བློ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དང་། བློ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཅིག་ཅར་དུ·····འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

(གཉིས) གཅོད་བྱེད་ངེས་པའི་རང་བཞིན།

གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་ཡུལ་དོན་དང་མཐུན་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གང་ཞིག །དེར་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པ། དངོས་བཏགས་མ་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཡང་དག་པའི་ངེས་པ་དང་། ལོག་པའི་ངེས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་ལྟ་བུའོ། །ཕྱི་མ་ནི། ངེས་ཤེས་ཀྱི་གསལ་བྱར་

གྱུར་པའི་སློ་འདོགས་ཡིན་པས་ངེས་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཚད་མར་གྱུར་པའི་ངེས་པ་དང་། ཚད་མ་མིན་པའི་ངེས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད། གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །མངོན་སུམ་རྣམས་ནི་གཅོད་བྱེད་ངེས་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་སྣང་བ་ཙམ་གྱིས་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་རང་ཡུལ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

(གསུམ) ངེས་རྗེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་ལ། ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ནི། རང་མཚན་ཡོད་མེད་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་མིན། །ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཚད་མ་འགའ་ཞིག་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། འགའ་ཞིག་རང་ལས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་ཚད་མ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་ཤེས་ཀྱིས་སློ་འདོགས་བཅད་པའི་དོན་ཡང་སློ་འདོགས་ཀྱི་ས་བོན་རྒྱུན་གཅོད་པའི་ནུས་པ་ནི་ངེས་ཤེས་ལ་མེད། སློ་འདོགས་མངོན་གྱུར་བ་ནི་ཡིད་ཡུལ་གཞན་ལ་ཡེངས་པས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བས་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་ནས་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར། སློ་འདོགས་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་སློ་འདོགས་གཅོད་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ··· བཞི་སྟེ། མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ། ངེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

གཅིག མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ་དྲུག་སྟེ། གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི། གང་དབྱེ་བའི་ངོ་བོ། གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཇི་ལྟར་ཕྱེ་བའི་དོན། ཇི་སྙེད་ཕྱེ་བའི་གྲངས་ངེས། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་སྒྲ་དོན་ནོ། །

(གཅིག) གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི།

དང་པོ་ལ་ཐོད་ཁ་ཅིག །ཚད་མ་དབྱེ་གཞི་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་ཤེས་པ་དབྱེ་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱང་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དབྱེ་གཞི་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དག་ཤེས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། དོན་བྱེད་པར་སྣང་བའི་ཚད་མ་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མེས་བཙོ་སྲེག་གི་དོན་བྱེད་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་བུའི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི··· རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི། མེ་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་རྐྱང་པ་སྣང་བ་སྐྱེས་བུའི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་དབྱེ་

གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། མི་བསླུ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་བྱེད་པས་བསྟན་བཅོས་སུ་དཔྱད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་སུམ་ཁོ་ནས་ངེས་པས་མངོན་རྗེས་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་དབྱེ་གཞིར་མི་རུང་བར། བྱེ་བྲག་ཕྱེ་ནས་དབྱེ་གཞིར་དགོས་ན། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་པས་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ནི། ཚད་མ་དང་། ཡང་དག་ཤེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ཡང་དབྱེ་གཞིར་རིགས་ཏེ། འདིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས་ཞེས་ཚད་མ་དང་། རྣམ་ངེས་སུ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་ཅེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་ཡང་དག་ཤེས་པ་དབྱེ་བའི་གཞིར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གཉིས) གང་དབྱེ་བའི་ངོ་བོ།

གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་གཉིས་སོ། །

(གསུམ) གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན།

གསུམ་པ་ནི། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ། སྣང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སམ། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(བཞི) ཐེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་དོན།

བཞི་པ་ནི། མངོན་རྗེས་གཉིས་པོ་ཐ་དད་བཞིའི་ནང་ནས་གང་

ཡིན་ཞེ་ན། རྣ་ན་སྙི་ན་རེ། གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཆ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་དང་། རྗེས་དཔག་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དྲི་མའི་ཆ་ཡིན་པས་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པས་དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཀུང་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །རྗེས་དཔག་གི་གཟུང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆ་ནས་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ལ། འཁྲུལ་ཤེས་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག་ཡུལ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཡུལ་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྗེས་དཔག་སྤྱིར་མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དང་། བྱེ་བྲག་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན། དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མངོན་རྗེས་གཉིས་སྣའི་ངོ་བོར་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་འཇོག་སྟེ། ལ་མེ་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ། ལ་དང་མེའི་ཚོགས་དོན་ལ་ལྟོས་ནས་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ། རང་གི་ངོ་བོལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་དེ་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱེ་བྲག་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་དགོས་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་

དང་ཇོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་མངོན་དང་ཇོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་དང་པོ་མེད་དེ། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན། རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་ཚེ་རྗེས་དཔག་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་རྗེས་དཔག་དེ་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་དུ་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོན་གཉིས་པ་ཡང་མེད་དེ། བྱེ་བྲག་ཤ་པ་དང་ཇོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན། ཤིང་ཙམ་དང་ཇོ་བོ་གཅིག་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། ཤ་པ་དང་ཇོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན། ཤིང་ཙམ་དང་ཇོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(ལྔ) ཇི་སྙེད་ལྔ་བའི་གྲངས་ངེས།

ལྔ་པ་ནི། རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་ཚད་མ་ལ། མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་ལུང་ཚད་མ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་འདོད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་ཟླ་བས་དེའི་སྟེང་དུ་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་དང་། བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་དེའི་སྟེང་དུ་དོན་གྱིས་གོ་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚད་མ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ན། འདིར་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཞེ་ན། རང་ལུགས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་བསྒྲུབ་པ་ནི། འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ལ། རྟོགས་ཚུལ་གྱིས་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པས། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡང་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཞེས་པའོ། །གཞན་ལུགས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་འགོག་པ་ལ་མདོར། ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དང་། ཁྱད་པར་མཐོང་བ་ཇོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་ཚད་མ་ཕུང་པོ་གསུམ་

པར་འདོད་པའི་གྲངས་མང་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པར་གསུངས་···· ཤིང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱང་འཕེན་པས་ཚད་མ་མངོན་སུམ་གཅིག་པུར་འདོད་པ་གྲངས་ཉུང་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པ···· ཡང་གསུངས་སོ། །

(དྲུག) ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་སྒྲ་དོན།

དྲུག་པ་ནི། སྤྱིར་མིང་ལ་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ལྷས་བྱིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་ལ་ལྟོས་པ་དང་། ཤིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རིགས་ལ་ལྟོས་པ་གཉིས་སོ། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་དུ་བྱས་པའི་མིང་དང་། བུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འཇུག་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་དུ་བྱས་པའི་མིང་གཉིས་སོ། །འདི་ལ་བཤད་འཇུག་འགལ་བ་དང་། མི་འགལ་བ་དང་། འགལ་ཞིང་མི་འགལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བྱིའུ་རིལ་བཟུང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱ་ལུག་ཐི་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པ་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། འགལ་འདུ་སུ·· གསུམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མཚོ་སྐྱེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། འཇུག་པ་ནི་པདྨ་ལ་འཇུག་ལ། བཤད་ན་མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མཚོ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ལ་གསུམ་ལས། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་པདྨ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་པདྨ་ལ་འཇུག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་བཤད་དུ་མེད་ལ། མཚོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྦལ་པ་ལ་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་འཇུག་ཏུ་མེད་ལ། འོ་ན་སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡོང་དུམ་ལྟ་བུ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་མུ་བཞི་

པ་ཅི་ཕྱིར་མི་བགྲང་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་མིང་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲ་གསུམ་དང་། རྗེས་དཔག་ལ་སྒྲ་གཅིག་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྐད་དོད་དུ། པྲ་ཏྱ་ཀྵ་ཞེས་པའི་པྲ་ཏི་ནི་སོ་སོ་དང་། ཨཀྵ་ནི་དབང་པོ་ལ་འཇུག་པས་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པས་ན་མངོན་སུམ་ཞེས་པར་འགྱུར་ལ། དེའང་མངོན་སུམ་དང་པོ་གཉིས་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་འཇུག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་བཤད་དུ་མེད། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་རྣམས་ལ་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་འཇུག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗེས་དཔག་གི་སྐད་དོད་དུ་ཨ་ནུ་མཱ་ན་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཨ་ནུ་ནི་ཕྱིས་སམ་རྗེས་ལ་འཇུག་ཅིང་། མཱ་ན་ནི་འཇལ་བ་ལ་འཇུག་པས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་འཇལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་རྗེས་དཔག་ཅེས་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །

(གཅིག) མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་གཉིས།

〔གཅིག〕 མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ལ། ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། དུས་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་གསུམ་ལས།

〈གཅིག〉 ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ནོར་བུ་རང་མཚན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ནོར་བུ་རང་མཚན་པས་རང་ངོས་ནས་རང་འཛིན་རྣམ་པ་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་བློ་རིགས་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ལ། ལྷ་ཤཱཀ་གཉིས་ཀྱིས་ནོར་བུའི་འོད་ཀྱི་རྟགས་ལས་གཞི་དེར་ནོར་བུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། རྒྱན་མཛད་པ་དཔོན་སློབ་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བཞེད་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་གིས་ལོག་ཤེས་སུ་བཞེད་པ་དང་གསུམ་ལས། ཕྱི་མ་ཉིད་གཞུང་གི་དགོངས་པ་སྟེ། དང་པོར་ནོར་བུའི་འོད་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ། དེ་ནས་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས། དེ་ནས་ནོར་བུ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱུག་པས་ནོར་བུ་ཉིད་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡང་ལོག་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུ་རིས་བྱིན་ནས་ནོར་བུའི་འོད་དུ་ငེས་པའི་རྟགས་ལས་གཞི་དེར་ནོར་བུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག །དེ་ནས་ངེས་ཉམས་པའི་བཅད་ཤེས། ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནོར་བུའི་མདུན་དུ་ཕྱིན་པའི་ཚེ། སྔར་ལྟར་ནོར་བུ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་སྐྱེས་པ་སྟེ་བློ་རིགས་

དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། ནོར་བུ་སྒྲོན་མའི་འོད་དག་ལ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་དཔེར་བླངས་པ་ནི་ལོག་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〈གཉིས〉 དུས་ལ་འཁྲུལ་བ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ནམ་ཕྱེད་ལ་ཉིན་ཕྱེད་དུ་འཁྲུལ་ནས་ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི་བྱ་ཚ་སྐྱེས་པའི་རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི་བྱ་ཚ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི་བྱ་ཚ་དེས་རང་ངོས་ནས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〈གསུམ〉 ཆམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ།

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དུང་དཀར་སེར་འཛིན་གྱི་དབང་ཤེས་དེ་དུང་གི་ཁ་དོག་ལ་འཁྲུལ་ཡང་དབྱིབས་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་། ལྗོན་ཤིང་འགྲོར་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དེ་ལྗོན་ཤིང་སྡོད་པའི་ཆ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་། ལྗོན་ཤིང་རང་མཚན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། དུང་གི་དབྱིབས་དང་ལྗོན་ཤིང་རང་མཚན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ····ཡིན་ན། དེ་གཉིས་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་དུང་གི་ཁ་དོག་དང་། ལྗོན་ཤིང་སྡོད་པའི་ཆ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག །དུང་དཀར་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ་དུང་གི་རེག་བྱ་འཇམ་པ་དང་། ལྡི་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་། མེ་ཆུའི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རེག་བྱ་ཚ་བ་དང་། གཤེར་བ་ལ་ཡང་

མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རེག་བྱ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུས་དབང་དོན་མེད་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་དེ་རེག་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དུང་གི་ཁ་དོག་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་འདི་ལ་རེག་བྱ་འདི་དང་འདི་ཡོད་ཅེས་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟགས་གཞན་ལས་དུས་མཉམ་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་རྟགས་གཞན་དཔོག་པ་རྒྱུའི་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

［གཉིས］ མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག །སྔོ་རྒྱབ་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་མཛོད་ཕུགས་ཀྱི་བུམ་པར་འཁྲུལ་དུས་ཀྱི་སྔོ་རྒྱབ་ཀྱི་བུམ་པར་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། སྤུ་རྟའི་བུམ་པ་ལ་ཕྱི་རྟའི་བུམ་པར་འཁྲུལ་དུས་ཀྱི་སྤུ་རྟའི་བུམ་པར་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་དུས་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། བུམ་པའི་དམར་པོ་ལ་སྐམ་བུའི་དམར་པོར་འཁྲུལ་དུས་ཀྱི་བུམ་པའི་དམར་པོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་གསུམ། སྔོ་རྒྱབ་ཀྱི་བུམ་པ་སོགས་དོན་རང་མཚན་གསུམ་པོ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དོན་རང་མཚན་གསུམ་པོ་དེས་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་རང་ངོས་ནས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་ཕྱིར།

(གཉིས) རྗེས་དཔག་གི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག

པ་དགག །མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །

〔གཅིག〕 རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག །ནོར་བུའི་འོད་ཀྱི་རྟགས་ལས་གཞི་དེར་ནོར་བུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ནི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ནོར་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད། ནོར་འོད་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ། འོད་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སྣ་ལུའི་སྨྱུ་གུའི་རྟགས་ལས་གཞི་དེར་སྣ་ལུའི་ས་བོན་ཡོད་པར······རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྣ་ལུའི་ས་བོན་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད། སྣ་ལུའི་སྨྱུ་གུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ། སྨྱུ་གུ་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

〔གཉིས〕 རྗེས་དཔག་མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག །དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་རྟག་པའི་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་མེ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་བློམ་ཆོད་ལ་འཁྲུལ་ཡང་སྣང་ཆོད་ལ་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟག་པའི་མེ་དང་དོན་དམ་པའི་དུ་བ་མ་གྲུབ་ཀྱང་མེ་ཙམ་དང་དུ་བ་ཙམ་གྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན་མི···

འཐད་དེ། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་རྟག་པའི་མེ་དང་དོན་དམ་པའི་དུ་བ་མ་གྲུབ་ན། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མེ་ཙམ་དང་དུ་བ་ཙམ་ཡང་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་··· ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུང་ལས་བསྟན་པའི་ཚུལ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་ཚུལ། འཐད་པའི་ཕྱོགས་ངོས་གཟུང་བའོ། །

(གཅིག) གཞུང་ལས་བསྟན་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་དང་། མཚན་གཞི་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་ན་མཚན་གཞི་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་རང་ལས་ངེས་པ་ཡིན་ནམ། གཞན་ལས་ངེས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། འགའ་ཡང་ཚད་མ་དང་། ཚད་མིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ། རྨོངས་པ་མེད་པས་བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་··· མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ལའང་ངེས་བྱེད་གཞན་དགོས་པས་ངེས་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད།། བསྟན་བཅོས་རྨོངས་པ་ཟློག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

(གཉིས) མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས་གཞན་ངེས་ཁོ་ན་འདོད་པ་དང་།

ཁ་ཅིག་གཞན་ངེས་ཡོད་ན་ངེས་བྱའི་ཚད་མ་དང་། ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་དཔྱད་པས་འཇིག་པས་རང་ངེས་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་རང་ངེས་གཞན་ངེས་གཉིས་འདོད་ཀྱང་། མཚོན་བྱ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་དང་། གཞན་དག་མཚན་གཞིའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་པར་འདོད་པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། དང་པོ་བཞི་པོ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་མ་གཉིས་དོན་གཅིག་པས་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྱུང་ངོ་།

(གསུམ) འཐད་པའི་ཕྱོགས་ངོས་གཟུང་བ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུང་གང་གིས་རང་ངེས་གཞན་ངེས་སུ་འཇོག་པའི་ཚུལ། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

[གཅིག] གཞུང་གང་གིས་རང་ངེས་གཞན་ངེས་སུ་འཇོག་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། མཚན་གཞི་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བ་དང་། ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་གང་ལས་ངེས་ཤེ་ན། ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ངེས་ཤེས་དེའང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པ་ཡིན་ནམ། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཆ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས།

ཞེས་པ་སྟེ། འདིས་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་དོན་ཕྱོགས་གསལ་བའི་ཆ་ལ་རང་ངེས་ཚད་མ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། དེས་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མི་བསླུ་བ་ལའང་རང་ངེས་སུ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་རང་ངེས་ཡིན་པ་དོན་གཅིག་པ་གང་ཞིག །རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གསལ་བའི་ཆ་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་བསླུ་བ་ཡོད་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པའང་ཡོད། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པའང་ཡོད་ཅེས་པ་ནི། ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་པ་སྟེ། ཐ་སྙད་ནི་ངེས་པ་བློའི་ཐ་སྙད་ངེས་ཤེས་ཡིན་ལ། ཚད་མ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་ཚད་མའི་དོན་ཕྱོགས་མི་བསླུ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངེས་ཤེས་དེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་གཞུང་སྔ་མས་ཤེས་པའི་དོན་ཕྱོགས་ལ། རང་ངེས་ཁོ་ན་དང་། ཕྱི་མས་ཚད་མའི་དོན་ཕྱོགས་ལ། རང་ངེས་གཞན་ངེས་གཉིས་ཡོད་པར་བསྟན་ཅིང་། འོག་ནས་འཆད་པའི་རང་ངེས་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

〔གཉིས〕 མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་ནི། རང་ངེས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མ་གང་ཞིག། རང་གི་གཞལ་བྱའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པས་རང་སྟོང་… རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བ་ལ་ངེས་

པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ། གཞན་ངེས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མ་གང་ཞིག །རང་གི་གཞལ་བྱའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་ནུས་པས་རང་རྒྱུད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་ནུས་པར་ཚད་མ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་དགོས་པའོ། །མཚན་གཞི་ལ་རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་ངེས་ཚད་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་མ་ངེས་ན་རྗེས་དཔག་ཏུ་མི་རུང་ཞིང་། ངེས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་ལྷ་ཤཱཀྱ་ཆོས་མཆོག་གིས་འགྲེལ་པ་སུམ་ཅར་ལས་རྗེས་དཔག་རང་ངེས་ཁོ་ནར་……བཤད་དོ། །མངོན་སུམ་ལ་བཞི་ལས། ཁ་ཅིག །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་རང་ངེས་ཚད་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས།། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་འཁྲུལ་རྒྱུ་མེད་པས་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པ་ལ……འཇོག་པ་ཡིན་གྱིས། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ངེས་ཤེས་མེད་པས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ……མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་རང་ངེས་གཞན་ངེས་གང་ཡང་མེད་པ་སྲིད་ཅིང་། འཕགས་པ་རྗེ་བཙས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་རང་ངེས་ཁོ་ནའོ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་རྣམས་ནི་རང་

ངེས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཤེས་པའི་དོན་ལ་ངེས་
པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཡུལ་གྱི་རྗེས་ཐམས་ཅད་
ལ་རང་ངེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་འཛིན་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་རྒྱུད་བསླད་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེས་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་··
ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཡུལ་གྱི་ཐ་
སྙད་ལ་ཡང་རང་ལས་ངེས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱང་འཕེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་
དཔག་ཉམས་སྐྱོང་གི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེས་རྗེས་དཔག་གི་ཐ་སྙད་ལ་··
ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ནི་
རྒྱུན་མེད་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ན། གཞན་
ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་དང་། ཡིད་མངོན་ཀུན་ཏུ་ཐ་
སྙད་པའི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་ཆོས་
མཆོག་གིས་དོན་བྱེད་སྣང་གི་མངོན་སུམ་གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་··
པས་རང་ངེས་དང་། འཇུག་པར་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ནི་འཁྲུལ་རྒྱུ་མེད་
ན་རང་ངེས་དང་ཡོད་ན་གཞན་ངེས་ཡིན་ཅིང་། འདི་ལ་གསུམ་ཡོད་པར་
བཞེད་དོ། །རིགས་གཏེར་ལས། དོན་བྱེད་སྣང་གི་མངོན་སུམ་དང་།
གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས། དེ་གཉིས་རང་ངེས་དང་
འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ། དང་པོ་པ་དང་ཡིད་མ་གཏད་པ་གཉིས་བསྟན་
པས་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མར་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་དོན་བྱེད་སྣང་གི་མངོན་
སུམ་ནི་མེ་བཙོ་སྲེག་གི་དོན་བྱེད་བཞིན་པར་སྣང་བའི་མེ་འཛིན་དབང་··
མངོན་ལྟ་བུའོ། །གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ནི་ཡུལ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་

པས་སྔུ་རིས་སྦྲིན་པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །དང་པོ་པ་ནི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་གི་རིགས་འདྲ་ཐུར་མ་མཐོང་བ་གསར་དུ་མཐོང་བ་སྟེ། བ་མེན་དང་པོ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་མ་གཏད་པ་ནི་རྟོག་པ་ནང་དུ་བསྡུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་དབང་མངོན་ལྟ་བུའོ། །འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་ནི་རྐྱེན་གསུམ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་ཀྱང་། ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་གིས་གེགས་བྱས་པས་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་མི་ནུས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྣང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་ངེས། སྤྱི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་ཁྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས། སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ལས་ངེས་པ་དང་གསུམ་ལས། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དོན་ཅན་བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་དབབ་ན། དང་པོ་ལ་མཚན་གཞི་ནི། དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཅིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་རྒྱང་རིང་པོའི་དམར་འབར་བ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ལྟ་བུའོ། །དེ་དམར་འབར་བ་མེའི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཞན་ངེས་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཐག་རིང་བ་དང་། སྒྲུ་མའི་མེ་དང་ནོར་བུའི་འོད་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི་ཕྱིས་མེའི་མདུན་དུ་ཕྱིན་ནས་བཙོ་བྲེག་གི་དོན་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སམ། མངོན་སུམ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པས་སྔུ་རིས་སྦྲིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སམ། དུ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་སྟོབས་སམ། མེའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་གཞན་གྱི་

རྟགས་ལས་མི་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་··· བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་གཞི་ནི། དོན་ལ་ཤ་པ་ཡིན་ཅིང་། རྟོག་པས་ཤ་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་བཅས་པ··· འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་གཞན་གསུམ་ནི་སྔ་མ་ལ་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚན་གཞི་ནི། ཁ་ཅིག །ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་དུས་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དེས། སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གཞན་ཆགས་ཞེས་ནུས་ཉམས་ཚེ། །ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་ཕྱིར། །ཞེས་'' གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་ནང་དུ་བསྡུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་ཆོས་གཞན་གསུམ་ནི་སྔ་མ་ལ་དཔགས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

〔གསུམ〕 རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ངེས་བྱའི་ཚད་མ་དང་། ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ན་ཚད་མ་ཕྱི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། ཐ་དད་ན་ཡུལ་གཞན་དངོས་པོར་གྲུབ་པས། གཞན་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། འཇུག་ཡུལ་གཅིག་དང་སྣང་ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་པས། སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་སྔ་མའི་འཇུག་ཡུལ་རྟག་པར་ཐལ་བ་དང་། ཚད་མ་ཕྱི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་དང་།

སྣང་ཡུལ་དོན་གཞན་དུ་མེད་པས་ཁས་བླངས་འགལ་བའི་སྐྱོན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཚད་མ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་གྲུབ་གཅིག་ལ། རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པས་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་གཞན་ངེས་ཚད་མར་འདོད་པའི་ཚད་མ་དེ་རང་ཡུལ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞིང་། གཅོད་ན་རང་ངེས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། མངོན་སུམ་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །གྲངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་སུ་ཐལ། རང་ངེས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དེས། གྲངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་མི་བསླུ་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲངས་ཅན་པ་དེས་མངོན་སུམ་གྱིས་བདེ་བ་མི་མྱོང་བར། བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྒྱང་འཕེན་པ་དེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་མེད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལ་མེ་ལྡན་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་ལ་དང་མེའི་ཚོགས་དོན་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱང་འཕེན་པའི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་རྗེས་དཔག་གི་ཐ་སྙད་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། དེའི་དོན་ངེས་པ་ལ་ངེས་པར་འཇོག་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་གནད་ཀྱི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི། རིས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ།

བཞི་པ་རིས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་། དེ་ཚད་མས་རྟོགས་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

(གཅིག) དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ།

དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། བློས་ཡོངས་གཅོད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དབྱེ་ན་སྣང་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་། སེལ་བའི་སྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་ཡོངས་གཅོད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། མཚན་གཞི་ནི། དེའི་སྣང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་རྣམས་སོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་བློས་ཡོངས་གཅོད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྒྲོ་བཏགས། མཚན་གཞི་ནི། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་རྣམས་སོ། ། དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྣང་བའི་སྒྲུབ་པའི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་དགག་པའི་མཚན་ཉིད། བློས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དབྱེ་ན་མ་ཡིན་དགག་དང་། མེད་དགག་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་བློས་དགག་བྱ་དགག་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཡོངས་གཅོད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། འདི་དང་སེལ་བའི་སྒྲུབ་པ་དོན་གཅིག་གོ །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་བློས་དགག་བྱ་བསྒྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་རྣམ་བཅད་དུ་རྟོགས་··· པར་བྱ་བ། འདི་དང་མེད་དགག་དོན་གཅིག་གོ །རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི། དགག་

བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཡང་སེལ་ངོར་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་ཡང་སེལ་ངོར་ཡིན་ལ། སེལ་ངོའི་དགག་སྒྲུབ་གཉིས་དང་། མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་དོན་ནོ། །ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་ལ་ཡང་ཚིག་ཟིན་ལ་འཕེན་པ་དང་། དོན་གྱིས་འཕེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་བུམ་དག་གི་ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་བུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །སེལ་བའི་སྒྲུབ་པའི་བློས་ཕྱེ་བའི་དགག་པའི་མཚན་ཉིད། བློས་དགག་བྱ་བསྒྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་རྣམ་བཅད་ཙམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ། འདི་དང་མེད་དགག་གཉིས། མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གཉིས) དེ་ཚད་མས་རྟོགས་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

〔གཅིག〕 གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་ཕྱ་པ་སོགས་ན་རེ། དངོས་རྟོགས་དང་། ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་བློ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་དང་། དོན་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་བློ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་ཤུགས་རྟོགས་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གཉིས〕 རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་ནི། བསྒྲུབ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གམ། མངོན་

སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་སེལ་བའི་སྒྲུབ་པའམ་མ་ཡིན་དགག····སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དེས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཚེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད། འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཕྱིས་རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཚེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གམ། མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་དགག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཏོལ་བ་མཁས་པས་དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས······དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཚེ་བུམ··· པས་དག་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད། གཏོལ་བ་རྨོངས་པས་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཚེ་བུམ···པས་དག་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

〔གསུམ〕 རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཤུགས་རྟོགས་མེད་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞུང་གི་ཆ་འགར། ཤུགས་ལས་རྟོགས་པའི་དོན་གྱིས་གོ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པའམ་རྩལ་གསུམ་གོམས་པ་ལས་བློ་བུར་བའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་པའི······ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་པཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ས་བཅད་གཉིས་པ། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་གོ།

དང་པོ། མངོན་སུམ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མངོན་སུམ་ཡང་དག །ལོག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའོ།

གཅིག མངོན་སུམ་ཡང་དག

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །

(གཅིག) མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་གཉིས་ལས།

〔གཅིག〕གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཕྱ་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ། ཕྱི་མའི་མཚན་ཉིད། སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་

སུ་ཕྱི་བ་གཞུང་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱར་མ་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་ཅིང་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མངོན་སུམ་གྱི་རང་ལྡོག་ལ་མི་······ སྲིད་པའི་ཕྱིར།

〔གཉིས〕 རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དངོས་དང་། དེའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས།

〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད་དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པའམ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མ་འཁྲུལ་པའི་རིག་པ་དེ། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〈གཉིས〉 དེའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ། མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ། གཉིས་ཀའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །

«གཅིག» རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ།

དང་པོ་ལ་བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་ནི། སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་

ཡིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། རྟོག་པ་ནི་བརྗོད་པ་དང་འདྲེར་རུང་བའི་ཤེས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། འོ་ན་རུང་བ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་གར་བ་ཁ་ཅིག །བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་བྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་བསྡུ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་བློ་དེས། དེ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། རུང་བ་འཛིན་པའི་བློ་དེས་བརྡ་བྱེད་ཤན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རུང་བ་འཛིན་པའི་རིགས་ལ་འཇོག་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། སྔ་མ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། འདྲེས་པ་འཛིན་པའི་རིགས་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་འདིར་བསྟན་གྱི་བྲལ་བ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་དོན་འདྲེས་པ་འཛིན་པའི་དང་། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་འཛིན་པའི་དང་། སྒྲ་དོན་འཛིན་པའི་དང་། དོན་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཞེན་བློ་རྣམས་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་ནི། རང་ལྡོག་ལ་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་མི་ལྡན་པ་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་རང་མཚན་གཞིར་བཟུང་བའི་ཚེ་སྔར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་མ་ཚང་བའོ། །

«གཉིས» མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །རྣམ་རིག་པ་ལྟར་མི་བསླུ་བ་ལ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག །དོན་དམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག གཟུང་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རིགས་པས་གནོད་པས། རང་ལུགས་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ནི་རབ་རིབ་དང་། མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་དང་། གྲུར་ཞུགས་པ་དང་འཁྲུལ་པ་ལ་

སོགས་པས་འཁྲུལ་པར་མི་སྐྱེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དབང་པོ་དང་། ཡུལ་དང་། བུ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུས་འཁྲུལ་པར་མི་སྐྱེད་པའོ། །འོ་ན་རྟོག་པ་ཡང་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཁྲུལ་རྒྱུ་དེ་དག་གིས་འཁྲུལ་པར་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། སོགས་ཁོངས་ནས། བག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོངས་སྐྱབ་པ། །ཞེས་དང་། གང་དེ་འཁྲུལ་པ་ཐོག་མེད་པའི། །དུས་ཅན་མཐོང་གོམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་དེ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«གསུམ» གཉིས་ཀའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ལ་དགོངས་སམ། ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡང་དག་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་རིགས་མི་མཐུན་མཐའ་དག་སེལ་ནུས་ཀྱང་། རྟོག་བྲལ་སྨོས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས། དབང་ཤེས་རྟོག་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དང་། ཁ་ཅིག །འཇུག་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བའི་གོ་ཆོད་པས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་····· བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས) མཚན་བྱའི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་ལ་ལྔ་སྟེ། གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི། གང་དབྱེ་བའི་ངོ་བོ། གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཇི་ལྟར་ཕྱེ་བའི་

དོན། ཇི་སྙེད་ཕྱེ་བའི་གྲངས་སོ། །

〔གཅིག〕 གང་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི།

དང་པོ་ནི། མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཙམ་མོ། །

〔གཉིས〕 གང་དབྱེ་བའི་ངོ་བོ།

གཉིས་པ་ནི། དབང་པོ་དང་། ཡིད་དང་། རང་རིག་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་མངོན་སུམ་སྟེ་བཞིའོ། །

〔གསུམ〕 གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན།

གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས། ཡུལ་གཞན་རིག་པ་དོན་རིག་གི་མངོན་སུམ་གཉིས། རང་རིག་པ་རང་རིག་གི་མངོན་སུམ། རང་གཞན་མེད་པར་རིག་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དོན་རིག་གཉིས། གཞན་དབང་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་རང་རིག། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་སོ་སྐྱེའི་མངོན་སུམ་དང་། འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་སོ། །

〔བཞི〕 ཇི་ལྟར་ཕྱེ་བའི་དོན།

བཞི་པ་ནི་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། བཞི་ཀ་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གཞན་གསུམ་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གཞན་གསུམ་པོ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངོན་སུམ་གཞན་གསུམ་པོ་རྫས་ཐ་དད་དང་། དེ་གསུམ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ།

ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་ཡིན།

〔ལྔ〕 ཟེ་སྣོད་ཕྱེ་བའི་གྲངས།

ལྔ་པ་ནི། མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མདོ་སྡེའི་ལུགས། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་གསུམ་རྣམ་རིག་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ། དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་མེད་པས། བཞིར་ཕྱེ་བ་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ཞེས་སྨྲའོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དམིགས་བརྟག་ལས། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ། དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་གསུམ་བཤད་པས་དབང་མངོན་ཁས་བླང་དགོས་ཤིང་། དབང་མངོན་འདོད་ན་ཡིད་མངོན་ཀྱང་འདོད་དགོས་པར་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ཉིད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གཞུང་དེའི་དོན། སྣང་ཡུལ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཉིས། གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་སྣང་ཡུལ་དེ་ལ། མ་འཁྲུལ་བར་རྣམ་རིག་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་པོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ཚད་མར་རྣམ་རིག་པས་ཁས་བླངས་ཀྱང་། འདིར་བསྟན་གྱི་གྲངས་ངེས་ནི་དོན་དམ་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ། དབང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་བར་མི་སྲིད་པར། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས། མངོན་སུམ་དང་པོ་གསུམ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གཅིག་ཅིང་། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་

ཀྱང་གཅིག་པས། རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་ལ། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པས་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་དུ་བཞག་གོ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་བཞི་ཆར་ཡང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི་ཤེས་པ་དང་། དབང་མངོན་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་། ཡིད་མངོན་ནི་དེའི་ཡུལ་ལས་རྫས་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་ཚད་མར་འཇོག་པ་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞིར་ཕྱེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཚད་འབྲས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་བཞག་པའི་ཚེ་རང་རིག་འབྲས་བུར་གསུངས་པ་དང་། རིགས་གཏེར་རྩ་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་ཚེ། ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་དགོས་པས། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་གནད་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། རིགས་གཏེར་རྩ་བའི་ཚིག་རྐང་གཉིས་པོ་དེའི་མགོར་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་སྦྱར་ཤེས་ན་གནད་ཐམས་ཅད་རང་གྲོལ་དུ་འགྱུར་རོ། །

(གསུམ) མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན།

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་བཞི་ལས།

〔གཅིག〕 དབང་པོའི་མངོན་སུམ།

དང་པོ་དབང་མངོན་ལ་ཡང་བཞི་སྟེ། མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། མཚོན་བྱའི་སྒྲ་དོན་ནོ། །

〈གཅིག〉 མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་····བའོ། །

〈གཉིས〉 མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ། བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་མིག་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནས། ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་བར་ལྔ། དམིགས་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ནས་རེག་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་བར་ལྔ། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་རང་ངེས་དབང་མངོན་དང་། གཞན་ངེས་དབང་མངོན་གཉིས་སོ། །

〈གསུམ〉 མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ།

གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་དང་། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པའི་དང་། རྟོག་བྲལ་གྱི་དང་། མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །

«གཅིག» དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ།

དང་པོ་ལ། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། གྲུབ་མཐའ་འགའ་ཞིག་ལ་གྲགས་པའི་དབང་པོ་མི་འགྲུབ་ཀྱང་། རྟེན་གཟུགས་ཅན་འདི་དག་ལ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ལྔ་ལ་འཛིན་ནུས་ཤིག་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་དབང་ནུས་པ་ཡི། །ངོ་བོ་གང་ཡིན་དབང་པོའང་ཡིན། ། ཞེས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ཡང་མངོན་པ་ལས་གྲགས་པ་ལྟར་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་སོགས་དང་། རྣམ་རིག་པ་ལྟར་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་ནུས་པ་སོགས་འདིར་རིགས་པས་མི་འགྲུབ་ཀྱང་། རྐྱེན་གཞན་ཚང་ཡང་དབང་རྟེན་འདི་དག་ལ་ཡོད་པའི་ནུས་པ་ཞིག་མ་ཚང་ན་དབང་ཤེས་མི་…… འབྱུང་བའི་རྟགས་ལས་ནུས་པ་དེ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། ནུས་པ་དེ་ཡང་བེམ་ཤེས་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པ་ལས་ཤེས་པར་མི་འཐད་དེ། དབང་ཤེས་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་སྔར་ནས་ཡོད་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཡིད་ཤེས་ཡིན་ན་དབང་རྟེན་འདི་དག་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བེམ་པོར་གྲུབ་པས་གཟུགས་ཅན་ཙམ་ཞིག་ཁས་བླངས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལས་སྐྱེས་པར་རྗེས་འགྲོའི་སྒོ་ནས་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་དབང་མངོན་བར་མ་ཆད་དང་། འབྲས་བུ་དབང་ཤེས་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པ་ལས། དང་པོར་དབང་མངོན་བར་མ་ཆད་པར་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

དམིགས་པས། དེ་ལ་ཡོད་པའི་ནུས་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུབ་སྟེ། མེ་དུ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་སྔོག་པས་ཀྱང་འགྱུབ་བོ། །

«གཉིས» གཞན་རིག་གི་ཤེས་པའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་པས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་འཛོག་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་དགོས་པས། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པར་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པས་རང་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་མ་སོང་བས་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །

«གསུམ» རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གསུམ་པ་ནི། ཚད་མ་མདོར། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྦྱོར་བ་ཡིས། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་ཙམ་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འགྲེལ་འདིར་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི། དེ་ཕྱིར་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་བློ། །ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། རྟོག་བྲལ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་དོན་རང་མཚན་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའོ། །

«བཞི» མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ།

བཞི་པ་ནི། དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ།

འཕྲུལ་རྒྱུས་འཕྲུལ་པ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ངོན་རང་མཚན་གྱིས་རང་ངོས་ནས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

〈བཞི〉 མཚན་བྱའི་སྒྲ་དོན།

བཞི་པ་ལ་སྒྲ་དོན་སྦྱོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལས།

«གཅིག» སྒྲ་དོན་སྦྱོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། དབང་མངོན་དེ་རྐྱེན་གསུམ་ཆར་ལས་སྐྱེས་པར་མཚུངས་ཀྱང་། དམིགས་རྐྱེན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པར། བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་དབང་མངོན་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། དབང་པོ་ཐུན་མོང་མིན་རྒྱུའི་ཕྱིར། །དབང་ཤེས་ཡིན་ཏེ་ང་སྒྲ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས། དེའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བདེ་བླག་ཏུ་གོ་ནུས། གཞན་གཉིས་དེ་ལས་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་མདོར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར།། དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

«གཉིས» དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་རྐྱེན་གསུམ་གྱི····རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས།

(གཅིག) མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན།

དང་པོ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད།

མཚོན་བྱའི་སྒྲ་དོན། མཚན་གཞི་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིག་པ་གང་ཞིག །ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རང་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་པ་གཙོ་བོར་གསལ་རིག་ཏུ་སྐྱེད་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཤེས་པར་མཚུངས་པས་ན་མཚུངས་པ། ཆོས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པས་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ན་རྐྱེན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ལྔ་ལས་ལྡང་བའི་ལྡང་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག། དང་པོའི་འཇུག་སེམས་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག །ཀུན་གཞི་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དང་པོའི་འཇུག་སེམས་དང་འབྲས་བུའི་བར་དུ་དུས་རིང་པོས་ཆོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ་འཐད་ཀྱང་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གནས་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་མི་གསལ་བ་ཡོད་པས་དེས་ལྡང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས) བདག་རྐྱེན།

གཉིས་པ་བདག་རྐྱེན་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། སྒྲ་དོན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་དབང་མཛོན་ཡུལ་སོ་སོར་འཛིན་ནུས་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་དེ། རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་དབང་མཛོན་གྱི་བདག་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་གི་དབང་གིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་ཡུལ་འཛིན་ནུས་རང་དབང་དུ་སྐྱེད་···

པར་བྱེད་པས་ན་བདག་རྐྱེན་ནོ། །

(གསུམ) དམིགས་རྐྱེན།

གསུམ་པ་དམིགས་རྐྱེན་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་དེའི་སྣང་གི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་དེ་རྣམ་ཤེས་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་མཚན·····ཉིད། རྣམ་རིག་པ་ལྟར་ན། ཕྱི་དོན་གྱི་ཆབ་ཏུ་ནུས་པ་ཞེས་སྨྲར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ཅེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་ཉིད་ལ་འཇོག་དགོས་པས་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔའོ། །འོན་ཀྱང་གཟུང་དོན་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། རྣམ་པ་གཏོད་པ་ཙམ་གྱི་ཆ་ནས་དམིགས་རྐྱེན་དང་། རང་ངོས་ནས་རང་འཛའི་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་ཆ་ནས་གཟུང་དོན་དུ་འཇོག་པས། གཟུང་དོན་ལ་དམིགས་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱབ་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དེའི་དམིགས་རྐྱེན་ལ་རྣམ་ཤེས་དེའི་གཟུང་དོན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པོ།།

〔གཉིས〕 ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ།

གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ། རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །

〈གཅིག〉 ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྐྱེན་གསུམ་ལ་དཔྱད་པ་དང་གསུམ་ལས།

«གཅིག» མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་གཟུང་དོན་ཅན་གྱི་ཤེས་པའོ།།

«གཉིས» དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་སོགས་ལྔའོ། །

«གསུམ» རྐྱེན་གསུམ་ལ་དཔྱད་པ།

གསུམ་པ་ལ། བདག་རྐྱེན་ནི། དབང་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་དུ་འབྱུང་བའི་ཚེ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ། ཡིད་མངོན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། ཡིད་མངོན་ཡིན་ན། དོན་རིག་ཡིད་མངོན་ཡིན་དགོས་ཤིང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་དོན་རིག་ཡིད་མངོན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་། བདག་རྐྱེན་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དེ་དབང་ཤེས་ཉིད་དུ། རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཆར་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བདག་རྐྱེན་དེ་ཉིད་ཡིད་མངོན་སྐྱོང་བ་གསལ་རིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་འཇོག་སྟེ། རྣམ་ངེས་སུ། དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས། །བྱུང་ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། དམིགས་རྐྱེན་ནི། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དམིགས་རྐྱེན་ནི་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དམིགས་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་

གྱི་དུས་སུ་འདས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་འདས་པ་ཡིས། །དོན་མཐོང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གཉིས་ཀའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ནོ། །

〈གཉིས〉 རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དཔབ་པ་ལ། སྐྱེ་བའི་ཚུལ། དེ་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པ། སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་དཔྱད་པ་དང་གསུམ།

«གཅིག» སྐྱེ་བའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། དབང་མངོན་ལྡོག་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་མངོན་ལྡོག་ཅིག་ཙམ་སྐྱེའམ་མི་སྐྱེ། མི་སྐྱེ་ན་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ལས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱེ་ན་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་སྐྱེ་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ནང་དུ་རང་རིག་གི་རྒྱུན་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་དབང་ཤེས་ལྔ་དང་རྟོག་པ་ཅིག་ཅར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟེང་དུ་ཁ་ནང་བལྟས་ལ་རང་རིག་གི་རྒྱུན་······གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་མངོན་ལྡོག་ལ་རྒྱུན་མེད་པས་དེ་དག་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ལ་ཡང་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«གཉིས» དེ་ཚད་མར་སྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་བདེན་པ་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བས་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མངོན་སུམ་གཞན་བཞིན་དུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡུལ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།

«གསུམ» སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་དཔྱད་པ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་འགོད། འཐད་པའི་ཕྱོགས་ངོསབཟུང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །

(གཅིག) བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་འགོད་པ།

དང་པོ་ལ། རྒྱུན་གྱིས་དང་པོར་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག། དེ་ནས་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག །དེ་ནས་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་སོགས། མགོ་དབང་མངོན་གྱིས་འཛིན་ཞིང་མཇུག་ཡིད་མངོན་གྱིས་བརྟུལ་ལོ། །ཞེས་བཞེད་པར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དཔོན་སློབ་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་ལས་འབྱུང་ངོ་། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་རྫོགས་པའི་མཇུག་ཏུ། ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་སྤེ་རོལ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་གཟུགས་ལ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མིག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་གཞི་རྙེད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་

བཞེད་དོ། །ཐམ་ཟེ་ཆེན་པོས་དང་པོར་དབང་མཛོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་དབང་མཛོན་གྱི་རྒྱུན་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ། དབང་མཛོན་དང་ཡིད་མཛོན་གྲངས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དབང་མཛོན་དེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུན་ཡོད་ཅིང། ཡིད་མཛོན་དེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་མ་བྱུང་བར་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་མཛོན་ལས་བྱུང་བས་རྒྱུན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ལུགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱུན་གྱི་བཞེད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། དབང་མཛོན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་དུས་སུ་དབང་མཛོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་རྐྱེན་གསུམ་ཚང་བས། དངོས་རྒྱུ་ལས་དངོས་འབྲས་སྐྱེ་བ་ལ་སུས་ཀྱང་གེགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དུ་ན་དཔྱོད་པ་བས་དབང་ཤེས་སྔོང་བྱ་སྔོང་བྱེད་ཐྲིལ་ནས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་ཡུལ་བར་མ་ཆད་དུ་མི་སྣང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་ཡང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབང་མཛོན་གྱི་རྒྱུན་མ་རྫོགས་པའི་གོང་དུ་ཡིད་མཛོན་གྱི་རྐྱེན་གསུམ་ཚང་བས་ཡིད་མཛོན་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་་་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དབང་མཛོན་གྱིས་གེགས་བྱེད་དོ་སྙམ་ན་དེའང་མི་འཐད་དེ། དངོས་རྒྱུ་ལས་དངོས་འབྲས་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་རྒྱུན་གྱི་མཐར་ཡང་གེགས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །

(གཉིས) འཐད་པའི་ཕྱོགས་ཇོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་དང་། ཚད་མ་

མདོར། ཡིད་ཀུང་དོན་དང་། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ཡིད་ཀུང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པས་···· འཛུག་པ་སྟེ། རྟོག་པ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ །ཅེས་དང་། དེའི་དོན་རྣམ་ངེས་ལས། དབང་ཤེས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས། །བྱུང་ཞིང་དེ་དོན་དེ་མ་ཐག །འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིད་ཀུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། སྐྱེ་ཚུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་འགྲོས་བརྩི་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་དུས་མཉམ་པ་འམ་སྔ་རོལ་དུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་མངོན་ཡིན་ན། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དབང་མངོན་ལས་བྱུང་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་རྫོགས་པའི་མཐར་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཆོག་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་གནས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་མ་རྫོགས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་། རྒྱུན་ལྷུར་སྤྲེལ་མར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར། དུས་མཉམ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཚུལ་ནི་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་བདག་རྐྱེན་དང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱས། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱི་དོན་གྱིས་དམིགས་རྐྱེན་བྱས་ནས། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་དུས་མཉམ་པར་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོར་ཐུས་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བཟུམས་ཏེ་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་མ་རྫོགས་པར་གྲངས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཚེ་མངོན་སུམ་གྱི་འགྲོས་བརྩི་ན་འགྲོས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ལ་དབང་མངོན་དང་། ཡིད་མངོན་

གྱི་འགྲུས་གཉིས། ནང་བལྟས་ལ་དེ་གཉིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་འགྲུས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་རྐྱེན་གྱིས་འགྲུས་ལྔར་འགྱུར་ཏེ། རྐྱེན་གསུམ་ཚན་པ་ལྔ་ཅིག་ཙར་དུ་ཡོད་པའི་ཚེ། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྔ་དང་། ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྔ་སྟེ་བཅུ་སྐྱེ་ཡང་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་གཟུགས······འཛིན་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་གཟུགས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་ཏུ་འདོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཚེ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་འགྲུས་བསྟན་ན་བདུན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་ངེས་གཞན་ངེས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གསུམ) རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་རྩོད་པ་སྤོང་བ། འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱིས་རྩོད་པ་སྤོང་བ། བོད་རྣམས་ཀྱིས་རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་མྱོང་བ་ནི་འཛིན་པ་ན། །ཞེས་སོགས་ཏེ་གཞུང་དོན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་ལ་བརྫོད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་གནོད་དེ། ཡིད་མངོན་གྱིས་ཡུལ་ངེས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ཅིང་སྤྲོལ་མར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མཆོག་ལ་བརྫོད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་གནོད་དེ། དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་མ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱུན་རྫོགས་པའི་མཐར་ཕོ་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། མིག་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚེ་གཟུགས་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མིག་ཤེས་མིན་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་གཞི་མི་རྙེད་པར་ཐལ་བས་མི་གནོད་དེ། གཞན་དུ་ན་ཡིད་བྱེད་པ་དང་

ལྡན་པའི་གཟུགས་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་མངོན་མ····
ཡིན་ན། ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་གཞི་མི་རྙེད་པར་མཆུངས་ཤིང་། མིག་
ཤེས་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཚེ། ཧྲང་ངེ་འཛིན་ལ་གཟུགས་
གསལ་བར་སྣང་བ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། འགྲུས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤྱོང་བ། ངེས་ཤེས་
འདྲེན་མི་འདྲེན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བར་སྤྱོང་བ་དང་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ཉ་དཔོན་ན་རེ། འགྲུས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་དེ།
ཕྱི་བལྟས་ལ་དོན་རིག་གི་འགྲུས་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར། ནང་བལྟས་ལ་དེ་
གཉིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གི་འགྲུས་གཉིས་ཏེ། ཡང་ན་འགྲུས་
བཞིར་འགྱུར་ཞིང་། ནང་བལྟས་ལ་དེ་གཉིས་རང་རིག་ཏུ་གཅིག་པ་ལྟར།
ཕྱི་བལྟས་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་དོན་རིག་ཏུ་གཅིག་པས་ཡང་ན་འགྲུས་གཉིས་སུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་ཡང་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དབང་ཡིད་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ། དེ་གསུམ་ཉམས་
སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་སྟེ། ཡང་ན་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ལ་དེ་གསུམ་
རང་རིག་ཏུ་གཅིག་ན་སྔ་མ་གསུམ་དོན་རིག་ཏུ་གཅིག་པས་ཡང་ན་གཉིས་སུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚུར་མཐོང་ལ་དེའི་ཚེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་
གཏོགས་པའི་མངོན་སུམ་ལེའུར་བཤད་པའི་མངོན་སུམ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་
སྐྱེ་བས་མངོན་སུམ་བཞིའི་ནང་ནས་མངོན་སུམ་གསུམ་གྱི་འགྲུས་ཚང་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་འགྲུས་གསུམ་དུ་མ་ངེས་ཏེ། དམིགས་རྐྱེན་
སོགས་ཀྱི་འགྲུས་བཅོ་ན་ལྔ་དང་བདུན་དུ་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གྲངས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་ན། དེ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་མི་ནུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་དུ་རིགས་གཏེར་ལས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དབང་སྐྱེ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་རྒྱུན་བཅས་ཡིན། །ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་མིན། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དེ་རྒྱུན་མེད། །ཅེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བས་སུ་སྟེགས་པའི་རྒྱུན་ལྟ་བུ་རྟག་པ་མེད་ཀྱང་རིགས་འདྲ་སྐྱེ་བ་བར་མ་ཆད་པའི་རྒྱུན་ཡོད་ལ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་དབང་ཤེས་སྔ་མ་འགགས་མ་ཐག་པ་ཙམ་ཡིན་པས། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་གཞན་ལས་གཞན་མི་སྐྱེ་བས་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་མཚམས་སྦྱོར་མ་ནུས་པས་རང་ལས་ངེས་མ་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །སྒྲ་ཇི་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་དབང་མི་སྐྱེ་བ། རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པར་བྱས་ནས། དེ་འགོག་པ་ནི་ཁས་བླངས་མེད་པའི་དགག་པ་ལ་དགའ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་དབང་མི་སྐྱེ་བ་རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་… ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་ཉིད་དགོངས་པར་བྱས་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིད་དབང་ཡིན་ཅིང་། དབང་ཤེས་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཡིད་མངོན་གྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེ་བ་དགོངས་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ཡིད་

མངོན་གྱི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །ཡིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དབང་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཡང་ཚིག་གི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དབང་སྐྱེ། ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དབང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དབང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་···· སྐྱེ་ཞེས་པ་ལ་སྦྱོར་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དགོངས་པ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དབང་མངོན་ལ་རྒྱུན་ཡོད་དེ། དབང་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་རྫས་རྒྱུན་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ···· གཟུགས་ཅན་པ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཡིད་མངོན་ལ་རྒྱུན་མེད་·· དེ། ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་རྫས་རྒྱུན་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་རྒྱུན་དེ་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱུན་ཡིན་གྱི་ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔ་མའི་གཏན་ཚིགས་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མཐག་རྐྱེན་དང་། བདག་རྐྱེན་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་མངོན་གྱི་རྐྱེན་གསུམ་ལ་རྫས་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སོ་སོར་ཡོད་ཅིང། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་རྫས་རྒྱུན་དེ་དབང་མངོན་རང་གི་རྫས་རྒྱུན་ཡིན་པས་དབང་མངོན་ལ་རྒྱུན་ཡོད་ལ། ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་། དམིགས་རྐྱེན་གཉིས་ལ་རྫས་རྒྱུན་སོ་སོར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་། བདག་རྐྱེན་གཉིས་ལ་རྫས་རྒྱུན་སོ་སོར་མེད་ཅིང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱི་རྫས་རྒྱུན་དེ་ཡང་དབང་མངོན་གྱི་རྫས་རྒྱུན་ཡིན་གྱི། ཡིད་

མངོན་རང་གི་རྫས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པས་རྒྱུན་མེད་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འདི་རྟོགས་པ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏའི་རྗེས་སུ་ཕོ་བོ་ལས་གཞན་མ་བྱུང་ངོ། །

〔གསུམ〕 རང་རིག་མངོན་སུམ།

གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི་ཚད་མ་མདོར། ཆགས་ལ་སོགས། རང་རིག་རྟོག་པ་མེད་པ་ཅན། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། རྣམ་གཞག་ལ་དཔྱད་པའོ། །

〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་རྣམ་སྟེ། དེ་ལ་བློ་ནི་ཡོངས་གཅོད་པ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །

〈གཉིས〉 མཚན་གཞི།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ཀྱང་། རང་ལྡོག་ནས་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པས། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མྱོང་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པ་དང་། གཉིས་སྣང་མེད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བློ་གཅིག་ཉིད་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ན། གཟུང་བར་སྣང་བ་མྱོང་བྱ་དང་། འཛིན་པར་སྣང་བ་མྱོང་བྱེད་དུ་སྣང་བའི་གནས་སྐབས་

སུ་སྣང་བའི་རང་རིག་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་སྐྱོང་ཙམ་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་དོ། །

〈གསུམ〉 དེའི་རྣམ་གཞག་ལ་དཔྱད་པ།

གསུམ་པ་ལ། ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་མ་ཁྱབ་དཔྱད། རང་རིག་དང་གཞན་རིག་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད། རང་རིག་ལ་ཡུལ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་དང་གསུམ་ལས།

《གཅིག》 ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་མ་ཁྱབ་དཔྱད་པ།

དང་པོ་ནི། སྔ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ལ། རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་ཙམ་གྱི་ཆ་དང་། ཡུལ་གཞན་རིག་པའི་ཆ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཛིན་རྣམ་ཡིན་པས། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི། གཟུང་རྣམ་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །འོ་ན་བྱེ་བྲག་པས། སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་མི་རིག་པར་ཐལ། ཡུལ་གཞན་རིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ལ་འདོད་ལན་འདེབས་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་མི་རིག་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོ་མི་རིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁས་བླངས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་ངེས་ལས། དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་རབ་ཏུ་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །

ཞེས་དང་། འདིར་ཅི་སྟེ་རང་ངོས་མི་རིག་ན། །ཇི་ལྟར་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་
རིག །ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །རང་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ན།
རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལུང་
རིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར། རྟོག་པའང་རང་
རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །དོན་ལ་མ་ཡིན་དེ་རྟོག་ཕྱིར། །ཞེས་དང་།
རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲ་དོན་མིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་ཀུན་
མངོན་སུམ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་ནི། སྔོ་
འཛིན་དབང་མངོན་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་མྱོང་བྱར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་དེ། སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་། །རང་
རིག་ཕལ་ཆེར་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིས་ཀྱི་
དྲན་པའི་རྟགས་ལས་སྔོ་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རང་དུས་སུ་མྱོང་བྱེད་ཡོད་
པར་གྲུབ་ཅིང་། མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་པ་ལས།
ཀྱང་བདག་རིག་གྲུབ། །ཅེས་སོ། །རང་མྱོང་མེད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བརྗོད་
པ་ནི་བདེ་སོགས་ལ་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་མྱོང་
བྱེད་ཡོད། རང་མྱོང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། རང་དང་དུས་
མཉམ་པའི་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་ཡིན་ནམ། ཕྱིས་བྱུང་བའི་ཤེས་
པ་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་ཡིན། ཞེས་དཔྱད་ནས། གཞུང་ལས་བཤད་
པའི་གནོད་བྱེད་རྣམས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

«གཉིས» རང་རིག་དང་གཞན་རིག་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་འགལ་ཏེ། ཆོས་གཅིག་ལ་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། གཞན་རིག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཅིང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཡིན་ན། རང་རིག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། དབང་ཡིད་གཉིས་པོ་དེ་གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་ཡུལ་རང་ལས་རྫས་གཞན་པ་ཡོད་པས། དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་གྱི། རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ། དེ་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་ཡུལ་རང་ལས་རྫས་གཞན་མེད་པས་རང་···· རིག་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་ལེན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ། མངོན་སུམ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དང་། དམིགས་བརྟག་ལས། དབང་མངོན་གྱི་རྐྱེན་གསུམ། སེམས་ཙམ་རང་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངོས་བཟུང་མཛད་པ་མི་འགལ་ཞིང་། ཚད་འབྲས་གཉིས་པར་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ལ་ཡང་རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ···· འདུས་པ་འབྱུང་ངོ། །

«གསུམ» རང་རིག་ལ་ཡུལ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།

གསུམ་པ་ནི། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ཡུལ་མེད་པར་བཤད་ཅིང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། །གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། །ཅེས་དང་། ངེས་པར་བློ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །

ཅིག་ཅར་དུ་ནི་སྣང་འགྱུར་བའི། །ཡུལ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ། །རྣམ་གང་གི་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་བྱ་དེ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལ་ཁ་ཅིག །ཐ་སྙད་དང་དོན་དམ་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་ན་ཐ་སྙད་དུ་གཟུང་རྣམ་དེ་འཛིན་རྣམ་གྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཡུལ་ཡོད་དེ། འཇུག་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་དང་། མི་བསླུ་བ་དེ་ཡང་། མི་བསླུ་ལས་དང་བྱེད་པོ་དང་།། བྱ་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་གསུངས་པ་དང་། དབྱེ་ན་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ཡོད་པས། རང་སྤྱི་གཉིས་གཞལ་བྱར་བྱེད་ཅེས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པའོ། །གནད་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། །དོན་དམ་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ཚེ། རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་གཟུང་རྣམ་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་བློ་གཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དཔེར་ན་དོན་དམ་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ཚེ། སྒྲ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དབྱེར་མེད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པ་བཞིན་នོ། །ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ཡུལ་ཡོད་དེ།

ཐ་སྙད་དུ་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐ་སྙད་དུ་སྒྲ་གཅིག་ཉིད་ལ་རྟོག་པས་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་གསུམ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དུ······བཞག་པས། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དོན་དམ་ལ་དགོངས་ནས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བློ་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་དང་། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག། ཡོད་པ་མིན་ཡང་ཞེས་དང་། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །ཐ་སྙད་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྔར་གྱི་གཞུང་གཉིས་དང་། འདི་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཀྱི། །གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཐ་དད་ལྡན་ཞིང་རྟོག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གཞལ་བྱ་དང་། འཇལ་བྱེད་འབྲས་བུར་གནས་པ་འདི། །ཅི་ལྟར་རྗེས་སུ་གནང་བཞིན་བྱ། །ཞེས་སོགས་གཟུང་རྣམ་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་རྣམ་···གཞག་མང་དུ་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་དོན་དམ་པར་བློ་གཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་དང་། ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་བཞག་ཏུ་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི····གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ན། འདིའི་མཐའ་ཆོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། འཆད་ཚུལ་གཞན་ལ་ནི་སྙིང་པོ་མ་མཐོང་ངོ་། །

〔བཞི〕 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ།

བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཆོས་

རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཚད་མ་མདོར། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་བླ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང་། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྔར་བཤད་པ། །དེ་དག་གི་དེ་སྒོམ་བྱུང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ། ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་ཚུལ། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའོ། །

〈གཅིག〉 རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྒྱུ་བསམ་པའོ། །

«གཅིག» མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པའོ། །

«གཉིས» དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས། ཉན་ཐོས། རང་རྒྱལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ། དེ་ལ་སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལྔར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས། རང་རྒྱལ་མི་སློབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། ཐེག་ཆེན་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་རྣམས་སུ་འགྱུར་···· བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྣང་བཅས་སྣང་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཅུར་འགྱུར་ཏེ།

ལྷ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«གསུམ» རྒྱུ་བསམ་པ།

གསུམ་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ། དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས། ཐབས་ལ་སྟོས་པ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །

(གཅིག) ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ།

དང་པོ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེས་ཉེར་ལེན་དང་། ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ལས་ལྡོག་པས་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས) དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས།

གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས་ནི་བརྩོན་འགྲུས་མྱུར་བས་ཚེ་གསུམ་ལ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། མྱུར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་མཐར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བསྐལ་པ་བརྒྱས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། བསེ་རུ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱུས། །ཞེསགསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

(གསུམ) ཐབས་ལ་སྟོས་པ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར།

གསུམ་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་

གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཏེ། དེས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐབས་སྙིང་རྗེ་དམན་པའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཏེ། དེས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་མང་པོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་དང་ནད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏོ། །

〈གཉིས〉 ཡུལ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་འགྱུར་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཚད་མ་དང་། གཉིས་པ་བཅད་ཤེས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པར་གྲུབ་པས། ཚད་མར་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་འདི་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཡུལ་མ་ངེས་ན། དེ་རང་མཚན་ཡོད་མེད་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་མི་འཐད་ཅིང་། དེས་ན་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཚད་མས་རང་སྟོབས་དང་། གཞན་སྟོབས་གང་རུང་གིས་ངེས་པ་དྲངས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ཅིང་། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཚེ། སོ་སྐྱེ་དང་འདྲ་ལ། སྒོམ་གནས་མཁྱེན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་ཚེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ནའི་སྟོབས་

ཀྱིས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མཁྱེན་ནམ་མི་མཁྱེན་ཞེ་ན། སྔ་རབས་པ་ཁ་ཅིག དེས་ད་ལྟར་བ་དངོས་སུ་མཁྱེན་ཅིང་འདས་མ་འོངས་ཤུགས་ལ་མཁྱེན་པ་··· ཡིན་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག །དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ། མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་ཤུགས་རྟོགས་བཀག་ཟིན་ཅིང་། འདས་མ་འོངས་ཀྱིས་རང་ངོས་ནས་རྣམ་པ་གཏད་པ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་པ་ཤར་ན་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དེས་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་ཚུར་མཐོང་གི་བློས་དཔག་པར་མི་ནུས་ཏེ། དེས་དེ་མཁྱེན་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། །

〈གསུམ〉 སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ།

གསུམ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ། ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ། མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ། གྲུབ་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ།

«གཅིག» ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ལ། འདས་པ་བྱུང་ཟིན་བསྒྲུབ་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས།

(གཅིག) འདས་པ་བྱུང་ཟིན་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ངེས་གྱུར་ན། །སྔོན་བྱུང་བ་ཡང་

དཔག་པར་ནུས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུན་གྱིས་གང་གཞན་ལ་འཆད་པ་ལ་དོན་དང་མཐུན་ཅིང་འགལ་བ་མེད་ན། ཡུལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་རང་རང་གི་ཡུལ་འཆད་པ་བཞིན། གཞུང་འབུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྩོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་ལ་འཆད་པ་ལ་དོན་དང་མཐུན་ཅིང་འགལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྔོན་དུ་སོང་བར་གྲུབ་བོ། །

(གཉིས) མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་འགྱུར་སྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ལ། རྟགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས།

〔གཅིག〕 རྟགས་འགོད་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །ཞེས་སོགས་དང་། འདི་ལྟར་གོམས་པ་སྔ་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། གོམས་རྒྱུན་དང་མ་བྲལ་བར་གོམས་པར་བྱས་ན་གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་འབྱུང་བ་ངེས་ཏེ། རྟེན་བརྟན་པ་གོམས་པ་རང་གི་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དེ་བསྒོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

〔གཉིས〕 ཚུལ་སྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །

〈གཅིག〉 ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ལ། རྟེན་བརྟན་པ་བསྒྲུབ་པ། གོམས་པ་རང་གི་ངང་གིས་

ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་བསྒྲུབ་པ། དེ་བསྒོམ་པ་བསྒྲུབ་པ་དང་གསུམ།

«གཅིག» རྟེན་བརྟན་པ་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ལ། རིག་པའི་སྔོན་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས།

༡ རིག་པའི་སྔོན་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་ངེས་པར་གང་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་གྲུབ། །ཅེས་པ་སྟེ། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་རང་རྒྱུད་ལ་མྱོང་བས་གྲུབ་ཅིང་། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ། རྒྱ་རོལ་མཛེས་པ་བ་རྣམས་ན་རེ། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་དེ་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་དུ་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུར་གསུངས་པའི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་མེད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སྦྱར་······བར་བྱའོ། །

༢ རིག་པའི་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ལ། བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། བདག་འཛིན་མེད་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་གཉིས།

(༡) བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་བློ་གནས་པ་ཡི་རྟེན། །ཞེས་སོགས་ཚིག་རྐང་དྲུག་གིས་སྟོན་ཏེ། བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་འཆི་ཁ་མའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་བར་ངེས་ཏེ། རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་ཞིང་གེགས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་བ་ནི། བདག་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ཉོན་གཉིས་ཚང་བ་ཡིན་ལ། གེགས་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པའོ། །

(༢)བདག་འཛིན་མེད་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་བྲལ་བས་གནས་པ་ནི། །བརྩེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་ཏེ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆེ་འདིར་རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་བའི་…རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་སྟེ། བདག་འཛིན་མེད་ཀྱང་སྔ་མའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་རིག་པ་ཕྱི་མརམཚམས་སྦྱོར་བར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆེ་རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པས་རྟེན་བརྟན་པར་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེ་ན། འདིར་རྟེན་བརྟན་པ་ནི་སོ་སྐྱེའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་བྱུང་གི་…བར་དུ་རྟེན་བརྟན་པར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་སྐྱེས་ནས་རྟེན་བརྟན་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། གོམས་པས་བསྒྲུབ་པ་མེད་ཅེ་ན། །ཞེས་པའི་ལན་དུ། རྟེན་བརྟན་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«གཉིས» གོམས་པ་རང་གི་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ལས་བརྟེ་སོགས་གོམས་སྐྱེ་བ། །ཅེས་སོགས་ཏེ། བརྟེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་གོམས་པ་ལས་རང་གི་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སེམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

«གསུམ» དེ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་དེ་བསྒོམ་པ་ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པོ། །

‹གཉིས› ཁྱབ་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་ནི། རྟེན་བརྟན་པ་བསྒོམ་པ་རང་གི་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དེ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ན། གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་འབྱུང་བར་ངེས་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་བློ་དེ་གསལ་སྣང་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདོད་འཇིགས་གོམས་པའི་བློ་བཞིན་ནོ། །

«གཉིས» མཚན་ཉིད་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི། རྟོག་བྲལ་དང་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་ཐོབ་པས་འགྲུབ་སྟེ། སྔར་གསལ་བར་སྣང་བས་རྟོག་མེད་འགྲུབ་ཅིང་། ཕྱི་བྲག་ཡང་དག་པའི་

དོན་གསལ་བར་སྣང་བས་མ་འཁྲུལ་བ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«གསུམ» གྲུབ་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་གྲུབ་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ་ལ། སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ་གཉིས།

(གཅིག) སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་མི་འཛད་པ་སྤོང་བ།

དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་གཏན་ནས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མེད་དེ། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྤོང་མི་ནུས་པ་དང་། ནུས་ཀྱང་སྤོང་བའི་ཐབས་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་ཀྱང་སྤངས་པ་སླར་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟོད་པའི་རིགས་བཞི་ལས། ལན་གྱི་རིགས་ཀྱང་བཞི་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱུ་ཡི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་དང་། བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྤང་བའི་ཕྱིར། ། ཞེས་སོགས་སོ། །

(གཉིས) ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ།

གཉིས་པ་ལ། གོམས་པ་མི་སྲིད་པ་སྤོང་བ་དང་། སྲིད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་སྲིད་པ་སྤོང་བ་གཉིས།

〔གཅིག〕 གོམས་པ་མི་སྲིད་པ་སྤོང་བ།

དང་པོ་ནི། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་གོམས་

པ་ལས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་མི་འཐད་དེ། མཆོངས་པ་གོམས་པ་ལས་མཐའ་མེད་དུ་མི་འཕེལ་བ་དང་། ཆུ་བསྲོས་པ་ལས་མཐའ་མེར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གསེར་གྱི་ཞུ་བ་སླར་ཡང་ལྡོག་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་རྟོད་པའི་རིགས་གསུམ་ལས། ལན་གྱི་རིགས་ཀྱང་གསུམ་སྟེ། སེམས་ལ་བརྩེ་སོགས་གོམས་སྐྱེ་བ། །ཅེས་སོགས་དང་། བརྩེ་རང་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ། །ཅེས་སོགས་དང་། སླར་ལྡོག་རྟུང་བར་འགྱུར་བྱས་གང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །

〔གཉིས〕 སྲིད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་སྲིད་པ་སྤོང་བ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་བསྒོམས་པས་སེམས་རྒྱུད་དེའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་དེ། ཤེས་བྱའི་གྲངས་ལ་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དེའི་ལན་ནི། དགོས་པའི་དོན་ཀུན་མཁྱེན་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱའི་དོན་ཀུན་མཁྱེན་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བསྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་ཤེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོར། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་བསླུ་བའོ། །སྒྲ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད། །ཅེས་དང་། འདིར། ལྡང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཞེས་སོགས་སོ། །མདོན་སུམ་ཡང་དག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས། ལོག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་།

གཉིས་པ་ལོག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

(གཅིག) མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པའོ།

(གཉིས) དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །

〔གཅིག〕 རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་།

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་པ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པའོ། །དབྱེ་བ་ནི་མདོ་མཛད་པས། འཁྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །དྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེསབྱའོ། །ཞེས་དྲུག་ཏུ་གསུངས་པའི་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ནི། སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་པ་དང་། ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་ནི། བ་ལང་གི་སྤྱི་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ནི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། སྔ་མ་ནི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། ཕྱི་མ་ནི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་རྒྱལ་དབང་བློས་གསུངས་སོ། །དྲན་པ་དང་མངོན་འདོད་གཉིས་ནི། རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། སྔ་མ་ནི་འདས་པའི་དོན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་། ཕྱི་མ་ནི་མ་འོངས་པའི་དོན་མངོན་པར་འདོད་པའི་བློའོ། །དེ་དག་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པས་གསུམ་དུ་བསྡུས་པའི་ཚུལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྡ་རྟེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ལ་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་ལ་ལྐོག་ཏུ་

གྱུར་པའི་དོན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དགམངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། དང་པོ་གཉིས་རིགས་པ་ཅན་པས་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ཡོད་པས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ······ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་བཞི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཕྱི་རོལ་པས་ཀྱང་གྲུབ་མོད། སྔ་མ་གཉིས་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་བསྒྲུབ་པའི····ཆེད་ཡིན་ཏེ། དབང་སྐྱེས་མིན་པར་གྲུབ་དོན་དུ། །གཉིས་བཤད་འཁྲུལ་པར་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

〔གཉིས〕 རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། རྟོག་མེད་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པའོ། །དབྱེ་ན། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཤད་འཛག་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་སྟེ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རབ་རིབ་ཅན། །ཞེས་པས་སྟོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟླ་ལམ་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཉིད་ལོག་པའམ་སད་པ་ན། །གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་བློ་གང་། །དེ་ནི་རྟོག་མེད་ཅེས་པས་སྟོན་ཏོ། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ། ཚད་མའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་འབྲས་གང་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །

(གཅིག) ཚད་འབྲས་གང་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། མདོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག །ཚད་མའོ་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ། །ཅེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་འདིར། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་བཀོད་པ་ན། ཚད་མ་གཉིས་པོ་དེས་གཞལ་བྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བྱ་བ་འམ། འབྲས་བུ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གཞལ་བྱའི་གྲངས་ངེས་ཀྱིས་ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཚད་མ་གཉིས་པོ་དེས་གཞལ་བྱ་གཉིས་པོ་དེ་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། མངོན་སུམ་གྱིས་རང་མཚན་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས། རྗེས་དཔག་གིས་རང་མཚན་གཞན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ཤིང་། དེའི་དངོས་ཡུལ་ལ་སྤྱི་མཚན་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། ཡང་ཚད་མ་འདིའི་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་ཡིན། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའོ། །དེ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད་ནི་ཚད་མ་གང་ཞིག་ཡིན། གང་ལས་བར་ཆད་མེད་པར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་འདིས་དེ་ཉིད་འགྲུབ་པའོ།། ཞེས་སོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་རང་མཚན་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ། རྗེས་དཔག་གིས་རང་མཚན་གཞན་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་རང་དོན་དང་། གཞན་དོན་གྱི་ལེའུ་ཡིན་པ་ལས།

དང་པོ་ལ་ཡང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་བྱའི་རང་མཚན་ནི་གང་། དེས་དེ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་སྟོན་པ་ནི། མངོན་སུམ་བཞི་ཆར་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོག་བྲལ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་

རྣམས་དང་། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་དོན་གྱིས་མ་འཁྲུལ་བ་སྟོན་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་སྟོན་པ་ནི། དབང་མངོན་གྱི་སྐབས་སུ། རྟུལ་ཕྲན་ཁྱད་པར་ཅན་དམིགས་རྐྱེན་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཡིད་མངོན་གྱི་སྐབས་སུ། དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་གྱིས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གཟུང་དོན་དུ་བསྟན་པ་དང་། རང་རིག་གི་སྐབས་སུ་མྱོང་བྱ་ཤེས་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ······ བསྒྲུབ་པ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་སྟོན་པ་ནི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཏེ། དོན་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རང་མཚན་རྟོགས་ཏེ། དེའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། ཚད་འབྲས་དང་པོའི་གཞུང་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པ་རང་མཚན་རྟོགས་ཏེ། དེ་མྱོང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། ཚད་འབྲས་གཉིས་པའི་གཞུང་རྣམས་སོ། །ཚད་འབྲས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་དོན་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དོན་རྟོགས་པར་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་རང་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཉིད། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སོ།། ཚད་འབྲས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་འཇོག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བློ་འཁྲུལ་པའི་ངོར་གཟུང་འཛིན···· རིག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ཙམ་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི། བློ་བདག་ནམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་།། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སོ། །

(གཉིས) དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚད་འབྲས་གསུངས་པའི་དགོས་པ། དགོས་པ་ཅན་གྱི་ཚད་འབྲས་དངོས། རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །

〔གཅིག〕 ཚད་འབྲས་གསུངས་པའི་དགོས་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པའོ། །

〈གཅིག〉 རྣམ་གཅད་ཀྱི་དགོས་པ།

དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དགོས་པ་དང་། སོ་སོའི་དགོས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་པས་བྱ་བྱེད་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པ་འགོག་པའོ། ། གཉིས་པ་ནི། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག །དབང་ཤེས་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བ་དང་། རང་རིག་མེད་པར་འདོད་པས་དེ་གཉིས་འགོག་པ་རིམ་པ་ལྟར་ཚད་འབྲས་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་གཞུང་རྣམས་སོ། །

〈གཉིས〉 ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཚད་མས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཚད་མའི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ།།

〔གཉིས〕 དགོས་པ་ཅན་གྱི་ཚད་འབྲས་དངོས།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་འབྲས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཚད་འབྲས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ།

〈གཅིག〉 ཚད་འབྲས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚད་འབྲས་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་དགག །རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་བཞག །དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །

«གཅིག» ཚད་འབྲས་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས།

(གཅིག) འདོད་པ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་མཐོང་དང་དབང་འབྲེལ་དང་། །ཁྱད་པར་གྱིས་ནི་བློ་དེ་དག །ཅེས་ཚད་མ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཉིད་རིགས་གཏེར་ལས། ལྟ་དང་ངེས་པ་ཚད་འབྲས་དང་། །ཕྲད་དང་དོན་རྟོགས་ཚད་འབྲས་འདོད། །ཁྱད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་དེར་སྣང་། །ལ་ལ་དབང་ཤེས་ཚད་འབྲས་འདོད། །ཅེས་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་བྱ་བྱེད་རྫས་གཞན་དང་། ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་། བློ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པར་མ་ཤར་བར་འདོད་པ་འདྲ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། དཔྱོད་པ་བས་དང་པོར་དོན་ལ་ལྟ་བའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ཚད་མ། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་··· དངོས་ཆོས་དང་། རིགས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ཞེན་པའི་བློ་ནི་འབྲས་བུར་འདོད་དོ། །རིགས་པ་ཅན་པས་དབང་པོ་དང་དོན་ཕྲད་པ་ཚད་མ། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་བློ་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ཡང་དབང་པོ་དོན་གང་དང་འབྲེལ་པ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །བྱེ་བྲག་པས་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཚད་མ། ཁྱད་པར་ཅན་རྫས་འཛིན་པའི་བློ་འབྲས་བུར་འདོད་དོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཚད་མ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་འབྲས་བུར་འདོད་དོ། །

(གཉིས) དེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་མི་འཐད་དེ། ཚད་མར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུར་འདོད་པ་དེ་དག་བསྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དཔྱོད་པ་བའི་ཚད་འབྲས་མི་འཐད་དེ། བློ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་དོན་ལ་ལྟ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་པའི་ཚད་འབྲས་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་འཛལ་བའི་བློ་དེ་ཡོན་ཏན་དང་རྫས་གཉིས་བཟུང་མ་བཟུང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་མ་ཤར་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡུལ་ཐ་དད་ཡིན་ནམ་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ཚད་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། བློ་ཕྱི་མ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །རིགས་པ་ཅན་པའི་ཚད་འབྲས་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱམ་པའི་གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཚེ་དེའི་དྲི་ཡང་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེ། དེ་གཉིས་དང་ཕྲད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ཚད་འབྲས་ཀྱང་མི་འཐད་

དེ། མིག་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་རྟོགས་པ་དང་། སེར་པོ་རྟོགས་པའི་དོན་ལྡོག་སོ་སོར་འབྱེད་མི་ནུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེར་པོ་རྟོགས་པའི་དབང་ཤེས་དང་། སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་དབང་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

«གཉིས» ཚད་འབྲས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འདོད་པའི་ལུགས་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་ཚད་མའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་གཞི། བྱེད་པ་དངོས། བྱེད་པ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཏེ། ཚད་མའི་སྟེང་གི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ལ་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞལ་བྱ་ནི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་གཞི་སྟེ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་བུ་ནི་བྱེད་པ་དངོས་ཏེ། སྔོན་པོ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚད་མ་ནི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཏེ། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་ན་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་གྱི། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལ་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཚད་མ་ལས་འབྲས་བུ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མེད་ཀྱི་ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་། དེ་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །ཆ་དག་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་བཞག །ཅེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། དེས་ན་རྣམ་པར་བཞག་འཇོག་གི། །རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལ་ཚད་འབྲས་འདོད། །ཅེས་སོ། །སྐབས་འདིར་ཚད་མ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་དང་། བྱེད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་རྣམས་

དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང་། འབྲས་བུ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་དང་། བྱ་བ་དང་། མཚོན་བྱ་དང་། རྣམ་པར་གཞག་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། ལས་ནི་གཙོ་བོར་གཞལ་བྱ་ལ་འཇུག་ཅིང་། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ལས་ཀུན་གྱིས་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་དག །ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལས་དེ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་གཞལ་བྱ་ལ་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས། འབྲས་བུ་ལ་དོན་རིག་དང་རང་རིག་གཉིས། ཚད་མ་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་། འཛིན་རྣམ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཚེ། འབྲས་བུ་རང་རིག་ཏུ་ངེས་ཀྱང་། གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཚེ། འབྲས་བུ་དོན་རིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་ནས་དོན་རྟོགས་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ། འབྲས་བུ་ལ་དོན་རིག་འབྱུང་ཞིང་། རང་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་རྟོགས་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ། འབྲས་བུ་ལ་རང་རིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་འབྲས་མ་བཤད་ཅེ་ན། ཚད་འབྲས་འདི་དག་ནི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་རང་ངེས་གཞན་ངེས་བཞིན་ནོ། །

〈གཉིས〉 ཚད་འབྲས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་ཚད་འབྲས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ནི། ཚད་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་སྲོལ་ཆེན་པོ་གསུམ་སྣང་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ལ་དང་པོ་དང་། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ལ་གཉིས་པ་དང་། ཕྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ལ་གསུམ་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ཅིང་།

དེང་སང་བོད་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་ཆེ་བར་སྣང་མོད་ཀྱི། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རིགས་མ་ལུས་པར་འདུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས།། ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཚད་འབྲས་མ་ཚང་བས་གར་སོང་ དྲིས་ན་མཇུག་མོས་མཚོན་དགོས་སོ། །སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས། བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་དང་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་མཛད་པར་དེ་བཀག་ནས། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པས་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཚེ་རྣམ་རིག་རྒྱུ་ཡིས་ཡུལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ་དཔྱད་ན། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དང་། ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དང་། དེ་ལ་ཡང་དཔྱད་ན་རང་རིག་འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་ལེགས་མོད་ཀྱི་སྔར་གྱི་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས། ཚད་འབྲས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མི་བགྲང་བ་དང་། ཚད་འབྲས་གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་སུ་འདོད་པ་ནི་ཅུང་ཟད་མི་ལེགས་ཏེ། གཞུང་འདི་དག་སྔར་གྱི་མངོན་སུམ་དང་པོ་གསུམ་ཆར་གྱི་ཚད་འབྲས་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་དཔྱད་ན། རང་རིག་འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ལ། གང་ཚེ་རྣམ་རིག །ཅེས་སོགས་དོན་རིག་འབྲས་བུར་གསུངས་པས་ཚད་འབྲས་དང་པོའི་དོན་བསྡུར་འཆད་པ་དང་། འཛིན་བདག་ཤེས་པའི་སྐྱེ།

ཉམ་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཕྱོགས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚད་འབྲས་གསུམ་པ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་སུ་སྨྲ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་འདིའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་པའོ། །འགྲན་ཟླ་ཀུན་བྲལ་ས་སྐྱ་པའི་བཞེད་པ་ནི། ཚད་འབྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དོན་རིག་དང་། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་འབྲས་བུར་བསྟན་པ་དང་། དཔྱད་ན་རང་རིག་འབྲས་བུར་བསྟན་པའི་སྐབས་བཞི་ལས། དང་པོ་གཉིས་པོ་ཚད་འབྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་…པས། མངོན་སུམ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དང་། མངོན་སུམ་གསུམ་པས་ཤེས་པ་རང་མཚན་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཡིན་ལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་བདག་གིས་དབེན་པའི་ཕུང་པོ་རང་མཚན་རྟོགས་པར་འདོད་པས། སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། དེ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལུགས་འདིར། རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་ཅན། །དེ་ཡི་མཁྱེན་པ་དཔག་མི་ནུས། །ཞེས་པ་ལྟར་ན། སྐབས་འདིར་དེའི་ཚད་འབྲས་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཉིས་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་བཀག་ནས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་བསྒྲུབ་པ་ན། བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། སྒྲོ་འདོགས་པས་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །རང་རིག་གི་

ཚད་འབྲས་ལ། ཕྱོགས་མར་རྣམ་བདེན་བརྫུན་གཉིས་ཆར་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་སྐྱ་རིས་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་བཀག་ནས་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། དོན་རིགས་གང་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། འདིའི་རྣམ་པ་གཉིས། ཞེས་པའི་བར་རོ། །སྐྱ་རིས་འདི་རྣམ་བདེན་བརྫུན་གཉིས་ཆར་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ལ་གཟུང་རྣམ་བདེན་གྲུབ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་བརྫུན་པའི་ལུགས་ལ། གཟུང་རྣམ་སྒྲོ་བཏགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་འབྲས་བུར་འགྱུར་བར་··· གསུངས་སོ། །འདི་ལ་རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་བཀག་ནས། རྣམ་བརྫུན་པའི་ལུགས་བསྒྲུབ་པ་ནི། གང་གི་དངོས་པོ་རྣམ་དཔྱད་ན། །ཞེས་པ་·· མན་ཆད་ཀྱིས་སྟོན་ཏོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐ་སྙད་དུ། དོན་རིག་འབྲས་བུར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ནི། ཚད་འབྲས་དང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དེར་དོན་རིག་འབྲས་བུར་གསུངས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི། དཔྱད་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ནི། གང་ཚེ་རྣམ་རིག་རྒྱུ་ཡིས་ཡུལ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ཏེ། མདོར། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་པ་རྣ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནོ། །ལུགས་གཉིས་ཆར་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་འབྲས་བུ་ལའང་དཔྱད་ན། རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ནི། །ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་དང་འདྲ་བའམ་གཞན་འདྲའང་རུང་། །ཞེས་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་འདི་ཕྱོགས་སྔ་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ཚངས་སུ་རྫོགས་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་པར་སྣང་བས་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་པ་ལ་བཞི་ལས།

«གཅིག» དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་

དང་པོ་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ནི། འདི་ནི་དོན་དང་འབྲས་བྱེད་པ། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡི། །སྒྲུབ་བྱེད་གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་དང་། དེ་ཡིས་བདག་ཉིད་འཛིན་པ་སྟེ། དོན་རྟོགས་པ་ཡིས་ཞེས་པའི་གཞལ་བྱ་ཞེས་པ་དང་། དོན་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་སྟོན། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཞེས་དང་། གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཞེས་དང་། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་མ་སྟོན། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡི་ཞེས་དང་། དོན་རྟོགས་པ་ཡི་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྟོན་ཏེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་མཆོག་གིས་དོན་གཞལ་བྱ། དོན་དང་འདྲ་བ་ཚད་མ། དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་ནི་དང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞལ་བྱ་ལ་ཡང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དང་། སྔོན་པོ་སྣག་ན་མོ་དང་། སྔོན་པོ་རྣམས་གང་གཞལ་བྱར་བྱས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །འདིར་ཚད་མ་ལ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ནི་དོན་གྱི་རང་ངོས་ནས་གཏད་པའི་རྣམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་སྔ······ཇི་བཞིན་པར་ནི་མི་བཟུང་ངོ་། །འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་དང་། དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྔ་ཇི་བཞིན་པ་ནི་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་

རྗེས་དཔག་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བུར་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དོན་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་རིག་པ་ཚད་མར་འཇོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པ་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་ཚད་འབྲས་ནི། སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ། རང་གི་གཟུང་དོན་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ལས་སྔོན་པོའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་འབྲས་བུའོ། །འདི་ནི་འདིར་བསྟན་གྱི་ཚད་འབྲས་གང་རུང་ཡིན་ན། དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། གཞུང་གིས་བསྟན་ཚོད་ལྟར་ན། སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ། སྔོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཟུང་དོན་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ལས་སྔོན་པོའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་ཚད་མ། སྔོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྔོན་པོ་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་ཅེས་པར་སྣང་ངོ་། །

«གཉིས» རྣམ་རིག་སྨྲ་བའི་ཚད་འབྲས།

གཉིས་པ་རྣམ་རིག་སྨྲ་བའི་ཚད་འབྲས་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་དང་། ཐ་སྙད་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གཉིས་སོ། །

(གཅིག) དོན་དམ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས།

དང་པོ་ནི། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་

གཞལ་བྱ་དང་། །འཇལ་བྱེད་འབྲས་བུར་གནས་པ་འདི། །ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་བཅས་པ་དག་གཟུང་ངར་སྣང་བ་གཞལ་བྱ། དེར་འཛིན་པར་སྣང་བ་ཚད་མ། རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་འབྲས་བུར་འདོད་པས། གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་བདེ་སྡུག་མྱོང་བ་ལྟར། དུས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །རྣམ་བརྫུན་པས་དོན་དུ་སྣང་བའི་སྒྲོ་བཏགས་གཞལ་བྱ། དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། རང་རིག་བཏགས་པ་བའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་། ཚད་འབྲས་གཉིས་སྔ་སོགས་སྣང་བ་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པར་འདོད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། སྤྱིར་བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་མདོ་སེམས་གཉིས་ཆར་གྱིས་འདོད་ཀྱང་། བཟུང་རྣམ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་། རྣམ་བདེན་པས། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤེས་པ་ཉིད་བཟུང་བར་སྣང་བ་ལ་བཟུང་རྣམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་བདེན་པས། དེ་ཉིད་གཞལ་བྱར་བྱས་ནས། དེ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ་དང་། དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པར་འབྲས་བུར་འདོད་དོ། །བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས། རྣམ་བདེན་པ་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་འདི་ལ་དགོངས་ཏེ། ཚད་འབྲས་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་སྟེ། ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཤེས་པ་ཉིད། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་བཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །འདིར་འགའ་ཞིག་ནི་འགའ་ཞིག་གི །བག་ཆགས་རབ་ཏུ་སད་བྱེད་པ། །དེ་ཕྱིར་བློ་ནི་རྣམ་ངེས་ཀྱི། །ཕྱི་རོལ་དོན་སྟོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རྣམ་བརྟན་པས། དོན་དུ་སྣང་བའི་བཟུང་རྣམ་བློ་བདགས་གཞལ་བྱ། དེ་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་སྣང་བའི་དེ་ལ་རང་རིག་བདགས་པ་བ་འབྲས་བུར་བཞེད་དོ། །དེ་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། བཟུང་རྣམ་བློ་བདགས་དེ་རང་མིན་པས་དེ་ལ་རང་རིག་བདགས་པ་བ་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པའི་ཚད་འབྲས་དེ། རྣམ་བརྟན་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན། བཟུང་རྣམ་ཤེས་པ་བདེན་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣམ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་དང་། དོན་ཤེས་གང་དུ་ཡང་མི་བདེན་པ་རྣམ་བརྟན་པའི་ལུགས་སུ་རྟོགས་ན། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ། འབྲས་བུ་ལ་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་དང་བདགས་པ་བ་འབྱུང་བའི་ཁྱད་པར་ལ་རྨོངས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེང་སང་བཟུང་རྣམ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་རྣམ་བརྟན་པའི་ཡང་ལུགས་སུ་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་ནི་བསྐལ་པའི་བར་དུ་འབད་ཀྱང་དོན་དེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། རྣམ་བདེན་བརྟན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཡང་རྨོངས་པར་འགྱུར་རོ། །

(གཉིས) ཐ་སྙད་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བདེན་བརྟན་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ།

ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་ཤེས་པ་ལ་སྔོན་པོ་གསལ་བར་སྣང་བའི་བཟུང་རྣམ་ཚད་མ། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་སྔོན་པོ་རིག་པའི་དོན་རིག་མངོན་སུམ་འབྲས་བུར་བཞེད་དེ།

འདི་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་པ་དང་། རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དམིགས་བརྟག་ལས། ནང་གི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། །ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྣང་གང་ཡིན་ཏེ། །དོན་ཉིད་རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །དེ་རྐྱེན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་རྐང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་འཇོག་པའི་གཞི་ངོས་བཟུང་ནས། དོན་ཉིད་ཅེས་པས་ཐ་སྙད་དུ་དོན་ཉིད་དུ་འཇོག་པར་བསྟན། རྣམ་ཤེས་ངོ་བོའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་དོན་ལ་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་བསྟན། ཚིག་རྐང་ཐ་མས་ཐ་སྙད་དུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པས་དམིགས་རྐྱེན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ངེས་ལས། དོན་གནས་པ་ནི། རང་རིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་ལས་འདི་ནི་དོན་རིག་པར་ཡིན་པར་ལྟོས། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་འཛིན་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་ཏུ་འཇོག་པའི་དབང་ཤེས་འདི་ཉིད་ལ་རང་དུས་སུ་སྣང་བ་དེ་དོན་ལ་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཡང་དབང་ཤེས་དེའི་འབྲས་བུ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་བློའི་ངོ་བོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུ་དོན་དུ་འཇོག་ཅེས་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་ལས་ཞེས་པ་ནི་དབང་

ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ངེས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཚེ་ཤེས་བྱ་དོན་དུ་ནི།། བཞག་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་དོན་དུ་རྣམ་པར་ངེས། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་ སྔར་དྲངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ནས་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཡིན་ཏེ། དོན་འཛོག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་ལ། གང་ལྟར་ཡང་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ། གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་རིག་ངོར་འཛོག་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས། འདིར་ཡང་དེ་ཉིད་ངེས་པར་དགོས་ལ། དེ་ལ་བློ་ཚུལ་གཉིས་དང་། རང་རིག་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ཚེ། དབང་ཤེས་ལ་རང་དུས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་ན་ཡིན་པ་ཁེགས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱི་དོན་དུ་རྣམ་གཞག་བྱེད་དེ། གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དོན་བདག་སྟེ། །ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་ལྟ་བུ། །འདི་ནི་དེ་ལྟར་གནས་སོ་ཞེས། །ངེས་བྱེད་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དབང་ཤེས་ལ་རང་དུས་སུ་སྣང་བ་འདི་ཉིད་ལ། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙང་མི་གཙང་དང་། སྔོན་པོ་ཡིན་མིན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་འདི་ལ་ཡང་། བག་ཆགས་བརྟན་པའི་ཤེས་པ་དགོས་པར་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལུང་གིས་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་གང་

ཞེ་ན། གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ལ་ངེས་པ་བློའི་ཐ་སྙད་དང་། ངེས་ཤེས་དེས་དྲངས་པའི་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་ལ། བརྗོད་པ་སྒྲའི་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་ཤེས་དྲངས་པའི་ཚད་མ་ལ། ཀུན་དུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མར་འཇོག་པ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས་གསལ་བར་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་དོན་རིགས་གཏེར་ལས་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་གི །བོད་གཞན་རྣམས་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་སྣང་ན། དོན་ལྟ་ཅི་སྙམ་སོ། །འདི་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་ངོས་ཟིན་ན། དངོས་པོ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པ་དང་། དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཁྱབ་པ་ནི། གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་རིག་ངོར་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པ་ཡང······ རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

«གསུམ» དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ལ་རྟོགས་པ་དཔྱད་ནས་རང་རིག་འབྲས་བུ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ལ་རྟོགས་པ་དཔྱད་ནས་རང་རིག་འབྲས་བུར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །

(གཅིག) མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། གང་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་ལ་གཅིག་གིས་ཡིད་དུ་འོང་ལ་གཞན་གྱིས་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ལ་ཡང་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་སྒྲ་དང་།

ཟླ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྤྲུག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་དབང་ཤེས་སོ་སོ་ལ་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་གཏོད་པར་བཤད་པས། སེམས་ཙམ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་མ་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིང་། ལུགས་དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་འཐད་པས། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་བསྟན་བཅོས་འདིར་མི་འབྱུང་བས། དངོས་བསྟན་གྱི་ཚད་འབྲས་འདི། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སུ་གྲུབ་བོ། །འོན་ཀྱང་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་འཛོག་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཟུང་རྣམ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་པས། རང་རིག་གི་མྱོང་བྱ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །

(གཉིས) རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། སྡོམ་ནི། གཞུང་གི་སྐབས་དང་གཞལ་བྱ་ཡང་། །ཚད་མ་འབྲས་བུ་དབྱེད་དང་མ་དབྱེད་དང་། །ཡིད་ཆེས་ལུང་ལས་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ། །འབྲས་རྟོགས་ཚུལ་འདི་འཐད་པར་ཁོ་བོས་མཐོང་། །ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་དོན་ཚན་བདུན་ལས།

〔གཅིག〕 གཞུང་གི་སྐབས་གཉིས་ལ་སྦྱར་བ།

དང་པོ་གཞུང་གི་སྐབས་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ན། དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་རྫོགས་ནས་རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་མ་བྱུང་གི་བར་དེར་འབྱུང་རིགས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པའི་དོན་རིག

གི་ཚད་འབྲས་ཁོ་ན་ལ་དོགས་པ་དཔྱོད་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཙམ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ན། རང་རིག་ཅེས་ནི་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་པའི་འོག་ཏུ་འབྱུང་བར་རིགས་ཏེ། བློ་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ། བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ལ་དོགས་པ་དཔྱོད་བྱེད་ཡིན་···པས། གཞུང་འདིས་བར་དུ་བཅད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ། དོན་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་དང་། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་ལ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་····འབྲས་གཉིས་ཏེ། གསུམ་བཤད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ། ཚད་འབྲས་འདི་འབྱུང་བས་བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་གཉིས་པོ་ལ་ཡང་། རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་གཞན་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་དོན་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། འོག་ནས་འཆད་པའི་བློ་ཚུལ་གཉིས་དང་། རང་རིག་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་ན། རང་རིག་འབྲས་བུར་རིགས་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་རང་དུས་སུ་སྣང་བ་འདི་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི······ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྟོན་པས་འདིས་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སུ་གྲུབ་བོ། །

〔གཉིས〕 གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ།

གཉིས་པ་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་

ལ་ཕྱི་དོན་སྔགས་ན་མོ་གཞལ་བྱ་དང་། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ། ཕ་སྣད་དུ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་འཐད་པའི་ཚུལ། སྔར་བཤད་ཟིན་པས་འདིས་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སུ་གྲུབ་བོ། །

[གསུམ] ཡང་སྣང་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ།

གསུམ་པ་ཡང་སྣང་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཚེ་བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་བུར་མ་ཟད་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་ཡང་ཞེས་སྦྱར་ལ། རྣམ་རིག་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཚེ་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་ཚེ་ཕྱི་དོན་མེད་མོད། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་ན་ཡང་ཞེས་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས། འདིས་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སུ་གྲུབ་བོ། །

[བཞི] ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ།

བཞི་པ་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ་བཟུང་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི། མདོ་སེམས་གཉིས་ཆར་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། སྔ་མས་ཕྱི་དོན་སྔགས་ན་མོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ་དེས་བཞག་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མར་འདོད་ཅིང་། ཕྱི་མས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ་ཐ་སྙད་དུ་དོན་རིག་པར་འཇོག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བཟུང་རྣམ་ཁོ་ནས་འཇོག་ནུས་ཀྱི་གཞན་ཀྱིས་འཇོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སུ་གྲུབ་བོ། །

[ལྔ] འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ།

ལྔ་པ་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། དཔྱད་ན་རང་རིག་འབྲས་

བྱ་ཡིན་པ་ཡང་། མདོ་སེམས་གཉིས་ཆར་གྱི་ལུགས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚེ་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པར་འདོད་ཅིང་། ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པས་རང་རིག་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་། །རང་རིག་ཕལ་ཆེར་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་རིག་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་པ་མེད་པས། དཔྱད་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར་འདིས་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སུ་གྲུབ་པོ། །

〔དྲུག〕 དཔྱད་མ་དཔྱད་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ།

དྲུག་པ་དཔྱད་མ་དཔྱད་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། མདོ་སེམས་གཉིས་ཆར་གྱིས་ཀྱང་དབང་ཤེས་ལ། རང་དུས་སུ་སྣང་བ་འདི་མ་དཔྱད་ན་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་དང་། དཔྱད་ན་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པར་ཁྱད་པར་མེད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་ནི། ཕྱི་དོན་སྔོག་ན་མོའི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ངེས་ཤེས་དེས་ཀྱང་སྤྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ངེས་…པར་འདོད་ཅིང་། རྣམ་རིག་པས་ནི། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་དབང་ཤེས་ལ་རང་དུས་སུ་སྣང་བ་ནི་ཕྱི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་ཀས་ཀྱང་དཔྱད་པའི་ཚེ་བཟུང་རྣམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སུ་གྲུབ་པོ། །

［བདུན］ ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གཉིས་ཀ་ལ……སྦྱར་བ།

བདུན་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། སྔར་དྲངས་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་པའི། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལུང་དང་། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པའི་ལུང་རྣམས་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་དང་། རང་རིག་བསྒྲུབ་པའི་གཞུང་རྣམས་ནི། ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་པ་དང་མ་བླངས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། མདོ་སེམས་གཉིས་ཆར་གྱི་ལུགས་ཡིན་པ་རྣམས་ཏེ། དངོས་བསྟན་གྱི་ཚད་འབྲས་མདོ་སེམས་གཉིས་ཆར་གྱི་ལུགས་ཡིན་པའི་ལུང་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་དང་འདྲ་བའམ་གཞན་འདྲའང་རུང་། །ཞེས་པས་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་སུ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་འདྲ་བ་ཞེས་པ་ནི། ཕྱི་དོན་དང་འདྲ་བ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། གཞན་འདྲ་ལ། ལྷས་མི་འདྲ་བ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྔ་རབས་པ་ཁ་ཅིག །གཞན་བག་ཆགས་དང་འདྲ་བ་ཞེས་བཤད་པ་དོན་གཅིག་པར་སྣང་སྟེ། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏས། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་དང་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་བརྫུན་གྱི་ཚད་འབྲས་བཞི་བཤད་ཟིན་ནས། དེ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ལས། སློབ་དཔོན་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ན་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་མཛད་ལ། ཤེས་བྱ་ནང་ལ་འཇུག་པ་ན་རྣམ་མེད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་དོན་དམ་པར་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་

ལས། རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱད་པ་ན། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད།། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར། དོན་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཡིན་ཏེ། དོན་འཛིན་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་ལ། གང་ལྟར་ཡང་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རིག་ལྟར་ན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། ཚུལ་གཉིས་བརྗོད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་དོན་ཤེས་པ་དང་། བློ་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ལ། རྣམ་རིག་པ་ལྟར་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་སྟོས་མ་ཡིནནོ། །དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །བློ་གཅིག་ལ་མ་རིག་པས་བསླད་པས་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཚུལ་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །བོད་ཕལ་ཆེར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མོད། དེ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་འདི་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རིགས་གཏེར་རྩ་འགྲེལ་གང་ན་ཡོད་སྟོན་དགོས་སོ།། འོ་ན་སྐབས་འདིའི་ཚད་འབྲས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཀྱི་དོནརིག་གི་ཚད་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དང་། ཚད་མ་གཞིར་བྱས་ནས་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་སྔོན་པོ་རིག་པ་ཡིན་ཡང་དཔྱད་ན་རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པའི་མངོན་སུམ་འབྲས་བུ་ཅེས་སྦྱར་བ་ཉིད་དོ། །

(གསུམ) རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་དབང་བློས། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་བཞིན་

དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ལྷས་འཛིན་བདག་ཤེས་པའི་སྒོ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཕྱོགས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་རིག་པ་དཔེར་བྱས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ནང་གིར་སྨྲ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དོགས་པ་བསུ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་རིག་པ་ཕྱོགས་སྔར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་རིག་པ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཕྱི་དོན་བཀག་ནས། རྣམ་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚད་འབྲས་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་པའི་ཚད་འབྲས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་ལ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་དེ་ཉིད་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱོགས་བཞིན་དུ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དོགས་པ་བསུ་ཞིང་དེའི་ལན་བཏབ་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྟོད་སྤྲོང་རྣམས་ནི། རང་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྟོགས་ན། རང་གྲོལ་དུ་འགྱུར་བས་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ། །

«བཞི» རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས།

བཞི་པ་རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་ནས། རང་རིག་མཚན་ཉིད་པའི་ཚད་འབྲས་ངོས་བཟུང་བ་ནི། མདོར། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དུ་མ་རིག་པའི་ཤེས་པ་དུ་མ་ཉེ་བར་བླངས་པ་དེ་ལྟར་ཚད་མ་དང་། གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འདོགས་ཏེ་དེ་ཉིད་སྨྲས་པ། གང་ཚེ་སྣང་བ་དེ་གཞལ་བྱ། །ཚད་མ་དང་ནི་དེ་ཡི་འབྲས། །འཛིན་རྣམ་རིག་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་མ་བྱས། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་རྣམ་འགྲེལ་འདིར། བློ་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས།

རང་རིག་ཅེས་ནི་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བློ་བདག་ཅེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གསུམ་གྱིས། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་པོ་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་། བློ་འཁྲུལ་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བར་བསྟན། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཅེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་སྣང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གསུམ་གྱིས། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་གྱི་ནང་ནས། གཟུང་རྣམ་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བསྟན། དེས་ན་སྤྱིར་ཚད་འབྲས་་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་བཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་བཞག་པ་ཡང་བདེན་བརྫུན་མ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་། རང་རིག་འབྲས་བུར་བཞག་པ་ཡང་དངོས་བརྟགས་མ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས། རྣམ་བདེན་བརྫུན་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་བཟུང་རྣམ་སྒྲོ་བཏགས་སུ་བསྒྲུབ་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རང་རིག་བརྟགས་པ་བ་ཡིན་པ་རྣམ་བརྫུན་པའི་ལུགས་བསྒྲུབ་པའོ། །དེ་གསུམ་་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་འཁྲུལ་ངོར་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལ། རྟོད་པ་སྤྲོང་བ་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གསུམ་མོ། །འོ་ན་རྣམ་བརྫུནཔའི་ལུགས་ཀྱི་རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་བློ་ནི་ཡོངས་གཅོད་པ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་བཞི་སྟེ། འདི་ནི་གཞུང་གི་སྐབས་རྣམ་བརྫུན་པའི་ཡིན་ཀྱང་། རང་རིག་ཁས་ལེན་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་

གཏེར་ལས། དེ་ལ་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ནི། །རྣམ་གཞག་གྲུབ་མཐའ་ཕལ་ཆེར་མཐུན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འདིའི་གཞུང་ཤེས་བྱེད་དུ་འདྲེན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གསུམ〕 རྣམ་བཞག་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་བློ་རྒྱལ་གཉིས་དང་རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་བློ་ཚུལ་གཉིས་དང་རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་པ་དང་། རང་རིག་བསྒྲུབ་པའོ། །

〈གཅིག〉 རྒྱལ་གཉིས་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། གང་ཟག་གང་གི་ངོར་བསྒྲུབ། བློ་གང་གིས་བསྒྲུབ། བསྒྲུབ་བྱ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པའོ། །

«གཅིག» གང་ཟག་གང་གི་ངོར་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་སྔར་རྩོལ་མདོ་སྡེ་པ་དང་། ཕྱི་དོན་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། སྔ་ར་རྩོལ་སེམས་ཙམ་པས་ཕྱི་རྩོལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་ངོར་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བློ་རྣམ་མེད་དུ་འདོད་པའི་རྩོལ་བའི་ངོར་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

«གཉིས» བློ་གང་གིས་བསྒྲུབས་པ།

གཉིས་པ་ནི། དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རང་དུས་སུ་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་བཀག་ནས། ཤེས་

པའི་ངོ་བོར་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«གསུམ» བསྒྲུབ་བྱ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ།

གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ཙམ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རྒོལ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བློ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཚུལ་དང་། ཡུལ་དུ་སྣང་བ་བཟུང་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རྒོལ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱི་མ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དོན་རང་བཞིན་ཉིད་མ་གྲུབ། །དེ་ཡང་ཡང་དག་དྲན་ལས་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«བཞི» ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ།

བཞི་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞུང་ལས་བསྟན་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན། དཀའ་བའི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

(གཅིག) གཞུང་ལས་བསྟན་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ། གཞུང་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་པ་དང་། གཞུང་ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞུང་དེའི་དོན་ལ་ཕྱོགས་གླང་གིས་བཤད་པའི་རིགས་པ་གཉིས་དང་། ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་རིགས་པ་ལྔ་སྟེ་བདུན་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། ངེས་པར་བློ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ། །ཞེས་པའི་སྒོ་འགྲེལ་དུ་ལྡན་དེ་དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ངེས་པར་བློ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་གཞན་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཅེས་དང་། འདིར་ཡང་སྐྱོན་ནི་སྔར་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་གཉིས་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ཕྱི་མ་ལྷ་པོ་ཕྱོགས་གླང་གི་གཞུང་གི་དོན་ལ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དྲན་པ་ལས་ཀྱང་བདག་རིག་གྲུབ། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏོ། །

(གཉིས) དཀའ་བའི་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་འགོད་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ངོས་བཟུང་བ། དགོད་བྱའི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་བསྒྲུབ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །

〔གཅིག〕 ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་འགོད་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ནི། ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་དང་། ཁས་མ་བླངས་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ། གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པའི་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པས། གཉིས་ཀ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་ངོར་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། བློ་རྣམ་མེད་དུ་འདོད་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་འགོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གཉིས〕 དགོད་བྱའི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས······གཟུང་བ།

གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་ནི། དོན་དུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་དང་། དེ་ལ་རང་དུས་སུ་དོན་དུ་སྣང་བ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དོན་ནི་རྣམ་ངེས་ལས། །སྔོ་དང་དེ་བློ་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ། །རྣམ་གང་གིས་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་ན། རྫས་གཞན་བཀག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཞིང་། ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྔོན་པོར་སྣང་བ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་པས་ཟླ་བ་གཉིས། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། ལྟས་སྦྱོར་བ་ཡང་། གང་ཞིག་གང་དམིགས་པ་ན་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་ན། རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་ནི་རྣམ་བརྟེན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་རྣམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །མཐུན་པའི་དོན་ནི། ཁ་ཅིག །ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་དང་། དེ་ལ་རང་དུས་སུ་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད···དེ། དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་སྣང་བའི་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།

དམིགས་བརྟག་ལས། རྫས་སུ་མེད་དེ་ཟླ་གཉིས་བཞིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་པས་ཟླ་བ་གཉིས། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ལྟས། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་མིག་འཁྲུལ་པ་ཅན་གྱིས།

གཞན་གཉིས་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་ཞེས་དང་། ཆོས་མཆོག་གིས། ཟླ་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། རྫས་གཞན་ཡིན་ན་རྟགས་མི་སྲིད། །ཟླ་གཉིས་སྣང་བཞིན། ཞེས་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ཁོ་ན་དཔེར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ནི་རྣམ་བརྫུན་པ་ལྟར་ན། ལྷན་ཅིག་པ་ནི་ཡུལ་དུས་རིག་ཅར་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ལ། དམིགས་པ་ནི་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། ངེས་པ་ནི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན། དམིགས་པ་ནི་མྱོང་བ་ཡིན་ལ་གཞན་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །དེས་ན་རྣམ་བརྫུན་པ་ལྟར་ན། དུས་མཉམ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་ཐ་སྙད་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གང་ཞིག །ཅིག་ཅར་སྣང་བའམ་འཛིན་པས་ཁྱབ་པ། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་མྱོང་བས་ཁྱབ་པའོ། །

〔གསུམ〕 དེ་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་བསྒྲུབ་པ།

གསུམ་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ནི། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། རྗེས་ཁྱབ་ནི། མཐུན་དཔེ་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་སྣང་བའི་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་དང་། བསྒྲུབ་ཆོས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡོག་ཁྱབ་ནི། མི་མཐུན་དཔེ་རྫས་གཞན་ལ་གཏན་ཚིགས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་འགོག་པར་བྱེད་དེ། སྤྱིར་ཐ་དད་ལ་དུས་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དུས་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཁེགས་ལ། གཉིས་པ་ལ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་དང་། རྫས་ཐ་དད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདིའི་

མཐུན་དཔེ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཁེགས་ཏེ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་རྫས་གཞན་ཡིན་པས་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

〔བཞི〕 དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

བཞི་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་སློབ་དཔོན་དགེ་བསྲུངས་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་བཟུང་བས་གཉིས་འཛིན་བློ། །གཅིག་པར་འདོད་ན་དེ་མ་གྲུབ། །ཅེས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་དུ་མས་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་ན། ཟླ་བ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མ་དམིགས་ཀྱང་ཟླ་བ་གཅིག་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། སྙམ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱེས་བུ་དུ་མ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་སྣང་བ་ན་བག་ཆགས་མཐུན་པར་སད་པ་ཡིན་གྱི། ཟླ་བ་གཅིག་དུ་མར་སྣང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་དུ་མས་རྨི་ལམ་མཐུན་པར་རྨིས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་འདི་འགལ་གང་གིས་ཕྱིར། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་ལྷན་ཅིག་སྒྲ། །གཞན་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་མེད། །དེ་ཕྱིར་ལྡོག་པས་ཁྱབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ནི་འགལ་ཏེ། ལྷན་ཅིག་ཡིན་ན་དུ་མ་ཡིན་དགོས། དུ་མ་ཡིན་ན་རྫས་གཞན་མིན་པ་འགལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉམས་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། འདིར་ལྡན་ཅིག་པའི་དོན་ནི། གཉིས་སུ་སྣང་ཡང་གཉིས་སུ་མི་བདེན་པ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐ་དད་ཡིན་ན་མ་ངེས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གཞན་སེམས་དང་། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དག་གིས་ཀྱང་། །གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་འཁྲུལ་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སོ་སྐྱེའི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། སྣང་བ་དང་། གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། ཐལ་བ་དང་པོའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སྐྱེའི་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དམིགས་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེའི་ཤེས་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་གཉིས་པ་ལ་འདོད་དེ། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་བ་གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་དམིགས་པ་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། དེ་གཉིས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ལྕགས་གོང་དམར་འབར་བར་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་དམིགས་པ་སྣང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བྱི་ལ་ལྟ་བུའི་ངོར། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་གཟུགས་མ་དམིགས་པའི་ཚེ་སྣང་བ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད། སྣང་བ་དམིགས་པ་ན་གཟུགས་མ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱི་དོན་མེད་ན། ས་བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་སོགས་རྒྱུ་འབྲས་དང་། དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་དཔོགས་པ་སོགས་

ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་བརྟན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་སྣང་བ་དང་། དུ་བ་དང་མེར་སྣང་བ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་དང་ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་སོགས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁྱེད་རང་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ། ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་དོན་གཞན་སྔ་ཕྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱས་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཇོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་བརྟན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ས་བོན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་དང་། མྱུ་གུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་དོན་གཞན་སྔ་ཕྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱས་དང་བྱེད་པ་པོ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མི་དུ་སོགས་དེར་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་ལ་འཇོག་ན་དུ་བའི་རྟགས་ལས་མི་དཔོག་པ་མེད་པར་ཐལ། མེར་སྣང་གི་བློ་དེ་དུར་སྣང་གི་བློའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུར་སྣང་གི་བློ་དེ་མེར་སྣང་གི་བློའི་སྔ་རོལ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མེར་སྣང་གི་བློ་དེ། དུར་སྣང་གི་བློའི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་ན་དུར་སྣང་གི་བློ་དེ་ཡང་མེར་སྣང་གི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ཡིན་པས་རྒྱུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་མི་དུ་སོགས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་དང་། དེས་ན་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལར་སྣང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་ལར་སྣང་གི་བློ་དེ་དུར་སྣང་གི་བློའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུ་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེས། ཞེས་འཇོག་པ་ཡིན་

ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། མེར་སྣང་གི་བློ་ལས་དུར་སྣང་གི་བློ་སྐྱེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་རྒྱུད་དེར་རུང་བག་ཆགས་ཀྱི། །སྨིན་པོ་ཅན་ཉིད་དུ་བར་ནི། །སྣང་བའི་བློ་ནི་སད་བྱེད་པ། །དེས་ན་མེ་ལས་དུ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དུར་སྣང་གི་བློ་གསལ་བར་སད་པའི་རྟགས་ལས་ལར་སྣང་གི་བློའི་སྔོང···དུ་བག་ཆགས་གསལ་བ་སད་པ་ཅན་གྱི་མེར་སྣང་གི་བློ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ···ཡོད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལའང་དུ་བར་སྣང་བའི་བློ། །བག་ཆགས་གསལ་བ་སད་པ་ཅན། །མེར་སྣང་བ་ཡི་བློ་ཉིད་ནི། །རྟགས་འགྱུར་མེ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འཁོད་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་དུ་འཁོད་ངམ་ཞེ་ན། མེ་དུ་སྣང་བ་ལས་གཞན་མེ་དུ་མ་གྲུབ་པ་འདོད་པ་ལྟར་ན། དུ་ལྡན་གྱི་ལང་སྣང་བར་ཆོས་ཅན། མེར་སྣང་བ་ཡོད་དེ། དུ་བ་སྣང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་ཅིང་། གང་དག་མེ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཤཱཀྱ་བློ་ལ་སོགས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་དཔག་པ་ན་དེ་ལྟར་བ་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་མེ་དཔག་པ་ན་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། གེགས་མེད་ན་མི་བསླུ་བར་གཉིས་ཀ་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་མེར་སྣང་གི་བློ་སྐྱེད་ནུས་པའི་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་དུ་བ་སྣང་བའི་བློ་མེ་ལས་སྐྱེས། ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་དངོས་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུ་ཆོས་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མངོན་སུམ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ། རབ་བྱེད་དགུ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

གཉིས་པ། རྗེས་དཔག

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གོ། །

གཅིག རང་དོན་རྗེས་དཔག

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

(གཅིག) མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་བློ་སྟེ། ཚད་མ་མདོར། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་རང་དོན་ནི། །ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་བའོ། །ཞེས་སོ། །རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་ལོགས་སུ་མི་དགོས་སོ། །

(གཉིས) དེའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་གིས་རྟོགས་པའི་རྟགས་དང་། དེས་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པའོ། །

〔གཅིག〕 གང་གིས་རྟོགས་པའི་རྟགས།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་གཞི་ཕྱོགས་གསུམ་ངེས་པ་དང་།

དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །

〈གཅིག〉 ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས་གསུམ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་། དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་འཇོག་པའི་འཐད་པའོ། །

«གཅིག» ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ཕྱོགས།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྤྱིར་རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ལས། ཕྱོགས་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་དང་། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས། དེ་དག་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག །དེ་དག་གི་ཚོགས་དོན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་པ་དེའི་ཕྱོགས་རེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚིག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཚིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཆོས་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཁྱབ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ། གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་བྱའི་རྗེས་འགྲོ་བ། །ཞེས་མ་སྨོས་པར་། གཏན་ཚིགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་བ། །ཞེས་སྨོས་ན་འགལ་རྟགས་ཀྱང་

དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་བས་དེ་བསལ་བའི་ཆེད་དང་། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པ་ཡོད་པས་ཀྱང་བཀག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་མ་བཏགས་པར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན། ཞེས་སྨྲས་ན་འཁྲུལ་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་མཐའ་རྣམས་བཀག་ན་རྟོད་པ་ཡུན་རིང་དུ་འགོར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ཞེས་དངོས་མིང་དུ་བརྗོད་ན་ཚིག་སྦྱོར་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གདན་ཚིགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མཐུན་དཔེའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའང་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ······སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ། དེ་སྐྱེས་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་བམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ། དེ་སྐྱེས་ན་དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ·····བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའང་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་གོ་སྟེ། མཐུན་དཔེའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་དང་། དེའི་ཆོས་ཁྱབ་པ་ཞེས་པས་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ན། ཆོས་ཅན་

དེ་འདང་མཐུན་དཔེའི་ཆོས་ཅན་མིན་ནོ། །ཞེས་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་མ་སྨོས་ན་གྲུབ་བཞིན་དུ་སླར་ཡང་བསྟན་པ་དོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྨོས་ན་རྗོད་པ་ཡུན་རིང་དུ་འགོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པའང་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་བཏགས་མིང་དུ་འགྱུར། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་འཁྲུལ་གཞི་ཡོད་པས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ཞེས་སྨོས་རིགས་ཏེ། འཁྲུལ་གཞི་མེད་ཅིང་རྟོགས་སླ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་པ་ཞེས་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པ་ཡི་གེ་མི་མཉམ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་དེ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་ཕྱོགས་ཞེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཁྲུལ་གཞི་མེད་ཅིང་སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་པ་སྤངས་ནས་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚུལ་དང་པོའི་སྐབས་གཞི་ཕྱོགས་ནི་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན་གང་གི་སྟེང་དུ་གྲུབ་བསལ་མེད་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་དཔག་གཞིར་བཟུང་བ་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྩོད་གཞིའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཉིད་དོ། །

«གཉིས» རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མིམཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

(གཅིག) གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། བོད་ཕལ་ཆེར་སྨྲ་བ་སྐར་གཅིག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་མེད་ཅིང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། འགལ་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མ་ངེས་པའི་སྐབས་སུ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དགག་སྒྲུབ་བློ་ངོར་བྱེད་པ་གང་ཞིག། བློ་ངོར་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་གཉིས་སུ་ངེས་པར་ཐལ་བ་སོགས་རིགས་པ་དུ་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་གིས་ཀྱང་གནོད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་ཀྱི། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་བརྟགས་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ།། ལུང་འདིས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་···

བརྟག་པའི་གཞི་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཆོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པར་ངེས་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་དགོས་པ་དག་བསྟན་ཏོ། །

(གཉིས) རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྟོས་གཞིའི་ཕྱོགས་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱིས་རྣམ་པར་བཏགས་པ་ཡིན་ཀྱིས། གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་གསུམ་པོ་དེ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ལྟོས་གཞི་སོ་སོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཆོལ་བས་བསྒྲུབ་ཚུལ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་དུ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ····སྐྱེས་པའི་ཚེ་རྩོད་གཞི་དེ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པར····བཟུང་དུ་རུང་བ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གང་ལ་རྟགས··སུ་སོང་བའི་ཆོལ་བས་བསྒྲུབ་ཚུལ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་སྐྱེས་པའི་ཚེ། རྩོད་གཞི་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མི་མཐུན་པར་བཟུང་དུ་རུང་བའོ།། དཔེ་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས། རྟགས་ལྟར་སྣང་གི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྟགས་

ཡང་དག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་
གཏོལ་བས་བསྒྲུབ་ཚུལ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པར་ངེས་པའི་······
སྒོ•ནས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པའི་ཚེ། རྩོད་གཞི་དང་
བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པར་ངེས་སུ་རུང་བ། རྟགས་ཡང་
དག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པར་
ངེས་པའི་སྒོ་ནས་ཞེས་དང་། རྩོད་གཞི་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་
དོན་མི་མཐུན་པར་ངེས་སུ་རུང་བ་ཞེས་སྦྱར། གཞན་འདྲ། དེ་ལ་དབྱེ་
ན། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བསྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལ་མ··
ལྟོས་པར་གློ་བུར་བའི་རྟགས་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས···
པའི་ཚེ་ཞེས་སྦྱར། གཞན་འདྲ། ཕྱི་མ་ལ་གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་གཏོལ་
བས་ཞེས་པའི་ཚབ་ཏུ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་གཏོལ་གྱི་ཞེས་སྦྱར། གཞན་
འདྲ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གང་ལ་
རྟགས་སུ་སོང་བའི་གཏོལ་བས་བསྒྲུབ་ཚུལ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་
པར་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚད་མིན་གྱི་
བློ་སྐྱེས་པའི་ཚེ། རྩོད་གཞི་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པར་
བཟུང་དུ་རུང་བ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་ཞེས་དང་།
དོན་མི་མཐུན་པར་བཟུང་དུ་རུང་བ་ཞེས་སྦྱར། གཞན་འདྲ། དབྱེ་ན་

འགལ་རྟགས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས། མ་ངེས་པའི་རྟག
ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་འགལ་རྟགས་ལ་
བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེས་པའི་ཚེ་··
ཞེས་དང་། ཕྱི་མ་ལ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཞེས་སྦྱར། གཞན་འདྲ། གལ་
ཏེ་བསྒྲུབ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་འགལ་ལོ་སྙམ་ན་
ཐེ་ཚོམ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་གནད་གོ་ན་མི་འགལ་བ་ནི་བློ་བརྟག་པར་བཤད་ཟིན་
ཏོ། །མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་བརྗོ་བ་ནི་
རྟོག་གེ་པའི་གསང་ཚིག་སྟེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གནད་ཚིགས་དཀའི་སྐབས་
སུ་ཤེས་སོ། །འདི་དག་ཀུང་གཞི་ལ་སྦྱར་བའི་ཚེ་དེ་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཚིག་ལྷག་
ཆད་མེད་པར་སྦྱར་ནས་ངེས་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་རྣམ་ངེས་ལས། མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པའོ། །དེ་མེད་པ་ནི་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སོ། །དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་ངེས་པར་
བཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་གཞན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་
ཏེ། གཞན་དགག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་སྟོན་པའི་
ངེས་པར་བཟུང་བས་ནི་གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
དང་པོ་རང་ལ་བུ་གཉིས་སྐྱེས་གྱུར་ཏེ། ན་ར་དང་ནི་སྲིད་མེད་བུ་ཉིད་
དོ། །ཅེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། ཕྱོགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་
ཀྱི་སྤྱིས། །མཚུངས་དང་མི་མཚུངས་ཕྱོགས་གཉིས་ཡིན། །ཞེས་དང་།
དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ལན་དངོས་ནི་ཚང་བང་དུ་དུ་བ་མེ་དང་

འབྲེལ་པར་ངེས་ནས་ལ་ལ་འང་དུ་བས་མི་གྲུབ་པ་ན་མཐུན་དཔེ་མཐུན་··· ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་གོ །དེས་ན་དུ་བ་དང་མེའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་ཚང་བང་འདི་དང་ལ་གཉིས་མེ་དང་ལྡན་པར་མཐུན་ནོ། །ཞེས་རྒོལ་བས་བསྒྲུབས་ནས་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་གངས་ཅན་འདིར་འདི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་གཞན་མི་སྣང་ངོ།།

(གསུམ) རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་དུས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ་བ། མ་ངེས་དང་པོ་འགལ་བར་ཐལ་བ། ཡང་དག་གི་རྩོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ་བ་དངགསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་དུས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་དགོས། དེ་ངེས་པ་ལས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཞལ་'' བྱ་དེ་སྒྲ་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། སྒྲ་ དང་རྟག་པར་ཆོས་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲར་ཀྱི་འགལ་རྟག ས་སུ་ཐལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ། སྒྲ་དེ་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཉིད་རང་དང་ཆོས་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྔར་དྲངས་པའི་འགྲེལ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་བཀོད་ཟིན་པས་སྐྱོན་སྤོང་མི་དགོས་སོ།།

གཉིས་པའི་ལན་ནི། ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་ངོར་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་ཡོད་པས་སྒྲ་
དེ དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྣང་བས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གསུམ་པའི་ལན་ནི།
སྒྲ་མི་རྟག་པར་མ་ངེས་པའི་གོང་དུ་སྒྲ་རྟག་པར་ངེས་པ་མེད་པས་སྐྱོན་མེད་
དོ།།

«གསུམ»དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་འཇོག་པའི་འཐད་པ།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལྟོས་གཞིར་འཇོག་པའི་འཐད་པ་ནི། ཤེས་འདོད་
ཆོས་ཅན་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
ལ་དགོས་བྱ་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་···
དང་མ་གྲུབ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་དེ་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་གྱི་····
ལྟོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་བསྒྲུབ་ཚུལ་ལྟར་མཐུན་པར་
གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་···
པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་ལྡོག་ཚུལ་གྱི་ལྟོས་གཞི་ཡིན་ཏེ།
རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བསྒྲུབ་ཚུལ་ལྟར་ལྡོག་པ་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་··
དབང་གིས་ལྡོག་ཚུལ་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ལྡོག་ཚུལ་གྲུབ་དགོས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་
ལྡོག་ཚུལ་གྱི་ལྟོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བློའི་ཡུལ་དུ་
བྱར་རུང་གི་རྟགས་ལས་བུམ་པ་ཤེས་བྱར་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་རི་བོང་རྭའི་སྟེང་··
དུ་ཤེས་བྱ་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བློའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་ལྡོག་པ་དེ་ལྡོག་ཚུལ་··
ཀྱི་ལྟོས་གཞིར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཕྱོགས་གསུམ་པོ་དེ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་

ལྟོས་གཞི་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སུ་བཀོད་ཚོད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་བརྟེ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།།

〈གཉིས〉དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟགས་ཡང་དག་དང་། རྟགས་ལྟར་སྣང་དང་། དེ་དག་གི་ངེས་པ་བསམ་པའོ།།

«གཅིག»རྟགས་ཡང་དག

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ།།

(གཅིག)མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལོ།།

〔གཅིག〕མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

〈གཅིག〉གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྟོད་ཀྱི་ཛེ་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་དང་། བོད་ཁ་ཅིག །ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་ལམ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ཞེས་དང་། རིགས་པ་ཅན་པ་ཤེས་འདོད་ལ་མཐོང་བ་སྔ་མ་ཅན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་ལྷག་མ་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་སྤྱི་ལ་མ་མཐོང་བ། ཚད་མ་གཉིས་དང་འགལ་

བ་མེད་པ་སྟེ། ཚུལ་བཞི་ཡིན་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག །ཚུལ་གསུམ་དང་།
ངེས་པ་སྟེ་བཞི་ཞེས་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག །ཚུལ་གསུམ་དང་། སོ་སོར་
ངེས་པ་དང་། གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་ལྔ་ཞེས་དང་། ཙ་ར་ཀ་
པ་སོགས་ཚུལ་གསུམ་དང་། གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། བརྗོད་
པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་དང་། ངེས་པ་སྟེ་དྲུག་ཡིན་ཞེས་པ་རྣམས་
ནི་མི་འཐད་དེ། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་ན་བསྒྲུབ་བྱ་དཔོག་མི་ནུས་པས་རྟགས་
ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཚུལ་གསུམ་ཚང་ན་མཚན་ཉིད་གཞན་རྣམས་
དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བོད་ཕལ་ཆེར། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ཡང་དག་
གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ་ནི།
ཞེས་འབྱུང་ན་དེ་ལྟར་འཐད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ་ཡི།།
གཏན་ཚིགས་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རིག་ཐིགས་ལས། ཚུལ་གསུམ་
ཅན་གྱི་རྟགས་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་དང་། མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པའོ།།
ཞེས་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ནི་ཞེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་····
ཉིད་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་སྣ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་གཏན་ཚིགས་
དེ་ཚུལ་གསུམ་ལྡན་པའི་གཞིར་གསུངས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཉིད་དུ་མ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་མ་མདོར། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན།
ཞེས་སོགས་ཚུལ་གསུམ་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད་དུ་ག སུངས་ཀྱི། ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་

ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་གཞུང་གཅིག་ཀྱང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

〈གཉིས〉རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དངོས་དང་། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གཉིས་ལས།

«གཅིག»མཚན་ཉིད་དངོས།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་དང་། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་གང་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ཀྱང་། ཁྱད་པར་མེད་དེ། ཚད་མ་མདོར། ཚུལ་གསུལ་རྟགས་ལས་ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་ལས། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ནི་ཞེས་དང་། འདིར་ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ་ཡི། །གཏན་ཚིགས་ཞེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་པ་ངེས། །གཏན་ཚིགས་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་མེད་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ་དང་། འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

«གཉིས»ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས་ལས།

༡ མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཤེས་འདོད་ལ་རྟགས་འཇོག་པའི་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས། རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་

ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་གཙོ་བོར་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ལོ། །རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མཐོང་བའི་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་རྟགས་སུ་དགོད་བྱ་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་བསྒྲུབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དུ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་གཙོ་བོར་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ལོ། ལྡོག་ཚུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མཐོང་བའི་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་རྟགས་སུ་དགོད་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བསྒྲུབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་གཙོ་བོར་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ལོ།།

༢ མཚན་གཞི།

གཉིས་པ་ལ། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་། བསྒྲུབ་ངག་གི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་ལས།

(༡) རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་དུ་བ་ཁོ་ནའི་ཆོས། །དབྱེར་མེད་ཡིན་གྱི་ཆོས་གཞན་མེད། །ཅེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པ་སྟེ། རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་གི་ཆོས་ཅན་སྒྲས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཆ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཆ་གསུམ་མོ།

(༢) བསྒྲུབ་ངག་གི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཞན་སེལ་ཡིན། །ཞེས་པའི་

རང་འགྲེལ་དུ། དེ་ལ་རྟོད་གཞི་ལ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་གྲུབ་པ་ནི····
ཕྱོགས་ཆོས་སོ། །རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲོ་བ་ནི་རྗེས་འགྲོའོ།།
བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་ལྡོག་པ་ནི་ལྡོག་པའོ། །ཞེས་པའི་
གཞུང་གིས་བསྟན་ཏེ། སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་
པ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་གསུམ་མོ། །འོ་ན་བསྒྲུབ་ངག་
གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་བརྗོད་ན་དེ་ལ་དྲན་པ་སྐྱེད་མི་ནུས་པས་
བསྒྲུབ་ངག་དོན་མེད་ཅིང་། བརྗོད་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་དོན་
མེད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་བསྒྲུབ་ངག་གིས་
རྗེས་ཁྱབ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བརྗོད། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་བསྒྲུབ་
ངག་གིས་ལྡོག་ཁྱབ་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་བརྗོད་པ་གང་རུང་གིས····
རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ལ་དྲན་པ་བསྐྱེད་ནུས་པའི··
ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་
མཚན་གཞིར་བཟུང་བ་ནི་གཞུང་དང་འགལ་ཏེ། རིགས་ཐིགས་ལས།
རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ···
བའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། འོ་ན་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར··
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ལྡོག་པ་དག་ཕན་ཚུན་
ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་ངག་གཅིག་གིས་ཀྱང་བསྟན་པར་ནུས་
པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་བ་བསྡུས་པར་བརྗོད་ཀྱི་ཚུལ་བསྡུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། རིགས་གཏེར་ལས། དཔག་གཞིར་བཟུང་བ་ཤེས་འདོད་ཡིན།།
དེ་ལ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་སོ། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། ཤེས་འདོད་ལ་

རྟགས་མཐོང་སྣུམ་མམ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གྲུབ་པ་ནི་ཚུལ་དང་པོ་··· ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས། །ཡོད་མེད་ངེས་པའི་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག །ཅེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་པའི་འབྲེལ་པ་ཚད་མས་ངེས་ནས་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲོ་བ་རྗེས་འགྲོ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡོག་ན་རྟགས་ལྡོག་པ་ནི་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །འདི་དག་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ངེས་པར་མི་ནུས་པས་དཔེའི་སྟེང་དུ་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

〈གསུམ〉རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། རིགས་གཏེར་ལས། ཚུལ་གཉིས་པ་དང་རྗེས་འགྲོ་ཡི། །ལྡོག་པ་འཕེན་པའི་སྒྲུབ་གཉིས་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་ཤེསཔར་བྱའོ།།

〔གཉིས〕དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་རྡུང་ཙམ་ཞིག་དོན་རང་མཚན་ལ་ཡང་ཡོད་པས་གོ་བྱེད་དུ་འགྲོ···བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་དགོས་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་ཡུལ་འཛིན་ནུས་ལ་མི་ཟེར་བ་ལྟར། རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་གོ་ནུས་ལ་མི་ཟེར་བར་གོ་བྱེད་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཚད་མ་མདོར། རྗེས་··དཔག་བྱ་དང་དེར་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི།། ངེས་པ་ཞེས་དང་། དེའི་དོན་རྣམ་ངེས་ལས་ཐ་མར་སྨོས་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཀ་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་

རྩོད་པ་སྤྲོང་བ་ལ། ངེས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་པར་སྤྲོང་བ། དོན་གྱི་
ཆོས་སུ་མི་འཐད་པ་སྤྲོང་བ། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྤྲོང་བ་དང་གསུམ་ལས།
ཕྱི་མ་ལ་ཡང་ལྔར་ཡོད་པའི་གཉིས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས་འདི་ལྟར་····
གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་རྟགས་ལས་རྟགས་འཛིན་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་ནི།
ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་པའི་སྔར་རྟགས་མ་ཡིན་པས་དེ་རྟགས་འཛིན་སྐྱེས་པ་··
དེ་རྟགས་མ་ཡིན་པ་ལས་རྟགས་འཛིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ན།
དངོས་གང་ཅི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ། །དེ་འདྲ་དེ་ནི་རྟགས་སེམས་ཀྱི། །རྒྱུ་
ཡིན་དེ་ལས་དེ་ལྟ་ཡི། །དངོས་ལས་དེས་བསྐྱེད་རྟགས་ཅན་བློ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་རྟགས་སུ་དགོད་བྱའི་ངོ་བོ་
དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྟགས་འཛིན་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི། རྟགས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་དོ། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ལ་ཕྱིར་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་རྒྱུ་
བོད་ཀྱི་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་འདུག་ན་ཡང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
འདིའི་དགོངས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི། སྐྱེ་ཚུལ། ལུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་
ངེས་པའི་སྔོན་དུ་རྟགས་སུ་དགོད་བྱར་བཟུང་བའི་བཅད་ཤེས་གང་ཞིག།
རང་འབྲས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའོ། །
གཉིས་པ་ནི། འབྲས་རྟགས་ལ་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་
སྐྱེས་པའི་དུ་བ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་སྒྲ་
འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲ་བྱས་པར་ངེས་པའི་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས····

དྲངས་ནུས་ན་མངོན་སུམ་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྒྲ་བྱས་པར་ངེས་པའི་་་་་
བཅད་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་མ་ནུས་ན་སྒྲ་བྱས་པར་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་བྱས་པ་འཛིན་པའི་བཅད་ཤེས་ཏེ།
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་འགྱུར་་
བ་ལྟ་བུའོ། །དགག་རྟགས་ལ་དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་
ཕྱོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ། །བུམ་པ་འདི་ནི་མ་དམིགས་སོ་སྙམ་པའི་རྟོག་
པ་གཉིས་དྲངས་པའི་ཕྱི་མ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དུ་བ་ངེས་པའི་
བཅད་ཤེས་དེས། དུ་བ་ཉིད་ལ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། མེ་དུའི་དེ་
བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་ཁྱབ་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་དྲངས་ནས་་
དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གསུམ་བར་མ་ཆད་དུ་ངེས་པའི་ཚེ་བསྒྲུབ་ངག་ལ་མི་ལྟོས་
པར་ལ་མེ་ཡོད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའོ། །འདི་ནི་རང་དོན་་
རྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། འདི་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་དྲན་པ་
ནི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་མེད་དོ། །ཡང་རྟགས་ཀྱི་
མཚན་གཞི་དུ་བ་ངེས་པའི་རྗེས་སུ་ཚུལ་གསུམ་གཞི་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་ངེས་་
པ་དེ་བརྗེད་ཟིན་ནས། ཕྱིས་བསྒྲུབ་ངག་བཀོད་པའི་ཚེ་ཚུལ་གསུམ་དྲན་
པའི་དྲན་པ་སྐྱེས་ནས་དེ་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཚུལ་
གསུམ་ངེས་པའི་བློ་དང་དྲན་པ་གཉིས་ཆར་གྱིས་ཆོད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་་་་
དྲན་པར་མཚུངས་པས་དྲན་པས་ཆོད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
ལ་ཡང་ཐལ་ཆེར་འདི་དང་འདྲ་ཞིང་། ཕྱོགས་ཆོས་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་
དགོས་པའི་ཚེ་ཕྱོགས་ཆོས་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་བཅད་

ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཚུལ་གསུམ་བར་མ་ཆད་དུ་ངེས་ན་རང་དོན་རྟགས་དང་། ཚུལ་གསུམ་གཞི་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་ངེས་ནས་བརྗོད་ན་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡང་སྔ་མ་དང་འདྲའོ། །དགག་རྟགས་ལ་རྟགས་འཛིན་སེམས་རྟགས་སུ་དགོད་བྱ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། མཐར་ཀྱུ་ལས་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་སོང་བའི་ཚེ་གཏན་ ཚིགས་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་རྟོག་གེ་བའི་གསང་ཚིག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །དེང་སང་ ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་དྲན་པ་འདོད་པ་ཞེས་པ་ནི་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། སྔོད་ གཞིའི་སྟེང་དུ་རྟགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་པ་ འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ ན་རང་དོན་རྟགས་ལ་ནི་ཐོག་མར་ཁྱབ་པ་དྲན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཕྱོགས་ ཆོས་དྲན་པ་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་སྟེ། དུ་བ་སྒོ་བུར་དུ་མཐོང་བའི་ཚེ་དུ་ བ་ཡོད་ན་ནི་མེ་ཡོད་པས་ཁྱབ། འདི་ན་འང་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མེ་ཡོད་ དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དོན་སྐབས་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་སྟོན་འགྲོ་ ཅན་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་ཐོག་མར་དྲན་ཅིང་། ཁྱབ་པ་སྟོན་འགྲོ་ཅན་ལ་ནི་ ཁྱབ་པ་ཐོག་མར་དྲན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉན་ཤེས་རིམ་པ་དེ་ ལྟར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཕྱོགས་སྔང་གིས་རྟགས་འཛིན་སེམས་ རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་དང་རྗེས་ དཔག་གི་བར་དུ་དྲན་པས་ཆོད་པར་བཤད་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་འདིར། རྟགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུར་གསུངས་པ་དང་། ལྟས་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་དུ་བ་དང་། སྐྱེ་ལྡན་འཛིན་པའི་བློ་རྟགས་འཛིན་

སེམས་སུ་གསུངས་པ་དང་། ཤེས་རྟགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་གྱི་ཕྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ཉི་སྣས་ཀྱིས་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། སྔར་དྲངས་པའི་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་རྟགས་སུ་དགོད་བྱའི་ངོ་བོ་དུ་བ་དང་བྱས་པ་སོགས་ལས་རྟགས་འཛིན་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི། རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལུགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྙིང་དུ་གནས་པ་ནི་སྔོན་ཆད་གཞན་གྱིས་མ་མཐོང་བར་སྣང་ངོ་། །མདོར་ན། རྟགས་འཛིན་སེམས་ཁྱད་གཞི་འཛིན་པའི་བློ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ཁྱད་ཆོས་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པར་ཤེས་ན་ལུགས་འདི་རང་གྲོལ་དུ་འགྱུར་རོ།

(གཉིས) མཚན་གཞི་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ནི། རིགས་གཏེར་ལས། རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཞན་སེལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཚེ། རང་མཚན་དང་སྒྲ་དོན་གང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་ངོར་སྒྲ་དོན་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བའི་བྱས་པ་ཙམ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེས་སྒྲ་དོན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཛིན། རང་མཚན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཡང་མི་འཛིན་པར་བྱས་པ་ཙམ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་ཚེ་རང་མཚན་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་ལ་དགག་སྒྲུབ་དངོས་སུ་བྱེད་མི་

ནུས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། སྤྱར་གྱི་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་བྱས་པ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག། དེ་ཉིད་སྒྲ་དོན་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཁ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་བྱས་པ་དེ་ཉིད་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་གཞན་སེལ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ།

(གསུམ) མཚན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། གཞུང་ལས། མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡི། །གཏན་ཚིགས་དབྱེ་སྒོ་དུ་མར་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྦྱོར་བ་ཡི། །སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་ངེས་པར་མཛད། །ཅེས་དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་སྒོ་ལྔ། སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་གཅིག་སྟེ་དྲུག་ཏུ་མཛད་ཀྱང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིགས་མ་ལུས་པར་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དབྱེ་སྒོ་བཅུ་སྟེ། སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས། བསྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས། འཕེལ་བའི་སྒོ་ནས། རྟགས་སུ་དགོད་བྱའི་སྒོ་ནས། འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས། རྟོལ་བའི་སྒོ་ནས། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ།

(གཅིག) སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། དགག་རྟགས་ཐམས་ཅད་མཐར་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འདུས་པས་དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་ནས། སྒྲུབ་རྟགས་གཉིས་དཔེ་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་

དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་འཕྲོས་ནས་གཏན་ཚིགས་ལྷུར་སྣང་རྒྱས་བཤད་མཇུག་ཏུ་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འབྲས་རང་གི་གཏནཚིགས་ཐོག་མར་གསུངས་ལ། རྣམ་ངེས་ལས། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལས་འཕྲོས་ནས་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་མཇུག་ཏུ་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་དམིགས་པའི་……གཏན་ཚིགས་ཐོག་མར་གསུངས་ཤིང་། རིགས་གཏེར་ལས་ཀྱང་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་འབྱུང་ངོ་།།

〈གཅིག〉མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག

དེ་ལ་དང་པོ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།

«གཅིག»མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། དེ་ནི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་ནུས་པའི་མཚོན་བྱ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་……ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མ་དམིགས་པའི་རྟག་ཡང་དག་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐ་··སྙད་བྱས་པ་སྟེ། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་མཐར་དགག་བྱ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་··ཏེ། དགག་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །མི་དམིགས་པ་ལས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོནས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དགག་པ་ཡིན་ན།

རྟགས་སུ་དགོད་བྱ་དགག་སྒྲུབ་གང་ཡིན་ཀྱང་དགག་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་་་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དགག་རྟགས་སུ་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲའི་སྟེང་དུ་རྟག་པ་འགོག་པ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

«གཉིས»དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས།

༡ མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད། གསུངས་པའི་དགོས་པ་དང་བཞི་ལས།

(༡) མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། རྩོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་ངེས་སུ་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཤིང་ཡོད་ངེས་སུ་འགོག་ནུས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་་་་ཚིགས།

(༢) མཚན་གཞི།

གཉིས་པ་ནི། བོད་ཕལ་ཆེར་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་རྟགས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། །ཞེས་སོགས། ཚིག་ཟིན་ལ་འགོད་པ་ནི་བཀོད་

ཚོད་དང་གྲུབ་ཚོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་ཡང་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། ཞེས་སོགས་འགོད་དགོས་པ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེད་ལ་མི་འཇུག་འབྲས་བུ་ཅན། །ཞེས་དང་། འཇུག་པར་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་གཏན་ཚིགས་དང་པོས་མཐར་དགག་བྱ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པར་བསྟན་པ་ལྟར། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་གྲུབ། །ཅེས་དང་། བརྡ་དྲན་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ། །ཅེས་པས་གཏན་ཚིགས་གཉིས་པས་མཐར་དགག་བྱ་མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པར་བསྟན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགོད་ཚུལ་སྒྲུན་མེད་ནི་ཤ་ཟ་སྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་མདུན་གྱི་གཞིའདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤ་ཟ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐལ་པའི་སྐལ་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཡུལ་དང་དུས་ཀྱིས་བསྐལ་བ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། སྐལ་དོན་གསུམ་ཀ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༣) ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད།

གསུམ་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་དང་། དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་དེས་མདུན་གྱི་གཞི་འདི་དམིགས་སོ་སྣམ་པ་དང་། གཉིས་པ་དེས་འདིར་ཤ་ཟ་མ་དམིགས་སོ་སྣམ་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་འབྲེལ་ཤ་ཟ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། ཤ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པས་གྲུབ་བོ།།

(༤) གསུངས་པའི་དགོས་པ།

བཞི་པ་ནི། གཞན་སྡེ་ཁ་ཅིག། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པའི་ལྡོག་པ་གྲུབ་པ་་་དང་། རྒྱང་འཕེན་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་བར་དོའི་ལུས་དང་། ངག་སྨྲ་བ་དང་། ཆགས་བྲལ་གྱི་གཞི་མཐུན་དབང་མངོན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མེད་པ་དང་། དཔྱོད་པ་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དབང་མངོན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་གསུངས་ཤེ་ན། དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་གང་ཟག་དེ་དག་གི་ངོར་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འགོག་ནུས་ཀྱང་མེད་ངེས་སུ་་བསྒྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། དགག་བྱ་དེ་དག་གང་ཟག་དེ་ལ་སྐལ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༣ སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག

གཉིས་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།

(༡) མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། ཤེས་འདོད ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་ངེས་སུ་བསྒྲུབ་ནུས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས།

(༢) དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་ཟློ་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་ཟློ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གཉིས།

[༡] འབྲེལ་ཟློ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་གོ།

⟨༡⟩མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཟློ་བཀག་པའི་མེད་དགག་རྟགས་སུ་སོང་བ།

⟨༢⟩དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་རྒྱུ། ཁྱབ་བྱེད། རང་བཞིན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་བཞི་ལས། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། འབྲེལ་ཟློ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་བཀག་པའི་མེད་དགག་རྟགས་སུ་སོང་བ། དཔེར་ན། མེ་མེད་མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པའི་མེད་དགག་རྟགས་སུ་སོང་བ། དཔེར་ན། ཤིང་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། ཤ་པ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །རྟགས་ཆོས་གཉིས་པོ་དེ་མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱར་སོང་བ། དཔེར་ན། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་

ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་བཀག་པའི་མེད་དགག་རྟགས་སུ་སོང་བ། དཔེར་ན། དུ་བས་དབེན་པའི་ཏྲིག་སྐོར་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་མེ་མེད་དེ། དངོས་འབྲས་དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

〈༣〉རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་ལ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད། འགལ་མི་འགལ། གྲངས་ངེས་པ། གསུངས་པའི་དགོས་པ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་ལྔ་ལས།

«༡»ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད།

དང་པོ་ནི། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཐལ་ཆེར་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་མེད་མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་མཐོང་བའི་དབང་མངོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེས་མེ་མེད་མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་འདི་ནི་དམིགས་སོ། །འདིར་མེ་མ་དམིགས་སོ་སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་གཉིས་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་འབྲེལ་དུ་བ་མེ་ལས་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་ན། མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཅི་ལྟར་དངོས་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་ལྡོག་ཉིད་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཚུལ་སྔ་མས་རིགས་འགྲེ། ཁྱབ་འབྲེལ་ཤ་པ་ཤིང་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་རིགས་འགྲེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི། དགག་གཞི་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེར་དེ་མ་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་འབྲེལ་ནི་དེ་སྐོར་གྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་མཐར་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་འགྲས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པས་གྲུབ་སྟེ། དུ་བས་དབེན་པའི་རྩིག་སྐོར་མཐོང་བའི་དབང་མངོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དེས་དེར་དུ་བ་མ་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་འབྲེལ་འགལ་དམིགས་དང་འདྲ་བས་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

«2» འགལ་མི་འགལ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞི་འགལ་ཏེ། རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། རྟགས་ལོག་དང་ཆོས་ལོག་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་དགོས། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། རྟགས་ལོག་དང་ཆོས་ལོག་ལ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་དགོས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། རྟགས་ལོག་དང་ཆོས་ལོག་ལ་མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་དགོས། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། རྟགས་ལོག་དང་ཆོས་ལོག་ལ་དངོས་རྒྱུ་དངོས་འབྲས་

ཀྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

«༣»གྲངས་ངེས་པ།

གསུམ་པ་ནི། འབྲེལ་ཚད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་བཞི་པོ་དེར་གྲངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་བཀག་པ་དང་། རང་བཞིན་བཀག་པ་དང་། འབྲས་བུ་བཀག་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ། གཉིས་པ་ལ། ཕྱོགས་པ་ཐ་དད་པའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་དང་། ཕྱོགས་པ་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ། གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ། གསུམ་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཙམ་བཀག་པ་དང་། དངོས་འབྲས་བཀག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དགག་བྱ་མེད་ངེས་སུ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་ཤིང་། གཉིས་པ་ནི། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

«༤»གསུངས་པའི་དགོས་པ།

བཞི་པ་ནི། འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་སོང་བ་ལ་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་སྤོང་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ། རྒྱུ་མ་དམིགས་པ། ཕྱིར་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སྤང་ན་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་སྤངས་བས་ཁྱབ་པས་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་སྤོང་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། གྲངས་ཅན་པས་རྒྱུ་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་གསོན་ལུས་ལ་བདག་ཡོད་པ་འདོད་པ་སོགས་ལ་དེ་དག་མེད་དེ། ཡོད་ན་ཚད་མ་ལ་སྣང་དུ་རུང་དགོས་པ་ལས། ཚད་མ་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་

དང་། གྲངས་ཅན་པས་གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་དངོས་འབྲས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

«༥»རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

ལྔ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕྱིར་རྒོལ་ངོས་གཟུང་བ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་བསྟུ་ཚུལ། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ལྡོག་མཐོང་ཡང་བདེ་དྲན་པར་མི་ནུས་པའི་རྒོལ་བ་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་པའི་ངོར་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་དོན་ཏེ། །ཞེས་དང་། ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་རྨོངས་པས་འདིར། །གཞན་དག་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་པ། །གྲུབ་པ་དང་ནི་ཚོས་མཐུན་ལས། །བདེ་དྲན་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ། །ཅེས་དང་། རིགས་གཏེར་ལས། རྨོངས་པ་ལ་ནི་བདེ་དྲན་པའི། །ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དགོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་བཀོད་ཚོད་ལ་དགག་རྟགས་ཡིན་ཀྱང་། མཐར་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ། མཐར་རྒྱུ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་གི་རྟགས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་པས་ན། །འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཇི་ལྟ་བུར་ཞེ་ན། དག་འཛིན་དབང་མངོན་ཚོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབྱུང་རུང་ཡིན་ཏེ། བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྦྱར་གྱི་བྱེད་པ་པོའི་ངོས་ནས་

འགོད་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དེང་སང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་གཞུང་འདིའི་དོན་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་ལས་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་ངེས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ཙམ་གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་གཞན་དོན་ལེའུར། གཅིག་དམིགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བུམ་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་དོན་ལྡོག་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པས་གྲུབ་ཀྱང་བུམ་པ་མེད་ངེས་ཀྱི་བརྡ་སྦྱར་མི་ཤེས་པ་དེའི་བརྡ་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འཇོག་གོ།

[2] འགལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག

གཉིས་པ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

(1) མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་ངེས་སུ་བསྒྲུབ་ནུས་པའི་བསྒྲུབ་པ་རྟགས་སུ་སོང་བ།

(2) དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གཉིས་ལས།

«1» ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ལྡན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་དགོས་པ།

གཉིས་པ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས།

(༡) གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་ཚུལ་དགག་པ་དང་། སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་དགག་པའོ།

〔༡〕 དབྱེ་ཚུལ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། སྔ་རབས་པ་ཁ་ཅིག །གྲང་རེག་དང་། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་དང་། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་དང་། དེའི་ཁྱབ་བྱ་བ་མོའི་རེག་པ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་འགོག་པ་ལ། ཚ་རེག་དང་། ཚ་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་དང་། ཚ་རེག་གི་དངོས་འབྲས་དང་། དེའི་ཁྱབ་བྱ་ཙནྡན་གྱི་མེ་ལྟ་བུ་བཞི་ཆར་སྦྱོར་བས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཚ་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གྲང་རེག་སྐོར་བཞི་འགོག་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། ཚ་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་ནི། རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མེ་སྐྱེད་ངེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་མེ་མ་ངེས་པར་དེ་ངེས་མི་ནུས་ལ། མེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན། མེ་རྟགས་སུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་བུ་རྟགས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

〔༢〕 སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་སྟོབས་ཆེན་པོ་སྦྱོར་

བ་ན། ཁྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་གོང་བུ་ཐམས་ཅད་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་
འདུས་ཀྱི་གོང་བུར་ཁས་བླངས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པས་ཚ་རེག་དང་གྲང་
རེག་གང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་ཀྱི། གང་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་མེད་པའི་
ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པའོ། །ཁ་ཅིག །གཏན་ཚིགས་ལ་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་
སྦྱོར་བ་ནི། ཚ་གྲང་གཉིས་པོ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་སོང་བའི་ཚེ་
གང་སྟོབ་ས་ཆེ་བ་དེས་སྟོབས་ཆུང་བ་དེ་རྒྱུན་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དང་།
གཏནཚིགས་ཚད་མས་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ཙམ་··
ཞིག་འགྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་མེ་སྟོབས་ཆུང་བ་
ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ན། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དང་སྟོབས་མཉམ་
པའམ་སྟོབས་ཆེ་བའི་གྲང་རེག་མེད་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེང་སང་ཕལ་
ཆེར། སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་དོན་འགལ་ཕྱོག །ཅེས་གསུངས་པས། ཚ་
གྲང་གཉིས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་གནས་པ་ཙམ་ལ་བསམས···
ནས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྒྱུན་ཆགས་སྦྱོར་བའང་ཕྱོགས་ཆོས་ཚད་མས་གྲངས་
པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པའི་གནད་མ་རིག་པ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གསུམ་
པ་ལ་གནོད་བྱ་ཕྱོག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་ན་གནོད་
བྱ་ཙམ་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ། གནོད་བྱེད་སྐྱེས་ནས་སྐད་ཅིག་གསུམ་སོན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བོད་ཕལ་ཆེར། ཆོས་ཅན་ལ་ཁྱབ་པ་ནོན་པ་ཞེས་དང་། གཏན་
ཚིགས་ལ་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་ཞིབ་མོ་སྦྱོར་བ་ནི་ཚིག····
འཕྲི་ལ་འཛེམ་པར་སྣང་ནའང་། དེས་ཀྱང་ཚིག་འཕྲི་གཅོད་མི་ནུས་ཏེ།
ངག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་དང་།

རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་འགོད་ཚུལ་སྐྱོན་མེད་ནི། འགལ་ཟླ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་གཞི་རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་འགལ་ཟླ་ཅིག་སོས་མེད་དེ། འགལ་ཟླ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་སྟེ་འོག་ནས་འབྱུང་ངོ་།

(2) རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་ནི། གཞུང་ལས་རྣམ་གཞག་མང་བཤད་ཀྱང་། །འགོག་ནུས་སྡུ་མ་བཅུ་གཉིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལེའུ་དང་པོའི་རང་འགྲེལ་དུ་བརྒྱད། རྣམ་ངེས་སུ་བཅུ། རིགས་ཐིགས་སུ་བཅུ་གཅིག་བཤད་ཀྱང་། བཅུ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི།། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞི། །འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན། མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། གྲང་རེག་དང་། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་དང་། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་དང་། ཁ་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། ཁྱབ་བྱེད་དང་

འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞི་ནི་རིམ་བཞིན། དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཆོས་བཞི་འདྲ། དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་ནི་རིམ་བཞིན། ཙན་མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཆོས་བཞི་འདྲ། ཙན་མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར་། འདི་དག་ལ་དེང་སང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་སྐྱོན་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་ཞེ་འདོད་ལ་མི་སྟོགས་པའི་ཚིག་སྐྱོན་བཅད་དགོས་ན། ངེས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་དགོས་པ་འདྲ་། འགོད་ཚུལ་ནི་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ།།

(༣) རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད། གྲངས་ངེས་པ། གསུངས་པའི་དགོས་པ་དང་གསུམ།

[༡] ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད།

དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པས་གྲུབ། ཁྱབ་འབྲེལ་དངོས་སུ་བརྟགས་ཏེ་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་ངེས་པ་དང་། མཐར་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་མཐར་དགག་བྱ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པར་མཚུངས་པའི···

ཕྱིར་རོ།།

༼༢༽ གྲངས་ངེས་པ།

གཉིས་པ་ལ། ཙནྡན་གྱི་དུ་བས་གྲང་རེག་སྐར་བཞི་འགོག་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་སོགས་བཞི་དང་བཅས་པས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ཕྱིས་པའི་གཏམ་སྟེ། དུ་བ་དྲག་ཕྲུར་བས་འགོག་ནུས་པ་ནི་མེ་མ་མཐོང་བར་དུ་བ་མཐོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཙན་མེ་མ་ངེས་པ། ཙནྡན་གྱི་དུ་བ་ངེས་པར་མེད་ཅིང་། དེའི་ཚེ་ཙན་མེ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཙནྡན་གྱི་དུ་བ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཞི་པོ་དེ་ཡང་མི་འཐད་ཅིང་། ཚ་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་ཡང་མི་འཐད་པས་བཅུ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

༼༣༽ གསུངས་པའི་དགོས་པ།

གསུམ་པ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་ན་བདག་འཛིན་འགོག་ནུས་པས་དེ་སྒྲོང་བ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ··· དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ།།

༼༢༽ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་དང་གསུམ་ལས།།

(༡) མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་དགོས་པའོ།།

(༢) དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། དེར་འདུས་པའི་ཚད་མའི་གནོད་འགལ་དམིགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱས་པའམ་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཏེ། འདི་ལ་ཐལའགྱུར་གྱིས་ལོག་རྟོག་གི་དཔལ་བཅོམ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་ལྟོས་མེད་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེད་པ་དང་། དེས་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་སྡེ་མང་པོས་བཀུར་བ་སོགས། གཏན་ཚིགས་གཉིས་ལ་སྦྱོར་འཇིག་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུས་འཇིག་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་པ་ལ། གང་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན། དེ་དང་དེར་མ་ངེས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན། གོས་ཚོན་ཅན་བཞིན། བུམ་པ་འཇིག་པའང་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པར་ཁས་བླངས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྗེས་སུ་གང་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་ངེས་པ་ཡིན་ན། དེ་དང་དེར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་

ལྟོས་པ་མེད་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་མར་མེ་སྐད་ཅིག་མཐའ་མ་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་བཞིན། བུམ་པ་ཡང་འཇིག་ངེས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་ངེས་པས་ལྟོས་པ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་གྲུབ་པའི་ཚེ་གང་དེ་དང་དེར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། གྲུབ་ཙམ་ནས་དེའི་ངོ་བོར་ངེས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན། མྱུ་གུའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཐ་མ་གྲུབ་ཙམ་ནས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་ངེས་པ་བཞིན། བུམ་པའང་རང་རྒྱུ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བུམ་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་བུས་པའམ་དངོས་པོ་ལ་ཡང་མཐར་འཇིག་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་པས་ཁྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་ཚུལ་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །འདི་དག་ལ་ཡང་སྔར་ངེས་པས་ལྟོས་པ་འགོག་པའི་ཚེ་ཕྱིར་འཇིག་ངེས་རྟགས་སུ་སོང་བ་ཙམ་དང་། ལྟོས་མེད་ཀྱིས་ངེས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ངེས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་སྔར་རྩོལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཕྱིར་རྩོལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་རྒྱུད་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དང་སྦྱར་ཚུལ་དང་། སྐབས་འདིར་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀྲང་བ་ནི་བར་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ངག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ས་པཎ་གྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ནི་གཞན་སུ་ཡང་གང་ན་ཡང་མི་སྣང་ངོ།།

(3) རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་ལ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད། གྲངས་ངེས་པ། གསུངས་

པའི་དགོས་པ་དང་གསུམ་ལས།

〔༡〕 རྩལ་གསུམ་ངེས་བྱེད།

དང་པོ་ནི། སྔ་མའི་ཕྱོགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་འདྲ། ཕྱི་མའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡང་ན་འདིར་ནི་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་[illegible]ཛེ་ག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་བོ། །གཉིས་ཀའི་ཁྱབ་འབྲེལ་དངོས་སུ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ། མཐར་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་བོ།།

〔༢〕 གྲངས་ངེས་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ནི་དངོས་པོའི་གྲངས་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ཡིན་ཏེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སྔ་མ་དང་། རྒྱུ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་གི་རྟགས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་ཙམ་བསྒྲུབ་ནུས་ཀྱི། འབྱུང་ངེས་སུ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གཉིས་པ་གསུངས་སོ།།

《༣》 གསུངས་པའི་དགོས་པ།

གསུམ་པ་ནི། བཤད་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་དོ།།

〈གཉིས〉 རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད།

དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་དང་གསུམ་ལས།།

«གཅིག»མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། རྟོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཆོས་རང་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ།།

‹གཉིས›དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས།།

༡ རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ལ།། ལྟོས་པའམ་འོན་ཏེ་འབའ་ཞིག་པ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། ཁྱད་པར་དག་དང་ལྟོས་པས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་བོད་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མཛད་པར་སྣང་ན་ཡང་། གཞུང་ལུགས་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་…… དང་། ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། རང་གི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་གཞན་གྱི་ཆོས་ལ་ལྟོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྟོས་པ་ཁོང་ན་ཡོད་པ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟོས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་རྐྱེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་བཀོད་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་

བྱས་པའི་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

༢ བསྒྲུབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དོན་བསྒྲུབ་དང་། ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཨུ་སྟེགས་བྱེད་གཏན་ཚིགས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་གྲངས་ཚང་གི་རྟགས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་བསྒྲུབ་པ་དང་། དུ་བའི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ལས་འདུས་བྱས་ཀྱི་དུ་བ་བསྒྲུབ་པ་རྣམས་གཏན་ཚིགས་གང་དུ་འདུས་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཁོངས་སུ་འདུའོ།།

«གསུམ»རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་དང་། གསུངས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ལས།

༡ ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད།

དང་པོ་ནི། འབྲེལ་པ་བརྟག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

༢ གསུངས་པའི་དགོས་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་བཞིའི་ནང་ནས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དེའི་དགོས་པ་ནི་གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་དང་། མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་ཐོབ་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པས། ཕྱི་ཐག་ཆེ་འདིར་མི་རྟག་པར་རྟོགས་ཤིང་། དེ་རྟོགས་པས་ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་མི་དགེ་བ་མི་

གསོག་ཅིང་། དགེ་བ་གསོག་པར་བྱེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་མ་མངོན་མཐོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཤིང་། དེ་རྟོགས་པས་འཁོར་བ་ལས་ངེས་་་པར་འབྱུང་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །སྒོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

〈གསུམ〉འབྲས་བུའི་རྟགས།

གསུམ་པ་འབྲས་རྟགས་ལ། མཚན་ཉིད་། དབྱེ་བ། རྣམ་གཞག་དང་གསུམ་ལས།

«གཅིག»མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། བསྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རྩོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཆོས་རང་ལས་རྫས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་བསྒྲུབ་པའོ།།

«གཉིས» དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་བོད་རྣམས། རྒྱུ་དངོས་བསྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་། རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས། རྒྱུ་སྔོན་སོང་བསྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས། རྒྱུ་ཡོད་ཙམ་བསྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་ལྔར་མཛད་ཀྱང་། འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ལ་དངོས་དང་། ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲས་རྟགས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་སྔོན་སོང་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། བསྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྒྱུའི་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས། རྒྱུ་སྔོནསོང་བསྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས། རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ༔མེ་ཅན་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ།། གཉིས་པ་ནི། ཚིག་ཅན་གྱི་རྟགས་ལས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྐྱེས་བུས་བྱས་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། ནམ་མཁའི་དུ་བའི་རྟགས་ལས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའི་དུ་བ་མེ་སྔོན་སོང་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ངག་སྨྲ་བའི་རྟགས་ལས་ངག་སྨྲ་བའི་སྐྱེས་བུ་ལྷ་སྦྱིན་གྱི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བར་བསྒྲུབ་པ་དང་། དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། དུ་བ་དྲག་ཕྱུར་བའི་རྟགས་ལས་དེ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་མེ་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་མོ་ནགས་མེ་འབར་བའི་རྟགས་ལས་དེ་འདྲ་བའི་རི་ལ་དུ་བ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་དང་། བུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟ་བའི་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་བུ་རམ་གོང་བུ་ལ་བུ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་སོགས་སོ། །བོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་རྒྱུ་སྔོན་སོང་བསྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བར་བྱའོ།། གཉིས་པ་ཆ་མཐུན་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བ་ནི། མུ་སྟེགས་བྱེད་རྟགས་ལོགས་པར་འདོད་པ། ཆུ་སྐྱར་གྱི་རྟགས་ལས་ཆུ་དང་། ཆུ་མི་གཡོ་བ་དང་། རྒྱུ་ཤུག་གནས་པའི་རྟགས་ལས་རྟེན་བརྟེན་པ་དཔོག་པ་སོགས་ནི། དོན་གཞན་ཆུ་སྔ་མ་དང་རྟེན་སྔ་མས་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ན་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བའོ།།

«གསུམ»རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་ལ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་དང་། གསུངས་པའི་དགོས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཕལ་ཆེར་

མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་སྟེ། ད་ལྟ་བའི་སྟེང་གི་དུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེས། ད་ལྟ་ཀྱི་ལ་ལ་དུ་བ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའང་ཡོད་དེ། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་སྟོང་པ་རང་གིས་བསྟན་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྔ་མ་སྔོན་སོང་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དེ་རྗེས་······ དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་འབྲེལ་ནི། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔྱོད་པ་བས་དངོས་པོ་རྣམས་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་རྒྱུའི་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དུ་བ་དེ་མེ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་མི་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱང་འཕེན་པས་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་དེ་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བ··· དང་། དཔྱོད་པ་བས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བྱུང་ཟིན་མེད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཉེན་·· པོར་རྒྱུ་སྔོན་སོང་བསྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་གསུངས་ཏེ། དེས་རིག་པ་ཡིན་ན་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བ་དང་། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ན། ,བསྟན་དོན་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྔོན་དུ་སོང་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུ་སྔོན་དུ་སོང་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་པས་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཉེན་པོར་རྒྱུ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི·· འབྲས་རྟགས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཉེར་

ཞེན་དང་། ལྡན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར།

〔གཉིས〕འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྒོལ་བས་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་⋯⋯འགོད་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་དང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།། གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།། ཕྱི་མ་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། མེ་མེད་མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

〔གསུམ〕སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས། ཡིད་ཆེས། གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་ལས།
རང་དོན་ལེའུར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་གཙོ་བོར་སྟོན་
པས་འདི་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འབའ་ཞིག་སྟོན་པའི་གནད་ཀྱང་དེ་ཡིན་
ནོ། །ཕྱི་མ་གཉིས། གཞན་དོན་ལེའུར། དེ་ལ་ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་
ཏེ། །འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས། །ཞེས་པས་སྟོན་པས། ཡིད་
ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། དཔྱད་གསུམ་
གྱིས་དག་པའི་དོན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཞེ་འདོད་ཀྱིས་
བསྒྲུབ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་འབྲས་རྟགས་གང་ཞིག།
ལུང་ཚིག་རྟགས་སུ་སོང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། བཀའ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཆོས་
ཅན། རང་གི་བསྟན་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་
གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། པསྟན་དོན་ལ་མངོན་
གྱུར། ལྐོག་གྱུར། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་
གཉིས་ལུང་ཚིག་གི་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུར་
རྒྱས་པར་བཀག་པས་ན། ཞེ་འདོད་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་བསྒྲུབ་པའོ། །འདི་
ལ་སྔ་རབས་པ་དག་ཡིད་ཆེས་ལ་རང་ཚིག་དང་ལུང་ཚིག་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་
གཉིས་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ལུང་ཚིག་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། ཕྱི་མ་
དག་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་དུ་
དབྱེ་བར་འདོད་པ་ནི་སྤྱི་དོན་དུ་བཀག་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། མངོན་
གྱུར་སྟོན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད། ལྐོག་གྱུར་གྱི་གཙོ་བོ་
འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་སྟོན་པ་ལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་

པ་མེད། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པ་ལ་རང་ཚིག་དངོས་ཤུགས་དང་། ཁས་བླངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ། འདིའི་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ལ་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་ཆར་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་པའི་སྤྱི་ལ་ཤིན་ལྐོག་སྟོན་པའི་སྐབས་དེར་བསྟན་དོན་ལ་མི་བསླུ་བར་བསྒྲུབ་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ། གྲགས་པ་དངོས་རྟགས་ཕྱེ་བ་དང་། གྲགས་རྟགས་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གྲགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དོན་ཐམས་ཅད་བརྗོད་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དོན་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པ་དེ་གྲགས་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པའི་ཡུལ་ལ་གྲགས་པའི་མིང་གི་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གྱིས་གནོད་པ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱིས་གནོད་ཅེས་···བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཐ་སྙད་ལས་ནི་སྐྱེས་པ་ཡི། །ཆོས་དེ་གྲགས་པའི་སྒྲ་ཡིས་བརྗོད། །མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་།། འཇལ་བྱེད་སྒྲ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གྲགས་པ་བཏགས་པ་བ་འདི་ལ་གཞུང་ལས་སྒྲ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཡུལ་རུང་བར་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་རུང་བར་བསྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་སྟེ། འདོད་

པའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།།

〔བཞི〕བསྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

བཞི་པ་བསྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དོན་བསྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གཉིས། འདི་གཉིས་གཞུང་ལུགས་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བཞེད་ཀྱང་། རང་འགྲེལ་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་པར། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་དག་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱུ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེ་སྒོ་སོགས་སུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་འདི་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ནི། འབྲས་རྟགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྟེ། འབྲས་རྟགས་ཡིན་ན་དོན་བསྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

〔ལྔ〕བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།།

ལྔ་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་སོ། །ཕྱི་མ་ནི། འབྲས་རང་གི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་སོ།།

〔དྲུག〕འབྲེལ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

དྲུག་པ་འབྲེལ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་

ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་འབྲས་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ལྡོག་འབྲེལ་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། དངོས་འབྲས་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ལྡོག་འབྲེལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲས་རྟགས་རྣམས་དང་། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་སོ། །འོ་ན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་འབྲེལ་པ་གང་ལ་བརྟེན་ཞེ་ན། མཐར་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། མཐར་དགག་བྱ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་དགག་བྱ་མེད་ངེས་སུ་བསྒྲུབ་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

〔བདུན〕རྟགས་སུ་འགོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

བདུན་པ་རྟགས་སུ་འགོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མེད་དགག་རྟགས་སུ་སོང་བ་དང་། མ་ཡིན་དགག་རྟགས་སུ་སོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་སོ། །ཕྱི་མ་ནི། འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། འབྲས་རང་གི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་སོ།།

〔བརྒྱད〕འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

བརྒྱད་པ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་དང་། ཡོད་འགོད་གཉིས། དང་པོ་ལ་། བསྒྲུབ་ཚུལ་ཡིན་བསྒྲུབ་དང་། ཡོད་བསྒྲུབ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་

ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཕྱི་མ་ནི། བར་སྣང་གི་དུ་བ་སྔོ་སང་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་མེ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། བསྒྲུབ་ཚུལ་ཡིན་བསྒྲུབ་དང་། ཡོད་བསྒྲུབ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཕྱི་མ་ནི། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

〔དགུ〕 རྒོལ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

དགུ་པ་རྒོལ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། སྔར་རྒོལ་གྱིས་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་ངོར་མ་བཀོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན་དུ་བ་གློ་བུར་བའི་རྟགས་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པའི་ཚེ་དུ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཕྱི་མའི་མཚན་ཉིད། སྔར་རྒོལ་གྱིས་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་ངོར་བཀོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་……བའི་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན་སྔར་རྒོལ་རྣམ་དག་གིས་ཕྱིར་རྒོལ་རྣམ་དག་གི་ངོར། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ།།

〔བཅུ〕 བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

བཅུ་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྣམ་ངེས་ལས། འགལ་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ནི་རེས་འགའ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སམ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་སམ། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐ་དད་

ཏུ་བྱེད་དོ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རིགས་གཏེར་ལས། དངོས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི། །འགལ་བ་བརྗོད་འདོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན།། ཅེས་གསུངས་པའི་དབྱེ་བ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་སྦྱར་ན། ལ་ལར་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག །ལ་ལར་བརྗོད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ལ་ལར་ཆོས་བརྗོད་པ་དང་། ལ་ལར་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་རང་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། མི་རྟག་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་ངེས་ལས། འགལ་བ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་། །ཅི་སྟེ་ཐ་མི་དད་ཅེ་ན། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་སུ་ཡིས་འགོག །ཅེས་དང་། དེའི་དོན་རིགས་གཏེར་ལས། ཡང་དག་ལ་ཡང་མཚུངས་ཞེ་ན། །བྱེད་པ་མཚུངས་ཕྱིར་བཏང་སྙོམས་མཛད། །ཅེས་གསུངས་སོ།།

«གཉིས»རྟགས་ལྟར་སྣང་།

གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

(གཅིག)མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །

(གཉིས) དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ། མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ།

〔གཅིག〕 རྟགས་མ་གྲུབ་པ།

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ།།

〈གཉིས〉 དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྩོལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་གསུམ།

«གཅིག» དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ། དེ་དག་གི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། ཐོག་མར་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། བདག་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་གང་བཀོད་ཀྱང་འདྲའོ། །གཉིས་པ་སྲིད་ཀྱང་རྗོད་གཞིར་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མཉན་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའམ། མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟགས་གང་བཀོད་ཀྱང་འདྲའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་འདི་ཆོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ།

བདག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའམ། རི་བོང་རྣ་ཤུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་སྲིད་ཀྱང་ཤེས་འདོད་དང་མ་འབྲེལ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ཕྱོགས་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞི་ཆོས་ཐ་དད་མེད་པ་ནི། སྔར་གྱི་རྩོད་གཞིར་མ་གྲུབ་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་སོགས་སུ་དབྱེ་བ་མ་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་རིགས་སྦྱི་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དང་། ཚོགས་སྤྱི་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ཉལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཉལ་བའི་དོན་ལོ་མ་འཁུམས་པ་ལ་བྱེད་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པའམ། གཉིད་ལོག་པ་ལ་བྱེད་ན་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པའམ། གྲུབ་མཐའ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། རྩོལ་བྱུང་དེ་སྒྲའི་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་ལྟེ་ཀན་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་ལ་གྲུབ་ཀྱང་། ཆུ་སྒྲ་དང་། རླུང་སྒྲ་སོགས་ལ་མ་གྲུབ་པས་རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་

མ་གྲུབ་པ་སྟེ། འདི་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི་སྔ་མ་ཉལ་བའི་
རྟགས་ཀྱིས་ཤིང་ཐམས་ཅད་སེམས་ལྡན་དུ་བསྒྲུབ་པ་རྒོལ་བའི་ཞེ་འདོད་
ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པས་སྐྱོན་ཡིན་ལ། འདི་
ནི་རྩོལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་ཐམས་ཅད་མི་རྟགཔར་བསྒྲུབ་པ་རྒོལ་བའི་
ཞེ་འདོད་མ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་སྐྱོན་མ་ཡིན་
ཞེས་པར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཆོས་ཅན། གཏན་
ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། འདིས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚོན་ནུས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན། ཚུལ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
འདིར་ཡང་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི། རྒོལ་བས་ཚུལ་གསུམ་ཆར་
ཚོགས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་འདོད་ཀྱི། རེ་རེ་བ་བསྒྲུབ་པར་མི་འདོད་
པས། རེ་རེ་བ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱོན་མ་ཡིན་པར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་
ལ་འདང་། རིགས་སྤྱི་རྟགས་སུ་བྱས་པ་དང་། ཚོགས་སྤྱི་རྟགས་སུ་བྱས་པའི་
ཚེ་མཚུངས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གྲུབ་མ་གྲུབ་མཚུངས་པ་ནི།
སྒྲ་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མ་གྲུབ་པ་བཞིན།
རྟག་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ཡང་མ་གྲུབ་པ་
ཉིད་དེ། འདི་སྐྱོན་ཅན་ནོ། །གྲུབ་པར་མཚུངས་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་
བཟུང་ནས་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་སྒྲའི་བྱས་པ་གྲུབ། སྒྲ་མ་ཡིན་གྱི་བྱས་
པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། བྱས་ཙམ་གྲུབ་པས་མི་སྐྱོན་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་ཙམ་གྱི་
ཕྱོགས་གཅིག་ལ་རྩོལ་བྱུང་གྲུབ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྩོལ་བྱུང་
ཙམ་གྲུབ་པས་མི་སྐྱོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྔར་གྱི་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཇུག་པའོ།།

གཉིས་པ་ཚོགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་བྱས་པའི་ཆོ་མཚུངས་པ་ནི། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་རྟགས་སུ······བཀོད་པ་ན། ཡ་གྱལ་རྟོག་བྲལ་གྲུབ་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བ་མ་གྲུབ་པས་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན། ཚོགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚོགས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་འདི་ཅམ་གྱིས་རྟགས་སུ་མཚོན་ནུས་པ་བཀོད་པ་ན། རྟགས་དེ་ཚོགས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་རྐྱང་པ་ལ་མ་གྲུབ་པས་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་པ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་མིན་ནི་མི་མཚུངས་སོ།།

«གཉིས་»བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ།

གཉིས་པ་བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ···བ་དང་། རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ངེས་རྫུང་མེད་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དང་། ངེས་རྫུང་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། ནོར་བུ་འམ་སྒྲོན་མེར་མ་ངེས་པ་ན་ནོར་བུ་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྟགས་ཆོས་གང་བཀོད་ཀྱང་འདྲའོ། །གཉིས་པ་ལའང་ངེས་རྫུང་མེད་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ངེས་རྫུང་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། དུ་བ་དང་ཁྲངས་པ་གང་རུང་མ་ངེས་པའི་ཚེ། སྐྱ་རྫས་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ངེས་རྫུང་མེད་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི།

སྔོན་གྱི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། ད་ལྟར་གྱི་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། ངེས་རྟུང་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། རི་སུལ་གསུམ་གྱི་དབུས་མ་ན་ཆོས་ཅན། རྨ་བྱ་ཡོད་དེ། རྨ་བྱའི་སྒྲ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

«གསུམ»ཚོལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ།

གསུམ་པ་ཚོལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ། སྔར་ཚོལ་དང་། ཕྱིར་ཚོལ་ལ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གྲངས་ཅན་པས་བློ་བདེ་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ། གཅེར་བུ་པས་ས་ངས་རྒྱས་པའི་ངོར་ཤིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འདི་ལ་ཡང་འཆི་བའི་དོན་ཆེ་དང་སྲོག་འདོར་བ་ལ་བྱེད་ན་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ། གྲུབ་མཐའ་ལ་ལྟོས་ན་ཕྱིར་ཚོལ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །མདོར་ན་རྟགས་སུ་དགོད་བྱའི་དོན་རྟོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་ན། སྒྲ་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་པས། བྱེ་བྲག་པའི་ངོར། འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྒྲ་དེ་མིང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ལུས་ཅན་གྱི་དོན་རེག་བྱ་ཅན་གྲུབ་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་ན། སྒྲ་གྲུབ་ཀྱང་གཏན་

ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་གྲངས་ཅན་པ་དང་། གཅེར་བུ་པས་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ལྟ······བུ་འོ། །མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་བསྡུ་ན་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱེ་བའི་དྲུག །བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་ཕྱེ་བའི་དྲུག་སྟེ། བཅུ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆ་རྣམས་ནི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་འདུས། གྲུབ་མཐའ་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན་ནམ་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

〔གཉིས〕རྟགས་མ་ངེས་པ།

གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་དང་གསུམ་ལས།

〈གཅིག〉མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྩོལ་བས་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་རྣལ་མ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གང་རུང་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་།

〈གཉིས〉དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། དཔེ་དང་སྦྱོར་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཆེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས། གཞན་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཐུན་མོང་བའི་གཏན་ཚིགས། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལས་

གཞན་པའི་དོན་གང་ལ་བྱེད། ལྡོག་པ་གཞན་ལ་བྱེད་དམ། རྫས་གཞན་ལ་
བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྒྲ་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་་
ཛ་སྒྲ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་བྱས་སྟོང་དེ་སྐད་ཅིག་གིས་
སྟོང་པ་དོན་བྱེད་ནུས་པས་སྟོང་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་
ཚིགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་པ་ལས་རྫས་གཞན་ལ་མི་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་
དེ་ཤེས་འདོད་ལས་གཞན་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་་
ངེས་པར་ནུས་པ་ལ་ཐུན་མོང་བ་དང་། མི་ནུས་པ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
འཛོག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། ངོ་བོ་ཐ་དད་ལ་དཔེ་དང་རྩོད་གཞིར་
འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་ལའང་གཞན་སེལ་གྱི་འཇུག་ཚུལ་
གྱི་དཔེ་དང་རྩོད་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
མེ་དང་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་ལ་དང་། སྒྲ་རྩོད་གཞི་དང་། ཚང་བང་
དང་བུམ་པ་དཔེར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཐ་སྙད་གྲུབ་མ་གྲུབ་
ཀྱིས་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གིས་འགྱུར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། བུམ་ལྡོག་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། དངོས་
འགལ་བཅད་ནས་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་
བཞིན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་ནི། ཤེས་བྱ་ཙམ་ཆོས་
ཅན། རང་བཞིན་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་དངོས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གལ་

ཏེ་སྒྲི་དང་བྲེ་བྲག་རྗོད་གཞི་དང་དཔེར་རྫང་ན་མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ··· མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ན་སྒྲ་ཅམ་རྗོད་གཞི་དང་། ཇ་སྒྲ་དཔེར་རྫར་བར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དངོས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྟེང་དུ་སྟར་གྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་ནས་ཤེས་བྱ་ཅམ་གྱི་སྟེང་དུ་མ་ངེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇ་སྒྲའི་སྟེང་དུ་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་ནས་སྒྲ་ཅམ་གྱི་སྟེང··· དུ་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཅམ་འཛིན་པའི་ཚད་མས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་མ་གྲུབ་ཅིང་། སྒྲ་ཅམ་འཛིན་པའི་ཚད་མས་མཉན་བྱ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྒྲའི་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཇ་སྒྲ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཡང་བྲེ་བྲག་དཔེར་འགྱུར་བའོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་མཉམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། བེམ་པོ་ལས་ལོག་ནས་རིག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་མངོན་སུམ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པ་ན། མངོན་སུམ་རྗོད་གཞི་དང་། རང་རིག་དཔེར་འགྱུར་བའོ། །མདོར་ན་གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྡོག་ངོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་རྫས་དང་ལྡོག་པའམ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གམ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚོན་བྱ་གང་ཡིན་ཡང་རྫང་སྟེ། གང་ལྡོག་ངོར་བསྒྲུབ་སླ་བ་དཔེར་བྱས་ཏེ། དཀའ་བ་རྗོད་གཞིར་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

〈གསུམ〉མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་དང་། ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། མ་ངེས་པའི་གཏན་

ཚིགས་གང་ཞིག །གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ་བས་མཐུན་ཕྱོགས་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་མ་མཐོང་བ། དབྱེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཀྱང་
མ་མཐོང་བ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་
སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། སྐྱེས་བུ་འདི་ཆོས་ཅན། ལྷ་ལས་
ཆེ་འཕོས་ཏེ། མིག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། རིག་སྒྲ་རྟག་པར་
འདོད་པའི་ཚུལ་བའི་ངོར། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་
ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཞིན་ཞེས་དང་། ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་
སྟེ། མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།
གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག།
གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ་བས་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང····
རུང་ལ་མཐོང་བ། དབྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷག་ལྡན་གྱི་
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཐུན་མོང་གི··
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ་བས་
མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ངེས་པ། དབྱེ་ན། ཕྱོགས་
གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མཐོང་བ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད། མི··
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་མཐོང་བ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད།
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉི ས་སུ་མཐོང་བ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་
མཐོང་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དོན་ཡང་། བྱེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་རྟག་པ་དང་། རེག་བྱ་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། གང་ཞིག །གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྒོལ་བསམཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་མཐོང་། ཅིག་ཤོས་ལ་མ་མཐོང་བ། དཔེར་ན། ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྡན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ལྷག་ལྡན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྒོལ་བས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་མ་ངེས་པའོ། །དཔེར་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། མེད་ཀྱང་མི་འགལ་བ། འགལ་ཡང་མ་ངེས་པ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན། ངག་སྨྲ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཕ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་འདི་ཆོས་ཅན། སྔོ་བསངས་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བྱིན་གྱི་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་དང་རྟག་པ་འགལ་བར་མ་ངེས་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྒོལ་བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡངམཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་མ་ངེས་

པའོ། །དཔེར་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། མེད་ཀྱང་མི་འགལ་བ། འགལ་ཡང་མ་ངེས་པ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན། སྔར་གྱི་གསུམ་པོ་དེའི་བསྒྲུབ་ཆོས་ལྡོག་པའོ། །ཡང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ལ་ལྷག་ལྡན་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པས་ན་ལྷག་ལྡན་དུ་འཇོག་ལ། སྐབས་འདིའི་ལྷག་ལྡན་ནི་ཡང་དག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ལ་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པས་ན་ལྷག་ལྡན་······དུ་འཇོག་གོ།།

〔གསུམ〕འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས།

གསུམ་པ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས།

〈གཅིག〉མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག །གང་ལ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རྗོལ་བས་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའོ།།

〈གཉིས〉དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ། དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་གསུམ་ལས།

〈གཅིག〉དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ། འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་འགལ་

བ་དང་།   འབྲས་བུ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་མཐར་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པས། དེའི་འགལ་བ་ཡང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་འགལ་བར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་འགལ་བ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན།། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། འབྲས་བུ་འགལ་བ་ནི། དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་འབྲས་བུ་འགལ་བ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་འགལ་བར་སོང་ཚུལ་ནི། དུང་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་སྒྲ་རྟག་པ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རྩོལ་བྱུང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཉན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་འབྱེད་ན། དེ་དག་བཀྲོལ་བའི་འགལ་རྟགས་ཀུང་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཤར་གྱི་གཉིས་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། སྣང་རུང་གི་བུམ་པ་ཡོད་དེ། སྣང་རུང་གི་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྣམས་སོ།།

〈གཉིས〉བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་མཆོག་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས། དེ་ནི་རེས་འགའ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སམ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་སམ། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཐ་དད

དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམ་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་གཉིས། ཁྱད་པར་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། མིག་སོགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་དག་ནི་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ན་འགལ་རྟགས་སུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་བརྗོད་གཞན་གསུམ་པོ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདི་དག་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་འགོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འགལ་བ་བརྗོད་ཚུལ་ལ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བཞི་སྟེ། ལ་ལ་དངོས་སུ་འགལ་བར་བརྗོད་པ་ནི། མི་རྟག་པའི་སྒྲ་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་བྱས་པ་བཀོད་ན་དངོས་སུ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ལ་ལ་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ནི་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་ནུས་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ན་ཤུགས་ཀྱིས་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ།། ལ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པ་

གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་འདུས་བསགས་བཀོད་ན། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ལ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཏན་ཚིགས་འདུས་བསགས་བཀོད་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ།། འདི་དག་ཀྱང་དགག་བྱའི་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ནི་གཉིས་ཀ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡང་དག་ལ་ཡང་མཚུངས་ཤེ་ན། །བྱེད་པ་ཆུང་ཕྱིར་བཏང་སྙོམས་མཛད།། ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

〈གསུམ〉དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། གྲངས་ཅན་པས། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཆོས་ཅན་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་ཞེ་འདོད་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཕྱོག་པ་བསྒྲུབས་པས་ཞེ་འདོད་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་ཞེས་པ་སྔ་མ་གཉིས་ལས་གཞན་གསུམ་པ་ཞིག་ཅི་ཕྱིར་མི་འདོད་ཅེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་ངག་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་། ཞེ་ནས་འདོད་པ་གཉིས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁྱད་པར་མེད་པས་སྔར་གྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

〈གསུམ〉གཏན་ཚིགས་དེ་དག་གི་ངེས་པ་བསམ་པ།

གསུམ་པ་གཏན་ཚིགས་དེ་དག་གི་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐའ་…… གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ནུས་པ་ངེས་པའོ།།

(གཅིག) མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ།

དང་པོ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་ཚོད་ལ་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཏེ། རྟགས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་། གཉིས་པ་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་པར་ངེས་པ། འགོག་པར་ངེས་པ། གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡང་དག །གཉིས་པ་ནི། འགལ་བ། གསུམ་པ་ནི། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(གཉིས) དེ་དག་གི་ནུས་པ་ངེས་པ།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་དེ་ལ་ནུས་པ་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། མ་གྲུབ་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་བསྐྱེད་མི་ནུས། མ་ངེས་པས་ཐེ་ཚོམ། འགལ་བས་མི་འདོད་པའི་ངེས་པ། ཡང་དག་གིས་འདོད་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུས། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། །མི་འདོད་འདོད་པའི་ངེས་སྐྲུན་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེས་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ནི། རིགས་གཏེར་ལས། སྐབས་འདིར་བཤད་ཀྱང་། རབ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ངོ་སྣམ་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བས་གཞན་སྒྲུབ་སྐོར་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

གཉིས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག

གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལས······གཞན་དོན་གྱི་ངག་དང་། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཤད་ཀྱང་། འདིར་རིགས་གཏེར་ལས་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་བཤད་པ་དང་བསྟུན་ནས་འཆད་པལ་གཉིས་ཏེ། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པ། རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པའོ།།

(གཅིག) རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་འགོད་པ། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བརྗོད་པའོ།།

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད་འགོད་པ།

དང་པོ་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ནུས་ཡུལ་དང་། རྟགས་ཅན་དང་། ཕྱོགས་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་ཏེ། རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པའོ། །དེ་ཡང་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་བཞི་པོ་རིགས་སྒོ་ནས་གསུངས་པའི་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པར་འདུས་པར་གསུངས་ལ་དེ་ལ་མ་བསལ་བ་ཚང་མ་ཚང་གི་བྱེ་བྲག་གིས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་

རོ། །འདིར་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་ལ་སྟོས་ཏེ་ལྟར་བསྟན་པ། ཡོངས་གཅོད་ལ་སྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ་ལས།

〈གཅིག〉མཚན་ཉིད་རྣམ་བཅད་ལ་སྟོས་ཏེ་ལྟར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། །བདག་ཉིད་འདོད་དང་མ་བསལ་བ། །ཞེས་ཚིག་ལྔ་ལྡན་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་དོན་དང་རྣམ་བཅད་ངེས་གཟུང་བ་གཉིས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངོ་བོའི་དོན་ནི་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་བ་ན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དྲན་རུང་... མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚད་མས་གྲུབ་པ་དྲན་རུང་ནི། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་ཟིན་པ་ད་ལྟར་ཙམ་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་དྲན་པ་སྟེ་དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་བས་དེ་མ་ཡིན་པ་ཅིག་དགོས་ཞེས་པའོ། དེའི་རྣམ་བཅད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་གཅོད་པ་སྟེ། ཐ་སྙད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་རྗེའི་ཐ་སྙད་བཅད་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་པ་ནི་མི་གཅོད་དེ། ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེས་དོན་དམ་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་དོན་ནི་ངག་ཏུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་ཞེས་པས་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པའོ། །དེའི་རྣམ་བཅད་ནི་ལུ་སྟེགས་བྱེད་དག་རྒོལ་བས་མ་བརྗོད་ཅིང་། ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་དངོས་སུ་མ་ཐོས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསམས་ནས། མིག་སོགས་

ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པར་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་གཞན་དོན་གྱི་མིང་གི་བཏགས་ནས་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུའི་དོན་བྱེད་པར་བསྒྲུབ་པ་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཞེ་འདོད་མ་ཡིན་པ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་གཙོད་དོ། །དེའི་དགོས་པ་ཡང་བདག་དོན་བྱེད་པ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཅེས་བསྟན་པའི་ཆེད་དེ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། བདག་གཞན་ཅེ་ན་དེ་མ་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་བསྟན་ཏེ། རྒྱང་འཕེན་པས་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། མངོན་པར་གསལ་བའི་སེམས་པ་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དང་བུམ་པ་གང་ཡང་རུང་བས་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཨུཏྤལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟིག་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་བུའི་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཆོས་ཡིན་ཅིང་དེ་དཔེ་རྟིག་པ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའང་བསལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ཚོགས་པའི་སྤྱི་བཀོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོ་གཉིས་ཀ་མེད། གང་རུང་གི་སྤྱི་འགོད་ན་ཅིག་ཤོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་རྩོལ་བས་ཁས་བླངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པས་རྩོལ་བ་བདག་ཉིད་འདོད་པ་དེ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་རྣམ་བཅད་ནི། ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པར་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད

བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གནོད་ནའང་གཏན་ཚིགས་དང་དམ་བཅའི་སྐྱོན་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ་
བསྟན་བཅོས་ནས་སྒྲ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་
གཏན་ཚིགས་དང་དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་བ་གཅོད་དོ། །དེའི་
རྒྱུ་མཚན་ཡང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ལུང་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྒྲ་
མི་རྟག་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚེ་ལུང་དོན་གང་གིས་ཀྱང་མི་
གནོད་ལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་ལུང་དོན་ལ་ཕར་དཔྱད་པའི་
དགོས་པ་ནི་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་ཆར་འཛོལ་བ་ན་རིགས་པ་དང་མི་
འགལ་བའི་ལུང་ཁས་ལེན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ནའི་དོན་ནི་བསྒྲུབ་
བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཅེས་པའོ།།
དེའི་རྣམ་བཅད་ནི། བསྟན་བྱའི་སྒྲ་དུས་གསུམ་ཆར་ལ་འཇུག་ལ། འདི་
ནི་བྱས་པའི་སྒྲ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅིང་། རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་གཉིས་དེའི་ཁྱད་
པར་ཡིན་པས་གཙོ་བོའི་ཞར་ལ་གཉིས་པོ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་
འཇུག་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་དཔེར་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་། ཁྱབ་ཆེས་པས་
དེ་གཉིས་ཀྱང་དམ་བཅར་འགྱུར་བ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཀ་
ཏའི་རྗེན་ད་ལྟར་བ་ལ་འཇུག་པས་འདོད་པའི་སྒྲ་ད་ལྟར་བ་ལ་འགྱུར་ལ།
དེས་ན་ཁྱབ་ཆེས་པ་མེད་དོ་ཅེ་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་
འདིར། འདོད་པའི་བྱིངས་ཨིཥྚ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཀུན་བཏུས་སུ་ནིཥྚ་ཡན་
ལག་མ་ཡིན་པས་མ་འོངས་པ་ན་བསྟན་བྱ་གཅོད་མི་ནུས། རིགས་སྨྲར་ནིཥྚ་
ཡན་ལག་ཡིན་པས་དེ་གཅོད་ནུས་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཚིག་ལྷའི་གོ་རིམ་ལ་

ཀུན་བཏུས་སུ་འདོད་པ་ལས། བདག་ཉིད་ཕྱོགས་མར་སྨོས་པ་ནི་གྲོལ་བ་བདག་ཉིད་འདོད། ཅེས་འདོད་པ་པོ་བདག་ཉིད་དང་སྦྱར་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་བཟློག་ཏེ་གསུངས་པ་ནི། འདོད་པའི་དོན་ཞེ་འདོད་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་པ་ན་གྲོལ་བས་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་ཀུང་གྲོལ་བས་ཞེ་འདོད་ཡིན་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་གཅིག་དགོས་ཞེས་འཕྲོས་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ལུགས་འདིར་ཡང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་པའི་དོན་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་རྟགས་ཀྱིས་བསྟན་བྱ་བ་ཞེས་ཚིག་སྦྱུད་པས་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་སོང་བའི་སེལ་བའི་བློའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་འཇུག་གོ །དེ་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མཐོང་བས་མངོན་སུམ་ལ་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པས་རང་ངོས་ནས་རྣམ་པ་གཏད་པས་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་མི་དགོས་ལ། དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་ཞེས་པ་སྟེ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་། མངོན་པར་འདོད་པ་སྟོན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྟོན་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཡང་ན་ཞེས་པ་འདམ་ག་ཅན་གྱི་ཚིག་ཡིན་པས། ཕྱོགས་ཚིག་བསྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་ལྟར་ན། བསྒྲུབ་ངག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཞེས་འདོད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཕྱོགས་མར་

བསྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་བསྒྲུབ་ངག་གི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་··· བསྒྲུབ་བྱ་ཁོན་ལ་འཇུག་གོ །རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པས་བསྟན་བྱ་བ་མི་འཐད་དོ་ཅེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཁྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་ཁ་ཐོག་ཏུ་འཕྱིན་པར་འདོད་པ་ལྟར་ནའང་བསལ་བ་བཞི་མ་ཞུགས་པ་ཅིག་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དགོངས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། གལ་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །མ་བསལ་བའི་དོན་ནི་བསལ་བ་བཞི་མ་ཞུགས་པའོ། །དེའི་རྣམ་གཅད་ནི་བསལ་བ་བཞི་ཞུགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་སུ་མི་རུང་བས་དེ་གཅོད་པའོ།།

〈གཉིས〉མཚན་ཉིད་ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ནི། རིགས་གཏེར། བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བསྒྲུབ་བྱ་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རིགས་སྨྲའི་གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་འགྱུར་བ་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་མ་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་ཅིག་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ངོ་བོ་ཚིག་ཕྲད་བདག་ཉིད་འདོད།།

ཚིག་གིས་དེ་ཡིས་མཚན་ཉིད་བཞི། །ཞེས་མདོ་ནས་གསུངས་པའི་ཟུར་དང་པོ་བཞི་ལོགས་སུ་བཀར་ནས་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད། ཅེས་རིགས་སྒོ་ནས་གསུངས་པའི་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པར་འདུས་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་ཅིག་དགོས་ཞེས་པ་ནི། ཁས་བླངས་དེ་ཡང་ཚད་མ་ནི། །དག་གིས་བཀག་མེད་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གིས་འཆད་པའི་ཚུལ་དང་འགྱུར་རོ། །ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། རིགས་སྒོའི་ལུང་དྲངས་པའི་ཚེ་བསྒྲུབ་བྱ་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མི་སྣང་ཞིང་། རྣམ་གཅད་ལ་ལྟོས་ནས་ལྡོ། ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་འགྲོས་ལྟར་ན། མདོའི་ལྡེ་ཆར་ཡང་རིགས་སྒོའི་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྣང་བས། དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་སུ་རུང་བ་ཞེས་པར་སྣང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ཉིད་ལས། མ་བསལ་བ་ནི་བསལ་བ་བཞི་མ་ཞུགས་པའོ།།

དེའི་རྣམ་གཅོད་ནི་བསལ་བ་བཞི་ཞུགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་སུ་མི་···རུང་བས་དེ་གཅོད་པའོ། །ཞེས་དང་། འོན་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་རུང་བའི་ཚོགས་དོན་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པར་བརྗོད་དོ་ཞེས་··གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མཚན་ཉིད་བཞི་ལོགས་སུ་བཀར་པ་ནི་མ་བསལ་བ་རིགས་སྒོའི་དོགས་གཅོད་དང་ལྡན་ཅིག་··ཏུ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། བདག་ཉིད་ཚིག་ཕྲད་ངོ་བོའི་སྒྲ་ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་མཚན་ཉིད་ལྡེ་ཆར་གྱི་མ་ཁྱབ་ཁྱབ་ཆེས···

སེལ་རྩོལ་སྨོས་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་ར་ཁས་བླངས་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད། ཅེས་པས་རྟང་བ་དོན་གྱིས་ཚང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྔར་གྱི་ལྟ་ཆར་ཡང་རིགས་སྐྲའི་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་ཏེ། རིགས་མི་མཐུན་ཚད་མས་བསལ་བ་ལ་ནི། ཚད་མས་གནོད་པས་རྟང་བའི་དོན་མ་ཚང་ཞིང་། གཞན་བཞི་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླང་བྱའི་དོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཚིག་ཀང་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་སུ་རྟང་བ་དེ་ཡང་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་བསལ་བ་ནི་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་སུ་མི་རྟང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། ཁས་བླངས་དེ་ཡང་ཚད་མ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། སྔར་གྱི་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དྲངས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འབྱོར་རོ།། རྣམ་དཔྱོད་དང་སྐལ་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་དག་གི་དགའ་སྟོན་མཛོད་ཅིག །གང་རྟང་གཅིག་མ་ཚང་ན་མ་ཐོབ་ཉིན་ཡོད་དོ།།

〈གསུམ〉དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མ་ཁྱབ་པ་སྤོང་བ་ནི། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་མེད་ཀྱང་སྒྲུབ་བྱེད་བློ་བྱར་བ་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱའང་བློ་བྱར་དུ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཤུགས་ལ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཁྱབ་ཆེས་པ་སྤོང་བ་ནི། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་བཅས་པ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་དྲིས་པ་ན་ལ་མེ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའང་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་དེ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་མ་

ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ན་བསྒྲུབ་བྱར་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་ཚར་གཅད་པ་མི་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་རྟགས་ལ་མཚུངས་པ་སྤོང་བ་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཁས་བླངས་པ་དགོས་པ་ལྟར་རྟགས་ལ་ཡང་ཁས་བླངས་པ་ཅི་སྟེ་མི་དགོས་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ན་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་གྲུབ་ན་ཁས་བླངས་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཞིང་། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ནི་དངོས་སམ་ཤུགས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ནས་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་བསྡུ་ན་བསྒྲུབ་བྱའམ་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་མདོ་ལྟར་ན་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཚང་ཞིང་རྟགས་ཀྱིས་བསྟན་པར་བྱ་བ། རིགས་སྒོ་ལྟར་ན་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་སུ་རུང་བའོ། །དབྱེ་ན་རང་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། སྤྱར་རྩོལ་གྱིས་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་ངོར་བསྒྲུབ་བྱར་མ་བཟུང་བ་གང་ཞིག་ཅེས་དང་། བཟུང་བ་གང་ཞིག་ཅེས་པའི་མཇུག་ཏུ་གཞུང་གཉིས་ཀྱི་དོན་སོ་སོར་འགོད་དོ། །གཞུང་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལྡོག་སོ་སོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀ་སེལ་བ་དང་རིགས་མི་མཐུན་རྐྱང་པ་སེལ་བའམ། རྣམ་གཅད་ལ་ལྟོས་པའམ། ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

[གཉིས] མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་ནི། འོ་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རང་མཚན་གྱི་ཚོགས་དོན་ནམ་བརྟགས་པའི་ཚོགས་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བརྟགས་པའི་ཚོགས་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དོན་རྐྱང་པ་ལ་

དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་རང་མཚན་གོ་བ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོའི་ཚོགས་དོན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་ལ་དགག་སྒྲུབ་དངོས་སུ་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་སྒྲ་དོན་ལ། རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་པའི་ཚོགས་དོན་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ། བློས་རང་མཚན་དུ་བློས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱའི་……མཚན་གཞི་ཡིན་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་སྒྲ་དེ་ཡང་སྒྲ་དོན་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཅིང། མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་སྒྲ་དོན་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བ་ཡིནཏེ། གལ་ཏེ་ཕྱེ་ན་སྒྲའི་སྒྲ་དོན་དང་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་དོན་གྱི་ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཅེས་པའམ། སྒྲ་རང་མཚན་དང་མི་རྟག་པ་རང་མཚན་གྱི་ཚོགས་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཅེས་པ་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྐྱོན་གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འདིས་མཚོན་ནས་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བྱམ་པ་བརྗོད་ཅེས་པ་ལ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་གཉིས……ཀ་ཡང་། སྒྲ་དོན་དང་རང་མཚན་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་ན་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་ན་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་གོ་བ་སིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བ་སྣང་ངོ།།

［གསུམ］ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བརྗོད་པ།

གསུམ་པ་ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ།།

〈གཅིག〉སྤྱིའི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ་ལས།

«གཅིག»མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་དེ་དངོས་སུ་སེལ་ནུས་ཀྱི་འགལ་བ་གྲུབ་པའོ། །དེའང་དཔེར་མཚོན་ན་སྒྲ་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་ཚང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ལ་···སོགས་པའི་སྐྱོན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེས་ཁྱོད་དངོས་སུ་སེལ་ནུས་··པའི་ཆ་ནས་ཁྱོད་ཕྱོགས་ལྟར་སྣང་དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་དེ་ཁྱོད་དང་དངོས་འགལ་གང་ཞིག །དེ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ་འོག་མ་རྣམས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་གོ་བར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ཚད་མས་བསལ་བ་གཞི་མ་གྲུབ་པས། མཚན་མཚོན་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་ཤེས་པར་ཟད་དེ། དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་སྒྲུབ་སྒྲ་དོན་ལ་བྱེད་པ་ལྟར། དངོས་མེད་རྣམས་ལ་ཡང་དགག་སྒྲུབ་སྒྲ་དོན་ལ་བྱེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

«གཉིས»དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ནི། བསལ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རིགས་སྨོར་ལྟར་གསུངས་''པ་དེ་ཉིད། ཀུན་བཏུས་སུ་བཞིར་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་དེའི་དགོངས་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས། ཡང་དག་ངེས་ལྡན་བརྗོད་འདོད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁས་བླངས་པ་དང་། རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་གཉིས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་

བ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་གསུངས་སོ།། འདིར་ཡང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན་བསལ་བ་ལ་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་དཔག་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་དཔག་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་། རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཚུར་བསྡུ་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གཉིས་ནི། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི། ཁས་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལས་བྱུང་བ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དེའི་བསལ་བ་ཡང་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«གསུམ»རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་ནི། རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་བཞིན་དུ། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ལ་ཡང་དབྱེར་རུང་བས་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་ཟླ་གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་པས་བསལ་བ་དང་། སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་བརྗོད་རུང་དུ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་དང་། གྲགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་པས་སེལ་བ་ནི་ཚིག་ལས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་སེལ་བ་ཡིན

ཅིང་བརྗོད་དུང་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གྲུབ་པས། གྲགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི··བསལ་བའང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

〈གཉིས〉སོ་སོའི་རང་བཞིན།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ·····གནོད་པའི་བསལ་བ་བཤད་པ། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བཤད་པའོ།།

《གཅིག》ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་མདོར། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པ་རང་ཏེན་ལའོ། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་བསལ་བ་བཞི····གསུངས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེསདཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་དང་། གྲགས་པའི་བསལ་བའོ།།

(གཅིག) མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ།

དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་དེ་དངོས་སུ་སེལ་ནུས་ཀྱི་འགལ་བ་སྒྲུང་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ན་ཞེན་དོན་དེ་ཉིད་ལྟ···བུའོ། །བསྒྲུབ་ཚུལ་ནི་སྔ་མ་ལ་དཔག་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གནོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་མངོན་སུམ་ལེའུར་བསྟན་ཟིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། གཞན་དོན་ལེའུར་མདོའི་དོན་དང་མཉན་བྱ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའི་སྐོ་ནས་ཅུང་ཟད་བཤད་དོ།།

(གཉིས) དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ།

གཉིས་པ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་…… དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་དེ་དངོས་སུ་སེལ་ནུས་ཀྱི་འགལ་བ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གནོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་རང་དོན་ལེའུར་བསྟན་ཟིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། གཞན་དོན་ལེའུར་མ་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི་རྗེས་དཔག་སུམ་ཆར་གྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ།།

(གསུམ) ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ།

གསུམ་པ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེ་དག་གི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་དེ་དངོས་སུ་སེལ་ནུས་ཀྱི་འགལ་བ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའོ།། གཉིས་པ་ལ་རིགས་སྨོར་གསུངས་པ་ལྟར། ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། རང་ཚིག་གི་བསལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དཀར་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལས། མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པ་ན་དེའི་ཞེན་དོན་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ།། ཅེས་དམ་བཅས་པ་ན་དེའི་ཞེན་དོན་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།། ཁས་བླངས་དང་རང་ཚིག་གི་ཁྱད་པར། དེ་འགལ་ན་དམ་བཅའ་འཛིག་པ། དེས་ན་གཞན་དོན་ལ་སྐྲ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྔ་རབས་པ་དག ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རྩོལ་བ་རང་གི་ངག་དང་འགལ་བ་ཞེས་ཟེར་མོད། རྣམ་ངེས་ལས། འོ་ན་ངག་ལ་དབྱེ་བ་ཅི་ཡོད།

ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འོ་ན་ཅི་ལྟར་སོ་སོར་བརྗོད་ཅེ་ན། ངག་གི་
དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པས། སློབ་དཔོན་ནི་ངག་གི་
དབྱེ་བར་བཞེད་དོ། །ཁས་བླངས་དང་འགལ་བ་ནི་སྔར་དམ་བཅས་པ་
དང་། ཕྱིས་བརྗོད་པ་གཉིས་འགལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སྔ་མར་དམ་བཅས་
ནས་ཕྱིས་མོ་གཤམ་དུ་བརྗོད་པའི་ཚེ་སྔར་གྱི་དམ་བཅའ་དེ་དང་འགལ་···
བས་མོ་གཤམ་ཡིན་པ་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རང་ཚིག་
དང་འགལ་བ་ནི། དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལས་དཔག་ན་འགལ་བ་
སྟེ། དཔེར་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་སྤྱིར་གཞལ་བྱ་
བདེན་པ་བཀག་ནས། བྱེ་བྲག་ཚིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་གྱུར་པའི་གཞལ་
བྱ་ཁས་ལེན་པས་སྔ་མ་དང་འགལ་བས་གཞལ་བྱ་ཕྱི་མ་རང་ཚིག་གི་བསལ་
བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ཀ་ལ་ཀུན་བཏུས་སུ། གཞལ་བྱའི་
དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་དཔེ་གཅིག་གསུངས་ལ། རིགས་སྨོར་
ལུང་དང་འགལ་བ་ལ་དཔེར་བརྗོད་གཞན་དུ་གསུངས་པའི་དོན། རྣམ་ངེས་
ལས། ཆོས་ནི་ཚེ་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྟེར་བ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པ་ལ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅས་པའི་དོན་ནི། རང་གི་བསམ་
པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རང་ཚིག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའམ།
ཁས་བླངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་ལྟ་བུ་གཞི་གཅིག་ལ་བསྡུས་ན་ཇི་ངན་པའི་ཚུ··
ལྟར་རང་གི་ངང་གིས་འདོད་པ་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་
བརྗོད་པ་སྐྱོན་ཅན་གྱིས། །རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་ཕམ་པ་བསྐྱེད། །ཅེས་ཏེ།
ཚིག་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་ཀླན་ཀར······

འགྱུར་བའོ།།

(བཞི) གྲགས་པའི་བསལ་བ།

བཞི་པ་གྲགས་པའི་བསལ་བ་ལ་གཉིས་ལས།།

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ན་དེ་དངོས་སུ་སེལ་ནུས་ཀྱི་འགལ་བ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའོ།།

〔གཉིས〕 དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པའོ།།

〈གཅིག〉བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། དོན་ཐམས་ཅད་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་གྲུབ་སྟེ། བརྡ་སྦྱོད་པ་དག་སྒྲ་དོན་ལ་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་འདོད་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་མིན་ཅིང་། སྒྲ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་གཞན་སེལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

〈གཉིས〉ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོའི་ཚིག་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།།

《གཅིག》མདོའི་ཚིག་འགོད་པ།

དང་པོ་ནི། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་

ནི་མེད་ལ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་··· བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

«གཉིས»དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཤད་ཚུལ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དཔྱད་པའོ།།

༡ བཤད་ཚུལ་དང་པོ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་དགག་པ་དང་། རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པའོ།།

(༡) གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་ནི། བད་སྒྲོད་པ་དག་ན་རེ། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་མཐུན་དཔེ་མེད་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་གང་བཞག་ངའི་ཆོས་དེ་ལའང་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་མེད་ན། རྟགས་ཕལ་པ་དེ་ལས་གཞན་གང་བཀོད་ཀྱང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་སྨོས་ཅི་དགོས་ཏེ། ཡོད་པ་དཔེར་བརྗོད་པའི་འཐུས་བྱའང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ན་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་

སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བས་ཁྱབ་པའོ། །དེས་ན་ལུང་ཚིག་དུམ་བུ་དང་པོའི་དོན་བརྡ་སྦྱོད་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། ཕྱི་མའི་དོན་འགལ་བར་བསྟན་པའོ།།

(༢) རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་འཐད་པ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་དང་། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཡུལ་ལུགས་ཀྱི་དབྱོད་པ་ལས་བྱུང་བ་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཉིད་ལ་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་ཞེས་བརྡ་མཛད་དེ། ཐ་སྙད་ལས་ནི་སྐྱེས་པ་ཡིས། །ཆོས་དེ་གྲགས་པའི་སྒྲ་ཡིས་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །བརྗོད་རུང་དེས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་ཟེར་བརྡ་བྱས་སམ་མ་བྱས་ཀྱང་རུང་། ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་སམ་མ་གྲགས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་པས་བརྗོད་རུང་བསྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐུན་མོང་བར་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རུང་བ་ཙམ་གྲུབ་མོད་ཀྱི། ཟེར་ཟླ་བར་མ་གྲགས་པ་བུམ་པ་སོགས་ལ་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲགས་པ་མིང་འདོགས་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་མི་འགལ་ཏེ། འཆད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ལ་འཆད་པ་དང་བཏུང་རུང་བ་ལ་བཏུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་གྲགས་རུང་ལ་གྲགས་པའི་བརྡ་མཛད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཟེར་གྱི་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སླར་ཡང་སྒྲ་ལས

བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ཞེས་དེའི་མིང་གིས་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་ནི། སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཅམ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་མོད་ཀྱི། བརྡ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བརྡ་དེ་ཡང་བརྗོད་འདོད་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་ན། གྲགས་པའང་གྲུབ་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གྲགས་པས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ནི། རྗེས་དཔག་ཡིན་པས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་མི་སྲིད་པས་དེའི་ལོག་ཕྱོགས་བརྗོད་མི་རུང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཅེས་པའོ།།

༢ བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ།

གཉིས་པ་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས།

(༡) རྗེས་དཔག་ལས་གྲགས་པ་ཡུལ་ཐ་དད་པར་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་རྗེས་དཔག་ལས་གྲགས་པ་ཡུལ་ཐ་དད་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་མེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། བརྡ་སྦྱོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་དེ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་མེད་པར་སྟོན་ལ། དེས་དངོས་སྟོབས་ལས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་ཡང་སྟོན་ཏེ། བརྗོད་མི་རུང་སྒྲ་དོན་ཡིན་པས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་མི་འཇུག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོད་དག་བརྗོད་རུང་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་མེད་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་ནོར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བཤད་ཚུལ་གཉིས་པའི་ཚེ། ལུང་དེ་བརྡ་སྦྱོད་པའི་གཏན་ཚིགས་འགོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

(༢) དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ནི་བཤད་ཚུལ་དང་པོའི་སྐབས་དང་འདྲའོ། །གཉིས་པར་རང་སྡེའི་བཤད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་ནི། མདོའི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག །སློབ་དཔོན་གྱིས་ལུང་དེ་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཁོ་ན་ལ་དཔེ་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་དཔེ་མེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ད་ཊིག་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་གྲགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༣) སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ།

གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ་ནི། སྒྲས་སྦྱོར་ལས། ག་ཕུར་དང་། བཅུད་ལེན་ལས་དངུལ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཟླ་བའི་སྒྲ་འཇུག་པ་མཐོང་བས། ཟླ་སྒྲ་ཐུན་མོང་བར་གྲུབ་ལ་ཐུན་མོང་བའི་སྒྲ་གཅིག་ལ་གྲུབ་ན་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་ནས་གཞན་ལའང་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ནི། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། དེས་ན་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་དུ་རུང་བ་འགོག་པ་ནི་གྲགས་པ་དང་མི་འགལ་ཡང་འདོད་···རྒྱལ་བའི་སྒྲ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་འགོག་པ་ནི། གྲགས་པ་དང་འགལ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ། །མདོར་ན་བཤད་ཚུལ་དང་པོས་བརྡ་སྦྱོད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་ཅེས་དང་། བཤད་ཚུལ་གཉིས་པས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་མེད་ཅེས་སྟོན་ཏེ་ཐུན་མོང་མ···ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲའོ། །འདི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ····

རྟོགས་པ་གངས་ཅན་འདིར་གཞན་མི་སྣང་ངོ་།།

༣ དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྔ་རབས་པ་ཁ་ཅིག །གྲགས་པ་ལ་བརྡའི་གྲགས་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་ཟུང་དང་། ཞེན་པའི་བརྗོད་ཟུང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་ཟུང་དོན་སྤྱི་དང་། ཞེན་པའི་བརྗོད་ཟུང་དངོས་པོར་བྱས་ཏེ། མདོའི་བཤད་ཚུལ་དང་པོས་ཞེན་པའི་བརྗོད་ཟུང་གི་གྲགས་པ་དང་། ཕྱི་མས་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་ཟུང་གི་གྲགས་པ་གཉིས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འཆད་པའི་ཚེ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་ཀྱི། འཇུག་པའི་ཚེ་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་ཅིང་། རྟགས་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡང་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྔ་མས་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ། །རྗེས་དཔག་མེད་ཕྱིར་མི་ཁེགས་པའམ། །ཡང་ན་དེ་ལ་འགལ་ཟླ་མེད། །དེས་ན་ངེས་ཕྱིར་གནོད་བྱེད་ཡིན། །ཕྱི་མ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལས། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་ཤེས་ན་གྲགས་པ་ཡི། །བསལ་བ་མཁས་པའི་དགོངས་པ་གྲུབ། །ཞེས་པ་སྔེ་སྔར་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

«གཉིས»ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་ལ་གཉིས་

ཏེ། བཤད་བྱའི་མདོ་འགོད། མདོའི་དོན་བཤད་པའོ།།

(གཅིག) བཤད་བྱའི་མདོ་འགོད་པ།

དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། མངོན་སུམ་དོན་དང་ཞེས་སོགས། རྩ་འགྲེལ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདི་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བ་སེལ་བའི་སྒོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཕྱོགས་འདིས་ནི་ཕྱོགས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ཆོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་སེལ་བར་བྱེད་པའང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཡན་ལག་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྫས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་དང་རྫས་དག་རྫས་དང་རྫས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངག་ཐམས་ཅད་བརྫུན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ངག་དང་ངག་གི་བདག་ཉིད་བརྫུན་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བརྫུན་པ་ཉིད་ཡིན་ན་གལ་ཏེ་ངག་དང་བརྫུན་པ་དག་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཉིས་ཀའི་རང་གི་ངོ་བོ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ངག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བརྫུན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེལ་བ་དེ་ལྟ་ན་གཉིས་ཀའི་ཁྱད་པར་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

(གཉིས) མདོའི་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གནོད་ཡུལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བསྟན་པའོ།།

[གཅིག] གནོད་ཡུལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དུ་རུང་ཞིང་སྒྲིབ་ཐོགས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་མཐོང་བས་རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྫས་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གསུམ་ནི་ཡོན་ལྗིད་ལྕུག་པོ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཕྱུང་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་། དེ་གཉིས་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་རྒྱུ་དང་གསུམ་མོ། །དེས་ན་རང་འདོད་པའི་ཆོས་གསུམ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་བསྒྲུབ་པར་འདོད་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡན་ལག་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྫས་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱེ་བྲག་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དུ་རུང་བའི་ཡན་ལག་ཅན་རགས་པ་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྗི་བ་ལྕུག་པོ་སོགས་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཡན་ལག་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་ཅེས་པའི་དམ་བཅའ་ནི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་གི་ཡན་ལག་རགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རྫས་གཞན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྗིད་ལྕུག་པོ་སོགས་ཆོས་གསུམ་ནི་དམ་བཅའ་དེའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཞིང་། འདིར་ཆོས་གསུམ་པོ་ཉིད

ལ་གཙོ་བོར་གནོད་པ་སྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་ཞེས་བྱའོ། །དམ་བཅའ་གཉིས་པའི་དོན་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རྟང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ཅན་ལས་རྫས་གཞན་པ་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ། འདིར་རྫས་གཞན་ལ་གཙོ་བོར་གནོད་པ་སྟོན་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་ཞེས་བྱའོ། །འདིར་ཡན་ལག་ཞེས་པ་ཡན་ལག་གསུམ་པ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ཅན་ལས་ཞེས་པ་རང་གིས་བརྩམས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་བཞི་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་རང་རྩོམ་བྱེད་ཡན་ལག་གཉིས་པ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དང་བོར་འཇོག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་དབང་བློས་ཡན་ལག་ཕ་རོལ་པོ་དེ་ལས་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །དམ་བཅའ་གསུམ་པ་ནི་འདིར་རྫས་ཙམ་ནི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་སྟེ། དེའི་དོན་ཕྱོག་ཏུ་བྱེ་བྲག་པས་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་རིགས་པ་སྔ་མ་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་ཆོས་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་ལ་རྫས་གཞན་དང་། རྫས་ཀྱི་དོན་ཕྱོག་ལ་གནོད་པ་སྟོན་པའི་ཚུལ་ཤེས་ན་གནད་ཐམས་ཅད་རང་གྲོལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དམ་བཅའ་བཞི་པའི་དོན་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།།

〔གཉིས〕 དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ། ཆོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ། དེ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་ཚུལ་བཤད་པའོ།།

〈གཅིག〉ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་ཚུལ།

དང་པོ་ལ། རྗེས་དཔག །མངོན་སུམ། ཁས་བླངས། རང་ཚིག། གྲགས་པས་གནོད་ཚུལ་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། སྲང་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་དག་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རང་རྒྱུད་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་འདིར་སྲང་ནི་དམའ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས། ཐལ་འགྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། ལྡིད་མཉམ་གྱི་འཇམ་རིལ་བཅུ་ཚན་གཉིས་ལ་བཅུ་ཚན་གཅིག་བསྲེས་ནས་སྲང་ལ་གཞལ། ཅིག་ཤོས་མ་བསྲེས་པར་སྲང་ལ་གཞལ་བའི་ཚེ་ན་བསྲེས་པའི་འཇམ་གོང་དེ་ཆོས་ཅན། མ་བསྲེས་པར་ཅིག་ཅར་སྲང་ལ་བཅལ་བའི་བཅུ་ཚན་དེ་ལས་ཁྱོད་སྲང་མགོ་ཐུར་དུ་དམའ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། མ་བསྲེས་པའི་དུས་སུ་ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་སྲང་གྲངས་མཉམ་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ལ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྡིད་ལྷག་པོ་ཡོད། ཅིག་ཤོས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བསྲེས་པའི་འཇམ་གོང་དེ་ལ་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ལྡིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་ཡོད་པའི་ལོག་རྟོག་གི་དཔལ་བཅོམ་ནས་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པ་ན་སྔར་གྱི་བསྲེས་པའི་འཇམ་གོང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྡིད་ལྷག་པ་མེད་དེ། དེས་སྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སྲང་མགོ་ཐུར་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཡོན་ཏན་ལྡིད་ལྷག་ཁེགས། དེ་ཁེགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐུར་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འགྲོད་པ་འདྲ་བའི་རྒྱུ་ཁེགས། འབྲེལ་ཡུལ་དེ་

གསུམ་ཁེགས་པས། འབྲེལ་ཆོས་ཡན་ལག་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པ་ཁེགས་''
ཏེ། དེས་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི། །ཁྱད་པར་གཞན་ལ་གནོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ལྷག་དང་ལྷག་ཕྱིད་
བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཡན་ལག་ལ་མེདཔའི་ཡོན་
ཏན་གཟུགས་དྲི་སོགས་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་དགོས་པ་ལས།
མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པ་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་ཅེས་པའོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཕྱིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པོ་ཡོད་པས།
དེའི་འབྲས་བུ་ཐུར་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡང་། ཁས་བླངས་ཤིང་
འབྲས་བུ་ཐུར་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་ཀུང་སྣང་ལས་མི་རྟོགས་པར་''
ཁས་བླངས་པས་ཁས་བླངས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། ཡན་ལག་
ཅན་ལ་རང་གི་ཡན་ལག་ལས། རྫས་གཞན་དུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་
གསུམ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྨྲས་ཤིང་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དུ་སྨྲ་''
བའི་ཤུགས་ལ། རང་གི་ཡན་ལག་ལས་རྫས་གཞན་དུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་''
ཆོས་གསུམ་མེད་པར་དམ་བཅས་པས། རང་ཚིག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་
ཡིན་ནོ། །ལྔ་པ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་ལ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་
ཆོས་གསུམ་ཡོད་ཅེས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་མེད་པས་གནོད་''
པའོ། །

(གཉིས)ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་ལྔ་ལས། དང་པོ་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་ཚུལ་''
ནི། ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཚེ། ཚུལ་ཕྲན་གསུམ་འདུས་

པའི་གོང་བུ་ཡན་ལག་གསུམ་པའི་མིང་ཅན་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་
ཅན་ནི་རང་གིས་བརྩམས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྡུལ་ཕྲན་གཉིས་འདུས་
པའི་ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་དུ་
བཟུང་བའི་ཚེ་ཡང་སྔར་གྱི་ཡན་ལག་དེ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དེ་དེ་ཡན་ལག་
དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་
ལས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། སྔར་ཡན་ལག་ཅན་ལས་རྫས་
གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱང་གནད་གཅིག་སྟེ། སྔར་གྱི་ཡན་ལག་
ཅན་དང་པོ་དེ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཇི་ལྟར་གནོད་པའི་ཚུལ་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་གི་ཡན་
ལག་ཅན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ཅན་ཕ་རོལ་པོ་དེ་ལས་རྫས་
གཞན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པར་ཐལ། དེ་ལས་རྫས་གཞན་གང་
ཞིག །མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཆར་
ཁས་བླངས་ཤིང་འདོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་
པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལོག་རྟོག་གི་དཔལ་བཅོམ་ནས་ཤེས་འདོད་
ཞུགས་པ་ན་དེ་ཆོས་ཅན་དེ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་མེད་དེ། དེ་ལས་རྫས་
གཞན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རིགས་པ་ཡན་
ལག་ཅན་དེ་ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པ་དངོས་སུ་ཁེགས་
པའོ། །འདིར་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ལ་གནོད་པ་སྨོན་པ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན
ཏེ་དམ་བཅའ་སྔ་མའི་སྐབས་སུ་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པས་

རྫས་གཞན་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་ནི་རྫས་གཞན་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཤེས་འདོད་གཅིག་ལ་གནོད་པ་འདྲ་ཡང་དངོས་སུ་གནོད་ཡུལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་ཚུལ་ནི། དེ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པར་བཞག་པ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་ལྟག་དང་ལྟག་སྤྱིད་བཞིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡོན་ཏན་ལྟག་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་དམིགས་པས་འདི་ཡང་མཚོན་པའོ། །གསུམ་པ་ཁས་བླངས་ཀྱིས་གནོད་ཚུལ་ནི། རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་དང་དེ་ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལས་རྫས་གཞན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བར་ཁས་བླངས་པས་འགལ་བའོ། །བཞི་པ་རང་ཚིག་གིས་གནོད་ཚུལ་ནི། དངོས་སུ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་དུ་སྨྲ་ཞིང་། དུས་མཉམ་པའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དུ་དམ་བཅས་པའི་ཤུགས་ལ་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པས་རང་ཚིག···དངོས་ཤུགས་འགལ་བའོ། །ལྔ་པ་གྲགས་པས་གནོད་ཚུལ་ནི། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་ཡིན་ཞེས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་··དོན་མཐུན་མེད་པའོ།།

〈གསུམ〉ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གནོད་ཚུལ།

གསུམ་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གནོད་ཚུལ་ལ། འདིར་རྫས་ནི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་གཉིས་ཀ་ཡང་། བྱེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྫས་སུ་འདོད་ལ།

འདིར་རྫས་ནི་རྫས་དགུ་ཆར་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། རྫས་དེའི་ངོ་བོ་འམ་དོན་ལྡོག་ནི། ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གནོད་པའི་ཚུལ་ནི། ཡོན་ཏན་རྫས་སུ་ཐལ་བ་དང་། རྫས་རྫས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། ཡོན་ཏན་དང་རྫས་གཉིས་འབྲེལ་མེད་རྫས་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། རྫས་སུ་ཐལ། རྫས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་དབང་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫས་ཆོས་ཅན། རྫས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ།།

〈བཞི〉ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་ཚུལ།

བཞི་པ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་ལ་གནོད་ཚུལ་ལ་ངོ་བོའི་སྐབས་སུ་ངག་དང་། བརྗོད་པ་དག་ཐམས་ཅད་དུ་སེལ་བ་དེ་ལྟ་ན་ཞེས་གནོད་ཡུལ་དངོས་སུ་སྨོས་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་སྐབས་སུ་ཅི་ཏེ་ངག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེལ་བ་དེ་ལྟར་ན་ཞེས་གནོད་བྱེད་དངོས་སུ་སྨོས་པའི་དོན་ནི། ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི·····ངག་ཙམ་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ། བརྗོད་ཚིག་ཡིན་པ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ། ངག་སྒྲ་བ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར། སྤྱིར་བརྗོད་དོན་སྟོན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་ལ་གནོད་ཚུལ་ནི་རིམ་པ་ལྟར། ཡུལ་ལའཇུག་པའི་ངག་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བདེན་ཚིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ངག་

སྨྲ་བ་བརྟན་ཚིག་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཀྱང་བརྟན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ངག་དེ་ཆོས་ཅན། ངག་སྨྲ་བའི་རང་ཚིག་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྟན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་དོན་མི་སྟོན་པར་ཐལ། བརྟན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ།།

(གཉིས) རྟོགས་པར་བྱེད་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། ངག་སྨྲ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག །རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ།།

〔གཅིག〕 གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། ཕྱིར་རྒོལ་རང་གིས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་སྒྲ་སྒྲོན་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་གོ །འདི་དང་བསྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས། མཚན་ཉིད་ཐ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་ཀ་མཚོན་ནུས་ཤིང་། དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཞན་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། འབྲས་བུའི་མིང་གིས་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པའོ།།

〔གཉིས〕 ངག་སྨྲ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། རྒྱལ་ཕམ་གྱི་རྣམ་གཞག །དེ་ལ་དཔང་པོས་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ།།

〈གཅིག〉སོ་སོའི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། སྔར་རྒོལ་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་དང་། དཔང་པོ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན། སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་དང་། སུན་འབྱིན་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་དང་། དེ་གཉིས་རྒྱལ་ཕམ་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གོ།།

〈གཉིས〉རྒྱལ་ཕམ་གྱི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་ནི། རྒོལ་ཕྱིར་རྒོལ་གཉིས་པོ་གང་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་་་དེ་ཚར་བཅད་པའི་གནས་དང་། སྐྱོན་མེད་བརྗོད་པ་དེ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་གནས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་པ་བཀོད་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་མ་བརྗོད་ན་ཕྱིར་རྒོལ་ཕམ་ལ། རྒོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བཀོད་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་ན་རྒོལ་བ་་་ཕམ་ཞིང་། དེས་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་བཀོད་ཀྱང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པའམ་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བརྗོད་ཀྱང་རྒོལ་བས་ཚར་བཅད་འབྱིན་མ་་་་ཤེས་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱལ་ཕམ་མེད་དེ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཡང་བསྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་ཕམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྤོབས་པ་འཛོམས་ནུས་མི་ནུས་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

〈གསུམ〉རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་ཟ་བ་རུ་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་ལ། སྤྱིར་ཚར་གཅད་པ་དང་། རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་་

ཚུལ་དང་། ཕྱི་ཐག་ཏུ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་གསུམ་ལས།

«གཅིག»ཕྱིར་ཚར་གཅད་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། འཁྲུག་དང་སྨྲིན་པའི་འཛིག་རྟེན་པ། །ཚར་བཅད་པ་དང་རྗེས་འཛིན་འདོད། །གྲུབ་མཐའི་ཐྲང་དོར་བྱེད་པ་ལ། །དམ་པའི་ཚར་བཅད་རྗེས་འཛིན་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

«གཉིས»རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཐད་པ་བརྗོད་པ་དང་། འཁྲུལ་པ་དགག་པའོ།།

(གཅིག)འཐད་པ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། ཐར་གྲོལ་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་ལ་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་དང་། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་དང་། ཕྱིར་གྲོལ་ཚར་བཅད་ཀྱི་གནས་ལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་དེ། རྟོད་རིགས་ལས། བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་ཅིང་། །སྐྱོན་མིན་བརྗོད་པ་གཉིས་པོ་དག །ཚར་བཅད་པ་ཡི་གནས་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་མི རིགས་ཕྱིར་མི་འཐད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ།།

(གཉིས)འཁྲུལ་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རྒྱང་མིག་གི་ལུགས་དགག་པའོ།།

〔གཅིག〕གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། གྲོལ་བ་ལ་ནི་གསུམ་གཉིས་དྲུག །ཕྱིར་གྲོལ་ལ་ཡང་གསུམ་གཉིས་དྲུག །དཔང་པོ་ལ་གསུམ་ཀུན་ལ་གཅིག །གངས་ཅན་པ་དག་བཅུ་དྲུག་འདོད། །ཚར་བཅད་ཡིན་ན་གཉིས་པོར་འདུས། །མིན་ན་ཚར་བཅད་ཉིད་མ་ཡིན། །དཔང་པོ་ལ་ནི་ཚར་བཅད་མེད། །ཅི་ནས་བྱེད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

〔གཉིས〕རྐང་མིག་པའི་ལུགས་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། རྐང་མིག་པ་དག །དམ་བཅའ་ལ་གནོད་དམ་བཅའ་གཞན། །ཞེས་སོགས་ཚར་བཅད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཚར་བཅད་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་སྔར་གྱི་བཞི་པོ་དེར་འདུས་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་ཚར་བཅད་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

«གསུམ»བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚར་གཅད་ཀྱི་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་དང་། དགོས་པ་དང་། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ།།

(གཅིག)གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གསུམ་ལ་བརྗོད་ཚུལ་དྲུག །ཅེས་ཏེ། སྔར་རྒོལ་ལ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་འཇོག་པ་དང་། སྐྱོན་སྤྲོང་གི་ངག་གཉིས། ཕྱིར་རྒོལ་ལ་འདོད་པ་འདྲི་བ་དང་། སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ངག་གཉིས། དཔང་པོ་ལ་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་ངག་གཉིས་ཏེ་

ཏྲུག།

(གཉིས) དགོས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་འདོད་པ་བསྒྲུབ་པ་བསྒྲུབ་པའི་ངག་དང་། གཞན་གྱི་འདོད་པ་སུན་འབྱིན་པ་སུན་འབྱིན་པའི་ངག་གོ།

〈གཅིག〉རང་གི་འདོད་པ་བསྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ངག

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་དང་། བསྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་ངོ།

«གཅིག»བསྒྲུབ་ངག་ཡང་དག

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། ངག་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། ངག་གི་བྱེད་པ། དབྱེ་བ་དང་བཞི་ལས།

༡ མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་དེས་འདི་ཡང་མཚོན་ནུས་ཏེ་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ།

༢ ངག་སྦྱོར་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

(༡) གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་སྔ་རབས་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་དུ་སྦྱོར་ཏེ་འདི་ལྟར་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། བུམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་གོ །ཞེས་སྦྱོར་

ར། །དེ་ཡང་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། ཞེས་པས་དམ་བཅའ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པས་དཔེ། བུམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས་ཞེས་པ་ཉེ་སྦྱོར། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་གོ་ཅེས་པས་མཇུག་སྡུད་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདི་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་བརྗོད་པ་མ་ཚང་ཞིང་དམ་བཅའ་དང་། ཉེ་སྦྱོར་དང་། མཇུག་སྡུད་གསུམ་ལྷག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་བརྗོད་པ་བརྗོད་པ་མ་ཚང་བའི་དོན་ནི། འདི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་བསྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པས་གང་བྱས་ན་མི་⋯རྟག་པས་ཁྱབ། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་པ་ལས། དེ་མ་ཚང་བའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་པའི་ལ་ལའང་དུ་བ་ཡོད་པས་ཞེས་དང་། སྒྲ་ཡང་བྱས་པས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་ལའང་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། སྒྲ་ཡང་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་སྦྱོར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་ངག་འཕྲོ་ཅན་དེས་དམ་བཅའ་⋯འཇིན་པས་དུ་བ་ཡོད་པས་མེ་ཡོད་ཅེས་དང་། བྱས་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་ཅེས་དམ་བཅའ་བརྗོད་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེའི་དམ་བཅའ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། དེ་དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། དོན་གྱིས་གོ་ཡང་ཚིག་དེའི་ནུས་པ་མ་རྫོགས་པས་དུ་བ་ཡོད་པས་ཅི། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཅི་ཡིན་ཞེས་སླར་འདྲི་དགོས་ལ་རྩོལ་བའི་ངག་མ་རྫོགས་པ⋯ལ་ཕྱིར་རྩོལ་གྱི་ངག་ཞུགས་ན། སླ་བ་པོའི་སྐྱོན་དུ་རྩོད་རིགས་ལས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༢) རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཐལ་བ་ཀླུན་པོ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་དང་། མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས།

〔༡〕 ཐལ་བ་ཀླུན་པོ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་པ་དྲན་ཡང་སྤྱི་ཁྱབ་དྲན་པར་མ་ནུས་པའི་ཐལ་བ་ཀླུན་པོ་ལ་ནི་ཚིག་ཉུང་ཞིང་དོན་རྒྱས་པའི་བསྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་པ་སྦྱོར་དགོས་ཏེ། དེས་ཚུལ་གསུམ་ཆར་ལ་དྲན་པ་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་ཀླུན་པོ་ནི་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཀྱང་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དྲན་མི་ནུས་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་མི་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་མི་ཤེས་ན། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ། དཔེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་ཤེས་ཀྱང་བརྗེད་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗེད་ན་དཔེར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་བརྗེད་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་ན། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་བ་ལ་ངག་གཉིས་ལྡན་པ་དགོས་ཀྱང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་མི་མཐུན་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་ནི་མི་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཅིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྨོས་པས། །

དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་ནོས་ལ། །དྲན་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་། མི་མཐུན་སྦྱོར་གང་བཀོད་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། ཕྱོགས་ཆོས་སྔོན་འགྲོ་ཅན་དང་། ཁྱབ་པ་སྔོན་འགྲོ་ཅན་གང་བཀོད་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་དེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྩོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཚུལ་གསུམ་གཞི་མཐུན་དུ་དྲན་པའི་དྲན་···· ཤེས་བསྐྱེད་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། བསྒྲུབ་པའི་ངག་ནི་ཕ་རོལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའམ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་རེས་འཇོག་ཏུ་རྟོགས་ཀྱང་གཞི་མཐུན་དུ་མ་དྲན་པ་དྲན་པར་བྱེད་པའི་ངག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་རེས་འཇོག་ཏུ་རྟོགས་པ་ནི་སྒྲའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་ངེས་པ་དང་། བྱས་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཞི་མཐུན་དུ་དྲན་པ་ནི། སྒྲ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་དང་བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དྲན་པའོ། །འོ་ན་སྔར་ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ནང་དུ་བློ་གྲོས་རྩེང་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཕྱི་རོལ་དུ་སྟོན་པ་ཁྱོད་རྣ་བ་བླགས་ཏེ་ཉོན་ཅིག །སྒྲའི་སྟེང་དུ་ཚུལ་གསུམ་གཞི་མཐུན་དུ་དྲན་པ་དང་། ཅིག་ཅར་དུ་དྲན་པ་གཉིས་དོན་གནད་མི་གཅིག་སྟེ། གཞི་མཐུན་དུ་དྲན་པ་ནི་སྒྲ་བྱས་པར་ཡང་དྲན་ཞིང་སྒྲའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཡང་དྲན་པ་གཉིས་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་རིགས་རྒྱུན་གཅིག་ལ་དྲན་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་དྲན་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་

ལ་དགོངས་ནས་རིག་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས། རང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འཇུག་པས་ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཚུལ་གསུམ་གཞི་མཐུན་དུ་དྲན་པར་གསུངས་སོ། །ཕྱོགས་ཆོས་སྔོན་འགྲོ་ཅན་དང་། ཁྱབ་པ་སྔོན་འགྲོ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མཐའ་རྟེན་རྫོགས་པའི་ཚིག་ཏུ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཕྱོགས་ཆོས་སྔོན་འགྲོ་ཅན་ལ་ཚང་བང་བཞིན་ནོ། །བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཁྱབ་པ་ལ་མཐའ་རྟེན་སྦྱར་བ་དང་། ཁྱབ་པ་སྔོན་འགྲོ་ཅན་ལ་ལ་ལ་འང་དུ་བ་ཡོད་དོ། །སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་མཐའ་རྟེན་སྦྱར་རོ།།

〔༢〕 རྩོལ་བ་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། དཔེའི་སྙིང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་ཤེས་པའི་ཚེ། སྦྱི་ཁྱབ་དྲན་ནས་ཁར་འབྱིན་པའི་མཁས་པ་ལ་ནི། འོ་ན་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་ཆོས་རྐྱང་པ་བརྗོད་པས་ཀྱང་འགྲུབ་བོ། །ཚོགས་སུ་ཁྱབ་པ་ངག་ཏུ་མི་བརྗོད་ན། མཁས་སུ་ཟིན་ཡང་སྐབས་དེར་བསྒྲུབ་པའི་ངག་རྫོགས་པར་སྦྱར་དགོས་ཏེ། མ་རྫོགས་ན་ཀླན་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ནི་ཚིག་གི་སྐྱོན་ཡོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པས་སྨྲ་བ་པོ་ལ་ཀླན་ཀར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་སྣང་བར་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་ཞིང་། ཁར་འབྱིན་པའི་མཁས་

པ་ལ་ཁྱབ་པ་རྒྱང་པ་བརྗོད་པའི་བསྒྲུབ་ངག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སྒྲ་མ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(༣) རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། རང་གིས་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་འབྲེལ་པ་དང་། །བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་བྱ་གཞན་རྣམས་སྤངས།། ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། འབྲེལ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་གསུམ་པོ་ཀླས་ཕྱི་ནས་གསུམ་ཀ་བརྗོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་པ་ཡིས་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་ཅེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དེའི་སྐྱེས་བུའི་བསྡུ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚེ་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༣ ངག་གི་བྱེད་པ།

གསུམ་པ་ངག་གི་བྱེད་པ་ནི། ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ངག་དེ་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་དེ་ལས་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་སྐྱེ། དེ་ལས་དྲན་ཤེས་སྐྱེ། དེ་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་ངག་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ལས་དྲན་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ་ཡང་རིམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་སྔོན་འགྲོ་ཅན་ལ་དང་པོར་ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས། དེ་ནས་སྤྱི་ཁྱབ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས། དེ་ནས་རྩོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་པ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་སྐྱེ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྩོད་གཞི་ལ་བསྒྲུབ་ཆོས་

འཛིན་པའི་བློ་ནི་རྗེས་དཔག་ཉིད་དོ། །ཁྱབ་པ་སྟོན་འགྲོ་ཅན་ལ་དང་པོ་
ཕྱི་ཁྱབ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས། དེ་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས། དེ་
ནས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནི་སྔར་ལྟར་རོ། །བསྒྲུབ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་
སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་གསར་དུ་དྲན་པ་ནི་མི་སྐྱེ་སྟེ། བསྒྲུབ་ངག་གི་སྔ་
རོལ་དུ་དེ་དྲན་ཟིན་མ་བརྗེད་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་
པ་ཅན་དང་། ཁྱབ་པ་ཀྱང་པ་ཅན་གྱི་བསྒྲུབ་ངག་ལ་ཡང་སྔར་གྱི་དྲན་
ཤེས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་བསྒྲུབ་ངག་གི་གོང་དུ་སྐྱེས་ཟིན་ནས། ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་
ཚུལ་བསྒྲུབ་ངག་གཉིས་ལ་སོ་སོར་སྦྱར་བར་བྱའོ།།

དབྱེ་བ།

བཞི་པ་ནི། ཕྱིར་རྒོལ་དེ་ལ་བློའི་བྱེ་བྲག་གིས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དྲན་རུང་མེད་པ། གཉིས་ཀ་དྲན་ཟིན་པ། དྲན་རུང་ཡོད་ཀྱང་མ་དྲན་པའོ་དེ་ལ་སྔ་མ་གཉིས་ནི་བསྒྲུབ་ངག་འགོད་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལ་བསྒྲུབ་ངག་འགོད་ཀྱང་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་མི་ནུས། གཉིས་པ་ལ། རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱུ་ཚང་བའི་བསྒྲུབ་ངག་འགོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དྲན་རུང་ཡོད་ཀྱང་མ་དྲན་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དྲན་ལ་ཁྱབ་པ་མ་དྲན་པ་དང་། ཁྱབ་པ་དྲན་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་དྲན་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་བསྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས། གཉིས་པ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཁར་འཁྱེན་ན། འོ་ན་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱང་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཡང་འོ་ན་གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱང་པ་བརྗོད་པ་དང་གཉིས།

གསུམ་པ་ལ། ཁྱབ་པ་ཁར་འབྱིན་ན། ཛོ་ན་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་རྐྱང་པ་ཅན་གྱི་བསྒྲུབ་ངག་སྟེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་སྟོས་ནས་བསྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཕྱར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་བཞེད་པའོ།།

«གཉིས»བསྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་།

གཉིས་པ་བསྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།

༡ མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། བསྒྲུབ་ངག་ཏུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པའོ།

༢ དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ། དོན་སྐྱོན་ཅན། ཚིག་སྐྱོན་ཅན། སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་བསྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་གསུམ་ལས།

(༡)དོན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་བསྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པ་སྟེ། སྒྲ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དང་། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་དང་། བྱས་ན་རྟག་པས་ཁྱབ་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་དང་གསུམ་མོ།།

(༢)ཚིག་སྐྱོན་ཅན་གྱི་བསྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་།

གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚང་ཡང་ཕྱིར་རྒོལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་

གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་ཆར་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དང་གསུམ་མོ།།

(༣) ལྟ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་བསྒྲུབ་ངག་ལྟར་སྣང་།

གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚང་ཞིང་སྔར་གྲོལ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་བརྗོད་ཚུལ་ལ་སྐྱོན་ཆགས་པ་སྟེ། ངག་ཡན་ལག་ལྷ་ལྡན་ལྟ་བུ་ལྷག་ཆད་གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་པའི་གྲོལ་བའི་ངོར། གང་རུང་ཅིག་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཆད་པའི་སྐྱོན་ཆགས་པ་དང་། ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་བརྗོད་ཀྱང་ཚིག་མཐར་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དང་ལྡ་པ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུ་བརྗོད་ཚུལ་ལ་སྐྱོན་ཆགས་པ་དང་གསུམ་མོ།།

〈གཉིས〉གཞན་གྱི་འདོད་པ་སུན་འབྱིན་པ་སུན་འབྱིན་པའི་ངག

གཉིས་པ་སུན་འབྱིན་གྱི་ངག་ལ། སུན་འབྱིན་ཡང་དག་དང་། སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་གཉིས་སོ།།

«གཅིག»སུན་འབྱིན་ཡང་དག

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།

༡ མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པས་སྐྱོན་ཅན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ངག་གོ།

༢ དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་སྒོ་གསུམ་ལས། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ལ། དམ་བཅའི་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པའི་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་དང་གསུམ་མོ། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དོན་སྐྱོན་ལ། ཚིག་སྐྱོན་ལ། སྒྲ་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པའི་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་དང་གསུམ་མོ། །བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྣལ་མ་དང་། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་སོ།།

«གཉིས»སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་།

གཉིས་པ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།

༡ མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། སུན་འབྱིན་དུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་མ་བརྗོད་པས་སྐྱོན་ཅན་གོ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ངག །

༢ དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་དགག་བཞག་གཉིས་ལས།

(༡)གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་པས་ཚར་གཅད་ཉེར་གཉིས། ལྟག་ཆོད་ཉེར་བཞིར་འདོད་པ་ཐར་བཀག་ཟིན་ལ། གཙང་ནག་པས། རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན། དམ་བཅའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་དང་། དོན་གྱི་སྐྱོན་དང་། ཚིགའི་སྐྱོན་དང་། སྒྲའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པ་དང་དྲུག་གོ །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྩོལ་

པས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་བཀོད་པ་ལ། དེ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་ཚོགས་ནས་སྨད་དམ། རང་ལ་བསྟོད་དམ། འབྲེལ་མེད་གཞན་འཆད་ན་ཡང་དེ་དག་ཏུ་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

(༢) རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་ནི། རྟོད་རིགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩ་བའི་དབྱེ་བ། སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། ལོག་པའི་ལན་ལ་མཐའ་མེད་ཕྱིར། །དེ་དག་འདིར་ནི་སྤྲོ་བྱ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(གསུམ) བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ངག་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ངག་གོ།

〔གཅིག〕 རང་རྒྱུད་ཀྱི་ངག

དང་པོ་ནི། བསྒྲུབ་ངག་དང་དོན་གཅིག་པས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

〔གཉིས〕 ཐལ་འགྱུར་གྱི་ངག

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལོ།།

〈གཅིག〉 ཐལ་བའི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

«གཅིག»གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས།

༡ འདོད་པ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཕྱ་པའི་བཞེད་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀོད་ཚད་བཅུ་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ཡང་དག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བཞི་ལས་བཅུ་བཞི་ཞེས། །ཁ་བ་ཅན་པ་དེ་ལྟར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་བཞི་ནི། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ། ཁྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ། གཉིས་ཀ་གྲུབ་པ་སྟེ་བཞིའོ།། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་སྒྲ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཉིས་ཀ་ཚད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ། ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ལ། གཉིས་ཀ་ཚད་མ། གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས། རྟགས་ཚད་མ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་པའི་ངོར། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་འདོད་ལན་ཐེབས་པས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ལ། སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ།

ཐལ་འགྱུར་དེ་རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཚང་མ། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་སྟེ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དང་དེ་ལ་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་འཕངས་ན་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་དང་། ཚད་མས་མ་ངེས་པར་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་ལ་འཕངས་ན། ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་ན་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དེ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱས་ན་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་སྨྲ་བ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་པར་སྨྲ་བ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་བསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སྔར་ལྟར་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བཟློག་པར་ནུས་དང་མི་ནུས་ལས། །ཡང་དག་ལྟར་སྣང་བདུན་བདུན་ཡིན།། ཞེས་པ་ལྟར། ཐལ་བ་བཅུ་བཞི་པོ་ལ་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་ནི། གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པས་ལན་ཐེབས་ལ། རྟགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་ནི། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་ནི། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པས་ལན་ཐེབས་སོ། །གཉིས་ཀ་ཚང་མ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དང་། གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དང་། རྟགས་ཚང་མ། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། དམ་

བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དང་། རྟགས་ཁས་བླངས། ཁྱབ་པ་ཚད་མ།
དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་ཡེ་མེད་དེ་བཞི་པོ་འདོད་པས་ལན་ཐེབས་པས་··
བདུན་པོ་ལྟར་སྣང་ངོ་། །གཉིས་ཀ་ཚད་མ་ལ་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་བླངས་
ཀྱི་བསལ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས་པ་འདོད་པ་ལ་ཚད་མ་དང་།
ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་གཉིས་དང་། རྟགས་ཚད་མ། ཁྱབ་པ་ཁས་
བླངས་འདོད་པ་ལ་ཚད་མ་དང་། ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་གཉིས་དང་།
རྟགས་ཁས་བླངས། ཁྱབ་པ་ཚད་མ་འདོད་པ་ལ། ཚད་མ་དང་ཁས་
བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནི་ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་པས་
ཡང་དག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། ཟླུག་དང་ཕྱེད་ཀྱིས་མི་འཕེན་ལ། །བདུན་
པའི་ཕྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་བྱར། །ཞེས་པ་ལྟར། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་
ཚད་མ། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་བླངས་ཀྱི་བསལ་བ་ཞུགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་··
དང་། ཁྱབ་པ་ཚད་མ། རྟགས་ཁས་བླངས་ལ། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་བླངས་
ཀྱི་བསལ་བ་ཞུགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མི་··
འཕེན་ཏེ། རང་རྒྱུད་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་ཕྱོགས་ཆོས་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག·····
གཉིས། རྟགས་ཚད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་གཉིས་ཏེ། བཞི་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མི་འཕེན་ཏེ། རང་རྒྱུད་
དུ་བྱས་པའི་ཚེ། སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཤིང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱབ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདུན་པ་ལ། སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་བླངས་
པ་ལྟ་བུ། ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་

དག་འཐེན་ལ། རྟག་པའི་སྒྲ་རྟག་པར་ཁས་བླངས་པ་ལྟ་བུ། ཆོས་ཅན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མི་འཐེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

༢ དེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། རྩ་བའི་དབྱེ་བ་བཞི་དགག་པ་དང་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་བཅུ་བཞི་དགག་པ་གཉིས་ལས།

(༡) རྩ་བའི་དབྱེ་བ་བཞི་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། །རྟགས་མེད་ཁྱབ་པ་འགལ་ཕྱིར་དང་། །ལྟག་ཆོད་ངེས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། །ཐལ་འགྱུར་བཞིར་དབྱེར་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་བཞིར་དབྱེ་བ་འཐད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་བཞིར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡང་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་མཚུངས་སོ། །ཡང་རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་བཞིའི་ནང་ཚན་དུ་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཁྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་ལྷུན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་སྲིད་པའི་…ཕྱིར་རོ། ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། ལྟག་ཆོད་ཀྱི་ངེས་པ་ལྟར་རྟགས་བྱེད་

མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་ཕྱིད་མ་གྲུབ་པ་སོགས་མཐའ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

(༢) ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་བཅུ་བཞི་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལྷག །འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་ཆད། །རྟགས་མེད་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་འཁྲུལ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལས་ལོགས་སུ། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ···མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་གཅིག་གིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་ལན་ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་ཆད་དེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས་ནི་ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་ཤིང་། ལྟར་སྣང་དེ་ནི་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྟར་སྣང་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་སྲིད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་འགྱུར་སྐྱོན་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གཉིས་ནི་ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་པ་དང་། ནུས་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་ལ། རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་གྱིས་བཟློག་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་སྲིད···ཅེས་ཟེར་བ་ནི་སྲོག་མེད་ཀྱང་དབང་པོ་གཞན་ཚང་བ་སྲིད་ཅེས་ཟེར་བ···རྟར་ལྟར་སྣང་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

«གཉིས» རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།

༡ མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཁས་བླངས་ཀྱི་རྟགས་ལས་མི་འདོད་པ་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱོན་ཅན་སུན་འབྱིན་ནུས་ཀྱི་ཐལ་ངག་གོ །བོད་དག་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་རྟགས་ཕ་རོལ་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་མི་དགོས་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་རྟོག་གེ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ།།

༢ དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག །དེ་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་བཤད་པའོ།།

(༡) སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག

དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དངོས་སུ་ཐལ་བ་འཕངས་པས་བཟློག་ན། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་ངག་གོ །འདི་ལ་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྟགས་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ། ཕྱོག་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཞི་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པའོ། །དེ་ཉིད་དངོས་སུ་རྟགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པའི་ངག་མ་ཡིན་ཡང་བཟློག་ན་བསྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རྒྱུད་ཇི་ལྟར་འཕེན་པའི་ཚུལ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ནི་ཐལ་བའི་ཁྱབ་པ་བཟློག་པས་འཕེན་

མོད། ཕྱོགས་ཆོས་ལ། ཁ་ཅིག་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ། ཞེས་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པས་འཕེན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། མི་འཐད་དེ། བསྒྲུབ་པའི་ངག་ལྟར་འདིར་ཡང་དམ་བཅའ་བརྗོད་ན་ལྷག་པས་ཚར་བཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་དུ་མེད་ལ་དམིགས་པའི་བློ་འཕེན་ལ། དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པས་བཟློག་པ་དུ་ཡོད་གོ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དུ་མེད་ལ་ཡིད་གཏད་པས་དུ་ཡོད་གོ་ན་ཏ་ཙང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཐལ་བའི་ངག་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འཕེན་མོད། ངག་བཟློག་པ་ལྟར་མི་འཕེན་ཏེ། འདི་ལྟར་མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཁས་བླངས་པར་མ་བརྗོད་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལ་བརྗོད་ན་ནི་བཟློག་པའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་དགོས་པས་ངག་ལྷག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

(༢)སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག

གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཟློག་ན་དོན་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་མི་འཕེན་པའོ།།

(༣)དེ་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་བཤད་པ་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རང་བཞིན་འབྲས་བུ་མཚན་ཉིད་དེ། །མི་དམིགས་གསུམ་གྱིས་བསྒྲུབ་··· མི་འཕེན། །ཞེས་ཏེ། ལུགས་འདི་ལ་སྦྱོར་གཏན་ཚིགས་ཡང་······ དག་ལ་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གཉིས། འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཅུ་གཉིས། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུར་གྲངས་ངེས་ལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡང་དེ་དག་གི་མིང་ཅན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཉི་ཤུར་གྲངས་ངེས་སོ། །དེ་ལ་བུམ་པ་མེད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེསཔ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། བ་ལང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནོག་སོགས་འདུས་··· པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ནང་ཚན་མཚན་··· ཉིད་མ་དམི་གས་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་ཏེ། བུམ་པ་ཡོད་པ་ལ་སྔགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཚད་མ་གྲུབ་པ་ན། བུམ་པ་ཚད་མས་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀུང་གྲུབ་པས། རང་རྒྱུད་ལ་ཤེས་འདོད་མེད་ཅིང་། དེ་དག་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་མ་ཞུགས་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་འདི་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་བུམ་པ་ས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་། དུ་བས་དབེན་པའི་རྩིག་སྐོར་དང་། རྟ་ལྟ་བུར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་རིགས་གཏེར་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ལས།

བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་དམིགས་པར་ཡང་གྲུབ་པས་ཤེས་འདོད་
མེད་ལ། མ་གྲུབ་ན། ཐལ་བའི་ངག་ལ་བསལ་བ་མེད་ཅིང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་
ཞུགས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དུ་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་
དག་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐལ་འགྱུར་རེ་རེ་རྟུང་བས་སྒྲུབ་
བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཉི་ཤུར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེས་ན་རྟགས་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱམས་པ······
ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་། དུ་བ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་། བ་ལང་ཡིན···
པའི་གཞི་གོང་བུ་རུ་ཅན་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
ལྷག་མ་ཡང་དག་གཏན་ཚིགས་ཀུན། །སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་ཤེས་པར་བྱ།།
ཞེས་ཏེ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ནང་ཚན་མཚན་ཉིད་མ་དམིགས་པ་མ··
གཏོགས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཞན་རྣམས་དང་། སྔར་གྱི་གསུམ་
པོ་དེའི་ལྷག་མར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་གི་གཏན་ཚིགས་བཅུ་བདུན་གྱི་ཐལ··
འགྱུར་ཡང་དག་བཅུ་བདུན་ཏེ་བཅོ་བརྒྱད་པོས་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པར···
ཤེས་པར་བྱའོ། །རིགས་གཏེར་ལས། ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ལྷག་མ་ཡང་དག་གཏན་ཚིགས་ཀུན། །སྒྲུབ་བྱེད་
འཕེན་པ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱང་། ཡང་དག་གི་
གཏན་ཚིགས་ཉི་ཤུའི་མིང་ཅན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ལ།
སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དེང་སང་
བོད་དག་གིས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཐལ་

ཞེས་པའི་ཚིག་སྦྱར་བའི་ཚེ་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་།
རྟགས་ལོག་ལ་ཐལ་དང་། ཆོས་ལོག་ལ་ཕྱིར་སྦྱར་བའི་ཚེ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བས་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཡོད་··
པར་འདོད་པའི་ལུགས་དེ་ལུགས་མཆོག་འདི་ལ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་ངོ་།།
དེས་ན་འདི་ལ་ལྡོག་པ་རང་རིག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཞི། གཞན་རིག་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་འབྱུང་སྟེ། ཡང་དག་གི་གཏན་ཚིགས་ཉི་
ཤུའི་མིང་ཅན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ལ། ཁྱབ་བྱེད་མ་
དམིགས་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། མཚན་ཉིད་མ་དམིགས་པ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་
མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཅིག་གི་གྲངས་འཛིན། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་
ནི་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཅིག་གི་གྲངས་འཛིན་པས་མི་འཕེན་··
པ་ལ་གསུམ་དང་། འཕེན་པ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་བའི་གནད་······
ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ཏོར་པར་··
གྱི་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཆར་ལས་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལ་ལྡོག་པ་རང་རིག་འཕེན་པ་བཞི་ནི། མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་
ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
གྲང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེ་ཆོས་ཅན། གྲང་རེག་མེད་དེ། མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་···
པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། ཙན་མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་
ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཙན་མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། བ་མོའི་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། དུ་བ་དྲག་ཕྱུར་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་དྲག་ཕྱུར་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས····པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། འཇིག་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་འཇིག་པ་རང་རྒྱུ་ལས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་འཇིག་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །ལྡོག་པ་གཞན་རིག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་ནི། རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ཕན་ཚུན་བཟློག་པ་གཉིས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་སྐོར་ནས་དགུ། ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་སྐོར་ལ་གཅིག །རང་བཞིན་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཕན་ཚུན་བཟློག་པ་གཉིས་རྣམས་སོ། །དང་པོ་གཉིས་ནི། མེ་མེད་མཚན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་པར་ཐལ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་འཕེན་··པ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་སྐོར་དགུ་ལ། འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་སྐོར་གསུམ་ནི། མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་

ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། མེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་མོའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན······ དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འབྲས་བུ་དང······ འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་སྐོར་གསུམ་ནི། དུ་བ་དྲག་ཕྱུར་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་དྲག་ཕྱུར་བ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་མོའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཁྱབ་བྱེད་དང······ འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་དང་འགལ་

བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་སྐོར་གསུམ་ནི། ཅན་མི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཅན་མི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་རྣམས་སོ། །ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་སྐོར་ནས་གཅིག་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་ཕན་ཚུན་བཀག་པ་གཉིས་ནི། ཤ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཤར་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཤ་པ་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་འཕེན་པ་དང་། ཤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཡོད་པར་ཐལ། ཤ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་། ཞེས་རང་བཞིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཁྱབ་

བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཐེན་པའོ། །དཔེར་བརྗོད་འདི་དག་ཀྱང་
ཐ་སྙད་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། ཐལ་
ངག་སྐྱོན་མེད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ལ་སྒྲ་ཆོས་ཅན།
མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཟུང་བ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཐལ་ངག་
སྐྱོན་མེད་གང་ཞེ་ན། ཐོག་མར་སྐྱེ་གཅིག་བསལ་བ་དུ་མ་དང་དོན་ལ་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་མར་ཐལ་ཞེས་དང་། ལ་ལ་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་
མེད་པར་ཐལ། ཞེས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་བཀོད་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་
འདྲི་ན། ཐལ་ངག་འདི་ལྟར་འགོད་དེ། གང་བསལ་བ་དུ་མ་དང་
འབྲེལ་བ་ཡིན་ན། དུ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་སྣོད་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱ་
ཤུག་བཞིན། སྐྱེ་གཅིག་པོ་ཡང་བསལ་བ་དུ་མ་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་
ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་། གང་དུ་མ་མི་སྲིད་པ་དེ་དུ་མ་དང་མ་འབྲེལ་བས་
ཁྱབ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་དུ་མ་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་བར་ཁས་
བླངས་པའི་སྐྱེ་ཡང་དུ་མར་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་མི་མཐུན་སྦྱོར་དང་། ཡང་གང་
མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ཆུ་ཀླུང་བཞིན། ལ་ལའང་
མེ་མེད་པར་ཁས་བླངས་སོ། །ཞེས་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་། ། གང་དུ་བ་
ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ཚང་བང་བཞིན། མེ་མེད་
དུ་ཁས་བླངས་པའི་ལ་ལར་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཅེས་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་འགོད་
དོ། །འོ་ན་འདི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ངག་ཁྱད་མེད་དུ་
འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། འདིར་ནི་ཕ་རོལ་པོས་ཁས་

བླངས་པའི་མེ་མེད་པའི་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་མེ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

«གསུམ»རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ། རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་རྟགས་སུ་རུང་ན་རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་མཚུངས་ལ། མི་རུང་ན་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡང་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། རང་རྒྱུད་ལ་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་རྟགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་སྔར་རྒོལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན། བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་འགྱུར་ལ་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་ཙམ་རྟགས་སུ་རུང་སྟེ། གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་བྱེད་དེ་མེད་བཞིན་དུ་ཁྱབ་བྱ་དེ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་····སྒོ་ནས་ལོག་རྟོག་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རིགས་པ་ཅན་པས་སྤྱི་དེ་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། བསལ་བ་དུ་མ་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཆ་མེད་རྫས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་། ཡན་ལག་དུ་མ་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་དང་། གྲངས་ཅན་པས། སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྟག་པར་འདོད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་གཞི་འགར་དུ་བ་ཡོད་ཀྱང་མེ་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ལོག་རྟོག་བཀག་པ་ལྟ་བུའོ། །

⟨གཉིས⟩ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས།

«གཅིག»གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ལ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འདོད་ཕྱོགས་དང་གསུམ་དུ་ངེས་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་ཁྱབ་པ་འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་གཅིག་གིས་ཆོག་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ལ། མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་གཅིག་གིས་ཆོག་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ། དེ་གཉིས་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་ན་ངོས་མི་ཟིན་པས་རྩོད་པ་མི་བདེའོ། ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤྱི་མ་ལའང་མཚུངས་སོ། །ཡང་ཁྱབ་པ་འགལ་བ་ལ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་བཏབ་ན་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ་། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་བཏབ་ན་བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་སྲིད་པར་ཤུགས་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །

«གཉིས»རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་ལན། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བཞིས་གདབ། །ཅེས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ནི། འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་དང་། འདོད་པ་གྲུབ་པ་སྟེ་སྒོ་བཞིའོ། །ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་នུས་ན། ཁྲོ་བ་དང་། འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་། གཞན་ལ་སྨོད་པ་དང་།

གླུ་གར་དང་། བཞད་གད་དག་གིས་རིག་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཐབས་ཧྲུགས་པ་ཡིན་པས། བདེན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟ་བུའི་བསྒྲུབ་པ་དང་སྨན་འབྱིན་གྱིས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མཇུག་བྱང་།

སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བར་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་དང་།།
ཚེ་འདིར་མཁས་པ་དུ་མ་བསྟེན་པ་དང་།།
རྣམ་དཔྱོད་བློ་གྲོས་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡིས།།
ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མི་འཇིགས་གནས་ཐོབ་པ།།

སྲོལ་འབྱེད་འགྲན་མེད་དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་ནས།།
སྡེ་བདུན་གནད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་དུ།།
མ་ནོར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་འདི།།
སངས་རྒྱས་ཀུན་དངོས་དཔལ་ལྡན་རྡོ་རྗེ་འཆང་།།

ཀུན་དགའི་མཚན་ཅན་བླ་མའི་བཞེད་དོན་རྣམས།།
ལེགས་པར་སྐོང་ཞིང་བྱིན་རླབས་འཇུག་ཕྱིར་དང་།།
རང་ཉིད་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་བསྐྱེད་ཕྱིར་དང་།།
གཟུར་གནས་བློ་ལྡན་རྣམས་ལ་ཕན་ཕྱིར་སྦྱར།།

དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་ཚོགས་འོད་ཟེར་གྱི།།
ཟླ་བ་སྟོང་ལྡན་བསྟན་པའི་མཁའ་ཁྱབ་ནས།།
ལོག་སྨྲའི་མུན་པ་མཐའ་དག་རྒྱང་སྲིང་སྟེ།།
མཁའ་མཉམ་འགྲོ་ལ་ལམ་བཟང་སྟོན་པར་ཤོག།

མཛད་བྱང་།

སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་····· འགྲེལ་པ་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ། ཟབ་དོན་གནད་ཀྱི་ཁ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྨྲ་བའི་དམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་སངས་··· རྒྱས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ལས་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ངོ་བོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏའི་གསུང་རབ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་རྙེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། རིགས་གཞུང་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ། དེང་སང་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་རིགས་པར་སྨྲ་བ་བསོད་ནམས་སེང་གེས་སྨལ་བ་དང་ལྡན་པ་དུ་མས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་བའི་ངོར། ཐུབ་བསྟན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དགོན་པར་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་གཞོན་ནུ་བཟང་པོས་བགྱིས་པའོ།།།།
སརྦ་མངྒལཾ།། །།

ཟུར་བཀོད། རྟགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཧེ་ཏུ་ཙ་ཀྲ་ཏ་སམ། བོད་སྐད་དུ། རྟགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཏན་ལ་དབབ་པ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འཕྲུལ་པའི་དྲྭ་བ་འཇོམས་མཛད་པ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས། །རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཁོར་ལོ······ཡིས། །གཏན་ལ་དབབ་པར་བཤད་པར་བྱ། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ། །ཡོད་དང་མེད་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །ཡོད་པ་ལ་ནི་ཡང་དག་སྟེ། །མེད་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་ཡིན། །ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཏེ་མ་གྲུབ་བཞི།། མ་གྲུབ་སྦྱོར་བ་དེ་བཞིན་དུ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། །མེད་པ་དེ་བཞིན་གཉིས་ཀ་དང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་དེ་བཞིན་ནོ།། གསུམ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་སྟེ། །སྟེང་འོག་གཉིས་ལ་ཡང་དག་གནས།། ཡོགས་ལ་འགལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ཟུར་བཞི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ།། དབུས་ན་ཐུན་མོང་མིན་པའོ། །གཞལ་བྱ་བྱས་དང་མི་རྟག་དང་། །བྱས་དང་མཉན་བྱ་རྩོལ་ལས་བྱུང་། །མི་རྟག་རྩོལ་བྱུང་རེག་བྱ་མིན། །དགུ་པོ་འདི་ནི་རྟགས་རྣམས་ལའོ། །རྟག་དང་མི་རྟག་རྩོལ་བྱུང་དང་། །རྟག་དང་རྟག་དང་རྟག་པ་དང་། །རྩོལ་བྱུང་མིན་དང་མི་རྟག་རྟག །རྟག་པ་ལ་ནི་བསྒྲུབ་པ་འགོད། །སྟེང་འོག་མི་མཐུན་ཡོགས་དང་སྦྱར། །ཡང་

དག་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ལོགས་དང་མི་མཐུན་སྙིང་འོག་སྦྱར།། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཟུར་བཞི་ཐད་སྟར་བསྡོལ་མ་སྦྱར། །ཐུན་མོང་མ་ངེས་རྣམ་པ་བཞི། །ལོགས་གཉིས་ཐད་ཀར་སྦྱར་བས་ནི། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མ་ངེས་པའོ། །རྟགས་ཀྱི་འཁྲུལ་འཁོར་རྣམ་དགུ་ཡི། །དཔེ་ཡི་རྣམ་པ་འདི་ལྟར་ཏེ། །ནམ་མཁའ་བུམ་དང་བུམ་ནམ་མཁའ། །བུམ་པ་གློག་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན། །ནམ་མཁའ་བུམ་དང་མཁའ་བུམ་དང་། །མཁའ་དང་བུམ་པ་གློག་བཞིན་དང་། །གློག་དང་ནམ་མཁའ་བུམ་པ་བཞིན། །བུམ་པ་གློག་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན། །ནམ་མཁའ་རྡུལ་ཕྲན་ལས་བུམ་བཞིན། །དེ་ནི་ངེས་པའི་དབང་བྱས་ཡིན།། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ལུགས་ལ་ནི། །ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་དང་། །ཕྱོགས་གཅིག་མཐའ་དག་སྦྱར་བའོ། །རྟགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཏན་ལ······དབབ་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།།

སྙིང་ ལྟར་ གསུམ།

སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།མཐུན་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་བུམ་པ་སྟེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད།

སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་བུམ་པ་ལ···ཡོད་ངེས་པའོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ་ལ་མེད་ངེས་པའོ།།

སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་བུམ་པ་ལ་ཁྱབ་བྱེད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གློག་དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་ལ་ཆ་གཉིས་པ།

བར་ ལྔར་ གསུམ།

སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ་ལ་མེད་ངེས་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་བུམ་པ་ལ་ཡོད་ངེས་པའོ།།

སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་བུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ངེས་པའོ།།

སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ་ལ་མེད་ངེས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་བུམ་པ་དང་གློག་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་ཆ་གཉིས་པའོ།།

འོག་ ལྔར་ གསུམ།

སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། འཇིག་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་གློག་དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་ལ་ཆ་གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་བུམ་པ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའོ།།

ཌྷང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་བུམ་པ་དང་ལྡོག་གཉིས་ལ་ཆ་གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ་ལ་མེད་པར་ངེས་པའོ།

སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ་དང་། རྡུལ་ཕྲན་ལ་རིམ་བཞིན་ཆ་གཉིས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལུས་དང་བུམ་པ་ལ་རིམ་བཞིན་ཆ་གཉིས།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། སྦྱོར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། བྱེ་བྲག་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཕྲུལ་པའི་ཌྭ་བ་འཇོམས་མཛད་པ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གོ། གཉིས་པ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཚིག་རྐང་ལྔ་སྟེ། སྦྱོར་རྟགས་སུ་བཀོད་ཙམ་ལ་རྩོད་གཞི་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་གཉིས་དང་བཅས་པ་ལ། མ་གྲུབ་པར་བཞག་ཅེས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དཀར་དབྱེ་བའི་ཚུལ་དང་། འཁོར་ལོ་བྲིས་ནས་རྟགས་རིགས་ངོས་གཟུང་བ། སྦྱོར་བའི་དོན་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མ་གྲུབ་སྦྱོར་བ་དེ་བཞིན་ཌུ། །ཞེས་

སྐགས་ཚིག་རྐང་ལྔ་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། གཉིས་ཆར་དང་གསུམ་ལས།
དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་།
གཉིས་ཀ་གསུམ་སྟེ་དབྱེ་བས་དགུར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས།
ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་
ལ་ཡང་། །རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་
གཉིས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟེང་
འོག་གཉིས་ལ་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་སྐགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ།
འཁོར་ལོ་ཞིང་ཚེ་དགུར་བྲིས་ནས་སྟེང་ལྟར་གསུམ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
ཡོད་པ་གསུམ། བར་ལྟར་གསུམ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་གསུམ།
འོག་ལྟར་གསུམ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་པ་གསུམ་བྲིས་ནས་བལྟས་
པའི་ཚེ། འདི་དག་གི་གཟུགས་བརྙན་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཆར་རོ། །གསུམ་
པ་ལ་བཞི་སྟེ། གཏན་ཚིགས་དགུ་ཛོས་བཟུང་བ་དང་། བསྒྲུབ་
ཆོས་དགུ་ཛོས་གཟུང་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། མཐུན་
ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཛོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་བྱས་དང་
མི་རྟག་དང་། །ཞེས་སྐགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་གསུམ། བར་པ་གསུམ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་
པ་གསུམ། ཐ་མ་གསུམ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་པ་གསུམ་སྟེ།
འོག་མ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟག་དང་
མི་རྟག་རྩོལ་བྱུང་དང་། །ཞེས་སྐགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཆོས་

ཅན་གོ་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་བཀོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི།
སྙིང་འོག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་སྦྱར། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་སོ།།
བཞི་པ་ནི། རྟགས་ཀྱི་འཁྲུལ་འཁོར་རྣམ་དགུ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་
བཅད་ཕྱེད་དང་གསུམ་སྟེ། འཁོར་ལོ་མཐོང་བས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།།
གཉིས་པ་ནི། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ལུགས་ལ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཚིག་རྐང་
གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྟགས་དགུ་སྨོས་པའི་དགོས་པ།
ལྟར་སྣང་གི་སྐབས་སུ་མ་གྲུབ་པ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཡང་དག་གི་
སྐབས་སུ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཕྱོགས་
གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་པའི་མ་ངེས་པ་ལ་དོགས་པར་དཔྱད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར། གང་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་དག་དང་ནི། །དེར་སྣང་
ཕལ་ཆེར་ཕྱོགས་ཆོས་ཉིད། །དེས་ན་གཏན་ཚིགས་སོགས་དོན་གྱི། །སྔོན་
དུ་དེ་དབྱེ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། བདེ་བླག་
ཏུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཏན་ཚིགས་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བའི་དོན། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་སྟོན་ཏོ། །གཉིས་
པ་ནི། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབས་འདིར་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
ཚིགས་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདི་དག་ནི་གཏན་ཚིག་མཐུན་
ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཞིབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་ཡང་
དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་གཏན་མེད་པ་གཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག།
མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོན་ཅན་དུ་

སྣང་ཟིན་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འདི་ལ་དགོངས་ནས་རིགས་གཏེར་ལས། རྟགས་མེད་ཁྱབ་པ་འགལ་ཕྱིར་
དང་། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ལ་མཐུ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་ལྷུར་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་གནད་ཀྱི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི།
འདིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པ་ནི། ཁྱབ་པ་བརྗོད་ཚུལ་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དགག་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ནི།
བསྒྲུབ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱབ་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པས་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་ཏེ།
རྒྱུ། ཁྱབ་བྱེད། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྱབ་ནི་འབྲས་
རང་གི་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཚིགས་ནི། བཀོད་ཚོད་ལ་དེ་ལྟར་བཀོད་ཀྱང་སྣང་ཚོད་ལ་རྒྱུ་
ཚོགས་གྲངས་ཚང་གི་རྟགས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་དུ་བསྒྲུབ་པའི······
གཏན་ཚིགས་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་·
དང་། དགག་རྟགས་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་སྦྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཀྱང་
རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།
རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་པས་ན། །ཞེས་པའི་དོན་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་ལས་
རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འཆད་པ་ནི། གཅིག་དམིགས་ཉམས་
སུ་མྱོང་བ་ལས། །ཞེས་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་འབྱུ་མ་ཐེབ་པའི་སྐྱོན་ནོ། །འདི་
དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ་ནི་གཞུང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།
བཞི་པ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

པ་འདི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་མི་འཐད་···
དེ། རིག་བྱ་ཅན་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
འདི་ནི་གྲོལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པས་སྐྱོན་མེད་དེ། གྲོལ་བ་བྱེ་བྲག་པས།
རྡུལ་ཕྲན་དེ་རིག་བྱ་ཅན་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་····
རོ།། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་དག་རང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་
བསྟན་རིགས་པ་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཞེ་ན།
དེའི་ལན་དུ། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཏན་ཚིགས་བརྗོད་
བྱ་རྟོགས་དོན་དུ། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཙམ་བཤད་དེ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ།
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་ཚུལ་གསུམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བརྗོད་པའི་···
སྒོ་ནས། གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་ཡང་འཐད་དོ།།
རང་གི་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པ་ཡིས། །བསྒྲུབ་བྱ་ཤོག་གྱུར་གཞན་
ལ་སྟོན་པ་ལ། །བརྗོད་ཚུལ་རྟོགས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་ནི། །གཏན་
ཚིགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་དགོས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་
སུ་བཅད་པའོ། །གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།འདི་བསྒྲུབ་
པ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ཐོབ་པ། །དེས་ནི་སྐྱེ་བོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་ཤོག །འགྲོ་བའི་
སྡུག་བསྔལ་སྨན་གཅིག་པུ། །བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས།།
བསྟན་པ་རྙེད་དང་བཀུར་སྟི་དང་། །བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་གྱུར་ཅིག །
དགེའོ། །དགེའོ། །དགེའོ།། །།

༄། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་མཆན་
འགྲེལ་སྡེ་བདུན་གསལ་བའི་སྒྲོན་
མེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

འཇམ་དབྱངས་བློ་གཏེར་དབང་པོས་བརྩམས།

མཚན་འགྲེལ་གྱི་མཆོད་བརྗོད།

འདྲེན་པ་མཉམ་མེད་སྟོན་པ་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ།།
དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་སྲོལ་འབྱེད་ཕྱོགས་གླང་ཞབས།།
ཡོག་སྨྲ་ཚར་གཅོད་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སོགས།།
འཕགས་ཡུལ་པཎ་གྲུབ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བགྱིའོ།།

མྱུར་དུ་དྲི་མ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་པའི།།
གཏན་ཚིགས་ས་བཅུའི་མཚན་དཔེ་མ་འདྲིས་གསལ།།
སྡེ་བདུན་མདོ་ཡི་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ།།
བཀྲལ་མཛད་ས་སྐྱའི་འཇམ་མགོན་ཆེན་པོར་འདུད།།

རིགས་གཏེར་དགོངས་འགྲེལ་འཆད་ལ་ཟླ་བྲལ་བ།།
རིག་པའི་སེང་གེ་ཉང་དབོན་གཡག་རོང་ཟུང་།།
ཀུན་མཁྱེན་རྗེ་དང་གློ་བོ་མཁན་ཆེན་ཞབས།།
སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ངག་ཆོས་བཅས་ལ་འདུད།།

བྱམས་པའི་ཉིང་འཛིན་བདུད་རྩིས་འགྲོ་བ་ཀུན།།
དགའ་མཛད་རིས་མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་།།
འཛམ་དབྱངས་ཕྱག་གི་རལ་གྲིས་དབང་བསྐུར་བ།།
མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་པོས་ཤེས་པའི་མེ་ཏོག་སྟོལ།།

བདག་བློ་ཚུལ་འདིར་ཁྲིད་མཛད་སྡེ་སྣོད་གསུམ།།
སྨྲ་བའི་སེང་གེ་སྤོབས་པ་རབ་རྒྱས་དང་།།
སྒྲ་ཚད་གླེགས་བམ་གཅིག་གྱུར་ཨ་ཧྲཱུ་ཡ།།
མི་ཕམ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཞབས་ལ་འདུད།།

འགལ་འབྲེལ་གཅོད་པའི་རྡོ་རྗེའི་བློ་རྣོན་པོས།།
ཕྲ་ཞིབ་ཚུལ་འདི་བདག་འདྲའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས།།
འགྲེལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་མོད་གོང་མ་ཡི།།
འཕྲུལ་ཟད་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་མཆན་གྱིས་འགྲེལ།།

རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏས་མཛད་པའི་རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་འདི་འཆད་པ་ལ······གསུམ། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག །འཇུག་བྱའི་བསྟན་

བཅོས་ཀྱི་དོན་དངོས། བསྟན་བཅོས་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ།།

རྩ་བའི་ས་བཅད་དང་པོ། བསྟནབཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག

དང་པོ་ལ། ཐ་སྙད་རྟོགས་པའི་སྐད་དུ་མཚན་གྱི་དོན་བཤད་པ། བར་ཆད་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ། བསྟན་བཅོས་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྒྱུ་རྟོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་གསུམ་ལས།

ས་བཅད་དང་པོ། ཐ་སྙད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་མཚན་དོན་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། བཤད་བྱ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་ལ་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་པྲ་མཱ་ཎ་ཡུག་ཏ་ནི་དྷི། དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་རིགས་པའི་ནོར་བུ་མ་ལུས་པ་འདུས་པའི་གཏེར་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མིང་ནི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལས་དྲངས་པའི་སྒྲ་བཤད་འཇུག་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དང་སྦྱར་བར་མཛད་དོ།།

ས་བཅད་གཉིས་པ། བར་ཆད་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་བར་ཆད་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ་ལ་གསུམ། ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ། རྩ་བའི་བླ་མ་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པའོ།།

དང་པོ། ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། སོ་སྐྱེ། ཉན་རང་། ཐེག་ཆེན་མ་དག་ས་བདུན་ལས་རིང་དུ་འཕགས་པ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཉིས་རྟུབ་མི་མངའ་བས་འཇམ། དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་ཀུན་གྱི་བསྙེན་བྱ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས······ དཔལ། གཟོད་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་ཟིན་ཡང་བྱང་སེམས་གཞོན་ནུར་གྱུར་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ལ་རྟོམ་པ་པོས་སྒོ་གསུམ་འདུད་པ་སྔོན་དུ་བཏང་བ·· ཡིན་པས་ན་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་སྨོས་སོ།།

གཉིས་པ། རྩ་བའི་བླ་མ་ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་ནི། བསྟོད་ཡུལ་འདི་ལ་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་སྟེ། མཁྱེན་པའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་མེད་དུ་གཟིགས་པའི་སྤྱན་ཡངས་པ་དང་། བརྩེ་བའི་ཁྱད་པར་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་དགེ་ལེགས་ཀུན་སྒྲུབ·· པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ཕན་བདེའི་ཚོ་འཕྲུལ་བསམ་ཡས་པའི་ཕྲིན་ལས་རྟག་ཁྱབ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར···· མཛད་པའི་སྟོབས་མངའ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་འཇམ་མགོན་དང་དབྱེར་མེད་པའི་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་གྲགས་པ·· རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞབས་ལ་མགོས་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་

ལ་མཆོད་པ་བརྗོད་པ།

གསུམ་པ་ནི། བསྟོད་ཡུལ་འདི་དག་ལྷའི་དབང་པོ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། ཕྲ་ཞིང་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྤྱི་གཙུག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་དོན་མ་ལུས་པ་གཟིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོར་བུའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རོ་འཛིན་པའི་དབང་པོ་ཚང་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་དང་བདག་མེད་པའི་ཕུད་སྨྲའི་སྒྲ་སྒྲོགས་ཤིང་མཁྱེན་བརྩེའི་ལྷ་ཟེར་ཕས་རྒོལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོས་མི་བཟོད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། ཆོས་མཐུན་ལྡུས་གཟུགས་རྒྱན་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དཔལ་ལྡན་ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ཕྱོགས་གླང་དང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྣམ་གཉིས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།།

ས་བཅད་གསུམ་པ། བསྟན་བཅོས་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྒྱུ་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྒྱུ་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་རྟོག་གེ་ལ་མཁས་པ་རྔོག་དང་ཕྱ་གཙང་དན་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་སྐར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱའི་བློའི་འོད་ཀྱིས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་པདྨོའི་ཁ་ཅམ་རབ་ཏུ་ཕྱེ་མཛད་མོད། འོང་ཀྱང་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་གང་གི་བློའི་ཉི་འོད་ཀྱི་སྣང་བས་མ་ཁྱབ་པ་དེ་སྲིད་

དུ་གཞུང་ལུགས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་པའི་གེ་སར་སྙིང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་མ་ནུས་པས་དེ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྩོམ་པ་པོ་བདག་གིས་རང་དགར་མ་ཡིན་པ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་······གཞུང་ཇི་ལྟ་བར་སྐྱེས་སྦྱངས་དང་ལྷག་པའི་ལྷའི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་བློ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་མིག་གིས་ལེགས་པར་མཐོང་ནས་འགལ་འབྲེལ······དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཅིང་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པའི་ཡིད་གཙོ་བོར····གནས་པ་དང་ལེགས་བཤད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་སྐལ་ལྡན་གཞན···ལ་ཀུན་སློང་གྲགས་འདོད་མེད་པའི་བརྩེ་བའི་བསམ་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་བཤད་པར་མཛད་དོ།།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ། འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་དངོས།

གཉིས་པ་འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་དངོས་ལ་གཉིས། ཤེས་བྱ་སྒྲི་ཕྱོག་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ།།

ས་བཅད་དང་པོ། ཤེས་བྱ་སྤྱི་ཕྱོག་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ། བློ་དེས་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ།།

གཅིག མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་འཛིན་གྱི་བློས་རིག་པར་བྱ་བ···

ཡིན་ཏེ། དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས། དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

(གཅིག) གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལའང་ཁས་བླང་བརྗོད་པ་དང་། སུན་འབྱིན་བཤད་པ་

གཉིས་ལས།

〔གཅིག〕 ཁས་བླང་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་སྣང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་

པས། རྟོག་པ་འཁྲུལ་པ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་

གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་གཟུང་བའི་ཡུལ་དོན་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་དང་ནི··

རྟོག་མེད་འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་མེད་པ་གསལ་སྣང་ཟླ་གཉིས་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས···

ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

〔གཉིས〕 སུན་འབྱིན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས།

〈གཅིག〉ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་མ་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བ།

དང་པོ་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་མ་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བ་ནི། ཡུལ་དེ་གཉིས་རང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་འཁྲུལ་པར······འགལ་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་བཞིན་ནོ། ཁོ་ན་རེ། ཁྱབ་པ་མེད་དེ། གཟུང་ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་རང་འཁྲུལ་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་མེད་པས་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་བཞག་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཁྲ་བོར་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ནི་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མ་འཁྲུལ་ལ། གཟུང་ཡུལ་སྦྲུལ་མེད་པ་ཉིད་ཡོད་པར་འཛིན་པས་ན་སྦྲུལ་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ནི་འཁྲུལ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

〈གཉིས〉 ཡུལ་སྣང་རུང་དུ་ཐལ་བ།

གཉིས་པ་ཡུལ་སྣང་རུང་དུ་ཐལ་བ་ནི། སྣང་ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་གཉིས་པོ་ཤེས་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་ཡུལ···ཡིན་ན་ཡུལ་སྣང་དུ་རུང་བར་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བལྟས་པས་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་དང་ཀ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་རུང་གི་ཡུལ་ན་གནས་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡུལ་དེ་གཉིས་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན་ཉིད་ཡིན་ཡང་། དཔེར་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་པའི་སྣང་བ···

གཉིས་པོ་དེའང་མཐོང་མཁན་བདག་ཉིད་ཀྱི་བློ་ལ་རག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་
ཡུལ་སྣང་ན་གནས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་མཐོང་བ་མེད་
ཅེ་ན། དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། ནང་གི་ལུས་ནི་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་མིན་
པར་བསྒྲིབས་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་དུ་མ་ཟད་རང་གིས་ཀྱང་
མི་མཐོང་ངོ་། །གལ་ཏེ་ཡུལ་ཅན་རང་ཁོ་ན་དང་རག་ཏུ་འབྲེལ་པས་ན་
ཡུལ་གཉིས་པོ་དེ་འང་གཞན་གྱི་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན།
རང་གི་བློ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་སུ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་མིན་པས་ན་
རང་རིག་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པའམ་གོ་བར་ཡང་མི་
འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་རང་རང་གི་བློ་དང་འབྲེལ་བའི་
དོན་སྤྱི་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་གིས་རང་ཡུལ་དེ་བརྗོད་པས་ཅིག་ཤོས་
ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་བློ་ངོའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ།
འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྤྱི་རང་རང་གི་བློ་
དང་འབྲེལ་བས་གཅིག་མ་ཡིན་པ་འབྲེལ་མེད་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐུན་
མོང་བར་གོ་བར་མི་འགྱུར་ལ། གཉིས་ལ་གཅིག་ཏུ་མཚམས་སྦྱོར་མི་ནུས་
པས་སོ། །གལ་ཏེ་གང་ཟག་སོ་སོའི་བློ་ལ་ཤར་ནས་ཡོད་པའི་སེམས་ཀྱི་
རྣམ་པ་དོན་སྤྱི་གཉིས་པོ་འདྲ་བས་ན་འདྲ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་དེ་ལ་
དམིགས་ནས་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན། འཆད་

པ་པོའི་བློ་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཉན་པོའི་བློར་ཤར་རམ་མ་ཤར། རང་
ལ་ཤར་ན་ནི་དེ་རང་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་མི་འཛིན་ལ། གལ་
ཏེ་རང་གི་བློ་ལ་མ་ཤར་ན་ནི་དེ་ཉིད་ཡུལ་མིན་པས་ཕན་ཚུན་འདྲ་བར་····
ཤེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སོ་སོ་ཐ་དད་ཀྱིས་གཟུང་བའི་ཡུལ་དེ་
ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་འཛིན་པ་ག་ལ་སྲིད་དེ་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་ཁོ་ན་
ན་རེ། སོ་སོའི་བློ་ངོའི་ཡུལ་དེ་དོན་ལ་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་ཐ་དད་དུ་མ་
ཤེས་པར་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
ཡུལ་གཅིག་མ་ཡིན་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་···
མི་མཐུན་པས་འཁྲུལ་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་སྤྱི་དེ་གཟུང་···
བའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་མེད་པར་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་
བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་བསྟན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་··
དེ་ལྟ་བུའི་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་བརྟགས་ན་རྫས་སུ་ཡོད་
པའི་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་བཞིན་དུ་ད་དུང་ཕལ་ཆེར་ཡུལ་ཡོད་པ་ཉིད་···
དུ་ཞེན་པ་རྣམས་ནི། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ག་རེ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། སོར་
མོའི་རྩེ་མོས་ནམ་མཁའ་འདི་འོ་ཞེས་བསྟན་པ་ན་སོར་མོའི་ཐད་ཀྱི་བར་·····
སྣང་སྟོང་པ་ལ་བལྟས་ནས་མཐོང་རྒྱུ་ཅིའང་མེད་ཀྱང་བདག་གིས་ནམ་·····
མཁའ་མཐོང་ཞེས་སྨྲ་བ་རྣམས་ནམ་མཁའ་མཐོང་བར་འཁྲུལ་པ་བཞིན་···

ནོ་ཞེས་སོ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

(གཉིས།) རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། གཞལ་བྱ་མཐར་ཐུག་པའམ་མཚན་ཉིད་པ་ནི་རང་མཚན་གཅིག་པོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་དངོས་སུ་འཇལ་ན་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ལ། ལྐོག་གྱུར་དུ་འཇལ་ན་ཞེན་ཡུལ་དང་། གཉིས་ཀའང་སྐྱེས་བུས་འཇུག་ན་མི་བསླུ་བའི་ཕྱིར་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ནོ།།

(གསུམ།) རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས། འཁྲུལ་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

〔གཅིག〕 འཁྲུལ་ཤེས་ཡུལ་མེད་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

དང་པོ་ལ་བཞི། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ། སྒྲུང་བ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། དགག་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ།།

〈གཅིག〉 གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ།

དང་པོ་ནི། དོན་སྤྱི་ཡུལ་མིན་ན་ཕྱོགས་སྔང་གིས། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་གཞལ་བྱའི་ཡུལ་གཉིས་སུ་བཞེད་པས་

གནོད་ཅེ་ན། མི་གནོད་དེ། དེ་ནི་གཞལ་བྱའི་ཡུལ་དངོས་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་མིན་གྱི། རང་མཚན་གཅིག་ལ་མངོན་ཤོག་གི་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་ཡུལ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

〈གཉིས〉 དོན་སྤྱི་དང་མེད་པ་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གཉིས་པ་ནི། འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་གཉིས་ལས་དོན་སྤྱི་གཞལ་བྱར་གསུངས་པ་ལྟར་མེད་པ་གསལ་སྣང་དེའང་ཅིའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱར་མི་འཇོག་སྙེ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་སོ་ཤེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དོན་སྤྱི་ནི་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཀྱང་དེར་འཁྲུལ་ནས་གཞུག་པ་ན་འཇུག་ཡུལ་རང་···མཚན་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅིང་། མེད་སྣང་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད། དེ་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པས་ཡུལ་གྱི་དགོས་པ་མེད་ལ། ཞེན་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡུལ་གྱི་ནུས·····པའང་མེད་དོ། །འོ་ན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་སོགས་སྣང་བ་དེ་དོན་རང་མཚན་མིན་ཞིང་། སྤྱི་མ་ཡིན་པས་སྤྱི་མཚན་ཀྱང་མིན་པས་གང་དུ་འདུ་ཟེར་ན། སྐྲ་ཤད་སོགས་སྣང་བ་ཙམ་པོ་དེ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་དེར་སྣང་གི་བློ་ཉིད་ཡིན་པས་རང་མཚན་དུ་འདུ་ལ། བློ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྲར་སྣང་བར་ཞེན་པ་ནི་གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་དོན་

ལ་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །སྒྲར་སྣང་དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་དམ། འོན་ཏེ་མེད་ཅེས་རྟོག་པས་དཔྱོད་པ་ན་སྒྲར་སྣང་གི་རྣམ་པ་བློ་ལ་ཤར་བའི་སྤྱི······མཚན་ཡིན་པས་གཞལ་བྱ་ཕྱུང་གསུམ་པ་མེད་དོ།།

〈གསུམ〉 མྱོང་བ་དང་འགལ་བ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་ནི། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོན་སྤྱི་དང་མེད་སྣང་དངོས་མེད་གཉིས་པོ་འདི་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་རང་རིག་གི་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་དེས་ཡུལ་གཉིས་པོའང་ཡོད་པ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པས་ན་མྱོང་བ··འགལ་བ་འདིས་དེ་གཉིས་ལ་ཡུལ་མེད་པར་འདོད་པ་འདི་བཀག་པའང····བསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་ཤད་སོགས་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་ཤེས་དེ་གཉིས་ལ་ཡུལ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ན་གོང་གི་ཚད་མས་གནོད་པས་ན་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་། རང་རིག་གིས་ནི་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཙམ་ཞིག་དངོས་སུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ན་ཡུལ་དེའི··རྣམ་པར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ནི་རང་ཡུལ་དངོས····པོར་མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འཁྲུལ་ཤེས····ཡིན་ནོ།།

〈བཞི〉 དགག་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བ།

བཞི་པ་དགག་པ་ཚད་མས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་

ཏེ་རང་མཚན་མིན་པའི་ཡུལ་གཞལ་བྱ་གཞན་མེད་ན་དངོས་མེད་གཞལ་······ བྱར་བྱེད་པ་འགལ་ཏེ། དེ་ལ་རང་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ན་དགག་བྱ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་བློ་ལ་བཟུང······ནས་དེ་དངོས་པོར་ཡོད་པའམ། དངོས་པོར་མེད་ཅེས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བ་མེད་དེ། བསྒྲུབ་བྱ་དང་མ་འབྲེལ་བར་དངོས་མེད་ཀྱི་ཁྱད་རང་དབང་དུ་གཞལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

〔གཉིས〕 གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གཉིས་པ་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས།

〈གཅིག〉 རྩོད་པ།

དང་པོ་ནི། ཕྱི་ཡི་གཟུང་ཡུལ་ནི་དུག་གི་ཅིག་ཅར་སྨྲར་བ་ན་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཆོས་གྲགས་སོགས་མཁས་པས་སྔར་བཀག་ཟིན་ལ་ཕྱི་······དོན་མེད་པར་ནང་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཞིག་ནི་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་······སྐབས་འདིར་མི་སྲིད་པས། དེས་ན་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་ཅེས་ནི་འགའ་ཞིག་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ།།

〈གཉིས〉 ལན།

གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་དཔྱད་པ

དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་གདན་ལ་དབབ་པའོ།།

«གཅིག» གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་དབྱེད་པ།

དང་པོ་ནི། མུ་སྟེགས་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་སྨྲ་བ་དག་ནི་ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་དང་། དབང་ཕྱུག་པས་དབང་ཕྱུག་རྟག་པས་བྱས་པ་དང་། གྲངས་ཅན་པས་རྡུལ་མུན་སྙིང་སྟོབས་གསུམ་ཆ་མཉམ་གཙོ་བོ་ལས་བྱུང་བ་དང་། གཟེགས་ཟན་པ་དང་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲན་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་དང་། སེམས་ཙམ་པས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་དང་། དབུ་མ་པས་དོན་དམ་པར་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་ཚོགས་སུ་སྣང་བ་འདི་གནས་སྐབས་སུ་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྲགས་སྡེ་དང་མཐུན་པར་འཇོག་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲུབ་པའི་མཐའ་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པ་དེ་སྐད་དུ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་རྣམས་''''འདོད་དོ།།

«གཉིས» སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་གདན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་རིག་དང་། རྣམ་རིག་གོ།།

(གཅིག) དོན་རིག

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་གཞག་པའོ།།

〔གཅིག〕 གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཀྱི།

〈གཅིག〉 བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་དགག་པ་ནི། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་མིན་ནོ།། དེས་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེའང་ཡུལ་ལ་ཕྱོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་……བཞིན་པ་བརྟེན་བཅས་ཉིད་ལྟ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ་ལོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་བེམས་པོ་ཡིན་ཕྱིར་ལྟ་བྱེད་དུ་རུང་བ་མིན་ཞིང་། དབང་ཡུལ་རྫས་གཞན་ཡིན་པས་བདག་གཅིག་འབྲེལ་མི་འཐད་ལ། དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པའང་མེད་པས་མཐོང་བྱ་མཐོང་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དོ།།

〈གཉིས〉 དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ།

གཉིས་པ་དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག……པ་ནི། དབང་པོ་ལྟ་བྱེད་མིན་ཀྱང་དུས་མི་མཉམ་ན་ཡུལ་དུ……

མི་རྟུང་བས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པ…ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་གངས་ཅན་པ་འགའ…ཞིག་འདོད་དོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། ཡུལ་ཤེས་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་གཉིས་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འབྲེལ་པ་མེད་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡུལ་རྒྱུ་མེད་པ་ལ་དེ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པ་འགལ་ཏེ། རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་ཡུལ་ནི་ཤེས་པས་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་དེ་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྐད་ཅིག་སྔ་མའི་ཡུལ་ལས་དབང་པོ……དང་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་རྐྱེན་སྦྱར་ཏེ་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་གྲུབ་ཡོད་པ…དེ་ལ་ཤེས་པ་རང་དང་དུས་མཉམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་དོ།།

(གཉིས) རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ཕྱི་དོན་དངོས་ཤེས་པ་ལས་སྔོག་ཏུ་གྲུར་པ་ཡིན་སོད། སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལ་ཡུལ་དང་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་དང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་ཚོགས་པ་དེ་ལས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས…པའམ་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུར་འདྲ་བ་ལ་ཤེས་པ་ཡུལ་འདྲ་བར་སྐྱེའི། དབང་པོ་འདྲ་བར་མི་སྐྱེ་བ་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་

ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཟས་དང་དུས་དང་སྣོད་····
ལ་སོགས་པ་བུ་ཡི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་ཕ་མའི་གཟུགས་ཀྱི་དབྱིབས་སོགས་དང་····
འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཤེས་པའང་ཡུལ་ཁོ་ན་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།
དེས་ན་ཡུལ་བྲམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡུལ་རང་
གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ་དང་རྡ་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རང་འདྲའི་··
རྣམ་པ་གཏོད་པ་གཉིས་སོ། །བུམ་འཛིན་ལྟ་བུའི་བློ་ཡང་ཁ་ཕྱིར་ལྟས་ཡུལ་
གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པ་དོན་རིག་པ་དང་ནང་བལྟས་རང་ཉིད་སྨྱོང་བ་གསལ་····
རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་རང་རིག་སྟེ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།

(གཉིས) རྣམ་རིག

གཉིས་པ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་དགག་གཞག་··
སྤང་གསུམ་ལས།

〔གཅིག〕 གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀས་ཕྱི་དོན་གྱི་རྒྱུ···
ཆ་མེད་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་བདེན་པར་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཆ་མེད་ཡིན་
ན་རགས་པ་རྩོམ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་རྡུལ་གཅིག་ལ་ཕྱོགས་གཞན་
དང་གཞན་ནས་རྡུལ་དུ་མ་མ་འབྱར་བར་རགས་པའི་གོང་བུ་མི་འགྲུབ་པའི་
ཕྱིར། འབྱར་ན་དབུས་རྡུལ་དེ་ཆ་བཅས་སུ་ཐལ་ཏེ། རྡུལ་ཕྲན་དུ་མ་
འབྱར་སའི་ཆ་ཐ་དད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྡུལ་གཅིག་འབྱར་སའི་ཆ་ལ་
རྡུལ་དུ་མ་ཤོང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གཅིག་མ་གྲུབ་

པས་དང་དེས་བསགས་པའི་དུ་མ་མི་འགྲུབ་པ་དེ་ལྟ་ན་ཕྲ་རགས་གཉིས་་་་བདེན་གྲུབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ལས་གུད་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ལ། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་མེད་པས་རྣམ་པའང་མེད་དེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མེད་ན་དེའི་ཁ་དོག་གི་རྣམ་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པར་བརྟེན་པ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་པ་སྨྲ་བའི་བཞེད་པ་ལྟར་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་བློ་དང་་་་་མཐུན་པར་འཇུག་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དཔྱོད་པ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ན་མ་དཔྱད་པའི་བློ་ངོར་མངོན་རྗེས་་་སྒྲུབ་སེལ་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་སོགས་་་་་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།།

〔གཉིས〕 རྣམ་པར་རིག་པར་སྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་རྣམ་པར་རིག་པར་སྒྲུབ་པ་ནི། གསལ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་ཐམས་ཅད་རང་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་་ཙམ་དུ་འགྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ཆོས་ཅན། དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་སྣང་ཙམ་གྱི་ཆ་དེ་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནོག་ལྐོག་ཤལ་གྱིས་དེ་དང་ལྡན་ཚད་བ་ལང་དུ་སྒྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་གང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པར་ངེས་པ་ཡིན་པ་ལ་རྫས་གཞན་

ཡིན་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། རྫས་གཞན་ཡིན་ན་ལྡན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་འཛུག་པ་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་དཔེ་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་བཞིན་དུ་སྔོ་དང་དེ་འཛིན་ཡང་རྟགས་དེས་རྫས་གཞན་མིན་པར་འགྲུབ་བོ། །སྔོ་དང་དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ལྡན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་དགོས་པ་རང་རྒྱུད་གིས་གྲུབ་པས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་ཁྱབ་ནི་མཐུན་དཔེ་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཏན་ཚིགས་ལྡན་ཅིག་དམིགས་ངེས་དང་། བསྒྲུབ་ཆོས་རྫས་གཞན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡོག་ཁྱབ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྫས་ཐ་དད་གཞན་ལ་མཐའ་གཞན་བཀག་པས་ཁེགས་ཏེ། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་ཐ་དད་དུས་མི་མཉམ་པ་ལ་མི་མཉམ་པར་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། དུས་མཉམ་པ་ལ་ནི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཁེགས་ཏེ། གང་འབྲེལ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ལྡན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མེད་དེ། སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་བཞིན་མིག་དང་གཟུགས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་སོ་ཞེས་སོ།།

〔གསུམ〕 རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། རྡུལ་ཕྲན་དང་མཚུངས་པའི་རྩོད་སྤང་དང་། རྣམ་པ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ།།

〈གཅིག〉 རྡུལ་ཕྲན་དང་མཚུངས་པའི་རྩོད་སྤང་།

དང་པོ་ནི། དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ནི་ཡན་ལག་

ཅན་འགོག་པ་དང་རིགས་པ་མཚུངས་ལ། དེས་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་དག
ཀུང་རྡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་བཞིན་དུས་འདས་མ་འོངས་ལ་ལྟོགས་པའི་ཆ་གཉིས···
ཡོད་དགོས་པ་དེས་ན་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་ལའང་ཐོག་དབུས་མཐའི་སྐད···
ཅིག་མ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀུང་གཅིག་དང་དུ་མ···
བྲལ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སྐད་ཅིག་ཆ་ཤས་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་
ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་དེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྐད་ཅིག་གཅིག་
པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ན་ནི་གསུམ་གྱི་
བདག་ཉིད་ཡིན་པའང་ཉམས་པས་གསུམ་ཞེས་གཅིག་འགོག་པའང་མི·····
འཐད་དོ། །རྡུལ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྡུལ་ནི་རགས་པ་རྫོམ་
པའི་ཚེ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་བསྒོར་དགོས་པས་ན་དབུས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲན་ཆ·····
བཅས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་བཞག་ན་ཆ་བཅས་ཡིན་ལ། བཤིག་ན་
ཆ་མེད་དུ་འཛིག་སྟེ་སྤྲ་རྩེའི་ཟླ་བ་བཞིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་ལ་ནི་སྐྱོན་དེ་
མི་འཇུག་སྟེ་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདས་མ་
འོངས་ད་ལྟ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ད་ལྟའི་སྐད་ཅིག་རང་གི་ངོས་
ནས་ཆ་མེད་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་སྐད་ཅིག་གསུམ་བྲལ་ནས་
བཤིག་པ་འདིས་ཉན་ཐོས་དུས་གསུམ་རྫས་ཡོད་འདོད་པ་འགོག་གི། སྐད་
ཅིག་ཆ་མེད་ཙམ་དགག་པ་མིན་ཏེ། ད་ལྟའི་སྐད་ཅིག་དོན་བྱེད་ནུས་ཀྱི་
དངོས་པོ་ཙམ་གྲུབ་པ་དེ་ཁོ་ནས་ཆ་མེད་དུ་གཞག་ཚོག་པ་ཡིན་ནོ།།

〈གཉིས〉 རྣམ་པ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ནས་མི་འཐད་པ་སྤྲོང་བ།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་སམ་རྣམ་མེད་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་ཡུལ་མེད་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དོན་དུ་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་བློ་ཉིད་ཡིན་གྱི། སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་ན་གྲུབ་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་མཚུངས་མོད། བག་ཆགས་བརྟན་པ་ཟླ་བ་གཅིག་དང་དུང་དཀར་འཛིན་སོགས་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་བརྟན་པ་ཟླ་བ་གཉིས་དང་སེར་འཛིན་སོགས་ཚད་མ་མིན་པའི་དབང་···· ལས་བདེན་དང་བརྫུན་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པར་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྡུ་བའི་ཚིགས་བཅད་ནི་ཇི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ···· གནས་པ་དེ་སྲིད་ཡུལ་ཤེས་རྫས་གཅིག་ཏུ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཚེ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཞུགས་པ་ན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྫས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །སྐབས་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་ཡུལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དང་པོའི་མཚན་འགྲེལ་·· བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ།

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།།

གཅིག མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ།

དང་པོ་ནི། སྒྲ་ཡི་མཚན་ཉིད་ནི་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་སྤྱི་དང་མཚན་འཛིན་པའི་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གཉིས། ཚ་བའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་སོགས་དབྱེ་སྒོ་མང་ཡང་། ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན་རང་རིག་བ་ཅིག་ཡིན་ཏེ། དོན་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རིག་གཅིག་པུར་མཐར་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས། དེ་དག་གི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་ལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འོག་ཏུ་འཆད་ལ།

(གཅིག) ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་སྒོ།

ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་གཞག་པའོ།།

[གཅིག] གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལའང་གཉིས། ཁས་བླངས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག

པའོ།།

〈གཅིག〉 ཁས་བླངས་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཐམས་ཅད་ཡིད་དཔྱོད་དང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། བཅད་ཤེས་དང་། ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་ལྔར་འདུ་ལ། དེ་རེ་རེ་ལའང་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱར་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོག་གྱུར་དོན་དང་མཐུན་པར་ངེས་པ། དབྱེ་ན། རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ཕ་མེས་ཀྱི་ཁྲིན་པ་རྙིང་པ་ན་ཆུ་ཡོད་སྙམ་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ངེས་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་བདེན་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་མཚན་མ་ངེས་པ་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཀྱང་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་གསུམ་མོ། །སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློའི་མཚན་ཉིད་ནི། ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བར་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ། དབྱེ་ན། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མི་གསལ་བ་ཙམ་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་སྔོན་པོ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། ཡིད་ཉེ་བར་མ་གཏད་པར་དམིགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིད་བསྡུས་པ་ན་གཟུགས་སོགས་མཐོང་བ་ལྟ་བུ། འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཟིན་པ་ཉེ་ཕྱིས་ལ་དཔྱལ་དུ་འཁྲུལ་པའི་ཚེ་ཉེ་ཕྱིས་སུ་མ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་གསུམ་མོ།། བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཕྱར་རྟོགས་ཟིན་གྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པ་

ལ་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགལ་བར་འཇུག་པ། དཔེར་ན། མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་མན་ཆད་ལྟ་བུ་དང་། རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་། རྗེས་དཔག་གི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དྲན་ཤེས་ལྟ་བུ་སྟེ་གསུམ་མོ། །ཐེ་ཚོམ་དང་ལོག་ཤེས་ནི་རང་ལུགས་དང་མཐུན་ནོ།།

〈གཉིས〉 དེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡིད་དཔྱོད་རང་གི་ངོ་བོ་དགག་པ། སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡིན་པ་དགག་པ། བཅད་ཤེས་མ་རྟོགས་པ་ལས་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གཞན་ཡིན་པ་དགག་པའོ།།

〈གཅིག〉 ཡིད་དཔྱོད་རང་གི་ངོ་བོ་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པ།

(གཅིག) སྤྱིར་དགག་པ།

དང་པོ་ལའང་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། བཟློག་དང་མཚུངས་པ་གསུམ་ལས།

〔གཅིག〕 བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ།

དང་པོ་ནི། ཡིད་དཔྱོད་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་གཏན་ནས་མི་ལྟོས་པ་ཡིན་ན་ནི་དམ་བཅའ་རྐྱང་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ད་ལྟར་གྲུབ་མ་གྲུབ་··ལ་བརྟགས་ན་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་རྟགས་ལ་ལྟོས་ན་ཆོས་ཅན་ལ་རྟགས་གྲུབ་ཅིང་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན··

ལ་འཇུག་པའི་ཡང་དག་གམ། ཡང་ན་ཆོས་ཅན་ལ་རྟགས་གྲུབ་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་འགལ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའམ་མི་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པ་དང་། ཆོས་ཅན་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། ལྟར་སྣང་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལས་འདའ་བ་མེད་དོ།།

〔གཉིས〕 ཏ་ཙང་ཐལ་བ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་གཉིས་པོ་དེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟར་···· སྣང་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ན་ཡིད་དཔྱོད་བསྐྱེད་པའི་རྟགས་ཞེས་པ་གཏན་······ ཚིགས་ལྟར་སྣང་བཞི་པ་ཞིག་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མིན་པའི་རྟགས་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཡིད་དཔྱོད་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྟགས་ལྟར་སྣང་མ་ཡིན་ཞིང་དོན་བདེན་པ་ངེས་པ་དེ་ལྟ་ན། དེ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ནི་མི་འདོད་པས་ཡིད་དཔྱོད་ཅེས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་པ་ཞིག་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་དཔྱོད་དེས་དོན་བདེན་པ་གསར་དུ་ངེས་ཀྱང་ད་དུང་ཚད་མ་མིན་ན་ནི། འོ་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པའང་ཚད་མ་མིན་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། དོན་བདེན་པ་ངེས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེས་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ·· ཞེ་ན། ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་གཞུང་དང་རིགས་པར་འགལ་ལོ། །གལ་

ཏེ་དོན་ངེས་པ་ནི་མེད་ཀྱང་ཆུ་ཡོད་པའི་བྲེན་པ་སྙིང་པ་ན་ཆུ་ཡོད་དམ་སྙམ་པ་དོན་དུ་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང་། མེད་དམ་སྙམ་པ་བརྫུན་པ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་པ་གཉིས་ཀར་དོགས་པའི་སོམ་ཉིའི་བློ་སྟེ་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པས་དེ་གསུམ་སོ་སོར་དབྱེ་བ་མི་འགལ་ལོ་ཞེར་ན། བདེན་པ་ངེས་པ་མེད་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉམས་ཏེ། ཡིད་དཔྱོད་ངེས་པ་དོན་མཐུན་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་པ་གཉིས་པོ་ཡིད་དཔྱོད་དང་ལོག་ཤེ ། གཉིས་སུ་འགྱུར་ན་དེ་ ཉི་ལས་ལོགས་སུ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་གཞི་རང་རྐྱ་བ་ཞིག་འཛོག་པར་དཀའ་འོ།།

〔གསུམ〕 བཟློག་དང་མཚུངས་པ།

གསུམ་པ་བཟློག་དང་མཚུངས་པ་ནི། ཡང་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ལྐོག་གྱུར་དོན་མཐུན་དུ་ངེས་པ་བདེན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་འདོད་པ་ལྟར་ལོག་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་ལྐོག་གྱུར་དོན་དང་མི་མཐུན་པར་ངེས་པའང་ཡིད་དཔྱོད་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཐད། དེ་ལྟར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཡིད་དཔྱོད་ནི་དོན་མཐུན་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །ལོག་པ་དེ་གཉིས་ཀར་དོགས་པས་ཡིད་དཔྱོད་མིན་ནོ་ཞེར་ན། འོ་ན། སྔ་མའང་དཔྱད་ན་གཉིས་ཀར་དོགས་པས་ཡིད་དཔྱོད་མིན་པར་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་དོགས་པས་ད་དུང་ཐེ་ཚོམ་མ་ཆོད་ན་

ནི་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར་གྱི། ཡིད་དཔྱོད་དུ་མི་རུང་ལ། གལ་ཏེ་ཡིད་དཔྱོད་ལ་དོན་མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས་ཀ་སྲིད་པར་འདོད་ན་ལྟར་འདོད་པའི…… གྲངས་ངེས་འཇིག་གོ། །ཡང་སྐྱོན་མེད་དེ། ཡིད་དཔྱོད་རྫུན་པ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། འོ་ན། ཁྱེད་ཀྱི་ཡིད་དཔྱོད་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(གཉིས) སོ་སོར་དགག་པ།

གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས།

〔གཅིག〕 རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དགག་པ།

དང་པོ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྲིན་པར་ཆུ་ཡོད་སྙམ་པ་སོགས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའམ་མ་བཟུང་བ་ཡི་ཡིད་དཔྱོད་དེ་ཡུལ་དོན་མཐུན་དུ་ངེས་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ན་རང་གི་འོག་ན་གཏེར་ཡོད་སྙམ་པ་སོགས་བློ་ཀུན་ཀྱང་བདེན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་མེད་ཀྱང་བདེན་པར་ཁས་བླངས་སོ།།

〔གཉིས〕 རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད་དགག་པ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིད་དཔྱོད་དགག་པ་ནི། གལ་

ཏེ་གཞལ་བྱས་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་རྒྱུ་མཚན······

ཅན་ཀུན་ཀྱང་ཁྱོད་ལྟར་ན་ཡིད་དཔྱོད་ཅེས་ཐེ་ཚོམ་ལས་གཞན་པ་ཡིན·····

དགོས་ནའང་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྟགས་ངེས་པའི་བློ་དེ་དག་ཐེ་ཚོམ་དུ······

བསྟུས་པས་ན་གཞུང་དང་འགལ་ལོ།།

〔གསུམ〕 ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པ་དགག་པ།

གསུམ་པ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་སྡེ་པའི་ལུང་ལས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་ནི་ཡིད་དཔྱོད་དོ་སྙམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བདེན་པ་བཞི་དང་བདག་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམ་དག་ཡོད་པ་རྣམས་ཚད་མ། ཁྲུས་དང་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་པ་ལ་སོགས་པ་གནོད་བྱེད་ཡོད་པ་རྣམས···ལོག་ཤེས། སྒྲུབ་བྱེད་དང་གནོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ལུང་ལས་ཞེན་དོན་ཡོད་པ་རྣམས་ཐེ་ཚོམ། མེད་པ་རྣམས་མ་རྟོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བློ་རིགས་བཞི་པོ་གང་ཡང་རུང་བར་འདུས་པ་ཡིན་གྱི། ཡིད་དཔྱོད་མིན་ནོ།།

〈གཉིས〉 སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡིན་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཚད་མིན་གྱི་བློ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་དེ་ཚད་མ་མིན་ན་མངོན་སུམ་

ཀུན་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ནི་རང་མཚན་མངོན་སུམ་ལ་ངེས་པ་ཉིད་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞུང་ལས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རང་······མཚན་དེར་སྣང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚད་མར་བཞག་གི། ངེས་པ་མིན་པར་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

〈གསུམ〉 བཅད་ཤེས་མ་རྟོགས་པ་ལས་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གཞན་ཡིན་པ་དགག་པ།

གསུམ་པ་བཅད་ཤེས་མ་རྟོགས་པ་ལས་ཚད་མིན་གྱི་བློ་གཞན་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས།

(གཅིག) ཕྱིར་དགག་པ།

དང་པོ་ཕྱིར་དགག་པ་ནི། བཅད་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རིགས་པས་མཐའ་བཅད་ན་རང་ཡུལ་ཚད་མ་བཅད་ཟིན་ཡིན་པས་ཐེ་ཚོམ་ནི་མ་ཡིན་··ལ། དེའི་ལྷག་མ་མ་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་རྟོག་དང་། ཡང་ན་ཚད་མ་ཉིད་དེ། གསུམ་པོ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་མཚན་བློ་རིགས་བཞི་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་བློ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་སྟེ། ཁོ་རང་གིས་སྔ་མའི་ཡུལ་དྲན་པ་ཙམ་ལས་རང་ལ་རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(གཉིས) བྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དགག་པ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དགག་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་ལ་རྩོད་སྤང་ངོ་།

〔གཅིག〕 དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཀྱི།

〈གཅིག〉 འགལ་བ་ལ་གཞི་མཐུན་དགག་པ།

དང་པོ་འགལ་བ་ལ་གཞི་མཐུན་དགག་པ་ནི། མངོན་སུམ་ནི་ངོ་བོ་རྟོག་བྲལ། ཡུལ་རང་མཚན། དུས་ད་ལྟར་བ། འཛིན་སྟངས་གསལ་ལ་མ་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། བཅད་ཤེས་ནི་ངོ་བོ་རྟོག་པ། ཡུལ་སྤྱི་དོན། དུས་འདས་པ། འཛིན་སྟངས་མི་གསལ་བ་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་ དྲན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་དང་། ཡུལ་དང་། དུས་དང་། འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན་ལ་བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ནི་ག་ལ་སྲིད་དེ། མི་སྲིད་དོ།།

〈གཉིས〉 དབང་ཤེས་རིགས་ལ་ཚད་མ་དགག་པ།

གཉིས་པ་དབང་ཤེས་རིགས་ལ་ཚད་མ་དགག་པ་ནི། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མི་སྐྱོན་ཏེ། ཡུལ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་མིག་ཤེས་དང་མ་བྲལ་གྱི་བར་སྔོ་ཙམ་གྱི་རིགས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དེ་འཛིན་པ་ནི་མངོན་སུམ་དང་བཅད་ཤེས་ཀྱི་་

གཞི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་ཤེས་པ་དེ་བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རིགས་དེ་ནི་སྔོན་པོའི་སྐད་ཅིག་གི་ཕྲེང་བ་ལ་རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ཞིང་ཞེན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའི་ཕྱིར། མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོར་མཐོང་བཞིན་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྗེས་···ཤེས་མེད་དོ། །དོན་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ནི། མདོར་ན་མཐོང་བའི་དོན་ད་ལྟར་བ་ལ་རྗེས་ཤེས་མེད་ལ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་གཞི་མཐུན་མེད་ཅིང་། ད་ལྟར་བ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲན་པ་མེད་དེ། དྲན་པ་འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་བཏགས་པའི་རིགས་ནི་རྫས་སུ་མེད་པས་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ·····མཐོང་བར་འགལ་ཞིང་། ཡུལ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་སྔ་ཕྱི་ལ་གཟུང་དོན་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་དེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་ཡུལ་གསར་པ་ཡིན་པས་སོ། །སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། རྟོགས་བྱེད་མ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །སྔ་མ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དང་། ཕྱི་མ་ངེས་པའི་ཡུལ་གཉིས་པོ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་འདྲ་བར་འཛིན་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ···དེས་ན་མངོན་སུམ་བཅད་ཤེས་དང་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་རིགས་པ་རང་····

སྦྱོང་གི་ཤེས་པས་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

(གཉིས) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། འོ་ན། མངོན་སུམ་རྫས་སྐད་ཅིག་ཁོ་ནར་ཟད་པས་སོ་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་མི་རྟོགས་པས་སོ་སྐྱེ་ལ་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། སོ་སྐྱེས་མངོན་སུམ་རྡུལ་དང་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ལྟ་བུ་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཚོགས་པའི་སྐད་ཅིག་ཇི་སྙེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་བར་གྱུར་པ་ན་དེ་སྙེད་ཀྱིས་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་སྦྱོང་བའི་རྣམ་ཤེས་གང་བསྐྱེད་པ་ནི། དཔེར་ན་ཆུ་ཐིགས་གཅིག་ཙམ་གྱིས་བུམ་པ་གང་ནས་ཕྱིར་འབོ་བ་མིན་ཀྱང་གང་བར་སོགས་ནས་ཕྱིར་འབོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྡུལ་ཕྲན་སྣང་རུང་དུ་ཚོགས་པ་རྟོག་པ་རང་གི་གཟུང་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་མངོན་སུམ་བཞིན་ནོ།།

སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་ནི། གཞན་གྱི་ཚད་མ་ཚད་མིན་གྱི་གསལ་བའི་ཆ་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་རིགས་ལྔ་སོགས་སུ་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། རྩ་བའི་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་པ་རིགས་གཅིག་མི་གཅིག་གི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་གི་ཁྱད་པར་ཕྲ་མོའི་དབྱེ་བསྡུ་ཇི་སྙེད་པ་ནི་རྩ་བའི་རིགས་དེ་ཡི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་བཞེད་ཀྱི། ལོགས་

སུ་གྲངས་ངེས་བྱེད་པ་མིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གཏན་ཚིགས་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུའི་རྣམ་གཞག་མ་ནོར་བ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

[གཉིས་] རང་ལུགས་བཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ།

〈གཅིག〉 ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། མི་བསླུ་བ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་ན་ནི་ཚད་མ་མིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

〈གཉིས〉 གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བསྡུ།

གཉིས་པ་ནི། མ་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་སྟེ་ཚད་མའི་འགལ་ཟླ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་བློ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྡུ་ན་ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་ཀྱང་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་འདུའོ།

〈གསུམ〉 སོ་སོའི་རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་ལ་མ་རྟོགས། ལོག་རྟོག། ཐེ་ཚོམ་སྟེ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་བཞིན་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཡུལ་དངོས་དེ་དང་དེ་མིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀས་སྟོང་པའི

བློ་ནི་མ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དེ་ལ་བློ་གཏན་ནས་མ་ཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་ཀྱང་དཔྱད་པ་མ་རྫོགས་པ་དང་། ཚོལ་བའི་བྱ་བ་དཔྱད་པ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་དོན་དེ་བློའི་ཡུལ་དུ་མ་བྱུང་ནས་མ་རྙེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ལ་དེ་མིན་པ་གཞན་ཡིན་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་ཡོད་པའི་བློ་ནི་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཡིད་གཉིད་ཀྱིས་བསླད་པ་ལྟ་བུ་དང་ནི་རྟོག་མེད་ཀླ་གཉིས་སྣང་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེའང་སོ་སོར་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་ལ་ཐག་ཁྲར་སྦྲུལ་དུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སྔོན་པོ་ལ་འདས་པའི་སྔོན་པོར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་དུས་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། ཁང་ཐུག་གི་བུམ་པ་ལ་སྒོ་རྒྱབ་ཀྱི་བུམ་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་གསུམ། རྟོག་མེད་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་ལྟ་བུ་དབང་ཤེས་བསླད་དང་། མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་པ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ།། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཡིན་པར་འཛིན་ན་ཡང་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་དེ་མིན་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱང་སྲིད་ཅིང་ཡོད་རུང་བའི་བློ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དབྱེ་ན་ཐེ་ཚོམ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། དངོས་སུ་ཐེ་ཚོམ་མ་ཞུགས་ཀྱང་བརྟགས་ན་ཐེ་ཚོམ་པ་བག་ལ་ཉལ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། མངོན་གྱུར་པའང་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་གཉིས་

པོ་ཆ་མཉམ་པ་དང་། ཕྱོགས་རེ་རེ་བ་ཤས་ཆེར་འཛིན་པ་དོན་འགྱུར་
དོན་མི་འགྱུར་གཉིས་ཡོད་དོ། །མདོར་བསྡུ་ན་ཚད་མའི་ཤེས་པ་མངོན་
རྗེས་གཉིས་པོ་ཡང་དོན་དུ་ཡུལ་ཅན་རང་རིག་ཚད་མ་ཁོ་ནར་འདུས་ཤིང་།
ཚད་མ་མིན་པ་གསུམ་པོ་ཡང་མ་རྟོགས་པ་ལས་དོན་གཞན་མིན་པ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་
པའི་གཏེར་ལས་བློ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་པའི་མཆན་འགྲེལ་
བཤད་པའོ།། །།

གསུམ་པ། བློ་རིས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་བློ་རིས་ཡུལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ། སྣང་བ་དང་སེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ། འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ་ལོ།།

གཅིག སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོགས་ཚུལ་།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི།

(གཅིག) ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། ཡུལ་རང་མཚན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྟོག་མེད་ཡིན་ལ། ཡུལ་སྤྱི་མཚན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རང་མཚན་དེ་ནི་རྫས་སུ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་སྟེ་སྤྱི་ནི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །དེའང་རྫས་དང་ལྡོག་པ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག །སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་འདི་དག་ལ་བོད་གཞན་དག་རྣམ་གཞག་གཞན་དུ་འཆད་དེ། རེས་འགའ་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། རེས་འགའ་མི་མཚུངས་པ་ལྟར་འཆད། རེས་འགའ་བློ་ཆོས་ལྟར་འཆད། རེས་འགའ་དོན་ཆོས་ལྟར་འཆད། རེས་འགའ་སྤྱི་སྒྲུབ་པ་ལྟར་བྱེད། རེས་འགའ་སྤྱི་འགོག་པ་ལྟར་བྱེད་པ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གཉིང་ཚུགས་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །ཕོ་བོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་བཞིན་དུ་རྫས་དང་སྤྱི་ཡུལ། རྟོག་པ་དང་

རྟོག་མེད་བློ། སྣང་བ་དང་སེལ་བ་འཛིན་སྟངས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཆད་པར་འདོད་དོ། །བོད་སྔ་རབས་པ་འགའ་ཞིག་ལྟོག་པ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་མི་ཤེས་པ་རྫས། འདུས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཁ་ཡར་བ་ལྡོག་པ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་རྫས་ཆོས་དང་ལྡོག་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་དངོས་འགལ་རྫས་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་དང་། དངོས་འགལ་ལྡོག་པ་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་རྫས་ལྡོག་དེ་འདྲ་བ་ནི་སྔ་སྟེགས་པས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་འདོད་པ་ལྟར་ལྡོག་པ་སྒྲོ་བཏགས་ལ་དོན་ལ་འབྲེལ་མི་ཤེས་སུ་འདུ་བ་མེད་པ་དང་། རྫས་ལྡོག་ཕན་ཚུན་གཅིག་གོ་བ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྐྱོན་མང་བས་མི་འཐད་ལ། རྫས་ཆོས་དང་ལྡོག་ཆོས་ཀྱང་རྫས་ལྡོག་རང་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་གྱི། ལོགས་སུ་མི་འཐད་དེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་མི་རྟག་པ་རྫས་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་མི་རྟག་པའང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་རྫས་སུ་ཐལ་ཞིང་། དེ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་རྗེས་དཔག་གི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན་རྫས་དངོས་པོར་མི་འཛིན་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཡུལ་ལ་རྫས་ཆོས་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འཐད་ན་བུམ་མི་རྟག་བུམ་པའི་སྟེང་ན་རྫས་ཐ་དད་མེད་པས་བུམ་པ་རྟོགས་ན་མི་རྟག་པའང་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཚུལ་ནི་གཞན་སེལ་བའི་བློ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ནི་ལྡོག་པ་སྟེ། དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བློ་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པར་མཁས་པ་དག་བཞེད་དེ། གོང་གི་དོན་ཕྱིལ་འཕྲིལ་ན། རྫས་ནི་དོན་

ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ལྡོག་པ་ནི་བློས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེ་བར། ལྡོག་པ་དོན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། རྗེས་དཔག་གི་དངོས་པོར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཡུལ་ལ་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤིང་མིན་ལས་ལྡོག་པའི་ཆ་ལ་ཤིང་ཞེས་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་རྗེས་དཔག་ནི་རིགས་མི་མཐུན་གཞན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

(གཉིས) སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོག་པ་ཁྱད་པར་དུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟོག་པ་ཁྱད་པར་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་གྱི།

[གཅིག] མཚན་ཉིད།

དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཐ་དད་ལ་གཅིག་འཛིན་གྱི་སེལ་ངོར་རིགས་མི་མཐུན་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ནི་སྤྱི་དང་། སེལ་ངོར་གཞན་དུ་མ་ཟད་རང་གི་རིགས་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་ཡུལ་དུས་ཐ་དད་པ་མཐའ་དག་ལས་ཀྱང་ལོག་པ་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་རིགས་མི་མཐུན་པ་དང་། རིགས་མཐུན་ནང་ཚན་ལས་ཀྱང་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ལྡོག་པ་ཞིག་རྐྱང་དང་གཉིས་ཚོགས་ནི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

[གཉིས] དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ནི། ཤ་པ་དང་ཙནྡན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཐ་དད་ཕྱོགས་

ཀྱི་བསྡུས་པ་རྣམས་ནི་ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ནི་ཐད་ཀའི་སྤྱི་འོ། །ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་གི་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་དུས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་ནི་གོང་མའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ནི་གོང་མའི་སྤྱི་འོ།།

དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞིར་དབྱེར་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཐད་ཀའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ནི་ད་ལྟ་བ་དང་རྒྱ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་····རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ལ། གོང་མའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ནི་རྫས་རྒྱུན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་དུས་ལ་ལྟོས་པས་ན་འདས་མ་འོངས་ཐ་དད་པས་གཅིག་ཡིན་ན་ཅིག་ཤོས་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ནོ།།

〔གསུམ〕 དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གསུམ་པ་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

〈གཅིག〉 གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྫས་ཐ་དད་དང་། གཅིག་པ་དགག་པའོ།།

《གཅིག》 རྫས་ཐ་དད་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ་ནི། མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་དང་གསལ་བ་སྟེ་བྱེ་བྲག་རྣམས་རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། དེ་མི་འཐད་

དེ། རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལས་སྤྱི་དེ་དངོས་པོ་ཐ་དད་ཅིག་ཡིན་ན་སྣང་དུ་རུང་དགོས་པ་ལས་སྣང་རུང་མེད་པས་དེ་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

〈གཉིས〉 རྫས་གཅིག་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་གཅིག་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱི་དུ་མ་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པའོ།།

(གཅིག) སྤྱི་གཅིག་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག།

དང་པོ་ལ་ཁས་བླངས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས།

〔གཅིག〕 ཁས་བླངས་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྡུ་ན་རྣམ་འགྱུར་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཙོ་བོ་དང་། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་སྟེ་ཉེར་ལྔར་གྲངས་ངེས་པར་འདོད་པའི་གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་ན་རེ། བུམ་པའི་སྤྱི་དེ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ལ་མེ་དང་མེའི་ཚ་བ་ལྟར་རྫས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་དང་དོན་མཐུན་པར་གངས་ཅན་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཤིང་ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་དང་རྫས་གཅིག །སྔོན་པོའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་སྔོ་ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

〔གཉིས〕 རེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ། རྣམ་པར་བརྟག་པ། ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ།།

〈གཅིག〉 སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ།

དང་པོ་ནི། རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་འང་བྱེ་བྲག་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་···མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་དེ་སྣང་དགོས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་སྣང་ཡང་སྤྱི་དེ་སྣང་རུང···མིན་པས་མི་འཐད་དོ།།

〈གཉིས〉 རྣམ་པར་བརྟག་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཤར་དང་ནུབ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟའི་དུས་དང་། སྦོམ་ཕྲ་སོགས་རྣམ་པ་འགལ་བ་ཡི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པ་མང་པོ་རྣམས་སྤྱི་གཅིག་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེལ་ན་ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་རྣམས་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། དུས་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་རྣམས་དུས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་སོགས་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་འཇིག་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས། ཞིག་མ་ཞིག་སོགས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་འགལ་ལོ།།

〈གསུམ〉 ཧ་ཅང་ཐལ་བ།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་མགོ་དང་རྐང་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས···

གཅིག་ཡོད་ཅེས་ཁས་བླངས་ནའང་ཇི་ལྟར་དགག་སྟེ། སྤྱི་དང་ཡན་ལག་ཅན་མཚུངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་བྱེ་བྲག་འཛིན་པའི་དབང་པོའང་སྤྱི་འཛིན་པའི་རྟོག་བཅས་ཉིད་དུ་ཐལ་ཏེ། རྫས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་གཉིས་མི་འཐད་པས་བྱེ་བྲག་སྣང་བ་ལ་སྤྱིའང་སྣང་དགོས་པས་སོ།། དཀར་ནག་དང་སྣང་མུན་སོགས་འགལ་བ་ཀུན་ཀྱང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཁ་དོག་ཙམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་དང་རྫས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(གཉིས) སྤྱི་དུ་མ་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་གཅིག་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལའང་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས།

〔གཅིག〕 ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་སྤྱི་གཅིག་མེད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་རེ་རེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ཡང་བྱེ་བྲག་གི་གྲངས་བཞིན་དུ་མ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།

〔གཉིས〕 དེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་སོ་སོ་བ་མིན་པའི་ཐུན་མོང་གི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འགྲུབ་སྟེ། སྤྱི་ཡིན་ཚད་ཕྱོགས་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་གྱུར་ན། དཔེར་ན་ཤ་པའི་སྤྱི་དེ་ཕྱོགས་པ་གཉིས་ཚོགས་སུ་ཐལ་བས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་

གཞག་པའང་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤ་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་ཤིང་གཞན་གྱི་སྤྱི་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པ་དང་། ཤིང་གཞན་གྱི་སྤྱི་ཡིན་པ་ཁེགས་པས་ཤ་པ་ཡིན་པར་མི་ཁེགས་པས་སོ།།

(གསུམ) མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པ།

གསུམ་པ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་ལ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པ་དང་། བློ་ངོར་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པའོ།།

(གཅིག) དོན་ལ་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པ།

དང་པོ་ལའང་ཁས་བླངས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་སྤྱི་སོ་སོ་བ་འབྲེལ་མེད་མི་འདོད་ཀྱི། ཤ་ཤུག་སོགས་ལ་ཡལ་ག་ལོ་མ་དང་ལྡན་པར་མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྤྱི······གཅིག་ཡོད་པ་དེ་དང་། དེའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཟེར།། གཉིས་པ་ནི། འདི་དང་འདི་འདྲའོ་ཞེས་པའི་མཚུངས་པ་ནི་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པའི་བློ་ཡིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་དོན་ཁོ་རང་ལ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དོན་རང་ཉིད་ལ་འདྲ་བ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི་སྔོན་དེ་འདྲ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ནོར་བུ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསར་དུ་མཐོང་ནའང་འདི་ནོར་བུ་གཞན་དང་འདྲའོ་སྙམ་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དགོས་སོ།།

(གཉིས) བློ་ངོར་མཚུངས་པའི་སྤྱི་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཡང་འགའ་ཞིག་དོན་གྱི་སྟེང་ན་མཚུངས་པའི་སྤྱི་

མེད་ཀྱང་། རྟོག་པས་མཚུངས་པར་གཟུང་བ་ཙམ་ལ་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། མཚུངས་པར་འཛིན་པ་ལ་དངོས་པོ་གཅིག་ཡིན་པ་མི་སྲིད་དེ། ཆོས་གཉིས་མེད་པར་རང་གིས་རང་མཚུངས་མི་ཤེས་ལ། ཡུལ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་སྤྱི་གཅིག་པུའི་སྒྲ་འཇུག་པ་མེད་དེ། སྤྱི་ནི་ཞེན་ཡུལ་ཆོས་གཅིག་མིང་དུ་འཇུག་ཅིང་། གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་ཏུ་མ་ཤར་ཀྱང་མཚུངས་པར་འཛིན་པ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པའི་དབང་གིས་བློ་ལ་སྤྱི་གཅིག་གི་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་ཤར་ན་གསར་དུ་མཚུངས་པར་རྟོག་ཀྱང་སྐྱེར་མི་རུང་ཞིང་། དེས་སྤྱིའི་གོ་མི་ཆོད་དེ། དཔེར་ན། ཤིང་ཤ་པ་ཁྱེར་སོག་ཅེས་མ་བརྗོད་པར་ཤ་པ་དང་འདྲ་བ་ཁྱེར་སོག་ཅེས་བརྗོད་པས་དོན་ཐོབ་མི་ནུས་ཏེ། ཤ་ཤུག་སོགས་ལའང་ཕྱོགས་རེ་འདྲ་བ་ཙམ་ནི་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་མིན་ཀུན་ལ་ཡོད་ལ། ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་འདྲ་བའི་ཆོས་ནི་གང་ནའང་མེད་དེ། ཐུན་མིན་རང་གཅིག་པུའི་ཆོས་དེ་གཞན་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤྱི་བདེན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གསུངས་པ་ཡི་རྣམ་གཞག་རྣམས་དང་ཡང་འགལ་བར་སྣང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡིན།། དེ་ཕྱིར་དེ་དབང་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །དེས་ན་སྤྱི་ཡི་ཆོས་རྣམས་ནི། །མངོན་སུམ་མིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་སོ།།

〈གཉིས〉 རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཤིང་ལྟ་བུའི་ཆོས་དེ་ཤིང་མིན་པའི་ཆོས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ལས་ལྡོག་པ་ཙམ་ཞིག་ཤིང་གི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་གྲུབ་པ་དེ་རྣམས་རིགས་མི་མཐུན་གཞན་སེལ་བའི་བློ་ངོར་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་ཐུན་མོང་གི་སྤྱི་ཡིན་ལ། དེ་དང་རང་མཚན་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

〈གསུམ〉 རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གལ་ཏེ་དོན་ཁོ་རང་ལ་སྤྱི་མེད་ན་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་དེ་ནི་སྒྲོ་བཏགས་དངོས་མེད་ཙམ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལ་སྤྱི་ཞིག་གྲུབ་ཀྱང་། དོན་དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་སྤྱི་གྲུབ་པས་བྱེ་བྲག་འགྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། སྤྱི་ཁེགས་པས་བྱེ་བྲག་ཁེགས་པ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་སོགས་རྟོག་གེའི་རྣམ་གཞག་དང་། བུམ་པར་ཆུ་ཁོན་ཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇིག་གོ་ཞེ་ན། དགག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་རང་སྤྱི་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་མི་བྱེད་ཀྱི། དོན་རང་མཚན་དང་སེལ་བ་སྒྲོ་བཏགས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་དུ་འཁྲུལ་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཇི་ལྟར་ཞུགས་པ་ལྟར་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ནོར་བར་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མ་དག་གི་བྱ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་དེ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ།།

སྐབས་བསྡུ་བ་ནི་གསལ་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་འདོད་པ་ཙག་ཕྱུག་པའམ་ཕྱེ་བྲག་པ་དང་། སྔ་མ་རྗེས་གསལ་བ་དང་སྤྱི་གསལ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་མུ་སྟེགས་གྲངས་ཅན་པ་ཡིན་ལ། གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་གྲངས་ཅན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་སྤྱི་སོགས་དོན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་སྤྱི་དོན་ལ་མེད་པའི་སེལ་བར་འདོད་པ་ནི་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་བདག་ལ་སོགས་པ་མཁས་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་པའི་མཚན་འགྲེལ་བཤད་········པའོ།། །།

གཉིས། སྣང་བ་དང་སེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྣང་བ་དང་སེལ་བའི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཇུག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ།།

(གཅིག) འཇུག་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པ་རང་ཡུལ་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་སྟེ། སྣང་ཙམ་གྱིས་བྱ་བ་རྫོགས་པས་སོ། །སྒྲ་དང་དོན་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཞེན་ཡུལ་ལ་གཞན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་སྟེ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དགོས་པས་སོ། །སྣང་བ་དུང་སེར་དང་དཀར་སྣང་ལྟ་བུ་དང་། སེལ་བ་སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་··· བཞི་ཡོད་དོ།།

(གཉིས) སོ་སོའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་བ་དང་། སེལ་བའོ།།

〔གཅིག〕 སྣང་བ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས། བློས་འཛིན་སྟངས། བློ་དོན་མཐུན་པའོ།།

〈གཅིག〉 ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས།

དང་པོ་ནི། ཡུལ་དོན་རང་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་དཔེར་ན་པེ་ཙྪ་ལ་སྔོན་པོ་དང་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་དོན་གྱི་སྟེང་ན་ཐ་དད་དུ་མ་ཡོད་པ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་ཅིང་། པེ་ཙྪ་དང་ཨུཏྤལ་སྔོན་···པོ་ལྟ་བུ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ལ་སྔོ་ཙམ་གྱི་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ནི་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་ལ། ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་རྫས་གཅིག་ལ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་ཆ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་མེད་དོ།།

〈གཉིས〉 བློས་འཛིན་སྟངས།

གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་པས་བུམ་པའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་རྫས······གཅིག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མེད་ལ། མགྲིན་པ་དང་སྔོ་བ་ལྟ་བུ་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལྟ་བུ་སྣང་བས་འཇུག་པ་དེ་ལ་ཡུལ་ལ་གང་གནས་ཅིག་ཅར་འཆར་བ་ལས···ཆོས་འགའ་ཞིག་སྣང་། འགའ་ཞིག་མི་སྣང་བའི་རེས་འཇོག་མེད་དེ། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་ཤར་བ་ན་གཟུགས་ཀྱི་མདོག་དབྱིབས་ཇི་ཡོད་འཆར་བ་བཞིན་ནོ།།

〈གསུམ〉 བློ་དོན་མཐུན་པ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་སྟེ། ཇི་ལྟར་མཐུན་པའི་ཚུལ་དང་། མངོན་

སུམ་མ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པའོ།།

«གཅིག» ཇི་ལྟར་མཐུན་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཡུལ་དེའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པས་ན་ཡུལ་དེ་མེད་ན་དེ་འཛིན་དེ་མི་འབྱུང་...བའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཅན་བློ་དང་ཡུལ་དོན་ཕན་ཚུན་འཆོལ་བ་...མེད་དོ། །འདིར་ཇོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ན་སྣང་མི་སྣང་གི་ཆ་གཉིས་མེད་པའི་ཁྱབ་པ་འདི་ལ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྫས་...མི་བཟུང་གི། དབང་པོ་ལ་གང་སྣང་བ་དེ་ཙམ་གྱི་རྫས་དེ་ཉིད་ལ་གཟུང་དགོས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ།།

«གཉིས» མངོན་སུམ་མ་ངེས་པ་སྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་ངེས་པར་གྲུབ་པའི་འཐད་པ་དངོས། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ། སྣང་ཡུལ་ལ་སྒྲོ་རྟོག་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ།།

(གཅིག) མ་ངེས་པར་གྲུབ་པའི་འཐད་པ་དངོས།

དང་པོ་ནི། སྣང་བའི་ཡུལ་ཅན་རྟོག་མེད་ཡིན་པ་དེས་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ་ཡང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པ་མི་དགོས་...ཏེ་ངེས་པ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སོ།།

(གཉིས) དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤོང་བ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེས་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བ་བསྟན་པའོ།།

(གཅིག) མངོན་སུམ་ཚད་མས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། འོ་ན། དངོས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཚད་མ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་ཡིན་པས་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། དེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། དཔེར་ན་བྱེ་རུ་མཐོང་བའི་ཚེ་ཁ་དོག་གི་ལྡོག་པ་ལ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེའམ། མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་ལ་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་བ་སོགས་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པས་བྱས་པ་འཛིན་པའི་བློ་ལྟ་བུ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཉིད་ལས་ངེས་པའི་དབང་གིས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

(གཉིས) དེས་ན་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྔོ་ལྡོག་ངེས་པ་རྟོག་པར་བསྒྲུབ་པ། ངེས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ། དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ།།

〈གཅིག〉 སྤྱི་ལྡོག་ངེས་པ་རྟོག་པར་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་སྐད་ཅིག་གི་ལྡོག་པ་ལ་གཞན་སེལ་འཇུག་མོད། སྔོན་པོའི་རང་ལྡོག་ངེས་པ་འདི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང་ལ། རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་། འགལ་ཟླ་མ་བཅད་པས་གཞན་སེལ་དུའང་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། དོན་ཆ་ཤས་མ་ཕྱེ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ནས་དེའི་རྗེས་འཇུག་གི་ཤེས་པས་སྔོན་པོར་ཞེས་སྒྲིའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པ་སྔོན་པོའི་ལྡོག་པ་ངེས་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ལ། སྔོན་པོའི་འགལ་ཟླ་སེར་པོ་སོགས་གཞན་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་སྒྲོ་མ་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྔོ་མིན་བཅད་པ་ན་གཞན་སེལ་ཡིན་ཅིང་། སེལ་བ་ལ་དངོས་ཡུལ་མེད་པས་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་ཞུགས་ན་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེའང་ཁ་ནང་དུ་བལྟ་བ་ལ་རང་རིག་གཅིག་ཡིན་པས་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མར་འདོད་དོ།།

〈གཉིས〉 ངེས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ནི། སྔོ་གང་ལ་ངེས་པ་ཡོད་པ་དེས་དེ་མིན་འགལ་ཟླ་གཞན་གྱི་ཆ་ཤས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དེ་གཅོད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་སྣང་མུན་ལྟར་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

〈གསུམ〉 དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཡིན་དུ་ངེས་པ་དང་ནི་དེ་མིན་དུ་སྒྲ་འདོགས་པའི་ཡིད་གཉིས་ཀ་འང······གཞན་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དེས་སྒྲ་འདོགས་དེ་དག་མངོན···སུམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པས་རྣམ་འགྲེལ་ལས།

ཆ་ཤས་སྒྲ་འདོགས་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་བསལ་ཕྱིར་ན་ངེས་པ་དང་། །སྒྲ་ཡང་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་དེ། །དེ་དག་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་ཅན། །ཞེས་དང་།
དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ།།
ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
ཅེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

(གསུམ) སྣང་ཡུལ་ལ་སྒྲ་རྟོག་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་སྣང་ཡུལ་ལ་སྒྲ་རྟོག་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྣང་ན་དགག་སྒྲུབ་ཅིག་ཅར་ཐལ་བ། དོན་གཅིག་གི་མིང་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་པ། ལྡོག་པས་འབྱེད་ན་སེལ་བར་འགྱུར་བའོ།།

〔གཅིག〕 སྣང་ན་དགག་སྒྲུབ་ཅིག་ཅར་ཐལ་བ།

དང་པོ་ནི། དེ་མིན་གཅོད་པའི་མིང་གི་སྒྲ་དང་། དེ་ལྟར་ངེས་

པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་ཀྱང་དངོས་པོ་སྣང་བས་འཇལ་ན་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཟེར་…ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཡིན་མིན་དང་ཡོད་མེད་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུལ་དེ་སྣང་ཙམ་ན་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྣང་བས་འཇུག་པ་ལ་རིམ་འཛོག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བུམ་པ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ལ་བུམ་པའི་སྟེང་ན་ད་གཟོད་དགག་སྒྲུབ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བུམ་པ་སྣང་ཙམ་ན་དེའི་ཆོས་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྣང་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

〔གཉིས〕 དོན་གཅིག་གི་མིང་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྣང་ཡུལ་དོན་གཅིག་པུ་ཉིད་ལ་བུམ་པ་དང་། བྱས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་སོགས་མིང་ཐ་དད་པའི་སྒྲ་དང་ངེས་པ་ཇི་སྙེད་ཀྱིས་བརྗོད་ཅིང་དུ་མར་བཏགས་ན་ཡང་དོན་གཅིག་གི་མིང་གི་…རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པ་ལྟར་གོ་རྒྱུ་གཅིག་ལས་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་གྱི་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་བློ་ལ་འཆར་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྒྲ་རྟོག་སྣང་བས་འཇུག་པ་མིན་ནོ།།

〔གསུམ〕 ལྡོག་པས་འབྱེད་ན་སེལ་བར་འགྱུར་བ།

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། བྱས་མི་རྟག་སོགས་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ལྡོག་པས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ནི་དོན་སེལ་བ་ཡིན་

པ་ལ་དངོས་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཟད་པས་ན་སེལ་བ་དེ་ལ་སྣང་····
བར་སྣོམ་པ་རྣམས་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ།།

〔གཉིས〕 སེལ་བ།

གཉིས་པ་སེལ་བ་ནི། རང་དང་དངོས་འགལ་བཅད་པའི་རྟོག་པའི་བློ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ནི་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ནམ་འཛིན་སྟངས···ཡིན་པར་བཞེད་ལ། དེ་ལ་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བ་གཉིས།

〈གཅིག〉 རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།

དང་པོ་ལའང་གཉིས། རྣམ་གཞག་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ།།

《གཅིག》 རྣམ་གཞག

དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་དེ་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བློ་ངོ་ཙམ་ལས་སེལ་བ་རང་ཀྱ་བ་ལ་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ལམ་ཡུལ་མཚན···ཉིད་པ་མེད་ཀྱང་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པའི་འཇུག་ཕྱོག་གི་ཡུལ་ནི་རང་མཚན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་དོན་གྱི་སྟེང་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པ་མེད་ཀྱང་རང་མཚན་གཅིག་ཡིན་པ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པ···ལ་སེལ་བའི་འཛིན་སྟངས་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་གཟུང་བ····གཉིས། བཟློག་སྒོ་གཟུང་བ་གཉིས་ཏེ་མུ་བཞི་སྲིད་པ་ལས་ཕྱི་མ་གཉིས་གོ་དཀའ་བས་འདིར་འཆད་པ་ལ།

(གཅིག) ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ།

དང་པོ་ཐ་དད་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་གསུམ། སྒྲ་འདོགས་པའི་
རྒྱུ་མཚན། བློས་འཛིན་ཚུལ། །དེའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མི་དང་ཆུའི་རིགས་ཐམས་ཅད་བསྲིག···
ཛམ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང་། ཤིང་ཐམས་ཅད་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་
ལྡན་པས་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་དེ་དག་ལྟ་བུ་རྣམས་
འབྲེལ་ཛོར་སྤྱི་གཅིག་པ་ལ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བློ་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདི་རྣམས་མིའོ།།
ཆུའོ། །ཤིང་ཛོ་། །བ་ལང་ཛོ་ཞེས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན། དོན་ལ་ཐ་དད་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་ལ་དེས་བཞག་པའི་འབྲས་
བུའི་བློ་དཀར་ཟལ་དང་ནག་སྐྱར་ལ་བ་ལང་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་སྐྱེ་བ····
དང་། རྟ་དང་བ་ལང་ལ་གཅིག་གི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་སྐྱེ་
བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་ཐ་དད་པས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་
གཅིག་བསྐྱེད་པ་དང་ནི་ག་བུར་དང་སེ་འབྲུ་སོགས་སྨན་ཐ་དད་པས་ནད་
ཐ་དད་སེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། རྒྱུ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་
འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཆོས་
ཉིད་ཀྱིས་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེའི་དགོས་པ་ནི། གསལ་
བ་ཡུལ་དུས་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་

ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན་ཤིང་ཐམས་ཅད་མེད་པར་གོ་བ་ཡིན་གྱི། གསལ་བ་རེ་རེ་ནས་མེད་ཅེས་བརྡ་སྦྱོར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(གཉིས) གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ།

གཉིས་པ་གཅིག་ལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་ལའང་སྔ་མ་ལྟར་གསུམ་··· ལས། དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཐ་དད་པར་རུང་སྟེ་སྒྲ་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ལའང་ཆོས་གཞན···· བསལ་བའི་ཆ་ཤས་བྱས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་སོགས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བློས་འཛིན་ཚུལ་ནི། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་པོ་རྗོད་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲ་ཐ་དད་ཀྱིས་བརྗོད་ཅིང་། རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་འཇུག་ཚུལ་ལྟར་དོན་ལའང་ཐ་དད་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ཞེན་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱ···· བའི་ཕྱིར་སྒྲ་ཡིན་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དང་། མ་བྱས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་དབྱེ་ཞིང་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་པས་སྒྲ་ཉིད་མི་རྟག་སོགས་སུ་གོ་བར་བྱེད་དོ།།

«གཉིས» རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ་དངོས། དོན་

ལ་གཞན་སེལ་དགག་པ། སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་གོ།།

(གཅིག) དབྱེ་བ་དངོས།

དང་པོ་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། དགག་བྱ་འགོག་པ་མེད་པར་འཇིན་པ་ཡི་སྒོ་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་གཞན་སེལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། སྒྲ་དང་བློ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས་ཡོད་མེད་དེ་ཡང་གཉིས་གཉིས་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ལ་སྒྲའི་གཞན་སེལ་དང་བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས། དེ་བཞིན་དུ་མེད་པ་ལའང་སྒྲ་དང་བློའི་གཞན་སེལ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ།།

(གཉིས) དོན་ལ་གཞན་སེལ་དགག་པ།

གཉིས་པ་དོན་ལ་གཞན་སེལ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།

〔གཅིག〕 དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བློའི་འཇུག་ཚུལ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་མས་པོའི་དོན་ལ་གཞན་སེལ་མེད་དོ།།

〔གཉིས〕 དེའི་རྒྱུ་མཚན།

གཉིས་པ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ལའང་གཉིས། སེལ་བ་སྣང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྣང་བ་ལའང་མཚུངས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དོན་གྱི་སྟེང་ན་གཞན་སེལ་ཡོད་ན་དེ་རང་མཚན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྣང་བའི་···

ཡུལ་དུ་འགྱུར་གྱི། རྟོག་ཡུལ་སེལ་བ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་སྣང་བ་ལའང་མཚུངས་པ་ནི་གལ་ཏེ་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་སེལ་བ་དོན་ལ་ཡོད་ན་རྟོག་མེད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་སྣང་བའང་དོན་ལ་ཡོད་པར་མཚུངས་པར་བསྒྲིའོ། །འདོད་ན་དོན་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་སྟེང་ན་སྣང་བ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ན་དོན་ཡོད་ཙམ་གྱིས་སྣང་བར་ཐལ་བས་ན་ལོང་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འདིའི་མཐའ་དཔྱོད་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གསུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

(གསུམ) སོ་སོའི་རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་ལས།

[གཅིག] ཡོད་པའི་སྒྲ་བློ་གཉིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ཡོད་པའི་སྒྲ་བློ་གཉིས་འཇུག་ཚུལ་གཅིག་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ།།

〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། ཡོད་པའམ་དངོས་པོའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་བློ་ངོར་དངོས་པོ་གཟུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་མེད་དེ་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་གཅོད་པའོ། །དེས་ན་ཡོད་པའི་སྒྲ་རྟོགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ།།

〈གཉིས〉 དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། སྣང་བ་དེ་མངོན་གྱུར་དང་ནི་མི་སྣང་བ་སྟེ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་པའི། དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་ལ་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྔོ་སེར་མི་རྟག་མི་རྟག་སོགས་མིང་བཏགས་ཤིང་རང་རང་གི་འགལ་ཟླ་བཅད་པའི་རྗེས་ཀྱི་ངེས་ཤེས་ཇི་སྙེད་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པས་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བ་ཡིན་པས་ན་སེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཆ་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །རྟོག་མེད་ལ་ཡུལ་མངོན་སུམ་སྣང་བཞིན་པའི་རྗེས་སུ་རྟོག་པས་ངེས་པ་དང་། དེ་མི་སྣང་བཞིན་རྟོག་པས་དཔྱད་པ་ཙམ་ལས་དེ་གཉིས་གང་ལྟར་ཡང་རྟོག་པ་རང་ངོ་ནི་རང་མཚན་ཡོད་པ་མིན་པར་འདུ་སྟེ། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་ཡུལ་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྣང་བ་རྟགས་ལ་ལྟོས་པ་དུ་བ་ལས་མེར་ངེས་པ་ལྟ་བུའམ། མི་ལྟོས་པ་མངོ་སྣམ་པ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ་བློ་ངོའི་དོན་དེ་སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས། ཡུལ་གང་ཞིག་རྟག་མི་རྟག་དང་ཡོད་མེད་སོགས་སུ་ངེས་པ་དེ་ཡང་གཞན་སེལ་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་ན་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་ངེས་པས་རྟག་འཛིན་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་བདེན་པ་དང་། རྟག་པས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་མི་བདེན་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་ཀར་འཇུག་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གཞན་སེལ་དེ་

རྟོག་པའི་འཇུག་ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཀྱང་རྟོག་པའི་བློ་ནས་མཐའ་གང་རུང་རེ་ལ་འཛིན་པས་སེལ་བ་ཡིན་ནོ།།

〔གཉིས〕 མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་བློ་གཉིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་བློ་གཉིས་འཇུག་ཚུལ་གཅིག་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དངོས་མེད་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའོ།།

〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། མེད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་སྟེ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱའོ།།

〈གཉིས〉 དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་བུམ་མེད་སོགས་དང་། མེད་པ་རི་རྭ་དང་རྟག་དངོས་སོགས་གཅོད་པ་ཡི་སྒོ་ནས་སེལ་བ་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དོ།།

〔གསུམ〕 དངོས་མེད་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ།

གསུམ་པ་དངོས་མེད་སྣང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས། འཐད་པ་དངོས་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ།།

«གཅིག» འཐད་པ་དངོས།

དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་སྣང་ཡུལ་མིན་ཏེ། དངོས་མེད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མིན་པས་ངོ་བོ་མེད་པ་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་ཉིད་མིན་ལ། དེས་ན་དངོས་པོ་བསལ་བ་ཙམ་གྱི་ཆ་ལ་དངོས་མེད་ཅེས་ནི་མིང་བཏགས་པ···ཙམ་དུ་ཟད་དོ།།

«གཉིས» དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་བཞི། དངོས་པོ་དང···མཚུངས་པ་སྤང་བ། ཚད་མ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ།།

༡ དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པ་སྤངབ།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་མེད་ལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་མེད་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པས་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཡིན། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ཙམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན། འོ་ན། དངོས་པོ་ལའང་དངོས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་སོ་སྙམ···ན། དངོས་པོ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་རྟོག་མེད་ཀྱི་ངོར་རང་དབང་གིས་སྣང་བས་གྲུབ་ཅིང་རྟོག···ངོར་སེལ་བས་འགྲུབ་ལ། དངོས་མེད་ནི་རྒྱུ་ཡིས་མ་བསྐྱེད་པས་སམ་བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དགག་བྱའི་དངོས་པོ་བཀག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བློ་ངོ་

ཁོ་ནར་གཞན་སེལ་གྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པས་ལྟོས་མི་ལྟོས་མི་མཚུངས་སོ།།

༢ ཚད་མ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་ཚད་མ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རི་བོང་གི་རྭ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་མེད་མོད་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས··· དང་རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་འཁྲུལ་ཡུལ་དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་གཉིས་ལྟ་བུ་མེད་སྣང་གཉིས་དེར་སོ་སོར་སྣང་བ་ཡི་སྐྱོང་བའི་སྟོབས་ཉིད་ལས་དེ་འཛལ་གྱི་ཚད་མ་དེའི་ཡུལ་དེ་རྣམས་ཡོད་པར་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ཡུལ་དེ་དང་དེར་སྣང་བ་དེ་ནི་ཤེས་པ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་ལས་གུད་ན་ཕྱིར་རམ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་འདོད་ན་ནི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་དེ··· དོན་ཡིན་པར་ཚད་མས་གཞལ་མི་ནུས་སོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་བརྟགས་མིན་དང་། བརྟགས་འགོག་དང་། ནམ་མཁའ་སྟེ་གསུམ་དང་། འཁྲུལ་ཡུལ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་རྒྱུན་དད་པའི་ཆ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་ཆ་ལ་འགོག་པ་གཉིས་དང་། ཐོགས་རེག་བཀག་ཙམ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། སྤྱི་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

༣ གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན། ནམ་

མཁའ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་ཏེ། ནམ་མཁའ་སྣང་ཙམ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་དཔེར་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཐོགས་རེག་དང་བྲལ་ཙམ་ལ་བཏགས་པར་ཟད་ཀྱི། དོན་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་རང་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་ཏེ། རང་རིག་གིས་གྲུབ་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། དོན་རིག་མིག་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་ན་གཟུགས་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ནམ་མཁའ་དང་ཆོས་གང་ཡང་དེ་བྱུང་དང་། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྲུབ་པ་མེད་པ་དེས་ན་ནམ་མཁའ་ཡོད་དོ་ཞེས་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཚད་མ་གང་ཡང་མེད་པས་དམ་བཅའ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །འོ་ན། ནམ་མཁའ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་དང་། བུ་གའི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་འདི་དག་ཇི་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱན་ནམ་མཁའ་ཞེས་སྟེང་གི་གནམ་སྔོན་པོར་སྣང་བ་འདི་ནི་རི་རབ་སོགས་ཀྱི་འོད་ཡིན་པས་ཁ་དོག་གི་གཟུགས་ཡིན་གྱི། ནམ་མཁའ་མིན་ལ། བུ་གའི་ནང་སྣང་པ་ཏ་རེ་བ་མཐོང་བ་ནི་དེར་གཟུགས་གཞན་མ་མཐོང་བའི་ཆ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་གྱི། ནམ་མཁའ་མཐོང་བ་མིན་པ་དེས་ན་རྒྱན་དང་བུ་གའི་ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་རུང་བ་མིན་ནོ།།

༄ ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་མ་གྲུབ་ན་ཤེས་བྱ་ལ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་འདུས་མ་བྱས་རྟག་དགོས་ཤིང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་རྟག་པའི་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལ་མཛད་པ་སོགས་ལུང་ལས་རྟག་པར་བཤད་པ་རྣམས་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རིག་པ་ཅན་པ་སོགས་མུ་སྟེགས་བྱེད་དང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་སོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟག་སྨྲ་གཉིས་པོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་སོགས་ཀྱང་···· རྟག་པར་འདོད་མོད་ཀྱི། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མི་རྟག་པ་ལས་ལོག་ཙམ་ལ་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་མཛད་ཀྱི། ཡོད་རྟག་གི་གཞི་མཐུན་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མེད་པ་རྟག་ཉིད་ག་ལ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་ནི། དབང་ཤེས་ནི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་བརྗོད་པར་སྣང་བ་ཙམ་དུ་བརྟགས་པ་ཡིན་པས། དཔེར་ན་ལྐུགས་པ་མིག་ཅན་དང་འདྲ་ལ། རྟོག་པ་ནི་རང་གིས་ཡུལ་དངོས་སུ་མ་མཐོང་ཡང་སེལ་བའི་ངོར་ཡིན་མིན་སོགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ལོང་བ་སྨྲ་མཁས་··· དང་འདྲ་ཞིང་། རང་རིག་མེད་ན་མཐོང་རྟོག་གི་ཐ་སྙད་ཅི་སྙེད་ཀྱང་མེད་ལ། རང་རིག་གིས་མྱོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རྟོག་པས་འཇུག་པས་ན་རང་རིག་དབང་པོ་ཚང་བ་ཡིས་རྟོག་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་·

པ་གཉིས་པོ་དེ་ཡི་བརྡ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅེས་བྱ་བ་བར་····· སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

〈གཉིས〉 སེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་སེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་ལྔ་སྟེ། སྤྱི་མེད་ན་བརྡ་སྦྱོར་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ། གཞན་སེལ་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ། གཅད་བྱ་མེད་པ་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པ་སྤང་བ། སེལ་བ་དངོས་པོ གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། སེལ་བ་སྤྱི་མེད་ན་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་སྤང་བའོ།།

«གཅིག» སྤྱི་མེད་ན་བརྡ་སྦྱོར་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ།

དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། བརྗོད་བྱ་སྤྱི་དོན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཡི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲ་ནི་ཡུལ་སྔོན་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་དེས་ཚུར་བཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཕར་སྦྱར་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་བྱའི་ཡུལ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ།།

ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་སྤྱིའི་སྒྲ་རྣམས་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་གཞག་པ་མིན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དུང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་། དུང་དཀར་པོ་ཞེས་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཐ་དད་དུ་སྦྱར་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར···

ཏེ།   དོན་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་རྐྱང་པ་སྤྱི་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།   དོན་གྱི་ངོ་བོ་རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱི།   དེ་ལ་དངོས་ཡིན་དང་ཁྱད་པར་གཞན་སྒྲོང་བ་དང་མི་སྒྲོང་བའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་གོ་སླ་བའི་སླད་དུ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་སྦྱར་ཡིན་ནོ།།

«གཉིས»   གཞན་སེལ་ཡིན་ན་ཡན་ལྟན་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་ནི།   ཤིང་གོ་བ་ལ་དངོས་འགལ་ཤིང་མིན་གཅོད་པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་ཡིན་ན།   ཤིང་གོ་བར་ཤིང་མིན་དང་།   ཤིང་མིན་གོ་བ་ཤིང་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་ན།   དེ་ནི་དེ་དང་དེ་མིན་གོ་བ་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་གང་རུང་གཅིག་རྐྱང་པར་འཛིན་པ་མ་···གྲུབ་པས་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་ལ།   མཐར་གཉིས་ཀ་འཛིན་པའང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་དེ་མིན་གཅད་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་འཐད་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་ཟེར་སོ།   །འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་པ་ནི།   ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤིང་ཞེས་པའི་བརྡ་དེས་དངོས་འགལ་ཤིང་མིན་མི་གཅོད་ན་ཤིང་དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས···པར་མི་སྲིད་དེ།   ཤིང་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་དེས་སྒྲ་ལྷ་བུ་གཅིག་མ་བཅད་

ན་དེའང་ཐུན་མོང་དུ་གོ་བར་འགྱུར་གྱི། ཤིང་ཁོ་ན་ལ་གོ་བ་མི་འཐད་ལ། གཙོད་ན་འགལ་ཟླ་གཅིག་མ་བཟུང་བར་ཅིག་ཤོས་མི་རྟོགས་པས་ཉིས་པ་སྲ་ན་གནས་པས་ཤིང་མི་འགྲུབ་པས། དེ་ལྟ་ན་ཁྱིད་ལའང་ཤིང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དེ་ན་རེ། དངོས་འགལ་ཤིང་མིན་བསལ་ཏེ་དགག་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས······དངོས་པོ་ཤིང་དེ་མི་སྒྲུབ་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་རྒྱང་པ་འདོད་དེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་མཐོང་བས་དེ་ལ་འདི་ཤིང་ཡིན་ནོ··ཞེས་བརྡ་བྱེད་ལ། ཕྱིས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ནའང་ཤིང་དེ་ཉིད་རྟོགས་སྲ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་དང་པོ་བརྡ་ཡི་དུས་ན་འདི་ལྟ་བུ་ཤིང་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་ཤིང་ཡོད་ཅེས་ཤིང་མ་ཡིན་པ་གཞན་མ་བཀག་ན་ནི་ཕྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་དུ་རྗེ་བོང་ལ་སོགས་པའང་ཤིང་དུ་རྟོགས་ནས····འདོད་པའི་ཤིང་དེ་བརྡ་དེས་མི་འགྲུབ་ལ། གལ་ཏེ་འདི་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་ཞེས་གཞན་ཤིང་ཡིན་པ་བཀག་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་བརྡ་དེས······འདོད་བྱ་ཤིང་དེ་འགྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ཤིང་མིན་གཞན་བསལ་བས་ན་གཞན་སེལ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དངོས་པོའི་ལན་ནི། ངེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་འདི་ལྟར་ཡལ་ག་ལོ་མ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཞིག་མཐོང་ནས་དེ་ལ་ཤིང་གི་བརྡ་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བརྡ་དེ་རྟག་བཅས་ཀྱི་བློས་དེའི་རིགས་མཐུན་པ་རྣམས་ལ····

གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་སྦྱོར་བར་བྱེད་ལ། རིགས་དེ་ནི་རིགས་མི་མཐུན་གཞན་སེལ་བ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན། སྒྲ་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་ཁོ་ནས་སྟོན་ན་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཚིག་ཁོ་ན་དངོས་སུ་སྦྱོར་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་སུ་མ་སྦྱར་ཡང་མིང་ཐམས་ཅད་གཞན་ལས་བཟློག་ནས་དེར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཚིག་ཀུན་ངེས་གཟུང་གི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པར་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བུམ་པ་ཁོ་ནར་ཆུ་ཁོ་ན་ཁྱེར་ནས་འོང་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་དུ་བུམ་པ་མི་དགོས་ན་ཆུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཆུ་མི་དགོས་ན་བུམ་པ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ངེས་པར་མི་འཛིན་ན་ཅི་ཡང་རུང་བ་འོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་སྐབས་མཁས་གྲུབ་དགེ་དཔལ་བ་ལ་དགག་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ཤེས་པར་འདོད་ན་མཁན་ཆེན་ངག་ཆོས་ཀྱི་གསུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

«གསུམ» གཅད་བྱ་མེད་པ་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་གཅད་བྱ་མེད་པ་ལ་གཞན་སེལ་མི་འཇུག་པ་སྤང་བ་ནི། ཤེས་བྱ་དང་། ཐམས་ཅད་དང་། མཐའ་དག །མ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་རྣམས་ལ་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གཅད་བྱ་མེད་དེ། མཐའ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྣམ་གཅད་ཀྱི་གཞན་སེལ་འཇུག་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་སོགས་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་མེད་ནའང་དེ་མིན་དུ

སྒྲོ་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་གཅད་ཡོད་དེ། བློ་ངོར་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཉིད་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

«བཞི» སེལ་བ་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་… བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།

བཞི་པ་སེལ་བ་དངོས་པོ་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པའི་གཞན་སེལ་ལམ་ལྡོག་པ་དེ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་སྤྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་དང་…མཚུངས་པའི་སྐྱོན་འཇུག་ལ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་ཅི་ཡང་མེད་པས་དེ་བཞག་པ་དང་དེ་ལས་དོན་ཐོབ་པའི་དགོས་ནུས་གང་ཡང་མེད་པ་དེས་ན…ལྡོག་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་མི་དགོས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་གྱི་ལན་དགག་ན། འདི་ལ་ལན་དུ་བོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ནི་དངོས་མེད་ཀྱི་ལྡོག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་ཀྱང་དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་དངོས་པོར་འདོད་དེ། དེ་དངོས་པོ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་འདུད་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྤྱི་དངོས་པོར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་འདི་ནི་གདོན་པར་དཀའ་སྟེ། ཤིང་མིན་ལས་ལྡོག་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཤ་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེས་འདྲིའོ། །ཤ་པ་ཡིན་ན་ཤ་པའི་རང་བཞིན་དེ་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་གཞན་ཙནྡན་སོགས་ཤིང་མིན་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་གཞན་ཙནྡན་སོགས་

ཤིང་ཡིན་ན་ཤ་པ་ཤིང་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤ་པ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་གཞན་ཙནྡན་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་གཅིག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤ་པ་ཤིང་མིན་ལས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་ནི། སྤྱི་དང་ལྡོག་པ་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པ་དེས་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་གང་བཀག་པ་དེ་སྙིང་ནད་ཀྱིས་ཁས་བླང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་བོད་འདིར་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་བཟུང་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་རྩོག་ཙིང་བསྐྱབས་པའམ་འགོག་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི། དཔེར་ན་ནགས་ལ་གནས་པའི་སྤྲེའུ་དག་གིས་རང་གནས་བཟང་པོ་ལྡོན་པའི་ཤིང་ལ་མི་གཙང་བ་འཐོར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་རང་ལན་ནི། ལྡོག་པ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་སྟེ་ཤིང་མིན་པས་ལྡོག་པ་དོན་ལ་གྲུབ་ན་ཤ་ཤུག་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། སེམས་མེད་ལས་ལྡོག་པ་དོན་ལ་གྲུབ་ན་རྟ་གླང་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་བློ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་དཔྱད་པ་ན་དེ་མིན་ལས་ལྡོག་པ་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཆར་བ་སྟེ། སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་གོ་བར་འཐད་པ་ནི་རིགས་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ལ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྐྱོན་འདི་གཉིས་མེད་དོ། །དེས་ན་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཅིག་བརྗོད་ན་ཡང་ཤིང་མིན་དགག་པ་དང་། ཤིང་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི། བྱ་བ་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ནི་མེད་དོ། །འོ་ན། ནུས་པ་གཉིས་པོ་

དེས་ལོག་རྟོག་སྟོན་པའི་སྒྲ་གཉིས་དངོས་སུ་བྱེད་པ་པོར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་དང་ཤིང་མིན་གྱི་ཆོས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པས་རྟོག་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བཏགས་པ་བློ་ཆོས་དང་མཐོང་བ་དོན་ཆོས་་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པས་བསྲེས་པའི་སྒྲ་དེ་རྟོག་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་་་་་དོན་རང་མཚན་ལ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་གཉིས་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཡན་ཆུན་ཡོད་པ་མིན་ཕྱིར་འདི། །དངོས་མེད་དངོས་པོར་ལྡན་ཉིད་དུ། །མཐོང་བ་བློ་ཡིས་བསྒྲད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ།།

«ལྔ» སེལ་བ་ལ་སྤྱི་མེད་ན་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ།

ལྔ་པ་སེལ་བ་ལ་སྤྱི་མེད་ན་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་སྤང་བ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་གཅིག་ཏུ་འདུ་ཞིང་འབྲེལ་པའི་ཐུན་མོང་གི་སྤྱི་གཅིག་མེད་ན་ཨུཏྤལ་དང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐ་དད་པ་རྣམས་གཞི་གཅིག་ལ་མི་འདུ་བས། ཨུཏྤལ་ཡང་ཡིན་ལ་སྔོན་པོའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཨུཏྤལ་དང་དེའི་ཁ་དོག་གཉིས་དོན་ལ་ཐ་དད་པ་མིན་ཡང་། ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་སྔོ་མིན་ལས་ལྡོག་པ་དང་། ཨུཏྤལ་མིན་པ་ལས་ལྡོག་པ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་ནས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་གཞན་སེལ་གྱིས་ཨུཏྤལ་་་་

ཡང་ཡིན་ལ་སྔོན་པོ་འང་ཡིན་ཞེས་བསྡུས་པའི་རྟོག་པའི་ངོར་གཞི་མཐུན་···
པ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། དབང་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་
སྟེང་ན་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་ཨུཏྤལ་དང་སྔོན་པོ་
གཉིས་ཡིན་པའི་གཞི་དངོས་སམ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་··
འཇུག་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་གཞི་མཐུན་ཞིག་ཡོད་ན་རང་···
མཚན་སྟེང་ན་ཡོད་དགོས་ཀྱང་། དེ་རང་མཚན་སྣང་བའི་དབང་པོའི་
སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར་དོན་ལ་གཞི་མཐུན་ཕོགས་སུ་མ་གྲུབ་བོ། །སྐབས་
ཀྱི་ཚིགས་བཅད་ནི། འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་ལ་དཔྱད་པ་ན་སྣང་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་
པ་དོན་རང་མཚན་ནི་སྐྱེས་བུའི་འཇུག་ལྡོག་གི་ཡུལ་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
འཇུག་ཚུལ་གྱི་རྟོག་གེའི་གསང་གནད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྲོག་གཅིག་པུ་གཞན་
སེལ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣམ་དག་
གི་ལྟ་བའི་མིག་དང་ཤེས་པའི་བློ་གྲོས་གསལ་པོ་གཉིས་ཚོགས་ཤིང་ལྡན་པའི་
རྟོག་གེ་བ་དེ་ཤེས་བྱ་ཡི་གནས་ཚུལ་མ་ནོར་བའི་དེ་ཉིད་ལྟ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
གྱི་སྨག་དང་བྲལ་བས་སྣང་དོར་སྨྲ་བ་ན་ཀུན་མཁྱེན་དང་འདྲ་བར་སྤོངས་
པ་མེད་ཅིང་མི་འཇིགས་པའི་སྨྲ་མཆོག་གི་གནས་འཐོབ་བོ། །ཞེས་བྱ་བ་
བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་
སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་སེལ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་པའི་མཚན་འགྲེལ་
བཤད་པའོ།། །།

གསུམ། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྟགས་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྟགས་པའི་ཚུལ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

(གཅིག) གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་། སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པའོ།།

[གཅིག] རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། དོན་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པའོ།།

〈གཅིག〉 དོན་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་རང་མཚན་རྐྱང་པ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ཞོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་ཆུ་སྐྱོར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཡོན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲ་གས་བཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་འགའ་

ཞིག་སྣྲོའོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། དོན་རང་མཚན་ཡུལ་དུས་རྣམས་སོ་སོར་
ངེས་པ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ན་རེ་རེ་བཞིན་འདི་དང་འདི་ནི་བུམ་པ་
འོ་ཞེས་བརྡ་གདགས་པར་མི་ནུས་ལ། གལ་ཏེ་ནུས་སུ་ཆུག་ཀྱང་ཕྱིས་
ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་ཡང་སྔར་གང་ལ་བརྡ་བཏགས་པའི་དང་པོའི་རང་
མཚན་དེ་རྙེད་པར་དཀའ་སྟེ། འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
མ་རྙེད་ན་གཞན་གྱི་བརྡ་ཡིས་གཞན་གོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཀ་བའི་བརྡས་
བུམ་པ་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ལྟར་ན་འདས་པ་དང་མ་
འོངས་པའི་བུམ་པ་ནི་སྒྲས་བརྗོད་བྱ་ཉིད་དུ་རུང་བ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་ལ་ད་ལྟར་རང་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྒྲ་ཡིས་རང་
མཚན་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཉིད་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་མིག་དབང་དང་སྣང་བ་
ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
རང་མཚན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དོན་རང་མཚན་ཐམས་ཅད་མ་
འདྲེས་པ་སེལ་བ་ཡིན་པ་ལ་མིང་དོན་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
དབང་པོས་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་འཛིན་མི་སྲིད་ལ། བརྗོད་བྱ་དེ་ཡི་
མིང་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་སྦྲེལ་པ་ནི་དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར
གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེས་ན་བརྡའི་སྔ་རོལ་དང་པོ་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་
པ་བྱེད་པའི་ཚེ་བརྗོད་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ་བུམ་པ་མཐོང་བཞིན་
པ་འདི་བུམ་པའོ་ཞེས་བརྡ་སྦྱར་ན་ཡང་བརྡ་དེ་ནི་རྟོག་ངོར་ཤར་བའི་སྤྱི་

ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། དེ་དུས་ཀྱི་རང་མཚན་རྐྱང་པ་ལ་འཆད་ཉན་གཉིསཀས་མི་འཛིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བརྡ་དེའང་དོན་ལ་ཡོད་མེད་སོགས་ཕྱིསཐ་སྙད་བྱེད་པའི་དོན་དུ་འདོགས་ཏེ། བརྡ་མེད་ན་ཐ་སྙད་མི་ནུས་པའིཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དབང་པོས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་འབྲེལ་པའི་དོན་འཛིནན་བུམ་སོགས་ཀྱི་བརྡ་སྦྱར་བ་མེད་ཀྱང་རང་མཚན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་····འདི་ནི་བུམ་པའོ་སྙམ་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་དགོས་སོ། །ཡངདེ་ན་རེ། ཕྱིར་སྒྲ་དོན་འབྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་དོན་མངོན་སུམ་མཐོང་བཞིནཔའི་ཚེ་དབང་པོའི་སྒོ་ལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཡིད་ཤེས་དེས་བུམ་པ་མཐོངབའི་མཐོང་དོན་དང་། དེས་བརྡ་སྦྱོར་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གཉིས་འབྲེལཔ་ཡིན་པས་ན་སྔོ་དེའི་ངོ་བོ་རྟག་བཅས་ཡིན་ཀྱང་རྟག་མེད་མངོན་སུམ་··དང་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་ན་མཐོང་རྟོག་གི་ཡུལ་ཐདད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་ཚེ་རྟོག་པ་མེད། རྟོག་ཚེ་མཐོང་བ་མེད་པསམཐོང་བཞིན་དུ་དོན་རྟོགས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རོ་ལོ། །འདིའིལན་ལ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་མིན་ཡང་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པའིརྒྱུ་ནི་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་པ་··མེད་པའི་ཡིད་གཉིས་པོ་དངོས་ཡུལ་ཐ་དད་ཀྱང་འཇུག་ཡུལ་གཅིག་ལ་····དུས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་ལ་བླུན་པོ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིརརམ། ཤེས་པ་རིམ་འཇུག་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་མཐོང་རྟོག་གཉིས་རིམ་གྱིས་

འཇུག་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་འཇུག་པ་སྒྱུར་བས་ཆུ་བོ་ལྟར་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ལ་བློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་དེ་གཉིས་གཅིག་པ་མེད་དོ།།

〈གཉིས〉 ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། བློ་ངོར་ཀ་བུམ་སོགས་སྣང་བའི་དོན་ཤེས་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པས་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའང་མི་འཐད་དེ། ཤེས་པའང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་པ་ཡིན་པ་དེས་ན་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྡར་བྱེད་པ་མི་རུང་སྟེ། རང་མཚན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་དང་བརྡ་དུས་སྔ་ཕྱི་བ་ལ་བརྡ་གདགས་པར་མི་ནུས་པས་སོ།།

〔གཉིས〕 སྒྲ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་སྒྲ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། རིགས་སྒྲ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ཟླ་དོན་གྱི་སྒྲ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པའོ།།

〈གཅིག〉 རིགས་སྒྲ་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། ཟླ་ཡིས་གསལ་བའམ་རང་མཚན་བརྗོད་ན་སྐྱོན་ཡོད་ཀྱང་དེ་མི་བརྗོད་ཀྱི། ཁོ་བོ་ཅག་དོན་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་

རིགས་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཡུལ་དུས་ཐ་དད་པའི་བུམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་སྤྱི་གཅིག་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་དུ་ཆུག་ན་འང་དེ་རྐྱང་པ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་ནུས་གཉིས་ཀ་མེད་དེ། སྤྱི་མི་གསལ་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བས་རང་མཚན་རྟོགས་པ་···མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་ན་རེ། སྤྱི་རྐྱང་པ་མིན་གྱི། སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་རང་མཚན་རེ་རེ་ལ་བརྡ་སྦྱར་བར་རང་མཚན་གོ་བ་འཐད་དོ་ཞེ་ན། རང་མཚན་ལ་མ་སྦྱར་ན་སྤྱི་ལ་སྦྱར་ཡང་རང་མཚན་གོ་མི་ནུས་པ་དེ་ལྟ་ན་དགོས་ནུས་མེད་པའི་སྤྱི་བོར་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དངོས་ལ···བརྡ་སྦྱོར་ཅིག་ཅེས་རང་མཚན་གོ་ན་ཐ་དད་ཀྱི་སྤྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། ཀ་བ་གོ་བ་ལ་བུམ་པ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་མཚན་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བརྡ་གདགས་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེ་ན། རང་མཚན་བཞིན་དུ་སྤྱི་འདི་ལ་ཡང་མཐའ་ཡས་པར་མཚུངས་པས། བརྡ་འདོགས་པར་མི་ནུས་སོ།།

〈གཉིས〉 ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། གངས་ཅན་པ་ཁ་ཅིག་དང་། མང་བཀུར་བ་སོགས་ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་བཞེད་འདོད་མཐུན་པར་དེ་གཉིས་ཀས་གཟུགས་དང་། སེམས་དང་།

སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་མི་ལྡན་ཡང་། སྒྲ་དང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པས་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དོན་བརྗོད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་སྒྲ་བཏགས་དངོས་མེད་ལ་བཏྲ་སྒྲུར་བས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ལ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་འཐད་དེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ལས་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བ་ལང་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ།། དེ་ན་རེ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བློ་ངོར་ཤར་བའི་བུམ་པ་དང་རང་མཚན་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་། ལྟོ་བ་ལྡིར་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ལས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་དོན་རང་མཚན་ལ་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་པོ་རྣམ་པ་ཙམ་འདྲ་བས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ན་རེས་འགའ་རང་མཚན་ལ་·····འཇུག་ཀྱང་། རེས་འགའ་སྒྲ་དོན་ལའང་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་དང་དུས་རེས་འགའ་འཁྲུལ་གྱི། ཀུན་ཏུ་འཁྲུལ་སྲིད་པ་མིན་ནའང་འདི་ནི་རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བས་ན་འདྲ་བའི་སྣ་ནས་འཁྲུལ་བ་མིན་ནོ། །འདིའི་མཐའ་དཔྱོད་ཤེས་པར་འདོད་ནའང་མཁན་ཆེན་ངག་ཆོས་ཀྱི་གསུང་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ།།

(གཉིས) རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།།

[གཅིག] མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། བརྡ་ལས་གོ་བར་བྱ་བ་བརྗོད་བྱའི་མཚན་ཉིད། བརྗོད་བྱའི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི,བརྡའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

[གཉིས] དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། འཆད་པའི་སྐབས་དང་བརྡ་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་བརྗོད་བྱེད་རེ་རེ་ལའང་གཉིས་གཉིས་ཏེ། བསྡོམས་ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །དེའང་འཆད་པའི་ཚེ་རྟོག་ངོར་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་དུ་ཤར་བའི་དོན་སྤྱི་དང་སྒྲ་སྤྱི་གཉིས་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཡིན་ལ། རང་མཚན་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་དང་སྒྲ་གཉིས་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཡིན་ཞེས་སོ་སོར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་ཤེས་བྱའི་གནད་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་ཡང་། བརྡ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་རང་སྤྱི་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་གཅིག་ཏུ་འདྲེལ་ཏེ་བརྡ་སྦྱར་བ་པོ་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚེ་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།

[གསུམ] དེའི་དོན་གདན་ལ་དབབ་པ།

གསུམ་པ་དེའི་དོན་གདན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ། གཞི་མེད་ལ་འབྲེལ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ། འབྲེལ་པ་ལ་སྦྱར་བས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའི་འཐད་པའོ།།

〈གཅིག〉 སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད་དེ། དོན་དང་ཤེས་པ་ནི་རང་མཚན་ཡིན་པས་བརྗོད་བྱར་མི་རུང་ལ། སྒྲ་སྤྱི་དང་ དོན་སྤྱི་གཉིས་པོ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞི་ནི་བརྗོད་བྱ་མ་ ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་མི་སྲིད་པས་དམ་པའི་དོན་དུ་བརྗོད་བྱ་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ།།

〈གཉིས〉 གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། རྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པའི་ངོར་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་ བྱའི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཤར་བ་ལ་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་དེ་ནི་སྒྲ་ཡི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ།།

〈གསུམ〉 འཁྲུལ་པ་ལ་སྦྱར་བས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའི་འཐད་པ།

གསུམ་པ་འཁྲུལ་པ་ལ་སྦྱར་བས་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པའི་འཐད་པ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་གོམས་ཤིང་བརྟས་པ་ཡིས་བརྡ་ཡི་དུས་ན་རང་མཚན་དང་དོན་སྤྱི་མ་ཕྱེ་བར་འདི་

བུམ་པའོ་ཞེས་བསྲེས་ནས་བརྡ་སྦྱར་ལ། ཐ་སྙད་དུས་ནའང་དེ་ལྟར་གོ་སྟེ། བུམ་པར་ཆུ་བླུགས་ཤིག་ཟེར་ན་ལྟོ་འཕྱིམ་རང་མཚན་གང་ཞེས་མི་འདྲི་བར་ཡུལ་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལ་གོ་ནས་དོན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲའི་དངོས་ཡུལ་མེད་པ་ལ་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་ཞུགས་པ་ལྟར་དོན་ཐོབ་པས་ན་བདེན་པ་ཡིན་པར་འཐད་དོ།།

(གསུམ) རྫོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་རྫོད་པ་སྤང་བ་ལ་ལྔ་སྟེ། དངོས་པོའི་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ། ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ། མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ། བརྗོད་བྱ་མེད་ན་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་སྤང་བ། འཁྲུལ་པའི་འབྲེལ་པ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་སྤང་བའོ།།

〔གཅིག〕 དངོས་པོའི་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ།

དང་པོ་ནི། ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཤིང་མིན་གཞན་ལས་མི་ལྡོག་ན་ཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་འགལ་··· སོ། །ཤིང་མིན་ལས་ལྡོག་ན་ནི་ཤིང་གི་དངོས་པོར་འགྱུར་བས་སྤྱི་དངོས་པོར་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དམ་པའི་དོན་ལ་མི་ལྡོག་སྟེ་བློ་ངོའི་བུམ་པ་དེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་

པར་ཕྱོག་ན་རང་མཚན་ལས་སྒྲ་དོན་ལོགས་སུ་དོན་བྱེད་པར་དུ་མ་དངོས་་་
པོར་ཡོད་དགོས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། བློ་གཞན་སེལ་གྱི་ངོར་སྒྲ་དོན་གྱི་
རང་ཕྱོག་རང་མཚན་མིན་ཀྱང་རྟོག་པའི་ངོར་ཕྱོག་པར་སྣང་བ་དེ་ནི་སྣང་་་
བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པར་གོམས་པའི་སྟོབས་ལས་ཡིན་ནོ། ཁྱེད་ཀྱི་
སྤྱི་ནི་འཁྲུལ་པ་མིན་པར་མི་འདོད་པས་དེས་ན་དེ་དག་ག་ལ་མཚུངས་ཏེ་མི་
མཚུངས་སོ།།

〔གཉིས〕 ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་ཤེས་པ་རང་མཚན་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་་
སྤང་བ་ནི། འོ་ན། རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྤྱི་
དེ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཤེས་པ་ལས་ངོས་མེད་པས་ཤེས་པ་རང་མཚན་་
བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་དེ་སྣང་
བའི་ཤེས་པ་རང་མཚན་གྱི་ཆའམ་ཕྱོག་པ་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱ་མིན་ཀྱང་བློ་་་
ངོར་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པས་བཏགས་པ་ཕྱི་རོལ་ཞེན་པའི་ཆ་་་
དངོས་མེད་དེ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དེས་ན་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་གྱི་་་
གཟུགས་བརྙན་དོན་སྤྱི་ལ་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་ཉམས་ཚོད་་
དང་སྒོ་བསྟུན་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་
བདེ་སྦྱར་བར་ཟད་དོ། །མདོར་ན་ཤེས་པ་དེ་ལ་རང་སྒྲུང་གསལ་རིག་གི་

ཇོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ལྡོག་པ་དང་། རང་མདངས་ཕྱི་རོལ་ལྷར་ཤར་བའི་ལྡོག་པ་གཉིས་ལས། སྔ་མ་བརྗོད་བྱར་མི་བྱེད་ཀྱི། ཕྱི་མ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའང་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་འཕྲུལ་ངོར་བཏགས་སྒྲོར་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

〔གསུམ〕 མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་བརྗོད་བྱར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སེལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལ་བཏགས་སྒྲོར་ན་ནི་སེལ་བ་དང་རང་མཚན་ཐ་དད་ཡིན་པས་ལྡན་པ་མིན་པ་ལ་བཏགས་སྒྲོར་བ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། དོན་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་གལ་ཏེ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་ན་ཁྱེད་བཞིན་ཡང་། འོན་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་གི་དོན་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སེལ་བ་རང་གི་དངོས་ཡུལ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་མེད་པ་ཤེས་ན་དོན་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དང་བརྗོད་བྱེད་ཅིའང་མེད་པ་གཉིས་དོན་དམ་པར་མཚུངས་པས་བཅད་པའི་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་ལོ།།

〔བཞི〕 བརྗོད་བྱ་མེད་ན་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་སྤང་བ།

བཞི་པ་བརྗོད་བྱ་མེད་ན་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་མ་འཁྲུལ་བའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཅིག་མེད་ན་འཁྲུལ་པ་དེ་ཉིད་གསོག་སྟེ་རྫུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད

དོན་མཐུན་ཐམས་ཅད་འཇིག་སྟེ། རི་བོང་རྭ་ཡོད་དང་བུམ་ཡོད་ལྟར་··· བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཡོད་མེད་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་དོན་སྤྱི་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་པའི་སྒོ་ནས་རང་མཚན་ཉིད་ལ་བླང་དོར་··· དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་··· ཡིན་ནོ།།

〔ལྔ〕 འཁྲུལ་པའི་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་སྤང་བ།

ལྔ་པ་འཁྲུལ་པའི་འབྲེལ་བ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་སྤང་བ་ནི། བརྡ་ཆད་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་གོ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པའི་འབྲེལ་པ་འདི་མི་དགོས་སོ་ཟེར་བའོ། །མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པའི་དོན་རང་མཚན་དང་ནི་དོན་སྤྱི་ཀྱང་པ་དང་སྤྱི་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་གང་ལ་བུམ་པའི་བརྡ་ཆད་བྱས་ཀྱང་··· འཁྲུལ་པ་མེད་ན་དོན་ལ་བརྡ་མི་འཕྲོར་ཏེ། ལྟ་མ་གཉིས་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པས་རང་མཚན་ལ་བརྡ་བྱེད་ན་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན···· དང་། དོན་སྤྱི་ལ་བརྡ་ཆད་བྱེད་ན་ཉན་ཐོས་ལ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་འཇུག་ཅིང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཁོ་བོ་ཅག་གི་འདོད་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཁྱེད་རང་བརྡ་ཆད་ཇི་ལྟར་བྱེད་སྙམ་ན། བརྡ་ལ་བརྟེན་ནས་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་རང་མཚན་དང་དེའི་གཟུགས་བརྙན་དོན་

སྤྱི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཏུ་སྣང་སོགས་མཐོང་བའི་
དོན་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་བརྡ་འདོགས་མཁན་སྔ་རབས་ཀྱི་རྒན་པོ་རྣམས་''
ཀྱིས་བརྡ་ཆད་བྱེད་ལ། བྱས་པ་ལྟར་འབྲེལ་ནས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་བསྟུ་བའི་ཚིགས་བཅད་ནི། ལེགས་པར་དཔྱད་
ན་སྒྲ་ཡི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མེད་ལ། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ནི་དོན་རང་
མཚན་ཡིན་ཅིང་། སྒྲ་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་འབྲེལ་པས་བྱས་ན་ཡང་འབྲེལ་''
ནས་འཇུག་པའི་སྐྱེས་བུ་བསླུ་བ་མེད་དེ། འབྲེལ་པའི་དོན་སྣང་བའང་
རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལས་འཆོལ་བར་མི་སྣང་བས་རྒྱང་རིང་པོའི''''''
གཟུགས་མཐོང་བའི་ཤེལ་གྱི་ཁང་བུ་ནས་བལྟས་པ་བཞིན་ནོ། །ཅེས་བྱ་
བ་ནི་བསྟུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་
བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་ལྔ་པའི་མཚན''''''
འགྲེལ་བཤད་པའོ།། །།

བཞི། འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟོགས་རྩལ།

བཞི་པ་འགལ་འབྲེལ་རྟོགས་རྩལ་ནི། ཚད་མ་ཡིན་མིན་ལ་སོགས་པའི་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་འབྲེལ་ཉིད་ལ་······ ལྟོས་པས་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དེ་གནས་ལུགས་དཔྱོད་པ་ཡི་སྒོན་དུ······ འགལ་འབྲེལ་ཉིད་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་འདང་གཉིས་ལས།

(གཅིག) འབྲེལ་པ་བརྟག་པ།

དང་པོ་འབྲེལ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་ལ་འབྲེལ་པ་དགག བློ་ངོར་འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ། འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ།།

〔གཅིག〕 དོན་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ལའང་གཉིས་ལས།

〈གཅིག〉 འབྲེལ་པ་སྤྱིར་དགག་པ།

འབྲེལ་པ་སྤྱིར་དགག་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ། དངོས་པོ་ལའང་རང་གཞན་གྱི་ཆོས་གཉིས་ནི་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་མི་སྲིད་ཅིང་། གཅིག་པ་ལའང་རང་ཉིད་རང་ལ་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད་པས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་པ་སོ་སོ་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ནོ། །

དེར་མ་ཟད་དངོས་མེད་ལ་ཡང་དངོས་སུ་འབྲེལ་པ་ནི་ཡོད་ཅེས་བོད་ཀླན··
པོ་འགའ་ཞིག་སྨྲ་སྟེ། གཅིག་ཏུ་བྲལ་སོགས་ཀྱིས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་མི··
སྲིད་པ་རྣམས་ལ་བསྒྲུབ་ཆོས་མེད་དགག་ཡིན་པས་དངོས་བསྒྲིག་གི་འབྲེལ··
པ་གཉིས་ཀ་མེད་ན་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟགས་སྲིད་པར་ཐལ་བས་དེས་ན······
དངོས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་རིས་མི་ཟིན་པས་བསྒྲིག་འབྲེལ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས··
སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་འཐད་དེ། དངོས་མེད་དང་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་
གཞན་དང་འབྲེལ་པ་ཡོད་ན་རང་ཡང་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་བསྒྲིག་ཏུ······
མེད་དེ། བདག་གཅིག་གིས་འབྲེལ་ན་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་དང་།
དེ་བྱུང་གིས་འབྲེལ་ན་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འགྱུར་རོ། །སྐྱོན་གཞན་
ཡང་ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་མི་འདོར་བ་དེ་འབྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིའི·····
མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་ལའང་རང་གཞན་གཉིས་སུ་ངེས··
ཤིང་རང་ཉིད་གཞན་དང་འདྲེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་མེད་ངོ་བོ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་དོན་དུ་འཇུག་པ་མེད་དོ།།

⟨གཉིས⟩ སོ་སོར་དགག་པ།

གཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ་གསུམ། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་
པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག །དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག །
འབྲེལ་པ་གཞན་བཀག་པ་གྲུབ་པའོ།།

«གཅིག» བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། དོན་གྱི་བདག་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་གཉིས་མེད་ལ། ཆོས་གཉིས་མེད་པ་ལ་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད་དེ། རང་གཅིག་པུར་ཟད་པས་སོ།། དེས་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའང་བློ་ངོར་ལྡོག་པས་ཕྱེ་བ་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་སྟེང་ན་འབྲེལ་པ་མེད་དོ། བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གལ་ཏེ་བྱས་དང་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་གཉིས་རྫས་གཞི་སྒྲའི་སྟེང་ལ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ལ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་དེ། ལྡོག་པ་བློས་བྱས་ཡིན་ཅིང་བློ་ཆོས་དོན་ལ་མེད་པས་དོན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་འཐད་པས་བྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུ་རྫས་ལྡོག་ཐ་དད་ཀྱང་དོན་ལ་བདག་གཅིག་གིས་འབྲེལ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བྱས་མི་རྟག་གཉིས་སྒྲའི་རྫས་སུ་གཅིག་པར་ངེད་ཀྱང་འདོད་པས་དོན་མཐུན་ཀྱང་ལྡོག་པ་དེ་རྣམས་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་ལྡོག་པ་ནང་ཕན་ཚུན་ཁྱབ་བྱང་བཞིན་དུ་མ་འབྲེལ་ན་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མིན་ལ། འབྲེལ་ན་ཡང་བདག་གཅིག་གིས་འབྲེལ་ན་རྫས་གཅིག་ཏུ་མ་ཟད་ལྡོག་པའང་གཅིག་ཏུ་སོང་བས་ཟླ་བ་དང་བསིལ་ཟེར་བྱེད་པ་ལྟར་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་འགྱུར་བའམ། དེ་བྱུང་གིས་འབྲེལ་ན་འང་གཅིག་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ།།

«གཉིས» དེ་ལྟར་གྱི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་གྱི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྫས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་དང་། རིགས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པའོ།།

(གཅིག) རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྫས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་འབྲས་རིམ་གྱིས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ། ཀྱུང་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ། སྡོམས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པའོ།།

[གཅིག] རྒྱུ་འབྲེལ་རིམ་གྱིས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་འང་སྔ་ཕྱི་ལ་མི་འཐད་པ་དང་། བར་གྱི་སྦྱོར་འབྲེལ་མི་འཐད་པ་གཉིས་ལས།

〈གཅིག〉 སྔ་ཕྱི་ལ་མི་འཐད་པ།

དང་པོ་ནི། སྔ་ཕྱི་མིན་པ་དུས་མཉམ་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་གྱི་འབྲེལ་པ་མེད་ལ། སྔ་ཕྱི་ཡོད་ན་གང་རུང་གཅིག་ཡོད་དུས་གཅིག་མེད་པས་ཁྱབ་པ་དེས་ན་དངོས་དང་དངོས་མེད་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་འང་དོན་གྱི་སྟེང་ན་མེད་དོ།།

〈གཉིས〉 བར་སྐྱོར་གྱི་འབྲེལ་པ་མི་འཐད་པ།

གཉིས་པ་བར་གྱི་སྐྱོར་འབྲེལ་མི་འཐད་པ་ནི། མུ་སྟེགས་བྱེད་ན་རེ། རྒྱུ་འགག་པ་དང་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་སྦྲེལ་བའི་སྐྱོར་བའི་འབྲེལ་པ་རྒྱུད་པ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། རྒྱུ་འབྲས་སྐྱོར་བའི་འབྲེལ་པ་དེ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཀར་སྡོད་པའི་རྟག་པ་ཡིན་ན······དངོས་པོ་མིན་པས་དངོས་མེད་བྱ་བྱེད་དང་བྲལ་བས་སྐྱོར་བའི་བྱེད་པོར་མི་རུང་ཞིང་། མི་རྟག་ན་ནི་མེ་འགགས་ན་སྐྱོར་འབྲེལ་ཡང་འགགས་པས་དུ་བ་དང་སྦྲེལ་བར་མི་ནུས་ལ། བར་དེར་འབྲེལ་རྒྱུད་ཕུང་གསུམ་ཡོད་ན། དེའི་སྔ་ཕྱི་གཉིས་མེ་དུ་དང་སྐྱོར་འབྲེལ་གྱི་བར་དུ་འབྲེལ་པ་གཞན་དགོས་པས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ།།

〔གཉིས〕 རྒྱུ་འབྲས་རྒྱུད་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་རྒྱུད་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་གིས་ཕན་ཚུན་ཆོས་གཉིས་ལ་མ་ལྟོས་པའི་མེ་དུ་རྒྱུད་པ་རེ་རེའི་སྟེང་ན་གཉིས···ཆར་གྱི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དོན་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་བ་ཕོ་ནོ་ལས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་མི་སྲིད་པས་ཕན་ཚུན་མ་ལྟོས་པའི་མེ····ལྟ་བུའམ་དུ་བ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འབྲས་རྒྱུད་པ་རེ་རེ་མཐོང་ཞིང་། ཅིག་ཤོས་མ་མཐོང་བས་ཀྱང་འདི་དུ་བའི་རྒྱུའོ་ཞེས་སམ། འདི་མེའི་འབྲས་བུའོ་ཞེས་

སོགས་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ།།

〔གསུམ〕 རྒྱུ་འབྲས་ལྟོས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ།

གསུམ་པ་ལྟོས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཕན་འདོགས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་དང་། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པའོ།།

〈གཅིག〉 ཕན་འདོགས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གཅིག་ལ་གཅིག་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་ནས་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ་་་ཞེ་ན། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གཅིག་དངོས་པོ་ཡིན་དུས་གཅིག་དངོས་མེད་ཡིན་པ་ལ། ཕན་བྱ་ཕན་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དོན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་འཐད་པར་དཀའ་འོ།།

〈གཉིས〉 མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ལ་འབྲེལ་པ་་་དགག་པ།

གཉིས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་ནི། རྒྱུ་དེ་མེད་ན་འབྲས་བུའི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། གཡས་གཡོན་དང་ཕར་ཚུར་རིང་ཐུང་སོགས་ཀྱང་འབྲེལ་པར་འགྱུར་

ཏེ། གཅིག་མེད་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་བས་སོ། །ཡང་ཐ་སྙད་ཙམ་ལྟོས་པ་ཙམ་མིན་གྱི། དོན་ཉིད་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྫས་དང་ལྡོག་པ་གང་ཡིན་པ་བརྟགས་པས་ཁེགས་ཏེ། མེའི་རྫས་མེད་ན་དུ་བའི་རྫས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ། མེ་དུའི་ལྡོག་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན། དོན་གྱི་སྟེང་ན་མེའི་རྫས་མེད་ན་དུ་བའི་རྫས་མི་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། ད་ལྟར་གྱི་དུ་བ་མཐོང་བཞིན་པ་དེ་འདས་པའི་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་མོད། མེ་དེ་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ལ། མ་འོངས་པའི་མེ་ནི་མ་སྐྱེས་ཤིང་ད་ལྟའི་མེ་ཡོད་ཀྱང་དུ་བ་མཐོང་བཞིན་པ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།། གཉིས་པ་ལྟར་ནའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་རྟོག་པས་སྦྱིལ་བ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱིས་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(གཉིས) རིགས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་རིགས་ལ་འབྲེལ་པ་དགག་པ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རིགས་དེ་ཅི་རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན་སྔར་གྱི་སྐྱོན་ལས་འདའ་བ་མེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་ཞེས་ཐ་དད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི་སྔར་གྱི་འགོག་པ་ཡི་སྐབས་སུ་བཀག་ཟིན་ཏོ།།

«གསུམ» འབྲེལ་པ་གཞན་བཀག་པ་གྲུབ་པ།

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་གཞན་བཀག་པ་གྲུབ་པ་ནི། དོན་ལ་འབྲེལ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ལྡན་པ་དང་། འདུ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྱེད་པ་དང་ཕྲད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་པར་……འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལྡན་འབྲེལ་ནི་འཁར་གཞོང་ལ་ནི་རྒྱ་ཤུག་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཇོ་ཐོ་ཐ་དད་ཅིང་དུས་མཉམ་པས་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་མིན་མོད་རྟེན་དང་……བརྟེན་པར་འབྲེལ་པས་ན་དེ་ནི་ལྡན་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་ཙམ་གྱི་སྤྱི་རྟག་པའི་རྟེན་ལ་བྱེ་བྲག་ཙནྡན་སོགས་མི……རྟག་པ་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་པ་ནི་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཞེས……གྲགས་སོ། །བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་སྒྲ་དང་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཐ་དད་གཞི་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཡིན་པས་དོན་གཅིག་ལ་ནི་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་། ཐ་དད་གཞན་གྱིས་གཞན་གོ་བ་དབྱུག་པས་དབྱུག་པ་ཅན་གོ་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཞེས……འདོད་པ་དང་། འགག་པའི་རྒྱུ་དང་ད་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུ་དུས་མཉམ་དུ་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་འབྲེལ་པ་དེ་ལ་མིང་དུ་སྦྱོར་འབྲེལ་དགོས་སོ་ལོ། །

གཞན་ཡང་བདག་རྟག་པ་དང་དེས་བྱ་བ་བཀྱུང་བསྐྱམ་སོགས་མི་རྟག་པ……རྣམ་པ་གཉིས་ལ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་ལོ། །ཡང་མིག་གིས

གཟུགས་ལ་བལྟ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཕྲད་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་།
གཞན་ཡང་ཁ་ཟུག་དང་ཁུག་རྟ་ལྟ་བུ་རྗེ་ཁོལ་དང་། ངུར་པ་ཁྱོ་ཤུག་ལ་
སོགས་པ་དག་ཀྱང་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲོངས་པ་དག་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །
དེ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དགག་ན་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་པར་འདོད་······
པ་ནི་ཆོས་ཐ་དད་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་མི་སྲིད་ལ་གཅིག་ཡིན་ན་རང་··
ལ་རང་འབྲེལ་མི་སྲིད་པའི་ཚུལ་སྔར་ལྟར་བརྟགས་པས་ཁེགས་ཟིན་ལ།
གལ་ཏེ་ལྡན་པ་སོགས་ལའང་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར······
གཞན་སེལ་གྱིས་སྦྲེལ་ན་བློ་ངོར་འབྲེལ་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
ལྡན་པ་ཅན་སོགས་བདག་དང་བྱ་བ་སོགས་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འདོད་
པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པས་འབྲེལ་པར་མི་རུང་ལ། གལ་ཏེ་
རྟེན་བརྟེན་པ་དང་སྦྱི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་པ་ཅམ་དུ་འདོད་པ་ལ······
གནོད་བྱེད་མེད་ན་བློ་ངོར་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ནི་འབྲེལ་པ་གཉིས་པོར་འདུས་ཀྱི།
ཡོགས་སུ་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དོ། །འདི་ཐད་དུ་ཇི་ལྟར་གནོད་པ་སོགས་
ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་འདི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་བར་ཤོར་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་བ་ནི་ཚིག་
ལ་བསྡུ་བར་མི་བྱའོ། །སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་ནི། འབྲེལ་པ་གཉིས་
ལས་གཞན་དུ་འདོད་པ་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཀག···
ཟིན་པ་ལ་སླར་ཡང་འབྲེལ་པ་གཞན་ཁས་ལེན་ན་སྡེ་བདུན་གྱི་རིགས་ཀུན་
སྤྱངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བཀག་ཅིང་བོར་བ་ཡི་ངན་རྟོག་ཕལ་ཆེར··

ཞིག་ནི་ལྷུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུར་དང་དུ་ལེན་པ་ནི་སྨད་པའི་གནས་ཏེ། དཔེར་ན་མི་འདོད་པའི་ནད་ལ་སྐྱུག་སྨན་བཏང་ནས་ཕྱིར་སྐྱུགས་པ་ལ་ཁྲི་ལས་གཞན་པ་སུ་ཞིག་ཟ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ།།

〔གཉིས〕 ལྷོ་ངོར་འབྲེལ་བ་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ལྷོ་ངོར་འབྲེལ་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྡོས་ཇི་ལྟར་སྦྲེལ་བའི་ཚུལ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

〈གཅིག〉 ལྡོས་ཇི་ལྟར་སྦྲེལ་བའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། དོན་རང་མཚན་ཐ་དད་ལ་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད་ཅིང་གཞན་སེལ་བའི་རྣམ་རྟོག་གི་ཡུལ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་བཞིན་དུ་བྱམ་པའི་རང་མཚན་གཅིག་ལ་ལྟོ་བ་ལྡིར་བ་མིན་པ། སྐད་ཅིག་མ་མིན་པ། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མིན་པ་གསུམ་ལས་ལོག་པའི་སྒོ་ནས་བུམ་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། བྱས་པའི་ལྡོག་པ་གསུམ་ལྷོ་ངོར་ཤར་ཡང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བའི་མེ་དུ་ལྟ་བུ་སྔ་མ་ལ་རྒྱུ་དང་ཕྱི་མ་ལ་འབྲས་བུའི་རྟོག་པས་སྦྲེལ་བ་ཡིས་དེ་བྱུང་གི་⋯⋯འབྲེལ་བ་བཞག་ལ། འབྲེལ་པ་དེས་འཇུག་ཡུལ་བསྒྲུབ་ནུས་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པར་འཐད་དོ།།

〈གཉིས〉 དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། བདག་གཅིག་པར་སྦྲེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བར་སྦྲེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

«གཅིག» བདག་གཅིག་པར་སྦྲེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

དང་པོ་ནི། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་དེ་དག་ཕྲོས་སྦྲེལ་བ་ལྟར་དོན་ལ་གྲུབ་ན་དོན་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དོན་ལ་འབྲེལ་པ་དེ་དག་མ་གྲུབ་ན་ནི་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་དོན་ལ་མི་འབྲེལ་པས་རྟགས་དེ་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་རུང་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཕྱོག་པ་ནི་ཕྲོས་བརྟགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། བྱམ་པ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པར་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་བརྟགས་པ་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་རྟག་པར་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་བརྟགས་པ་དོན་ལ་མི་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་དང་པོས་དོན་ལ་འཇུག་པས་འཇུག······ཡུལ་ཐོབ་པས་ན་འབྲེལ་པའི་ཐ་སྙད་རུང་བ་ཉིད་དེ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པ་མིན་ནོ། །དེའང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་གཉིས་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དེ་ཕྱོག་ཆོས་མ་ཡིན་ལ། བློ་ངོར་ཐ་དད་དུ་འཆར་བ་དེ་རྫས་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ།།

«གཉིས» དེ་ལས་བྱུང་བར་སྦྲེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བར་སྦྲེལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། དུ་བ་འདི་མེ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི། འབྲེལ་པ་དོན་དུ་བ་རང་ལ་མེ་མེད་ན་

དེ་ནི་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་རང་གི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་ཡི་འབྲེལ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དོན་གྱི་དུ་བ་དེ་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། སྤྲ་མའི་མེ་དེ་མེད་ན་ཕྱི་མའི་དུ་བ་འདི་མི་འབྱུང་ཞེས་དེ་གཉིས་བསྡོམས་ཏེ་བཟུང་ནས་མཚམས་སྦྱོར་ཞིང་གཅིག་ཏུ་སྦྲེལ་བ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སྦྲེལ་བར་མི་ནུས་པས་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དོ།།

〔གསུམ〕 འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ།

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ།།

〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དོ།།

«གཅིག» བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་སྒྲུབ་བྱེད།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་། དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་པའོ།།

(གཅིག) ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་པ།

དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ནོག་སོགས་དང་ནི་མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་འབྲེལ་པ་ནི་ནོག་སོགས་འདུས་པ་འདི་བ་ལང་ངོ་ཞེས་དོན་གཅིག་ཏུ་བློ་ངོར་འཁྲུལ་བ་ལ་བདག་གཅིག་པའི་བརྡ་ཆད་བྱས་པས་འགྲུབ་ཀྱི། དོན

ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། མཚོན་བྱ་སྒྲ་བཏགས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་དང་འདྲ་བར་སྒྲི་དང་བྲེ་ཐྲག་གི་འབྲེལ་པ་ཡང་ཟློག་པ་ཆིག་རྒྱུང་དང······ གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་ཤིང་དང་ཤུག་པ་ནྲོ་ངོར་སྣང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་'' པས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ་བཏ་ཆད་བཏགས་པ་འགྲུབ་ཀྱི། གཞན་དུ་མིན་ཏེ། སྒྲི་ཇྀས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(གཉིས) དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་པ།

གཉིས་པ་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་དགོད་པ་དང་། དེ་མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ།།

〔གཅིག〕 རྟགས་དགོད་པ།

དང་པོ་ནི། གང་ཡོད་པ་དེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། ། གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་བྱས་པ་བཀོད་ཀྱང་རུང་མོད། འགའ་ཞིག་གིས་བདག་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་བྱས་པར་མི་འདོད་པས་ཁོའི་ནྲོ་ངོར་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་དོགས་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་དེ། དེ་དག་ཡོད་པར་ཁོའང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཡོད་པ་དེའང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་པ་མིན་པ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་བྱས་པ་ཉིད་དུ་ཁོའི་ནྲོ་ངོར་གྲུབ་ན་བྱས་པའི་ཕྱིར་'' ཞེས་བཀོད་པས་ཀྱང་འགྲུབ་བོ། །ཁ་ཅིག་ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་དུ་ནུས་པ་ཡིན་ན། འོ་ན། སེམས་སམ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་འགག་ཁ་མ་ཐ་མའི་སྐད་ཅིག་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དངོས་མེད་དུ་ཐལ་ལོ''

ཞེ་ན། དེ་དག་ཀྱང་རྐྱེན་དང་མ་ཕྲད་པ་ཡིན་གྱི། ཕྲད་ན་ནོན་བྱེད་ནུས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱང་མཁན་ཆེན་གསུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

〔གཉིས〕 དེ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་དེ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྟོས་མེད་དང་། གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པའོ།།

〈གཅིག〉 ལྟོས་མེད།

དང་པོ་ནི། གང་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་འཇིག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སླེབ་ཆེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཞིག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་འཇིག་པ་ལ་འཇིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་གང་ལ་འང་ལྟོས་མི་དགོས་པས་སོ། །ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་དེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། ཏ་ཙང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་གསུམ་སྤང་བ་ལ། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་བུམ་པ་དང་ཤིང་འཇིག་པ་སོ་བ་དང་མེ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིར་འཇིག་པར་བྱ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ཞིག་ཟིན་པ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འཇིག་པའི་སྒྲ་དོན་འཇུག་སྲིད་ཀྱི། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་འཇིག་པའི་རྒྱུ་གཞན་མི་དགོས་ཏེ། བུམ་པ་འཇིག་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་ན་ནི་ཅིའང་མེད་ཙམ་ཡིན་པས་ཞིག་པ་" དངོས་མེད་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་འགལ་ཞིང་དེ་ནི་གང་ལའང་མི་ལྟོས་ལ། དངོས་

པོ་ཡིན་དགོས་ནའང་བུམ་པ་རང་ངམ། རང་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་
ཞིག་ཡིན། བུམ་པ་རང་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་གྲུབ་ཟིན་པས་རྒྱུ་ཅི་དགོས།
བུམ་པ་ལས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་རྒྱུས་བྱས་ཀྱང་བུམ་པ་དེ་མི་འཇིག···
པར་སྡོད་དགོས་སོ། །དེས་ན་བུམ་པའི་རྒྱུ་ལས་སོགས་སུ་འཇིག་པ་སྐྱེད་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །གཞན་ཡང་འཇིག་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་
རྒྱུས་བྱེད་ཅེས་སྨྲ་ན་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་
པ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་རྒྱུ་ཡིས་བྱེད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་།
རྒྱུ་ཡིས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་གཉིས་དོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར······
དཔེར་ན་མེད་པ་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། བལྟ་རྒྱུ་མེད་ཟེར་བ་གཉིས་
མཐོང་བ་མེད་པའི་དོན་དུ་འདྲ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་ནི།
འགའ་ཞིག་ས་བོན་དང་ཚ་ལུད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཚང་ནས་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས···
མེད་ཡིན་ཡང་མྱུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པ་མཐོང་བས་ན་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་འདི···
ཡང་མ་ངེས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཚོགས་པ་ཙམ་གྱིས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་
དེ། དེ་དག་ནི་གནས་སྐབས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ན··
རྟགས་འདི་མ་ངེས་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན། བྱས་པའང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མི་
འཇིག་སྟེ། འཇིག་པའི་དུས་དེ་ལ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། དུས་ལ་ལྟོས་ན་ནི་
བྱས་པ་དེ་འཇིག་པའི་དུས་དེ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར།
འགྱུར་ན་འཇིག་པ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་ཏེ། དུས་དེ་མ་བྱུང་ཡང་འཇིག

པས་སོ། །མི་འགྱུར་ན་སྔར་བཞིན་དུ་ཕྱིས་ཀྱང་འཇིག་མེད་དུ་གནས་པར་ཐལ་ཏེ། ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ས་དང་ས་བོན་སོགས་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་དུ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པས་རྒྱུན་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་གྲུབ་ལོ། །འོ་ན་ཚོགས་པས་ཕྱི་ནས་ཏེ་ཚོགས་པ་ཐ་མས་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་…ཕྱིར་དང་པོ་ཚོགས་ཅམ་ནས་བསྐྱེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྔ་ཕྱི་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ཚོགས་པ་དང་པོར་གེགས་…ཡོད་པའི་ཕྱིར་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པར་མི་ངེས་སོ་ཞེ་ན། དང་པོ་གེགས་ཅན་ཐ་མ་གེགས་མེད་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་,…དོན་ལ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་དེ་ན་རེ། འཇིག་པ་ལྟོས་མེད་ཡིན་ན་སྐྱེ་བའང་ལྟོས་མེད་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་པས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བས་སཱ་ལུ་ཡི་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟོས་མེད་ཀྱི་…རྟགས་ཞུགས་མོད་ཀྱང་། དེས་སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པས་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་མ་ངེས་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། སཱ་ལུའི་མྱུ་གུ་ནི་རང་གི་ས་བོན་སོགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་བཅས་ཡིན་གྱི། ལྟོས་མེད་ཡིན་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་བོ། །འོ་ན། བྱས་པའམ་ཡོད་པའང་སྐད་ཅིག་གིས་ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པ་མིན་གྱི། འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཐོ་བ་སོགས་

གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། སྨྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ནི་རང་རང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་དགོས་ལ། དངོས་པོ་འཇིག་པ་དེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་ཅན་ཡིན་པས་རང་གི་རྒྱུ་ལས་ལོགས་སུ་འཇིག་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་། འཇིག་པ་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ན་ནི་རྒྱུ་ཅིའང་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱུའི་བྱ་བ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇིག་བྱེད་གཞན་ལའང་ལྟོས་མི་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ན་རེ། ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བུམ་པའི་འཇིག་པ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་ནམ། དངོས་པོ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རྟག་པར་འགྱུར་བས་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་དེ་གཉིས་དངོས་''འགལ་ཀྱང་ཡིན་ལ་རྫས་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་ད་དུང་མ་ཞིག་པར་ཐལ་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་ན་གཞན་གྲུབ་པས་གཞན་འཇིག་པ་མི་འཐད་པ་དང་། བུམ་པར་མཚུངས་པ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་མི་སྲིད་ན་དངོས་པོར་མཚུངས་པ་ལ''''ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་གཉིས་མི་སྲིད་པར་མཚུངས་པ་ཡིས་གནོད་དོ་ཞེ་ན། ཐལ་བ་གསུམ་གྱིས་བུམ་ཡོད་ཀྱིས་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་འདིར་མི་འགོག་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་ཡང་རྟག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རྟག་མི་རྟག་གི་དཔྱད་པ་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི''ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་ལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ཡང་དངོས་མེད་ནི་དཔྱད་པ་དེས་ཀྱང་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བུམ་པའམ་

ཡོད་པར་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཐ་དད་མེད་ལ། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལ་རྒྱུ་ཐ་དད་ཡོད་པས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

〈གཉིས〉 གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས།

གཉིས་པ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་། དེ་དགག་པའོ།།

«གཅིག» ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། དབང་ཕྱུག་པ་ན་རེ། བྱ་རོག་ཐལ་ཆེར་ནག་པོ་ཡིན་ཀྱང་དཀར་པོའང་ཡོད་སྲིད་པ་ལྟར་དངོས་པོའི་ནུས་པ་སྣ་ཚོགས་པས་བུམ་སོགས་ཐལ་ཆེར་མི་རྟག་ཀྱང་དབང་ཕྱུག་སོགས་དངོས་པོ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཞིང་། དེ་ལ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཁྱབ་ཀྱང་མི་རྟག་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པས་སྔར་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

«གཉིས» དེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའོ།།

༡ བརྟགས་ན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་དེས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ན་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིང་དུ་དབང་ཕྱུག་ཅེས་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་

དོན་ལ་མཐུན་པས་ན་མིང་ཙམ་ལ་མི་བརྩད་དོ། །འོན་ཏེ་དོན་བྱེད་ནུས་ན་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ་དེ་སྔར་གྱི་རང་བཞིན་ལས་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། འགྱུར་ན་ནི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཉམས་ལ། འགྱུར་བ་མེད་ན་དོན་བྱེད་པ་འགལ་ཏེ། དོན་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

༢ དེ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་དེ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་དགོད་པ། སྒྲུབ་པའི་དོན་ངེས་གཟུང་བའོ།།

(༡) རྟགས་དགོད་པ།

དང་པོ་རྟགས་དགོད་པ་ནི། རིམ་ན་ཤེས་བྱ་གང་དང་གང་དོན་བྱེད་པ་མིན་པ་དེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་དབང་ཕྱུག་རྟག་པའང་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་ངོ་། །ཡང་ན་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་དེ། དོན་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་དགོད་དོ།།

(༢) སྒྲུབ་པའི་དོན་ངེས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས།

[༡] སྒྲུབ་པའི་དོན།

དང་པོ་ནི། འདིའི་ཆོས་ཅན་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་དབང་ཕྱུག་སོགས་རྟག་པའི་སྒྲ་དོན་བློ་ངོར་ཤར་བའི་གཞན་སེལ་སྒྲོ་བཏགས་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ།།

〔༢〕 བསྒྲུབ་བྱ།

གཉིས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ནི། དངོས་པོ་ཡིན་པར་བཀག་པའི་སྟོང་པ་མེད་དགག་གི་རང་བཞིན་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སོ།།

〔༣〕 གཏན་ཚིགས།

གསུམ་པ་གཏན་ཚིགས་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའོ།།

〈༡〉 ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ལའང་དགག་གཞག་གཉིས།

«༡» གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། དགག་བྱ་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་འགྱུར་བ་ཅན་དང་རྫོད་གཞི་རྟག་པ་འགྱུར་མེད་གཉིས་འགལ་བས་རྟག་པ་ལ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། དགག་པ་བྱེད་པ་ལ་དགག་བྱ་འཛིན་པའམ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པ་་་་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྭ་ཡོད་འགོག་པ་ལ་རྭ་མ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་ཁོ་ན་སྐྱེས་པས་ཆོག་གི་རྭ་དམིགས་པ་སྔོན་་་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་རིག་གཅིག་པུས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། ལ་ལ་ན་རེ་རྟག་པ་འགྱུར་མེད་ལ་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་་་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྟག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གཅིག་གིས་གྲུབ་པ་་་

ཡིན་ནོ་ཡོ། །དེ་ལྟ་ན་སྔ་སྔེགས་བྱེད་ལ་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པ་དང་དོན་བྱེད་པ་སྟོང་པ་གཉིས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱང་ངག་ཆོས་ཀྱི་གསུང་དུ་གསལ་ལོ།།

«2» རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། དེས་ན་རང་ལུགས་ཆོས་ཅན་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ངོར། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། དོན་བྱེད་པ་མེད་དེ། སྐད་ཅིག་གིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའང་རྟགས་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་ནས་གྲུབ་པོ། །ཡང་དེ་ན་རེ། རང་བཞིན་རྟག་ཀྱང་གནས་སྐབས་རྣམས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་བྱེད་པ་འཐད་ཅེ་ན། རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་པོ་གཅིག་ན་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་ཆོས་གཉིས་ཡོད་པ་འགལ་ཞིང་། ཐ་དད་ཡིན་ན་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པས་དོན་བྱས་ཀྱང་རང་བཞིན་རྟག་པས་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པས་འགལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྟག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་མེད་ན་ཡང་བྱ་བ་བྱེད་པར་སྣང་བའི་རགས་པའི་འགྱུར་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དང་པོ་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་མི་འཇིག་ན་ཕྱིས་རགས་པའི་འགྱུར་བ་ག་ལ་སྲིད་དེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་མི་འགག་པར་བསྡད་པས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

〈༢〉 ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི། གང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་བཀག་པ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་འགྲུབ་སྟེ། ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ།།

«གསུམ» རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ།

གསུམ་པ་རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གནོད་པ་ཅན་གྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ལམ་སྒྲོང་དུ་··· སྐྱེ་སྟོན་འགྲོ་ལྷ་བུར་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རྒྱུ་ལས་··· གཞན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་རྒྱུ་དང་ཕྲད་ན་འཇིག་ལ། མ་ཕྲད་ན་མི་འཇིག་པར་འདོད་པ་དང་། དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་འཇིག་རྒྱུ་དང་ཕྲད་ཀྱང་མི་འཇིག་པར་འདོད་པའི་ལོག་······ རྟོག་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ལྟོས་མེད་དང་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་··· ཚིགས་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

«གཉིས» དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལའང་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

(གཅིག) གཞག་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། གཞན་དག་དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་མེ་དམིགས། དེ་ནས་དུ་བ་དམིགས། དེ་ནས་རྒྱུ་ལོག་པས་མེ་མ་དམིགས། དེ་ནས་འབྲས་བུ་ལོག་པས་དུ་བ་མ་དམིགས་པ་སྟེ་རྒྱུ་འབྲས་ཕྲུགས་ལྷས་ངེས་ཞེས་ཟེར་ཡང་ཇ་སྒྲ་དང་ཉི་ཟེར་སོགས་ལའང་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་འདི་མི་འཐད་དོ། །གཞན་ཡང་གོ་རིམ་ཅམ་དུ་གྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཕྲུགས་ལྷས་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་མི་ནུས་ལ། རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཕྲུགས་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གཉིས) རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི།

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་དང་། འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་གཞན་གྱིས་ཕན་གདགས་བྱ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་དེ་ཡང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཉེར་ལེན་དང་། ཁྱད་པར་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་སྐྱེ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

〔གཉིས〕 དེ་ངེས་པར་བྱེད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི། དེ་ཡང་ས་ཕྱོགས་དག་པར་དང་པོ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་མེ་དམིགས། དེ་ནས་དུ་བ་དམིགས་

པ་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་འགྲོ་བ་ནི་རྗེས་འགྲོ་ངེས་པ་དང་། དང་པོར་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དམིགས། དེ་ནས་མེ་མ་དམིགས། དེ་ནས་དུ་བ་མ་དམིགས་པ་རྒྱུ་ལོག་པས་འབྲས་བུ་ལྡོག་པ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཏེ་ཕྲུགས་……གསུམ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གིས་ངེས་སོ།།

(གསུམ) རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་དེ། གདོན་གྱིས་ནད་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་བལྟར་མི་རུང་བ་དང་། གཟུངས་སྔགས་བཟླས་པས་སྒྲིབ་པ་སྲབ་པ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུ་བལྟར་མི་རུང་བ་སྲིད་པས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གིས་ངེས་མི་ནུས་སོ་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་ཙནྡན་གྱི་མེ་དང་འབྲས་བུ་དུ་བའི་སྤྱི་ཤེས་བྱ་ཙམ་ལྡོག་པའང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་འགྲུབ་པས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཡོད་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གྲོག་མཁར་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་སོགས་མཐོང་བས་མ་ངེས་སོ་ཞེས་རྒྱུ་གཞན་དུ་འཁྲུལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདིར་མི་གནོད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་རྒྱུ་འབྲས་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་དག་བསྒྲུབ་པ་མིན་གྱི། འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བསྐལ་བའི་མེ་དུ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་དག་རྒྱུ་མིན་པ་གྲོག་མཁར་ལས་སྐྱེས་པའི་དུ་བ་དེ་ནི་མེ་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་དངོས་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་སྦྲ་ཞིང་འཁྱུར་བའི་

རྣམ་པ་འདྲ་བས་དུ་བར་འཁྲུལ་པ་ལ་དེ་མིན་ལ་དེ་ཡི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྒྱུ་མིན་ལས་སྐྱེས་པ་འབྲས་བུ་མིན་ན་མེའི་རྒྱུ་བུད་ཤིང་ཡིན་པས་རྡོ་ལྕགས་གཙུབ་པའི་མེ་མེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྡོ་དང་ཤིང་སོགས་མེའི་ཉེར་གྱི་རྒྱུ་མིན་གྱི། མེའི་རྒྱུ་ནི་དེ་དག་ལ་གནས་པའི་མེའི་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན་ལ། མེའི་རྡུལ་ཕྲན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་རྡོ་ཤིང་སོགས་གཙུབ་པས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་མིག་ཤེས་སྔ་མ་ཡིན་ལ། དེའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་སྔོན་དང་ཕྱི་མ་ཡི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བར་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དེ། མེ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་དུ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མ་དང་། དུ་བ་རང་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡི་འབྲས་བུ་དུ་བའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྟེ་དུ་བའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ།།

〈གཉིས〉 མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་དེའི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ནི། རང་མཚན་རྐྱང་པ་དང་ནི་སྒྲ་དོན་དེ་དོན་སྤྱི་རྐྱང་པ་གཉིས་འབྲེལ་པའི་མཚན་གཞིར་མི་འཐད་དེ། མེ་དུ་རང་མཚན་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་ཅིང་སྒྲ་དོན་རྐྱང་པས་དོན་རང་མཚན་གོ་མི་ནུས་པས་སོ། །རང་ལུགས་ནི་རྟོག་ངོར་སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་པའི་གཞན་སེལ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

〈གསུམ〉 དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེ་དག་གང་གིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་རིས་ངེས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་དང་། གཉིས་ཀ་དགོས་པ་རང་གི་ལུགས་སོ།།

《གཅིག》 ཕྱོགས་རིས་ངེས་པ་གཞན་གྱི་ལུགས།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཆེའི་རྟོག་གེ་བ་ཆེན་པོ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་··· དཔྱོད་པ་ཡིས་རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་མ་བཟུང་ཞིང་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་ཀྱང་དོན་མཐོང་བ་ཙམ་ཡོད་པས་· སོ་ཞེས་གསུངས་པར་གྲག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤར་ཕྱོགས་ཉི་འོག་པའི་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ཞལ་མཐུན་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཡིས··· འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པར་འདོད་དོ།།

《གཉིས》 གཉིས་ཀ་དགོས་པ་རང་གི་ལུགས།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རྒྱུ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཕྲུགས་གསུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡི་འཛིན་སྟངས་གཞན་སེལ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་པས་ཡུལ་རང་སྤྱི་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་དུ་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པ་སྙེ་དུ་བ་འདི་མེ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་སྙམ་པ་དེ་ཡིས····· འབྲེལ་པ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་བསྟུ་ན་དངོས་པོའི་དོན་རང་མཚན་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་ལ། འབྲེལ་པ་གཉིས་ཀྱང་འབྲེལ་པ་ཞེས་

སུ་སྒྲ་བཏགས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཚུལ་ཡང་སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་འཁྲུལ་པས་འདོད་པ་འདི་འབྲེལ་པོ་ཞེས་འབྲེལ་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འབྲེལ་པ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དྲུག་པའི་མཚན་འགྲེལ་བཤད་པའོ།། །།

(གཉིས) འགལ་བ་བརྟག་པ།

གཉིས་པ་འགལ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། འགལ་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ།།

〔གཅིག〕 འགལ་བ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་གང་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཆོས་གཞན་དེ་ཡི་འགལ་ཟླའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

〔གཉིས〕 མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་རབ་དབྱེ་ནི། འགལ་ཟླ་དེའང་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དག་དང་གཅིག་དངོས་པོ་དང་ཅིག་ཤོས་.... དངོས་མེད་ཡིན་པ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་སྟོས་ནས་གཉིས་སུ་བཞེད་དོ།།

〈གཅིག〉 ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ།

དང་པོ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མཚན་ཉིད། འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ། གནོད་བྱ་ཟློག་པའི་དུས། འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ།།

«གཅིག» མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལས།

(གཅིག) གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་ཆོས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་འདོད་པ་དཔྱད་ན་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟོབས་ཆེ་བ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ཀྱི་གནོད་བྱ་མ་ཡིན་པས་སྟོབས་ཆུང་བ་གནོད་བྱ་ཡིན་གྱི། གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

(གཉིས) རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་དུས་མི་མཉམ་པར་རྒྱུ་འབྲས་བཞིན་དུ་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་ཡིན་ཞིང་། གང་གིས་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཅེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ།།

«གཉིས» འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ།

གཉིས་པ་འགལ་བ་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་གཉིས། འགལ་བ་ངོས་གཟུང་བ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

(གཅིག) འགལ་བ་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བའི་ཇི་སྙེད་པ་ཇེ་བོ་

གཅིག་པ་ལ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཅིག་ཤོས་དངོས་མེད་ཡིན་པ་ལ་འང་མི་སྲིད་པས་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་གཅིག་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་ཡང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་མི་ཏུང་བས་རྒྱུན་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། སྐད་ཅིག་ལ་འགལ་བ་འཐད་པ་མིན་ཏེ། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་གཉིས་པོ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(གཉིས) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་ལ་གཉིས། ཡུལ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། རྫས་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ།།

〔གཅིག〕 ཡུལ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་སྐད་ཅིག་ལ་མི་འགལ་ན་རྒྱུན་ནི་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དེས་ན་འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་འདི་མི་འཐད་སོ། ། སྐྱོན་མེད་དེ། གནོད་བྱེད་དང་འཕྲད་པའི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་སྟོན་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ལས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཕྲད''པའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་མན་ཆད་དེ་ལ་རྒྱུན་ཞེས་སྒྲོ་བཏགས་པས་གནོད''བྱ་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ།།

〔གཉིས〕 རྫས་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཚ་རེག་དང་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཕྲན་འགལ་

བ་གཉིས་ལྡན་ཅིག་ཏུ་གཞི་བས་ནས་གནས་ན་ནི་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཡིན་
པར་འགལ་ལ། མི་གནས་ན་ནི་འཕྲད་དུས་དེ་ཉིད་དུ་གཅིག་པོ་བཅོམ་པས་
རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་ནི། གྲངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་ལ་ལ་ནི་
གནོད་བྱ་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་དེ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་བཞིན་དུ་གནོད་བྱེད་ཚ་···
རེག་གི་ཁོངས་སུ་ཉེ་བར་བག་ལ་ཞ་བར་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་
ཚ་གྲང་གི་རྡུལ་ཕྲད་ནས་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཚ་རེག་གི་རྡུལ་དུ་བསྒྱུར་བར་···
འདོད་ཅིང་། བྱེ་སྨྲ་སོགས་འགའ་ཞིག་རྡུལ་ཕྲན་བསྐོར་བ་བར་བཅས་··
སུ་ཚོགས་པས་ཕྲད་པ་མེད་ཀྱང་གྲང་རྡུལ་གཞན་འོང་བའི་གོ་ཚ་རེག་གིས་
བཀག་པས་རགས་པ་རྫོམ་མ་ནུས་པར་འདོད་དོ། །རྡུལ་ཕྲན་རྟག་པར་
སྨྲ་བ་དེ་དག་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚ་རེག་གི་ཁོང་ན་གྲང་རྡུལ་ཞ་བའམ་
བསྐོར་བ་བར་བཅས་སུ་ཡོད་ཀྱང་རྡུང་ལྡན་ཅིག་གནས་ན་འགལ་བ་ཡིན་··
པ་ཉམས་ལ། བསྒྱུར་ན་རྡུལ་ཕྲན་རྟག་པར་འདོད་པ་ཁོ་རང་གི་གྲུབ་
མཐའ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེས་ན་ཚ་གྲང་གི་
རྡུལ་ཕྲན་གཉིས་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ཞིག་ནས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ན་མང་བ་ནུས་ལྡན་
དུ་སྐྱེ་བ་དེའི་དབང་ལས་རྡུལ་ཕྲན་ཉུང་བ་ནུས་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་····
པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། དེ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་
དུའང་འཐད་ལ། ནུས་ལྡན་གཉིས་མི་འགྲོགས་པས་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་

འགལ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

«གསུམ» གནོད་བྱ་ཟློག་པའི་དུས།

གསུམ་པ་གནོད་བྱ་ཟློག་པའི་དུས་ལའང་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

(གཅིག) གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ལ་ལ་སྤང་གཉེན་གྱི་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་འགྲོགས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ད་ལྟ་ནས་ཇོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་བར་དེ་ཡུན་རིང་དུ་འགྲོགས་པའི་སྤང་གཉེན་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ལྟར་ན་ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་དེ་ནྲོ་ཆེན་ཁྲོད་ལས་གཞན་སུས་ཤེས་ངོ་མཚར་ཆེའོ་ཞེས་བརྗོད་ཚིག་མཛད་པའོ།།

(གཉིས) རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། ཚ་རེག་གྲང་རེག་སོགས་དོན་ཆོས་རྣམས་དུས་གཅིག་ལ་འདུར་རུང་བས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཚ་རེག་གི་རྡུལ་མང་བ་དང་གྲང་རེག་གི་རྡུལ་ཉུང་བ་གཉིས་ཕྲད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་གྲང་རེག་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་ནུས་མེད་དུ་བྱེད། གསུམ་པ་ལ་གནོད་བྱ་དགག་པ་དང་གནོད་བྱེད་སྐྱེས་པ་དེས་ན་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་དོན་བཞམ་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ཟླའི་རྒྱུན་ཟློག་པ་ཡིན་ལ། དེས་སྒྲ་འདོགས་སོགས་

བློའི་འགལ་བ་ནི་རྟག་གཉིས་སྐད་ཅིག་དང་པོར་ཕྲད་པ་མི་སྲིད་པས་ངེས་པ་སྐྱེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིས་འགྲོ་འབུད་དེ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་བློ་ཡི་ཆོས་ཀྱི་·····འགལ་ཟླ་ལྡོག་ཚུལ་ཡིན་ནོ།།

(གསུམ) རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། དོན་གྱི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། བློའི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

〔གཅིག〕 དོན་གྱི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ།།

〈གཅིག〉 ཆ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།

དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་ཆ་མེད་ན་རགས་པའི་རྒྱུན་རྣམས་རྫོམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཆ་ཤས་དབྱེར་ཡོད་ནའང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སྐད་ཅིག་གསུམ་ལ་ལྡོག་པ་ནས་བརྗོད་པ་དེ་འགྲུབ་པར་དཀའ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་ལ་ནི་དུས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཆ་ཤས་སུ་དབྱེ་བ་མེད་ལ། རྒྱུན་ཡང་སྐད་ཅིག་གི་ཕྲེང་བ་སྐྱེས་ཙམ་ཡིན་མོད། རྡུལ་ཕྲན་གྱི་གོང་བུ་རྫོམ་པ་དང་སྐད་ཅིག་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པས་ཆ་བཅས་ཡིན་ལ། འདི་དུས་ལ་ལྟོས་པས་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ཉིད་ལ་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ།།

〈གཉིས〉 ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཚ་རེག་དང་དུས་མཉམ་པའི་གྲང་རེག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེས་རང་གི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ནུས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་དམ་ནུས་······མེད་དུ་བསྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཚ་རེག་གིས་ལྡོག་མི་ནུས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཚ་རེག་མི་དགོས་པར་རང་འགགས་པས། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་ཚ་རེག་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གྲང་རེག་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེས་འབྲས་བུ་ནུས་ཅན་ནམ་ནུས་མེད་གང་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱེད་རྐྱེན་··ནུས་ཅན་གྱི་རྐྱེན་གང་དང་ནུས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་རྐྱེན་གང་ལ་ཕྲད་པ་དེ་ཡི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་འབྱིན་ཏེ་ཚ་རེག་སྟོབས་ཆེན་ནུས་མེད་གྲང་རེག་སྟོབས་ཆེན་ནུས་ལྡན་དུ་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་འཛིམ་པ་ལ་ས་ཤས་ཆེ་ན་སྐ་བ་དང་། ཆུ་ཤས་ཆེ་ན་སླ་བ་བཞིན་ནོ།།

〔གཉིས〕 བློའི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་བློའི་འགལ་བ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། སྒྲ་འདོགས་སམ་སྤང་བྱའི་ངོ་བོ་ཙམ་མེད་པར་བྱེད་པ་ལ་གཞན་ལ་ཡིད་གཏད་པས་ཀྱང་······ནུས་པས་ངེས་པ་མི་དགོས་ལ། ས་བོན་སྤོང་བའི་ནུས་པ་ངེས་པ་ལའང་

མེད་པས་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་ཅེས་ཟེར་རོ། །ངེས་པའི་རྒྱུན་གོམས་ནས་ས་བོན་ཡང་སྤོང་ནུས་པས་དེ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་འང་ཡོད་ལ། ངེས་པ་སྐྱེས་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤོང་བ་ཡིན་པས་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།

«བཞི» འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ།

བཞི་པ་འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་གྱི།

(གཅིག) དོན་ལ་འགལ་བ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། འབྲེལ་པ་བཞིན་དུ་འགལ་བ་ཡང་དངོས་པོའི་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པ་ན་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་མ་སྐྱེས་ལ། གནོད་བྱ་ནུས་མེད་སྐྱེས་པ་ན་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུན་འགྲོགས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་འདི་དང་འདི་འགལ་ལོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྒྲོ་འདོགས་ནས་འགལ་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ།།

(གཉིས) བློ་ངོར་འགལ་བ་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་བློ་ངོར་འགལ་བ་བསྒྲུབ་པ་ནི། ཆོས་གང་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་མ་གཏོགས་པ་འགལ་བ་ངེས་བྱེད་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་བཞིན་དུ་དང་པོ་གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དང་གནོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེ་ནས་གནོད་བྱེད་ནུས་ལྡན་དམིགས། དེ་རྗེས་

གནོད་བྱ་ནུས་མེད་དམིགས་པའི་ཚད་མས་ངེས་པས་སོ།།

(གསུམ) གྲུབ་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་གྲུབ་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་གྲང་རེག་འགོག་པ་ལ་མེ་ཙམ་བཀོད་ན་ནི་མ་ངེས་ཏེ། མེ་ཡོད་ཀྱང་གྲང་རེག་མེད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེ་སྟོབས་ལྡན་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་གྲང་རེག་སྣང་དུ་མི་རུང་བས་དེ་ལས་སྟོབས་ཆེར་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་བའི་ལན་དུ། ཁ་ཅིག་མེ་སྟོབས་ཆུང་ན་དེའི་ཚེ་གྲང་རེག་ཀྱང་སྣང་དགོས་པ་ལས་གྲང་རེག་མི་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱིས་མེ་སྟོབས་ལྡན་དུ་འགྲུབ་པས་སྟོབས་ལྡན་འགོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་། རང་ལུགས་རྟགས་རང་གི་ངོ་བོ་མེ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མི་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་ཟླའི་གྲང་རེག་མེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

〈གཉིས〉 ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ།

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་། འཐད་པའི་རང་ལུགས་གཞག་པའོ།།

«གཅིག» གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་། དེ་དགག་པའོ།།

(གཅིག) ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། པོད་ཕལ་ཆེར་ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་

པ་ནི་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དགག་བྱ་རྣམ་པར་གཅད་ལྡོག་ཙམ་དུ་གནས་པ་དངོས་འགལ་···· དང་བརྒྱུད་འགལ་གཉིས། བརྒྱུད་འགལ་ལ་ཡང་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ལའང་རྫས་ལ་དངོས་འགལ་སོགས་གསུམ་དང་། ལྡོག་པ་འགལ་བ་ལའང་གསུམ་ཡོད་པ་ཡི་སྒོ་ནས་རྫས་ལྡོག་རེ་རེ་ལའང་དངོས་བརྒྱུད་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ། བརྒྱུད་འགལ་ལའང་ནང་གསེས་གཉིས་རེ་ཡོད་པས་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་རྫས་དངོས་འགལ་སྔོན་པོ་སྔོན་མིན་ལྟ་བུ། རྫས་ལ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྐྱོ་མིན་དང་ཨུཏྤ་ལའི་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ། ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་ལྟ་བུ། ལྡོག་པ་དངོས་འགལ་གཏན་ཚིགས་མིན་པ་དང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ། ལྡོག་པ་ལ་དངོས་འགལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པ་དང་བྱས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟ་བུ། ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་བྱས་ལྡོག་དང་མི་རྟག་པའི་ལྡོག་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

(གཉིས) དེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས་དང་། ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ། ཐ་དད་ལ་འགལ་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པའོ།།

〔གཅིག〕 དགག་པ་དངོས།

དང་པོ་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གཞན་གྱིས་དབེན་པ་ཙམ་འགལ་བ་ཡིན་ན་ཏ་ཙང་ཐལ་ཏེ། ཆོས་ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་མེ་དང་དུ་བ་སོགས་འབྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའང་འདོད་ན་འགལ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནའང་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི། འགལ་ཟླ་འགོག་མི་ནུས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནའང་འབྲེལ་ཡུལ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པས་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་ཐལ་ལོ།།

〔གཉིས〕 ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ།

གཉིས་པ་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ་ནི། དེ་ན་རེ། མེ་དུ་སོགས་ཐ་སྙད་འབྲེལ་ལམ། རྫས་ལྡོག་ཐ་དད་སྒྲ་སེར་སོགས་མ་འབྲེལ་ཡང་རུང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་འགོག་གོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་གཞི་དེར་སེར་པོ་མེད་དེ། ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བ་ལས། དེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་ལ་དགོས་ནུས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྔོ་སེར་དང་མེ་དུ་ལྟ་བུ་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་འགོག་པའང་འགལ་བ་དམིགས་པས་འགོག་དགོས་···པའི་ཕྱིར།

〔གསུམ〕 ཐ་དད་པ་འགལ་བ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ནི། རྟོག་གེའི་སྐབས་འགར་སྤྱི་སེར་དང་མེ་དུ་སོགས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་ཙམ་ལ་འགལ་བར་གསུངས་པ་ནི་འགལ་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟ་གཉིས་ལྡན་ཅིག་ཏུ་བཏགས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་ཞེས་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ།།

«གཉིས» འཐད་པའི་རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་འཐད་པའི་རང་ལུགས་གཞག་པ་ལ་གསུམ། གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག །ཐ་དད་ལ་འགལ་འབྲེལ་དུ་འཇོག་ངའི་ཚུལ། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཉིད་བཤད་པའོ།།

(གཅིག) གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའམ་ཤེས་པའི་ངོར་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་ཤར་བའི་དབྱེ་བ་ཡིས་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མིན་པར་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱེད་དོ།།

(གཉིས) ཐ་དད་ལ་འགལ་འབྲེལ་དུ་འཇོག་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཐ་དད་ལ་འགལ་འབྲེལ་དུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ལ་གཅིག་ཕན་པ་དང་གནོད་པ་ལ་རིམ······

བཞིན་འབྲེལ་པ་དང་འགལ་བར་འཇོག་ལ། གཉིས་ཀ་མིན་ན་འགལ་འབྲེལ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཐ་དད་པ་ཙམ་དུ་འཇོག་གོ།

(གསུམ) ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཉིད་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་འགལ་དང་བརྒྱུད་འགལ་བཤད་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

[གཅིག] དངོས་འགལ་དང་བརྒྱུད་འགལ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། སྔོ་སྔོ་མིན་རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ་རང་ཡིན་ན་རང་མིན་འགོག་པའི་ཆོས་དེ་ཅིག་ཤོས་དང་དངོས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་ཡིན་རང་་་མིན་པའི་ཆོས་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དེ་འགོག་པ་སྐྱེ་བྱས་རྟག་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བྱས་པའི་རང་མིན་ནི་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཁྱབ་བྱེད་རྟག་པ་ཡིན་པས་དེ་འགོག་པའོ།།

[གཉིས] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་ནི། སྔོ་སེར་སོགས་འགལ་བ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་ན་གཅིག་ཡིན་པས་གཅིག་ཡིན་པར་མི་ཁེགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྤངས་ནས་འགལ་བ་མིན་ནོ། །སྐབས་བསྡུ་བ་ནི། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ནི་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་

ལ། རྟགས་སྦྱོར་ཚེ་དེ་ཡིན་ན་དེ་མ་ཡིན་པའི་གནོད་པ་ཅན་གྱིས་འགོག་
ལ། ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་སྤངས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་
མཐུན་ཡིན་པ་སྣང་རུང་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་གྱི། ཅིག་ཤོས་དམིགས་
པས་གཅིག་འགོག་པ་མིན་ནོ། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཚད་
མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་འགལ་བ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བདུན་'''
པའི་མཆན་འགྲེལ་བཤད་པའོ།། །།

ས་བཅད་གཉིས་པ། ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཚད་མའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

གཅིག སྤྱིར་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན།

དང་པོ་ལ་འང་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་བསྒྲུབ་པ། ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་བཞག་གོ། །

(གཅིག) ཤེས་བྱ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཚན་ཉིད་སོགས་ཆོས་གསུམ་གྱིས་

ཁྱབ་པར་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡི་རྣམ་གཞག་བཤད་པར་བྱ···སྟེ། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་གང་ཞིག་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ན་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་པས་ཞེན་དུ་རུང་བ་དང་། གཞི་དང་བཅས་པར་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

(གཉིས) ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ཁྱབ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ····གཉིས་ཏེ། ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

[གཅིག] ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ནི་འདིས་གོ་བར་བྱེད་པ་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་སྟེ་ནོག་ཤྲུག་ཤལ་ལྡ་བ་དོན་ལ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡིན་ལ། མཚོན་བྱ་ནི་འདི····གོ་བར་བྱ་བ་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་བ་ལང་ཞེས་པ་ལྡ་བུ་བློ་ཡིས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཡིན་ཞིང་། མཚན་གཞི་ནི་འདི་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་མཚན་ཉིད་དོན་གྱི་རྟེན་ལ་མཚོན་བྱ་བཏགས་པ་བརྟེན་པས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གྱི··ཆོས་ཏེ་དཀར་ཟལ་ལྡ་བུའོ། །དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་གཞག་འཇོག་གི་རྒྱུ··འབྲས་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་དང་རྒྱུའི་འབྲས་བཞིན་ནོ། །དེ་གསུམ་པོའང་རང་མཚན་གྱི་ཆ་ནས་མིན་ཏེ་གཞན་སེལ་བས་ཕྱེ་བའོ། །

[གཉིས] སོ་སོའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་མཚོན་གཞིའི་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཡང་ལྡོག་ཤལ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ལ་རང་མཚན་ཉིད་ཟེར་གྱི། གཞན་གཉིས་ལ་མི་ཟེར་བ་སྣགས་རང་རང་གི་ཐུན་མིན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་རེ་དགོས་ཀྱི། དེ་མེད་ན་དེ་གསུམ་ཕར་ཡིན་ཚུར་ཡིན་དུ་ཐམས་ཅད་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

[གསུམ] དགོས་པ་དེ་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་བཤད་པ།

དགོས་པ་དེ་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱ། མཚན་གཞིའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།

〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པར་རྟོག་པ་དགག །དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་གཞག་པ། དེས་བསལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །

«གཅིག» མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་དོན་ལྡོག་རྫས་ཡོད་ཡིན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས། དགོས་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ལོ། ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་ཀྱང་།

མཚན་ཉིད་རང་གི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པ་ལ་དགོས་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ནི་དོན་ལའང་དགོས་ཟེར་ཞིང་། མཚོན་བྱ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་མཚོན་བྱ་གཞན་དགོས་ལ། དེ་དག་དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་བྱས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་ལ་ཚུལ་······གསུམ་ཚང་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་ཚང་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་དང་པོ་རྟགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུལ་གསུམ་གསུམ་པ་ཚང་བ་རྟགས་ཐུག་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་མི་དགོས་པ་དང་། དགོས་ཀྱང་ཐུག་མེད་དུ་འདོད་པ་དེ་དག་མི་འཐད་དེ། རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ངེས་པར་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་མཚོན་བྱ་ངེས་པ་ཡོད་ན་ནི་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། འཇོག་བྱེད་མེད་པར་གཞག་བྱ་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་ན་མ་ངེས་པས་ཐུག་མེད་ཡིན་ན་ནི་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཕྱི་མས་ཀྱང་ངེས་པ་·མི་སྲིད་པས་མཐར་ཐུ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་ངེས་པས་ན་རྣམ་གཞག་དེ་དག་འཇིག་གོ། །འོ་ན་རེ། རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིས་བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཐུག་མེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་མ་ངེས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན། རྟགས་སུ་མཚོན་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དང་། བ་ལང་དུ་མཚོན་པའི་

ལྡོག་ཤལ་ཅན་ཡིན་པར་མ་ངེས་ཀྱང་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་དང་། བ་ལང་གི་མཚན་གཞི་དཀར་ཟལ་ཉིད་ཡིན་པར་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ······ མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དང་བ་ལང་ཡིན་པ་རྟོགས་པར··· འགྱུར་ལ། འདོད་ན་སྒྲ་བྱས་པར་མཐོང་བ་སྒྲ་རྟག་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པ་དང་། ནོག་ལྡོག་ཤལ་མེད་པའི་རྟ་དཀར་ཁྲ་ལྷ་བྱ་གོང་བྱ་གཞན་ལའང་བ་ལང་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐ་སྙད་ལ་ཡང་སྒྲ་བློ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་རྟེན་ཞིག་མེད་ན་དེ་ནི་ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས··· པའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་ཞེན་རྟེན་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་གཉིས་པའམ་ཕྱི་མ་ཡི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་གཉིས་པ་རང་ཡང་ཐ་སྙད་གསུམ་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་སྔ་མ་སྔ་མ་མཚན་ཉིད་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མཚོན་བྱ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་འདོད་དེ། ཐ་སྙད་ཅེས་པ་དེ་དག་རང་གི་གཞན་སེལ་བློ་ངོར་སྣང་ཙམ་དེ་དེའི་དོན་ལྡོག་ཏུ་ཞེན་པའོ། །དེ་ལ་བུམ་པའི་ཐ་སྙད་ཅེས་བུམ་པ་དང་དབྱེར་མེད་ཡིན་གྱིས་ཐ་སྙད་དེའི་རང་ལྡོག་ལ་དཔྱད་པ་འདི་མི······ དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མིང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཡལ་ག་ལའང་ཡལ་ག་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡལ་ག་དེ་ཉིད·· མིང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡལ་ག་གཉིས་པ་ཡོད་ན་དེ་ལའང་གསུམ·· པ་སོགས་ཡོད་དགོས་པས་མིང་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་

རོ། །གོ་ན་རེ། ཙནྡན་ཤིང་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡལ་ག་བཀོད་པའི་ཚེ་ཡལ་ག་ལ་ནི་ཡལ་ག་གཞན་མེད་ཀྱང་ཡལ་ག་ཤིང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡལ་ག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡལ་ག་རང་དང་ཤིང་ཐ་དད་པར་མི་འགྲུབ་ཀྱི། ཡལ་ག་བདག་ཉིད་དང་ཙནྡན་གཉིས་ཀ་ཤིང་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཐུག་མེད་མི་དགོས་སྙམ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཐ་སྙད་ལའང་ཐ་སྙད་གཉིས་པ་མེད་ན་ཡང་སྔ་མ་ཤེས་བརྗོད་ལས་འདས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐ་སྙད་དེ་ཉིད་ནོག་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རང་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་ཐུག་མེད་ག་ལ་དགོས། དེས་ན་གོ་བོ་ཅག་ནི་བརྗོད་དོན་མཚན་ཉིད་ཅེས་པའི་བརྗོད་དང་དོན་ནོག་སོགས་ཏེ་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བར་ནམ་རྟོགས་པ་དེ་ཡི་ཚེ་ན་ཐ་སྙད་གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟོ་བ་ལྡིར་བ་དང་བུམ་པ་ཞེས་པའི་བརྗོད་དོན་འབྲེལ་པར་རྟོགས་ཚེ་བུམ་པའི་ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེའང་རྟགས་འགོད་པ་དང་མཚན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱིར་རྟགས་སུ་སྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་སྒྲུབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་སྟེ་གཉིས་གཉིས་བཞི་ཡིན་ལ། སྤྱི་བྱེ་གཉིས་ཀའང་སྦྱོར་བ་གསུམ་པར་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ཙ་རྟགས། བྱས་པ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ་

ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་རྒྱུ་མཚན། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ལ་གཏན་
ཚིགས་ཞེས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བརྡ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་་་
བརྡ་དྲན། སེམས་ཅན་འདི་བ་ལང་ཡིན་ཏེ་ལྐོག་ཤལ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
ལྟ་བུ་རྩ་རྟགས། ལྐོག་ཤལ་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་བ་ལང་གི་
དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་རྒྱུ་མཚན།
དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་རུང་་
སྟེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བརྡ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་བརྡ་དྲན་ཏེ་དེ་ཕན་ཚད་སྔ་མ་
བསྐྱར་བ་ལས་མི་སྲིད་པས་བཞི་པ་ཕན་ཚད་ལ་དགོས་ནུས་གང་ཡང་་་་་་
མེད་དོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དུ་བ་རྟགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དེ་ལ་
ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཞིག་མེད་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཞེས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་་
རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་ལོ། ཡོད་ན་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་པ་དེའང་རྟགས་སུ་་
སྒྲུབ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་གསུམ་པ་སོགས་ཁྱོད་ལའང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་་་
སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་དུ་བ་བཀོད་པ་ལྟ་
བུའི་རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་མེད་པ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་དག་རང་་་
ལྡོག་གི་ཆ་ལ་མི་སེམས་པར་དུ་བ་ཁོ་ནའི་ཆོས་སུ་དབྱེར་མེད་པ་ལ་བློས་་་
ཚུལ་གསུམ་དུ་གཟུང་བ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་དུ་བ་ལས་ཆོས་གཞན་པ་
ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདི་ཡིས་མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་

པའི་སྐྱོན་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

«གཉིས» དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་གཞག་པ།

གཉིས་པ་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་གཞག་པ་ནི། ལ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་ལྟར་ན། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར·····མཚུངས། འཐད་པ་མིན་ཏེ། རྟགས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཀྱང་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་གོ་བར་ཐལ་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་ལ་ཚུལ་གསུམ་དགོས་ཟེར་ན་མཚོན་བྱ་རྣམ་འཇོག་ལའང་ཚུལ་ཆོས་གསུམ་དགོས། ཡང་འགའ་ཞིག་སྤྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ། རང་གི་མཚོན་བྱ་ལས་གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ། མཚན་གཞི་ལ་གྲུབ་པ་སྟེ་རྫས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་དོ། མཚན་ཉིད་གོ་བ་མཚོན་བྱ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདི་འང་མི་འཐད་དོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེའང་དངོས་འགལ་གཅོད་པ་ཞེས་པས་རིགས་མི་མཐུན་པ་རྣམ་པར·····གཅོད་ལ། དོན་ལྡོག་ཞེས་པས་མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞིའི་ལྡོག་པ་གཉིས་གཅོད་དེ། མཚོན་བྱ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ནི་དོན་ཡིན་ཡང་གཞན་ལས་ལྡོག་པའི་ཆ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«གསུམ»　　དེས་འགལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་དེས་འགལ་བྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

(གཅིག)　　གཞག་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ།།

༼གཅིག༽　　ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ།

དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྐྱོན་མདོར་བསྡུ་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་ཉིད་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་མཚན་ཉིད་རང་གི་ཕྱོགས་པ་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟར་མཚོན་པ་ལ་ཕྲག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་ལས་དོན་ཕྱོག་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ཕྲག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་གང་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞིར་ཇི་ལྟར་དགོད་བྱ་ལྟར་མི་གནས་པ་སྟེ་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཞེས་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་གངས་ཅན་པ་རྣམས་འདོད་དོ།།

༼གཉིས༽　　དེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། འདི་དག་སྦྱོར་བ་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དུ་བཀོད་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་དོན་ཕྱོག་གཞན་གྱུར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བ་ལང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་མཚན་གཞིར་བཞག་པའི་ཚེ་རྟགས་དེ་མཚན་གཞི་ལ་མི་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་བཀོད་

པ་ལ་སྐྱོན་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན་མཚན་གཞིར་མི་གནས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་གཞི་ལ་གནས་མི་གནས་སྦྱོར་བར་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འདི་དག་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འཐད་ན་ནི་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བཞེད། དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རྣམ་གཞག་བདེ་བ་བོར་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བློས་བཏགས་པ་འདི་འཁྲུལ་ལ། ཅུང་ཟད་མ་འཁྲུལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་མཁས་པ་རྣམས་ལ་མ་གྲགས་པས་མི་བདེའོ། །

(གཉིས) རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ནོག་ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཁྱབ་པ་དང་། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མགོ་ལྡན་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཁྱབ་ཆེས་པ་དང་། བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བ་ལང་ཉིད་བཀོད་པའམ་རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་ཤལ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་འདི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྤྱི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །སྒྲའི་རྣམ་གཅོད་ཐམས་ཅད་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་དང་གསུམ་དུ་འདུ་བས་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ལྟར། མ་ཁྱབ། ཁྱབ་ཆེས། མི་སྲིད་གསུམ་གཅོད་པའི་ངག་ཡིན་ལ། དོན་གྱི་རྣམ་གཅོད་ཀུན་ཀྱང་གསུམ་པོ་འདི་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་མིན་པས་གྲངས་ངེས་གྲུབ་པོ། །

(གསུམ) རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་དག་མཚན་གཞིར་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ན་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ནོག་ཞོག···ཤལ་ཁྲ་བོ་བཀོད་པ་འདི་མ་ཁྱབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཀར་ཟལ་ལ་བཀོད་ན་སྐྱོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ནག་སྐྲར་ལ་བཀོད་ན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གལ་ཏེ་མ་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ན་མཚན་གཞིའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་ཞོག་ཤལ་བཀོད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་མཚན་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པ་ཡི་གཞིར་མཚོན་བྱ་ཁེགས་ན་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བ་ལང་དུ་མཚོན་པ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་བཀོད་པའི་ཚེ་མཚན་གཞི་དང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ནོག···སོགས་འདུས་པ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཁེགས་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་ཁེགས་ན་མཚོན་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར····བའི་རྩོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདིར་མི་གནོད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་མཚན་གཞིར་བཀོད་པ་ལ་བརྟེ་ཡང་ཁྱིད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་སྐྱོན་མི་འཇུག་སྟེ། དཀར་ཟལ་མཚན་གཞིར་འཛོག་ལ། འོན་ཀྱང་དཀར་ཟལ་ལ་བ་ལང་ཁྲ་བོའི་ཐ་སྙད་དུ་མཚོན་ན་བདེན་ཡང་། བ་ལང་ཙམ་དུ་མཚོན་པའི་ཚེ་ནོག་ཞོག་ཤལ་ཁྲ་བོས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ནོག་སོགས་འདུས་པ་རང་གི་ཐ་སྙད་མི་སྲིད་པར་མ་གྲུབ་ལ། དེ་ལ་ནོག་སོགས་འདུས་པ་གཞན་གྱི་

ཐ་སྙད་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〈གཉིས〉 མཚན་བྱ།

གཉིས་པ་མཚོན་བྱ་ལའང་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

«གཅིག» གཞག་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་དོན་དུ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ལ། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་དེ་ནོག་ཞོག་ཤལ་གྱིས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་མཚན་གཞིར་འདོད་དེ། མཚོན་བྱ་དོན་ལ་ཡོད་པར་ཞེན་པའོ། །མཚན་མཚོན་དོན་ལ་རྫས་གཅིག་པ་དེ་ལྟ་ན་རྫས་གཅིག་ལ་སྣང་མི་སྣང་གི་ཆ་གཉིས་མེད་པས་མཚོན་བྱ་མིང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དེའང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡི་དབང་ཤེས་དེ་སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་བཅས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། མཚོན་བྱ་སྒྲུབ་པའང་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་དོན་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། མཚོན་བྱ་རྫས་ཡོད་དག་ཏུ་འང་འགྱུར་རོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་ཞེན་རྟུང་ཡིན་ལ། དེ་མཚོན་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བརྡ་བརྟགས་པ་མཚོན་བྱ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱིས་དེ་ལ་འཇུག་པ་ཐ་སྙད་ཡིན་ཞེས་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«གཉིས» རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་པའི་ཤེས་པ་གྲུབ་པ་ནི་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་མཚན་གཞི་ནི་རྒྱུ་མཚན་དོན་ལྡོག་ཉིད་ལ་དེ་གོ་བྱེད་དུ་མིང་གིས་བརྡ་སྦྱར་བའོ།། དེ་ལ་བརྡ་དང་པོར་སྦྱར་བ་བརྡའི་དུས་དང་། ཕྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་ལུས་ཀྱིས་བླང་དོར་དང་། ངག་གིས་ཡིན་མིན་བརྗོད་པ། ཡིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་སོགས་སྒོ་གསུམ་ནི་འཇུག་པ་ན་དེ་ཡིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་སྒྲ་རང་མཚན་ནི་མིན་ཅིང་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་མཚན་ཉིད་པའོ། །མཚོན་བྱ་དེ་ནི་ཤིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རིགས་མཐུན་དུ་མའི་སྤྱིའི་མིང་གི་སྒྲ་ཡིན་ལ། དེའང་དོན་མཚན་ཉིད་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མིང་ཡིན་པས་བཏགས་ཡོད་ཉིད་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲ་བཏགས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

«གསུམ» རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་དེ་མཚོན་བྱར་སྒྲུབ་པའི་རང་་་་་བཞིན་གྱིས་རྟགས་སུ་མི་འཐད་ཅེས་ཟེར་རོ། །སྙིན་མེད་དེ། གཞན་སེལ་གྱིས་མཚོན་བྱ་སྒྲ་དང་དེ་ཡི་དོན་མཚན་ཉིད་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ་འཁྲུལ་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་ལ་མི་་

ཟླ་བའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་སྒྲུབ་པ་སྒགས····གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་ག་ལ་འགལ་ཏེ། མི་འགལ་ལོ། །

〈གསུམ〉 མཚན་གཞི།

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་མཚན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མཚན་གཞི་མཚན་ཉིད་པ་བ་ལང་གི་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་དང་། བཏགས་པ་བ་སྐྱོན་ཡོན་བརྩི་བའི་གཞིར་གྱུར་པ་བ་ལང་གི་མཚན་གཞིར་རྟ་ལྟ་བུ་སྟེ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

(གསུམ) ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ། རང་ལྟོག་ངོས་གཟུང་བ། ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ། མཚན་ཉིད་དང་འབྲེལ་ནས་སོ་སོར་མཚོན་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། །

〔གཅིག〕 རང་ལྟོག་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་འདོད་པ་དགོད་པ་གཉིས་ལས།

〈གཅིག〉 གཞག་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་སྣང་སེལ་མ་ཕྱེ་བའི་བོད་འགའ་ཞིག་ན་རེ། མཚན་མཚོན་གཞིའི་ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རང་ལྡོག་ནི་རང་གི་རྣམ་པ་རང་དབང་དུ་འཆར་རུང་གི་སྒྲུབ་པ་པོ་ན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཏེ།

དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་གསུམ་པོ་རང་གི་རྣམ་པ་རང་དབང་ཐོབ་མེད་དུ་འཆར་བའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་སྒྲ་རྟོག་ཐམས་ཅད་གཞན་སེལ་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

〈གཉིས〉 རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་དགོད་པ་ནི། དེས་ན་བ་ལང་སོགས་ཀྱི་རང་མཚན་སྣང་བའི་ཕྱོགས་པ་ནི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་མཚན་མཚོན་གྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་གསུམ་པོ་ཉིད་གང་ཡང་མིན་ལ། རིགས་མི་མཐུན་གཞན་སེལ་བའི་བློ་ངོར་ཆོས་གསུམ་གྱི་ནི་རང་ལྡོག་སྟ་…སྟར་འཆར་ཞིང་དངོས་པོའི་ཆ་སྒྲུབ་ན་མ་ཡིན་དགག་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་ཆ་སྒྲུབ་ན་མེད་དགག་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །

〔གཉིས〕 རྗེ་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི།

〈གཅིག〉 རྗེ་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་རྗེ་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དངོས་ནི། མཚན་མཚོན་གཉིས་རྟོག་ངོར་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་དང་མཚན་གཞི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡང་སྲིད་ཀྱང་ཐལ་ཆེར་གནས་སྐབས་ཙམ་དུ…འབྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་གཞི་རེ་རེ་མེད་སྲང་ཡང་སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ཙམ་ཡོད་རུང་བས་སོ། །

⟨གཉིས⟩ འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ།

གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དང་མཚོན་བྱའི་སྒྲ་སྤྱི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བརྡ་ཆད་བྱས་སྦྱོར་བས་ཀྱིས་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་སམ་རང་རིག་གིས་མཚན་མཚོན་གྱི་འབྲེལ་པ་འགྲུབ་ཅིང་། དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞི་དང་ནི་དེ་ལ་བ་ལང་ཇོ་ཞེས་པའི་མཚོན་བྱ་ཡི་འབྲེལ་པ་ནི་མཚན་མཚོན་ལ་མཁས་པས་མཚན་ཉིད་མཐོང་བས་བརྡ་དྲན་ནས་འགྲུབ་ལ། བ་ལང་གི་མིང་ཤེས་ཀྱང་མཚོན་བྱ་དང་མཚན་གཞི་སོ་སོར་མི་ཤེས་པའི་རྨོངས་པ་ལ་ནི་ནོག་སློག་ཤལ་ཅན་འདི་ལ་བ་ལང་ཞེས་འདོགས་སོ···ཞེས་བརྡ་དྲན་པར་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི། རྗེས་དཔག་གི་རྟགས་འགོད་དགོས་སོ། །

[གསུམ] མཚན་ཉིད་དང་འབྲེལ་ནས་སོ་སོར་མཚོན་པའི་རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་དང་འབྲེལ་ནས་སོ་སོར་མཚོན་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས་ཏེ། ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ་དང་། ཡན་ཆུན་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། །

⟨གཅིག⟩ ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བའོ། །

«གཅིག» སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི། ནག་ཕྱག་ཤལ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེ་བྲག་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་གི་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཚོན་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས་དང་། མཚན་གཞི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་ན་གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྤྱི་དང་ནི་བྱེ་བྲག་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་གཉིས་གཉིས་ཏེ། རང་ལྡོག་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དྲུག་ཡོད་པ་ནི་ཡང་དག་ཡིན་ལ། གཞན་ལྡོག་མིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་ཕྱག་ཤལ་དང་བ་ལང་གི་དོན་ལྡོག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས···ནས་སྦྱར་བའི་བརྡ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱག་ཤལ་དང་དཀར་ཟལ་ཆོས་ཅན་། སྦྱོར་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་ལྡོག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྦྱར་བའི་བརྡ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དཀར་ཟལ་དང་བ་ལང་གི་དོན་ལྡོག་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྦྱར་བའི་བརྡ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་སྦྱོར་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ལའང་གསུམ་སྟེ་དྲུག་ཡོད་པ་ལས་བཞི་ཡང་དག་ཡིན་ཞིང་། དཀར་ཟལ་སྦྱོར་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། བ་ལང་གི་མཚོན་བྱ་དང་

ནོག་སློག་ཤལ་གཉིས་སྒྲིར་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་གྱི་ཆ་གཉིས་ལ་སྦྲག་ཆགས་འདིའི་ཁ་དོག་ལ་ཁྲ་བོའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། དཀར་ཟལ་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་རུང་བ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཆོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་མཚན་གཞི་ཡིན་པར་བཀོད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པའི་སྐབས་ཀྱང་སྲིད་པས་དེ་གཉིས་ཡང་དག་མིན་ནོ། །

«གཉིས» དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་ཕྱོགས་ཡིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། གཞན་ཕྱོགས་མིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། འགལ་མཚུངས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །

(གཅིག) རང་ཕྱོགས་ཡིན་པར་མཚན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

དང་པོ་ནི། ནོག་སློག་ཤལ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་སྦྱོར་བ་འདིར་གཏོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ལ་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་དོན་ལྡོག་གྲུབ་པ་བཀོད་པ་དེ་མཚན་གཞི་དཀར་ཟལ་དང་མཚོན་བྱ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་གཉིས་ལ་ཁེགས་ན་ནི་སྐབས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་གྱུར་པའི་སློག་ཤལ་ལ་ཡང་ཁེགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་མཚན་གཞི་ནི་ཡོད་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་པས་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་དང་། མཚན་ཉིད་དེ་དེ་གཉིས་ལ་མ་ཁེགས་ན་ནི་སློག་ཤལ་ཁོ་ནའི་མཚན་ཉིད་མིན་པ··

གཞི་མཚོན་གཉིས་ལའང་ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཟེར་ན། ཆོས་གསུམ་ཀ་དོན་ལྡོག་གཅིག་ཡིན་པས་ན་མཚན་ཉིད་དེས་གཞི་མཚོན་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལྡོག་ལ་ཁྱབ་པས་ན་མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། དེ་གསུམ་རང་ལྡོག་ཐ་དད་པས་རང་ལྡོག་ལ་མ་ཁྱབ་པས་ན་ཁྱབ་ཆེས་པའི་ཉེས་པའང་མེད་དེ། ཆོས་གསུམ་ཀ་དོན་ལྡོག་གཅིག་ཏུ་འཆར་ཞིང་རང་ལྡོག་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།།

(གཉིས) གཞན་ལྡོག་མིན་པར་མཚན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་གཞན་ལྡོག་མིན་པར་མཚོན་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དཀར་ཟལ་གྱི་ཐ་སྙད་མཚོན་བྱ་ཡིན་ན་དེས་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་གྱི་བློ་ཤེས་བཀག་པས་མཚོན་དངོས····འགལ་ལ། མ་ཡིན་ན་མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་དེ་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་དངོས་ལ་མི་ལྟོས་པར་འགྱུར་རོ་ཟེར་བ་དང་། ནོག་ལྐོག་ཤལ་ལ་སྤྱིར་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་བློ་ཀློ་གྲུབ་པ་ཁེགས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ལ། མི་ཁེགས་ན་མཚོན་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ་ཟེར་བ་དང་། མཚན་གཞི་དངོས་པོ་དང་མཚོན་བྱ་བློ་བཏགས་དངོས་མེད་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་དངོས་སུ་འགལ་བ་གཉིས་གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ་ལོ···ཟེར་བའི་རྩོད་པ་གསུམ་གྱིས་འདིར་གནོད་པ་མེད་དེ། རྒྱུ་མཚན་རིམ་བཞིན་དང་པོའི་སྐྱོན་མེད་དེ། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་མཚོན་

བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ་རང་ལྡོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཉོག་སྨགས་འདུས་པའི་མིང་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བློ་གྲུབ་པ་མི་ཁེགས་ལ། རང་ལྡོག་ལ་ཁེགས་པས་ཁྱབ་ཅེས་པའང་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་པ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ་དོན་དང་སྒྲ་གཉིས་རྟོག་པ་འཁྲུལ་པས་གཅིག་ཏུ་གཟུང་བ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་རྫས་གཅིག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གསུམ) འགལ་མཚུངས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དཔེར····· བརྗོད།

གསུམ་པ་འགལ་མཚུངས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། དེས་ན་ཚིག་གི་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་སྐབས་ལ་ལར་མི་འགལ་ཡང་འགལ་བ་ལྟར་མངོན་པ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ན། བྱས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀག་ནས། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལ་ལ་གཞི་ཆོས་གཉིས་མི་མཚུངས་ཀྱང་མཚུངས་པར་མངོན་པ། དཔེར་ན་ཤེས་བྱའི་ལྡོག་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱ་ཡིན་ཏེ། བློའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་འགོད་པ་སྲིད་དོ། །

〈གཉིས〉 ཡན་ལྕན་རེས་པའི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་ཡན་ཚུན་ངེས་པའི་རྣམ་གཞག་ནི། བོད་ཡལ་ཆེར་མཚན་

མཚོན་དོན་ལ་རྫས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་བུམ་པ་འདུས་བྱས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་རྒ་འཇིག་བཞི་བུམ་པ་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་བྱ་དུ་མ་མཚོན་པ་དང་། མཚོན་བྱ་གཅིག་མཚན་ཉིད་དུ་མས་མཚོན་པས་གྲངས་མི་མཉམ་མོ་ཞེས་འདོད་པ་རྣམས་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་རྫས་ཡོད་དང་མཚོན་བྱ་བཏགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་ཉིད་དེས་མཚོན་བྱ་དེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ནི་མཚོན་མི་ནུས་པར་ཁས་བླངས་ལ། ཐ་དད་ལྡན་པར་མཚོན་ན་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་གྱི། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་དང་། མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་མཚོན་བྱ་དུ་མ་དང་མཚོན་བྱ་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་མ་མི་སྲིད་པས་མཚན་མཚོན་གཉིས་གྲངས་མཉམ་ཞིང་རྟོག་ངོར་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་འདི་ལ་མིང་དོན་ཕན་ཚུན་བརྟག་ནས་ཞེ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པས་མི་གནོད་དེ། དཔེར་ན་རྒོལ་བས་རྗེས་དཔག་མཚན་གཞིར་བཞག་སྟེ། མི་བསླུ་བས་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་མི་བསླུ་བའི་མིང་དེ་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ལ་····བཏགས་ནས་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒོལ་ཡང་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ལ་ཚད་མའི་བརྡ་བྱེད་ན་རྗེས་དཔག་ལ་ངེད་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། མི་བསླུ་བ་ལ་ཚད་མའི་བརྡ་བྱེད་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་དགག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་བུམ་པ་

ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ལ། ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་བུམ་པ་དོན་དམ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒོལ་ཡང་དབུ་མ་པས་སྔོན་བྲལ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བདེ་བྱེད་པ་དེ་བུམ་པ་ལ་མི་སྲིད་ལ། རྟོག་གེ་པས་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བདེ་བྱས་པ་དེ་རང་གི་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ངེས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

(གཅིག) མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ལ་འང་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

〔གཅིག〕 གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་སླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་གསུངས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས་གང་ཡང་རུང་བས་མཚོན་ནུས་པས་མཚན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་པ་གཉིས་སུ་འདོད་པའམ། རྒྱན་མཛད་པས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས་སྔ་མ་ནི་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཡིན་གྱི། མི་སླུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་ནི་

གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ་གཅད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྦ་སྦ་
ཕྱི་སྟེ་སློ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ལུགས་དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་སྦ་སྦ་ཡིན་
པ་གཉིས་ཀྱིས་འཇོག་ན་ནི་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་ཐ་དད་པས་མཚོན་བྱ་དེ་
ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ལ། ལུགས་གཉིས་པ་ལྟར་དོན་དམ་
པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་སྦ་སྦ་བ་གཉིས་
སུ་འདོད་ན་ཡང་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་གཅིག་པ་ཞིག་དེ་
གཉིས་རེ་རེ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་
མཆོག་ན་རེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ནི་མི་བསླུ་བ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་
ཡིན་ཏེ། དེའང་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དོན་ཐོབ་ཀྱི་ནུས་པས་དངོས་པོར་འཛིན་
པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་གཅོད་ལ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་
དཔྱད་པའི་འཇུག་ཡུལ་ཐོབ་པས་མི་སྲིད་པ་གཅོད། བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་
དོན་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ལ་གནས་པའི་ནུས་པས་ཁྱབ་ཆེས་པ་གཅོད།
མཚན་ཉིད་འདི་ལ་མ་ཁྱབ་པ་གཅོད་པ་ཁ་བསྐང་དགོས་ཞེས་དང་། བདེན་
པའི་དོན་རྟོགས་ནི་ཚད་མའི་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་པ་ལ། མ་ཁྱབ་གཅོད་རྒྱལ་ཁ་བསྐང་བ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་
འདིར་མི་འཐད་དེ། མ་ཁྱབ་པ་མ་ཚོད་པས་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་ཅན་དུ་
འགྱུར་ཞིང་། ཚིག་རང་ལ་མེད་ན་ཁ་བསྐངས་པས་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་དང་།
བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ནི་མ་ཤེས་དོན་གསལ་ལ་འདོད་པར་སྣང་ལ། དེ་
དང་མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའང་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་

ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །བྲམ་ཟེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཁ་ཅིག་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་འདོད་དེ། དེའང་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྔར་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པ། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་། འཛིན་སྟངས་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་ན་རྟོགས་ཟིན་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་གི། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ཞེས་པ་དེ་མི་དགོས་པའི་སྐྱོན་དང་། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པས་མངོན་སུམ་ལ་མ་ཁྱབ་སྐྱེ་སྣང་ཅམ། དོན་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་དོན་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་མངོན་སུམ་··རྟོག་བྲལ་ཡིན་པ་དང་། རྗེས་དཔག་དོན་རང་མཚན་ལ་དངོས་སུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་ལ་མི་སྲིད་པ་སྐྱེ་སྐྱོན་གསུམ་པོ་དེ་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་ན་ཡོད་དོ།

〔གཉིས〕 རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། མི་བསླུ་བ་དང་མ་ཤེས་དོན་གསལ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཀྱང་རང་མཚན་རྟོགས་པར་དོན་ལ་མཐུན་པས་དེ་གཉིས་མཚན་ཉིད་གཅིག་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་པ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་པོ་འཇུག་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །མི་བསླུ་བ་དེའང་ལས་གང་ལ་མི་བསླུ་བ་དོན་རང་མཚན་ཡོད་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པར་མི་བསླུ། མེད་ན་དོན་བྱེད་མི་ནུས་

པར་མི་བསླུ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་མི་བསླུ་བ་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་མི་བསླུ། མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པས་མི་བསླུ་བ་དང་། བྱ་བ་ཇི་ལྟ་བུའི་མི་བསླུ་བ་དོན་རང་མཚན་ཡོད་པ་ལ་ཞུགས་ན་དེ་ཐོབ་པར་མི་བསླུ། རང་མཚན་མེད་པ་ལས་ལྡོག་ན་དེ་མེད་པ་ལ་མི་བསླུ་བ་སྟེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། །

〔གསུམ〕 རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། དོན་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་དེས་དངོས་མེད་འཛལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང་། དབང་ཤེས་ཉེ་བར་བསྐྱད་པ་དུང་སེར་འཛིན་དང་། ལྟོན་ཤིང་འགྲོར་སྣང་སོགས་ལའང་རང་མཚན་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཆ་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཞེས་ཟེར་རོ། །མ་ཁྱབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རང་མཚན་དངོས་པོར་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་དེ་དངོས་པོར་མེད་པ་དགོད་པ་ཡིན་ལ། དངོས་མེད་ལ་རང་མཚན་མེད་ཀྱང་དེ་ཅིག་ཤར་དུ་མི་འཛལ་བར་རང་མཚན་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཐད་དོ། ཁྱབ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དེ། དབང་ཤེས་ཉེ་བར་བསྐྱད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་བསླུ་བར་བཤད་ཀྱི། མི་བསླུ་བ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

(གཉིས) དེས་སྒྲ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཇི་ལྟར་

ངེས་པ་དང་། རྟོད་པ་སྤང་བའོ། །

[གཅིག] རྗེ་ལྟར་ངེས་པ།

དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པའི་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་དག་པར་ངེས་པ་དེའི་འགལ་ཟླ་ནི་མཐའ་གཞན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོ་འདོགས་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་ནི་གནས་ལུགས་ལས་མཐའ་གཞན་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དབྱེ་ན་གཉིས། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། ཐེ་ཚོམ་མོ། །རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ནི་ངེས་པས་བསལ་བྱའི་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་ཞེན་མེད་པས་བསལ་མི་དགོས་ལ། རབ་རིབ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མ་བསལ་ན་ངེས་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་བསལ་ཡང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

[གཉིས] རྟོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་བློ་བུར་བའི་རྗེས་དཔག་ལས་མི་ངེས་པའི་ཚེ་སྔར་མ་རྟོགས་པ་ལས་བློ་བུར་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་ཡིན་''' པས། རྟོགས་པས་བསལ་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་ལོག་ཤེས་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་བཅད་དོ་ཞེས་ཟེར་ལོ། །མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ནི་རྟོག་མེད་ལྟར་སྣང་བས་མི་འཇུག་པས་སེལ་བ་ཉིད་ཡིན་ལ་རྗེས་དཔག་དེ་ཡིས་བསལ་བྱའི་ཡུལ་ནི་རྗེས་དཔག་དེ་མ་སྐྱེས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཤེས་པ''''' གང་གིས་གཞི་དེ་ཉིད་ཐེ་མེད་པའི་གནས་གཞན་དང་མཚུངས་པ་ཏུ་འཛིན་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །ཡང་ངེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་པོ་ལ་ཡུལ་དང་ངོ་བོ་དུས་གསུམ་པོར་རེ་བཞིན་ ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཡིན་མིན་བརྟགས་པ་ཡི་སྒོ་ནས་ཁ་ཅིག་ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཡུལ་གཅིག་གམ་མི་གཅིག །མི་གཅིག་ན་ཕྱི་ནང་གི་སྣང་ཤུན་བཞིན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། གཅིག་ན་ཡུལ་དེ་བདེན་ནམ་རྫུན། བདེན་ན་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། རྫུན་ན་ངེས་པ་ལ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་བློའི་ངོ་བོར་གཅིག་ན་རང་ཤེས་རང་ལ་བྱ་བ་མི་འཇུག་པས་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ལ། ཐ་དད་ནའང་དེ་མི་འཐད་དེ། གཞན་གྱིས་རྟོགས་པས་གཞན་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་མི་སེལ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ན་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། མི་གཅིག་ན་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་མཚན་མོའི་མུན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའི་རྩོད་པ་གསུམ་གྱིས་འདིར་མི་གནོད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་ངེས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཀའི་ཞེན་ཡུལ་རང་མཚན་གཅིག་ཡིན་མོད། ཞེན་སྟངས་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ན་བསལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་བློའི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་མི་གཅིག་ཀྱང་བློའི་རྒྱུན་གཅིག་ལ་དང་པོ་སྒྲོ་འདོགས་དང་། ཕྱིས་ངེས་པ་སྐྱེས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིས་རྒྱུན་སྐྱེ་མ་ནུས་

པ་ལ་དེ་བསལ་བའི་ཐ་སྙད་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་··· བཞི་སྟེ། མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་བཤད་པ། དེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

(གཅིག) མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། དབྱེ་བའི་གཞི། དབྱེ་བའི་ངོ་བོ། གྲངས་ངེས་པ། སྒྲའི་དོན་ནོ། །

〔གཅིག〕 དབྱེ་བའི་གཞི།

དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་འཐད་པ་དགག །འཐད་པའི་ལུགས་གཞག་པའོ། །

〈གཅིག〉 མི་འཐད་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། བོད་རྣམས་ཚད་མ་མིན་པ་བཅད་ཤེས་དང་ཡིད་དཔྱོད་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དག་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་བཀག་ཟིན་ལ། འགའ་ཞིག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཆེས་བཙོ་སྲིག་བྱེད་བཞིན་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་བུའི་དོན་འགྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དོན་བྱེད་སྣང་དང་། མེ་ཚེ་ཁྱུང་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་དེས་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་དོན་བྱེད་འཇུག

གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས། སྔ་མ་ནི་མི་བསླུ་བར་ངེས་ཟིན་པས་དཔྱད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དབྱེ་གཞི་མ་ཡིན་པ་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་དབྱེ་གཞིར་མི་རུང་བར་བྱེ་བྲག་ཕྱེ་ནས་དབྱེ་གཞིར་འཛོག་དགོས་ན······ མངོན་སུམ་ལ་རྟགས་པའི་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ལའང་དེ་ལྟར་དགོས་པས··· ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

〈གཉིས〉 འཐད་པའི་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་འཐད་པའི་ལུགས་གཞག་པ་ནི། དེས་ན་རང་ལུགས་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབྱེ་གཞིར་འཐད་དོ། །

〔གཉིས〕 དབྱེ་བའི་ངོ་བོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་པོ་དག་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟར་ངོ···· བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་དམ། ཟླ་བ་དང་བསིལ་ཟེར་བྱེད་པ་ལྟར་དོན་གཅིག་ལ་རྣམ་གྲངས་ཐ་དད་དམ། བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལྟར་དངོས་པོ་ཐ་དད་དམ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པ་གང་ཡིན་བརྟགས་ན་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་ ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་མིན་ལ། ཡུལ་གཅིག་ལ་ལྟོས་

ནས་གཅིག་ཀྱང་མིན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཀྱང་མིན་ཏེ། ཤེས་པའི་རྫས་སུ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ཤན་མ་ཕྱེ་བར་སྤྱིར་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་མིན་པ་དེས་ན་བློ་ཡི་ངོ་བོར་གཅིག་སྟེ། དེ་ཉིད་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་མེ་ཚོགས་དོན་ལྟོས་ནས་རྗེས་དཔག་དང་། ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞིང་། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རང་སྤྱི་ལ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ན་རྗེས་དཔག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་རིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་ཡུལ་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་རང་རིག་དང་གཅིག་པས་སྤྱི་མངོན་སུམ་ཙམ་དང་གཅིག་ཡིན་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཐ་དད་པས་སྤྱི་མཚན་མངོན་སུམ་ཙམ་དང་ཡང་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་ནི་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་པ་མིན་གྱི། ཡུལ་ལ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པས་སྐྱོན་དང་པོ་མེད་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་རང་རིག་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་གཉིས་ལས་ཀྱང་གྲོལ་ཏེ། ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་ཤ་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ན་ཤིང་ཙམ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། ཤ་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཤིང་ཙམ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་མི…… དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

〔གསུམ〕 གྲངས་ངེས་པ།

གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི། འདིར་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་

དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དེ་འཇལ་གྱི་ཚད་མའང······ གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་མང་ཉུང་གི་གྲངས་གཞན་སྨྲ་དཔོན་གྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔བཞི〕 སྒྲའི་དོན།

བཞི་པ་སྒྲའི་དོན་ནི། སྤྱིར་མིང་ལ་བཤད་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་དུ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། འཇུག་པ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་དུ་བྱས་པ་བྱམས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་གཉིས། དེ་ལ་བཤད་འཇུག་གཉིས་པོ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགལ་བ་སྟེ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་བཤད་པ་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་པ་བྱ་ལུག་རྫི་མོ་དང་བྱིའུ་ཏིལ་འཐུང་ལྟ་བུ། བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀུན་ཏུ་མི་འགལ་བ་རྣམ་ཤེས་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། པདྨ་ལ་མཚོ་སྐྱེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རེས་འགལ་ཞིང་རེས་མི་འགལ་བའི་རྣམ་པར···· དབྱེ་བ་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུ་མིང་དང་། ཤིང་ལྟ་བུ་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་སྟེ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་ཕྱེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་མིང་པྲཏྱཀྵ་ཞེས་པ་བསྒྱུར་ན་དབང་རྟེན་ཞེས་པ་དེ་བཤད་ན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། འཇུག་པ་རང་མཚན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག །དེའང་དབང་ཡིད་གཉིས་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད། རྣལ་འབྱོར་དང་རང་རིག་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག །དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་བཤད་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་དོ། །

རྗེས་དཔག་གི་མིང་ལ་ཨ་ནུ་མ་ཏ་ཞེས་སྒྲ་དྲང་ཐད་དུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། དེ་ནི་རྟགས་མཐོང་འབྲེལ་པ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེའི་ཚུལ་གྱིས་དཔོག་པས་····རྗེས་དཔག་ཅེས་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །

(གཉིས) མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །

〔གཅིག〕 མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག···རྟོག་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། ཡིན་མིན་མཚུངས་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །

〈གཅིག〉 མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར···རྟོག་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་སྔོ་གསེང་ནས་མཐོང་བའི་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ཁང་ཕུག་གི་ནོར་བུར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་སྔོ་ཕུག་ལ་འཁྲུལ་ཡང་ནོར་བུ་ཅན་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡུལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་གུང་ལ་ཉིན་ཕྱེད་དུ་འཁྲུལ་པའི་རྨི་ལམ་གྱི་བུ་ཚ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དུས་དང་། དུང་སེར་འཛིན་དང་ལྗོན་ཤིང་འགྲོར་སྣང་སོགས་རྣམ་པ་འཁྲུལ་པའི་ཆ་ལ་ཡུལ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཆ་ཡོད་པས་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་།

སྣང་བ་དེ་དག་ལ་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་གཏད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འཁྲུལ་པར་ཤེས་ནས་སྣང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟགས་ལས་དོན་གྱི་ཆ་ངེས་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་འགྲོ་བ་སྲིད་དོ། །ཡང་དུང་དཀར་གྱི་ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ་རིག་བྱ་འཛམ་པ་དང་ཕྱི་བ་སོགས་····ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས་ལན་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་གཞན་ལ་གཞན་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འགྲོ་ན་དབང་པོ་དུ་མ་དོན་མེད་པར····ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དེ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་གཞན་ལས་དུས་མཉམ་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་དཔོག་པ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔག་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན····པར་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །

〈གཉིས〉 མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་ཡུལ་སྒྲ་རྒྱུབ་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་ཁང་ཞུག་གི་བུམ་པར་འཁྲུལ་དུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་། དུས་ཕྱི་དྲོའི་སྲོག་ཆགས་ལ་སྔ་དྲོའི་སྲོག་ཆགས་སུ་འཁྲུལ་དུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་། རྣམ་པ་ཀ་བ་དམར་པོ་ལ་སྣུམ་བུ་དམར་པོར་འཁྲུལ་དུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དེ་དག་ཀུང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་འགོག་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་འཁྲུལ་ཡང་དེས་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོན་པོ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་

འདོགས་རྒྱུད་ན་ཡོད་ཀྱང་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།།

〈གསུམ〉 མཐོང་སྣམ་ཡིན་མིན་མཚུངས་པར··· རྟོག་པ་དགག་པ།

གསུམ་པ་ནི། འགའ་ཞིག་ཀ་བའི་དམར་པོ་ལ་སྣམ་བུའི་དམར་པོར་འཁྲུལ་དུས་ཀྱི་དབང་ཤེས་དམར་པོ་ཙམ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན། དུང་དཀར་སེར་པོར་འཁྲུལ་པའང་དབྱིབས་ལ་ཚད་མ་མིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ཡང་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། ཡིད་ཤེས་དུང་སེར་རྟོག་བཅས་དང་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་ཡང་དབང་ཤེས་མི་འཁྲུལ་བ་སྲིད་ལ། དབང་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གཉིས་མི་སྲིད་དོ།།

〔གཉིས〕 རྗེས་དཔག་གི་མཚན་གཞི་ལ་ལོག··· རྟོག་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །

〈གཅིག〉 རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ་མིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ནོར་བུའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་ཉིད་རྟོག་པ་རྗེས་དཔག་མིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ནོར་བུ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་སོ་སོར་མེད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་ལ། ནོར་བུའི་

འོད་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ནོར་བུ་མ་ངེས་པར་དེའི་འོད་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ། འོད་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་མ་ངེས་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྣ་ལུའི་སྐུ་གུས་སྣ་ལུའི་ས་བོན་དཔོག་པ་སོགས་འདྲས་རྟགས་ཕལ་ཆེར་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྣ་སྐུག་བཀོད་ན་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ནོར་འོད་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ནི་སྣ་ལུའི་སྐུ་གུ་རྟགས་སུ་འགོད་ལ། དེའི་ཚེ་སྣ་ལུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མི་འགྲུབ་ཀྱང་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་སྲུ་རིས་ཟིན་པ་མི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། འོ་ན་ནོར་འོད་ཀྱང་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེར་སྲུ་རིས་ཟིན་པ་ག་ལ་འགལ།

〈གཉིས〉 རྗེས་དཔག་མིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལ་ལ་རྟག་པའི་མེ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དབང་ཕྱུག་གིས་བྱས་པའི་ཚང་བང་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཚུལ་ཚོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འཁྲུལ་ན་ཡང་གྲུབ་ཚོད་ལ་དོན་མེ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དུ་བས་སྒྲུབ་པའི་ཆ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་མེད་དེ། ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་མེ་དང་དུ་བ་ཙམ་གྲུབ་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དོན་དམ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་རྟག་པའང་འགྲུབ་དགོས་ན་གཞི་ལ་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་རྟགས

དེ་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་འདི་ན་བུམ་པ་ཡོད་དེ། རི་བོང་རྭའི་བུམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། །

(གསུམ) མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་···· བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དྲི་བ་དགོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །

〔གཅིག〕 དྲི་བ་དགོད་པ།

དང་པོ་ནི། ཚད་མ་དེ་དག་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པར་ངེས་པ་ནི་རང་གཞན་གང་ལས་རྟོགས་པ་ཡིན་རང་ལས་ངེས་ན་སུ་ཡང་ཚད་མ་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་རྨོངས་མི་སྲིད་ལ། གཞན་ལས་ངེས་ན་དེའང་གཞན་གྱིས་ངེས་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། །

〔གཉིས〕 ལན།

གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་གྱི་བརྟགས་པའི་ལན་དགག་པ། རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་དགོད་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

〈གཅིག〉 གཞན་གྱི་བརྟགས་པའི་ལན་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ལ་ལ་རང་ཁོ་ན་ལས་ངེས་པར་འདོད་ལ། འགའ་ཞིག་གིས་གཞན་ཁོ་ན་ལས་ངེས་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་གཉིས་ཀས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྣམས་རིགས་པ་སྨྲ་བའི་བཞེད་··· པ་དོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །

ཐ་སྙད་ལས་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་གཟུང་བ་ལ། ཁྱད་པར་ཆ་ཤས་རྣམས་སྤྱང་བ། ཁྱད་པར་གང་ལ་རྟོགས་པ་ཡི། །རྒྱུན་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

〈གཉིས〉 རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་དགོད་པ།

གཉིས་པ་ནི། མེས་བཙོ་བསྲེགས་བྱེད་བཞིན་པར་སྣང་བའི་མེ་འཛིན་དབང་མངོན་ལྟ་བུ་དོན་བྱེད་པར་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡུན་རིང་དུ་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིས་ཟིན་པའི་མངོན་སུམ་……གོམས་པ་ཅན་ཏེ་དོན་རིག་གཉིས་དང་། རང་རིག་དང་། རྟགས་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བཞི་ནི་རང་རང་ལས་ངེས་ཤིང་། བ་མེན་གྱི་གཟུགས་དང་པོར་མཐོང་བའི་དབང་མངོན་ལྟ་བུ་རིས་འདྲ་སྔར་མ་མཐོང་བར……མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དང་པོ་པ་དང་། རྟོག་པ་ནང་དུ་བསྡུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིད་མ་གཏད་པ་དང་། དུ་ཐྲངས་གང་ཡིན་མ་ངེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱ་རྫས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་རྣམས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མ་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་ཀྱི། གཞན་ལས་ངེས་ཏེ། ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའང་། དཔེར་ན་མེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྣང་ནས་བདེན་རྫུན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ན་བཙོ་སྲེག་སོགས་ཀྱི……དོན་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་དང་། མངོན་སུམ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་སྤྱི་རིས་ཟིན་པ་ཅན་དང་། དུ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་རྟགས

ཏེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ལས་རྫེས་སུ་དཔག་པས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །

〈གསུམ〉 རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་ངེས་བྱའི་ཚད་མ་དང་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ན་ཚད་མ་ཕྱི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་གཞན་ངེས་པས་གཞན་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། གཞན་ལས་ངེས་དགོས་པ་དེའང་རང་ཡུལ་ལ་སློ་འདོགས་ཆོད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ན་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ཡིན་ན་རང་ངེས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བརྟགས་ནས་གཞན་ལས་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཚད་མ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པ་དང་། མངོན་སུམ་ནི་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འགྲོ་བས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རྣམ་གཞག་མ་ཤེས་པར་མུ་སྟེགས་བྱེད་ལྟར་མངོན་སུམ་དང་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་འདྲེས་པར་བཟུང་ནས་བློ་ཆོད་ཀྱི་རྩོད་པར་ཟད་དོ། །

(བཞི) ངེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ།

བཞི་པ་ངེས་དགག་སྒྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ངེས་དོན་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

〔གཅིག〕 དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ནི། སྣང་བ་ནི་རྫས་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དོན་ལ་སྣང་བ་ཙམ་ལ་སྒྲུབ་པར་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་

སུ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་ལ། དེས་དྲང་བའི་ངེས་པ་དང་རྗེས་དཔག་སྟེ། མདོར་ན་སེལ་བ་ལ་ནི་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་དགག་པའི་དབྱེ་བའི་ནང་དུ་སེལ་བའི་སྒྲུབ་པའང་འདུ་བས། དེ་ལ་བུམ་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་པ་སྤྱོང་བ་མེད་དགག་དང་། བུམ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་མི་སྤྱོང་བ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པ་ཡི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཏེ། སྔ་མ་ནི་དགག་པ་རྐྱང་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དགག་སྒྲུབ་ཚོགས་པའོ། །

〔གཉིས〕 དེས་དོན་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

〈གཅིག〉 གཞག་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་ས་ཕྱོགས་སུ་ཨུཏྤ་ལའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་གྲུབ་པས་སྔོ་ཙམ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། མེ་དངོས་སུ་ཁེགས་པས་དུ་བ་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་ལྟ་བུ་དོན་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ཤུགས་རྟོགས་གཉིས་ཆར་གྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་ནི་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་ཤུགས་རྟོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་རྟགས་ལ་ལྟོས་ལ་འདི་མི་ལྟོས་པས་རྗེས་དཔག་མིན་ཟེར་ན། འོ་ན། མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། རྟགས་

ལ་མ་ལྟོས་པའང་མིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་གྲུབ་པས་སྤྱི་འགྲུབ་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ལ། རྒྱུའི་འགལ་བས་འབྲས་བུ་ཁེགས་པ་ནི་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〈གཉིས〉 རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། འདིར་དོན་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། དོན་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་སྒྲུབ་པ་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་གཉིས་བཞི་དང་། དགག་པ་ལ་དེ་ཉིད་བཟློག་པ་དོན་མིན་ཤེས་མིན་དོན་མེད་ཤེས་མེད་བཞི་ཡོད་པ་ལས། སྒྲུབ་པ་བཞི་དགག་པ་དགག་པ་སྔ་མ་གཉིས་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ལ། དགག་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་མེད་དགག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ངེས་པར་བྱེད་པའི་དགག་སྒྲུབ་དེའང་ཚད་མས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་མེད་དགག་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དགག་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་དྲང་བའི་ངེས་པ་དང་། མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲུབ་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་གྲོལ་བ་མཁས་པས་དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་ཚེ་བུམ་པ་དག་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད། གྲོལ་བ་རྨོངས་པས་བུམ་པ་ཚད་མའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཚེ་བུམ་པ་དག་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲང་བའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད།

འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཕྱིས་རྟགས་ལས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཚེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །

〈གསུམ〉 རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། མངོན་སུམ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་མེད་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་གི་ཆ་འགར་ཤུགས་ལས་རྟོགས་པའི་དོན་གྱིས་གོ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པའམ། ཚུལ་གསུམ་གོམས་པ་ལས་བློ་བུར་བའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་མཚན་ཉིད་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བརྒྱད་པའི་མཚན་འགྲེལ་བཤད་པའོ།། །།

གཉིས་པ། མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་··· དབབ་པ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་སྣ་སྣའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་གོ། །

གཅིག མངོན་སུམ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མངོན་སུམ་ཡང་དག །བཟློག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་འབྲས་བུའོ། །

(གཅིག) མངོན་སུམ་ཡང་དག

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་སྣ་སྣའི་དོན་ནོ། །

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་བརྟགས་པ་དགག་པ། རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པའོ། །

〈གཅིག〉 གཞན་གྱི་བརྟགས་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། བོད་རྣམས་མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པ་དང་། དེའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྔར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་སྦྱོང་བས་སྒྲོ་འདོགས་

གཅོད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འཁྲུལ་ཏེ། གཉིས་སུ་བྱ་བ་གཞུང་ལས་མ་བཤད་ཅིང་། མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རྟོགས་ཟིན་ལ་འཇུག་མི་སྲིད་པས་སྔར་མ་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་མེད་ལ། སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྲིད་པས་སོ། །

〈གཉིས〉 རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པ་ནི། འདིར་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ལ། བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་ནི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པས་དེ་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་དོན་འདྲར་རུང་འཛིན་པ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་ཟེར་ཀྱང་། དེས་ཀྱང་བརྡ་ལ་བྱང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པར་མཚུངས་སོ། །མཚན་ཉིད་རིགས་ལ་འཛོག་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དེ་དག་གང་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །མ་འཁྲུལ་པ་ནི་རབ་རིབ་དང་མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་ན་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་མ་འཁྲུལ་པ་ཞེས་བརྗོད་པས···· རྟོག་བྲལ་དུའང་གྲུབ་མོད། ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་གཟུང་དོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་འཇུག་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པས་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་པའི་གོ་ཆོད་པས་རྗེས་དཔག་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ···· པའི་ལོག་རྟོག་བཟློག་པའི་ཕྱིར་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །

［གཉིས］ མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་ནི། མ་འཁྲུལ་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབང་པོ་དང་། ཡིད་དང་། རང་རིག་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དབྱེ་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཞན་མཐོང་བ་དོན་རིག་གཉིས། རང་མཐོང་བ་རང་རིག །རང་གཞན་མེད་པར་མཐོང་བ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དང་། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དོན་རིག་གཉིས། གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་པ་རང་རིག །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པ་རྣལ་མངོན་ཡིན་པ་དང་། གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་དང་། འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་སྟེ་མངོན་སུམ་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་དོ། །དེའང་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་འདོད་པ་དང་བསྟུན་ན་མངོན་སུམ་བཞི་པོ་འདོད་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཕྱི་དོན་དང་རང་རིག་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་པས་སོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་རང་རིག་མི་འདོད་པས་མངོན་སུམ་གསུམ་ཡིན་ལ། རྣམ་རིག་སྨྲ་བ་ཕྱི་དོན་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དེའི་ལུགས་ལ་མངོན་སུམ་སྔ་མ་གསུམ་རང་རིག་ཏུ་འདུ་བས། རང་རིག་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་ལས་གཞན་མི་འདོད་དོ། །

［གསུམ］ མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན།

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་སོ་སོའི་དོན་ལ་བཞི་སྟེ། དབང་པོའི་མངོན་

སུམ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །

〈གཅིག〉 དབང་པོའི་མངོན་སུམ།

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་བསྒྲུབ་པ། སྒྲ་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་གསུམ་ལས།

«གཅིག» མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། བོད་ཕལ་ཆེར་འདི་ལའང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་ཚད་མ་སྔ་སྔར་ཕྱི་ནས་མཚན་ཉིད་འཛོག་པ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་སྐྱོན་འཇུག་པས་སོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའོ། །

«གཉིས» དེ་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་དེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྒྲུབ་པ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བར་བསྒྲུབ་པའོ། །

(གཅིག) དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པར་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། དབང་པོ་དེ་ནི་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཛིན་པའི་ནུས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། མེ་དུ་བཞིན་དུ་ཡུལ་མཐོང་གི་ཤེས་པ་དེ་དབང་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་ངེས་པས་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གཉིས) རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བར་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བར་བསྒྲུབ་པ་ནི། རང་ཡུལ་མ་འདྲེས་པ་སོ་སོའི་ཆ་ནས་གསལ་བར་སྣང་བས་རྟོག་མེད་དུ་འགྲུབ་ལ། དོན་རང་མཚན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

«གསུམ» སྒྲ་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གསུམ་པ་སྒྲ་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། ཤེས་པ་དེའི་རྒྱུར་ཡུལ་དང་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཚོགས་དགོས་ན། ཡུལ་ཤེས་སྣགས་མི་ཟེར་བར་དབང་ཤེས་ཁོ་ནར་ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད་སྙམ་ན། ཡུལ་དང་ཡིད་བྱེད་ནི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིའང་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དབང་པོ་ནི་ཤེས་པ་དེའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབང་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇ་སྒྲའི་རྒྱུར་དབྱུག་གུ་སོགས་དགོས་ཀྱང་ཐུན་མིན་གྱི་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་ཇ་ཡི་སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་པ་···བཞིན་ནོ། །

〈གཉིས〉 ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ།

གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ། དེ་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བའོ། །

«གཅིག» ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ནི། ཡུལ་དང་དབང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་ཡིད་ལ་དབང་ཤེས་ལྟར་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ནི་མེད་ལ། དབང་ཤེས་སྔ་མ་འགགས་མ་ཐག་པ་དེ་ལ་བརྟེན་

ནས་སྐྱེས་པའི་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

«གཉིས» རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དང་། ཚད་མར་གྱུར་པའི་འཐད་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་དཔྱད་པའོ། །

(གཅིག) སྐྱེ་བའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། དབང་མངོན་ལྔ་འགག་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལྔ་ཅིག་ཅར་སྐྱེའམ་མི་སྐྱེ། སྐྱེ་ན་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་དུ་མར་ཐལ་ལ། མི་སྐྱེ་ན་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གྱིས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་མི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ཤེལ་གྱི་སྒོ་ལྔ་པའི་ཁང་པའི་དབུས་ན་ནོར་བུ་བཞག་པ་ལ་སྒོ་སོ་སོ་ནས་ཁ་དོག་ལྔའི་དར་བཞག་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ནོར་བུ་ལ་འཕོས་པ་བཞིན་དུ་དབང་མངོན་ལྔའི་རྗེས་སུ་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་ཡིད་མངོན་ལྔ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའང་སྲིད་མོད། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁ་ནང་བལྟས་ལ་རང་རིག་གི་རྒྱུད་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཁ་ཕྱིར་བལྟའི་དབང་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་ཡང་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

(གཉིས) ཚད་མར་གྱུར་པའི་འཐད་པ།

གཉིས་པ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་འཐད་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་

དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་བདེན་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཡིད་དབང་ལ་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཚད་མ་གཞན་བཞིན་དུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲོན་མི་ནུས་སོ། །འོ་ན། དབང་མངོན་ལ་རྒྱུན་ཡོད་ལ་ཡིད་མངོན་ལ་རྒྱུན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཇི་···ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དོན་བདེན་པ་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པས་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཡིད་དབང་ལ་ནི་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡིད་མངོན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཚད་མ་གཞན་ལྟར་ངེས་པ་འདྲེན་ནུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བས་རིགས་འདྲ་སྐྱེ་ན་བར་མ་ཆད་པའི་རྒྱུན་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིད་དབང་ལས་ནི་ཡིད་དབང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དབང་ནི་དབང་ཤེས་སྔ་མ་འགགས་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བས་སོ། །དེས་ན་དབང་པོ་ལ་རྒྱུན་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པ་···འདྲེན་ནུས་ལ། དབང་ཤེས་ལ་རྒྱུན་མེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིད་མངོན་གྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུན་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྐྱེའམ། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་སྤེལ་མར་སྐྱེ་ཞེ་ན། སྔ་མ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་སོགས་ལ་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་བའི་···རྒྱུ་ཚང་མ་ཚང་ལ་ཁྱད་པར་མེད་བཞིན་དུ་སྔར་མི་སྐྱེ་ལ། ཕྱིས་སྐྱེ་བ་

མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ནའང་མ་ཡིན་ཏེ། སྲིལ་མར་འབྱུང་བ་ལ་དབང་མངོན་ཀྱིས་ངེས་ལ། ཡིད་མངོན་གྱིས་མི་ངེས་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པས་སོ། །དེས་ན་དབང་པོ་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་དབང་ཤེས་འགགས་མ་ཐག་པ་ཡིད་དབང་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟའི་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་དོན་རིག་གཉིས་པོ་ནང་བལྟས་རང་རིག་གི་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་དུས་མཉམ་པར་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་ཇི་སྲིད་དབང་ཤེས་ཀྱི་བྱ་བ་མ་འགགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་འགྲོགས་ནས་སྐྱེ་ཡང་རྒྱུན་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་བར་གོ་དགོས་སོ། །དེས་ན་དེའི་ཚེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་གཏོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་འགྲོས་གསུམ་མཉམ་དུ་འགྲོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

(གསུམ) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། མུ་སྟེགས་རྣ་བ་མ་ཕུག་པ་ན་རེ། ཡིད་ཤེས་དེས་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བའི་ཡུལ་འཛིན་ན་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། མ་བཟུང་བ་འཛིན་ན་ལོང་བས་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་མངོན་དེས་རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་གཞན་པ་དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འཛིན་པས་བཅད་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། བརྒྱུད་ནས་དབང་པོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ན་

སྐྱོན་གཉིས་པ་མེད་དོ། །

〈གསུམ〉 རང་རིག་མངོན་སུམ།

གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

«གཅིག» མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པར་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །

«གཉིས» རྩོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་རང་ས་རང་གིན་རང་རིག་ལས་རང་སྐྱེ་བར་ཡང་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་སྐྱེ་ནི་སྔོན་མེད་ཅིག་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཐ་དད་པ་མེད་ན་མི་འཐད་ཀྱང་། རང་རིག་ནི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་ཕྱེ་ནས་རང་རིག་པ་མིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོ་བེམས་པོ་ལས་བཟློག་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲུང་བ་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ལ་རང་… རིག་ཅེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཡིན་པ་དེས་ན་རང་རིག་དང་རང་སྐྱེ་གཉིས་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

〈བཞི〉 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ།

བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ། ཚད་མར་འགྱུར་བའི་ཚུལ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའོ། །

«གཅིག» རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་རང་བཞིན་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྒྱ་བསམ་པའོ། །

(གཅིག) མཚན་ཉིད།

དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། འདི་ལའང་བོད་རྣམས་མངོན་སུམ་དང་དེའི་ཚད་མ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་ནས་མཚན་ཉིད་འཇོག་པ་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པ་''བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདིར་བསྙམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་འཁྲུལ་པ་''མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་བསྙམ་པ་'''ལས་བྱུང་ཡང་ཡུལ་ལ་མི་གནས་པ་མི་སྡུག་པའི་ཡིད་ངོར་ཀེང་རུས་སྣང་བ་སོགས་འཁྲུལ་པ་ཅན་རྣམས་ནི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས) དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཉན་རང་། ཐེག་ཆེན། འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་སུམ་གསུམ་ཡོད། དེའང་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ལྔ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྟན་གཅིག་ལ་བསྒྲོད་པས་ན་དེ་ལ་སློབ་པའི་མངོན་སུམ་མ་བཞག་'''པས་སོ། །ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་རྗེས་ཐོབ་ལ་སྟོང་གསུམ་མཐོང་བ་སོགས་སྣང་བཅས་མཉམ་གཞག་སྣང་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་ཏེ''བསྡོམས་པས་རྣམ་པ་བཅུ་ཡིན་ནོ།།

(གསུམ) རྒྱུ་བསམ་པ།

གསུམ་པ་རྒྱུ་བསམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ། དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས། ཐབས་ལ་སློབ་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་རོ། །

[གཅིག] ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ།

དང་པོ་ནི། ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་གོམས་པས་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ཐབས་ཀྱི་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཛཱ་ལྟ་བ་དང་། ཐབས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཛཱ་སྙིད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

[གཉིས] དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས།

གཉིས་པ་དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས་ནི། བརྟོན་འགྲུས་སྐྱུར་ན་ཚེ་གསུམ་གྱིས་ཚོགས་གཉིས་ཉི་ཚེ་བ་ལ་འབད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། བསྐལ་པ་བརྒྱའི་བར་དུ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་ནི། བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

[གསུམ] ཐབས་ལ་སློབ་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར།

གསུམ་པ་ཐབས་ལ་སློབ་པའི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ནི། གང་ཟག

གི་བདག་མེད་ཙམ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ལ་གོམས་པ་ཞན་པས་ན་ཉན་རང་གི་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ནི་ད་དུང་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་སེམས་མི་གསལ་ལ། གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་ལ་འཇུག་མི་ནུས་པས་སྤྱངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཤེས་རབ་སྦྱངས་ཤིང་ཐབས་ལ་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣལ་མངོན་གྱིས་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཕྲ་མོའང་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་མཁྱེན་པའི་སྟོན་པ་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །

«གཉིས» ཚད་མར་འགྱུར་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཚད་མར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པ། ཚད་མ་དེས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །

(གཅིག) མངོན་སུམ་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། བཅད་ཤེས་དང་ནི་ངེས་པ་གཉིས་ཀ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་དང་གཞི་མཐུན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པ་དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཀུན་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས) ཚད་མ་དེས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཚད་མ་དེས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཚུར་མཐོང་སྣ་

སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཚད་མ་ནི་མཐོང་སྒོམ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་དྲན་པས་སོ་སོར་''' ངེས་པ་ཉིད་ལས་སླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་ལ། འཕགས་པ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་ས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ནི་གདུལ་''བྱ་འདུལ་བའི་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་འཇུག །དུས་མིན་དུ་ལྡོག་པ་སོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ནའི་སྟོབས་ལས་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །

«གསུམ» དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ།

གསུམ་པ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་བསྒྲུབ་པ། མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ། གྲུབ་པའི་དོན་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བའོ། །

(གཅིག) ངོ་བོ་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། འདས་འབྱུང་གཉིས་བསྒྲུབ་པ་དང་། རྟེན་བརྟེན་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །

〔གཅིག〕 འདས་འབྱུང་གཉིས་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། གཉིད་ཀྱིས་བསྣད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་སད་པའི་བློ་དཔག་མི་ནུས་ན་གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྣད་པའི་ཚུར་མཐོང་བློས་བསམ་'''གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན་སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་དུས་གསུམ་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་དཔག་མི་ནུས་ཀྱང་། དེ་ཡོད་པ་ཙམ་དེས་བཤད་པའི་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་དེ་ཁྱད་པར་གསུམ་གྱིས་དག་པར་ངེས་པར་''གྱུར་ན། དེས་རྒྱུ་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་

མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་སྔོན་སྐྱེས་ཟིན་པའམ་བྱུང་བ་ཡང་དཔག་པར་ནུས་ལ། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་བའང་སྟོང་ཉིད་སྔགས་ལ་གོམས་པ་རྫོགས་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་གསལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པས་རྣལ་མངོན་འགྲུབ་སྟེ། འདོད་འཇིག་སྔགས་གོམས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་རྟགས་ཚད་མ་ཡིན་པར་མཐའ་གཞན་བཀག་པའི་ངེས་པས་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ལམ་གོམས་པའི་རྟེན་བརྟེན་པ་གོམས་པ་ངང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའོ། །

〔གཉིས〕 རྟེན་བརྟེན་པ་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་རྟེན་བརྟེན་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པའོ། །

〈གཅིག〉 ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་བརྟགས་པ་དགག་པ། རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པའོ། །

«གཅིག» གཞན་གྱི་བརྟགས་པ་དགག་པ།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཤེས་པ་སྔ་མ་རྟེན་ཉིད་ཕྱི་མར་བརྟེན་པ་ནི་རིག···པའི་ཡ་མཐའ་ཐོག་མ་ཐུག་མེད་དང་། མ་མཐའ་ཐུག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་རང་རིག་གིས་གྲུབ་སྟེ། དེའང་རང་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་གིས་རིག་པ་ཙམ་རིག་པ་སྔ་མ་ལས་བྱུང་བར་གྲུབ་པས་རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི···རིག་ཙམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན། རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་

རིག་པའི་བྱེ་བྲག་ཤུགས་ལ་ཁེགས་ཏེ། དུ་བ་ཅམ་མེ་ལས་བྱུང་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་མེ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་དུ་བ་ཅམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན། དེས་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་རིག་པ་ཅམ་གྱིས་རིག་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་གྲུབ་པས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཅམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན། དེས་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ཤུགས་ལ་ཁེགས་ཏེ། སྒྲོན་མ་ཐམས་ཅད་འོད་འབྱིན་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་འོད་མི་འབྱིན་པའི་སྒྲོན་མ་ཅམ་དངོས་སུ་ཁེགས་པ་ན། དེས་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་ཤུགས་ལ་ཁེགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་མེ་དང་སྒྲོན་མ་དཔེར་བྱས་ནས་རིག་པའི་རྒྱུན་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅེས་ཟེར་ཡང་། དེས་ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་གྲུབ་ཀྱང་སེམས་སྔ་ཕྱི་ཐུག་མེད་ནི་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་བ་ལྟར་དང་པོའི་སེམས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཕ་མའི་ལུས་ལས་སྐྱེ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ཀྱང་སེམས་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེད་པར་མེ་མནལ་བ་ལྟར་རྒྱུན་ཆད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེ་དང་སྒྲོན་མ་དཔེར་མི་རུང་སྟེ། དུ་བའི་དང་པོར་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། རིགས་མི་མཐུན་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོན་མ་མནལ་ཁ་མའི་སྒྲོན་མས་གཞན་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«གཉིས» རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོན་མཐའ་དང་། མ་འོངས་པ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །

༡ སྔོན་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་སེམས་སྔ་མ་སྔོན་སོང་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་བཞིན་ནོ།། དེའང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་སྟེ་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྔོན་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ་པའོ། །

༢ མ་འོངས་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་འཛིན་དང་བཅས་པ་དང་། བདག་འཛིན་མེད་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །

(༡) བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་དང་། རྟོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

〔༡〕 རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། སྟ་སྐྱེའི་འཆི་སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་

ངེས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་སྤངས་པ་དང་ལས་ཉོན་ཚོགས་པ་ཚང་ཞིང་གེགས་བདག་མེད་སྔགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཚ་ལུད་སྔགས་ཚོགས་པ་ཐ་མས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་མེད་འགྲུབ་··པོ། །

[༢] དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་དགག་གཞག་གཉིས་ལ།

(༡) གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། མུ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་དང་ལུས་དང་སེམས་གསུམ་པོ་ཚོགས་པ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་གང་རུང་མ་ཚང་ན་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཚ་ལུད་མེད་པའི་ས་བོན་བཞིན། དེས་ན་ལས་དང་ལུས་གཉིས་པོ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དཀའ་བ་སྤྱོད་པས་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་ནོ་ཟེར་རོ། །

དེ་མི་འཐད་དེ། བདག་འཛིན་མ་སྤངས་ན་ལས་དང་ལུས་གཏན་ནས་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་དང་ལུས་འདི་དག་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་བཅོམ་ཀྱང་སླར་ཡང་སྐྱེ་བས་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་ཏུ་སྲིད་པ་དེ་····སྤངས་ན་བུད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་ལྟར་ཡང་སྲིད་མི་ལེན་པས་དེ་གཉིས་····ཡོགས་སུ་སྤོང་མི་དགོས་པས་ན་དཀའ་ཐུབ་སྔགས་ལས་དང་མེ་ལྷ་སྔགས་··ལུས་འཇོད་པར་བཅོམ་པ་ཐར་པའི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ། །

〈༢〉 རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ངོས་གཟུང་བ། དེའི་གཉེན་པོ་དཔྱད་པའོ། །

«༡» འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ནི། ཕྱིར་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་བདག་ཏུ་རློངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀུང་ཆགས་སྡང་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་། དེ་ལས་དཀར་ནག་གི་ལས་དང་། ལས་ལས་མཐོ་རིས་དང་ངན་སོང་གིས་བསྡུས་པའི་འཁོར་བ་སྡེ་གཞི་བདུན་པོ་འབྱུང་ཞིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དབང་ཤེས་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་འདི་ལས་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་ཡན་ཚུན་དུ་རྒྱུན་དུ་སྦྱར་ནས་སོ། །དབང་ཤེས་དེ་ཡི་བཟང་ངན་དུ་སྐྱིད་པའི་བདག་རྐྱེན་ནི་ལས་ཀྱིས་བྱེད་དོ། །

«༢» དེའི་གཉེན་པོ་དཔྱད་པ།

གཉིས་པ་དེའི་གཉེན་པོ་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་རེའི་མགོ་གནོན་དང་། མཐའ་དག་དཔྱིས་འབྱིན་ནོ། །

(༡) ཕྱོགས་རེའི་མགོ་གནོན།

དང་པོ་ནི། ཞི་སྡང་ལ་བྱམས་པ། འདོད་ཆགས་ལ་མི་སྡུག་པ། ཕྲག་དོག་གི་གཉེན་པོར་དགའ་བ་བསྒོམ་པ་སོགས་ཏེ། དེ་དག་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྟངས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་

འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

(༢) མཐའ་དག་དབྱིས་འབྱིན་པ།

གཉིས་པ་མཐའ་དག་དབྱིས་འབྱིན་པ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་ནི་བདག་འཛིན་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགལ་བས་ན་བདག་མེད་མཐོང་བས་བདག་དེ་སུན་འབྱིན་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚ་གྲང་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་ས་བོན་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་མིན་ན་ཡང་ས་བོན་དེ་མེས་བསྲེགས་པ་ན་ཕྱི་མཐའ་ཐུག་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་འདི་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་རྟེན་བརྟན་ཀྱང་བདག་མེད་མཐོང་བ་ན་འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་འགྱུབ་སྟེ། དེ་ཕན་ཆད་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

(༢) བདག་འཛིན་མེད་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་བདག་འཛིན་མེད་པའི་གསལ་བ་ཐུག་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ནི། འོ་ན། སྔ་ངན་ལས་འདས་ཚེ་སེམས་ཀྱང་རྒྱུན་ཆད་དམ་སྙམ་ན། མིན་ཏེ། སེམས་གསལ་བ་ཙམ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་སེམས་ལས་རྒྱུ་གཞན་མི་དགོས་པས་རྒྱུ་ཚང་ཞིང་། བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཀྱང་འདི་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པས་གེགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྐྱེད་པར་ངེས་སོ། །

〈གཉིས〉 ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྟེན་བརྟན་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་བསྒོམས་པ་དེ་རང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཏེ། གོམས་པའི་ཕྱིར། འཇིགས་པ་དང་འདོད་པ་སྨགས་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྣང་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །

(གཉིས) མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་ནི། རྣལ་མངོན་དེ་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་མེད་དུ་འགྲུབ་བོ། །

(གསུམ) གྲུབ་པའི་དོན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །

〔གཅིག〕 སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་འཐད··· པ་སྤང་བ།

དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་པ་ན་རེ། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྤོང་མི་ནུས་ལ་ནུས་ཀྱང་སྤང་ཐབས་སྣ་སྣའི་སྐྱེ་བོས་མི་ཤེས་ཤིང་། གལ་སྲིད་ཤེས་ནས་ལན་གཅིག་སྤངས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་དྲིམ་བཞིན་སླར་ལྡོག··· པས་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དྲིམ་སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དྲིམ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་ཏེ། འོད་གསལ་བ་དང་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྤང་བའི་ཐབས་བདག་མེད་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།

དེའི་རྒྱུ་བདག་འཛིན་སྤོང་བས་བྱུད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་ལྟར་སླར་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འཐད་དོ། །

〔གཉིས〕 ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་ལམ་ལ་གོམས་པ་མི་འཐད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །

〈གཅིག〉 རྒྱུ་ལམ་ལ་གོམས་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།

དང་པོ་ནི། ཡང་ཀྱ་སྨྲེགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཆོངས་པ་ཇི་ལྟར་གོམས་ཀྱང་མཐའ་མེད་དུ་མཆོང་མི་ནུས་པ་དང་། ཆུ་ཇི་ལྟར་བསྲོས་ཀྱང་མེར་འབར་བ་མི་སྲིད་པ་དང་། གསེར་ཞུ་ཡང་མེ་དང་བྲལ་ན་སླར་འཁྱགས་པ་བཞིན་གྱི་དཔེས་རྟོགས་བྱའི་དོན་ལ་གོམས་པ་ཚད་མེད་པ་དང་། དེའི་ངང་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སླར་མི་ལྡོག་པ་སྲིད་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། མཆོངས་པ་ནི་འབད་པས་རྩལ་སྦྱངས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བད་ཀན་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཟད་པ་ན་རང་ནུས་ལ་གཅུག་མར་གནས་པའི་སྟོབས་ཇི་ཡོད་མངོན་པ་ཙམ་ལས་བར་མ་ཆད་པར་འཕེལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆུ་བསྐོལ་བ་འབར་བའི་རྟེན་དུ་བརྟེན་མི་བརྟན་པར་བསྐམས་པའི་ཕྱིར་དང་། སླར་

སྲ་བར་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་གཞིར་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་དཔེར་མི་རུང་སྟེ། བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སྦྱགས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཁྱད་པར་དུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བརྩེ་བ་ལ་སྦྱགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་སླར་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〈གཉིས〉 འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི····འཐད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེ་གོམས་པ་ལས་བློ་དེ་ཡི་ངང་དུ་འགྱུར་བ་སྲིད་མོད། འོན་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཐའ་ནམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་པས་ཀུན་མཁྱེན་བསྒྲུབ་པ་འདི་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའི་ལན་ལ་དགོས་པའི་དོན་ཀུན་མཁྱེན་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། ཤེས་བྱའི་དོན་ཀུན་མཁྱེན་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་མཁོ་བའི་གཙོ་བོའི་དོན་རྒྱུ་འབྲས་བདེན་བཞིའི་འཇུག་···ལྡོག་ལ་མི་བསླུ་བ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པས་ན་ལམ་དེ་འདྲ་''བ་སྟོན་ནུས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ། དགོས་པའི་དོན་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ཀུན་ཚོགས། སྨན་ཀུན་ཚང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་

ནོ། །དོན་དེ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་ནི། སྐྱེས་བུའི་དགོས་པའི་དོན་ཀུན་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད····མཁྱེན་པ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་ཆོས་ཉན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་མེད་བ་ལང་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཉན་པ་པོ····ཐམས་ཅད་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ། །གཉིས་པ་ཤེས་བྱའི་དོན་ཀུན་མཁྱེན་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཡང་ན་གང་ཕྲ་ཞིང་ཟབ་པའི་དོན་མཁྱེན་པ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར····གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གཞན་ལ་འཆད་པ་ལ་དོན་དང་མཐུན་ཞིང་འགལ་བ་མེད་ན། དེས་གཞལ་བྱ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་རང་རང་གི་ཡུལ་འཆད་པ་བཞིན་ཤེར་ཕྱིན་མདོ་སོགས་འཆད་པ་པོའང་གཞན་ལ་འཆད་པ་ལ་དོན་དང་མཐུན་ཞིང་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་དང་། གང་ཕྲ་ཞིང་དཀའ་བ་མཐོང་བ་དེས་ཡིད་གཏད་ན་རགས་ཤིང་སླ་བ····མཐོང་སྟེ། ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་མཐོང་བ་དེས་ཡིད་གཏད་ན་བུམ་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་ཕྲ་ཞིང་དཀའ་བ་བདེན་བཞིའི····དོན་གཟིགས་སོ་ཞེས་སོ། །སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དཔེར་ན་བསྐལ་པའི་བར་དུ་བརྗོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡང་ཕྲ་སེན་དབབ་པའི་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ····ཅིག་ཅར་འཆར་སྲིད་པ་དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་པ་ཡིན་ནའང····

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནོ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

(གཉིས) བཟློག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་།

གཉིས་པ་བཟློག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །

〔གཉིས〕 དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྟོག་པ་འཁྲུལ་ཤེས་དང་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རྟོག་མེད་ལ་ཡང་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡིད་ཤེས་འཁྲུལ་པ་དང་ཟླ་གཉིས་ལྟ་བུ་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་གཉིས་ཡོད། རྟོག་པ་ནི་ཡུལ་དུས་ཐ་དད་ཀྱི་ཤིང་རྣམས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་··· བརྡ་རྗེས་ཅན་གྱི་རྟོག་པ། ཐག་ཁྲར་སྦྲུལ་འཛིན་ལྟ་བུ་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ། ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་སྟེ་གསུམ་ཡིན་ལ། ཚད་མ་མདོར། འཁྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །དྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་ལོག་རྟོག་བཟློག་ཕྱིར་གསུམ་པོ་ལས་ཕྱེ་སྟེ······

གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའང་འཁྲུལ་ཤེས་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་འཛིན་དང་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་འཛིན་གྱི་བློ་ལྟ་བུ་དང་། ཀུན་རྟོག་ཤེས་པ་བ་ལང་གི་སྤྱི་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྗེས་དཔག་རྟགས་རང་ཉིད་འཛིན་པའི་སེམས་དང་། རྗེས་དཔག་ལ་བྱུང་བ་རྟགས་ཅན་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་འཛིན་པའི་སེམས་དང་། དྲན་པ་འདས་པའི་དོན་དྲན་པ་དང་། མངོན་འདོད་མ་འོངས་པའི་དོན་འདོད་པའི་བློའོ། །དེ་ལ་རིགས་པ་ཅན་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་འཁྲུལ་པ་སེལ་ཆེད་དུ་དང་པོ་གཉིས་བསྟན་ལ། བར་པ་གཉིས་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དེའང་དབང་ཤེས་མིན་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་གྲུབ་པའི་ཆེད་དུའོ། །ཐ་མ་གཉིས་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྟོག་ཤེས་པ་བརྡ་རྟེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། འཁྲུལ་ཤེས་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་ཕྱོག་གྱུར་དོན་ཅན་ལས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

(གསུམ) མངོན་སུམ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ།

གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་ངོ་།

〔གཅིག〕 དངོས་བཀོད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་དགོད་པ། འཐད་པ་དང་ལྡན་པའི་རང་ལུགས་གཞག་པ། དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྦྱར་བའོ། །

〈གཅིག〉 གཞན་གྱི་བཀག་པའི་རྣམ་གྲངས་དགོད་པ།

དང་པོ་ནི། སུ་སྟེགས་དཔྱོད་པ་བ་དོན་ལ་ལྟ་བ་སྟེ་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཚད་མ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ངེས་པའི་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཚད་མ་དང་ཚད་མའི་འབྲས་བུར་འཇོག་པ་དང་། རིག་པ་ཅན་པ་དབང་དོན་ཕྲད་པ་དང་། དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་ལ་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུར་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་པ་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་རྟོགས་པ་ལ་ཚད་འབྲས་དེར་སྨྲའོ། །ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་ལ་དབང་པོ་ཉིད་ཡུལ་རྣམ་འཇོག་གི་ཚད་མ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་འབྲས་བུ་སྟེ་ཚད་འབྲས་དེ་ལྟར་འདོད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཚད་འབྲས་གཉིས་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བསམས་ཏེ་བཀོད་པ་དག་གི་ལུགས་ཏེ་མི་འཐད་དོ། །

〈གཉིས〉 འཐད་པ་དང་ལྡན་པའི་རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་འཐད་པ་དང་ལྡན་པའི་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། འདིར་ཡུལ་ཅན་ཚད་མའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ལ་གཞལ་བྱ། བྱེད་པ་དངོས་རྣམ་པར་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཚད་མ་དང། རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ་འབྲས་བུར་འཇོག་པ་ཡིན་པས་དེས་ན་རྣམ་པར་གཞག་པའི་འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ལ་ཚད་མ་དང་

འབྲས་བུར་བཞེད་དོ། །

〈གསུམ〉 དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྦྱར་བ།

གསུམ་པ་དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལ་རང་རིག་ཚད་འབྲས་ཡིན་པར་ནི་ཤེས་རྣམ་གཞག་པའི་རྣམ་བཅས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཕལ་ཆེར་མཐུན་པར་རང་གཞལ་བྱ། སྒྲུང་བར་སྐྱེས་པ་ཚད་མ། རང་རིགས་མཚན་ཉིད་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུར་འདོད་དོ། །དོན་རིག་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དག་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། དེའང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་དང་ཐུག་འཕྲད་དུ་སྣང་བའི་དོན་དངོས་གཞལ་བྱ །དོན་མཐོང་བ་ཚད་མ། དོན་རྟོགས་པའི་བློ་འབྲས་བུར་སྨྲ་བས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ། ཤེས་པ་དེའི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་ཚད་མ། དོན་རྟོག་པའི་མངོན་སུམ་འབྲས་བུར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་དུས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་དོ། །རྣམ་བདེན་པ་དག་གཟུང་བར་སྣང་བའི་རང་རིག་གཞལ་བྱ། དེ་འཛིན་པར་སྣང་བ་ཚད་མ། རང་རིག་མཚན་ཉིད་པ་འབྲས་བུར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་བདེ་སྡུག་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །རྣམ་རྫུན་པས་དོན་དུ་སྣང་བའི་བློ་བཏགས་གཞལ་བྱ། དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཚད་མ། རང་རིག་བཏགས་པ་བའི་ཐ་སྙད་འབྲས་

བྱར་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཚད་འབྲས་གཉིས་སྒྲ་སོགས་སྣང་བ་ལྟར་གཅིག་པ་བཀག་པར་འདོད་དོ། །དེའི་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གཟུང་རྣམ་དེ་སྒྲ་བཏགས་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་རང་སྣང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གཉིས〕 ཞར་བྱུང་།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ནི། བཤད་པའི་སྐབས་བདེ་བས་འདིར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་འབྲས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དོན་རིག་པའི་ལུགས་དང་། རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་སོ། །

〈གཅིག〉 དོན་རིག་པའི་ལུགས།

དང་པོ་ནི། ལ་རྒྱབ་ཀྱི་མེ་ཡི་རང་མཚན་དུ་ཞེན་རྟུང་གི་མེ་དེ་གཞལ་བྱ་ཡིན་ལ། དུ་བ་ལས་བྱུང་བ་དུ་འཛིན་གཞན་སེལ་གྱི་བློ་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དེ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན། ཡུལ་རང་མཚན་དེ་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །

〈གཉིས〉 རྣམ་རིག་པའི་ལུགས།

གཉིས་པ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ནི། ཁ་ཅིག་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་འབྲས་རྟགས་མི་སྲིད་དེ། ལ་ལ་མེ་ཡོད་ན་ཕྱི་དོན་གྲུབ། མེད་ན་རྟགས་འཁྲུལ། ད་ལྟ་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་ཡོད་ན་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་སྔོན་ཟེར་ན། སྤྱི་ཁྱབ་ངེས་ཚེ་མེ་སྣང་གསལ་བར་སད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལས་དུ་བར་སྣང་བའི་བག་ཆགས་སྨིན་པས་དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་

གྲུབ་པ་ན་སྣར་དུ་བ་མཐོང་ཆེ་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་ནུས་པར······
དཔོག་པ་དེས་ན་སྐྱེས་བུ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་
ལའང་དེ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །ཚད་མ་
རིགས་པའི་གཏེར་ལས་མངོན་སུམ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་དགུ་པའི་
མཆན་འགྲེལ་བཤད་པའོ། ། །།

གཉིས། རྗེས་དཔག

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གོ། །

(གཅིག) རང་དོན་རྗེས་དཔག

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས་ལས།

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད།

དང་པོར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལས་དོན་གཞལ་བྱ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །

〔གཉིས〕 དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་གིས་རྟོགས་པའི་རྟགས་དང་། དེས་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའོ། །

〈གཅིག〉 གང་གིས་རྟོགས་པའི་རྟགས།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །

«གཅིག» རྟགས་ཀྱི་སྦྱོར་གཞི་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚུལ་དང་པོའི་སྦྱོར་གཞི་ཕྱོགས། རྗེས་

སྔ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཕྱོགས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས། དེ་དག་ཕྱོགས་གཞིར་འཛོག་པའི་འཐད་པའོ། །

(གཅིག) ཚུལ་དང་པོའི་ཕྱོགས་གཞི་ཕྱོགས།

དང་པོ་ལའང་གཉིས། རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྒྲ་དོན་སྦྱོར་བསམ་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །

〔གཅིག〕 རྗེས་སུ་དཔག་བྱའི་སྒྲ་དོན་སྦྱོར······ བསམ་པ།

དང་པོ་ལའང་གཉིས། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

〈གཅིག〉 རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ནི། རྟོག་གེའི་གཞུང་ལས་ཕྱོགས་སམ་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་བརྗོད་པ་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཚོགས་དོན་དེ་ཡི་ཕྱོགས་རེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཡ་གྱལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་པོ་གང་རུང་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་གོ། །

〈གཉིས〉 ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྒྲའི་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་

མིང་དང་བཏགས་མིང་གི་ཁྱད་པར་དང་། དངོས་དང་བཏགས་པའི་ཆོས་བསམ་པའོ། །

«གཅིག» དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གི་ཁྱད་པར།

དང་པོ་ནི། དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཁོ་ནས་སྔོན་བརྡ་སྦྱར་བའི་མིང་དེས་དོན་དེ་ཉིད་ཁོ་རང་གོ་བ་དངོས་མིང་ཡིན་ལ། གཞན་ལ་གྲགས་པའི་མིང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་འགའ་ལས་དངོས་མིང་གི་བརྗོད་བྱ་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཞིག་གོ་ཞིང་རྟོགས་པ་དེ་ནི་གཞན་མིང་གཞན་ལ་སྦྱར་བའི་བཏགས་པའི་མིང་དུ་འདོད་དེ། དཔེར་ན་བ་ལང་ཞེས་པ་ནོག་ལྡོག་ཅན་ལ་དངོས་མིང་དང་། གླེན་པོ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

«གཉིས» དངོས་དང་བཏགས་པའི་ཆོས་བསམ་པ།

གཉིས་པ་དངོས་དང་བཏགས་པའི་ཆོས་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚིགས་དོན་ལ་དངོས་ཆོས་བསམ་པ། ཡ་གྱལ་ལ་བཏགས་ཆོས་བསམ་པའོ། །

༡ ཚིགས་དོན་ལ་དངོས་ཆོས་བསམ་པ།

དང་པོ་ནི། ཚིགས་དོན་ལ་ནི་ཕྱུགས་ཀྱི་སྐྲ་སྤུ་སྤེགས་བྱེད་ཚུན

ཚད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གནོད་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

༢ ཡ་གྱལ་ལ་བཏགས་ཆོས་བསམ་པ།

གཉིས་པ་ཡ་གྱལ་ལ་བཏགས་ཆོས་བསམ་པ་ལ་གསུམ། འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་། བཏགས་པའི་དགོས་པ། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་དོ། །

(༡) འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན།

དང་པོ་ནི། བཏགས་པ་ལ་ནི་འདྲ་བ་དང་འབྲེལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་ཡིན་པས་འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ནི་མེ་ཏོག་དྲི་ལྡན་ནག་པོ་ལ་བྱ་རོག་མདའ་ཁར་དུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲེལ་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ནི་རྒྱུའི་མིང་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་ཉི་མའི་འོད་་ཟེར་ལ་ཉི་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། འབྲས་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ་ཆང་ལ་སྨྱོས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ཚོགས་པའི་མིང་ཡ་གྱལ་ལ་བཏགས་པ་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆིག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆིག་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། །ཡ་གྱལ་གྱི་མིང་ཚོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཡུལ་དབང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་······ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ལ་དབང་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

(༢) བཏགས་པའི་དགོས་པ།

གཉིས་པ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་བཏགས་པའི་དགོས་པ་དང་། ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཞེས་བཏགས་པའི་དགོས་པའོ། །

[༡] ཆོས་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་བཏགས་པའི་དགོས་པ།

དང་པོ་ནི། ཆོས་རྐྱང་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་མིང་བཏགས་པ་ནི་འགལ་ཆོས་ལའང་རྗེས་འགྲོ་ཡོད་དོ་སྙམ་པའི་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཚིག་གི་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ངོར་བྱས་ནས་བཏགས་པའང་ཡིན་ནོ། །

[༢] ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཞེས་བཏགས་པའི་…… དགོས་པ།

གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཞེས་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགོས་པ་དངོས་དང་། མ་བརྟགས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཚུངས་པ་སྤོང་བའོ། །

⟨༡⟩ དགོས་པ་དངོས།

དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཤེས་འདོད་དང་། མཐུན་དཔེ་དང་། མི་མཐུན་དཔེའི་ཆོས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དང་པོ་ཁོ་ནར་མི་ངེས་པས་གཞན་གཉིས་ལ་འཁྲུལ་གཞི་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ཅིག་ཤོས་གཉིས་མིན་པའི་ཚུལ་བརྗོད་དེ་མཐའ་རྣམས་བཀག་ནས་བརྗོད་པ་ཡུན་རིང་དུ་འགོར་ལ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་དངོས་མིང་བརྗོད་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ། དེས་ན་ཚིག

ཉུང་ངུ་ངེས་དོན་མི་འཁྲུལ་བར་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་གསུང་ངོ་། །

⟨༢⟩ མ་བརྟགས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་མ་བརྟགས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ནི། འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཚིག་བརྗོད་བདེ་སོད་དོན་ལ་ལོག་རྟག་མི་ཁེགས་ཏེ། ཕྱོགས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀ་རང་གི་འཇུག་བྱ་དུ་མ་ཡོད་པ་འདྲ་བས་ཤེས་འདོད་མི་གོ་བར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་བསྟུ་ན་ཕྱོགས་ཀྱང་པའི་སྒྲ་འཇུག་བྱ་མང་ཡང་། སྐབས་འདིར་ཆོས་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་རྟོད་གཞི་ཉིད་ལ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལག་ལྡན་ཞེས་ལག་པ་ཡོད་ཚད་ལ་མི་འཇུག་པར་གླང་པོ་ཆེ་ལ་གོ་བ་བཞིན་ཆོས་ཞེས་པའི་སྒྲ་དང་འབྲེལ་ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲས་རྟོད་གཞི་ཁོ་ན་ངེས་པར་མི་ནུས་ཏེ། མགོ་ལྡན་ཞེས་པ་ཀུན་ལ་འཇུག་གི། གླང་པོ་སྨགས་རེ་རེ་ལ་མི་འཇུག་པ་བཞིན། དེས་ན་གྲགས་པའི་ཁྱད་ཡོད་དོ། །བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

(༣) བཏགས་ཆོས་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད།

གསུམ་པ་བཏགས་ཆོས་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་

ཙན་སྔོ་སྔོ་བ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་བསལ་མེད་ལ་དཔག་བྱར་གཟུང་བ་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དེ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུབ་བསལ་མེད་པའི་དོན་སློ་ངོར་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་ན་སླར་སྒྲུབ་དོན་····མེད་པ་དང་། དོན་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་ན་སྒྲུབ་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པས་སོ། །

[གཉིས] སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། དཔག་གཞིར་གཟུང་བ་ཤེས་འདོད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྟགས་མངོན་སུམ་མམ་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ་ནི་ཚུལ་དང་པོ་ཕྱོགས་ཆོས་སོ། །

(གཉིས) རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས།

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྟོས་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི······མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་གྱི།

[གཅིག] གཞག་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་འང་གསུམ་སྟེ། ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་དང་། བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །

〈གཅིག〉 ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་

མི་ལྡན་པ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཕྱོགས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་ན་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པས་དེ་གཉིས་དངོས་……འགལ་དུ་བསམས་ནས་དེ་གཉིས་མིན་པའི་ཕུང་གསུམ་བྱུང་བར་དོགས་པ་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ཡུལ་རང་མཚན་དང་དོན་སྤྱི་བསྲེས་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་པར་མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་རྗེས་ལྡོག་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ། རྗེས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་རྗེས་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད། ལྡོག་པ་ལ་ཕུང་གསུམ་སྲིད་ཀྱང་མི་སྐྱོན་ཏེ། ལྡོག་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ལྡོག་པ་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད། རྗེས་ལ་ཕུང་གསུམ་སྲིད་ཀྱང་མི་སྐྱོན་ཏེ། རྗེས་ལ་དགག་སྒྲུབ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲ་ཞིང་། སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་རྗེས་ཆོས་སྒྲུབ་ན་ངོ་བོ་གཅིག་པ་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཐ་དད་ལྡན་པ་དུ་བས་མེ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡིན་ལ། ལྡོག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ན་རང་ལྡོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱས་པའི་རང་ལྡོག་…ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་གཏན་ཚིགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་པུ་སྟེ་གསུམ་…དུ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ། །

〈གཉིས〉 དེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་མི་འཐད། རྗེས་ལྡོག་ཕྱེ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད། བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་

ལྡོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པའོ། །

«གཅིག» ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་མི་འཐད་པ།

དང་པོ་ནི། རྫས་དང་ལྡོག་པ་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་ན་ཡང་ཕྱོགས་གཉིས་ཉིད་དུ་ངེས་པར་མི་ནུས་ཏེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་རྫས་ལྡོག་ཀྱང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གྲུབ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་ལ་མི་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲ་བོའི་རྫས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་སྒྲ་བོའི་རྫས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ལྡངས་པའང་མི་ལྡན་དུ་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དུ་བའང་མེ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །སྒྲ་བོའི་རྫས་ལ་གཉིས་ཀ་སྲིད་ན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་བྱས་ལྡོག་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་ཀ་སྲིད་ན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་ཉམས་སོ། །

«གཉིས» རྫས་ལྡོག་ཕྱི་སྟེ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པ།

གཉིས་པ་རྫས་ལྡོག་ཕྱི་སྟེ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ། ཧ་ཅང་ཐལ་བ། རྣམ་གཞག་དང་འགལ་བ། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའོ།

༡ བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ།

དང་པོ་ནི། དོན་རང་མཚན་རྒྱང་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི་ཚད་མའི་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་བཅད་ཙམ་ཡང་མེད་པས་སོ། །གལ་ཏེ་བློ་ངོར་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ན་ནི་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཕྱོགས། མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱོགས། གཉིས་ཀར་མ་ངེས་པ་སྟེ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །

༢ ཧ་ཅང་ཐལ་བ།

གཉིས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཚུལ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ན་བར་དེར་ཚུལ་དང་པོའི་ལྟོས་གཞི་ཤེས་འདོད་ནི་དེ་གཉིས་མིན་པར་ཕུང་གསུམ་པའི་ཕྱོགས་སུ་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ལྟོས་གཞི་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དང་པོ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མི་འདོད་ན་འདི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་ཚུལ་དང་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་སོགས་སུ་གཞག་པར་དཀའ་འོ། །གལ་ཏེ་ལྟོས་གཞི་དང་པོ་མཐུན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་གང་རུང་དུ་ངེས་པར་འདོད་ན་ལྟོས་གཞི་གཞན་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པའི་རྗེས་འགྲོ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་དག་ཀྱང་བརྗོད་པར་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའང་མཐུན་ཡུལ་ཤེས་འདོད་སོགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་དག་གི་སྐབས་སུ་རྟོད་གཞིའང་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགལ་བའི་སྐབས་སུ་རྟོད་གཞིའང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་ཇོ་བོ་གཅིག་ལ་རྟགས་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་ཡིན། བསྒྲུབ་བྱ་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པས་འབྱེད་དོ་སྙམ་ན་ནི་རྟགས་ཀུན་འགལ་ལ་ཡང་དག་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བས་གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ག་ལ་སྲིད་དེ། མི་སྲིད་དོ། །འདིར་དཔེ་ལ་ལར་ཚིགས་དོན་མཐུན་ཕྱོགས་སྨགས་རྐང་པ་གཅིག་ལྷག་འདུག་པའང་འགྲེལ་པའི་ནང་གི་ཕྱོགས་སྔའི་ཚིག་དཀྱུས་སུ་ནོར་བ་ཡིན་པས་དོར་བར་བྱའོ། །

༣ རྣམ་གཞག་དང་འགལ་བ།

གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་དང་འགལ་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དང་། རྟགས་ལ་སྦྱོར་གཞི་གསུམ་དུ་འདོད་པ་འགལ་ལོ། །དོན་དུ་སྦྱོར་གཞིའང་གཉིས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་སྦྱོར་པའི་······ རྟགས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་མི་དགོས་པར་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་དགོས་སོ། །

༤ སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ།

བཞི་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་གང་ཡིན་སྦྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་གིས་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་·· ངེས་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མི་བཞེད་དེ། དེའང་རྣམ་ངེས་

ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་བརྟགས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་''གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་རྟེས་ཕྱོག་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡི་རྣམ་གཞག་འདི་འི་རྗེས་སུ་འཇུག་ན་དོན་རང་མཚན་ནི་རྟོགས་ཡུལ་མིན་ལ། རྟོགས་ཡུལ་སེལ་བ་རྐྱང་པ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད'''འཇིག་གོ། །

«གསུམ» ཐེ་ཚིག་ཏུ་རང་ཕྱོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པ།

གསུམ་པ་ཐེ་ཚིག་ཏུ་རང་ཕྱོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་ནི། རང་ཕྱོག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པ་ཡི་ཚུལ་འདི་བརྟགས་ན་སྙིང་པོ་མེད་དེ། ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དམ། ཐ་དད་ལྡན་པའམ། དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པར་བརྟེན་པ་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་གཉིས་ནི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཀྱང་རྟེས་ཕྱོག་བསྲེས་ཏེ་མ་བསྒྲུབས་པར་ཕྱོག་རྐྱང་གིས་དགག་སྒྲུབ་གང་ཡང་མི་འགྲུབ་པས་སོ། །

〈གསུམ〉 བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་བཀག་པ་ལ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་པོ་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་ཁེགས་

པས་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པས་དགག་བྱ་ཁེགས་པའི་རྣམ་གཞག་འཇོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གནད་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པ་མིན་གྱི། ཆོས་གང་ལ་ཚད་མའི་འགལ་འབྲེལ་ངེས་པས་འགྲུབ་སྟེ། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་ཡོད་པ་དང་། མེད་པར་ངེས་པའི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གཉིས〕 རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ལ་གསུམ། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དཔྱད་པ། རྟགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ། གཞན་སེལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །

〈གཅིག〉 མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དཔྱད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དང་། མཐུན་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

《གཅིག》 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། རང་ལུགས་ལ་གང་སྤྱོས་པའི་འགྲོ་ལྡོག་ནི་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་རྟག་ལྟ་བུ་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲོ་བ་རྗེས་འགྲོ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་ལོག་པས་རྟགས་ལྡོག་པ་ལྡོག་ཁྱབ་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་པས་ཕྱོགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས···

དོན་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་བུམ་པ་དང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །

«གཉིས» མཐུན་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་མཐུན་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། མཐུན་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཀུང་བརྟགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ཉིད་ཡིན་གྱི། དེའི་རང་མཚན་དང་གཉིས་པོ་ཚོགས་དོན་གྱི་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །

«གསུམ» རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་ལ་གཞན་གྱིས་ཁྱོད་ལྟར་ན་ཡང་དག་གི་རྩོད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐལ་ཏེ། རང་ཉིད་རང་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བའི་ཀླན་ཀ་འཇུག་པ་མེད་དེ། རྩོད་གཞི་དེ་མཐུན་དཔེ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པའང་ཁོ་བོས་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

〈གཉིས〉 རྟགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་རྟགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། རྫས་ནི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མིན་ལ། གཞན་སེལ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་

པའི་ལྡོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པ། དེས་ན་དོན་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་རྫས་དང་རྟོག་ངོར་སྣང་བའི་ལྡོག་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་དུ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

〈གསུམ〉 གཞན་སེལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རབ་ཏུ···· དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་གཞན་སེལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། ཡོད་པ་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་བུམ་པ་སོགས་དང་། མེད་པ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྟེན་རི་བོང་རྭ་སོགས་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་བསལ་བས་སྒྲ་གདགས་རུང་བ་ཤེས་བྱ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གསུམ་གྱི་སྒྲ····· གསུམ་དང་དོན་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་དེ་ལ་དོན་དང་ཐ་སྙད་དེ་ཚོས་གཉིས···· སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །

〔གསུམ〕 རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་གཉིས་སུ་དཔྱད་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །

〈གཅིག〉 ཕྱོགས་གཉིས་སུ་དཔྱད་ན་མི་འཐད··· པ་སྤང་བ།

དང་པོ་ནི། རྫས་ལྡོག་མ་ཕྱེ་བར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ནའང་དུ་བའི་རྟགས

ལས་ལ་མི་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྐྱུ་བོའི་རྫས་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལས་བྱས་ཤོག་རྟགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཤེས་བྱ་ཙམ་ཤོག་གམ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱི་ཤོག་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འདུ་ཚུལ་ལ་དཔྱད་ན་ཁ་ཚོན་མི་ཆོད་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་འཛིག་གོ་ཞེ་ན། སྨྲོན་མེད་དེ། དུ་བ་དང་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ཐུན་མིན་གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས་པོ་སྐྱུ་བོ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ལོག་པ་སྟེ་རང་མཚན་གཉིས་དང་འབྲེལ་བས་དོན་གྱི་ཕྱོགས་ཕུང་གསུམ་པར་མི་འགྱུར་ཡང་། སྐྱུ་བོ་དང་ཤེས་བྱ་ཙམ་གྱི་ལྡོག་པ་ཙམ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ལའང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་བློ་ངོར་ཕྱོགས་ཕུང་གསུམ་པར་འཛོག་པར་འཐད་དོ། །དེའང་དུ་བའི་སྐྱུ་བོ་མཐུན་ཕྱོགས། དུ་མིན་ལྷངས་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱུ་བོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། གཉིས་ཀས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྐྱུ་བོའི་གཞན་སེལ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆོས་སོ། །

〈གཉིས〉 རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་གཞན་གྱི་ལན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། རང་གི་ལན་གདབ་པའོ། །

«གཅིག» རྩོད་པ་དང་གཞན་གྱི་ལན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་འདི་ལ་བོད་སྔ་རབས་པ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལས་ལྡོག་ན་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་རྟགས་འདི་རང་གི་སྒྲུབ་བྱ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལས་ལྡོག་... པར་ཐལ་ཏེ། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྟགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་ཐལ། རྟགས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་ན་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་རྟགས་རང་གི་ཆོས་ཅན་ལས་ལྡོག་པར་ཐལ་ཏེ། ཐ་སྙད་འདོགས་གཞིའི་ཆོས་ཅན་དེ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་ཅན་ལ་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ལ། འགའ་ཞིག་ན་རེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལས་ལྡོག་ལ། འོན་ཀྱང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་སྟེ། དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པའི་རྟགས་དེ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་ལ་མི་འཇུག་ཀྱང་མེད་དགག་གི་ངོ་བོ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལན་འདེབས་ཀྱང་མི་བཟང་སྟེ། ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་ན་ཐ་སྙད་ཀྱང་མེད་དགག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། ཐ་དད་

ལྡན་པར་ཞུགས་ཀྱང་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ལྡན་འགོག་ན་སྔར་གྱི་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པའི་རྟགས་དེ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་འགོག་པའི་ཆོས་འགག་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་ན་སྔར་གྱི་དགག་བྱ་བཀག་ནས་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་བཀོད་པའི་རྟགས་དེས་རང་གི་ཆོས་ཅན་འགོག་པས་ཆོས་ཅན་འགོག་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཟེར་བ་ལ། སྔ་མ་ལྟར་ལན་འདེབས་པའང་མེད་པ་གཞན་སེལ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །ཡང་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེའང་བསྒྲུབ་ཆོས་དོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་ལ་རྟགས་མི་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་ན་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་རྟགས་དེ་མི་འཇུག་མོད་ཀྱི། རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་དེ་མེད་དགག་གི་ངོ་བོ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་པའང་མེད་པ་གཞན་སེལ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །རྩོད་པ་དེ་གསུམ་ག་མེད་དགག་ནི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ནོར་ནས་རྩོད་པ་ཡིན་ལ། ལན་འདེབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་ནས་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར་སྙིང་པོ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་དགག་སྒྲུབ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། འདོད་

ན་མཐར་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །

«གཉིས» རང་གི་ལན་གདབ་པ།

དེས་ན་གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མེད་དགག་ཉིད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཅིང་། རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་ཅིང་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཆོས་འགོག་པས་གོང་དུ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་དེ་དག··ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྩོད་པ་བཞི་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་སྤྱི་ལྡོག་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་ནུས་པར་ཐལ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་ལ་ཚུལ་གསུམ་མི་ཚང་བར་ཐལ་ལོ་ཟེར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་བྱས་པ་གཏན་ཚིགས་ཙམ་གྱིས་ཐ་སྙད་དུ་སྒྲུབ་པ་ན་ཚུལ་གསུམ··ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཞེས་སྐབས་ཕྱེ་ནས་ལན་འདེབས་པའང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ལྡོག་ལྟ··ངོར་ཤར་བ་དེ་ཕྱོགས་གསུམ་གར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །རང་ལུགས་སྤྱི་ལྡོག་ལྟ་ངོར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕུང་གསུམ་པ་ཡིན་པའི··ཕྱིར་རྟགས་དེ་དག་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མེད་དགག་གི་ཐ་སྙད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན་དགག་སྒྲུབ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་དངོས་པོ··དང་དངོས་མེད་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །

(གསུམ)　དེ་དག་སྦྱོར་གཞིར་འཛོག་པའི……འཐད་པ།

གསུམ་པ་དེ་དག་སྦྱོར་གཞིར་འཛོག་པའི་འཐད་པ་ནི། ཇི་སྐད་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་གྱུར་པ་དེ་སྐད་སྦྱོར་གཞི་ཕྱོགས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྦྱོར་པ་ཅན་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་ན་དངོས་སུ་སྦྱོར་གཞི་གང་རུང་མ་ཚང་ཡང་བློ་ངོར་སྦྱོར་གཞི་གསུམ་ལ་སྦྱོར་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་རྣམས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐབས་བསྡུ་བ་དགག་སྒྲུབ་སེལ་བས་བྱེད་པའི་ལུགས་འདི་ལ་རྫས་ལྡོག་ཕྱི་ནས་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི……ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འདུ་ཚུལ་ལ་དཔྱད་ནས་མི་འཐད་པར་སེམས་པའི་རྩོད……པའི་ཉེས་པས་མི་གནོད་དེ། ཚད་མའི་ཡུལ་སྣང་བཏགས་བསྲེས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཉིད་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

«གཉིས»　དེ་ལ་སྦྱོར་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ……དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་དང་། དེ་དག་གི་ངེས་པའོ། །

(གཅིག)　རྟགས་ཡང་དག

དང་པོ་ལའང་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། མཚོན་

བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །

[གཅིག] མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

⟨གཅིག⟩ མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

«གཅིག» གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཨུ་སྟེགས་བྱེད་སྨྲོད་ཀྱི་ཛེ་ན་རི། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་དང་། བོད་ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོའི་ཚུལ་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ཏེ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ཞེས་དང་། རིག་པ་ཅན་པ་ཤེས་འདོད་ལ་མཐོང་བ་སྔ་མ་ཅན་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་ལྷག་མ་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་སྤྱི་ལ་མ་མཐོང་བ། མངོན་སུམ་དང་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་མི་གནོད་པ་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ་ཚུལ་བཞི་ཡིན་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་དང་། སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་ལྔ་ཞེས་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་འབབ་པའི་རྟགས་གཅོད་པ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན། འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་པ་གཅོད་པ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་ལ། ཚུལ་གསུམ་སྔོའི་ངེས་པ་སྟེ་དྲུག་ཡིན་ཞེས་ཚུལ་གཅིག་ནས་དེ་དྲུག་

གི་བར་གྱི་རྣམ་གཞག་ཉི་ཚེ་བའི་ཚུལ་ཚུལ་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་ན་བསྒྲུབ་བྱ་དཔག་མི་ནུས་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཚུལ་གསུམ་ཚང་ན་མཚན་ཉིད་གཞན་རྣམས་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་ནི་ལོག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་གྱི་ཚད་མས་བསལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཅོད་ཅིང་། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའང་མི་སྲིད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ན་མི་འཁྲུལ་བ་མེད་ལ། ཡོད་ན་དེ་དང་འགལ་བ་མི་སྲིད་དོ། །

«གཉིས» རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། འདིར་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་སོགས་རྐང་པ་གཅིག་འགྲེལ་པ་དགུས་སུ་ནོར་བའོ། །

«གསུམ» རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་དང་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་སྟེ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཁོ་ནར་ཐལ་ཟེར་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་སྒྲུབ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་མེད་ན་འབྲེལ་པ་མི་འགྲུབ་ཅིང་། འབྲེལ་པ་གྲུབ་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཚུལ་གྲུབ་པས་སྐྱོན་

མེད་དོ། །ཡང་རྗེས་འགྲོ་ཙམ་པོ་འཁྲུལ་ཞིང་རྗེས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ལྡོག་པའང་འདུས་པས་ན་རྗེས་འགྲོ་ཡིས་ལྡོག་པ་འཕེན་པར་འདོད་ན་མི་འཐད་དོ་ཟེར་ན། ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་དེ་ཉིད་ལོག་ན་ལྡོག་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བས་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །

〈གཉིས〉 དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་དེ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ཡིན་ནམ། ངེས་རུང་ཙམ་ཡིན་ཞེ་ན། ངེས་རུང་ཙམ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ད་དུང་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངེས་པ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་འདི་ལ་གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་ཀླན་ཀ་ཚུལ་གསུམ་མ་ངེས་པའི་སྔར་རྟགས་མ་ཡིན་པས། དེ་ལ་རྟགས་འཛིན་སེམས་སྐྱེས་པ་ནི་རྟགས་མིན་པས་རྟགས་འཛིན་སྐྱེས་པར་ཐལ་བ་དེ་འཇུག་པ་མེད་དེ། ཁོ་བོ་ཅག་རྟགས་སུ་དགོད་བྱའི་ངོ་བོ་དུ་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྟགས་འཛིན་སེམས་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི། རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་འཛིན་སེམས་ཁྱད་གཞི་འཛིན་པའི་བློ་དང་། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་ཁྱད་ཆོས་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གཉིས〕 མཚན་གཞི།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་རྩོད་བྲལ་དུ་གཞག་པའོ། །

〈གཅིག〉 གཞན་གྱི་འདོད་པ་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རྩོད་གཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལའི་དུ་བ་དང་། སྒྲའི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་རྟགས་དེ་ཤེས་འདོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མི་ལྡན་པ་གཅོད་པ་ཙམ་ཞིག་རྩོད་གཞི་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་ཤེས་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཡུ་བུ་ཅག་ལ་རྩོད་པ་མེད་དེ། ངེད་ཀྱང་དེ་འདོད་པ་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་རྩོད་གཞི་ཉིད་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་གཅོད་པ་ཡིན་ན་ནི་རྟགས་དེ་མཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་ཐུན་མིན་གྱི་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཟློག་མི་ནུས་སོ། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མེ་དང་མི་རྟག་པ་སོགས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། རྩོད་གཞི་ལ་མི་ལྡན་པ་གཅོད་ན་འཐད་ཀྱི། གཞན་གཅོད་ན་མི་འཐད་དོ། །

〈གཉིས〉 རང་གི་ལུགས་རྩོད་བྲལ་དུ་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་རྩོད་བྲལ་དུ་གཞག་པ་ནི། རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དུས་རྣམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་དུ་བ་དང་། བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱོག་རྟགས་སུ་དགོད་བྱ་དང་ཇོ་བོ་

གཏིག་ཏུ་ཞེན་པ་དེའོ། །འདི་ལ་གཞན་གྱིས་རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་མི་སྲིད་དོ་··· ཟེར་བའི་ཀླན་ཀ་འཇུག་པ་མེད་དེ། རྫས་ཀྱི་སྒྲ་མེད་ཀྱང་གཞན་སེལ་གྱི་སྒྲ་ཡོད་པས་མི་འགལ་བས་སོ། །

〔གསུམ〕 མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་མཚོན་བྱའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ། དབྱེ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ། དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །

〈གཅིག〉 ཇི་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་བའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་དགོད་པ་དང་། འདིར་བཤད་བྱ་ངོས་གཟུང་བའོ། །

«གཅིག» དབྱེ་བའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་དགོད་པ།

དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡི་གདན་ཚིགས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་དབྱེ་སྒོ་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་སུ་དགོད་བྱའི་སྒོ་ནས་མེད་དགག་རྟགས་སུ་དགོད་པ་དང་། མ་ཡིན་དགག་རྟགས་སུ་དགོད་པ་གཉིས། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མེད་དགག་སྒྲུབ་པ་དང་། མ་ཡིན་དགག་སྒྲུབ་པ་གཉིས། འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་བདག་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས། སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་སྒྲུབ་དང་། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་གཉིས། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གྲགས་པ་དང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །

«གཉིས» འདིར་བཤད་བྱ་ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་འདིར་བཤད་བྱ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་གཉིས་ཆར་དུ། དགག་རྟགས་ཐམས་ཅད་མཐར་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པར་འདུ་བས་ན་དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཏན་ལ་དབབ་ཏུ་རུང་བས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ལ། སྒྲུབ་རྟགས་མཐའ་དག་དཔེ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཏན་འཕེབས་མི་ནུས་པས་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ཏེ་སྦྱོར་བ་ཡི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་མཛད་དོ། །

〈གཉིས〉 དབྱེ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའོ། །

«གཅིག» མ་དམིགས་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

༡ མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། དགག་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ཡིན་ནོ། །

༢ དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ཡོད་ངེས་འགོག་ནུས་ཀྱང་མེད་ངེས་སུ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པ་མི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་དང་། མེད་ངེས་སུ་སྒྲུབ་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །

(༡) ཡོད་ཞེས་འགོག་ནུས་ཀྱང་མེད་ཞེས་སུ··· སྒྲུབ་མི་ནུས་པ་མི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ།

དང་པོ་ནི། ཇོ་བོ་མི་དམིགས་པ་ལ་རང་བཞིན། རྒྱུ། ཁྱབ་བྱེད། འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞིན། ཤྲུ་བ་ཕྱིར་བའི་རྣམ་པས་དབེན་པའི་འཛམ་གོང་ལ་བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་རུང་བ་ལས། བུམ་པ་ཡོད་པར་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྨྱུ་འཕྱུར་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བར་མཚམས་མེད་པའི་རྫོ་ལེབ་ཀྱི་གཞིར་ཤུག་པ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིབ་རྐྱེན་དང་བྲལ་བའི་བར་སྣང་གི་འོག་གཞིར་དངོས་རྒྱུ་མེ་མེད་དེ། དངོས་འབྲས་དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

(༢) མེད་ཞེས་སུ་སྒྲུབ་ནུས་པ་འགལ་བ········ དམིགས་པ།

གཉིས་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་དམིགས་པའོ། །

〔༡〕 ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དམིགས་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་ཀྱི་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ། འཐད་ལྡན་རང་ལུགས་སུ་གཞག་པའོ། །

〈༡〉 གཞན་ལུགས་ཀྱི་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། གྲང་རེག་དང་། དེའི་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད། གྲང་བའི་ཁྱབ་བྱ་བ་མོའི་རེག་པ་སྟེ་བཞི་པོ་མེས་འགོག་ན་རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་བཞི། ཙནྡན་གྱི་མེས་འགོག་ན་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི། དུ་བས་འགོག་ན་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞི། མེ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་འགོག་ན་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ་སྦྱོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་ཟེར་ཡང་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ནི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་མེ་སྐྱེད་ངེས་ཀྱི་བྱད་ཤིང་ཡིན་པས་མེ་མིན་ཞིང་། ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འཛོག་པ་སྐད་ཅིག་གི་ཧྲོག་པ་ཡིན་པས་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེས་གྲང་རེག་འགོག་མི་ནུས་སོ། །

〈༢〉 འཐད་ལྡན་རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་འཐད་ལྡན་རང་ལུགས་སུ་གཞག་པ་ནི། ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་ལས་རྣམ་གཞག་མང་པོ་བཤད་ཀྱང་། ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མ་གཏོགས་པའི་འགོག་ནུས་སྡེ་མ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེར་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་

རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན། མི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཤར་གཞིར་གྲང་རེག་མེད་དེ། མི་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་གཉིས་རིགས་འགྲེས་སུ་སྦྱར་ཏེ། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་དང་། གྲང་རེག་གི་རྒྱུ་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་རྣམས་སོ། །འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ། དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གཞིར་གྲང་རེག་དང་། གྲང་འབྲས་སྤུ་ལོང་བྱེད་དང་། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་མེད་དེ། དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ་སོར་སྦྱར་བའོ། །འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ། རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ། ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ། ཙན་མི་ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཤར་གཞིར་ཐ་མ་ལྷུར་བཞི་པོ་མེད་དེ། ཙན་མི་ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ་སོར་སྦྱར་བ་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་ཙནྡན་གྱི་མེ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པར་འདུ་བས་ན་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་པོའང་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཙནྡན་གྱི་མེ་མེ་ཡིན་པས་གྲང་རེག་འགོག་ནུས་ཤིང་། མེ་སྤྱི་དང་

ཐ་དད་དུ་རློ་ལ་འཆར་དུའང་རུང་བས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མུན་པ་འགོག་པ་ལ་མར་མེ་དང་། རྟག་པ་འགོག་པ་ལ་རྩོལ་བྱུང་ལ་སོགས་པ་གཞུང་ལུགས་ལས་བྱེ་བྲག་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ནུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གི་སྒྲི་སྣང་བ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པར་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཙནྡན་གྱི་དུ་བས་ཀྱང་རེག་སྐོར་བཞི་འགོག་པའི་རང་བཞིན་དང་···འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་སོགས་བཞི་བཀོད་ན་རུང་ངོ··ཞེ་ན། མི་རུང་སྟེ། དུ་བ་དྲག་འཕྱུར་བས་འགོག་ནུས་པ་ནི་མེ་མ་མཐོང་བར་དུ་བ་མཐོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཙན་མེ་མ་ངེས་པར་ཙནྡན་གྱི་དུ་བ་ངེས་པ་མེད་ཅིང་། ཙན་མེ་ངེས་པ་དེའི་ཚེ་ཙན་མེ་རྟགས་སུ་འོས་ཀྱི། དེའི་དུ་བ་རྟགས་སུ་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༢) ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་དམིགས་པ།

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་དམིགས་པ་ནི། ཕན་ཚུན་སྤངས་པ་དངོས་ལ་ནི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་གཅོད་དུ···གྲུབ་ན་ཅིག་ཤོས་རྣམ་བཅད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་རྟགས་དང་རྟགས་ཙན···གཉིས་སུ་སྦྱོར་བ་མེད་ཀྱང་། དེ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དམིགས་པ་ནི:ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྒྲ་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་འདིར་དགག་བྱ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་ལ། དེ་དང་འགལ་བ་བྱས་པ་དམིགས་པ་ནི་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཚད་མས་གནོད་པའི་འགལ་བ་དཔེར་

ན། ཐོན་ཤིང་ཁྱོད་འཛིག་མི་འཛིག་མ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་འཛིག་པ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མ་ངེས་པའི་འགལ་ཟླ་ངེས་པའི་ཁྱབ་བྱ་ལྟོས་མེད་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་མ་ངེས་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པར་འདུས་ཏེ། ཡོགས་སུ་མེད་དོ། །

༣ དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་འཁྲུལ་པར་བསྟན་པ་དང་། མ་འཁྲུལ་བ་རང་གི་འདོད་པ་དགོད་པ་གཉིས་ལས།

(༡) གཞན་གྱི་འདོད་པ་འཁྲུལ་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་སྟེང་ན་འབྲེལ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་སྔར་བཀག་ཟིན་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ལྷན་ཅིག་ནི་མི་གནས་འགལ་དེ་འགལ་ཟླའི་སྟོབས་ལྡན་ལ་རྐྱགས་བཞི་པོ་མེད་པའི་ཚོགས་པས་སྐྱོ་ཟེར་བ་འཁྲུལ་ཏེ། འགལ་ཟླའི་རྟགས་མི་ལོག་ཀྱང་རིག་བྱ་བཏང་སྙོམས་པར་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༢) མ་འཁྲུལ་བ་རང་གི་འདོད་པ་དགོད་པ།

གཉིས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་རང་གི་འདོད་པ་དགོད་པ་ནི། ཛ་ཚ་དམིགས་པ་ནི་འབྲེལ་ཡུལ་ལོག་པས་འབྲེལ་ཆོས་ཉིད་ལོག་པར་ཚད་མས་ངེས་པས་བཟློག་འབྲེལ་ལྡོ་ཛོར་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། དོན་འབྲེལ་མེད་དོ། ། དེས་ན་

རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་དང་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ནི་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ····
བཀག་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དང་། ཁྱབ་བྱེད་མི་
དམིགས་པ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་རྣམས་ནི་བདག་གཅིག་པ་བཀག་
པ་ཡིན་ནོ། །འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི་འགལ་ཟླ་གྲུབ་ན་ཅིག་ཤོས་གནོད་
པས་ཁེགས་པས་བཀག་འབྲེལ་དཔྱད་མི་དགོས་སོ། །

«གཉིས» རང་བཞིན་གྱི་རྟགས།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་དངོས་དང་། སྤྱིན་སྤང་བ་གཉིས་
ཀྱི།

༡ དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། ཡིན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་ནི་དེའི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་དེ་ལྡན་སྒྲུབ་ཆོས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ····
སྒྲུབ་པའི་རིགས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་ན།
བུམ་པ་མི་རྟག་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་རང་བཞིན་དག་པ་བ་དང་།
དེའི་རྟགས་ལ་བྱས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཁྱད་པར་ལྟོས་པ་བ་གཉིས་ཡོད་དོ། །
དེ་གཉིས་དག་ལྟོས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ན་རྒྱུ····
རྐྱེན་ལ་མ་ལྟོས་ཀྱང་ཡོད་པར་རློམ་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་ཞེས་བརྗོད་ན་
རྒྱུ་རྐྱེན་གང་གིས་བྱས་ཞེས་དཔྱོད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡི་ཆ་
མཐུན་པ་སུ་སྨིགས་བྱེད་རྟགས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་བ་ལས་
འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་དཔོག་པ་དང་། ད་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མི་

རྟག་པའི་དུ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྣགས་པའང་འདིའི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་བ་ཡིན་ནོ། །

༢ སྐྱོན་སྤང་བ་ནི།

གཉིས་པ་སྐྱོན་སྤང་བ་ནི། དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་དུ་བ་སྒྲུབ་པ་ལྷ་བྱ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རྫས་མི་གཅིག་ཀྱང་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་འཛོག་པ་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས····པས། དོན་དུ་དུ་བ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་མི་རྟག་པའི་དུ་བ··········གཉིས་བདག་གཅིག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དེ·····མི་འགོད། །རྒྱུ་ཉིད་ལ་སེམས་ན་ནི་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །

«གསུམ» འབྲས་བུའི་རྟགས།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

༡ དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། ཡོད་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། མཚན་ཉིད་དེ་ལྡན་དེ་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་རྒྱུའི་ཕྱོག་པ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས། ནམ་མཁའི་དུ་བ་ཡོང་ཡོང་པོ་འདི་རང་རྒྱུ་མེ་སྔོན་སོང་ཡིན་

ཏེ། དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་རྒྱུ་སྔོན་སོང་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས། མཚན་མོ་ནགས་མེ་འབར་བའི་རི་ལ་དུ་བ་ཡོད་དེ། ནགས་མེ་འབར་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ཆོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །མུ་སྟེགས་བྱེད་རྟགས་གཞན་དུ་འདོད་པ་ཆུ་སྐྱུར་གྱི་རྟགས་ལས་རྒྱུ་དཔོག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་ཆ་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །

༢ སྟོད་པ་སྤྲང་བ།

གཉིས་པ་སྟོད་པ་སྤྲང་བ་ནི། བུམ་པའི་ངག་ལས་བུམ་པའི་སྤྱི་རྟོགས་པ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་འབྲས་རྟགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། སྤྱི་དངོས་མེད་ལས་ངག་དངོས་པོ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དངོས་མེད་ནི་དངོས་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སེལ་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་རུང་བའི་ཕྱིར་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཤར་བའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས། ལྕེ་རྐན་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་ངག་འབྱུང་བས་སོ། །

〈གསུམ〉 དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ལ་ལོག་རྟོག…… དགག་པ།

གསུམ་པ་དེ་ངག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །

«གཅིག» ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱིར་འབྲེལ་པ་ལ་མུ་དགུ་ཡོད་དེ། འབྲེལ་ཆོས་ལ་འབྲེལ་ཆོས་དངོས་དུ་བ་ལྟ་བུ། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་སྔོ་ཞིང་འཕྱུར་བའི་དུ་བ་ལྟ་བུ། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་དུ་བའི་དྲི་མནམ་ལྟ་བུ་སྟེ་གསུམ་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་ལའང་འབྲེལ་ཡུལ་དངོས་མེ་ལྟ་བུ། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དམར་འབར་བའི་མེ་ལྟ་བུ། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་ཤེས་ཆོག་པའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ། འབྲེལ་ཡུལ་རེ་རེ་བཞིན་འབྲེལ་ཆོས་གསུམ་གསུམ་སྦྱར་བ་ལས་འབྲེལ་ཡུལ་དངོས་དང་། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་གཉིས་དང་འབྲེལ་བས་འཕེན་གྱི། བྱེད་ཆོས་དང་འབྲེལ་བས་མི་འཕེན་ཏེ། བྱེད་ཆོས་ཡོད་པ་ན་བྱས་ཆོས་ཡོད་པའང་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་ཆོས་དངོས་དང་། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་གཉིས་དང་འབྲེལ་པས་འཕེན་གྱི། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བས་མི་འཕེན་ཏེ། བྱས་ཆོས་ལ་ཁྱབ་པས་བྱེད་ཆོས་ལ་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གོ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བཞི་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དང་བྱས་ཆོས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཡང་། དབྱུག་པ་དང་དབྱུག་པ་ཅན་ལྟ་བུ་ལྡོག་པ་ཅིག་རྐྱང་དང་གཉིས་ཚོགས་ལ་འདོད་དོ། །

«གཉིས» དེ་དགག་པ།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། རྒྱ་སྟོན་སྲང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་མི་

དང་དུ་བ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་གོ་ཆོད་པར་ཁྱད་རང་ཡང་འདོད་པས་དེ་དང་། འདིར་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དང་འབྲེལ་བས་གོ་མི་ཆོད་པ་སྔགས་རྣམ་གཞག་འགལ་ཏེ། འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དང་འབྲེལ་བས་འབྲེལ་བའི་གོ་མི་ཆོད་ན་རྒྱུ་སྔོན་སྣང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་མེ་དང་འབྲེལ་བས་ཀྱང་འབྲེལ་བའི་གོ་མི་ཆོད་པར་ཐལ། འདོད་ན་ནམ་མཁའི་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རྒྱུ་མེ་སྔོན་སྣང་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། །འབྲེལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བས་འབྲེལ་བའི་གོ་མི་ཆོད་ན་དུ་བའི་ཕུང་པོ་འཁྲིགས་པས་གཞི་གང་དུའང་མེ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཐལ། འདོད་ན་མེ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དུ་བའི་རྟགས་ལས་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱས་ཆོས་མེའི་ཁ་དོག་ལ་སྔགས་པ་དཔོག་པ་ནི་རྒྱུ་ཆོས་དཔོག་པར་འདུ་བས་རྣམ་གཞག་འདི་འཛ་བ་བྱེད་པ་དོན་མེད་དེ། ཚད་མའི་གཞུང་གི་དགོངས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་བདག་གཅིག་དང་། དེ་བྱུང་སྟེ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་གཞན་མི་བཞེད་དོ། །དོན་དེ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐབས་བསྡུ་ན། འདོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡང་ཁྱད་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བ་མིན་ཀྱང་། འབྲེལ་ཡུལ་དངོས་དེ་ཡི་ངོ་བོ་སྟེ། བདག་གཅིག་པའམ་དོན་གཞན་རྒྱུ་འབྲས་དེ་བྱུང་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་ཟད་དོ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

(གཉིས) རྟགས་ལྟར་སྣང་།

གཉིས་པ་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

[གཅིག] མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བར་མ་གྲུབ་པའོ། །

[གཉིས] དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། འགལ་བའོ། །

〈གཅིག〉 རྟགས་མ་གྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ལ་རྟགས་དགོད་བྱ་ལྟར་མེད་པའི་ནི་མ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྩོལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པའོ། །

«གཅིག» དོན་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ།

དང་པོ་ལ་དྲུག་སྟེ། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ། གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་ལ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལས་སྒྲ་མ་ལྷའི་དཔེར་བརྗོད་རིམ་

བཞིན་སྐྱེས་བུ་འདི་བདག་དང་བཅས་ཏེ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་པའི་སྒྲ་རྟག་སྟེ། མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་ལ་རྟོག་བྲལ་གྲུབ་ཀྱང་མ་འཁྲུལ་བ་མ་གྲུབ་པས······རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ལ། རྩོལ་བྱུང་སྒྲའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆུ་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་ལ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །དྲུག་པ་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། གཞི་ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ། ཆོས་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དེ་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞིན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། །

«གཉིས» བློ་ངོར་རྟགས་མ་གྲུབ་པ།

གཉིས་པ་བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དེ་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞིན་ཤ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ངོར་མདུན་གྱི་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་མི··

རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུ་བ་དང་ཆ་མཐུན་པ་གང་རུང་དུ་མ་ངེས་པའི་ངོར་སྒྲ་རྫས་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བའི་སྒྲ་རི་སུལ་གསུམ་པོ་གང་ནས་གྲག་མ་ངེས་པའི་ངོར་རི་སུལ་གསུམ་གྱི་དབུས་མ་ན་རྔ་བོ་ཡོད་དེ། རྔ་བོའི་སྒྲ་གྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

«གསུམ» རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ།

གསུམ་པ་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས། སྔ་རྒོལ་རང་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་རྒོལ་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །སྔ་མ་ནི་གྲངས་ཅན་པས་བློ་དང་བདེ་བ་སེམས་མེད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་རང་ཉིད་དེ་མངོན་པར་གསལ་བ་དང་། ཉེ་བར་ཞ་བར་འདོད་ཀྱི། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དུ་མི་འདོད་པས་སོ། །ཕྱི་མ་ནི་གཅེར་བུ་པས་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་ཤིང་སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པས་ཤུན་པ་བཤུས་པས་ཤིང་སྐམ་པར་འདོད་ཀྱི། འཆི་བར་མི་འདོད་པས་སོ། །དེའི་དབྱེ་བའི་དོན་བསྡུ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་དོན་ནམ། ཡང་ན་དོན་ལ་གྲུབ་ཀྱང་བློ་ངོ་ལ་ཕྱོགས་ཡིན་པར་མི་གནས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའང་བློ་ངོར་མ་གྲུབ་པ་གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་ན་རྟོག་བ་ཕྱོགས་རེའམ། རྟོག་པ་རྣམ་གཉིས་ལས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་རྟགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཡོད་པ་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པར་བྱའོ། །བསྡུ་

བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

〈གཉིས〉 རྟགས་མ་ངེས་པ།

གཉིས་པ་རྟགས་མ་ངེས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

«གཅིག» མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། མ་ངེས་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་རྟགས་སོ། །

«གཉིས» དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའོ། །

? ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ།

དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཤེས་འདོད་ཁོ་ན་མིན་པ་གཞན་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་བ། ཡོད་ཀྱང་མི་འགལ་བ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བའོ། །དེ་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞིན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་བུ་འདི་ལྷ་ལས་ཆེ་འཕོས་ཏེ། མིག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་།

རིག་སྒྲ་རྟག་པར་འདོད་པའི་རྒོལ་བའི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཞིན་དང་། དེའི་ངོར་ནམ་མཁའ་རྟག་སྟེ། མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

༢ ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་ནི། རྟགས་ཕྱོགས་ཤེས་འདོད་ལས་…གཞན་པ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཆར་ལ་འཇུག་པ་ནི་…ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དངོས་དང་། ད་དུང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་ལྷག་ལྡན་གཉིས།

(༡) དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་དོན་ལ་ཡོད་ཅིང་ཡོད་པ་ལྟར་བློས་ཀྱང་མཐོང་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་ན་བསྒྲུབ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་མི་…ཆོད་པའོ། །དེ་ལའང་བཞི་སྟེ། རྟགས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མཐོང་བ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་མཐོང་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའོ། །དེ་དག་གི་དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞིན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྡུལ་ཕྲན་རྟག་པ་དང་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་གཞི་…

མཐུན་དུ་འདོད་པའི་དེའི་ངོར་སྒྲ་རྟག་སྟེ། རིག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཆ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ་ལ་འཇུག །རྡུལ་ཕྲན་ལ་མི་འཇུག། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གློག་ལ་འཇུག །བུམ་པ་ལ་མི་འཇུག་པས་སོ། །

(༢) ལྷག་ལྡན།

གཉིས་པ་ལྷག་ལྡན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་དང་། འགལ་བའི་ལྷག་ལྡན་ནོ། །

[༡] ཡང་དག་ལྷག་ལྡན།

དང་པོ་ནི། ཡང་དག་གི་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་ལྷག་ལྡན་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བའོ། །དེའང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་མ་ངེས་པ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་འདི་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

[༢] འགལ་བའི་ལྷག་ལྡན།

གཉིས་པ་འགལ་བའི་ལྷག་ལྡན་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་ནི་འགལ་བའི་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པའི་ལྷག་ལྡན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་འདི་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ཏེ། ངག་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

〈གསུམ〉 རྟགས་འགལ་བ།

གསུམ་པ་འགལ་བ་ནི།

«གཅིག» མཚན་ཉིད།

རྟགས་ཕྱོགས་ལ་གྲུབ་ཙིང་བསྒྲུབ་བྱ་ལས་བཟློག་པས་ཁྱབ་པར་གྱུར་ན་འགལ་བའི་རྟགས་སོ། །

«གཉིས» དབྱེ་བ།

དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །

༡ དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །

(༡) འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུ་འགལ་བ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས་ལས།

[༡] གཉིས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ལ་གཏོགས་པས་ན་དེའི་འགལ་བའང་རང་བཞིན་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྡུས་པས་འགལ་བ་གཉིས་ཉིད་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱས་པ་བཀོད་ན་རང་བཞིན་འགལ་བ་དང་། རྫོལ་བྱུང་བཀོད་ན་འབྲས་འགལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

〔༢〕 འབྲས་བུ་དང་འགལ་བ་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། སུ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་འབྲས་འགལ་མིན་ཏེ། རྩོལ་བྱུང་སྒྲ་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། བཙལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཉན་ཤེས་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་བཙལ་མ་ཐག་བྱུང་ཡོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་རྟག་ཀྱང་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པས་ཐོས་སྙམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ལ་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཁྱོད་ལའང་བུམ་སོགས་བསྒྲིབས་པའི་ཚེ་མི་སྣང་ལ། མ་བསྒྲིབས་པའི་ཚེ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ངེད་ཀྱི་བུམ་སོགས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རྐྱེན་གྱིས་བསྒྱུར་དུ་རུང་བས་ཁྱོད་ཀྱི་འདི····དང་མི་མཚུངས་སོ། །འོ་ན། ཁོ་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། རྐྱེན་གྱིས་བསྒྱུར་བ་དེ་འདྲ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་འགྱུར་མེད་ལ་མི་འཐད་··དེ། རྐྱེན་གྱིས་ཕན་གནོད་བྱར་ཡོད་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

(༢) སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི། ཡང་དག་གི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་པར་འབྱེད་པ་དེ་ལྟ་ན··ནི་དེ་དག་བཀག་པ་ཉིད་འགལ་བའང་ཡིན་པས་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་དཔེར་བརྗོད་སྔར་གྱི་གཉིས་པོའི་སྟེང་དུ་སྦྱོ་བ་ཕྱིར་བའི་རྣམ་པས་དཔེན་པའི་འཛིམ་གོང་ལ་བུམ་པ་ཡོད་དེ། མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༢ བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ། རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

(༡) གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ།

དང་པོ་ནི། འགའ་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་འགོག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་འགོག་པའི་དབྱེ་བ་འགལ་བ་བཞི་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའང་དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲ་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་རྩོལ་བྱུང་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་རྟག་སྟེ། མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འགོག་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ན་འགལ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དག་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་འགོག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༢) རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པ་ནི། དངོས་སུ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་མི་རྟག་པའི་སྒྲ་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་དང་། ཤུགས་ཀྱིས་འགལ་བ་ནམ་མཁའ་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་དང་། མེ་ཏོག་འདི་ནམ་མཁའ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དྲི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ལ་ཆོས་དང་། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་འདི་འོད་དང་ལྡན་ཏེ། ཁ་དོག་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་འགལ་བ་ཞེས་འཇོག་ལ། དེ་དག་བརྗོད་འདོད་ཁོ་ནའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱ་དད་པ་མིན་ནོ། །

(༣) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན། འགལ་བ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འབྱེད་དགོས་པར་···· མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཕྱི་ནང་རུང་མོད། འགལ་བ་ལ་མུ་སྟེགས་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་འགལ་བར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་ལ། ཡང་དག་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ལོག་རྟོག་བཟློག་དགོས་པའི་བྱེད་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པས་བཏང་སྙོམས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

༣ དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར······བསྟན་པ།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་གཞན་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན། གྲངས་ཅན་པས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་མལ་སྟན་བཞིན་ཞེས་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་འདུས····ཤིང་རྡུལ་བསགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་དཔེ་མ····གྲུབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཏེ། ཁ་ནས་གཞན་དོན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། ཞེ་འདོད་དུ་བདག་དོན་ཏེ། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཚོམ་པ་དེས་དོན་བྱེད་པའི་བདག་གི་བར་སྒྲུབ་པ་དེ་ཁ་ཞེ···འགལ་བ་ཡིན་པས་འདིར་མི་འདུའོ་སྙམ་ན། ཞེ་འདོད་དང་ནི་སྨྲས་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཡང་རང་འདོད་པ་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གྲངས་ཅན་གྱིས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ངག་བཀོད་པའི····འགལ་བ་སོགས་འགལ་བ་གསུམ་པ་འདིར་འགལ་རྟགས་ཡོགས་སུ་བར····མི་བཞེད་དོ། །

(གསུམ) རྟགས་དེ་དག་གི་ངེས་པ།

གསུམ་པ་རྟགས་དེ་དག་གི་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐའ་འགོག་གི་ངེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ནུས་པའོ། །

〔གཅིག〕 མཐའ་འགོག་གི་ངེས་པ།

དང་པོ་ནི། རྟགས་བཀོད་ཚད་ལ་ཡང་དག་གཅིག་དང་ལྟར་སྣང་

གསུམ་པོ་དེ་ལས་མང་ཉུང་གི་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་ངེས་པ་ཡིས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་བཞི་རུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། རྟགས་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་ལས། མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་། གྲུབ་པ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་ངེས་ཡང་དག །འགོག་ངེས་འགལ་བ། གཉིས་ཀར་མི་ངེས་པ་མ་ངེས་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་བས་མང་མི་དགོས་ཤིང་། ཉུང་ན་མི་འདུ་བས་སོ། །

〔གཉིས〕 དེ་དག་གི་ནུས་པ།

གཉིས་པ་དེ་དག་གི་ནུས་པ་ནི། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞི་པོ་ལ་ནུས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། མ་གྲུབ་པས་ཐེ་ཚོམ་ཡང་སྐྱེད་མི་ནུས། མ་ངེས་པས་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་སྐྱེད། འགལ་བས་མི་འདོད་པའི་ངེས་པ་དང་། ཡང་དག་གིས་འདོད་པའི་ངེས་པ་སྐྱེད་དོ། །

〈གཉིས〉 དེས་རྟོགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་དགོད་པ། མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བརྗོད་པའོ། །

«གཅིག» མཚན་ཉིད་དགོད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྡར་བསྟན་པ། ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

(གཅིག) མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོ་ལས། ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། །བདག་ཉིད་འདོད་དང་མ་བསལ་བ། །ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལྔ་དང་ལྡན་པར་གསུངས་ཏེ། དེའང་ངོ་བོ་ནི་གང་བསྒྲུབ་བྱར་གཟུང་བ་ན་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་བློ་ངོར་གྲུབ་ཟིན་པ་དཔེར་ན་ལྟར་ཅིག་བརྗོད་པ་ཙམ་···ཀྱིས་དོན་དྲན་པ་དེ་ནི་སླར་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་བས། དེ་བཅད་ནས་དེ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཁོ་ནས་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཅད་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་ཁོ་ནར་སྟོན་ཞིང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཁ་ཅིག་རྒོལ་བས་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་། བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས། དེ་དང་འགལ་མི་རུང་བར་འདོད་པ་བཅད་ནས་རྒོལ་བ་བདག་ཉིད་འདོད་པ་དེ་ཙམ་····སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པར་སྟོན་ལ། འདོད་པས་ནི་གྲངས་ཅན་པས་རྒོལ་བས་མ་བརྗོད་ཅིང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་དངོས་སུ་མ་ཐོས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མ་··ཡིན་པར་བསམས་ཏེ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲ་ཐབས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་བཀོད་ནས་ཞེ་འདོད་མ་ཡིན་པ་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་བཅད་ནས་ཞེ་འདོད་བསྒྲུབ་བྱར་བསྟན་ཏོ། །མ་བསལ་བས་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་གྱི་བསལ་བ་བཞི་ཞུགས་པ་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བས་དེ་བཅད་ནས་དེ་མ་··ཞུགས་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

(གཉིས) ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ནི། རིག་པའི་སྒྲོར་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡོངས་གཅོད་ལ་ལྟོས་ནས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །

(གསུམ) དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་ལ་སྒྲོ་བྱར་བའི་རྗེས་དཔག་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁས་བླངས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབས་པ་དམ་བཅས་པ་ལ་ཁྱབ་ཆེས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་ཅེས་དྲིས་པ་ན། ལ་ལ་མི་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའང་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་ཁས་བླང་བ་དགོས་ན་རྟགས་ལའང་ཁས་བླང་བ་དགོས་པ་མཚུངས་པ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་གསུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་དེ། རིམ་པ་ལྟར། སྒྲོ་བྱར་བའི་རྗེས་དཔག་གི་ཚེ་དངོས་སུ་ཁས་བླང་བ་མེད་ཀྱང་སྒྲུབ་བྱེད་སྒྲོ་བྱར་བ་ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱའང་སྒྲོ་བྱར་བ་ཡིན་པ་དེས་ན་ཤུགས་ལ་ཁས་བླང་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ན་དེའང་བསྒྲུབ་བྱ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་ནི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་ན་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ། མ་ཚང་ན་ཁས་བླངས་ཀྱང་དེར་མི་འགྱུར་ཞིང་། བསྒྲུབ་བྱ་ནི་དངོས་སམ་སྐབས་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ནས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«གཉིས»　མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གཉིས། ངོས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

(གཅིག)　ངོས་བཀོད་པ།

དང་པོ་ནི། བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་དངོས་པོའམ་བཏགས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འགའ་ཞིག་བཏགས་པ་སྒྲི་མཚན་ཁོ་ནར་འདོད་པ་འཁྲུལ་ཏེ། སྒྲ་དོན་རྒྱུད་པ་བསྒྲུབས་པས་རང་མཚན་མི་འགྲུབ་ཅིང་། འགོག་པས་མི་ཁེགས་ལ། རང་མཚན་ནི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་དེ་རྒྱུད་བ་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་མི་ནུས་སོ། །རང་ལུགས་ནི་སྒྲ་ཡི་དོན་ལ་རང་མཚན་དུ་ཞེན་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཚོགས་དོན་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས)　རྩོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྒྲ་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་བསྒྲུབ་བྱར་ཇི་ལྟར་མཚོན་ཏེ། སྒྲ་དང་རྟག་པ་སོ་སོ་བ་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཚོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པའམ་རྟག་པའི་གཞན་སེལ་བློས་བཟུང་བ་དེ་དངོས་པོའམ་དངོས་མེད་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྩོད་པ་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །

«གསུམ»　ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བརྗོད་པ།

གསུམ་པ་ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བསལ་བ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།

སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ།།

(གཅིག) སྤྱིའི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བསྡུ། རྩོད་པ་སྤོང་བའོ།།

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། བསལ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་དམ་བཅས་ཙམ་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་དང་ཕྱོགས་ལ་སེལ་ནུས་ཀྱི་འགལ་བ་གྲུབ་པའོ།།

〔གཉིས〕 དབྱེ་བསྡུ།

གཉིས་པ་ནི། རིགས་པའི་སྒོར་བཤད་པའི་བསལ་བའི་དབྱེ་བ་ལྔ་པོ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཁས་བླང་དང་རང་ཚིག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་བཞི་རུ་བཤད་ལ། འདིར་ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྗེས་དཔག་ལ་དངོས་སྟོབས། ཁས་བླངས། གྲགས་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་སྟེ། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་དང་བཅས་བསལ་བ་ལ་བཞི་རུ་གསུངས་སོ། །དེ་འང་ཚུར་བསྡུ་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པས་སོ་སོར་ཕྱེ་ལ། ཁས་བླངས་དང་གྲགས་པའི་བསལ་བ་གཉིས་རང་གི་ཁས་བླངས་པས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པས་བསལ་བ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་གི་ཁོངས་སུ་སྡུད་དོ།།

〔གསུམ〕 རྟོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ནི། རྗེས་དཔག་ལས་ཁས་བླངས་དང་གྲགས་པ་གཉིས་ཕྱེ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ལའང་ཟླ་གཉིས་མེད་དོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླང་གིས་དང་སྒྲས་བརྗོད་རུང་བ་ལ་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་གྲགས་པས་དེ་བསལ་བ་གཉིས་པོ་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་བླངས་པས་སེལ་བ་ནི་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་མངོན་སུམ་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་ཚིག་ལས་དོན་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ལས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྗོད་དུ་རུང་བ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གཉིས) སོ་སོའི་རང་བཞིན།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་བཞི་ལས།

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། དོན་གང་ཞིག་དམ་བཅས་ཙམ་ཉིད་ནས་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུབ་བ་དང་འགལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

〔གཉིས〕 རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ།

གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་དང་དམ་བཅས་

དེ་འགལ་ན་རྟགས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་གོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

［གསུམ］ ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དོན་དཔྱད་པའོ། །

〈གཅིག〉 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་དང་དམ་བཅས་པ་འགལ་བ་ཁས་བླངས་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

［གཉིས］ དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རིགས་པའི་སྐོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་ཀྱིས་བསལ་བ་དང་། རང་ཚིག་གིས་བསལ་བ་གཉིས་སོ།།

〈གསུམ〉 དོན་ལ་དཔྱད་པ།

གསུམ་པ་དོན་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཁྱད་པར་དགོས་བཤད་པ། ལུང་གི་དབྱེ་བས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

«གཅིག» ཁྱད་པར་དགོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། སྔ་རབས་པ་གཞན་དག་དེ་གཉིས་ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རྩོལ་བ་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཞེས་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ཟེར་ཡང་། སློབ་དཔོན་ནི་ངག་གི་དབྱེ་བ་ཙམ་ལས་དོན་ཐ་དད་མེད་པར་

བཞེད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། འོ་ན། འདི་དག་ལ་དབྱེ་བ་ཇི་ཡོད་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འོ་ན། ཇི་ལྟར་སོ་སོར་བརྗོད་ཅེ་ན། ངག་གི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་སྔ་མ་ནི་ཁས་བླངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་རང་ཚིག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་ཡིན་ཅིང་། ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་ལུང་རང་ཚིག་གཉིས་ཀ་ཡང་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དཔེ་གཅིག་གིས་བསྟན་ལ། རིགས་པའི་སྐོར་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ལ་ཆེ་འཕོས་ནས་རང་འབྲས་བདེ་བ་སྐྱེར་བྱེད་མིན་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལུང་གིས་བསལ་བ་ལ་དཔེར་བརྗོད་དེ་སྔ་མ་ལས་གཞན་དུ་གསུངས་སོ། །

«གཉིས» ལུང་གི་དབྱེ་བས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལུང་གི་དབྱེ་བས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། ལུང་གང་ཞིག་དཔྱད་ན་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་ལྐོག་གྱུར་གཉིས་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་མི་གནོད་ཅིང་། ཡུལ་དུས་རྣམ་པས་བསྐལ་པའི་དོན་སྟོན་པའི་སྐབས་ལ་སྔ་ཕྱི་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་རང་ཚིག་གིས་མི་གནོད་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ། ངེད་ཀྱི་ལུང་རྣམས་ནི་རིག་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མར་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ནས། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སླུ་བའི། །སྤྱི་ལས་འདི་ཡུལ་ལྐོག་གྱུར་ནའང་། །གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་བློ་ནི། །

རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མར་བཞེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་དེ་ལྟར་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ལུང་ནི་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ལ་གསུང་དེ་ཁས་བླངས་པ་ལྟར་རང་གི་ཞེན་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ན་རང་གི་ཚིག་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་ལུང་དུ་གྲགས་ཚད་ཚད་མ་མིན་ལ། ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེ་ལུང་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དུ་ཁས་བླངས་ནས་ནི་ཕྱིས་དེ་ལ་འཐད་མི་འཐད་དཔྱོད་པ་ལྷུན་ཞིང་། དང་པོར་དཔྱད་ནས་རིགས་པས་གང་གྲུབ་པ་དེ་ལུང་རྣམ་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་མཛངས་པའི་ལུགས་སོ། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ། །

《གསུམ》 དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་ལུགས་དང་མཚུངས་པ་སྤོང་བ། གོ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྤོང་བའོ། །

༡ གཞན་གྱི་ལུགས་དང་མཚུངས་པ་སྤོང་བ།

དང་པོ་ནི། ལུང་གཞན་རིག་བྱེད་ལས། ཁྲུས་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་པར་བཤད་པ་སོགས་དང་འགལ་བའང་ལུང་འགལ་དེར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཡོ། །དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་སྡང་བ་སོགས་ཆོས་

མིན་ལ། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྔགས་ཆོས་སུ་ནི་ཆད་ལྟ་འཛིན་པ་རྒྱང་འཕེན་པ་མིན་པའི་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་འཆད་པ་ཡིན་པས་དེ་ཁས་བླངས་གཞིར་བཞག་གི་སྟེང་དུ་འདག་བྱེད་བྲིས་དང་འདག་བྱ་ཆགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་མི་འགལ་བས་ཕན་ཚུན་སེལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟའི་གཞུང་རྣམས་རང་ཚིག་འགལ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ལུང་མ་ཡིན་ནོ། །

༢ གོ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྟོང་བ།

གཉིས་པ་གོ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྟོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་རང་ཚིག་དང་འགལ་བ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་དང་འགལ་བའི་གེགས་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་རང་སྐྱོན་མེད་དུ་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འཐད་པ་མིན་ཞེ་ན། དེ་ཕྱོགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་ལ་ཚིག་ཕན་ཚུན་གྱི་གེགས་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ཡི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་དུ་སྟོང་བ་མིན་ཀྱང་། གེགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཚིག་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེའང་དམ་བཅས་པ་ནི་རང་གི་བསམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལ་ཁས་བླངས་སྔ་ཕྱིའམ། དངོས་ཤུགས་ཀྱི་འགལ་བ་འདུས་ན་རྗེ་ངན་པའི་ཞོ་ལྟར་དམ་བཅའ་དེ་འཇིག་པ།

དེས་ན་སྔའི་བརྗོད་པ་སྨྲོན་ཅན་གྱིས་རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་ཐམ་པ······

བསྒྲིད་པའི་ཕྱིར་སྤང་བར་བྱའོ། །

〈བཞི〉 གྲགས་པའི་བསལ་བ།

བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །

«གཅིག» མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། དམ་བཅས་པ་ཉིད་ན་འཇིག་རྟེན་དང་འགལ་བ་ནི··

གྲགས་པས་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

«གཉིས» དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པའོ། །

༡ བསྡུས་ཏེ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། ཨུ་སྟེགས་བརྡ་སྤྲོད་པ་དག་སྒྲ་དང་དོན་ལ་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་སྔར་བཀག་ཟིན་ཅིང་། གཞན་སེལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡང་བསྒྲུབ······

ཟིན་པ། དེས་ན་གྲགས་པའང་འགྲུབ་ཟིན་ཏོ། །

༢ ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ནི། ཚད་མ་མདོ་ལས། གང་ལ་ཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེའང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་··· གསུངས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཤད་ཚུལ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དཔྱད་པའོ། །

(༡) བཤད་ཚུལ་དང་པོ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་བརྟགས་པ་དགག་པ་དང་། རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པའོ། །

[༡] གཞན་གྱི་བརྟགས་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། བརྡ་སྦྱོར་བ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བ་ཞེས་བརྗོད་རུང་བ་ཡིན་པ་འགོག་པར་བྱེད··· ཀྱང་རྟགས་དེ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། རྟགས་འདི་ལ་ཐུན་མིན་གྱི་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་སྒྲ་ཀུན་གྱིས་བརྗོད་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་ཡི་དོན་གྱི་སྤྱི་རྟོག་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཅོག་ལ་ཟླ་བར་བརྗོད་རུང་བའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་དེ་འགལ་བའང་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལུང་ཚིགས་དུམ་བུ་དང་པོའི་དོན་བརྡ་སྦྱོར་བའི་རྟགས་ཐུན་མིན་གྱི་མ་ངེས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། ཕྱི་མའི་དོན་རྟགས་དེ་འགལ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

[༢] རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་རང་གི་འཐད་པ་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྗོད་རུང་

གི་གྲགས་པ་དང་། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ངོས་གཟུང་བའོ། །

⟨༡⟩ བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ།

དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཚུལ་ལུགས་ལ་སྤྱོད་པའི་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། སྔར་ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲ་སྦྱར་བ་བྱམ་པ་ལ་ཀླུ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་དེ་ལྟར་གྲགས་སུ་རུང་བ་ཙམ་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲ་མཛད་དེ། དཔེར་ན་འཚེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ལ་འཚེད་པ་དང་། བཏུང་དུ་རུང་བ་ལ་བཏུང་བ་ཞེས་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །

⟨༢⟩ སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ངོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་གྲགས་རུང་ཙམ་ཞིག་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་ནའང་། མིང་གི་བརྡ་དང་། དེ་བརྡར་གདགས་པའི་བརྗོད་འདོད་ལ་བརྟེན་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཅིག་གྲུབ་ན་ནི་དེས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པའང་གྲུབ་པོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན

ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པས། དེ་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་མ···ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་མི་འཁྲུལ་བའི་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་མི་སྲིད་དོ། །

(༣) བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ།

བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་ལས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡུལ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ། གཞན་གྱི་བརྟགས་པ་དགག་པ། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། །

〔༡〕 བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་ལས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡུལ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། གྲགས་པ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན··ནི་རྗེས་དཔག་བཞིན་དུ་བུམ་མི་རྟག་ལྟར་རམ། མེ་དུ་ལྟར་རང་རང་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ལྟ་མིན་པར་ཐར་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྱར་བ་ལ་སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་གང་ལའང་མི་འཇུག་པ···མེད་དོ།།

〔༢〕 གཞན་གྱི་བརྟགས་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་བརྟགས་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། བརྡ་སྦྱོར་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་སྡེའི་བཤད་ཚུལ་གཞན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །

⟨༡⟩ བརྡ་སྤྲོད་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་··· པར་འགྱུར་བ།

-r དང་པོ་ནི། ངེས་ན་ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ཡི་གྲགས་པ་དེ་ཡུལ་རི་བོང་ཅན་འདིར་མི་འཇུག་ཅེས་བརྗོད་པའི་མཐུན་དཔེ་ཟླ་བའི་སྒྲས··· བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་གཞན་སྐྱེད་པར་དཀའ་བས་ན། ཡོད་པའི་རྟགས་བཀོད་པ་དེ་ཐུན་མོང་ཉིད་མིན་པའི་མ་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་ལ་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །

⟨༢⟩ རང་སྡེའི་བཤད་ཚུལ་གཞན་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་རང་སྡེའི་བཤད་ཚུལ་གཞན་མི་འཐད་པར་བསྟན་ནི། མདོའི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་ངེས་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད··· རུང་དཔོག་པའི་གྲགས་པ་ཉིད་ལ་དཔེ་མེད་པས་དེ་ཐུན་མིན་གྱི་མ་ངེས·· པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། གྲགས་རུང་གི་སྤྱི་མཚན་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་རི་བོང་ཅན་ལ་དཔེར་མཛད་ནས···· དེའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བར་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་བརྗོད་རུང་གིས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་མིན་ཏེ། ད་ཏྲིག་ལ་ཤིང་ཟེར་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་མིན་ཟེར་བ་རྫགས་ལའང་གྲགས་པས་གནོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔༣〕 སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་ལ་དཔེ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་སྔ་རོལ་ལས་ག་བུར་དང་ནི་བཅུད་ལེན་ལས་དངུལ་ཆུ་སོགས་ལའང་ཟླ་བའི་སྒྲ་འཇུག་པར་··· བཤད་པས་ཟླ་བའི་སྒྲ་དེ་ནི་རི་བོང་ཅན་ལས་གཞན་དུའང་གྲགས་པ་དེས་ན་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་ནས་བསིལ་ཟེར་ཅན་ཟླ་བར་གྲུབ་པ་ཐུན་མོང་གི་··· རྟགས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བརྡ་ལ་འཇུག་པའི་མིང་རྣམས་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་བརྡ་དེ་ཡུལ་གཅིག་ལ་གྲུབ་ན་གཞན་ཀུན་ལའང་འགྲུབ་པ་འདི་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་པ་འགོག་ན་ཁྱེད་ཀྱིའང་འདོད་པའི་རི་བོང་ཅན་སོགས་ཀྱང་··· འཇིག་གོ། །དེས་ན་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་བསིལ་ཟེར་ཅན་སོགས་དཔྱད་ན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་མི་སྲིད་ཀྱང་། འདོད་པས་སྦྱར་བའི་བརྡ་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་ཀུན་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བཞིན་དུ་ཡུལ་འདི་ལ་མི་འཇུག་···· ཅེས་འགོག་ན། དེ་བརྗོད་དུ་རུང་བར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནོད་པས་གྲགས་པ་དག་དང་འགལ་བ་ཡིན་པར་དགོངས་སོ། །

(༣) དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་གྱི་བརྟགས་པ་དགག་དང་། རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པའོ། །

〔༡〕 གཞན་གྱི་བརྟགས་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ལ་ལ་གྲགས་པ་ལ་མིང་གི་རྣམ་པ་ཙམ་གྱིས་ཞེན་རུང་བརྡའི་གྲགས་པ་དང་། དོན་སྤྱི་ངེས་པ་ལ་སྒྲ་བློའི་ཞེན་རུང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། མི་འཐད་དེ། མཚོན་བྱས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་ན་འདི་ཡི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་མིན་ལ། ཐ་སྙད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་འདྲ་སྔར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བོད་ཁ་ཅིག་དངོས་སུ་བརྗོད་རུང་དོན་སྤྱི་དང་། ཞེན་པའི་བརྗོད་རུང་དངོས་པོ་སྟེ། དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་བརྡ་ཡི་གྲགས་པ་གཉིས་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བའང་། མི་འཐད་དེ། འཆད་པའི་ཚེ་ན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་རྒྱུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འཇུག་པའི་ཚེ་ན་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་མདོའི་བཤད་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཕྱི་མ་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་རུང་དང་། ཞེ་མ་ཞེན་པར་སྦྱར་ནས་ཁ་ཅིག་འཆད་པ་དེ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་བཟློག་ནས་བཤད་ཀྱང་སྐྱོན་ཡོད་མེད་མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའང་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། འཆད་པའི་སྐབས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

[༢] རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་རང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། མདོའི་བཤད་ཚུལ་སྔ་མས་ནི་བརྡ་སྤྲོད་པ་དག་ལ་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བར་བརྗོད་པ་སྒྲ་བྱུང་གི་གྲགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་ཁེགས་པའམ་སྐྱེ་འགོག་མི་ནུས་སྙ་ཞེས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པ་དེ་ལ་འགལ་ཟླ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་མེད་པ། དེས་ན་ངེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བརྡ་སྤྲོད་པའི་བརྗོད་རུང་མི་འདོད་པ་ལ་ཕར་····གནོད་བྱེད་ཡིན་པར་སྟོན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལས་བརྗོད་རུང་གི་གྲགས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཐ་དད་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཆད་ཤེས་ན་གྲགས་པ་ཡི་བསལ་བ་སྟོན་པའི་མདོ་འདི་མཁས་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་པའི་མཆན་འགྲེལ་བཤད་པའོ།། །།

(གཉིས)　གཞན་དོན་རྗེས་དཔག

གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་གསུམ་སྟེ།　དེའི་མཚན་ཉིད། གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག　།རྗོད་པའི་ངག་གི་དབྱེ་བའོ། །

〔གཅིག〕　དེའི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་ཚང་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་དོན་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་ནོ། །

〔གཉིས〕　གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ་སྟེ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། རྒྱལ་ཕམ་གྱི་རྣམ་གཞག　དེ་ལ་དཔང་པོས་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

〈གཅིག〉　སོ་སོའི་མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི།　རྒོལ་བ་དང་།　ཕྱིར་རྒོལ་དང་།　དཔང་པོ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན་སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་།　སུན་འབྱིན་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་།　རྒྱལ་ཕམ་གྱི་བདེ་སྤྲོད་པར་ཁས་ལེན་པའོ། །

〈གཉིས〉　རྒྱལ་ཕམ་གྱི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་རྒྱལ་ཕམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི།　རྒོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་གཉིས་ལ་སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ཚར་གཅོད་པ་དང་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་འཇུག་ལ།　དེ་ལྟར་སྐྱོན་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་ན་རྒྱལ་ཕམ་ཡོད་ཀྱི།　དེ་མིན་པར་མཉམ་ན་རྒྱལ་

ཕམ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་རྩོད་རིགས་ལས་གསུངས་ཏེ། ཕྱིར་རྒོལ་བས་དེའི་དངོས་པོ་གོ་བར་བྱས་ན་འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་ན་གཉིས་པོ་གཅིག་ཀྱང་རྒྱལ་བ་དང་ཕམ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་སོ། །བརྫུན་ནླབས་དང་གཡོ་སྒྱུའི་སྒོ་ནས་ཚར་བཅད་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱལ་ཕམ་ཡོད་པར་སློབ་དཔོན་··· མི་བཞེད་དོ། །རྩོད་རིགས་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྲུང་བའི་དོན་དུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་བར་འདོད་པའི་གཡོ་སྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཚར་··· གཅད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཚུར་དང་། ཐལ་ལྕག་དང་། མཚོན་བསྣུན་པ་དང་། མེ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྲུང་བའི་ཐབས་དམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་··གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

〈གསུམ〉 དེ་ལ་དཔང་པོས་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་དཔང་པོས་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་ཚར་གཅད་གཅད་པ་དང་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཚུལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚར་གཅད་པའི་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

«གཅིག» སྤྱིར་ཚར་གཅད་པ་དང་རྗེས་སུ······ གཟུང་བའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། ནོར་སོགས་འཕྲོག་པ་དང་གོ་འཕང་སོགས་སྒྲིན་པའི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་དག་གིས་ཚར་གཅད་པ་དང་རྗེས་སུ་འཛིན་པར··· བྱེད་པར་འདོད་ལ། གྲུབ་མཐའ་བླང་དོར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པས་ནོར་བ་ཚར་གཅད་པ་དང་བདེན་པ་རྗེས་འཛིན་དུ་འདོད་དོ། །

«གཉིས» ཁྱེ་བྲག་ཏུ་ཆར་གཅད་པའི་གནས་… གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་ཁྱེ་བྲག་ཏུ་ཆར་བཅད་པའི་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས། འཐད་པ་བརྗོད་པ་དང་། འཁྲུལ་པ་དགག་པའོ། །

(གཅིག) འཐད་པ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། ཆར་གཅད་པའི་གནས་ལ་རྐྱལ་ཕྱིར་རྐྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྔ་མ་ལ་སྦྲབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པ་དང་། ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱོན་མིན་བརྗོད་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྐྱལ་བ་གཉིས་ལས་ཕྱེ་བའི་བཞི་རུ་གྲངས་ངེས་པ་ནི་རིགས་པ་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས) འཁྲུལ་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་འཁྲུལ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རྐང་མིག་པའི་ལུགས་དགག་པའོ། །

〔གཅིག〕 གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། རྐྱལ་བ་ལ་ནི་ངྲིས་པའི་ལན་མི་བརྗོད་པ་དང་། མ་ངྲིས་པ་བརྗོད་པ། སྐྱོན་ཅན་བརྗོད་པ་གསུམ་དང་། སྐྱོན་སྤྲོང་བའི་ཚེ་སྐྱོན་མི་སྤྲོང་བ། ལན་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ། སྐབས་སུ་མ་བབས་པའི་ལན་བརྗོད་པ་གསུམ་སྟེ། གསུམ་ཚན་གཉིས་བསྡོམས་པས་དྲུག་དང་། ཕྱིར་རྐྱལ་ལ་ཡང་འདྲི་བའི་ཚེ་མི་འདྲི་བ། མི་འོས་པ་འདྲི་བ།

མ་འབྲེལ་བ་འདྲི་བ་གསུམ་དང་། སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཚེ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ། སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ། སྐབས་སུ་མ་བབས་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་སྟེ་གསུམ་གཉིས་དྲུག་དང་། དཔང་པོ་ལ་ཤན་མི་འབྱེད་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྱེད་པ། སྐབས་མ་ཡིན་པར་འབྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྣ་བ་མི་གཏོད་པ་གཅིག་སྟེ། གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཚར་གཅད་པའི་གནས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། ཚར་གཅད་འོས་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་མ་བཞི་པོར་འདུས་ལ། དེར་འདུས་པ་མིན་ན་ནི་ཚར་གཅད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་། དཔང་པོ་ལ་ནི་ཚར་གཅད་མེད་དེ། དེ་དཔང་པོར་འོས་པ་ཞིག་མིན་ན་དེར་མི་རུང་ལ། ཡིན་ན་དེ་ལ་འང་ཚར་གཅད་པ་ཅི་ནས་བྱེད་ན་ཏ་ཙང་ཐལ་ཏེ། ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གཉིས〕 རྐང་མིག་པའི་ལུགས་དགག་པ།

གཉིས་པ་རྐང་མིག་པའི་ལུགས་དགག་པ་ནི། དམ་བཅའ་ལ་གནོད་དམ་བཅའ་གཞན། །དམ་བཅའ་འགལ་དང་དམ་བཅའ་སེལ། །གཏན་ཚིགས་གཞན་དང་དོན་གཞན་དང་། །དོན་མེད་པ་དང་དོན་མི་ཤེས། །དོན་ཐལ་དུས་ལ་མ་བབས་དང་། །མ་ཚང་ལྷག་དང་ཟླ་བརྗོད་དང་། །རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་མི་ཤེས་དང་། །སྤོབས་པ་མེད་དང་རྣམ་གཡེང་དང་། །འདོད་པ་ཁས་ལེན་བཀལ་བརྟག་འདོར། །རྗེས་སུ་སྦྱོར་

མེད་ལ་སྒྲོར་དང་། །གྲུབ་མཐའ་ཉམས་དང་རྟགས་ལྟར་སྣང་། །ཐུབ་
པ་ཀྱང་ཤིག་གིས་བཤད་པའི། །ཚར་གཅད་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཡིན། །དེ་
ལ་དཔལ་ལྡན་གྲགས་པ་ཡིས། །དེའི་ཆ་འགའ་ཞིག་ཚར་གཅད་མིན་
པར་བཤད། །ཚར་གཅད་ཡིན་ན་གཉིས་པོར་སྡུད་རུང་སྟེ། དེའང་
འདི་ལྟར་དབྱེ་སྟེ་བཤད་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རང་གི་དཔེ་ལ་ཁས་ལེན་
པ་དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བརྗོད་པ་ལ། སྤྱིར་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་དང་རྟག་པ་ཡིན་པར་
འདོད་པའི་ཕྱིར་རྩོལ་གྱིས། དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་རྟག་
ཅེས་བརྗོད་ན་སྔར་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པས་དེ་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ་
ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ཕྱིར་རྩོལ་གྱི་བརྒྱུག་པས་རྩོལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་
སྲིད་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལ་གནོད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་
ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་དོ། །
ཡང་དམ་བཅའ་ལ་དམ་བཅའ་གཞན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགོད་པ་སྔར་ལྟར་
སྒྲ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅའ་བ་བཀག་པའི་ཚེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཐམས་ཅད་
དུ་འགྲོ་བ་དང་། བུམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་བརྟགས་
ནས། བུམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་སྒྲའང་ཐམས་ཅད་
དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅའ་གཉིས་པ་སྟོན་པ་ན་དམ་བཅའ་དེ་
དམ་བཅའ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པས་ཚར་གཅད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བའང་
མི་འཐད་དེ། འདི་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་དཔེ་བུམ་པ་

ལྟ་བུ་ཁོ་ན་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་ལ་དམ་བཅའ་གཞན་རྟགས་སུ་འགོད་ན་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ངེས་པ་ཡིན་པས་འདིའང་ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པར་འདོད། །ཡང་དམ་བཅའ་དང་དཔེ་འགལ་བ། སྒྲ་རྟག་སྟེ། བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དམ་བཅའ་དང་གཏན་ཚིགས་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་ལ་དངོས་པོའི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དམ་བཅའ་བ་དང་འགལ་བའི་ཚར་གཅོད་ཡིན་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། སྔ་མ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པས་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པར་འདུ་ཞིང་། ཕྱི་མ་གཅིག་མི་འདོད་པ་དེས་དེ་བསྡུས་ཚོགས་པའང་གཅིག་ཏུ་མི་འདོད་པས་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་དམ་བཅའ་ཁར་ཕྱུང་ན་མི་དགོས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། ཁར་མ་ཕྱུང་ཡང་ཞེ་འདོད་དང་རྟགས་འགལ་བ་སོགས་ནི་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་གང་རུང་དུ་འདུ་བ་ཡིན་པ་རྟགས་ལ་སྐྱོན་དེ་གསུམ་ལས་གཞན་མི་སྲིད་པས་དེ་མེད་ན་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་ཉིད་མིན་ནོ། །ཡང་ཐོག་མར་དམ་བཅས་ལ་རྗེས་སུ་དེ་འདོར་བ་དབང་པོའི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པའི་རྟག་དེ་སྤྱི་ལའང་འཇུག་པས་མ་ངེས་སོ་ཞེས་བཀག་པའི་ཚེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སུ་སྨྲ་ཞེས་སྤར་ཀྱི་དམ་བཅའ་དོན་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཚར་གཅོད་དོ་ཟེར་

བའང་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ངེས་པ་མ་རྙེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པས་ན་མ་ངེས་···
པར་འདུ་བས། སྔར་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པའི་དུས་དེ་ཉིད་དུ་ཚར་གཅོད་
ཐོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཚར་གཅོད་གཉིས་པ་བྱེད་པ་དོན་མེད་ཡིན་ནོ། །ཡང་
གཏན་ཚིགས་ལ་གཏན་ཚིགས་གཞན་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགོད་པ་དཔེར་ན། གསལ་
བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཚད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཇིམ་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁམ་ཕོར་ལ་སྣགས་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པ་ལ། བདེ་
སྡུག་ལ་སྣགས་པའི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཚད་མ་མཐོང་བས་དེ་མ····
ངེས་སྙམ་ཞེས་བཀག་པ་ན། བདེ་སྡུག་ལ་སྣགས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་
གསལ་བ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། ཐོག་མར་ཁྱད་པར་མེད་པར་བསྒྲུབས་
ནས་རྗེས་སུ་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་གཏན་ཚིགས་གཞན་ཡིན་པས་དེ་ཚར་གཅོད་
ཡིན་ནོ་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། སྔ་མའི་སྦྱོར་བའི་ངག་རྫོགས་ནས་ཕྱི་མ་
བཀོད་པ་ཡིན་ན། སྔ་མ་ལ་ནུས་པ་མེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པས་དེ་མ་
ངེས་པར་འགྱུར་ལ། ངག་མ་རྫོགས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་ལ་རྟགས་མང་པོ་
འཇུག་སྲིད་པས་ཚར་གཅོད་པའི་ཐོས་མིན་ནོ། །ཡང་རྣལ་མའི་དོན་དང་
མ་འབྲེལ་བའི་དོན་གཞན་བརྗོད་པ་དཔེར་ན། སྒྲ་རྟགས་སྟེ། རིག་པར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྟག་ནི། སའི་ཡང་
འཇུག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའང་ཚར་གཅོད་ཡོགས་སུ་བྱེད་
པ་མི་འཐད་དེ། རྒོལ་བ་ཡིན་ན་མ་ངེས་པ་སྟེ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མེད་

པ་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚར་གཅད་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་ཡིན་ན་སྐྱོན་མིན་པ་
བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚར་གཅད་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཚར་
གཅད་ཐོབ་པ་མིན་ནོ། །ཡང་དོན་ཅིའང་མེད་པར་ཡི་གེའི་གོ་རིམ་ལྟ་
བུ་བརྗོད་པའང་ཚར་གཅད་སོགས་སུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། སྒྲུབ་པའི་
ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པ་ལས་གཞན་མིན་ནོ། །ལན་གསུམ་བརྗོད་
ཀྱང་མི་གོ་བའི་ཚིག་བརྗོད་པ་ནི་དོན་མི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚར་གཅད་
པའི་གནས་ཡིན་ཟེར་རོ། །དེའང་བསམ་བཞིན་དུ་མ་གྲག་པའི་སྒྲ་དང་།
ཤུགས་སྦྱར་ཆེས་པ་ལ་སྦགས་པའི་རྒྱུའི་དོན་མི་ཤེས་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་···
དོན་མེད་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བས་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པར···
འདུས་ལ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་དོན་དང་ལྡན་པ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཀྱང་
ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་མ་རྟོགས་ན་ནི་བླུན་ཆེས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཚར་གཅད་
པར་འོས་ཀྱི། རྗོད་པ་པོ་རྒོལ་བ་ཚར་གཅད་པར་འོས་པ་མིན་ནོ། །
ཡང་བསྟན་ཚིག་སྔ་ཕྱི་མ་འབྲེལ་བར་བརྗོད་པ་ནི་དོན་དང་བྲལ་བ་བརྗོད་
པས་ཚར་གཅད་ཡིན་ཟེར་བའང་དོན་མེད་པ་ལས་སོགས་སུ་དབྱེ་བ་བྱེད་
པ་མི་འཐད་པས་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མིན་པ་བརྗོད་པའི་ནང་དུ་འདུའོ། །
དུས་ལ་མ་བབས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོར་ངག་གི་གོ་རིམ་བཟློག་པ་ན་ཚར····
གཅད་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །དེ་ལས་དོན་གོ་ན་ཚར་གཅད་མིན་ཏེ། དཔེར་
ན་གསེར་སེར་པོའི་བུམ་པའམ། སེར་པོ་གསེར་གྱི་བུམ་པ་ཞེས་གང་

བརྗོད་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་མི་གོ་ན་སྒྲུབ་པ་ཡི་ཡན་
ལག་མིན་པ་བརྗོད་པར་འདོད། །ཡང་འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་ལྟར་གྱི་
རྩོད་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཚང་བ་བརྗོད་ན་ཚར···
གཅད་ཡིན་ནོ་ཞེར་རོ། །ངེད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ཡན་ལག་གཉིས་པ་ཅན···
གྱི་ངག་མ་ཚང་ན་དོན་མི་གོ་བས་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། དམ་བཅའ་མེད་པ་
སོགས་སྐྱོན་མིན་ཏེ། དེ་དག་མེད་ཀྱང་དོན་གོ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
ཚར་གཅད་པའི་འོས་མིན་ནོ། །རྟགས་དང་དཔེ་ལྷག་པ་སྒྲུབ་བྱེ ན་ལ་
བསྣན་ནས་བརྗོད་ན་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ་ཞེར་རོ། །འདི་ནི་སྒྲུབ་པའི་
ངག་ངེས་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ངེད་ཀྱི་ལུགས་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན···
པ་བརྗོད་པར་འདུ་བས་སྐྱོན་དུ་བརྩིའི། ཁྱེད་མི་དགོས་པ་སྣ་ཚོགས་
བརྗོད་པ་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་སྐྱོན་དུ་འཇོག་དཀའོ། །ཡང་སྒྲ་ཟློས་པ་
སྒྲ་མི་རྟག་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དོན་ཟློས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲ་འགག་
པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་འང་ཚར་གཅད་ཡིན་ཞེར་བའང་
སྒྲ་ཟློས་པ་སོགས་སུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། དོན་ཟློས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དོན་མི་ཟློས་ན་སྒྲ་ཟློས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། ཁྱོད་དགའ་ན་དགའ།
ལྟ་ན་ལྟ། ཟ་ན་ཟ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དོན་ཟློས་ན་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་
པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། འདིའང་སྒྲུབ་པའི་ངག་དགོད་པ་ན་སྐྱོན་ཡིན་གྱི།
གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་པའི་ཚེ་སྐྱོན་མིན་ཏེ། ཕ་རོལ་པོས་མ་གོ་བར་དོགས་

པའི་ཚེ་དཔང་པོ་ལ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྗོད་ཀྱང་སྐྱོན་མ་···
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཚིགས་པ་ལ་རྒོལ་བས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་
གོ་ཡང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་ན་རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱ་བས་··
ཚར་བཅད་དོ་ཞེར་བའང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་རྒོལ་ བའི་ངག་ཀུན་མ་བརྗོད་པ་
སྐྱོན་མིན་ཏེ། དང་པོར་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་བརྗོད་ལ་ཕྱི་ནས་ལན་གདབ་
པོ་ཞེས་སུས་ཀྱང་དམ་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་དགོས་པ་མ་
བརྗོད་ན་ནི་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་སྟེ་
སྤོབས་པ་མེད་པ་གཉིས་གང་རུང་དུ་འདུའོ། །འདིར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱང་
རྟོགས་ཁང་པ་གཅིག་འགྲེལ་ཚིག་དཀྲུས་ལ་ནོར་བར་སྣང་ངོ་། །རྒོལ་བས་
བརྗོད་པའི་དོན་དཔང་པོས་གོ་ཡང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་མ་གོ་ན་དོན་མི་ཤེས་··
པ་ཚར་གཅད་ཡིན་ནོ་ཞེར་རོ། །འདིའང་རྗེས་སུ་མི་སྨྲ་བ་དང་འདྲ་
བར་ཕྱིར་རྒོལ་ལ་དེ་ནི་སྤོབས་པ་མེད་པ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མིན་ནོ། །
ཡང་ཕ་རོལ་པོའི་ངག་བརྗོད་པའི་རྗེས་ལ་དེའི་ལན་མི་འདེབས་པར་དོན་
མེད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལ་རྟོགས་པས་དུས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ནི···
སྤོབས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅད་དོ་ཞེས་ཟེར་བའང་སྒྲུབ་པའི···
ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པའམ། སྐྱོན་མི་བརྗོད་པར་འདུའོ། །ཡང་ཕ་
རོལ་གྱི་རྩོད་ངག་བཀོད་པ་ན། བདག་མི་ཁོམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
བདག་ནའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྟོགས་པས་རྩོད་པ་འདོར་ན་རྣམ་པར་གཡེང···

བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅོད་དོ་ཟེར་རོ། །འདིའང་སྲོག་དང་སྐོམ་པ་ལ་
སྔགས་པའི་ཕྱིར་མི་བྱར་མི་རུང་བའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་གམ། སྨྲ་མི་ནུས་
པའི་ནད་པ་ལ་སོགས་པ་བདེན་ན་ཚར་གཅད་འོས་པ་ག་ལ་ཡིན། ལན་
མི་ཤེས་པའི་སྐྱུ་ཐབས་ཡིན་ན་སྤོབས་པ་མེད་པར་འདུའོ། །ཡང་དཔེར་
ན། ཁྱོད་རྐུན་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བའི་ལན་
དུ། ཁྱོད་ཀུང་ཛོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཁས་བླངས་ནས་
གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱོན་ཞར་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་འདོད་པ་ཁས་ལེན་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་གཅོད་དོ་ཟེར་བའང་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པས་རྐུན་མར་
འགྱུར་ན་ཁྱོད་ཀུང་དེར་འགྱུར་ལ། ཁྱོད་རང་དེར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།
སྐྱེས་བུ་ཡིན་པ་རྐུན་མ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་རྟགས་ལྟར་སྣང་
དུ་ཛོ་ཤེས་པས་ཡིན་ན་རང་ལ་སྐྱོན་མེད་ལ། དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
བཟུང་ནས་རང་དེར་ཁས་བླངས་ནས་གཞན་ལ་སྐྱོན་བགོ་ན་རྟགས་སྐྱོན་
ཅན་ལ་སྐྱོན་ཅན་དུ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པར་འདུའོ། །རྩོལ་
བས་རྟགས་ལྟར་སྣང་བཀོད་ཀྱང་ཕྱིར་རྩོལ་གྱིས་བརྒལ་ཞིང་བརྟགས་པ་
མ་ནུས་ནས་འདོར་བ་ནི་སྔ་མའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་བརྗོད་པ་དང་།
ཕྱི་མས་དེ་ལ་སྐྱོན་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རྩོལ་བ་གཉིས་ཀ་སྤོབས་པ་མེད་
པའི་ནང་དུ་འདུའོ། །གཞན་ཚར་གཅོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་
དེར་སྦྱོར་བ་ནི་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱ་བའི་

ཚར་གཅད་ཡིན་ཟེར་རོ། །འདི་འང་ཕ་རོལ་པོའི་འདོད་པ་ཁེགས་ངེས་
ཀྱི་ནུས་པ་ཟད་ནས་ཐབས་ཧྲུགས་པ་ཡིན་པས་སྤྱོབས་པ་མེད་པ་ལས་····
གཞན་མིན་ནོ། །ཡང་དཔེར་ན། གྲངས་ཅན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འཇིག །
མེད་པ་མི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་བླངས་ནས། གཙོ་བོའི་རང་
བཞིན་གཅིག་པ་རྣམ་འགྱུར་དུ་མ་མཐོང་བར་བརྗོད་པ་ན་དོན་གྱིས····
ཡོད་པ་འཇིག་པ་དང་། མེད་པ་སྐྱེ་བར་སོང་བ་ལྟ་བུ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་
ཉམས་པའི་ཚིག་ཞར་ལ་ཐོར་བ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་
གཅད་དོ་ཟེར་བའང་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མི་བརྗོད་པར་འདུའོ། །ཡང་
གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ་ཚར་གཅད་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་བདེན་མོད་
ཀྱི། དེ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པའམ། སྐྱོན་
མིན་པ་བརྗོད་པ་གང་རུང་དུ་འདུ་བས་ཚར་གཅད་ཀྱི་གྲངས་ལོགས་སུ་
བགྲང་བ་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ཀང་མིག་གིས་བཤད་པའི་
ཚར་གཅད་ཉེར་གཉིས་པོ་མི་འཐད་པར་བསྟན་ཟིན་ནས། ད་ནི་མུ་
སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ཐམས་ཅད་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་པས།
དེ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། ཐད་དང་མ་ཐད་གཏན་ཚིགས་དང་། །རྟག་དང་
མ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་དང་། །འབྲས་བུ་ཆོས་མཐུན་མི་མཐུན་དང་། །རྣམ་
རྟོགས་ཁྱད་མེད་དམིགས་པ་དང་། །ཐེ་ཚོམ་དོན་གོ་ཐལ་འགྱུར་རྣམས། །
ཀུན་ལས་བརྟུས་མིན་རིགས་བརྟག་ལས། །འཕེལ་འགྲིབ་བརྗོད་དང་

མ་བརྗོད་དང་། །རིགས་པ་དང་ནི་སོ་སོའི་དཔེ། །བསྒྲུབ་བྱ་མི་རྟག་རབ་བྱེད་དང་། །དུས་འདས་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ནི། །ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཕྱོགས་སྣང་གིས། །བཀག་ཕྱིར་གྲགས་པས་བཏང་སྙོམས་མཛད།།

དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་རིམ་བཞིན་བཤད་ན། དཔེར་ན་རྩོལ་བས་དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལ་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་དོན་མེད་པར་བསྟད་བཏགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཕྲད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ནི་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ཕྲད་ན་རྒྱ་མཚོ་དང་ཕྲད་པའི་ཆུ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། མ་ཕྲད་ན་སྒྲ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ལྟར་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ་ཞེར་བའོ། །གཏན་ཚིགས་དང་མཚུངས་པ་ནི་རྟགས་སྔ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པས་མི་ནུས་ལ། ཕྱི་ན་གྲུབ་ཟིན་པས་མི་དགོས་ཤིང་། དུས་མཉམ་ན་གླང་གི་རྭ་ཟླ་ཐུན་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེར་བའོ། །རྟག་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི་སྒྲ་དེ་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན། མི་ལྡན་ན་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་བྱར་མི་རུང་ལ། ལྡན་ན་རྟག་པར་ཐལ་ཏེ། རང་ཉིད་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེར་བའོ། །མ་སྐྱེས་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི་རྟགས་འདི་མ་བཀོད་པའི་སྔར་སྒྲ་རྟག་པར་ཐལ། འདིས་མི་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེར་བའོ། །མ་སྐྱེས་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི་སྒྲ་རྩོལ་བ་ལས་སྐྱེས་པས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ན།

སྒྲིས་ཕྱིན་རྩོལ་བ་མེད་པས་རྟག་པར་ཐལ་ཟེར་བའོ། །འབྲས་བུ་མཚུངས་པ་ནི་སྒྲའི་རྩོལ་བྱུང་སྒྲ་ཉིད་ཡིན་པས་དེས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མི་འགྲུབ། བུམ་པའི་རྩོལ་བྱུང་སྒྲ་ལ་མེད་ཟེར་བའོ། །ཆོས་མཐུན་པར་མཚུངས་པ་ནི་བུམ་པ་དང་དུང་སྒྲ་གཉིས་རྩོལ་བྱུང་དུ་མཚུངས་པས་མཐུན་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་དུ་རུང་ན་ནམ་མཁའ་དང་དུང་སྒྲ་གཉིས་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པས་ནམ་མཁའ་ཡང་དེའི་མཐུན་དཔེར་རུང་ངོ་ཟེར་བའོ། །ཆོས་མི་མཐུན་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི་དུང་སྒྲ་དང་ནམ་མཁའ་རྩོལ་བྱུང་ཡིན་མིན་ཐ་དད་པས་དུང་སྒྲའི་མཐུན་དཔེར་ནམ་མཁའ་མི་རུང་ན་བུམ་པ་དང་ཡང་ལུས་ཅན་ཡིན་མིན་ཐ་དད་པས་མཐུན་དཔེར་མི་རུང་ཟེར་བའོ། །རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པ་ནི་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པས་སྒྲ་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ། བུམ་པ་ནི་ཆོས་པ་ཉིད་དང་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་ལ། སྒྲ་ནི་མ་ཆོས་པ་དང་མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བའོ། །ཁྱད་པར་མེད་པར་མཚུངས་པ་ནི་རྩོལ་བྱུང་གི་རྟག་པ་དེ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་ཚད་མི་རྟག་པར་འགྲུབ་པར་ཁྱེར་འཇུག་གི། སྒྲ་ཁོ་ནར་མི་འཇུག་ཟེར་བའོ། །དམིགས་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི་རྩོལ་བྱུང་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གློག་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མངོན་སུམ་མམ། རྟགས་གཞན་གྱིས་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ་ཟེར་བའོ། །ཐེ་ཚོམ་མཚུངས་པ་ནི་རྩོལ་བྱུང་ནི་མི་མངོན་པ་གསལ་བ་དང་སྔར་མེད་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལ་མཐོང་བས། འདིར་གསལ་བ་ཡིན་ནམ་

སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་རྟགས་འདིས་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཟེར་བའོ། །དོན་གྱིས་གོ་བར་མཚུངས་པ་ནི་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བས་མི་རྟག་ན། རྩོལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་གློག་ལ་སོགས་པ་རྟག་པར་དོན་གྱིས་གོ་བ་ཐོབ་པོ་ཟེར་བའོ། །ཐལ་འགྱུར་དང་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ནི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་འགྲུབ་ན་སྒྲ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པའི་རྟགས་འགོད་དགོས་ཟེར་བའོ། །དེ་ལྟར་བཅུ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། རིགས་བརྟག་ལས། འཕེལ་བ་དང་མཚུངས་པ་ནི་སྒྲ་བུམ་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་དུ་ཐལ་ཟེར་བའོ། །འགྲིབ་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི་བུམ་པ་སྒྲ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཟེར་བའོ། །བརྗོད་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི་སྒྲ་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་ན་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་བུམ་པའང་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་ཟེར་བའོ། །མ་བརྗོད་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི་བུམ་པ་བསྒྲུབ་བྱར་མི་འགྱུར་ན་རྒྱུ······མཚན་མཚུངས་པས་སྒྲའང་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཟེར་བའོ། །རིགས་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི་རྩོལ་བྱུང་གིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་འགྲུབ་ཀྱང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་རྟག་པར་ཡང་འགྲུབ་ཟེར་བའོ། །སོ་སོའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པ་ནི་སྒྲ་ལ་དཔེ་བུམ་པ་བཀོད་པས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ན་དཔེ་ནམ····མཁའ་བཀོད་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ཟེར་བའོ། །བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པ་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་བཀོད་པ་ན་··

དཔེ་བུམ་པ་ལའང་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་བཀོད་དགོས་ཞེར་བའོ། །མི་རྟག་པར་མཚུངས་པ་ནི་རྩོལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་ན་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་ཚད་ཆོས་ཅན་དུ་ཇི་སྟེ་མི་འཇོག །འཇོག་པར་རིགས་ཏེ། རྟགས་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེར་བའོ། །རབ་བྱེད་དང་མཚུངས་པ་ནི་སྒྲ་དེ་རྩོལ་བྱུང་ཉིད་མིན་ན་རྟགས་དེ་མི་འཇུག་ལ། ཡིན་ན་མཉན་བྱའང་སྒྲ་ཉིད་ཡིན་པས་མཉན་བྱ་བཀོད་ཀྱང་རུང་ངོ་ཞེར་བའོ།། དུས་འདས་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཆོད་ནི་བུམ་པ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་འགྲུབ་སྟེ། མུན་ནང་གི་བུམ་པ་སྔར་མི་གསལ་བ་སྣང་བ་དང་ཕྲད་པས་གསལ་བ་བཞིན་སྒྲའང་སྔར་ནས་ཡོད་ཀྱང་མི་གསལ་བ་ལ་རྐྱེན་དང་ཕྲད་པས་གསལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བའོ། །དེ་དག་ཇི་རིགས་པར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དག་གི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཅུ་དང་བསྡོམས་པའི་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ནི་ཕྱོགས་གླང་གིས་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

དགོས་པ་སྐབས་བསྟན་། ལྟག་ཆོད་འདི་དག་མ་ཤེས་ན། །གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་འཆད་པ་ཡི། །ཕྱོགས་སྔ་ཕལ་ཆེར་མི་རྟོགས་པས། །ཕྱོགས་ཙམ་ཕྱི་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དོ། །ཞེས་སོ། །

〔གསུམ〕 རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངག་གི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་

ཟག་དང་། དགོས་པ་དང་། བརྗོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །

⟨གཅིག⟩ གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གསུམ་ལ་བརྗོད་ཚུལ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཚུར་རྒོལ་ལ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་འཇོག་པ་དང་སྐྱོན་སྤོང་གི་ངག་གཉིས། ཕྱིར་རྒོལ་ལ་འདོད་པ་འདྲི་བ་དང་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ངག་གཉིས། དཔང་པོ་ལ་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་ངག་གཉིས་ཏེ་དྲུག་ཡོད་པའི་···ཕྱིར།

⟨གཉིས⟩ དགོས་པའི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་འདོད་པ་སྒྲུབ་པའི་ངག་དང་། གཞན་གྱི་འདོད་པ་སུན་འབྱིན་པའི་ངག་གོ། །

«གཅིག» རང་གི་འདོད་པ་སྒྲུབ་པའི་ངག

ཕྱི་མ་ལ་ཡང་དག་དང་། · ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བ་གཉིས་སོ། །

(གཅིག) ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ་འང་ངག་དགོད་པའི་ཚུལ། སྒྲུབ་ངག་གི་བྱེད་པའོ། །

〔གཅིག〕 ངག་དགོད་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་སྟོན་པ་སྒྲུབ་པའི་ངག་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས།

⟨གཅིག⟩ གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྔ་རབས་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་། གངས་

ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པའོ། །

«གཅིག» སྔ་རབས་པའི་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། སྔ་རབས་པ་དག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་དུ་འགོད་དེ། འདི་ལྟར་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། བུམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲའང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་གོ་ཞེས་སོ། །དེའང་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་ཞེས་པ་དམ་བཅའ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གཏན་ཚིགས། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་དཔེ། བུམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲའང་བྱས་ཞེས་པ་ཉེར་སྦྱོར། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པ་མཇུག་སྡུད་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །འདི་ལ་དམ་བཅའ་དང་། ཉེར་སྦྱོར་དང་། མཇུག་སྡུད་གསུམ་པོ་ལྷག་ཅིང་། ཕྱི་རྒྱབ་མ་ཚང་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་ཞེས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་གཞི་དང་། མི་རྟག་སྟེ་ཞེས་པ་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅའ་ཙམ་ཡིན་ན། དེ་ནི་གང་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། དེ་བརྗོད་ཀྱང་རྟོགས་པ་དོན་མཐུན་སྐྱེད་མི་ནུས་ལ། མ་བརྗོད་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་བཀོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པས་ལྷག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཉེར་སྦྱོར་གཏན་ཚིགས་དང་ཟློས་ལ། མཇུག་སྡུད་དམ་བཅའ་དང་ཟློས་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱང་ལྷག་པ་དང་། དཔེ་སྨོས་ཀྱང་དེའི་སྟེང་དུ་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་བྱེད་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བརྗོད་དགོས་པའང་ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

«གཉིས» གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ།

གཉིས་པ་གངས་ཅན་པའི་ལུགས་དགག་པ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་གཉིས་པ་ལའང་སྔ་ཡང་བྱས་པས་ཞེས་པ་ལྷ་བུ་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལྔ་པ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་ངག་འགྲོ་ཅན་དེས་དམ་བཅའ་འཛིན་ལ། གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་མ་བརྗོད་ན་ནི་དེའི་ངག་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དྲི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཟན་ཟ་བར་དོན་གྱིས་གོ་ཡང་ཟ་བས་ཤེའམ། ཟ་བ་ལས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཟ་བས་ཅི་ཡིན། ཟ་བ་ལས་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲི་བ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །

〈གཉིས〉 རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་དང་། མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས།

«གཅིག» མི་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། དཔེ་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཀྱང་། བྱས་པ་ཡིན་ཚད་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དྲན་མ་ནུས་པ་ལྟ་བུའི་རྨོངས་བ་བླུན་པོ་ལ་ནི་ཚིག་ཉུང་ཞིང་''
དོན་རྒྱས་པ་སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ཚང་བར་སྦྱར་དགོས་ཏེ། དེས་ཚུལ་གསུམ་ཆར་ལ་དྲན་པ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་རྗེས་

འགྲོ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པ་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་ངག་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་''སྟེ། བུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱོགས་ཁྱབ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པ་མི་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་ངག དཔེར་ན་གང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བྱས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་པོ་སྔ་ཕྱི་གང་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་སྔོན་དུ''ཕྱོགས་ཆོས་བཀོད་ཀྱང་རུང་ངོ་། །དེ་གཉིས་གང་ལྟར་ཡང་མཐའ་རྟེན་རྫོགས་པའི་ཚིག་ཏུ་སྦྱར་དགོས་པས། གོང་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་གྱི་ཁྱབ་པ་སྔོན་འགྲོ་ཅན་ལ་ནི་སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་མཐའ་རྟེན་སྦྱར''ལ། ཕྱོགས་ཆོས་སྔོན་འགྲོ་ཅན་ལ་ནི་བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཁྱབ་པ་ལ་མཐའ་རྟེན་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

«གཉིས» མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་མཁས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ནི། རྩོལ་བ་མཁས་པ་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་ཤིང་། ཁར་འཕྲིན་པ་ལ་ནི། འོ་ན། སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཁོ་ན་བརྗོད་པས་ཀྱང་འགྲུབ་བོ། །

‹གསུམ› རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། རང་གིས་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡི། །ཕྱོགས་

ཆོས་དང་ནི་འབྲེལ་པ་ཡིས། །བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་བྱ་གཞན་རྣམས་སྤྲང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་འབྲེལ་བ་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་བར་གྱི་ཚིག་བསྡུ་བ་རྣམ་དབྱེ་དེ་དང་གི་དོན་ཅན་ཉམས་དབྱེ་བར་བཤད་ནས་ཕྱོགས་ཁྱབ་བསྒྲུབ་བྱ་གསུམ་ག་བརྗོད་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་། འབྲེལ་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་པ་ཡིས་བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་ཅེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་དེ་ཡི་སྐྱེས་བུ་ཡི་བསྡུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དེ། དེ་ལྟ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གཉིས〕 སྒྲུབ་ངག་གི་བྱེད་པ།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་ངག་གི་བྱེད་པ་ནི། སྒྲུབ་པའི་ངག་དེར་ཕྱིར་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་འབྲས་བུ་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། འབྲས་མིང་རྒྱུ་ལ་བཏགས་ནས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ཐ་སྙད་བྱས་སོ། །

(གཉིས) རྟགས་ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

〔གཅིག〕 མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་བཀོད་པ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྣང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

〔གཉིས〕 དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། རྟགས་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་བཀོད་པ་དོན་སྐྱོན་ཅན། རྟགས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་ཡང་ཕྱིར་རྒོལ་གྱིས་ངེས་ རྡུང་མེད་པ་བཀོད་པ་བློ་སྐྱོན་ཅན། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པར་བྱེད་ཀྱང་བརྗོད་ཚུལ་མི་བཟང་བ་སྒྲ་སྐྱོན་ཅན་ཏེ། དེ་ལྟར་དབྱེ་བ་ཡི་སྒོ་ནས་ལྟར་སྣང་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་རང་དོན་དུ་དོན་གྱི་སྐྱོན་འགའ་ཞིག་དཔྱད་པ། གཞན་དོན་དུ་བློ་དང་སྒྲའི་སྐྱོན་ཡང་དཔྱད་དགོས་སོ། །

«གཉིས» གཞན་གྱི་འདོད་པ་སུན་འབྱིན་པའི་ངག

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་སུན་འབྱིན་པའི་ངག་ལ་གཉིས། ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་ངོ་།

(གཅིག) ངག་ཡང་དག

དང་པོ་ནི། སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཡུལ་ལ་མཚན་ཉིད། གཏན་ཚིགས། བསྒྲུབ་བྱའི་སྐྱོན་གསུམ་དང་། ངོ་བོ་ལ་དོན་བློ་སྒྲ་སྐྱོན་གསུམ། བརྗོད་ཚུལ་གྱིས་རྣལ་མ་དང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་དབྱེ་བས་སུན་འབྱིན་དེའང་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས) ངག་ལྷུར་སྤྲང་།

གཉིས་པ་ལྷུར་སྤྲང་ནི། སྔུན་འབྱིན་ལྷུར་སྤྲང་བ་སྐྱོན་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྔ་སྟེགས་བྱེད་དང་བོད་འགའ་ཞིག་ཚར་གཅད་ཉེར་གཉིས་དང་། ལྷག་ཆོད་འགའ་ཞིག་གི་གྲངས་དང་། དོན་ཡོ་སྒྲ་སྐྱོན་སོགས་གྲངས་ངེས་སྣ་ཚོགས་བྱེད་མོད། དེ་མི་འཐད་དེ། རྩོལ་བས་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་བཀོད་པ་ལ་ཕྱོགས་སྣ་ཚོགས་ནས་སླད་དམ། རང་ལ་བསྟོད་དམ། འབྲེལ་མེད་གཞན་འཆད་ནའང་དེ་དག་ཏུ་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱི་རིགས་བསྡུས་ན་སྐྱོན་མི་བརྗོད་པ་དང་སྐྱོན་མིན་བརྗོད་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །

⟨གསུམ⟩ བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དེ་ལ་རང་རྒྱུད་དང་⋯⋯ ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཡིན་པ་ལས།

«གཅིག» རང་རྒྱུད།

རང་རྒྱུད་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་ཅིང་།

«གཉིས» ཐལ་འགྱུར།

ཐལ་འགྱུར་འཆད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་བའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལན་འདེབས་ཚུལ་ལོ།

(གཅིག) ཐལ་བའི་རྣམ་གཞག

དང་པོ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་གྱི།

〔གཅིག〕 གཞན་ལུགས་དགག་པ།

དང་པོ་ལའང་ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས།

〈གཅིག〉 ཕྱོགས་སྔ་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཐལ་འགྱུར་བཀོད་ཚད་ལ་བཞི་ལས་དབྱེ·····

བའི་བཅུ་བཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་གངས་ཅན་པ་དག་དེ་ལྟར་འདོད་ཅིང་། དེའང་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་བཞིན་རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ། རྟགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ། ཁྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ། གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་སྒྲ་རྟག་པའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་རྟགས་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ཁྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། གཉིས་ཀ་ཚད་མ། གཉིས་ཀ་ཁས་བླངས། རྟགས་ཚད་མ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། རྟགས་ཁས་བླངས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་པའི་ཐལ་བ་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་བཀོད་པའི་ཚེ་གཉིས་ཀ་ཚད་མ་དང་། ཁས་བླངས་གཉིས་ཀས་འགྲུབ་པས་བསལ་བ་ཡེ་མེད་ཡིན་ལ། སྒྲ་རྟག་པར་འདོད་པའི་ངོར་བཀོད་པའི་ཚེ་རྟགས་

ཚད་མ་དང་ཁས་བླང་གཉིས་ཀས་འགྲུབ་ཀྱང་ཁྱབ་པ་ཚད་མ་ཁོ་ནས་འགྲུབ་ཀྱི། ཁས་བླང་གིས་མི་འགྲུབ་པས་དེ་ལ་ཁས་བླང་གིས་བསལ་བ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་གཉིས་ཀ་ཁས་བླང་ནི། སྒྲ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་པ་དེ་སྒྲ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་དང་། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་ངོར་བཀོད་པ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་འགྲུབ་པ་ངེས་ན་ཚད་མས་བསལ་འབབ་ཅིང་། དེ་ཁས་ཀྱང་བླངས་ན་ཁས་བླང་གིས་བསལ་བ་འབབ་ལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཡང་མ་ངེས་ན་རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་ཀྱང་ཁས་བླང་གིས་འགྲུབ་པས་བསལ་བ་ཡེ་མེད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྟགས་ཚད་མ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླང་ནི། སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་པ་སྟེ། སྒྲ་བྱས་པ་དང་དེ་ལ་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་ངོར་བཀོད་པ་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ངེས་ན་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་ཅིང་། དེ་ཁས་ཀྱང་བླངས་ན་ཁས་བླང་གིས་བསལ་བ་འབབ་ལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་ཡང་མ་ངེས་ན་རྟགས་ཚད་མ་དང་ཁས་བླང་གཉིས་ཀས་འགྲུབ་ཅིང་། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་ཀྱང་ཁས་བླང་གིས་འགྲུབ་པས་བསལ་བ་ཡེ་མེད་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་རྟགས་ཁས་བླང་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ནི། སྒྲ་རྟག་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་ཞེས་པ་སྟེ། སྒྲ་རྟག་པ་དང་དེ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་ངོར་བཀོད་ན་འདི་ལའང་བསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྔར་ལྟར་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཐལ་བ་བཅུ་བཞི་པོ་དེ་ལས་རྟགས་དང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་ལན་ཐེབས་ལ། རྟགས་འབའ་

ཞིག་མ་གྲུབ་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་ཁྱབ་པ་འབའ་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་ལ་་་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པས་ལན་ཐེབས་ཤིང་། བསལ་བ་ཡེ་མེད་བཞི་པོ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་པས། བདུན་པོ་དེ་ནི་ལན་གྱིས་བཀག་པར་ནུས་པ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ལན་གྱིས་བཀག་པར་མི་ནུས་པའི་དབང་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཡང་དག་དང་། སྔ་མ་རྣམས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ལ། རེ་རེའང་བདུན་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་ཆོས་ཅན་གཞིར་བཞག་ནས་རང་རང་གི་རྟགས་སོག་ལ་ཐལ་དང་། ཆོས་སོག་ལ་ཕྱིར་སྒྱུར་བའི་ཚེ་སྔ་མ་དྲུག་གིས་རང་རྒྱུད་མི་འཕེན་ཏེ། བཀག་པ་ན་ཚུལ་གསུམ་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་བསྟན་གྱི་བདུན་པ་འམ་བཞི་པའི་བཞི་པ་རྟགས་ཁས་བླངས། ཁྱབ་པ་ཚད་མའི་ནང་ཚན་ཚད་བསལ་ཅན་ལའང་སྒྲའི་སྤྱི་ལྡོག་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་རྟགས་སོག་མི་རྟག་པ་སྒྲའི་སྤྱི་་་ལྡོག་ལ་མི་འབྲེལ་ལ། སྤྱི་རང་མཚན་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བར་འགྱུར་བས་ན་དེའི་ཕྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ལ། ཕྱེད་ཀྱིས་མི་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

〈གཉིས〉 དེ་དག་དགག་པ།

གཉིས་པ་དེ་དག་དགག་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་བཞིར་འཐད་ན། རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དབྱེ་བ་འཐད་པ་ཐལ་བས་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

ཡང་རྟགས་གྲུབ་པ་མེད་ན་ཁྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་སྲོག་ཆད་པ་ལ་··· དབང་པོ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ལྟར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་མ་གྲུབ་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བས་ལོགས་སུ་དབྱེ་བ་དགོས་པ་མེད་ལ། དགོས་པ་མེད་བཞིན་དུ་དབྱེ་ན་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་ངེས་པ་ལྟར་འགྱུར་བས་མི་··· རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཕྱེད་མ་གྲུབ་པ་དང་ཁྱབ་པ་ཕྱེད་མ་གྲུབ་པ་སོགས་མཐའ་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལས་ལོགས་སུ་རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་ཅེས་མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལྷག་པའི་ཕྱིར་··· དང་། ཁྱབ་པ་འགལ་ཞེས་པའི་ལན་ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་སྨྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་མེད་བཞིན་དུ་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པ་དེས་ན་ཐལ་··· འགྱུར་བཅུ་བཞིར་དབྱེ་བའང་འཐད་པ་མིན་ནོ། །

〔གཉིས〕 རང་ལུགས་གཞག་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་ངོ་། །

〈གཅིག〉 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །

«གཅིག» མཚན་ཉིད།

དང་པོ་ནི། སོ་སོའི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས་མི་འདོད་པ་སྒྲུབ་པའི་ངག་གོ། །

«གཉིས» དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ་དང་། མི་འཕེན་པ་དང་། དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །

༡ སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པ།

དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཞིག་དགོས་པ་ནི་རྟགས་ཕྱིར་རྩོལ་གྱི་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་ཕྱོག་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་པ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པའོ། །དེ་ཉིད་དངོས་སུ་རྟགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པའི་ངག་མིན་ཡང་བཀོག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བས་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཀོག་པས་རང་རྒྱུད་ཇི་ལྟར་འཕེན་པའི་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་ཐལ་བའི་ཆོས་བཀོག་པས་སྒྲུབ་པའི་ངག་ཉིད་འཕེན་ཞེས་ཟེར་ཡང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ནི་ཐལ་བའི་ཁྱབ་པ་བཀོག་པས་འཕེན་མོད། ཕྱོགས་ཆོས་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕེན་པ་ལས་དངོས་སུ་མི་འཕེན་ཏེ། ཐལ་བའི་ངག་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱང་འཕེན་ན་སྐྱོར་བ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐལ་བའི་ངག་བཀོག་པ་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འཕེན་མོད། ངག་ཇི་ལྟར་བཀོག་

བཞིན་དུ་ནི་འཕེན་པ་མིན་ནོ། །

༢ སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ།

གཉིས་པ་མི་འཕེན་པ་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་ཡང་དག་པའི་ཐལ་བ་ཡིན་ཀྱང་བཟློག་ན་དོན་གྱི་ཚང་བའི་ཚུལ་གསུམ་མི་འཕེན་པ་དག་གོ། །

༣ དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། ལུགས་འདི་ལ་སྤྱིར་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གཉིས། འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཅུ་གཉིས། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུར་གྲངས་ངེས་པས། ཐལ་འགྱུར་ལའང་དེ་དག་གི་མིང་ཅན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཉི་ཤུར་གྲངས་ངེས་སོ། །དེ་ལ་བུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུ་ནུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ནོག་ལྐོག་ཤལ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བ་ལང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ནང་ཚན་མཚན་ཉིད་མ་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་མི་འཕེན་ལ། དེའི་ལྷག་མ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཞན་དང་བཅས་པའི་ཡང་དག་གི་གཏན་

ཚིགས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཀུན་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལྡོག་
པས་རང་རིགས་འཕེན་པ་ལ་བཞི། གཞན་རིགས་འཕེན་པ་ལ་བཅུ་བཞི་
འབྱུང་བ་འདི་རིགས་གཏེར་རྟོར་པར་གྱི་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཆར་ན་སྣང་ཞེས་
ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་ལྟར་འཆད་ན། དང་པོ་བཞི་ནི།
དཔེར་ན་གྲང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་རང་བཞིན་དང་···
འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་གྲང་རེག་མེད་དེ།
མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཉིད་འཕེན་པ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་བ་མོའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཙནྡན་གྱི་མེ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་
ཁྱབ་བྱེད་དང་། འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེ་
ཉིད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། སྤུ་ལོང་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་
པར་ཐལ་ཞེས་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་
དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། སྟོབས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་
པར་ཐལ་ཞེས་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ····
དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་རྣམས་སོ། །
ཕྱི་མ་བཅུ་བཞི་ལ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་རྒྱུ་མ་
དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
འབྲས་རྟགས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་ཡོད་
པར་ཐལ་ཞེས་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དུ་བ་མེད་དེ། མེ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་
ནི་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དང་འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པ་ཕན་ཚུན་བཟློག་པའོ། །

འགལ་དམིགས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གསུམ་སྟོན་དུ་སྣང་བྲིན་པའི་ལྷག་མ་དགུ་ལ་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་སྐོར་གསུམ་ནི། བ་མོའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བ་མོའི་རེག་པ་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། སྤུ་ལོང་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་སྤུ་ལོང་བྱེད་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་སྐོར་གསུམ་ནི། བ་མོའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། གྲང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་

པའི་སྐོར་གསུམ་ནི། གྲང་རེག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཚན་ཀྱི་མེ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། སྤུ་ལོང་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཚན་ཀྱི་མེ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཚན་ཀྱི་མེ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །འགལ་དམིགས་འདིས་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་ལ་རུང་བ་ནི་ཕ་རོལ་པོའི་ཁས་བླངས་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་ནང་ཚན་ཚད་མའི་གནོད་འགལ་སྐོར་སོང་ཟིན་ནས། འདིར་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི་རྟགས་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་ཞེས་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་ཕན་ཚུན་བཀག་པ་གཉིས་ནི་ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤ་པ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་འཕེན་པ་དང་། ཤ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཤིང་ཡོད་པར་ཐལ་ཞེས་རང་བཞིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའོ། །

〈གཉིས〉 ཐལ་འགྱུར་ལྷུར་སྟོང་།

གཉིས་པ་ལྷུར་སྟོང་ནི། འདོད་པ་བརྗོད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་ཐལ་བ་ནི་ལྷུར་སྟོང་སྟེ། ལན་གྱིས་བཀྲོག་པར་ནུས་པ་དག་གོ། །

〔གསུམ〕 རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། མུ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ན་ནི་ཁས་བླངས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དག་གི་གཏན་ཚིགས་བཞི་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། ཁས་བླངས་པ་དེ་རྟགས་སུ་མི་རུང་ན་ནི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པས་ཐལ་བས་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་སྔར་རྒོལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཙམ་རྟགས་སུ་མི་རུང་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་ལ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། ཆོས་འགའ་ཞིག་གི་ཁྱབ་བྱ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་ཁྱབ་བྱེད་མི་འདོད་པའི་བློན་པོ་གཞན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ལ་ནང་འགལ་བ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ཐལ་བ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

(གཉིས) ལན་འདེབས་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། མི་འཐད་པ་དགག་པ།

འཐད་པ་བརྗོད་པའོ། །

〔གཅིག〕 མི་འཐད་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ནི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁྱབ་མ་གྲུབ་པ་དང་། འདོད་ཐོག་སྟེ་སྒོ་གསུམ་དུ་ངེས་སོ་ཞེས་ཁ་བ་ཅན་པ་རྣམས་དེ་སྐད་སྨྲའོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་འགལ་བ་དང་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མ་ངེས་པ་གཉིས་ཀ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལྟར་སྣང་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་པོ་དེའང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་མཉམ་པའི་ཕྱིར་མཐར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཀུན་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པས་ལན་ཐེབས་པས་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས་ཏེ། མ་ཕྱེ་ན་ངེས་མི་ཐེན་པས་རྟོད་པ་མི་བདེའོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྔ་མ་ལའང་མཚུངས་སོ། །ཡང་ན་ཁྱབ་པ་འགལ་བ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པ་དེ་འཁྲུལ་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པར་ཐལ་ཞེས་པ་ལ་བྱས་ཀྱང་མི་རྟག་ན་ཅི་སྟོ། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་ན་བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་སྲིད་པར་ཤུགས་ལ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

〔གཉིས〕 འཐད་པ་བརྗོད་པ།

གཉིས་པ་འཐད་པ་བརྗོད་པ་ནི། དེས་ན་མཁས་པས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ནི་འགལ། མ་ངེས། མ་གྲུབ། འདོད་པ་སྟེ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བཞིས་གདབ་པོ། །ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལན་གྱིས་བཟློག་པར་མི་ནུས་པ་ཡིན་ན་འཁོན་འཛིན་དང་ཐབས་ཀྱིས་མི་བསྒོལ་བར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་དམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཐད་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་དང་མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པ་གང་ཟག་གང་གིས་ཤེས་པར་གྱུར་པས་མཁས་པ་དེ་དག་ནི་རྫོགས་པ་ཡི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྣམ་པར་དག་པ···གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་འཛིན་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ལས་གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བརྟག་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའི་མཆན་འགྲེལ་བཤད་པའོ།། །།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ། བསྟན་བཅོས་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ།

རྩ་བའི་གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ། དེའི་དགེ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བསྔོ་བ། རྩོམ་པ་པོའི་མཚན་བསྟན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའོ། །

ས་བཅད་དང་པོ། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར······བརྩམས་པ།

དང་པོ་ལ་ལྔ་འི།

དང་པོ། རྩོམ་པ་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་རྩོམ་པ་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ནི། སྐྱེ་བ་གོང་མ་དང་། དེའི་ཡང་གོང་མ་སོགས་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་རྣམས་སུ་བརྟེན་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པ་དག་བསྟེན་ཅིང་། དེའང་ཕྱོགས་རེ་ཤེས་ཙམ་མིན་པ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ལེགས་གསུང་དགོངས····འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་མཐའ་དག་སློན་དུ་སྦྱངས་བྱིན་པའི་ཤུགས····

ཀྱིས་སྐུ་ཚེ་འདིར་ལན་རེའམ་ཟུང་རེ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞུང་ལུགས་ཀུན་གྱི་ཚིག་དང་དོན་གྱི་ཆ་མ་ལུས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་ཤེས་ནུས་པའི་བློ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་སྟེ། དོན་དུ་རྗེ་བཙུན་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་ལས་གཉིས་སུ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩམས་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩམས་པའི་ཚུལ་ནི། ཕས་རྒོལ་གྱི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དཔལ་ལྡན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་ཚད་མ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་བདུན་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་གཞན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་། དེའི་ཕྱིར་རྟག་གེའི་རིགས་ལམ་གྱི་གནད་གསང་མ་ནོར་བའི་ཚུལ་ཤེས་ནས་ཡང་དག་པའི་རིགས་པ་མཆོག་གི་ལམ་གསལ་བའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། བརྩམས་པའི་དགོས་པ་དངོས་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་དངོས་བསྟན་པ་ནི། ཐུབ་པ་སེར་སྐྱའི་ལུགས་འཛིན་གྲངས་ཅན་པ་དེ་ཉིད་ཉེར་ལྔ་འདོད་པ་དང་། དྲང་སྲོང་རྐང་མིག་པའི་གཞུང་འཛིན་པ་རིག་བྱེད་པ་དང་། འུག་པའི་བུའི་

ལུགས་བྱེ་བྲག་པ་ཚིག་གི་དོན་དྲུག་འདོད་པ་དང་། མཁའ་གོས་ཅན་ཞེས་གཅེར་བུ་པ་སྐྱེ་ཚིག་གི་དོན་དགུ་འདོད་པ་དང་། རྒྱ་རོལ་མཛེས་པ་བ་སྐྱེ་རྒྱང་འཕེན་པའི་གཞུང་འཛིན་པ་རྣམས་དང་། ཐོས་སྒྲགས་པ་སྐྱེ་བྱེ་སྒྲ་དང་། གངས་རིའི་ཁྲོད་དུ་གནས་པ་ཕྱ་གཙང་དན་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་ལྡོག་པ་དོན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་སོགས་རང་བཟོའི་གཞུང་ལུགས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་གེ་ངན་པ་འཛེམས་པར་བྱེད་པའི་སླད་དུ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་བྱས་སོ། །

བཞི་པ། དེས་ན་མཁས་པར་བསྐྱེན་རིགས་པར་བསྟན་པ།

བཞི་པ་དེས་ན་མཁས་པར་བསྟེན་རིགས་པར་བསྟན་པ་ནི། བློ་ཡི་ནུས་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་པོའམ་དོན་མ་རྟོགས་ཤིང་། ཉིན་དང་མཚན་དུ་འངང་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་ཡང་མཐའ་ཆོད་པའམ་དཔྱིས་མ་ཕྱིན་པ་དང་། རྟག་ཏུ་བརྟོན་པས་ཉིང་འཛིན་བསྒྲུབས་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་ཅུང་ཟད་མགོ་ནོན་པ་ཙམ་ལས་སངས་རྒྱས་དགྱེས་པའི་ལམ་རྣམ་དག་ལས་གོལ་བ་དག་ཀྱང་མཐོང་བས། ཀྱེ་མ་སྙིགས་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཕྱོགས་རེའི་དོན་ཙམ་ལ་ཚིག་ཤེས་སུ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱང་བླང་དོར་སྐྱོན་ཡོན་གྱི་ཚུལ་ལེགས་པར་སེམས་ལ། སླར་ཡང་དག་པའི་གནད་སྟོན་པའི་མཁས་པ་བསྟེན་པར་རིགས་སོ། །

ལྔ་པ། དེ་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱ་བ།

ལྔ་པ་དེ་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི། སྡེ་བདུན་ནས་བཤད་པའི་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ནོར་བའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀན་པོའི་ཟེར་སྒྲོས་བསྒྲུར་བའི་ལུགས་ངན་པ་དེ་དོར་ནས་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ····ངས་ཚུལ་འདི་བཤད་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་སྦྱངས་ཀྱི་བློ་ནུས་དང་ལྡན་པས་རིགས་པའི་གནད་མཁྱེན་པ་དེ་དག་བསྟན་བཅོས་འདི་བཞེད་ཅིང་དགའ་''བར་འགྱུར་སོད། འདིའི་དོན་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པས་ན་ལན་མང་པོར་ཐོས་སུ་ཟིན་ཀྱང་བླུན་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མིན་ནོ། །

ས་བཅད་གཉིས་པ། དེའི་དགེ་བ་སངས་རྒྱས··· ཀྱི་སར་བསྔོ་བ།

གཉིས་པ་དེའི་དགེ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བསྔོ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ལེགས་པར་བཤད་པས་གང་ཟག་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ཕྱེ་བར་བྱས་ནས། དེ་ལ་ཟབ་ཅིང་ཕྲ་བ་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་དགེ་བ་འདི་ཡིས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ···ཆེ་བའི་དོན་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཐོབ་ནས··རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་དམ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་གནང་བའོ། །

ས་བཅད་གསུམ་པ། རྩོམ་པ་པོའི་མཚན་བསྟན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པ།

གསུམ་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཚན་བསྟན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་འདས་པ་ཡུལ་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ་ཅིག་གི་འགལ་འབྲེལ་གཅོད་པ་སྒྲ་དང་། དོན་གྱི་འགལ་འབྲེལ་གཅོད་པ་ཚད་མ་དང་། ཕྱི་ཏ་ཛ་ཏའི་སྐྱེབ་སྦྱོར་དང་། མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་གི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྙན་ངག་དང་། དེའི་སྐྱོན་ཡོན་འབྱེད་པའི་གཞུང་ཚིག་གི་རྒྱན་དང་། དངོས་བརྟགས་ཀྱི་མིང་གི་ཚུལ་ཤེས་པའི་མངོན་བརྗོད་དང་། བཟོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པས་འཆད་པ་དང་། རྩོམ་པ་དང་། རྩོད་པའི་ཚུལ་ལ་སྦྱངས་པ་དགེ་བ་ཅན། ཁྱད་པར་ཚད་མའི་གཞུང་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་ལུང་དང་། ངེས་དོན་རྣམ་པར་ངེས་པའི་རིགས་པ་དང་། གནད་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་མན་ངག་གི་ཚུལ་མཐའ་དག་ལ་བློའི་སྣང་བ་ཐོབ་པ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་

ཞེས་བྱ་བས་ཚིག་སྒྲོས་ལྷུར་ལེན་པའི་སློབ་སྦྱོར་སྤྲངས་ནས་གནད་དོན་གོ···

བདེ་བར་བཀྲོལ་ཏེ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མའི་འབྱུང་གནས་དཔལ་

ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའོ།། ।།

མཆན་འགྲེལ་གྱི་མཇུག་བྱང་།

སྨར་སྨྲས་པ།

དཔྱད་གསུམ་མན་ངག་རྡོ་རྗེའི་རལ་གྲི་ཡིས།།
མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་དྲ་བ་ཀུན།།
བཅད་ནས་ངེས་ཤེས་དད་པ་ཐོབ་པ་ནི།།
ཐར་པའི་ལམ་དུ་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ཡིན།།

སྐྱེས་ཐོབ་བློ་མིག་ཁ་ནས་རྟོགས་དཀའི་གཞུང་།།
འཇལ་བའི་སྦྱོབས་པ་ཕྲ་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས།།
དུ་མའི་མན་ངག་སྒྲོན་མེ་སྙིང་དབུས་སུ།།
ཡང་ཡང་བརྟེན་པས་གནད་གསང་ཅུང་ཟད་མཐོང་།།

ཐལ་ཕྲེང་འཁྲུལ་འཁོར་ཡུན་དུ་བསྐོར་གྱུར་ན།།
དོན་གྱི་གོ་བ་སྐྱེར་ཕྱུལ་ཆེ་ན་ཡང་།།
དང་པོའི་ལས་ཅན་བདེ་བླག་འཇུག་ཕྱིར་དང་།

རང་ཉིད་བརྗེད་ངས་གདུང་བ་གཞོམ་སྲིད་བྲིས།།

འདི་ཡི་མཐའ་དཔྱོད་མ་ལུས་ངག་ཚོས་ཀྱི།།
ལེགས་བཤད་ངག་གི་དཔལ་སྟེར་ཞེས་བྱ་བ།།
ཐལ་བའི་འཁྲུལ་འཁོར་རྣོན་པོ་གསལ་བ་དེར།།
འཇུག་ན་དཔྱོག་ཏུ་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་སྟེར།།

གྲོགས་དག་ཚེ་འདིར་གཉིས་པར་མ་འཐམས་པར།།
རང་བློ་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མ་སྦྱངས་ན།།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལྟར་རིང་།།
ཞེས་པའི་རྗེ་རྗེའི་ལུང་དོན་སྙིང་ལ་ཚོངས།།

འདིར་འབད་དགེ་བའི་རླ་སྣང་འབུམ་གདལ་བས།།
ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་ཀུན་བཞད་པ་དང་།
འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་མུན་པ་ཀུན་བསལ་ཏེ།།
ཞི་བསིལ་དམ་པར་ངལ་འཚོ་ཐོབ་གྱུར་ཅིག།

བདག་ཀྱང་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་དལ་འབྱོར་གྱི།།

རྟེན་འདི་དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་བཟུང་སྟེ།།
འགལ་འཁྲིལ་གཅོད་པའི་རྡོ་རྗེའི་ངག་རྣོན་པོས།།
ལོག་སྨྲ་ཚར་གཅོད་སྐལ་ལྡན་རྗེས་འཛིན་ཤོག།

ཅེས་ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་མཆན་འགྲེལ་སྡེ་བདུན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱམས་པ་ཀུན་དགའ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྗེ་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་དབང་པོ་གཙོ་བོར་སྐྱུས་པའི་འདྲེན་མཆོག་དུ་མའི་ཞབས་རྡུལ་སྤྱི་བོས་ལེན་པ་འཇམ་དབྱངས་བློ་གཏེར་དབང་པོས་ཆུང་དུས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་གྲྭ་འགྲིམས་སྐབས་ཐུབ་བསྟན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་མཁན་ཆེན་མི་ཕམ་སེང་གེ་རབ་རྒྱས་དང་། གནས་ལྔ་རིག་པའི་པཎ་ཆེན་ཨརྻ་ཡ་ཤྲཱི་མཾ་གྱི་ཞལ་ནས་རྟགས་རིགས་པའི་སྐོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ནོས་ཤིང་། ཁྱད་པར་ཡུལ་རྫ་སྟོད་ཀྱི་མ་ཧཱ་པཎྜི་ཏ་མི་ཕམ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཞབས་པད་ཡུན་དུ་བསྟེན་ནས་རྣམ་འགྲེལ་དང་། རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་གཞུང་བཤད་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཐོབ་སྐབས་བློས་རྗེ་ཟིན་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ལ། དུས་ཕྱིས་རང་ལུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁུངས་ཐུབ་རྣམས་ལ་གཏུགས་ནས་གོ་བདེར་བྲིས་པའི་དགེ་བས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། སརྦ་དཱ་ཀ་ལྱཱ་ཎཾ་བྷ་ཝ་ཏུ།། །།

གཟུར་བཀོད།

དཔལ་ལྡན་བློ་གྲོས་ཧྲཱིཿལས་བྱུང་བ་གཞོན་ནུའི་ཚུལ་འཆང་མཛེས་

པའི་སྐུ།།

ཆུ་སྐྱེས་བསིལ་ཟེར་ཅན་དབུས་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་རོལ་པའི་འགྱིང་

བག་ཅན།།

གུར་གུམ་མདོག་ཅན་ཟུར་ཕུད་ལྔ་པ་སྙན་གོང་ཨུཏྤལ་གྱིས་མཛེས་

ཤིང་།

སྣ་ཚོགས་རིན་ཆེན་རྒྱན་སྤྲས་ལྷ་ཡི་ན་བཟའ་སྨད་གཡོགས་ལེགས་

པར་བསྣམས།།

ཕྱག་གཡས་མཁའ་ལྟར་སྔོ་བའི་རལ་གྲི་ཚ་ཟེར་ཅན་འོད་རབ་འཕྲོས་

པས།།

མུན་པའི་འཐིབས་པོ་དྲལ་ཞིང་བདུད་བཅོམ་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་

ཐུགས་རྒྱུད་ཅིང་།

གཡོན་གྱི་ཨུཏྤལ་འདབ་བརྒྱ་རྣམ་རྒྱས་མགུལ་པའི་ངོས་སུ་རབ་རྒྱས་

པའི།།

ཁེ་སར་སྙིང་པོ་དྲི་མེད་སྟེང་ན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་གླེགས་བམ་

བསྣམས།།

ཁྱོད་གཙུག་མི་བསྐྱོད་སྐྱབ་པས་རབ་མཚན་རྡོ་རྗེ་རྣོན་པོ་ཡི་གེ་དྲུག།
བཞད་པའི་གད་རྒྱངས་ཅན་གྱི་ཞབས་རྡུལ་ཡིད་འོང་བདག་གི་སྤྱི་····
བོར་ཞོག།
ཁྱོད་སྐུ་བདག་ལས་སྙིང་གི་འཁོར་ལོར་རྣམ་བསམས་གང་གི་ཆགས···
སྡང་སོགས།།
ངན་སེམས་ཐ་ཆད་དམ་པས་སྨད་པ་དེ་ཀུན་མགོན་པོས་བཟོད······
མཛོད་ཅིག།
རྒྱལ་སྲས་བུ་བོའི་རྣམ་ཐར་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བདག་ལ་ཉེར་སྩོལ······
མཛོད།།
ཡབ་གཅིག་ཉིད་ལས་ལྷ་གཞན་དག་ལ་རེ་བ་མ་མཆིས་སྐལ་ངན····
བདག།
ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་འཇམ་དབྱངས་གུས་པས་བསམ་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི····
ཐུགས་རྗེའི་ཤུགས།།
ཅུང་ཟད་མེད་སྙམ་འོན་ཀྱང་བྱུར་ངན་རང་གི་ཉེས་པས་བསླད་པར··
ཟད།།
ད་དུང་ཁྱོད་མཉེས་མ་གྱུར་བར་དུ་སྐྱབས་གཞན་འཚོལ་བར་མ་གྱུར་
ཅིག།
བཅོམ་ལྡན་འདས་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད··
པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོད་པ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏས་སྦྱར་བའོ།།

པར་བྱང་།

སྡེ་བདུན་མདོ་བཅས་པ་ཡི།།
དགོངས་པ་གསལ་བྱེད་རིགས་པའི་གཏེར།།
མཚན་གྱིས་འགྲེལ་འདི་ཐེར་ཚང་བའི།།
ཆོས་རྗེ་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཡིས།།
དགེ་བའི་བཤེས་ལ་དྲིན་གཟོ་དང་།
དམ་པའི་ཆོས་ལ་བཀུར་སྟིའི་ཕྱིར།།
ཆོས་སྦྱིན་མི་ཟད་པར་དུ་བསྒྲུབས།།
དགེ་བས་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པ་དང་།།
ཕ་མས་གཙོ་བྱས་ཡིད་ཅན་ཀུན།།
བྱང་ཆེན་རྒྱལ་སར་འགོད་གྱུར་ཅིག།
དགེ་ལེགས་འཕེལ།། །།